

PIA
HILARIA
ANGELINI GAZÆI

Accessit Tomus alter

CUM

Indice Philologico.

LONDINI.
Impensis Guil: Morden, Bibliopolæ
Cantabrigiæ, 1657.

11499 d. 49

Gazette

P. 1. A.
HILARIA
ANGELICA

Index Philologicus
C. H. M.

NOBILISSIMO GENE-
rosissimoque Juveni D.

Tho. Hussao Baronetto.

Eximie Domine,

AD pedes tuos devolvitur exquisitæ festivitatis, & concinnitudinis Poeta: nec ab alio nomine commendationem quærit: novit enim abunde in Cantabrigia tota nihil te majus, nihil humanius, nihil illustrius posse reperiri: adeò & tuo merito, & Doëtorum omnium judicio Princeps audis Academicæ juventutis, & invidendis penè itineribus ad Eruditionem contendis. Maëte, (Domine Præstantissime) perge, quò famæ venientis spes te provocat, Gazæo jam classicum canente, atque aliis (veluti digito) præmonstrante; quem sibi certatim in materiam carminis expectant beatissima ingenia. Intereà verò (si placet) fer Gazæum, scitum herclè, & lepidum, & Latinum, in paucis Nugonem; fer obsecro; si quando in sermones hominum incidat: incidet autem sine dubio; atque utinam in Spongiam incubuisset, præsertim ubi *Calvinum* & *Lutherum* (sed quos viros!) in-

EPIS. POLA.
clementiùs exagitat. Quanquam id cur
magnopere vituperemus, haud video,
quod non tam hominis vitio fir, quàm
Gentis, & factionis: neque enim aliàs
displicere solet nobis Pictor, qui tam
curva quæ putat esse, quàm recta ve-
nustè imitatur. Quod nisi fallor animi,
recens à prælo calet Jesuita, non ut de
Religionibus censeat, verùm ut tuas le-
gentis manus subinde inter ridendum
exosculetur, ac (velut Arbiter qui-
dam *Hilariorum*, & joci Tribunus) os
illud (quod Musæ Gratiaque tibi finx-
erunt) Latiali melle perpluat. Aliud
quidem, quod agat hac vice, non habet,
solum erectis & benè natis ingeniis quò
se magis probet, næ iste mecum haud
sentit, nisi præclaram indolis tuæ amæ-
nitatem per orbem Eruditorum circum-
ferat. Id quod seriò, diligentérque si
præstiterit, certè dexterrimo, dulcissi-
móque fandi Poetæ semper idem erit in
ore, quod in animo, votisque,

E museo meo Christi Collegii
decimo Kal. Januar. 1656.

*Amplitudinis tuæ Studio-
sissimo. R. Pepper.*

MENS AUCTORIS.

Audire, legere, Lector,
Auditor, velis
Hilaria non molesta, non
effraenia,
Sed plena puri, plena candidi salis,
Et condiendis moribus non improba,
Animis levandis apta, & apta parvulo
Utiliter horis morsicandis otio,
Seu parva in umbra, seu virenti
gramine,
Aut propter undam, aut subter
horti pergula.
Hec igitur audi Lector, Auditor,
lege.

СИЛОТОНА СИМ

1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 25

21-5 2014-11-14

DATE: 1968-10-17

1914

1900 10 21 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 104

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

7245-63-1 8/20/90 20

7

INDICULUS.

Praludium D. Virginis Moses Æthiops Eremita
 imago, quā Lætitia vo- quatuor prædones ligat, &
 cant, vulgò de *Liesse*, calti- portat. 36
 tus delapsa ad captivos Fran- Agniculi à S. Franci co
 cos, illos è Soldani diuione liberantur, & docentur. 38
 in Franciam per aërem de- D. Martinus leporem ca-
 tulit cum ipsius Soldani filia nibus eripit. 41
 per eos ad fidem conversa. B. Juniperus suem alienum
 Cicada super. D. Francisci pede truncat in Fratriis ægri
 digitis Deum laudat. 1. gratiam. 44
 B. Joannes Evangelista Hæreticus minister fur
 post graviera negotia cum monedulæ egregiè exceptus
 perdice cicure animum re- à Monasterii janitore. 46
 laxat. 3 Achas miræ pietatis puer.
 Joannes Brevis Eremita 50
 fieri optat Angelus, & fit Hæreticus fingens se pos-
 Angelus brevis. 6 scissum à dæmone, ab alio
 Dæmon factus simia, ce- verè possessio comburitur. 54
 reum ardentè gestare iussus Isaacus Abbas fures & pe-
 à S. Dominico, digitis am- pegrinospiè fallit. 57
 buritur. 9 Corvus ob furtum occul-
 Dæmon naso captus à tum anathemate percussus
 S. Dunstano. 12 contabescit; solutus deinde
 Oricula S. Francisci pio- reviviscit. 63
 rum monitorum memor. 15 Dæmunculi super oblon-
 Hæreticus scrutari doce- ga vanæ mulieris cauda lu-
 tur. 17 litant, dum illa serò tem-
 Frater Adolphus hydriam plum ingreditur. 65
 lactis in caput suum effun- Rustici Divionenses mirè
 dit. 22 anxii de diebus decem sub-
 B. Franciscus Borgia por- lat is Kalédario renovato 68
 cum gerit. 25 Dæmon caligas solvit He-
 Dæmon Lutheri magister ro famulum diaboli nomine
 discipulo suadet ut Missam vocitanti; 72
 missam faciat. 28 Campanus Prædicans Ju-
 Pictor pius dæmones pin- dicitum brevi affore prædicat
 git teterimos, & bono even- suis rusticis, ut interim genio
 ut. 31 indulgeant. 73
 A 5 Dz

- Dæmon Araneus.** 78 po rapianda, cornua in ejus
S. Maclovius Brito super fauces ingerit ambo in equi
balæna in mari Missâ cele- tergum delabuntur. 123
brat, credens esse insulâ. 79 Pueri duo cum Jæsu pue-
Simia divinatix. 82 ro jentant. 125
Abbas Brochas ingentem Longobardus muram ve-
trabem joco ab avaro quocâ tulam dæmonem esse ratus
datâ aufert seridè, & solus. 85 eam aggreditur & proster-
Honoris indoles, Aula, nit, ut olim S. Margareta dæ-
familia. 88 monem. 123
Lutherus exorcizans in Joannes Conaxa liberos
miras angustias à dæmone ingratos moriès bellè ludit,
conjectur. 90 clavam horridam iis in arca
F. Jacoponus piè facetus relinquēs loco pecuniz. 131
amicum fallit, ac postea dæ- Hæreticus Minister dum
monem ipsum. 93 procuratur, à Matrona pudica
Morbus & medicina dæ- venum exponitur in ar-
monis. 96 ca, in quam seipse condide-
Vora amico facta. 98 rat, nè deprehenderetur. 135
Servus Peruanus vorans Eremita selem suum tene-
ficus, literas videre & loqui riūs amans, & præ se D. Bi-
credit. *ibid.* filium magnificè sacris ope-
Judæus vrs vacuum, sed rantem despiciens, ab An-
signatum. 103 gelo corripitur. 140
Combibones ebrii domum S. Alexander è Philoso-
in navem conversam planè pho carbonarius, è carbona-
sibi persuadēt Agrigēti. 109 rio factus Episcopus. 144
Stratagema mulieris Bel- Tecto adulter noctu re-
gicæ, quæ maritum vino se- diens domum, capite diabo-
pultum linteo involvit ve- lico uxori apparet & dome-
lut mortuum ac tumulan- sticis, donec sacrâ confessi-
dum. 111 one expiatus est. 148
Philippus Bonus paupe- Japones duo venatores,
rem seniculum ebrium, diei Neophytus unus, alter Gen-
unius Principem creat, & tilis, certant inter se quis ve-
pauperem recreat. 114 rus sit Deus. 151
Avis S. Anselmi precibus Reus simulans mortem,
eripitur. 119 tumulto proximus dat se in
Sub S. Anselmi equum le- fugam. 154
pusculus confugit. 121 S. Lupus Senonum Epi-
Mires eventus; Capra à lu- scopus dæmonem sibi insi-
diantem

INDICULUS.

- dianam ollâ includit. 156
 Simplicis, sed superbo Eremitæ dæmon suader, ut filium immolet instar Abraham; & immolasset, nisi puer suspicax effugisset. 159
 Simplex, ac pius juvenis B. Virginem admodum videre desiderat, etiam cum oculorum jactura. Apparet Beata; is unum claudit oculum, nè utroque careat. Et uno tantum oratur, qui & ipsi tandem restituitur. 163
 Mercutor gemmas falsas pro veris vendens Imperatoris Gallieni conjugis, ab eo punitur solo supplicii metu, dum in Amphitheatro caponi expōitur, loco alicujus feræ. 166
 Matrona vidua, cujus filioli lupo rapuerat, D. Virginis imagini filium eripit, ut filioli sibi sua reddatur; & redditur. 169
 Dum S. Nicholas Tolentinus æger jussu Medici cogitur perdicem asinam comedere, illa sancto Deum orāte rediviva evolat. 172
 Histrio ad meliora conversus, socium Histriorem includit suo antro fraudulentem, efficitque tandem ut Histrioniā deleat, & secum in antro permaneat. 174
 S. Pachomius dæmonem videt ficui incubantem, & inde Novitiis insidias struētem, & ad ficus carpendas
- invicantem. 182
 B. Juniperus Franciscanus, dū ambiguis responsis Principem Tyrannum suspendit, pænè ipse laqueo suspenditur illius jussu. 184
 Ethnicus suavis conjugis Christiāz Deo Christianorum fenerans, seu peculium inter egenos partiens, ingēs lucrum recipit, & inde fidem Christianam. 187
 S. Gerasimus Abbas è leonis pede spinam eruit, qui ei deinde omne desert obsequium; asinum etiam domesticum servat, ac denique deperditum recuperat. 192
 B. Werricus Alnēsis Monasterii Prior, mirè in pauperes benignus, ab anu mendica sæpè tallitur. 195
 S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus duobus cæcis inopiam simulatibus pecuniam pileis insutam aufert, & viro pio verè egenti confert. 198
 Theobaldus Largus Campaniæ Comes, inopiaz duxum virginum nobilium subvenit. 202
 Monialis lactucam vorās, quā signo Crucis non præmunierat, à dæmone in ea latente possidetur, sed a sancto Equitio liberatur. 205
 Quid Romæ evenierit P. Gaspari Vasquez Theologo, domum delirorum ingressu. 208

INDICULUS

Mulier in eandem foveam recusantibus domesticis cum
cum lupo & vulpe labitur, eo noctu coenare, dæmones
& intacta perstat in diem invitat. Adfunt, sed mox, in-
sequentem. 212 vocato Jesu nomine, abigunt.

S. Macarius Alexandrinus tur. 235
catulum hyænz cæcum visu. Damianus Japon cæcus
donat; illa die insequentibus bellè territat juvenculas au-
pellem ovinae ei deferret, gra- licas ethnicas, falsò Jesuitis
ti animi indicem. 215 in exilium pulsus, esum hu-

S. Franciscus Xaverius Pe- manz carnis exprobrantes,
tro Vellio in India Merca- arrepto earum pedissequo, ac
tori ob insignis in pauperes si eum vorare vellet. 238
liberalitatem prædicis fore, Gallus & gallina affati re-
ut moris diem præscias: ille viviscunt in mensa Judicis,
ad eam egregiè se comparat, ut probeatur innocentia Ju-
& sibi vivo & præsentis exe- venis peregrini suspensi, &
quias curat. 219 diu in patibulo vivi. 242

S. Severus è textore repçtè D. Franciscus docet Fr.
factus Episcopus Ravenna- Leonem quæ sit vera Reli-
gium, indicio columbz cælo giosi hilaritas. 247

lapsæ, post ridiculum uxoris
vaticinium. 223

ELEGIÆ.

Japon Neophytus Bonzio. Lacrymæ Adami. 251
falsò gloriantis, quòd in Je- Lacrymæ Prodigl. 254
suitamini misisset dæmonè, Brevis ad studia paræne-
sele, ut eum mendacii redar- sis. 256

guat, libens offert, ut id in eû Opelo coronæ aureæ vel
tenter, si possit. Tentat Bon- spinez. 257
zius frustra, nisi quòd in eth- Postus in medio, quò me
nicu astantè, Neophyti lo- vertam nescio. 259

co, dæmò irruit. Sed invasus Angelo Custodi carmen
Bonz u pugnæ egregiè mal- vorivum. 261

ctat, & à dæmone liberatus, SS Sacramento in Suppli-
Christianus efficitur. 226 carione solemnè Fides lam-

Matrona Germana Mini- padè, Spes anchoram, Cha-
stros hæreticos omnia Fato ritas cor offert. 264

regi dicturæ, egregiè delu- Elegidion in adventum Ar-
dit, hactè eos ad prandiu opl- cibaucis Ernesti, Guberna-
parum invitans, & impran- toris Belgii. 265

los dimittens. 231 In obitum ejusdem Archi-
Rusticus quidam ebrius, ducis. 267

DESCRIPTIONES

ILLUSTRIORES

Quæ passim hoc libro continentur.

A.		<i>vapulantis</i>	105
A bstinentis.	pag. 172	<i>in olla clausa</i>	157
<i>Aegroti.</i>	44 96	<i>in Angelum lacis.</i>	160
<i>Aethiopis.</i>	36	<i>gastrimargi.</i>	181
<i>Agnorum.</i>	39	<i>Damonis nomine servum</i>	20
<i>Angelica visa.</i>	7	<i>antis.</i>	73
<i>Apum.</i>	18	<i>Dæmonum varia res gesta.</i>	
<i>Aranci.</i>	18. 78		104
<i>Artium variarum.</i>	12	<i>Draconis.</i>	25
<i>Asini</i>	85. 193	B.	
<i>Avari.</i>	85	E bridum. 109. 112. 115	
<i>Avia è laqueo elapsa.</i>	119	<i>Energumena.</i>	121
B.		<i>Energumini fingentis.</i>	53
B Alana.	80	<i>Emula cum felle ludentis.</i>	
<i>Bombycis</i>	19		122
C.		<i>Eremita superbi.</i>	159
C Accor. ii pugnantiu. 113		F.	
<i>Calendarum reformati.</i>		F abriservarii.	14
	69	<i>Felis ludentis.</i>	122
<i>Carbonarii.</i>	145	<i>Fornice.</i>	18
<i>Cicada concionantis.</i>	1	<i>Frigoris ingentis.</i>	257
<i>Clauda mulieris.</i>	196	<i>Fuagi.</i>	116
<i>Corvi malitiosi.</i>	64	G.	
<i>Corvi excommunicati.</i>	65	G Alli gallinacei	21
<i>Cuculi.</i>	20	<i>Glacem decurrenti-</i>	
<i>Culicis.</i>	19	<i>um.</i>	67
D.		<i>Gliris.</i>	20
D æmonis transformati		H.	
<i>in simiam.</i>	10	H ilaritas solida.	159
<i>in senem.</i>	13	<i>Histrionum.</i>	174
<i>in puerum.</i>	14	<i>Honoris.</i>	88
<i>in puellam.</i>	ibid.	<i>Horti olerum.</i>	120
<i>ægrotantis.</i>	97		

DESCRIPT. ILLUSTR.

I.		<i>Pictoris pii.</i>	31
<i>Judei cruce signati.</i>	104	<i>Plutonis in aula sua.</i>	104
L.		<i>Pueri astuti.</i>	159
<i>Leonis cicuris.</i>	193	<i>Pueri pii & non pii.</i>	49
L <i>Lepusculi.</i>	43.121	<i>Puerorum in sœno ludentium.</i>	
<i>Linguae.</i>	22		67
<i>Lutheri dormientis.</i>	28	<i>Puerorum cum Jesu jentantium.</i>	125
<i> cum demone agentis. ib.</i>		<i>Potentium.</i>	76
<i> exorcizantis.</i>	90	<i>Pulicis.</i>	22
<i>Lunæ.</i>	148		
<i>Lupi in foveam lapsi.</i>	212		
<i>Lusus latrunculorum.</i>	219	<i>Quadragesimæ.</i>	79
M.		R.	
M <i>endicantium.</i>	23.60	<i>Remore.</i>	21
<i>Medici.</i>	113	<i>Romipetæ.</i>	61
<i>Mendicæ anis.</i>	197	<i>Rusticorum Judicium expentium.</i>	74
<i>Mercium variarum.</i>	166	S.	
<i>Ministri vapulantis.</i>	47	<i>Simiæ saltantis.</i>	10
<i>Ministri procantis & in arca clausi.</i>	115	<i>Simiæ divinatricis.</i>	83
<i>Morborum variorum.</i>	96	<i>Simulantis mortem.</i>	154
<i>Mulieris vanæ.</i>	65	<i>Scorpii.</i>	19
N.		<i>Statuæ D. Virginis.</i>	33
<i>Noctuæ.</i>	18	<i>Statuæ Jesu.</i>	34
O.		<i>Strabæ mulieris.</i>	196
<i>Oviculæ.</i>	15	<i>Stratagematis mulieris.</i>	111
O <i>perum mechanico-um.</i>	188	T.	
P.		<i>Terrois panici.</i>	148
<i>Panici terroris.</i>	152	<i>Tineæ.</i>	19
<i>Paschatis.</i>	79	V.	
<i>Perdicis.</i>	4	<i>Venerationis.</i>	42.123
<i>Peregriinorum.</i>	59	<i>Virginum curiosarum.</i>	61
		<i>Vetulæ mutæ.</i>	109

PRÆ-

P R Æ L U D I U M,

D. V I R G I N I S imago quam
L æ T I T I Æ vocant, vulgò
D E L I E S S E, cœlitus de-
lapsa ad captivos Francos, illos
è Soldani ditione in Franciam
per aërem detulit cum ipsius
Soldani filia per eos ad fidem
conversa.

Ex Annalibus Melitenſium.

*Diva in oris clara Veromanduis,
Quæ nostra dici Domina Letitiæ
soles,
Annon Hilaribus anteire vis Piis,
Quæ Gaza pauper Angelini fert
foras ?*

*Letitia, Hilaritas, sunt sorores intimæ ;
Germanus harum frater est Pius Lepos.*

*Quod igitur Hilaræ, quod pium pariter fiet,
Ingredior Hilaris & Piæ Historiæ fores.*

*Mobilibus annis more delapsis suo,
Jam panè quintum sæclum in Utopiæ locos
Celeribus evolavit alis (sic volunt
Nati atque natæ Temporis, Menses, Dies,
Noctes & Horæ, caterique Pegasi)
Cum Francus armis acer, animus acrior,
Tellure sanctâ Canibus ereptâ impiis
Haud diu posiri visus est. Id temporis*

Idque

PRÆLUDIUM.

Idque regionis tres erant, quos sanguinis
 Paterni auitus splendor, & Solyma sacer
 Equestris ordo & gesta res bello bene
 Fecisse fertur inclytos: fratres erant
 Veromanduorum nati & alti in finibus,
 Quos patria tellus Eppa, seu Marchesium,
 Cum flore reliquo bellicosæ Gallie,
 In belli arenam destinaverat Sacri.

Sed misera pugna sic volentis alea,
 Dum fortè medios impetu in cuneos ruunt
 Validi, Ascalone captivos dedit,
 Et hinc Cayrum duxit, urbem Principem.
 Soldanus illos & prece, & pretio, & minis,
 Et spebus amplis è sacra Fidei sinu
 Ad Mahometis Alcoranum nobile,
 Nobile probrosis fabulis, transducere
 Satagit; haud tamen sat egit, perditos
 Inanis hamos & operam lusit suam.

Indomita fratrum pectora (ut bullas puer
 Vitreas ab unda ludibundus obruit
 Repentè tumidas, & repentè evanidas)
 Haud aliter amplas spes, minas, pretium & preces
 Ludibria ventis ore constanti dabant:
 Utque Catharinam Maximinus in suos
 Pellicere cassos nisus, accivit sophos,
 Qui mille tricis illigantes Virginem
 In Ethnicismi mergerent atrum chaos;
 Sed Diva tricas, velut arachnes stamina,
 Ludente digito evoluit: haud isti secus
 Agiliter explosere Machometicæ
 Legis-peritos, imò legisperditos.
 Nil Rabbi potuit Kimbi, nil Rabbi Haecados,
 Nihil Aben Esra, & reliqua Rabbinum strues,
 Pluente ab alto robur & animos Deo.

Soldanus iras acuit; hi constantiam,
 Fussi in profundam carceris condi specum,
 Fuit Tyranno gnata nubilis, cui

Ismeria

PRÆLUDIUM.

Ismeria nomen; si decora unquam fuit,
Decora vultu virgo; si Princeps fuit,
Augusta Princeps; ipsa corculum patris,
Et patris oculus, & senatus, & omnia:
Adde illa solers & potentis eloqui;
Et Mahometi dogma, nugas putidas,
Erat à tenellis docta secundissime.

Quod ergo nullus Talpa Mahometicus
Efficere potis est, ut suam ejurent fidem,
Id posse tandem filiam ratus pater,
Adire captivos iubet, mandat sui
Ut tela promat ingenii & facundie,
Saxumque moveat omne, & omnem machinam,
Ut Mahometi supplicent, ut & sinant
Se fieri Apellas, inde mox Tanizeros.

Juvenes in imo conditos ergastulo
Visit; rediit Ismeria; placide, diu
Auditur, audit; urget, urgetur magis,
Nam Dia virtus, gladius anceps, impetis
Imas medullas fortior, tundit, fodit,
Ut victa dederit virgines tandem manus.
Ismeria, puerum Mahometem despuens,
Cecinit, Jò triumphè victrix Veritas,
Cecinere fratres, Inter hæc spe, futili
Nata genitorem lactat, ut brevis brevi
Meliora vinelli septiant. Id nuntii
Soldanus haurit avidus, & natam osculans.

Cæpti deinceps (sic Tyrannus imperat)
Melius haberi & habere captivi mei.
Hos virgo adire perfrequens, ritus sacros
sitlens doceri, Christiana dogmata
Excipere facilis, facilis animo condere.

Sed magnus illi, præque cæteris pius
Nescio quis intus ardet in Mariam amor
Quam laude Juvenes evehunt amplissima,
Dei hanc parentem Cælitiamque Principem,
Virginibus etiam virginem impensissime

Favere

PRÆLUDIUM.

Favere pronam, ferre opem, dare munera.

*His icta stimulis in Deiparam Ismeria
Virgineo oculo lenè vinctos intuens,
" O si, inquiebat, vel pusilla icuncula,
" Aut statua ligno sculpta vel saxo, mibi
" Dono ventret, quæ hanc Patronam virginum
" Referat. ut ut erit! Regia ut faxint satis
Voto puellæ, hi ligna confestim petunt:*

*Mox ipsa quercûs & pyri fragmen gerit,
Simulque scalprium, malleumque & circinum.*

*Postquam valere jusserat, fabri inclyti,
Fabrilis operæ tam periti, quàm lyre is
Quem ritè norunt Arcades, stant penduli,
In se ora vertunt mutua, inspeçant manus,
Manus ineptas malleo, aptas lanceæ,
Minisque cantæ sponsionis pœnitet.*

*Quid agant? Marte providentes rem geri
Ad vota tandem supplices proci ruunt.
Cæloque sibi precantur artifices manus
Fabrefaciendæ, quam volebat, Iconi.*

*Tum placidus oculis somnus insperantibus
Adrepi; ibat atra iam Phœbi soror
Sua inter astra, cùm ecce se carcer videt,
Simulque stratos incolæ humi suos:
Nam lux oborta Cynthia par aut prior,
Mora nulla tenebras exules mittit foras,
Dum lapsa cælo magna cælitum cohors
Statuam venustam sed pusillam fratribus
Somno sepultis ingerit; cantu dein
Festivo in aures dormientium fluit.*

*Audire sopiti melos, sed Somnium
Inane visi credere, usquedum vigil
Hos inter unus pandit aures & oculos,
" Cubitoque pulsans proximam. Quis hic sonus,
" Mi frater, inquit, unde lumen, unde odos?
Is namque totam mirus afflabat specum.*

Repente sese territi dant in pedes,

Oculisq;

PRÆLUDIUM.

Oculisque versis undique en cernunt hami
Statuam pusillam sed venustam Virginis
Gremio gerentis Parvulum : hinc radii, hinc odos
Toto fluebant carcere. Istoc munere
Juvenes beati, in gratias, in lacrymis,
In vota fusi, in oscula, expectant diem.

Ismeria vigilimane carcerem subit,
Captivæ sit opus, scire curiosior :
Cernit etiam tum genua flexos, & pio
Gestu frementes, vixq; patientes sui,
Oculisq; lumen haurit inopinabile,
Sorbētq; odorem na:ibus qualem suis
Sabæa terris, & suis Panchæa.

Stupore torpet fixa, sed demum aspicit,
Subitoque fertur impete in pignus sacrum,
Tam lata, quàm sit ipsa Latitia: ast ubi
Retulera certi non sue artis hoc opus,
Sed inter astra conditam Divam manu ;
Tam liquidiore delibuta gaudio
Ismeria, jam non Ismeria, sed Latitia
Est ipsa, & illi penè lætitiæ ebrui.
Exinde statuæ nomen inditum fuit,
Quod his in antro iam diu mærentibus
Longè dedisset esse tunc Latissimis.

Ismeria sibi habet, & suum fert in larem,
Ubi mille donat basiis nunc Filii
Nunc matris ora, nunc utrique duplices
Lacrymata palmis tendit, orat ut sibi
Raptæ è periculis & furore Patrio
Ad Christiana sacra prompta sit fuga,
Ut & juvenibus in Penates patrios.

Interea amico dum sopori se dedit :
« Olli & videndam se Dei Parens dedit :
« Age Nata, votis annuo vestris, ait,
« Cras tuta vincitis cum tuis ini fugam.
« Duxero remotas in plagas, quas Icone
« Donabis illâ, tunc mihi cognominis

Maria

PRÆLUDIUM.

« Maria sacro è Latice nuncupaboris.

Dum suaviaundos Ismeria tendat pedes

Corripere, saxum rumpit, illa abscesserat.

Molitur abitus seria, at simul Patri

Spem renovat, annis ab, t ut suspectio.

Convasat aurum, quâ potis condit sinu

Onychas, smaragdos, sardios, iaspidas,

Gemmisq; circumvestit Iconem suam.

Ubi desper auram subiit, ipsa carcerem :

Vixq; intro ocellas per fenestellam tulit,

« Abeamus, infis, Domina Latitia iubet,

« Ducem spopondit se fuga, ducem vie.

Nec mora, reclusa est sponte septemplex sui

Oblita strepitus, porta; non tancula

Levisomnis ulla, non molossus grummit,

Non timidus anser sibilum emisit leuem;

Nemo unus illis obviis potis viis

Vastæ Cagri, & commodam appellit ratem

Juvenis decorus, transq; Nili debet

Fluenta taciturnis. Oediponile est opus,

Quis iste nauta fuerit. Hinc lati viam

Ultrâ capeffunt, mutuisq; plausibus

Adgratulantur, mutuisq; gratis

Virgo juvenibus, atque juvenes virgini.

Sed ista tandem lapsa delicatulos,

7am iamq; tumidos pustulis trahit pedes,

Quos rheda ferre sueta, non durum hoc solum.

Illius ergo sub cupressi tegmine

(Ubi & supernum Munus expositum fuit)

Sedetur, & tacetur, & quiescitur,

Dormitur etiam (an somnietur nescio,

Nisi fortè se volare somniaverint)

Dormitur, inquam, multa nox altissimè.

Ast dum recumbunt in virenti cespite,

Stat vigil Imago sospitatrix, Angelis

Hinc inde Divæ jussa præstolantibus.

Jubet ab olympo, moxq; nubes splendida

PRÆLUDIUM.

(*Quæ tota curvus, & rota, & teno fuit*)
 Jam sesquisomnes ambit, ac humo levat;
 Aligera pariter turba principi loco
 Statuam reponit; inde succollans rotis,
 Erebit in auras nescios. Sed quid Pharos,
 Quid Aula, quid Tyrannus interea pater?
 Quos hic furores, suspicari est obvium,
 Pluraq; silendo quam loquendo proloquor.
 Bene comitatos transfugas terræ & mari
 Frustrâ requirit undique; avolaverant,
 Dum bella plenas Lunam monstrabat genas.
 Pelago sereno, littorionque anfractibus.

Stupere nauta, qui maris tunc Inferi
 Altum secabant, aut legebant littora,
 Hanc contuentes navium celerrimam,
 Et insolenti luce candidissimam
 Contra sorores ire, & illis findere.
 Scitante Zephyro, quæ sit istæ impudens,
 Quæ se haud salutat, imò trudat obvium?

A Nilo in oras Italas rectissimâ
 Sudo meabat æthere: hinc nivem hanc novam
 Sibi visus Appenninus opperirier,
 Sed falsus ille tam fuit, quàm longus est.

Brundusio ad Alpes ipsa sese transdedit,
 Romam hinc salutans, inde Laureti domum;
 Tum transmeatis Alpibus, dein Helvetiis,
 Gallos supererat; hinc rotas demittere
 Vicina Rhemis cepit, alas ut solet
 Nido propinquans stringere volucris suas.

Tandem arva spectans Fratribus natalia
 (Hic Eppa se prodebat, hinc Marchesium)
 Delapsa placidè constitit nubes solo,
 Superque viridi fronde (juxta fons erat)
 Sese deonerat, quoque visum est, evolat,

Facient reposti durior. Vix ceperat
 Aurora roseos tum capillos comere
 Ad grande speculum Cynthii, cum deserit.

Facere

PRÆLUDIUM.

Facere fessos fessus ipsemet sopor.

*Hi se per auras iter iniisse nescii
Mirantur, istuc ecquis id fontis tulit,
Quem pridianâ vespërâ non viderant,
Nec se cupresso, sed salice stupent tegi.*

*Haud procul Alexis aut Amyntas quispiam
Silvestri avenâ rursicam edebat suam
Campestris ipse Musa, dum placidum pecus
Stomacho evocatos ore remolebat cibos.*

*Fuvat hunc adire, perque contari lubet,
Icone relietâ fontis ad crepidinem.*

*Ismeria tum progressa, leniuscule
Scitatur: Ecqua regio, quod nomen plage?*

*Stupidus Amyntas tam absono lingue sono,
(Nam Paphlagonicâs forsitan vel Slavonicâs
Affata fuerat) ille Teutonicam ratus,
Aut de Batâvis aut Caninefatibus,
Huic verba reddit Gallicano-rustica
Nescire quid rei velit, quid frendeat.*

*Repentè vocem, & patril agnoscunt soli
Idioma Juvenes: inde sciscitantibus
Quid hocce Pagi, quem propinquum cernerent,
« Marchesium, inquit, Eppa propter silvulam est.
« Quas & videtis, en paludes proxima, &
« Fons, unde abistis. Ergo Veromanduis
« Jam fruimur oris? inquit. Motu levi
Capitis Amyntas annuit. Latitia ubi es?
Ubi hujus auctor & domina? redeunt citi
(Namq in paterno rure stare se vident)
Suam revisunt Iconem. Fons proprio
(Res mira) major alveo, Divam suis
Circumierat undis, atque vestem laverat,
Multoque melior inde redierat domum
Procul abigendis febribus salutifer.*

*Hic demum habendis gratiis spondent fore,
Icon venusta ut surgat Aedes ia loci.
Inde properatis hanc fatigant osculis*

Sed

PRÆLUDIUM.

*Sed amor parentis urget: hinc occyffimè
Castrum in Paternum tenditur grandi gradu.*

*Tum vidua mater conspicata filios
Rumore per diu mortuos, quid egerit,
Quid matre visâ filii, & meritò & lubens
sileo: silentem Lector audis, & probas,
Tibi hoc relinqui mente volvendum tunc.*

*Ismeria cunctis interim est miraculo,
Et unde Princeps illa? narrant filii.
Et unde, dextrâ quam gerit, formosula
Icon Dei Parentis? hoc & filii.*

*Tunc vidua primis suaviis hanc figere,
Arctis deinde Ismeriam complexibus,
Merita utrique nisa grates reddere.
Ter mille procul hinc passibus, stat edito
In colle, celsis turribus spectabilis
Alauna quondam dicta, Laudunum modò est.
Itum hanc in urbem; res probata Præsuli;
Ismeria sancti lota Fontis in labro,
Maria posthac audit, fuit & bona
Conviva viduæ, quàm diu vitam brevem
Superstes hausit; hausit inter hæc piis
Immersa votis, virginisq; cultui.*

*Quid statua, tantæ statua Latitiæ Parens?
Huic struitur Aedes prima de ramalibus;
Exin venusto lapide moles ardua,
Ubi ipsa sedem pænè pertinaciter
Legerat, & unde mota; sponte reverterat
Hucturba numero semper innumero fluens,
Huc vota ferri, hinc vota figi maxima,
Huc convolare quanta quanta Francia.
Tristes catervæ, bella, pestis & fames,
Morbi, & dolores, & pericla & vulnera,
Labes ab alto, infesta Prædonum manus,
Et ipsa pueris Mors abortivis comes,
Odere Dominam, odere Latitiæ Domum:
Namque effugantur, si vel eminus eminus*

Spēctetur

PRÆLUDIUM.

Spottetur Aedes, illicet foras foras.

*Toties abactus, & remissus in styga
Adfessor aut possessor ater corporum
Hanc trepidus execratur, horret us plerum
Quam bibit in Orco liquidam, & liquidam vomis,
Quod igitur Hilarè quod ptum rursam fiet,
Hoc Æviterno marmori in sculprum bellis:
Quod Bavaris Ottingæ, quod Belgis Hala,
Quod Serra-Montis Hesperis, quod Hungaris
Regalis Alba, quodque Lauretum Italis,
Læticia Francis illud est, & erit suis.*

PIA

I
PIA HILARIA
CLARIS IAMBIS
EXPRESSA.

*Cicada super sancti Francisci digitis
Deum laudat.*

Ex hujus Vitâ, cap. 8.

Est in tenuibus & pusillis reculis
Laus Optimiq; Maximiq; maxima.
Propinqua ficui cella Francisci fuit;
Cicada ficum manè fors infederat,
Canebat (ut sic efferam) cicadicè.

An ore, an alâ, nescio; stridor fuit.
Et hauriebat è fenestellâ sonum
Franciscus aure perlubente, sat sciens,
Quàm sit reipsâ Magnus in Parvis Deus.

Ergo cicadam propior intuerier,
Audire propior gestiit, Ades huc soror
“Cicada, paucis, inquit, huc te volo.

Ficu hac relictâ protinus delabitur
Alâ per auras remigante stridulas,
Supèrque digitos invocantes involans
Residit; exin capite summisso Virum
Salute donat plurimâ. Divus suo
Nutu redonat, ac ait: Canta soror
“Cicada canta, voce quâ è ficu soles;
“Sit de Tonantis laudibus thesis tua.

Vix imperarat, mox & illa paruit,
Solitòque consonantiùs, concinniùs.
Materia juvit, juvit ipsum pulpitum
Digitus Beati, & tantus Auditor ciet

A

Studium

Studium canentis, & populus anget novus.
Namque ubi canendo prima diduxit labra,

Inulitatis provocatæ versibus

Neptes, sorores, filiz, socrus, nurus,
Armenta tota, quotquot in plantario

Aderant cicadæ, huc aduolarunt illicò,
Audire cupidæ quid rei ferret novæ:

Pars è propinquis graminum subselliis,
Pars è fruticibus, arborumque brachiis.

Ac illa Theseos atque mandati memor,

Alas volucres ventilans, & osculum
Pandens bisulcum, motitansque cruscula,

Facta est Tonantis in sua vernacula

Encomiastes, dum sui corpusculi

Memorare cœpit principem Auctorem Deum,

Qui tam decoram fabricam compegerit,

Adedò venustas tibias, (& id canens

Suas tuetur tibias) volubili,

Strictoque junctas genibus internodio,

Vt sit salire derepentè in arborem,

Sit desilire derepentè ab arbore.

Tum quæ cecinerat, vocis accentum gravans,
Intercalari condiebat carmine :

O ut relucet Magnus in Parvis Deus !

Franciscus audit, & probat. Canit soror,

Oculosque cantu graphica depingit suos,

Protuberantes sphæras crySTALLINAS,

Nictare faciles, quando palpebris lubet,

Doctas moveri susque deque, dum cibos

Aut hîc acutùm cernit, aut hostem suum

Picam voracem, & omne corvorum genus.

Collaudat alas delicati staminis,

Agiles, tenellas, dædalas, partim mero

Viore, partim cæruleo circumfluas,

Quas & relaxat, & reducit ut libet.

Nec illa, cantu rapta sit licet suo,

Intercalaris laudis obliuiscitur,

O ut relucet Magnus in parvis Deus !

Franciscus audit, annuit. Pergit Soror
Canendo, Frater audiendo, fertilem
Suam ferinam dum cicada prædicat,
Et per virentes brassicas prædam bonam,
Quot nempe campas, pessimas mortalium,
Hirtum animal, hostem floridorum caulium,
Pleno vorarit ore : narrat ut juvet
Ad has clependas pes adunci-furcifer,
Et ad vorandas dentis ambæ falculæ.

O ut relucet Magnus in Parvis Deus !

Sed lassæ tandem cœpit irraucescere.
Franciscus audit, non probat. Cessæ soror
Cicada, cessæ; mox & illa subticet:
“ Et tam silendi quàm loquendi tempora,
Scholaris instar, à Magistro percipit.
Abiit, abire iussæ. Franciscus memor
Intercalaris carminis, canit domi,
Et concinendi multus auctor est suis :

O ut relucet Magnus in Parvis Deus !

Sed & hinc cicadæ munus edocet suum,
Seu manè orexim provocent, seu cum cibo
Iam lenierunt, ore nil aliud ferunt,
Nil aliud animo (quà vehi licet) vehunt ;
Unum id per omnes seminarij locos,
Per arundineta, per salicta unum sonat ;

O ut relucet Magnus in parvis Deus !

Disce à Cicada, quisquis audis, & Deo
Da pro tenuibus & pusillis reculis
Laudem Optimoque Maximoque maximam.

B. Ioannes Evangelista post graviora negotia cum perdice cicure animum relaxat.

Ex Cassian. cap. 21. Collat. 24.

Quod agere diu vis, id aliquando non agas.
“ Enervis animus reptat in Negotia,

« Nisi à Sodale fulciatur Otio :
 « Intérque danda sunt jocosa feriis,
 « Sed honesta, sed decora. Multò est optima
 « Intercapedo, quâ laborem post quies,
 « Et post quietem fit reciprocus labos.

Id ore clarum, id opere festivum dedit
 Evangelista, Pectoris promus Sacri,
 Cui totus innatarat, accubus Deo.

Dum regeret Epheson Præsul, alita huic domi
 Cicur à tenellis unguibus perdix fuit.
 Vbi se negotiis explicarat grandibus,
 Leniter adulans evocatæ, nunc cibos,
 Nunc ille potum porrigebat aliti,
 Tergique leniebat æquor plumeum :
 Si sompus olli adreperet, caldo in sinu
 Sinebat indormire pacatissimam.

Haud ita pueruli : passerem hi si quem manu
 Regunt magistrâ, nunc pedunculos premunt,
 Nunc ora ; digitis nunc bifurcis impetunt :
 Contrahere sese passer, & ventrem tumeas
 Verti, reverti, nilque ferre invitius,
 Quàm si vel ungue tetigeris caudam levi :
 Tum namque tauro biliosior proco,
 Iras acuere pertinaces, & gravi
 Ferire rostro lancinantis indicem.

Alumna perdix cum suo secûs est Hero.
 Blandùm ille mulcet, ipsa mulceri finit ;
 Et si qua collo pluma deliret, suâ
 Perdicis altor hanc reconcinnat volâ.
 Nil tolerat ales gratiùs, quàm lubrico
 Si lenis affricetur unguis gutturi :
 Et modò sinistram, modò vicissim dexteram
 Resupinat aurem, quò Magister hic scabens
 Abigat molestam, si qua sit, pruriginem.

Fors ergo de volûcre Ioannes bonâ
 Meridianas exigebat ferias,
 Quando le viculus quispiam è silvâ recens

Venator

Venator astat, foedus etiam tum luto :
 Spinofus illi ramus ora pinxerat
 Vibice multâ : pendulus tergo lepus,
 Et pharetra lateri est : gestat arcum dexterâ,
 Cui jam remissis cornibus, nervus, velut
 Dormire iussus, liber à crenis fuit.
 Erat ille dudum Zebedæidem Patrem
 Avidus tueri, & si liceret, alloqui.

Videt ergo, quod videre non adedò juvar,
 Et turpè ringens instar iratæ saïs,
 « Quid video ? mox inclamat, Id famæ viuum !
 « Id sanctitatis ! cum volûcre ! venimus
 « Illius ergô ? tam facilè perit seni
 « Senique tanto non reversurus dies ?
 « Neque pluris ille Tempus aureum facit ?
 « Compesce, fili, verba Ioannes ait.
 « Dic age, solutum dextra cur arcum gerit ?
 « Cur ? inquit ille. Luna si jugis foret
 « Minacis arcus, perbrevis nervus suo
 « Nervo careret, & vigoris impetu
 « Egenus irèt ; nec sagittam mittere,
 « Nec, quò libido est, destinare fas foret.

Hic Divus illum cassibus stringit suis :
 « Et unde tanta nunc tibi miratio est,
 « Quòd feriantem videris senem, cui
 « Post altâ rerum, & gravia curarum domi
 « Foris que gesta, mens habet torpescere,
 « Nisi requietis in sinu, vires novas
 « Haurire liceat ? útque cernis, haurio :
 « Si te volente detur aliquando otium
 « Quièsque fessis arcubus, quidni otium
 « Quièsque fessis artubus detur sua ?

Hæc senior : arcu ritè doctus è suo
 Venator abiit : usus & res id volunt.
 « Nervo rigoris irremissi torpidus
 « Lentescit animus ; hinc per auras ludere
 Et apertus ire gestit : ut catuli solent,

Vertiginosum qui volutarunt veru,
 Seu carnis assæ seu volucrum ferax,
 Diu rotantes & rotati; liberas
 Iam nacti habenas, & patens pomarium,
 Lætâ per herbam saltitatiunculâ
 Novos resorbent spiritus, mentem novam.
 " Quod semper audes agere, semper non ages.

*Ioannis Brevis Eremita fieri optat
 Angelus, & fit Angelus Brevis.*

Ex Vitâ Patr. lib. 5.

DIdicerat olim haud pœnitendo scœnore
 Cum fratre Fremum colere Ioannes Brevis.
 Id nomen olli jure vulgus indidit,
 Nam sesquicubito longior paulò fuit;
 Cœperat & Abbas more prisco dicier.
 Et quos labores Solitudo parturit,
 Haud tulerat ægrè quando, seu vertigine
 Retrò actus aliquâ, sive factus, ut solent,
 Qui sanctiores esse plus nimio volunt,
 Caliginosâ cocles à superbiâ,
 Hos ore subitus fudit ad Fratrem sonos:
 " O Frater, inquit ille, quantum me mihi
 " Hominem esse sordet, quamque me piget mei
 " Malè tuti, egeni, debilis: sed & leves
 " Telluris istos nauseabundus cibos
 " Nec fero, nec ultrâ, ferre si velim, queo.
 " Sempërne bibere, semper in somnos graves
 " Levésque ruere, semper hâc circumdari
 " Cogar lacernâ, quæ nec arceat gelu,
 " Nec reprimat æstus? cogar & facere & pati,
 " Quadrupedis instar, aspera, indigna, horrida?
 Attentus aures interim Frater dabat,
 Ecquò illa tandem dicta vergant, inscius.
 Tono & tenore progreditur eodem Brevis:

« Et has laboris tædet assidui manus,
 « Quas mille calli de tenellulâ cute
 « Fecere marmor. Totus hic alter tremere,
 Et ne relictâ sede in antiquas ruat
 Periturus ollas Frater, expavescere.
 Sed Brevis in altum se erigens, Cælum bonum :
 « Angelica quàm me vita mulcet ! & trahens
 « Sursum illa, propiùs Angelos, propiùs Deum,
 « Propinat altas extases, haustus meri,
 « Quod Angelorum bibitur ore, Nectaris.
 Ad se redire Frater, expulso metu.
 « Et Brevis : O, inquit, Angeli fors aurea !
 « O quàm beatum ducit ævum, qui sibi
 « Haud sarcit, haud refarcit, haud nec, haud suit,
 « Verùm coruscus lucis amp'lo in pallio,
 « De luce sola vivit, & solam bibit !
 « Stat igitur esse, & mox licebit, Angelum :
 « Hominémque penitus exeo, exuo, expuo.
 Repentè positâ veste nudatissimus
 In altam Eremon evolat pernix Brevis,
 Gemente frustrâ Fratre, nec remoram dare
 Valente manibus, nec valente vocibus.
 « Fa parvulorum est indoles, ut corpore
 « Sit animus ollis grandior pedes decem :
 « Et more Bruti, quod volunt, valdè volunt.
 Generosus ergo Nanus unum & alterum
 Fòrs septimùmque vixit impransus diem :
 Non ille portus, non cibi hausit miculam.
 Quin hisce constans vocibus sibi suum
 Stimulabat animum : Perfer, obdura Brevis,
 « Brevi futurus, id quod ambis, Angelus :
 « Brevique factus ales in trigésimum
 Rapiere cælum. Vix calente spiritu
 Fatus ea fuerat, en tibi grandis culex
 Scapulas futuri dente mordet Angeli.
 Sed hinc & illinc cœpit cœstrum multiplex
 Fodicare pectus, sanguinémque sugere.

Frustrà ille dextrâ seu sinistrâ semover :
 A semipoto pectore in tergum ruunt,
 Et illud avidâ combibunt promuscide;
 Sed esuribant & sitibant diriùs,
 Ferociùsque murmurabant ilia,
 Planissimùsque venter, Angelo Brevi.

Hic nanus aurem vellicat tandem sibi :

“ Sublimiora, ô Nane, nano quæritas,
 “ Quæ nec Gigantes, nec Gigantû ausint Patres :
 “ Quod Angelorum Nectar optas, hoc loci
 “ Non coquitur, aliâ sede quærendum est tibi.
 “ Ad te tuâque cellulam redi citus,
 “ Hominemque reprehende, si tandem sapis,
 “ Hic agere vitam Cælitum non est tuum.

Redit ergo gressu cespitante semine.

Et Scipione nixus, et trepidus caput,
 Breviorque quàm solebat, ad cellam Brevis,
 Forâsque & aures Fratris acutum ferit :

“ Germane, cellam pande, rigeo frigore,
 “ Sitique totus enecor, totus fame.

Siletur intus. Rursus exangui volâ,
 Genique nudo januam pulsu quatit.

Dormire Frater simulat : & tandem vigil,
 Fr. Quis es, quis inquam es qui meas tûdis fores?

I.B. Ego ille (Fratri crede) Ioannes Brevis.

Fr. Falli videris, aut videris fallere;

Quem te esse fictâ voce mentiris, meus.

Nuper in hominibus esse Frater desiit,

I.B. Ego ipse Frater pumilo, Ioannes Brevis.

Fr. Fortasse nequam es pumilo, quem tartarus
 Alit ad minores malitias, aut ad verum.

I.B. Mi Frater, istos apage, si placet, sales :

Alterius egeo, nec jocorum tempus est.

Ne, quæso, Fratri proroga famem tuo.

Fr. Plenis culullis Frater ambrosiam bibens,
 Totisque Nectar ille scutellis vorans,

Usuatque fructu nunc abundè est Angelus.

Eheu !

« Eheu ! ait suspirio longo Brevis,
 « Homo sum, alienum nil Hominis à me puto.
 Exaudiebat Frater interim sonos
 Stipem rogantis, & latrantis impiè
 Stomachi : misertus ergo recludit fores.
 Pudore solo amictus ingreditur Brevis,
 Hominémque sindonémque rursus induit.
 Nil tulerit aliud : id lucri saltem tulit,
 Et jure meritis id videtur optimo,
 Quòd nuncupari possit Angelus Brevis.
 « Sic prima labes & ruina siderum
 « Ambitio quondam fecit Angelos breves.

*Demon factus simia, cereum ardentem
 gestare jussus à S. Dominico, digitis
 ambruritur.*

Ex Vita S. Dominici, lib. 2. cap 7:

D Ominicus, illud aureum Caput Sacri
 Ter & colendi, térque venerandi Gregis,
 Quàm gratus Astris, tam fuit, si quis fuit,
 Invisus Orco, invisus Orci Principi.
 Quoties avernus, quantus ille quantus est,
 Quidquid odiorum, quidquid intus fraudium,
 Quidquid veneni, quidquid impetus fuit:
 Id omne in unum torfit ? at frustra fuit,
 Hæc odia, fraudes, & venena, & impetus
 Solius oculi vel minuto verbere
 Dominicus amandabat in Nihili scobes.
 Factum est in orco, ut cum suis tribulibus
 Certaret imi quispiam subsellii
 (Habet ima, media, summa Styx subsellia.)
 Pro mille cyathis igne mixti sulphuris,
 Centúmque plagis dedolando tergori,
 Si non Dominicus rueret in casses suos,
 Saltem levicula seu minoris noxiæ.

A 5.

Dum

Dúmque ille noctis in pio silentio
 Vigil exararet rem suo bonam Gregi,
 Sensim nigellus in Beati cellulam
 Et per caminum labitur dæmunculus,
 (Nigros nigra decent ostia,) & mox Simiæ
 Vestitur ora, támque turpis Simiæ,
 Risum ut cieret, & cieret nauseam.
 Oculi fuère luridi, pæti, cavi,
 Hirquis sinistra dextra contuentibus.
 Nasum ille simus, & retorridus labra,
 Totúsque densos horridus pilos, nisi
 Antàrcticus quâ parte conditur polus.
 Olebat hircos ala putidissimos.

Ingreditur ergo scenicus lavernio,
 Proditque bellus histrio in proscaenium,
 Mediâque cellâ cœpit instar histricis
 Nunc dexterorsum, nunc sinistrorsum in caput
 Volvi & revolvi, more nunc hinnulluli,
 Aut lusitantis sphærulâ feliculæ,
 Caput coniscans erebrà, crebrà saltitans,
 Et conquiniscens, & genu pinsens humum,
 Variare gyros, gestuúmque vortices.

Et vellicasset impudentiusculus
 Vestem Dominici pellubens, mosset loco
 Avidus sedile, lumen extinxet, libros
 Dedisset Euris ludibria : Timor vetat,
 Vetâtque, czlo freta, Divi sanctitas.
 Bis, vestis oram proximè, duxit manum,
 Bis & reduxit ; ter sedile nifus est
 Succutere, ter renifus exiliit retrò.

Videbat & tacebat, interim pia
 Scribens Dominicus. Inde mirus morio
 Figmenta mira factitat miris modis :
 De ventre tumido molle tympanum creat,
 De nare bifidâ tibiam, mox cum suâ
 Tripudiat umbrâ Satyricè ac Ionicè.

Immotus, indireptus interim pia

Scribit

Scribit Dominicus. Pergit Impudentia,
Viribus eundo crescit, & propior Viro
Effecta tandem, fit malo propior suo.

Super ergo mensam scriptitantis involat
Ardelio nugax. Hic repente Dominicus
Nutu sinistra, luminumque fulgure,
Mandat, ut eodem restet in vestigio.

« Age, inquit, istoc ne pedem traduc loco,
« Et huc, velis nolisque, cereum ger.e

Paret misellus, & novus jam Lucifer
Fronte caperatâ restat, & cum cereo
Ardente fixus ingemit : pergit tamen
Divo faceffens, quâ licet, negotium
Stridore grandi, dentibus dentes molit,
Subditque labio despicabundus labrum :
Iaculo oculorum flammeorum territat,
Dextrâ & sinistra & pedibus alternis minax,
Sesquipede linguam exertat : ingens halitu
(Quem trahit ab imis faucium repagulis)
Cum pertinace cereo bellum gerit.
Sed ludit operam, spiritum ludit suum ;
Fluit hic inanis virium. Interim pia
Scribit Dominicus ; interim ardens cereus
Edacis ignis damna tandem sentiens,
Morti propinquat, & propinquat unguibus.
Vicinus ardet, Ole, res agitur tua.

Hic Pantomimus vertit histrioniam:
Exuere tentat Simiam ; non est potis.
Excutere ceram tentat, & non est potis.
Comœdus esse desinit ; tragoœdus est,
Reapse flammis ustulatus pollicem,
Reapse frendet, ululat, implorat Stygem,
Stygem universam. Scriptor interim pius
Ioco pudenti sub cucullo lugubres
Ridere questus lacrymasque Simij.

Is abire tandem jussus ictu virgulæ,
Celerior Euro se recepit ad suos,

ubi mille pateras æstuantis sulphuris,
 Ictusque centum compluendo tergori,
 Conventa juxta pacta, victus pertuli.

Vivat Dominicus & triumphet, dæmonem
 Qui versipellem in pelle multavit sua.

Demon naso captus à S. Dunstano.

Ex Vita S. Dunstani, cap. 8.

SCAZON.

Dunstanus, Anglicana gemma, viscosas.
 Opum ac honoris atque gloriæ bullas,
 Et bracteæ vanitatis armillas,
 Velut putamen æstimans nucis cassæ,
 Valefecit Aulæ, lubricæ viæ cœno.

Digressus inde, latus ilicet sese
 Compegit arctâ cellulâ, rogatûque
 Pulsare creber cœpit igneo cælum,
 Vindicibus artus delicatulos poenis
 Cruciare, lacrymis impluens solum densis.
 Si cui venire, si luberet audire,
 Creber salutis monita sana dictare.
 Quin penicillo, quo valebat insigni,
 Iconcularum signa bella divarum
 Subinde fingens, & subinde ludebat
 Imitans in udâ, quæ luberet, argillâ.
 Erat & eburnos corneosque crateras
 Artifice torno moliens : caminûmque
 Fornaculâmq; machinatus & folles,
 Variûmq; cælum, forcipésque, fallendo
 Sudore vario tempori, modò is lamnas
 Argenteasve ferreasve tundeat
 In varia anaglypha, nunc & æreas solers
 Industrioque celte fabricabatur
 Genus omne statuas. Sic Deo et sibi vivens

Placi-

Placida terebat tempora, & dies puros.

Invidit Auctor invidentiæ, morso
Non leviter ungue, dentibûsque luxatis,
Per et Acherontis ima summa juratus,
“ O calve, saxo calve, nè diu tantus,
“ Talisque degas. Dixit, & viri formâ
Se conspicandum præbet ad fenestellam,
Sibique fieri fabrè quidpiam poscit.

Dunstanus ibat, jamque forcipes præstò
Admorat igni, & frustra virginis ferri,
Quando esse multiformis & merus Proteus.
Scelus ille cœpit, voce, fronte, vestitu.

Agnovit ora mutuata Dunstanus,
Usum latère veste subter humanâ,
Sûbque variante pileo doli nidum.
Disimulat, atque turbulentiùs pingues
Extimulat ignes ingruentibus ventis,
Lithanthracésque congerens acervatim,
Asperginisque crebrâ compluens imbre,
Incogitanti ferream fabam cudit.

Primum seniculus ille visus est vultu,
Edentulus, capularis, obfitus rugis,
Similémque lanæ succidæ gerens barbam,
Colore nasum costili parem cancro,
Oculum natantem in lippitudinis stagno :
Et scipionem motitabat ambustum,
Grandémque gibbum postferebat in tergo.
Tunc excreando, tussiendo, nugando
Nugas aniles, si potest, viro bilem
Ciere satagens. Interim Faber sanctus
Indulget operi, flabra anhela sustollit,
Agitatque flammæ ; fumus ater it cælo ;
Animosa volitat hinc & inde scintilla.

Nova scena : namque prodit ore converso
Dæmon puellus derepentè pulchellus,
Lascivus ore, doctus eloqui mella,
Oculo decoro, sed salace, crispata

Comâ,

Comâ sub aures pendulâ, Paris totus.
 Dunstanus oculo contuetur obliquo.
 Intereâ folles torridum, horridum spirant,
 Candere forceps properat, & velut prædâ
 Gestire visus, & salire vicinâ.

Exen procacem, sed venustulam Proteus
 Dat se puellam, bella colla nudatam,
 Niveam papillas gemmeas, capillósque
 Libidinosi dente pectinis compram.

Sperabat Orci pabulum, genis blandis,
 Naso venustè longiusculo, labris
 Roseis, ocellis morsicantibus, voce
 Meretrice, castum turpitudinis flammâ
 Animum Beati vellicare furtivâ.

Ille vice versâ mox & impiger, dextrè
 Collineatâ dexterâ rapit ferro
 Candente nasum; pervicâxque constringit,
 Ne quâ viâ vi præda possit elabi.

Exoritur atrox pugna: Tartaro teste,
 Ab orbis incunabulis par non fuit;
 Et præcavente Tartaro, par non erit.
 Vivit etiamnum nidor improbus nasi
 Forcipe coruscâ luculenter exulti.

Dunstanus igitur retroactus, & ferrum
 Tenace comprimens manu, refragantem
 Introrsus advocare per fenestellam
 Nasum petulci dæmonis: sed hic grandi
 Certat ululatu, certat impiis diris,
 Queis animi Erinnyes insolentior bullit.
 Nostrate nares frendet igne torreri,
 Et se superbus retibus suis captum,
 Nasquæ captum insanit à fabro vili.
 Furit, execratur, imprecatur horrenda;
 Deripere sese pugnat omnibus pugnâ,
 Pede, dente, linguâ, dexterâ sinistraq;
 Stridoribusque sibilisque decertans,
 Et nunc maledico felle, nunc precum melle,

Emanci-

Emancipandi quæritat vias nasi.

Verùm labore sudat improbo, sudat
Labore dæmon improbissimo : nasum
Dunstanus arctat arctiùs, pio risu
Vinctum flagellans, impium facit ludos.

Veniâ ille tandem forcipis relaxati,
Nidore plenus, & pudore suffusus,
Repetit Averni limen, occulens nasum,
Iocosa risus ansa ne suis fiat.

Iô triumphæ, iô triumphæ, Dunstane.
Iure ille sartor Invidentiæ, pœnas,
Nil minùs opinans, has suo fuit naso,
Ipse sibi turdus, & vorans quod intrivit.

*Ovicula sancti Francisci piorum
monitorum memor.*

Ex ejus Vitâ, cap. 8.

SOROR cicada si fuit, fuit & soror
Ovicula, dono fors tibi quondam datum,
Francisce, menti concolor animal tur:

Hanc tenerè amatam, sed piè sensu pio,
Ceui lenitatis symbolon alebas domi.

Hanc non pigebat voce nutùque alloqui,
Sed & monere. Sæpè dixi candidè :

- « Audi benigna monita, si sapias soror,
- « Harum Parenti & Principi rerum Deo,
- « Qui condit imbres gramini, gramen tibi,
- « Te condit homini, condit et hominem sibi,
- « Quidlibet amoris ac honoris exhibe,
- « Frequensque grates redde pro captù tuo :
- « Seu cum avida somni (lectulum tuum tibi
- « Nativa sternit culcitra) incumbes humo,
- « Seu cum resurges, & salutans Phosphorum,
- « Hiantem stabis ore, Cælum suspice :
- « Et quando, socias inter, in pratum rues,

« Famem

« Famem ut repellas, & repellas ut sitim,
 « Cùm labra lymphis prolues illimibus:
 « Cave nè vel umbram pullulantis trifolij,
 « Vel tenuis undæ stillulam libaveris.
 « Primore labio, ni prius suspexeris,
 « Cibus unde, potus unde labitur tibi.
 « Do veniam ut ædem sæpiusculè sacram
 (Accliyis arrigebat aures Pamphila,)
 « Intres, at intres, non haram ut soles tuam:
 « Illuc molestos, indecoros, absonos
 « Inferre gressus unguis extremi time.
 « Lanæ ut nitorem virginem serves tuæ,
 « Nè te voluta more lutulentæ suis;
 « Sed rore puro, aut fontis undâ limpidi,
 « Subinde lavere, macula si fuerit tibi;
 « Si nulla fuerit, tu tamen nullam lava,
 « Ut puriori vellere placeas Deo,
 « Qui puritatis auctor est, amator est.
 « Vide nè arietes, nève in obvios ruas;
 « Cave sive morsu, sive morsuuncolâ
 « Pecora, vel homines, vineâsque vellices.
 « Cave devovendos flosculos altaribus
 « Vel ore laceres, vel bifurcato pede,
 « Malè feriata felis instar, proteras,
 Isthæ bibenti iussâ Franciscus dabat.
 Ast illa posthæc omnium memor probè,
 Molli recumbens herbulâ, secum sibi
 Ea revocabat, instar esæ graminis.
 Si cui veniret obvia è Fratrum grege,
 Properabat olli blandiens, olli caput
 Honoris ergo protinus summittere,
 Caudam remulcens vestibus, flocco tamen
 Nullo relicto, nè negotium daret.
 Si feriari forsan adlubesceret,
 (Suxque dulces bestiis sunt feriæ,
 Neque semper arcum feriæ tendunt suum)
 Non illa feli, non cani colludere,

Sed sola, sola si foret; fin, cum pare
Vel ove, vel agno contribulibus suis
Aut saltitare, aut curfirare ad terminum.

Audit canentes in pio Fratres chorus?
Concedit illò præpropera, nullo dūce,
Magnæque ad aram Matris inflexo genu,
Sua vè balans, hac salute Virginem
Matrem salutis animal impertit pium.
Et dum tremenda, præcinente cymbalo,
Sacrificus altum surrigit mysteria,
Mora nulla, curvat poplites reverens pecus,
Et testem honoris indit osculum solo.

Ridebis Hugonota, si fòrs hæc leges;
Nasumque rugans inquires, belli logi.
Frendebis Hugonota, si fòrs non voles;
Vivet, vigebit Veritas, Error cadet:
Germana Francisci soror, docilis bibens,
Frendente te, ringente te, laudabitur.

Hæreticus scrutari docetur.

Vide Basil. Epist. 118. in Eunomium.

SCAZON.

Hæretice scrutans omnia, & nihil scrutans,
Qui inane cudis & recudis examen:
Quid Prima rerum cum Manete scrutaris,
Et grande folium Triados, instar Ariji
Et illa tentas assequi, ut sophus quondam
Eunomius, in quem tela strinxit arguta
Basilus ille jure maximo Magnus;
Quid deinde tanto temporis tui damno
Scrutaris, instar improbi Berengari,
An Christus insit Eucharisticæ mensæ?
Quid te fatigas, hæc minuta scrutando?
Pernice pennâ fretus, Icarî more,

Sciu-

Scrutare potiùs digna mentis alata.

Scrutare talpas in cubilibus furvis,
Quà nare bulbos, hortuli tui gazas,
Per multa spatia dissitos odorentur?

Scrutare dominam noctuam, quid in rimis
Diem illa totum somniet latebrosiss?
Quot deinde muscas nocte captet illuni,
Suos ut hieme nutriat domi pullos?

Scrutare Arachnem pendula colus matrem,
Quanam hæc amussi, quò e circino telam
Discriminare nòrit, arbores inter
Utrunque filo pensilem, super rivo?
Ecquo docente, Ramen illa festinet,
Ubi nimbus atrox ingruit, resorbere,
Suique ventris in penu reservare:
Ungues acuere, præda si stet in tricis:
Pedes vicissim spiritu labellorum
Calfacere, diro si premantur algore?

Scrutare providentis ora formicæ.
An sint anhelæ, dum cucurrerit, fauces?
Ubi se relaxet hepar aut diaphragma,
Ubi dorsuales spinulæ, quibus sentim
Capitis medulla prorogetur ad caudam?
Quid populus iste Myrmidon, propinquantis
Oeconomus hiemis, horreis suis condar,
Tam fabrefactis horreis, per occultos
Terræ mæandros vorticésque dispositis?
Quis hîc pusillum crederet Magistratura
Dare jura læsis, mortuis sepulturam,
Stimulúmque pigris, transfugis gravem multam.

Scrutare apiculam, nec verere scrutando
Acuminata vellicare postica.

Subi penates Regios, fores pulsa,
Regem saluta cum satellitum turmis,
Veniámque poscens alveare rimandi,
Apum labores, indolémque pernosce,
Flores legentúm, flava crura turgentúm,

Dare

Dare properantùm mella cereis thecis.

Scrutare, quo ducente, quo magistrante
 Tenellus ille serici pater bombyx,
 Animalculorum jure Rex, (huic Reges
 Dominique rerum supplicant, ut à vulgo
 Egente distent atque plebe pannosâ)
 Pretiosus inquam vermis, antequam belli
 Deoneret auri, ventre quod gerit, filum,
 Tamdiu labore maceratur ingenti,
 Toties seipse stringit, ac novus pelle,
 Novusque rostro, visitansque frondosâ
 Moro resudat, pectoris sui donec
 Exenterator prodigus, laboratos
 Det ore 'usos, byssinùmque subtemen?

Scrutare tinea, quæ tuam tibi mandit
 Occulta vestem, delicatulos dentes,
 An atterantur, an subinde laxentur?
 An stomachus olli largus, an, capax alvus;
 Si lapsa ab alto cruscum sibi huxit,
 Quis medicus illam, quod malagma persanet?

Scrutare falces scorpion bifurcatas,
 Iaculùmque caudæ. Si momorderit, virus
 Ipsum medela est, & medetur affricu.
 Causam nocentis & medentis indaga.

Scrutare, & unde gutturi tuo figant,
 Si te priores viderint lupi, ravim?
 Cur non & illis te occupat prius visis?

Scrutare, cur palpebra felibus lunâ
 Ineunte crescat, exeunte decrescat?

Scrutare culices, mobilissimam gentem,
 Quibus unda putris pectus, & cor, & vitam,
 Et caput, & alas & jecusculum format:
 Sique adlubescit, vise quâ viâ, quâ vi
 Promuscis illa, fistulosa sorbendo,
 Fit tuba canora, & nunc tibi cutem fugit
 Nunc tundit aures cantico peregrino?

Scrutare glires, ut silenter, integra

Quan-

Quando ova clepere moliuntur è corte,
 Duo tréſque coeunt veſte noctis induti,
 Et cum lucerna fraudis, irruunt nido,
 Ad ova tendunt, & reperta circumdant:
 Sed illa moles in minusculos riſtus
 Negat introire, reſpuitque geſtari.
 Quid agant? ſufurro fraudulentâ glirino
 Conſilia captant, exprimuntque captata.
 Supinus unus ſternitur, dein prædam
 Pedibus prehenſans, atque ventre ſuſtentans.
 Fit curruſ ovo; fit Sodaliſ auriga,
 Fit & caballus; bella cauda fit temo.
 Biſorem in cavernam molliusculâ rhedâ
 Sic vehitur ovum. Dic age, ô cavernoſe
 Scrutator, aſtus unde tantus eſt gliri?

Scrutare volucrem, nesciam ſibi nidum
 Exſtruere, ſed raptare non ſuum gnarum.
 Ille ille cuculus, ales aureæ vocis,
 Poſiturus ovum, iamque iamque quod foet:
 Abiturit alio, carduelis in lectum,
 Aut motacillæ neſcientis irrupit,
 Aliena maſtat ova, dein ſuum ponit:

Domum redire mater interemptorum,
 Ovóque facilis intubare ſuppoſto,
 Fotúque ſenſim foetui dari vita,
 Tandemque cuculi filius foràs ire:
 Et grande nati pondus improbè ſudans
 Puſilla nutrix educare venatu
 Araneorum, vermium, locuſtarum.
 Scrutator audin? per tuam fidem narra,
 Quâ parte cerebri deliteſcat id mentis
 In matre cuculo, in carduele nurrice?

Scrutare, cur maritus ille gallinæ
 Tanto leonem ſeu leam metu quaſſet?
 Ovis, eſto, balet: ruditum ſuum bardus
 Aſelluſ edat, ſuſque rauca grunitum:
 Baubet moloffus, atque ganniat vulpes:

Leo nil moveri, nil læna terreri.

Cuculúsque cuculet, esto, bubalet bubo,
Aquilæque clangant, perstrepat coaxatrix,
Geminétque corvus cras suum, suum cornix:
Leo nil moveri, nil læna terreri.

Esto, caballus hinniat, boet taurus:

Esto, lupus ululet, frendeátque panthera,
Fremátque tigris, barriat elephas dirum:
Leo nil moveri, nil læna terreri.

Oscen diei sedulus resurgentis,
Si manè primùm voce gallus argutá,
Aut voce leni consalutet uxorem,
Aut timidus hostes, invidúsve rivalet
Clamore tundat, Obvios abacturus:
Tum leo moveri, tum læna terreri,
Ponere furores, & jubas reclinare,
Caudámque ventri frigido subhastare,
Tandémque pavidi quæritare spelæum.

Contra leones gallus acer obtutu
Intrepidus astat, & suæ decus cristæ
Animosus agitat, atque gloriabundas
Expandit alas. Quære, belle scrutator,
Et unde tantus terror est lænarum?
Et unde tanta vis vigórque gallorum?

Scrutare remoram, dum reciprocos æstus,
Rabiémque pelagi insaniens irridet:
Dum mille remis, remigúmque sudantúm
Validis lacertis, hirtus unus exilis
Pisciculus obstat: dum frementibus ventis,
Rostra & rudentes anchorásque rupturis,
Suáque scopulos sede pænè rapturis,
Hærens carinæ, quas lubet, moras figit
Has & refigit, ut lubet, mari, ventis,
Navi atque nautis nesciis vale dicens.
Mare, nauta, ventus & carina, mirantes
Ignota vincula tam repentè laxari,
Suos inire, quâ dat impetus, calles.

Scru-

Scrutare linguam dædalam, palatúmque,
 Fontémque vocis spiritum, laryngémque,
 Rostrique valvas osseas, & inquire,
 Quando eruditur psittacus suum χαῖρε,
 Quo latere sese lingua cogat in vocem,
 Ut χῖ, ut ἀλφα, ut & ἰωῖα componat;
 Arrigat ut aures, útque suscitetur mentem,
 Ut os rotundet, útque gargarizanti
 Similis, in oris intimo sui cœlo
 Imitata verba parturire contendat?

Tuáque tute sciscitare de lingua,
 Quí se ipsa libret intus, obstetricante
 Cúm gignit ore duriusculum Tzetzes,
 Aut glabriora verba Teutonum densis
 Confibulata consonantibus verba?

Scrutare pulicis arma, queis tuum tergus
 Et morficari cernis & rubricari.
 Quis sensus illi (mox ut incubas spondæ)
 Ut istrata densa penetret, usquedum tendat
 Ad te benignis dentibus salutandum,
 Nocturnus hospes hospitem, diurnúsque?

Tandémque, tanta si libido scrutandi est,
 (Ut hanc Calendis Ianuariis strenam
 A te reportet, abs Adamico lapsu
 Scrutationis impiæ pater dæmon,)
 Scaturientes perdiúsque pernóxque
 Scrutare caligas, dum vacabit, Herodis.

*Frater Adolphus hydriam lactis in
 caput suum effundit.*

Ex Pellarm: de Transl. Rom. Imp. c. 2.

Sacer Ordo, fune gloriosior, velut
 Regum monili, veriùs dicam, velut
 Superùm monili, pace non liceat tuâ
 Huc devocare de tuo Adolphum Grege?

Comes

Comes Holsatarum magnus Heros is fuit :
Census, honores, & voluptatem levis
Non æstimabat pulveris dipondio.

Uxore cælo redditâ, domi duo
Olli fuere filij, ambo floridi
Aetate, formâ, viribus. Facto his vale,
Cucullum Adolphus pauperem sub nobili,
Franciscæ, contubernio sumit tuo.
Illic inediæ cultor improbiſſimus
(Sit venia verbo duriori) durius
Generosa crucians membra, quàm efferri queat,
Gratûsque Superis victimarius sui,
Sic se ipse jugulat, sic ad aras immolat.

Dum manè quodam fortè cum socio pære,
Per rusticana subditorum limina
Olim suorum corrogat Sodalibus
Mendicus escam ; contigit, luto ut graves
Irent ab onere uterque sudantes suo,
Irent anheli : mixta sed piis pia
Alloquia precibus, & preces suspiriis
Iactis in altum, leniebant sarcinas.
Socius gerebat manticam gravidam stipe,
Genus omne panis, candidi, gregarii,
Et fursuroſi, sæpè mures & situm
Sapientis : inerant dona gentis rusticæ
Sectilia porra, rapa, poma, brassicæ.

Sed grandem Adolphus hydriam, pari stipe,
Genus omne lactis, & serosi, & mucidi,
Et fortè menses aliquot obliti in penu ;
Bonique floridique perpauillulum.

At at cohortem conspicantur eminûs.
Hos inter eminere Principes duo,
Circumpedésque pòst & antè plurimos,
Specie, juventâ, veste, pileo pares,
Conchyliorum delibutos sanguine.
Erat videre saltitabundos equos
Sinisterorsum, dexterorsum, nunc jubas,

Nunc capita venditare crebris nutibus,
 Et reduplicati poplitis volumine,
 Sese intuendos & sibi & aliis dare
 Phaleris & auro nobiles, gressu arduos.
 Equis, equitibus, alta versicolor caput
 Pluma superexstat: & propinquant: & suum
 « Socius Adolphum commonet: Nati en tui,
 « Adolphe, vero veriùs, sunt hi tui.

Hic totus animi pendet, ac tacitus sibi
 Susurrat: Ecquid hydriâ fiet meâ?
 Séque ipse tuitus, hæret hoc ipso magè.
 Erat instar hirci barba, longa olida, hispida:
 Manus atra, callo dura more marmoris:
 Pedes lutati, vestis attritissima,
 Hincinde panno dispari circumscita,
 Et funis ipse præ senectâ tricies
 Fractus, redierat tricies nodum in novum.

Quid faceret? aliò digredi negant viæ
 Et aliquis ultrâ progredi vetat pudor:
 « Ergone parentem luridum ac inglorium,
 « Et hac gerentem foetidâ manu hydriam
 « Nati videbunt? quid animo volvent suo?
 « Quæ verba rumpent pro pudoris, pro pia
 « (Si fortè pietas hæc erit) bilis modo?

Fatebor, Illud passus humani fuit:
 Aliquid ruboris exoleti marcidæ
 Genas notavit: sed notari vix volens,
 Sed & breviculum: namque mox metum exuens
 Adolphum Adolphus induit, magno impete
 Animoque frendens, Siccine, ô nequam Pudor?
 « Tam facile tu me subderes? non est tuum.
 « Tun' me triumphum duceres? non est tuum.
 « Fert aliquid animus, fert & aliquid hinc manus;
 « Videbis & dolebis, hoc erit tuum.

Dictum atque factum: jam propinquis filiis,
 Reverenda patris ora noscitantibus,
 Is duplicè palmâ lactis hydriam in caput

Sustollit, & quod inerat, id totum in suos
Effundit humeros, ora, barbam, brachia :
Et simul Adolphum sic Adolphus increpat :

« Itán' erubescis ferre lactis amphoram ?
« Iam capite toto prode quid gestaveris,
« Et prode veste totá : in opprobium tui
« Pudoris & ruboris, i, nunc albica.

Hæc ille victor : retroactus ilicet
Miser cucullus factus effusi fuit
Nova lactis hujus hydria : Adolphus suo
Repentè socio discolor totus, fuit
Canis verendus factus in vestigio,
Adedò capillos tinxerat lac impluens.
Quid cogitasse crederetis filios
Hoc Patris ausu ? quid petulcos affeclas ?
Fors erubuerint, fleverintve, riserintve,
Abiere. Rediit candidatus ad suos
Adolphus ; illum Ianitor vix agnitum
Vix ducit intrò, tam colore disparem.
Adolphe vive, vive nobilissimâ,
Illustris Heros, hac tui victoriâ,
Adolphe dignâ te, & tux vestis Patre, &
Patre tam beato tam beatissimis filiis.
Næ victor ille est qui pudorem, qui metum
Abire jussit exules, ut se Deo
Propius dicaret, & sacraret sanctiùs,

B. Franciscus de Borgiâ porcum gerit.

Ex Vita, lib. 4. cap. 1.

Dum luculentus est mihi focus domi,
Quid est necessum poscere è vicinia ?
FRANCISCUS etiam magnus heros BORGIA,
Orbique notus Hesperii, dux Gandiæ,
Idémque Pro-rex nobilis Valentiniæ,
Omnia perosus angue pejùs & cane

Lurosa rerum sæculique commoda,
Sociis Iussu Patribus nomen dedit,

Hic jam per aliquot se sibi & suis probè
Probat annos, quando missu I G N A T I I
Lustrare jussus Lusitanæ plagas,
Auctoritate maximâ, lustrat, monet,
Solatur, animat, carpit, emendat, docet.

« Opere docetur plenius, quàm pulpito;
« Iubetque validè, quisquis exemplo jubet;
« Lingua validior est manus: & hinc Borgia
Laboriosa, despiciata, vilia

Aggressus opera, sic facem præsit suis,
Nunc fodere lætus, nunc olentes tætido
Efferre sordes vehiculo promptissimus;
Iam vile cinctus supparum, pingues lavat
Procurvus ollas, seminudus brachia,
Tenaciorem rodit arvinam manu.

Iamque ibat aliis præpeditis claviger,
Se Janitori janitorem subrogans;
Audire nolam facilis ostiariam,
Ibat, redibat: nunc egenis dividens,
Et hos & illos alloquens, ut res dabat.

Sed en feribat pulsus insolens fores,
« (Etenim vetusto jure semper Gentium,
« Quicumque gestat dona, juris hoc habet,
« Portam ut potenter feriat atque referiat)
Crepitaculumque clamitando tinnulum,
Sono sonabat crebriore grandius.

Volat repenti Borgia, tamen sic volat,
Laudata gressus ut regat modestia.

Ubi porta patuit, en suum oblatum in stipem
Anbustum, obesum, evisceratum conspicit.
Quid faciat? aberant qui suum inferrent domû.

Flocci ergo pendens, ecquis & quantus foret,
Virid senectæ, id muneris, lubens huic
& subdit oneri: tollit enectæ suis
Antica crura, lentiùsque conjicit

Ambos in humeros, hæc dein percommode
 Decussat ante pectus; occisi caput
 Et ora porci prominent instar mitræ;
 Dissectus illi venter exornat latus
 Utrumque, ritu Principalis cycladis:
 Postica caudâ sordidam verrunt humum.

Regressus intrò sarcinam bellam gerit,
 Et neque pudori, nec labori, nec suæ
 Vesti ille parcit; hæc cruore & unguine
 Adipata sordet; sudor ilicet gravis
 Fluit ore toto, vi laboris improbi.
 Pudoris hilum vultui prodit minus,
 Quàm si per agros palliatus ambulet.
 Et inambulasset in suillo hoc pallio
 Gratanter urbis univæ compita,
 Cælo ut placeret, & studeret proximo,
 Si sic juberent, queis jubere dat Deus.

Suspiriosus in culinam dissitam
 Venire tandem lætus. Hoc spectaculo
 Coquus in stuporem rapitur, ac impos sui
 " Epidata verba truneat: Ecquid conspicio
 " Mi Pater, & unde, & quòodo, & cur hoc pecus
 " Supérque tergo? quin mihi, quin aliter?
 " Mora nulla. porcum deripit. Frater bone,
 (Franciscus infit ore leniusculo)
 " Stuporis hujus define. Anne mira res,
 " Si det vehiculum dulce bestia bestiæ;
 " Si porcus humeris hunc suis porcum gerat?

Maeste, ò beate Borgia, hujus tesserâ
 Tam bellicosæ, tam potentis hac tui
 Tuis relictâ Posteris, victoriæ:
 Hæc te tuorum Coetui Caput dedit.

*Demon Lutheri magister discipulo suadet
ut Missam missam faciat.*

Lib. ejusdem Lutheri de Missa, tom. 7. fo. 479.

ATro nefastæ noctis in meridie
Lutherus, odium Cælitum, terræ pudor,
(Sacro cucullo nondum in urticas dato,
Nequedum coronâ natâ in hispidum nemus)
Dormibat altum faciliè tricenos pedes.
Miraris? altis & profundis amphoris
Exhauriendis dimicarat pridie,
Profunda totus, alta totus amphora.
Dormibat, arctâ nare tam graves trahens
Retrahensque ronchos, omnis ut vicinæ
Tecta tremebunda dicerent, Furit Africus.
Sit venia fandi. Situla grandis ad latus
Condormiebat dormienti; sed simul
Condormiebat dormienti mensula
Vicina, pleni fida custos canthari:
Fors nè arma desint, queis tueri se queat,
(Si solita noctu forsan ingruat sitis)
Venter adpatus & saburratus probè.
Erat & propinquum, deque clavo pendulum
Multifore buxum, vanitatis symbolon.
Dormibat, inquam, cum Satan olli affuit.
Genarum utroque folle tantos spiritus
Vomebat ore Luther, ut tali halitu
Faciliè molares impulisset branchias,
Ventis que dormientibus, vastam ratem:
Tam gravè olentes, tam Mephiticos, sibi
Narem ut quadrifidam Satan oppilaverit.
Tunc aure blandum vellicatâ, surrigit
Lutherus oculos, ne vel hilum territus
Horrore spectri, sit licet trux: efferum
Noscit Magistrum à cornibus: tutus videt

det
 Os tauriforme, noctiluca lumina,
 Dentes ahenos, cornua minacissima:
 Lætus salutat, atque porrectâ manu
 Falces prehensans unguium, dat osculum.

Debuerat arma Christiana attollere,
 Munire frontem sacrosanctâ tesserâ:
 Debuerat atram vilibus scopis Feram
 Forâs abigere: scilicet, factum puta.
 Id nempe curat excucullandus brevi,
 Brevisque condus atque promus hæresum
 Princeps futurus, plûsque quàm modium salis
 Esurus olim cum parédro dæmone.

E tripode tandem, quo sedebat, eloqui
 Cœpit magister pestilentis eloqui:

“ Audi Luthere, (verba sunt ipsissima
 De sæculento dæmonis gurgultio)

“ Perdocte Doctor (tam salute melleâ,
 Tantæque laudis zinzibere Luthericus
 Pulmo calefactus, phlegmatis forâs dabat
 Putrem saburram, ni metu didascali
 Resorbuisset & retentasset domi)

“ Quid si sacerdos non foret? Quid si sacer

“ Bos potiùs esses? jurat id palear triplex,

“ Trinûmque menti iugerum. Quid si tuas,

“ Quas rere missas, dixero nugas meras?

“ Quid si cucullus, & corona & cingulus,

“ Et quæ propinquiora scribillant cutem,

“ Sint res trioboli, & vilis alii caput?

Hæc ille Torris & Cinisio Tartari.

Discipulus aures mutus attentas dare,

Ne γρὺ Lutherus, ne μὲν ausus obloqui:

Subinde lævam motat aurem, & annuit

Risisse stomacho quæ Magister obtulit,

Quæque improbasset, improbasse; quæ proba

Duxisset, & duxisse confestim proba.

Vrgere dæmon, concatenans lemmata,

Et mille nodos, mille cum sophismatis,

Quæ

Quæ vel puſillo ſpiritu promuſcidis
 Culex macellus pumilûſque rumperet.
 Et obefus iſte Panſa ſe vinctum ratus,
 Futilibus hæret in ſalébris: interim
 A mentientis ore totus penſilis,
 Fæces ad imas ex Averni lecytho
 Venena præſentanea miſer ebibit.

Annofus exin Architeſton fraudium
 Tot paralogiſmos ſcæneos & junceos
 Digito viciffim ſupputans & hos & hos,
 Femurque palmâ pulſat & terram pede,
 Librânſque ſurſum (ſed deorſum crebriûs)
 Malè feriatos indices Diva omnia
 Omnêſque divos impetit blaſphemiis.
 Hæc Suada nigris ſeſſitabat in labiis.

Omnia Lutherus totus haurit, ut neque
 Tuſſire ſiccûm, non ſcreare, non leve
 Pityſma jacere, vix & animam ducere
 Inducat animum. Verba vix tandem tria
 (Veniâ, ut decebat, prærogâ primulûm)
 Trepidanter aſſert, tantulum puer, aut anus.
 Tantundem agaſo treſſis objectaverit.

Et quæ ipſe timidus atque vultu cernuus
 Scholaris obmuſſarat, aſtutûm malus
 Reicit Magiſter voce perterriticrepâ,
 Vibrare viſus tela tam trabalia
 (Puras reipſâ pennulas, gerras meras)
 Tântis lacertis, ut repêns occeperit
 Sordore totus diffluere, totus metu
 Pallere Luther: palpitat miſer peſo,
 Dat penitus herbâ, dat manum. O dêmens Luther
 Tam ruere facilis, tâmque fleſti cereus,
 Sic totus harpagaris uno dæmonis?

Præleſtionis bella finis hæc fuit:
 Datum eſt Minerval & didaſtron Inferi
 Ludi magiſtro, dum Cucullus, & Pudor,
 Omnîſque Probitas, Conſcientia, & Fides.

Romana

Romana Sedes, visque Diva Clavium;
 Pique ritus, & dies Abstemij,
 Atque Superum, & cultus Iconum sacer,
 Rogusque Purgans, & voluntas Libera,
 Vigorque Meriti, & jus Rogandi Coelum,
 Placita piorum Christiana Coetuum,
 Divumque Cines, dantur in mare Caspium
 Portanda ventis, dum Luther per Dæmonis
 Cornuta syllogismata in molli schola,
 Conclusus in Baroco, fugit in Barbara;
 Et execranda scelera, & errorum chaos,
 Missamque Mystes impius missam facit.

*Pictor pium demones pingit teterrimos,
 & bono eventu.*

Ex Vincentio Bellouac. lib. 7. cap. 104.

FAvete Superi, penicillum porgite,
 Sed & colores & tabellam porgite.
 Quod & beatum & prosperum & felix fiet,
 Pingendus est Pictor mihi, prudens, probus,
 Pictoribusque rarus in paucissimis.
 Non de nefastis sordium institoribus:
 Qui de coemptis in Erebo coloribus,
 Et in tabellâ prorsus investi, lupas
 Creare nudas, & lupanar assolent,
 Et penicillo de suo lenoniam:
 Qui nil negoti, nilque pensi aliud habent,
 Quam Bersabeas aut Susannas limpidi
 Ad fontis undam pellices exponere.
 Apage faginam dæmonum, pus Tartari.
 Fuit bonarum mentium dis Belgium,
 Solertiūque mentium semper ferax.
 Hic par Apelli Pictor illustris fuit:
 Maligna fama nomen oblita est. Erat
 Huic volupe magnum dæmonas teterrimis

Coloribúsque gestibúsque fingere,
 Ut, quicquid artis, quicquid ingení foret,
 Id omne in ora foeda congestum daret.
 Dedit subinde tam hispidos, támque horridos,
 Verbo exprimendos unico, tam dæmonas,
 Ut intuentum præ metu flarent comæ,
 Artus rigerent, pallio se obnuberent,
 Sed & ut volucres concolores è styge
 His advolarent, & genus suum ratæ
 Darent salutes; at frementes decipi,
 De felle puro Tartari diras dabant.

Quoties querelas in sinum Atri Principis
 Tulere de Pictore funestissimas?

Pinxere quoties hunc colore non suo?

Iam pegma Pictor & theatrum pensile
 Validis in altum trochleis eduxerat

Ante Mariani principes templi fores,

Divæ parentis editurus icona,

Et huic Draconem subditurus Inferum:

Exin labore fessulus pio leves

Dum nocte somnos duceret, circumstetit

Satelles Orci de malignioribus.

Videt hunc nigellum Pictor imperterritus,

(Nam tetriores, attriores pinxerat)

“ Audit tonantem: Quæ, malùm, hæc infania,

“ Male Pictor, animum fascinat tuum tibi,

“ Qui nos colore, quâ potes, quâ non potes,

“ Per fas nefasque decoloras improbo?

“ Hic Pictor intra-verba-rumpit: Euge tu

“ Nefasve sævi, neu corusca cornibus:

“ An ille bellus Aethiops, qui candicat?

“ Annon venenû id optimû, quod pessimum est?

“ Annon vocamus optima inter optima

“ Ea flagra, tergo dira quæ veniunt tuos?

” Sic (pace vestrà dictum id & factum velim)

“ Dum vos colore formo deformissimos,

“ Tum vos eodem pingo formosissimos.

Non

Non se ferebat impotens dæmon sui,
 Et captus enthymemate, in spumas iens,
 Per capita jurat Stygia, per tetrum Cain,
 Per ipsa Iudæ viscera, & jurans ait:

« Ego te (jocoso Pictor interim labro
 Minas sonoras æstimat poppylimate)

« Ego te (doloris & furoris ignibus
 Cubile totum canduit, at evanidis)

« Ego te docebo pingere, alit malæ tuo,

« Meoque risu, Dixit, & scetens abit.

Reddit abeunti Pictor: I, medius crepa,

« Iraque totus rumpere & dirumpere;

« Et te docebo, quantuli teque & tuos,

« Tuum & tuorum robur unus æstimem.

Manè ergo cœptum gnavus ingrediens opus,

Pigmenta varia, pegmate inscensio, parat:

Magnæ ille Matris Maximique filij

Corpora figurat, musculos, venas, toros,

Vestemque variam, cyclademque splendidam:

Et firmat operi plurimos huic dies.

Proceritate major heroâ Parens

Augusta Prolem sustinet lævâ; aureum

Moderante sceptrum dextrâ; capiti peplum,

Peplo corona janthino supersedet,

Corona gemmis, & smaragdis, & gravi

Adamante dives. Hinc & hinc compti probè

Sidunt in humeris leniter pandis pares

Byssio capilli, tæneâ vincti herbida,

Et vultus olli lucidus spirat diem,

Ipsūque solem porrigit spectantibus.

Frons alta, frons honoris & prudentiæ

Venusta sedes, in supercilij cadit

Decenter arcus: In fenestrâ oleaginâ

Oculi renident tam decori, ut nil magè,

Hac oculi dictum sat est, Nihil magè.

Colore vivo purpurascunt hinc genæ,

Hinc & labella rosea: mole stat suâ

Columella

Columella colli, quam corymbi gemmei
 Velant pudicè, conjuges coralliis.
 Conchyliata & stellulis interlita;
 Undànque vestis corpus obnubit sacrum:
 Virgatus auro limbus hanc obambulat.

Quid de Puella crispulo, formosulo?
 Refert Parentem natus: Haud aqua est aquæ,
 Haud stella stellæ similior, Genæ rosas,
 Auro capilli disputant; ostro labra,
 Stellis ocelli, liliis collum præit.
 Uvam sinistrâ gestitat, sed dexteræ
 Tribus digitulis visus adprecariet
 Bonus bona bonis, atque risu blandulo
 Sacra subeuntes limina intueriet.

Ventum ad Draconem suppedaneum. Citò,
 Bone Pictor, alios huc colores advoca:
 Tenebricoso turbidoque non quadrant
 Saturi, sereni, floridi, perlucidi:
 Alia paranda est harmoge: è fuligine,
 E felle tauri, de cruore sepia,
 De putri amurca, liquidoque sulphure,
 Tristisque vomica pestilentis ulceris:
 Istis inumbra tergus illætabile.

Explet magister artis Ingenium suas
 Partes abundè, tinctui deficit nihil:
 Nec arte, nec labore Pictor vincitur.

Cuculus Averni, qui minas nuper graves
 In dormientem valdius contorserat,
 Excubitor astat de propinqua fraxino,
 Pallescit odio, livet invidentiâ.
 Aliquid & ipse, si potest, monstri creat.

Stat ergo Diva calcibus tergum premens
 Draconis: ille capite contuso jacet,
 Magnamque partem dentibus quassis, suo
 Enervis utero semiuptam subjicit
 Caudam trementi: flammeis tantùm miser
 Depugnat oculis, quos ad instar fulguris

Vibrat

Vibrat retortos in Beatæ fimbriam,
 Altiùs inaudax contueri, pallidum
 Colore ventrem lurido suppingitur,
 Tergum colûbri more versicolor, pedes
 Exunguis, aures fissus, atque alas lacer.

Premere furôres, qui latebat cominûs,
 Non potuit ultrâ Cuculus; ilicet, Deo
 Illud finente, (non finente nil potens,
 Ne vel suo movere formicam gradu)
 Validum ciere vorticem, Euris ingruere,
 Unâ ingruere pincerna turbinum Notus,
 Sublime pegma nutat undatim, gelu
 Lethale stantis membra Pictoris subit:
 Aperire rictus inchoat dæmon suos,
 Grandem ut cachinnum ludibundus exereet.
 Iteratur ecce turbo, jamquæ jam ruit
 Vulsis theatrum trochleis: Pictor pius
 Ruiturus ibat, quando Divam contuens,
 Impos profari plura, elamat, Adjuva,
 O Mater; ore vix abibat, Adjuva,
 (Res mira dictu, rara creditu) manum
 Prætendit icon picta, labentem regit,
 Mediâque in aura noxiæ experiem tenet.
 Plebs tota derepentè convolat, vident
 Stupore fixi pendulum, mox & Dei
 Miris Parentem laudibus in altum ferunt,
 Scalisque salvus subditis Pictor salit.

Pudibûsus Erebum Cuculus ingreditur redux.
 Huic Prætor Orci præ furoris impete,
 Hos deferenti cum dolore nuntios,
 Trinode sceptrum impegit in malas malas.
 Dæmon misellus præmij vicem, Hoc habet.
 Pictor poeta est, & poeta Pictor est:
 Sunt isti & illi Penicillus & color:
 Sunt & tabellæ, sunt & icones suæ.
 O Diva, Pictor si tibi quondam fuit
 Tanx ille curæ, quæso te, sit & tibi

Poëta

Poëta cordi, qui colore (sors malo)
Tua Virgo pinxit ora, conatu bono.

*Moses Aethiops Eremita quatuor
prædones ligat & portat.*

Ex Sozomeno lib. 6. cap. 29.

SCAZON.

PRædo cruentus fuerat Aethiops Moses;
Frontem ille, nares, labra, myltacas, mentum
Cilia recurvus, ac eburneus dentes;
Oculosque flammis æmulos & introrsum
Validè sepultos evibrans; sed exanguem
Piceamque pellem nigra lux pererrabat.

Vin' multa paucis? bellus Aethiops Moses,
Cætera torolus, (si torosus est taurus
Exuberanti solus altus in prato,)
Et validus adeò, ut jure posset Alcides
Dici secundus, non secundus Alcides.
Hinc primipilus, dux deinde grassantum
Creatus omni calculo, triumphabat
Stupris, rapinâ, cæde semper antestans.

Sed persequentem qui solo dedit Saulum;
Et hic furoris & cruoris ardore
Exstuantem subdidit sibi Mosen.

Dix subactus impetu Potestatis,
Indigena Eremitæ factus, hic casam struxit,
Hic sepe cinxit hortulum, hic Deo supplex
Vitam expiavit & scelera modis miris.
Quoties in armos sæviit lacertosos
Duris flagellis scorpionibus diris?
Quoties vibratâ, quâ fuit potis, dextrâ
In musculosum laxa pectus impegit?
Vel illa, quâ se torrefecit, immanis
Inedia truncum quærneum trucidasset.

Quid

Quid hic inausum liquit, aut inexpertum?
 Sex totus annos pervigil, stetit somni
 (Quod simile monstro, & sæculis inauditum)
 Nihil aut quietis vel minutulæ carpens,
 Haud genua curvans, haud sedens recumbensve.

Hæc inter olli robur æneum stare,
 Nil eliquari virium, velut palma
 Quò plus subigitur, plus resurgit invito
 Pondere; nec aliter ille, quò magis sævit.

Fama est, quaternos irruisse prædones
 Hunc territuros, reclusasque rapturos,
 Quas cella pauper hortulusque servabant.

Intro-ille-gressos conspicatus obrutu
 Bipatente, dentes luridamque gingivam
 (Simulans minarum) pandit ore diducto,
 « Tum voce plusquam ferreâ crepans: Quò vos
 « Fures nefasti, Turba vota Plutoni?
 Pugnosque stringens instar Herculis clavæ,
 Vibrare velle fingit. Illicet fures
 Febriculosi præ metu, tremunt toti,
 Genua labascunt: raptat ille collapsos,
 Manusque cunctis vinculo & pedes stringit,
 Dein revinctos pariter in modum fascis
 Manu retortâ jactat in suos armes,
 Et gestat agilis, ceu lithanthracas dorso
 Ferunt repando Candidæ Leodinæ;
 Qualisve nemoris durus Arduenatis
 Lignator humeris ligna portat erectis.

Hi more pecudum frigidi tenellarum,
 Quis lanius infert hostias macellorum.
 Capita deorsum penduli, pedes sursum,
 Hæc tacita secum pensitando mussabant:
 « Quonam ergo vehimur? an per hunc cucullatū
 « Pice atriorem, dæmonumque gentilem,
 « Raptamur esca piscibus quadruplanda?
 « Fors in profundos abs inhospita caute
 « Dabimur hiatus & voragines cæcas?

« Aut

« Aut fortè rapimur in locum, quod Ascetæ
 « Vocant Capitulum, ubi cutis cutem pungit;
 « Vivos ubi homines mortui scabunt rami ?

Isthæc in aures ore mutuas surdo
 Confibulati barbari susurrabant,
 Sudore toti proflui. Interim Mosi
 Iter ineunti passibus reperiussis,
 Sub onere tanto non abibat exile
 Sudoris hilum, non anhelitus major,
 Et spatia longa diffitam petens Aedem.
 (Quò tota Eremus ad Synaxin accurrunt)
 Haud fessus illic nunc-suis suos-olim
 Exponit onus hoc dulce Fratribus fratres,
 Cellâmque repetit. Hos amanter Ascetæ
 Vinculis solutos, lenitèrque correptos,
 Plenósque frugis sanctioris emittunt.

« Divina virtus limites habet nullos,
 « Bonitâsque nullos, neutra cingitur ripis,
 « Nullóque regitur hæc & illa respectu.
 « Sis aler, albus, Aethiopsve, Graiûsve,
 « Agaso muliôve, sis petaurista,
 « Sis prædo, sis lanista : si velit cælum
 « Dominûsque cæl, derepentè festino
 « Rapidiùs oculi perspicacis obtutu,
 « Mutatus ibis alter-alter abs illo.

*Agniculi à S. Francisco liberantur.
 & docentur.*

Ex Vita, cap. 8.

AEquum est Hilaria rusticus ut etiam mea
 Exhilareret. Ille veste nobilis suâ
 Perusum ibat, onere sat justo gravis.
 Vestis erat illi vellus ereptum abs ove,
 Non sarta, non & suta (sed qualem dedit
 Decorticata jam pecus) foris pilos

Intus-

Intusque pellem splendida in succo suo.
 Nam teste Româ, Romulique compitis,
 Ea Italorum rusticorum purpura est,
 Latiusque clavus, dum locandi per fora
 Romana prostant, aut colendis vineis,
 Aut sarriendis, aut fatigandis agris.
 Duos gerebat hinc & hinc propendulos
 Agnos, tenellis pedibus æquo pondere
 Utrisque victos in macelli victimam.

Sudore tandem pressus, a castu madens,
 Agnis repostis alterutrique, assidet,
 Trahitque fessus ilia. Sed en commodum
 Franciscus illac : & priores hunc vident
 Humi jacentes & gementes agnuli,
 « Tum clamitare voce maternâ : Tuis
 « Franciscæ fer opem fratribus Frater pius;
 Aures & oculos admovent spectaculo.
 Vicem gementum sollicitus, & congemens,
 « Bone vir, quid, inquit, quid patrare in te aut tuos
 « Hi fraudis expers animal, & par innocens.
 « Agni potuerint ? nulla-dum illis cornua ;
 « Mera cera frons est & nocere nescia.
 « Gingiva nondum dentiit, tute id vides ;
 « Pedes habere laneos, in primulis
 « Intaminatos ungulis, tute id vides
 « Quorsum ergo sævis ? quid revinctos distines
 « Malè ominatis insolenter funibus ?

Quorsum ? inquit alter, ad macellum deferro.

Francis. Hos in macellum ? cuius ergo ? ediffere.

Rustic. Inopia cogit ferre, coget vendere.

Fr. Sed enim coemtis quid futurum conjicis ?

R. Quid his futurum ? quod solet. *Fr.* Sed quid solet ?

R. Ingulum Magister lanio fodiendum petet.

Fr. O sæva lanii dextera, ô mens sævior !

R. Exenterabit, pelle nudabit suâ.

F. Poterit in agnos id patrari innoxios ?

R. In multa cæcos frustra venales dabit.

Tunc

Tunc alius armos coëmet, hic pedunculos,
Hic vellus, ille capita, quisque prout volat.

F. Quid isti emaces hisce mercibus parant?

R. Ibit in ahenum pars coquenda, pars veru
Torrenda, multos ad focum gyros dabit.

Hic Divius ingemiscit, & tacitus sibi,
“ Haud ita futurum est, inquit, utquidem putas.
“ Dein allocutus rusticum : My Tityre,
“ Vin’ tu pacisci ? si lubet, te isthoc meo
“ Ego munerabor pallio, & tu me tuis
“ Donabis agnis. Tityro pactum placet,
Placêrque Sancti pallium ; sed huic magê
Fratres tenelli, quos macello, quos neci
Eximere gaudet, tutor Innocentiæ,
Memor Innocentis (qui neci dandas oves
Pretio Cruoris emit integerrimi)
Franciscus Agni. proinde quâ potest viâ
Colit agnus agnos, innocentes innocens.

Abire nequeo, quin eâdem lineâ
Complectar agnum cum gemellis fratribus.
Hunc gestibûsque nutibûsque commonens
Franciscus erudiverat domi probè,
Probè educarat. Fortè dum foràs iit
Beatus, agnum Virgini mentis bonæ
Commisit, addens iussa primùm seria,
Domi ut forisq;e prorsus innocens foret ;
Parere Domine nutui promptissimus,
Gratûsque cunctis & molestus nemini.
Audivit Agnus & lubens obaudiit.
Si fors adiret Domina Divûm limina,
Adibat Agnus & volens & prævius.
Curvabat illa poplites ? mox et suos
Curvabat Agnus ; Domina si sursum pios,
Subalbicantes (feminæ ut solent piæ)
Tollebat oculos ; æmulus moris pii
Nictabat oculis Agnus in cælum suis,
Labrisq;e trepidans instar orantis, preces

Et vota Superis gratiora quàm tuos
Proce putris hymnos, gratiora quàm tuos
Marotte Psalmos, gratiora quàm tuas
Horas Simonis adnepos, Agnus dabat.

Si quando plumæ in densioris alveo
Dormiret illa manè longiusculum,
Et stata precandi præteriret tempora ;
Mora nulla, Frater Agnus hanc beë beë suo
Devotus excitabat, hanc & cornibus,
Quæ fronte molli germinabant, impetens,
Abire stratis imperabat mollibus,
Imâmque dente lufitante fimbriam
Mordebat, ædem ut provocaret in sacram.

O agne jam non agne, sed doctor bone,
Quis te beavit hisce diis dotibus ?
Francisce, ludus hic tuus, labos tuus,
Morum ut magistra facta sit homini pecus:
Digna pecus aures vellicare dyscolas,
Digna pecus oculos claudere salaces, tuos
Levicula virgo, levicule juvenis, tuos,
Qui pia subitis adyta, non rei piæ,
Non cæli amore, non honore Cælitum ;
Sed ut videri vel videre fas fiet,
Et hoc videre vel videri fit nefas.

D. Martinus leporem canibus eripit.

Vitæ cap. 10. lib. 2.

Hilaria venies, si placebit, in pia
Martine Præsul magne, magni Præsulis
Sectator Hilari, cùm suos ad Pistavos,
Inclytus Aarii victor et Constantii,
Remeavit olim, gratulante Galliâ.

Sancti ergo lucri gratiâ visens suos
Martinus ibat ; en tibi venantium
Vider, audit agmen eminùs. Iam coeperat

Taran-

Tarantarare cornicen, baubant canes,
 Nemora rebaubant, territi sudant suis
 Lepores in antris, in suis vulpeculæ
 Dolo refertos codices volvunt suos,
 Asperginemque concoquunt suam vafra;
 Sed apri, sed atri dentibus vacant lupi,
 Vacant parandis in canina vulnera.

Venator hinc & inde præstolans feras,
 Post ille quercum latitat, hic sicca in scrobe
 Vincas Lycifcas distinens ægerrimè,
 Evariat oculis, præda quæ fors effluet;
 Nodosa lina tendit alter fibulâ,
 Dumeta fodicans alius ense pervio,
 Denfos canorâ voce territat rubos;
 Suâsque partes præstat impigerrima
 Gens camura, plebs pusilla, villos subnigri,
 Nequam catelli, qui cavernis abditam
 Feram, latrantes ore vocalissimo,
 Nolit velit, prodire compellunt foras.

Pro se ergo quisque (non minùs quàm ipsi viri)
 Catuli, molossi, lælapes, dromades, napæ
 (Sit venia dicto) quisque pro se sunt viri.
 Sed diu tonuerant, fulminaverant diu,
 Exarserant et ipsa pænè cornua;
 Et ad usque ravim collatraverant canes;
 Ludebat operam vir suam, canis suam.
 Non vola ferarum, non erat vestigium.

Crebrâ repetitas ecce post indagine,
 (Lucina fer opem) silva tandem parturit,
 Ridiculus exit parulâ è cavernulâ
 Cacuminatis auribus lepusculus.

Videtur, acclamatur; ocyùs, ocyùs,
 Fugere celeripes ille præcipiti gradu,
 Factus volûcris, factus aliger metu.

Ubi non videri se videt. (fors sepium
 Aut collis umbrâ semitutus) hinc sibi,
 (Ut persequentum fallat olfactus canum,

Mira fugientis indoles, mirus dolus)
 Rubum subintrat densiusculam, dein
 Ternis, quaternis saltibus per aëra
 Se librat ultra, tum redintegrat fugam.

Venere citius nare quam pedibus canes,
 Subeuntque vepres; alteri alter obuius
 Lingua caninâ fantur, Hic lepus fuit.
 Gyrant, regyrant, jam consciant frontibus;
 Iam retroactis naribus reciprocant,
 Nasoque terram centies diverberant.

Sensit melampus quispiam leporis dolum,
 Gyrum relinquit & reservescit sequi.
 Sequitur sequentem rectâ amussi narium
 Po largus aliquis; primus is leporem videt,
 Socioque primus commonet; mox advolant,
 Subclaudicante tibiâ lepusculus,
 Heu, ille tandem fessulus, lento gradu
 Sese trahebat, & sibi perpauculos
 Superesse gressus jam videbat ad necem.
 Quid faceret? ultra flexibus densis canem
 Frustrare frustra est: nullus effugio locus;
 Iam jamque in armos dens melampi figitur.

At hæc, viando dum propinquat, intuens
 Martinus animo colliquescit, & pii
 Aurâ favoris in lepusculum, gravi
 Increpitat oculo ac ore sectantes canes,
 Srate, inquit; & fletere. Vincitos crederes
 Subitis catenis. Et redit lepori vigor,
 Et fuga celerior, saniorque tibiâ.

Volat ergo. Clavo distinentur hi suis
 Velut trabali conditi in vestigiis.
 Hic motat aures, alter affixos humi
 Et lambit & relambit incassum pedes;
 Ille ore, nare captat aures: lugubrem
 Simul ululando collatantes nœniam.
 Ita restitère, donec in tuto fuit
 Extra canini dentis aleam lepus.

Martine

Martine lepori tam pusillo tam pie,
 Te obtestor unum, si periculum fors mea
 Stygios subiret deprehensa per canes
 Animula vagula; vocē quā ē cælo potes
 Dic, Stare, stabunt; dic, Redite in Tartara,
 Citæ redibunt. Dic animæ ut & evolet;
 Et evolabit ocyor lepulculo.

*B. Juniperus suam alienam pede truncat
 in Fratris agri gratiam.*

Ex Cronic. S. Francis. lib. 5. c. 35.

S C A Z O N.

Juniperus (Arbos illa, cujus integras.
 Franciscæ silvas diceris peropasse,
 Sublimis Arbos Ordinis Seraphæi,
 Déque illa primis) tam fuit columbinæ
 Adeoque niveæ mentis, ut bono jure
 Audire posset Innocentiæ Proles.

Astabat uni de suis, cui morbus
 Gravior orexin, & famem peregrinam
 De more stomacho procreârat everso.
 Juniperus ergo blandiusculè scitans,
 “ Mi Frater, inquit, vin’ tibi quid apponi
 “ Aut juris atri, aut offulæ saporatæ?
 “ Non. An minutal trunculósque vervecis?
 “ Non. An moretum fortè polcis herbosum?
 “ Non. An placenta ridet umbilicata?

Responsitando fessus, æger abnutat.

“ Quid ergo stomachum placet hunc tuû tandé?
 “ An pes suillus? Hoc erat quod ardebam,
 “ Exclamat æger, térque replicans: O si!
 “ O si suillum quis mihi pedem donet!

Juniperus audit, & abit. Illicet sumptâ
 Furtim macharâ proximum petit pratum,

(Hic

(Hic ubi subulcus villici gregem pascit)
 Suem inde raptat obviam, pedem truncat,
 Adeoque properè sus tuit tripes facta,
 Ut nec molossus allatrare, vix porcus
 Opem rogare, non subulcus affer re
 Potuerit opportunus. Ocyùs Frater
 Domum recurrens, inde curat elixum
 Pedem expetitum porrigi laboranti.

Ast ubi cruore tota prata signari,
 Ubi & subulco claudicare sus visa,
 Pedito relicto, fistulæque conclusæ,
 Accurrit ululabundus ad pecus læsum,
 Cruorem arenâ sistit, obligat vulnus,
 Porcum retrogradum per superstitem plantam
 Hero reducit, remque nuntiat mœstam.

Metuens macellum, & sentiens pedem truncû
 Sus præ timore, præ dolore grunibat:
 Suz subulcus condolens sui flebat:
 Herus in furores totus ibat & diras,
 Queis devovebat filios Parentemque,
 Gregemque, quantus quantus est, Seraphæum.

Franciscus olli condolere, jacturam
 Satura ire spandens, & suas reo pœnas.

Iuniperus emiratur ob Bonum Factum
 Tam furere posse quempiam. Sed & jussus
 Rogare supplex villicum, rogat supplex;
 " Et fateor, inquit, sum tui reus damni,
 " Culpamque damno, culpa si velit dici,
 " Aegrum juvare. Vix furore prægnantem
 Pugnum abstinere rusticus. Perinsum
 Ruere repenti Iuniperus in amplexum,
 Et oculo, & ore, & mente candidâ fari:
 " Vir bone, potesne (testor hoc tuum pectus)
 " Securus operam præstitam pio Fratri
 " Minoris æstimare quàm pedem porci?
 " Feci ut pateret & tibi & tuis calum
 " Pro pede lutosi pecoris; & doles factum?

" Redi-

« Redibit ægro sanitas, tibi merces,
 « Si te volente claudicet tuus porcus,
 « Et vis rependi damna, damna tantilla?

Fluxit leonem tarturæ, ac ovis taurum.
 Non modò precanti perbenignus indulgit;
 Sed tripede porco protinus trucidato,
 In frustra cæso, luculenter affato,
 Lautè apparato, cum tomaculis fartis,
 Succidiisque pinguibus, botellisque,
 Et quicquid obiectis sus edule legarat,
 Villicus optiparam Fratribus dedit cœnam.

Hoc potuit ille candor, illa nix mentis,
 Aegrum levare, turbidumque sedare.
 Potuit, ut ægro pes relictus in mensam,
 Reliquus egenis iret in stipem porcus.

*Hereticus minister fur monedula egregiè
 exceptus à monasterij Ianitore..*

Ex Gretseri Agonist. in Proœmio.

SCAZON.

I Slebiorum de tribu Ministorum
 Fuisse nuper quempiam uspiam constar,
 (Non utique multus annus est) Ministellum.
 Hic manè toto Prædicanticas spumas
 Per plebis aures, ore prorsus aprugno,
 De pulpito sacerrimo ministellans
 (Fidem novare si licet Novatori,
 Novare voces & licet poëtanti)
 Et disciplinas Cycladasque serosas
 Idque genus arma corpori refrænando,
 Sic e more rostro vellicarat immundo,
 Ad usque ravim, ad usque sputa pulmonum.

Meridiano dein cibo focillatus,
 (Animi levandi corporisque laxandi)
 Intro ille gressus hortulum Monasteri,

(Quod

Quod in propinquo fortè visi ur) magni
 Non augur infortunij, quod incumbit,
 Cicurem, hinc volūcrem conspiciatur; hanc scrapi
 Experts, & experts conscientiz raptat,
 Raprámque biaccis sollicitantibus, nullo,
 Ulti arbitratur, conscio subocculat.

Non fallit horti januæque custodem:
 Mora nulla prelens advolat, reum furti
 Monedulámque deprehendit occultam.

“ Pessime Minister, inquit, hæc tuus Luther

“ sub pileoque palioque fallaci

“ Documenta nutrit impudens? viden’ collo

“ Quam texuisti fortè jam tuo pridem,

“ Viden’ ut paratam res rediit ad restim?

“ Quid te futurum reris ad Magistratum

“ Si te per aurem destinaro clepticem?

“ Actum est, peristi, te tuo Ministratu

“ (Qui tibi, tuæque Lesbiz & tuis pullis

“ Plenis trimodiis horreoque metitur)

“ Excidere certum est. Hic tremore confusus,

“ O suavis, inquit, Atrienfis ignosce;

“ Ne quæso, ne me defer, en tibi hummos:

“ (Abnurat ille;) deferésne? (nutando

“ Id velle visus) molle pectus amplexor,

“ Ne defer, ego me ad dira quæque mox pronum

“ Tuo arbitratu perferenda summitto,

Prestò igitur illum Ianitor sequi mandat.

Sequitur ad instar victimæ, Diis Flagris

Maestandus, & sacrandus, & resecrendus.

Postquam in recessus Atriariorum ventum est,

Deripere vestes, expedire thoracem,

Nudare terga jussus est Ministrellus.

Et hinc magistrâ voce Ianitor clamat:

“ Viden’ hoc flagellum missile in tuos armos,

“ Et furis armos? nunc tuum tibi tute

Exasciabis terga his dolabellis.

“ Qui Disciplinas angue pejus odisti,

“ Et

« Et asperatos fune tortili nervos,
 « Nunc experire, néve tergiversare,
 « Versare tergum te volo, jubeo, mando,
 « Loróque lumbos defricare furaces;
 « Ego *Miserere* (cognitum tibi Psalmum)
 « Hic pellegendo, tempus interim ludam.

Legem misellus imperantis acceptat,
 In genua dat se flexa supplicabundus,
 Thorace posito, veste subter ereptâ
 Dorsum revelat, grande jugerum carnis,
 Quod vix ararent de die boves bini;
 Ad umbilicum pænè pensiles mammas
 Anteriùs olli cernere est. Sed ô alti
 Favete cæli tam pio Lutherano,
 Tam carnis hosti, dum flagrantibus flagris
 Iuvat hanc domare, si juvat, quod & tædet,
 Pudet, pigétque; pœnitétque compulsâ
 Peragere dextrâ. Quod igitur fiet faustum,
 Quod vortat, & revortat optimè pulsar,
 Carnémque tympanista tympanum tündit.
 O si sorores ulmez, aut recens vimen,
 Viridésque tiliz filiz forent præstò!
 Irent, redirent viridiùs sub axillas,
 Inscriptarent aptiùs characteres
 In hac papyro candida suos Tax Tax.
 O si adfuisset ambidexter, armatus
 Dextrâ & sinistrâ carnifex, & hac pectus,
 Illacque dorsum lancinasset alternis!

Ignosce lector, mentis haud male votum est;
 Amant Camœnæ Prædicantiæ alterna.
 Vix prima fuerat sculpta tergori vibex,
 Pandens Minister ora, contrahens armos,
 « Exclamat: O-he jam satis, satis diræ,
 « O belle custos, grandinis: fatigati
 « Miserere, Custos (rursus inchoar cœptum
Miserere. Custos) & volebat inscriptas
 Scapulis sinistrâ computare vibices;

Cessante

Cessante Lector cessat, & nihil prodest
 C. flasse scapulis, quas redintegrat pulsu,
 Sic dorsuale purpurascit abdomen.

Injurias ut vindicaret, in tergo
 Lasciviebat Disciplina nudato,
 Suoque spontè gravius ibat impactu,
 Ac si audisset, manè quas dabat sannas
 In Disciplinas Prædicans, suo more
 Ad mentiendum foeda rostra diducens.

O quàm hic libenter ictibus retundendis
 Manum obdidisset; durus impedit Lector,
 Balbatiendo duplicans, *Tibi soli,*
 Ictum ut Minister duplicet sibi toti.
 Si lentus agitet lora, Ianitor lentus
 Sua movet ora, Musicæ ut jubent leges,
 Legisque fustuariæ caput nonum.
 Et si feriret aërem loco tergi,
 Ianitor hiabat, aërisque captabat
 Simulante auras: sic pari meant passu.

Demum ut deinceps clepere dedoceretur,
Docebo iniquos tardioribus labris,
 Productione spiritu dedit Lector.

Dorso gementi, *eulciæ*que vibicum,
 Totique anhelio spiritus viro defit,
 Et pænè linquit animus. At ubi tandem ad
Vitulos propinquat, gaudium flagellanti est,
 Sed majus inde gaudium flagellato est,
 Idem flagellans sit licet flagellato.
 Pausante tandem Musicâ, organum pausat.
 Recipere vestes jussus, haud morâ magnâ
 Raptat, abit, humeros confricans calefactos,
 Subinde trepidans, & subinde respectans,
 Ne fors sequatur Ianitor, reformidat;
 Submurmurillans hanc monedulam tanti
 Vænire, quando vix teruncio consent
 Quæ venditantur in foro. Interim jurat
 Se Disciplinam haud ultra nuncupaturum,

Sed disciplinam. Testis est duplex armus,
Cui placere tale non potest mulsum.

Stultitia stulti colligatur in corde.

« Hanc disciplina multichordis exculpit.

« O si (ò beatis annuat Deus votis)

Si disciplina Prædicanticos lumbos,

Vel obesa terga crebrius salutarer,

Brevi cucullos in suos remigrarent,

Qui claustra nocte subdola fefellerunt.

Achas mira pietatis puer.

Ex Cantiprat. lib. 2. cap. 28.

Flandris Thorouda est oppidû. Hic Achas puer
(Sanguis parentum ditium) vix unicum
Degendo lustrum exegerat, quando duos
Domo in paterna conspicatus hospites,
Quos mantica illò duxerat, prolem tuam
Francisce, prolem Diva Paupertas tuam;
Amore sancti provocatus Ordinis,
Caput cucullo petiit, ac trita regi
Artus lacernâ, nudipes incedere,
Grandi coronâ verticem circumdari,
Et fune pænè nautico lumbos premi.

Et modò videre est æmulos: nam plurimæ
Pueris familiæ nunc cucullatis scatent,
Nec improbando more; si verum tamen
Etiam profari liceat, & verò licet.
Olli frequenter impiant vestem piam,
Dum se luto, dum se nive & saxis petunt,
Vellunt cucullos & capillos mutuos,
Pugnis utrimque, utrimque certant lacrymis.

Longè alius Ahas; ille puerorum gregem
Seu de sedili, sive de trunco vocans,
Si quos adesse noverat mentirier,
Pugnare clepere, verberare audaculos;

Hos

Hos territabat, Tartari narrans cibos,
 Affos colubros atque frixas vyperas,
 Picisq̃ue liquidæ vel veneni pocula
 Pueris parata dyscolis. Sed mitibus,
 Piis, modestis Cælitum cupedias,
 Aromatizæ massæi plenos scyphos,
 Et saccharitzæ panis ampla fercula
 Spondebat: exin sede dilabens suâ,
 Horum facilibus adprimebat frontibus
 Crucis sigillum, vel docebat adprimi.

Magister Acha (sic vocare te lubet,
 Docentis omne munus implesti probè)
 Edic puerulis more vestitis tuo,
 Edic severâ lege, quâ Divus potens,
 Mores cucullo ut concolores induant;
 Sin, & coronas & cucullos abdicent.

Olli in refarta veste vitulantes suâ,
 Sacris molestas ritibus turbas cient;
 Nunc ut pueruli, vagiunt inconditè,
 Nunc ut catelli, templa cursando terunt.

Longè aliud Achas; hic in Aram supplices
 Vibrabat oculos, aut vibrabat in solum,
 (Hoc humilis animi symbolon, & illud pij)
 Manûsque junctas surrigens ad sidera,
 Preculas litabat hostiam puram Deo.
 Olli ut placentas clam vorandas emptitent,
 Vel in angiportu cum coævis lusitent,
 Matrum è crumenis eruunt teruncios,
 Aut è canistris liba, castaneas, pyra.

Non illud Achas, qui vel umbram tangere
 Horrebat auri, vel monetæ crustulam
 Primore digito: nedum inibat in penu,
 Furtiva dextrâ ut carperet bellaria.

Olli sorores vellicant domi suas,
 Famulas laceffunt improbè tandem graves
 Iras Parentum provocant, virgam hinc sibi
 Fortè è camino pendulam probè probant

Et viridiorem & crebriorem, quàm velint :
 Non hos cucullus, non corona vindicant.
 Ast aliter Achas, qui domi domesticis
 Parère mollis, & placere cereus,
 Altare totos aut adornabat dies
 Icuncularum schemate, aut cantu pio :
 Neque modò Superos in suo laudans choro,
 Laudabat ipso in tympano, tergum flagris
 Manu virili pro virili verberans,
 Humi & seipse pronus in Crucem dabat,
 Humo profunda sæpe libans oscula.

Olli parentum jurgiis, diris probris,
 Si bi cerebella lingulasque farciunt :
 Dum fortè scortum nominat matrem pater,
 Aut ganeonem appellitat mater patrem,
 Isti sororem ganeonem nuncupant,
 Fratremque scortum more patrio vocant,
 Et antè norunt deierare quàm loqui.

Achas Parentem si videret ebrium,
 Si deierantem, si vomentem turpia,
 Tunc ore mœstus, diffluensque lacrymis,
 « Nónne (inquiēbat) audiisti nuptera,
 « Mi Pater, ab alto hæc Curionis fulmina :
 « Nulla in supernis ebrioso est portio,
 « Et nulla spurcis, nulla pejerantibus ?
 « Sempérne sceleri lubricos franos dabis ?
 « Nec te saluber ultimæ lucis metus,
 « Nec urget anguis ulla Conscientiæ ?

Quinquennis etiam tum puer verba hæc Patri,
 Matri & subinde non inutilis fuit
 Admonitor Achas, quando fastuosior,
 Quàm vellet, illa veste fulgens coccinâ
 Templum subibat : hic Puer fixum Cruci
 « Digito notavit indice : O mater viden'
 « Videat hunc natantem in sanguinis rivis sui,
 « Clavisque fœssum, & horridâ oppressum nece
 « Pro te tuisque noxiis ? nec deseres,

« Quibus

« Quibus illigaris, Vanitatis compedes?
 Movitis uterque filii lætus Parens
 Consilia sanctiora captavit lubens.

Conviva Patris quispiam in Pueri scyphum
 Fortè bibituri clam trientem miserat,
 Bibebat Achas inscius. Sed vasculi
 Vidit ut in imo nummulum splendescere,
 Ac si nefastum se induisset in scelus,
 Livere vultu totus, obrigescere,
 Et præ truci dolore tantum-non mori.
 Et ni sacrificus advocatus blandulo
 Scrupum eruiſſet verbulo, innocens Puer
 « Animam datus ibat. Id culpæ dare
 Quod culpa non est, sanctitatis tessera est.

Vix in tenella septimas pueritiâ
 Viderat aristas, quando præcox flosculum
 Nequedum patentem mors tulit, dandum Deo,
 Ne fors malitia hunc Inferis tandem daret.

Postquam tumultulo creditum est corpusculum,
 Si quis sepulto vellet adprecari,
 Et funerale *De profundis* fundere;
 (Iam diva cæli facta municeps, sacre
 Non erat Animula Næniæ huius indiga)
 Precator obmutescere, & si pergeret,
 Incogitanti *Laus in excelsis Deo*

Ab ore fluere: qui sepulchrum venerat
 Urgere lacrymis, aut parentare precibus,
 Domum redire delibutus gaudio.

O Res Hilaria jure cohonestans mea!
 Hunc ergo versum do brevem tumulo brevi:
Septennis Achas hic jacet Puer baud Puer.

Si quis precandi vel dolendi gratiâ
 Viator astas: & preces & lacrymas
 Alios in usus verte: sic Achas jubet,
 Abire lætum lætus è Cælo jubet.

*Hæreticus fingens se possessum à damome,
ab alio verè possessore comburitur.*

Cantiprat. de Apib. lib. 2. cap. 57. p. 68.

AD Cameracum in Belgicis, olim graves,
Et Iure, poenas putris Hæresis dabat
« Frequente flammâ ; tanto enim nullâ est malo
« Medela melior causticâ : quisquis cutem
« Solam scarificat taureis vel ulmeis,
« Vel tantùm abire in exterum mandat solum,
« Is prurientem nutrit in prurigne.

« Vulcanus Hydræ medicus est prosperrimus.

Hos unus inter quispiam effutiverat,
Quæ validè olebant fascis urendi struem,
Notùmque crimen fama dissipaverat,
Neque lictor aberat longiùs dieculâ.

Subveritus ipse, nè juberet ilicò
Durum ad Tribunal ire Quæsitòr sacer,
Et inde durioris ad flammæ rogum,
Non inficetum comminiscitur dolum;
Ut dorsum ab ignis imminentis eruat
Non expetendo stipite : at frustra dolum;
Qua non timebat in plaga, lepus fuit.

Eligius ergo Boogris (id nomen viro)
Terrore, veluti panico, primùm domi
Miscere cuncta, spectra spectatu horrida
Videre fingens : ipsâque uxor conscia,
Simulare docilis, evocat viciniam.
Oculos rotare Boogris, & plusquam licet
Exerere linguam, dentibûsque stridere,
Subinde spumas arte factas edere,
Et petere morfu velle visus obvios.
Mœrent amici, quòdque deliris solet,
Manus numellis vinciunt, cippo pedes.
Nunc ille voce, quâ solebat, eloqui,

Et

Et esse Boogris ; dum esse dæmonem lubet,
 Tunc è profundioris olla gutturis
 Exprimere diras, aut futura edicere
 Futura nunquam : si sues bæoticas,
 Vel adesse solas cerneret mulierculas,
 Tunc esse Graius, aut Hebræus, verbâque
 Glomerare, Superis, Inferis incognita.
 Tandem exhibere dæmonem bellè latis.

Hinc possideri creditus, voto è suo,
 Quasque antè voces sacro-sancta in Dogmata
 Dederat nefastas, hæ putari Dæmonis.
 Mox de maligno, si liceret, hospite
 Eliminando cogitari, ut par fuit.

Haud procul in Haspris (id loci) dudum tua est
Benedicte soboles, & *Vedaftina* domus
 Ex *Atrebaïs* nobilis Colonia.
 Hic Aichadrus colitur, è Gimetico
 Delatus olim, mirus ille dæmonum
 Abactor, inde turba miserorum frequens
 Opem Aichadri sospitantis queritat.

Trahitur eodem Tartari falsarius,
 Divoque Boogris Aichadro sistitur.

Tunc æde mediâ in hemicyclo quærneo
 Benè vinctus alter, jam diu à stygio Cane
 Inseffus aderat, hujus abigendi procul
 Delatus ergo. Mox ubi sodalem hinc sibi
 Suo Boogrin in sedili conspicit,
 Repentè totis faucium canalibus
 (Quo gallicani vertagi risu solent
 Latrare) tantos hic cachinnos edere :
 Nunc apprecari pessimè, nunc optimè.
 Sed tamen amici tegere consutos dolos,
 Dolos sed illi consuere animo suos.

Suo deinde more quâ balare, quâ
 « Rugire, quâ potis, boare, Quamdiu
 « In me Aichadre sævies, nec desines
 « Cremare miserum ? redditus dein sibi,

Aichadre fer opem, flebili tono dare.

Excipere cuncta Boogris intentissimus,
Haud aliter, ac si fortè psittaco seni,
(Qui plura, χαῖρε, οὐλε, plura ealleat)
Iuvenem novellum janxeris, qui litteras
Arare linguâ noverit vix unicas.

Sic & magistrum Boogris inspectat suum.
Dúmque alter, Uror, uror, ardeo, ardeo,
Inclamat, illinc queis licet clamoribus,
Iam factus Echo, dæmonisque simia
Miser Boogris, nescius quid nox vehat,
Reclamat, Uror, uror, ardeo, ardeo.

Si fortè tumido sancta collo pensilis
Daretur icon, aut sacrata lipsana :
Si vel minutâ guttulâ undæ lustricæ
Digito sacerdos lubricaret unico,
Uterque tanto mugiebat impete,
Ut tremere ædes, ara collabasceret.

Ineunte tandem nocte, custodes domum
Ineunt, & ambos, sede quemque quâ seder,
Dormire iussos (si per hostem fas foret)
Sacro relinquunt in choro. In votis erat
Unum id Boogri, quem tot oppidò graves
Orisque motus, corporisque vortices,
Et inquieta exhausserant volumina :
Nictabat oculis jam diu ruentibus,
Quos somnus impetebat impotes sui,
Saturas aquosus imber ut claudit rosas.

Alter ubi solos esse se tandem videt,
Ex hemicyclo, quâ potest, suo silens
Eripere sese tentat. En vires Deo
Fundente, vincla sponte colliquescere,
Sedile sensim solvitur robustum.
Et hic solutus ilicer, Boogrin suum
Salute donat hospitem ; quidquid dein
Aggerere ligni licuit, illud hospiti,
Seu scamna, seu scabella, circum congerit,

Fôrs & vetustos rituales codices,
Ipsâque mattas eripit stratas solo.

Quidquid agat ille, Boogris haud faciens pili,
Ridere potiùs, & fugando frigori,
Aut sibi tuendo profutura credere.

Ast ubi ferentem cernit ignem è lampade,
Ubi suffocantem sentit aggettâ strui :

Tum voce validâ, Ferte custodes opem,
Inclamar, Uror, uror, ardeo, ardeo.

Somno hi sepulti, aut insolens nihil rati,
Clamore tanto si Boogris intonet,
Non hujus etiam facere, non flocci sonos.

Tandem igne septus grandiore nunc erat,
In adipe nâbat jam suo ; O aquas citi,
Opémque misero ferte custodes citi.

Venere tandem ; sed pyram qui struxerat,
Velut satelles obstat, averso minax

Mucrone (quem repertum in æde fors dedit,

Dedit ipse potiùs impii vindex Deus)

Vibrâtque, si vel tantulum pedis interant,

Donec redactus Boogris in cineres eat.

Ut iit, machârâ tum remissâ mitior

Foci minister & Dei, liber, suus :

Suo solutus dæmone ad suos abit.

O belli tandem Talio ! dæmon rogo

Nêstrate verus Pseudodæmonem cremat,

Suum & vicissim destinatur in rogum.

*Isaacus Abbas fures & peregrinos
piè fallit.*

Greg. Dial. cap. 14. lib. 3.

Dum Gothus albæ sortis ebrius mero,
Premebat oras Italas gravi iugo.

Impunè temerans omnia, sacra, non sacra ;

Magnus Isaacus ad Spoleum cum suo
Grege mitigabat pro virili Cælites;
Pollebat altâ præful hic solertiâ
Et prævidendi & præcavendi postera.

Præfagus appetente quodam vespere,
Quid ille demum veheret; è vestigio
Iubet, ligonum quicquid in promptu est domi,
Seri per hortum. Fôrs fuere è Fratribus,
Qui sub cucullo iussâ risu exceperint:
Fôrs & fuere tam beatè simplices,
Qui credidere de ligonibus satis
Meti ligones posse, ut è fabis fabæ,
Pisîsque nasci pisâ de satis solent.
Sed queis in animo federat, superis suis
Parère cæcos, nil reniti aut obloqui,
Nil sciscitari cùm jubetur, ocyùs
Raptos ligones hac & hac serunt viâ,
Et mox ab horto convolant. Vix Hesperus
Noctem evocarat, vix suo se instraverant
Monachi cubili, quando trans sepeculam
Furunculorum turba in hortum se dedit,
Et hisce læva mens erat, qualis solet,
Væ comminata caulibus, væ fructibus.

Quantum ô repentè, vi superni Numinis,
Mutati ab illis caulium harpagonibus.
Nam se ad laborem quisque pro se comparant,
Raptant ligones obvios, & impetu
(Qualis operarum est post merendæ ferias)
Fodiunt refodiunt tærque refodiunt humum,
Ubi malecultus, & merâ urticâ satus,
Et benè opulentus carduis hortus fuit.
Immanè sudant, & resudant, & probè
Tellus rigatur; imbrium vicem subit
De fronte sudor, de lacertis depluens.

Stomachos adesos interim fames gravis
Cones laboris, vellicat: ventres latrant,
Suîsque bombos in penatibus rotant.

Sed

Sed nocte mediâ, quando de strato ad statas
Monachos ciebat hora tinniens preces,
Isaachus atram sensit Operarum famem.

Ergo ad culinam mandat aridissima
Mox ligna ferri, grandi aëno substrui,
Exin benè bonas imperat pultes coqui.
Quorsum ista, tam non solita, mirari coquus,
Sed & ipse morem præter, idque temporis,
Tanto excitatus manè mirari focus.
Pultes coquuntur, dum pij cantus chorum,
Furésque defatigat irrequies ligo.

Aurora tandem lectulo prodit suo,
Satura quietis & miserta Pauperum,
Queis vix supererat halitûs semuncia.

His ergo pultes fervidas, Fratrum manu
"Curat ferendas Isaac: Satis est, ait,
"Satis ô laborum. Iam quiete fruimini,
"Cibóque focii. Nec fuère Furibus
Iteranda iussa: dentium ligonibus
Animosiores alteram versant humum,
Et pænè linguas in sua cremant casa.

Tum bene reſectis, recreatis funditus,
Valere iussis, & deinceps crimina
Cavere iussis, olera donantur bona,
Domum ut reportent, & reportant impigri.

Vix emigrarant, en Peregrini duo
Pro foribus astant, schema lamentabile,
Nulla auris illis, nulla frons, vix nasus est,
(Namque implicata delibutis crinibus
Pædore, sordibúque cæsaries gravis
Sincipitis omnem contegebat aream)
Neque ulla miseros vestis ambit: unica
Et lacera ventres tela dimidios habet,
Quantum pudori protegendo sit satis.
Et clamitabant voce, quâ pauper solet
Molestus aures & seras pessumdare:
Date Peregrinis; quos latrones impii
"Nudatiores

« Nudatiores reddidère pumice.
 « Huc nos inopia ad usque & ultra manticam,
 « Ad usque restim recta duxit ultimam.
 « Date ó lacernæ vel resartæ millies,
 « Interpolatæ millies, vel mucidum
 « Unum alterúmve frustulum, quo frigora,
 « Quóve arceantur imbrium stillicidia.

Hæc inter ore palpitante, dentibus
 Crotali leprosi more perstreptentibus,
 Seu voce raucâ, seu quiritatu gravi
 Probè æmulari semienectos gelu.

Agnovit Isaac hocce nudorum genus,
 Nescire simulans quo fient vestes loco,
 Intrare mandat, & parariet focum.
 Sed mox in aurem quidpiam socio dedit:
 (Lautam ominantur hospites cœnam sibi)
 Et ille simular, pérque posticas fores
 Subit propinquam silvulam (hîc quercus fuit,
 Annosa quercus, nata nonum seculum
 Eviscerata centies medullitus)
 Quod delitebat intus, id domum refert.
 Dúmque insolenter interim ridet focus,
 Ut panè fieret assa nudorum cutis:
 Miseror, amici, & lugeo, vestram vicem,
 (Inquit Isaacus) & stat opitularier:
 Quântúmque quantum est vestiariû, volo
 « Spoliare vestrá gratiâ. Et tibi & tibi
 « Braccæque, calceique commodissimi,
 « Et dabitur aptum pallium, & tibi & tibi:
 « Non aptiora sartor & sutor darent.

(Nudi incalescunt gaudio, magè quàm foco,
 « Prædam vorantes spe suam;) nullâ huc morâ
 « (Pergit Isaacus) & decoræ & commodæ
 « Vestes feruntor. Qui subiverat recens
 Silvam propinquam, præstò vestes exhibet;
 Repentè (veller nollet impudentia)
 Esse impudentes desiere, dum suas

(Quas

(Quas sempiternæ quercui commiserant)

Uterque braccas palliūque calceosque,

Uterque semicinctum agnoscunt suum,

Terga, ora, pectus, tibias, ipsos pedes

Pudore suffunduntur inopinabili.

Sic veste quàm pudore vestiti minùs,

Abiere, quò cupidus, non pietas tulit,

Ni fors paterno quæ solo multos ciet

Peregrina pietas, vix pilo medio pia.

Talis Spoletum, ab urbe Christo condita,

Peregrinus omni, quem vehit Deus, die

Romipeta transit hinc & inde, nobilis

Cinctusque viridi cærulove supparo,

Vel scipione & penulâ coriacea.

Quàm meliùs instar cochleæ starent domi

Gens apta nata cursitationibus!

Non sic hirudo fieret hospitalium.

“ Sed triste telum quid nequit Necessitas?

Dum dena proles, dura Xantippe est domi,

Æris alieni plurimum, proprii nihil;

Dum masculina & feminina synthesis

Totâque supellex sceneratori subest,

Dum mala popina grande scripsit symbolum,

Tetro in camino, lex ubi subscribitur,

Quicumque Romam non ierit, is solvitur.

Lex illa totas Italûm terit vias,

Premittit hospitales undiquaque culcitas,

Eademque tumulos exteris Romæ parat.

Minæ, Magister, & metus cuticulæ

Dant & pigellos in viam scholasticos,

Vix sapè medii divites teruncij,

Solo beatos pallio, sed pallio

Brevi vorato, delicatas obviis

Porrigere discunt ilicò ad stupem manus,

Et mox sub umbra vermeris vel cardui

Captare somnos in domo Lunæ hospitiæ.

Jubet hinc Egestas & fame venter tonans

Crumeni-

Crumenicidas esse, mercedis loco
 Aures resectas destinare nobili
 Emblema furcæ, terga virgidemix
 Proficitur, alto scanditur scelus gradu,
 Ipsūmq; tandem fit scelus sceleri gradus;
 Iuvat sacrilegos esse vel sicarios,
 Si non utrumque, non utroque tristius.

Demum prehensi, pensiles corvis botri,
 Crucique grandes dedicantur litteræ,
 Ut hinc ab alto Patriam inspecerent suam,
 Opemque frustra matris implerent suæ.
 Isthæc Iuventæ damna Curiositas
 Malecauta cudit, & recudit pruriens
 Pedum libido, dum tribulium gregem
 Cernit abeuntem, aut quando filiis pater
 Gyrovagus olim, narrat & narrat suis,
 Vidi illa, vidi & illa, Romæ dum fui.
 Nil insolens, si tum patrissent filii,
 Itare cupidi Patris in vestigia,
 Patrisque nomen leſtitare in Alpibus,
 Vel in hospitalis parietis testorio:
 Ibi pronepotum Patris innumerabiles
 Pascere nepotes semiaſſo sanguine,
 Vel in tabernis ſæculentioribus
 Culicem rotundum ſœtidūmq; perpeti.
 « Honeſta Pubes, ſi parentum purior
 « Sanguis tuorum, ſi pudoris unciæ,
 « Si tibi pugillus mentis eſt, fuge has fugas
 « Et grande ſletus æquor ac ſuſpirii,
 « Serūmq; poenitere tanti non eræ.

*Corvus ob furtum occultum anathemate
percussus contabescit; solutus deinde re-
viviscit.*

Ex lib. de Vinis illust. Ord. Cister.

SCAZON.

Nutribat olim Corbiæ Archimandrites
Conradus, avium callidissimam, Corvum,
Fartam malitiâ, fraudibûsque suffultam.

Quoties Ephebos Præfulis, minùs cautos,
Retro ille surâ fauciavit admorsâ?

Quoties catellis prandium suum clepsit,
Ut & inopinis felibus suam caudam?

Et hæc rebelles stridulôque vagitu
Opem rogantes pertinaciùs traxit?

Quoties oculos gemmeosque pavones
Compulit in iras, & tenerrimos planctus,

Quando rotatum syrma, vel reclinatum,
Et splendidi tapetis instar expansum,

Rostro malevolus vellicavit infesto?

Si grandiores fors suam canes olli
Raperent merendam, nec valeret adversum,

Rectâ ipse mandras & lares molossorum

Vindex adire & dissipare stramenta.

Quid furta memoré, queis domi & foris nequâ
Quotidianas illigatus in prædas,

Unde unde licuit, seu metalla, seu carnes,

Seu vesca, seu non vesca, cuncta raptabat;

Furtumque, scrobibus ingerens latebrosis,

Herbisque meliùs ut lateret, oppilans,

Lavernionis omne munus explebat?

Manus lavandas Annulo dearmarat

Pransurus Abbas; hunc bolum trifur corvus,

Simulatus aliud, intuetur, & raprat,

Suique

Suique desert in triclinium nidi,
 Operi que paleis. Præsul inde sepostum
 Abesse cerneas Annulum, dies totos
 Noctésque furem suspicatus incassum,
 Jubet in rapacem, quisquis ille sit, tandem
 Anathema dirum à Curione librari.

Corvus remota confidebat in fago,
 Crociratione ludicrà diem fallens,
 Culicésve prensans, aut facetus aspergens
 Hinc felle picas, hinc salute cornices:
 Jam voce pavidus, jam canis, sed & selem
 Tam lepidè adumbrans, selem ut esse jurasses.
 Quæ canis, & illi, fantur ore materno,
 Hæc, se magistro, didicerat sequax ales.

Vix sacrosanctæ fulminaverant diræ,
 En ruere ab alto mutus, & repentinâ
 Languoris aurâ fideratus horrere:
 Hinc ægram anhelò trahere spiritu vitam;
 Junctâ ciborum nausææ diarrhœâ;
 Diræque verminatione torqueri;
 Oculósque fieri lippus, & pedem claudus:
 Sensimque vestis plumæa in solum spargi,
 Et fluere ab alis sponte remiges plumæ.

Atque ut pari par redderent inurbanè,
 Ridere picæ, condolere cornices,
 Mordere culicum turma tergus implume,
 Suâ hinc Ephebi talione lætari,
 Et huc & illuc lancinare palantem:
 Circùm inde ludos facere grex catellorum:
 Optare corvus, si liceret, in cæcas
 Abdi latebras, & cavernulam muris.

Ecquid deesset aliti suo vernæ,
 Stupere Præsul, Præsulisque convivæ.
 Hos inter aliquis (ut solet) joci causâ,
 « Quid si, inquiebat, nuper Annulum furto
 « Raptuisset ater nebulò, condidissetque?
 « Et has facinoris impij daret poenas?

Suspicio

Suspicio placuit: mox & itur in nidum,
 Intérque paleas sordidatus elucet
 Tandem repertus Annulus. Jubet præsul,
 Sic fortè volucris profuturus, ætutum
 Ecclesiæ Iras nuperas relaxari.
 Parochus relaxat, & repentè sanato
 Redire Corvo vita, vox, vigor, vires,
 Redúxque pellem circumire lanugo,
 Plumæque tandem principes refflorescere.
 « Ita fit: leonem ut terream, canem cædo.
 Ut terrearis, ut minas sacerdotum
 Iphis verendas belluis, reformides,
 Ignara superos provocare peccando,
 Rationis exors anima plectitur Corvus.

*Dæmunculi super oblonga vana mulieris
 candâ lufitant, dum illa serò templum
 ingreditur.*

Ex Cæsar. lib. 5. cap. 7.

SI meminit Auctor, contigit Moguntiz
 (Et alibi potuit) ut sacrâ Domino die,
 Pro more semper expetitâ aspergine
 Lustraret Undæ missilis Plebem piam
 Moderator Aedis Curio, quando sacrum
 Pro more limen sera nobilis subit
 Herois. Artus illa delicatulos
 Et sera plumis elocaverat suis,
 Et horæ & horæ fluxerant complusculæ,
 Ut se poliret comeretque, perditæ:
 Nam fucus horam clepserat: minimum duas
 Imposita capiti turris innumerabili
 Redimita nodo: Et quod fuit reliqui super,
 Id reliquus ingens mundus hausit temporis.
 Speculûmque visens & r visens millies
 Anxia rogarat, an suus suo decor

Bene

Benè staret ori: si supercili pilus
 Vel unus erret; dum reponit, annus est.
 Mirúmne tandem sera si in templum venit,
 Pòst jam peractâ prorsus Eucharisticâ,
 Dum sole pleno medius ardescit dies?

Primo ergo gressu visa dicere, Adsumus.
 Intrat cothurnis stridulùm crepantibus,
 Holofericæque vestis allisu sonans,
 Collúmque rectâ furrigens; more anseris,
 Ritúque pavi molle circumagens caput,
 Ut se videri videat: ut culices fuget
 Gestat flabellum dexterâ muscarium;
 Lævâque eburnam pyxidunculam, domum
 Benè olentis animæ, recreandis naribus,
 Cauda ipsa longa & penitus ulnarum decem
 Templi polita marmoris verrit quadra.

Stupente populo, derepentè Curio
 « Exclamat, Eheu quid Domina malùm geris!
 « Tantam phalanga glirium hoc in syrmate;
 Respectat illa, & nil nisi hâc caudam tuens,
 Stomachatur; & se risui datam fremit.

Testatur astra Parochus, & superos rogat,
 Ut & ipsa cernere, cernere & populus queat,
 Quid hæc, decoro longior, vestis gerat;
 Oculisque cuncti mox patentibus vident
 Aterrimorum glirium foedum gregem
 Super-equantium glorioso syrmati.

Quantum tulerunt ilia, in risus abit
 Soluta Plebes: pauper Herois silet,
 Gemensque factam se quadrigam glirium
 (Sed inferorum glirium, sed dæmonum)
 Excutere caudâ nititur onus improbum.

Risère glires ore, quo furnus solet
 Patère, nec se sedé tantillum suâ
 Movere, in æquo rare byssi floridæ
 Ineptiis ineptientes omnibus,
 Nunc agminatim per holofericos sinus

Pede lubricante tota devehitur cohors:

Quales vbi unda coit in sævo gelu,

Læve glaciei marmor Hollandi solent

Soleâ subinde ligneâ decurrere,

Sed & subinde ruere & in tergum solent,

Exin nigelli pumilones Tartari

Sese volutant impigris rotatibus,

Ceu, quando fœni acervus horreo datur;

Tota puerorum convolat vicinia,

Et hic seipse mergit & alius alium

Cumulare fœno tentat, alter eripit,

Et hunc vicissim qui obruebat, obruit.

Subit iste cumuli culmen, & subito impetu

Capite deorsum labili totus ruit.

Ita & petulci & inquietes Ludij,

Populo ut placeret, quam dedere fabulam.

Tandemque nutu commonefaciens suos,

« Spectastis, inquit Curio, satis & super,

« Quid iniqua cauda devehat: sepestabitis

« Quid dextra valeat nostra, quid potius sacra

« Nunc valeat unda, Dixit, & setaceum

Evibrat aspergillum, & in glires aquam

Piacularem jactat imbre plurimo.

Vix ille dextram moverat, Dæmunculi

Celerius agili fele, dum calidam jacis,

Ab inauspicata fimbria evolaverant.

Caudata stygiø liberata pondere

Domum regreditur, luxui facit vale,

Caudam recidit, Gentis Infernæ traham.

Si cauda turmam dæmonum tantam tulit,

In capite quantam sessitare creditis

Politularum Virginum (si virginum)

Ubi tot Averni noctuæ nidos habent,

Tot in superbi verticis ludunt jubâ?

Ubi quot capilli, tot colubrorum glomi.

Ipso in Theatro frontis, Impudentia

Egena frontis, histrioniam facit

Cam

Cum mille stygij Regis abnepotibus,
In colle nasi, & in caverna narium,
Supérque cilij crine vel tenerrimo
Denz cohortes excubantium sedent;
Omnes tricipitis Patruelles Cerberi.

Quid lingua, Princeps criminum Universitas ?
Ubi tot coaxant impij ranunculi,
Quæ ab orbe genito garrulæ ejusdemmodi
Vixere volucres in Gebennico lacu,
(Mendum Typographi est) in Gehennico lacu;
Namque à gehenna quid Gebenna dissidet?

Quid vos Ocelli, vos popina sordium,
Ubi potitantùm dæmonum ingens copia est?

Quid labra memorem, quid glabri menti aream,
Quid adulteratas improbo fuco genas,
Quæ tot crucifugas, tot animivoras belluas
Quot medio in æstu prata formicas, alunt?

I, nunc decòris nundinatrix non tuis
I, nunc puella, si vales, ad calculos,
Aut per digitulos universam dæmonum
Tuo insidentùm vultui summam reduc.

Sed cave, nè alumnus hîc tuæ Populus comæ
Te per capillos atque dentatam struem
Trahat in Tribunal horridum, quando omnium
Reddenda veniet summa summarum Deo,
Ortâ diei luce Decretorij.

Dent superi, ut errem : fac Puella ut mentiar.

*Rustici Divionenses mirè anxij de diebus
decem sublati Kalendario renovato.*

Ex libro P. Richcomi de Miraculis.

SCAZON.

Subclaudicante tibiâ redi Scazon,
Intercalare carmen esto cognato.

Claustra

Claustra renovati (quod vocant) Calendari
 Reserarat ingens Urbis Orbis Antistes
 Gregorius; anni vix iere tricen.

Quot fellis utres, quanta plaustra Dirarum
 Vomuere semper streperus Hæresum vulgus?
 Quot Hunniique, Grunniique Burdones
 Scenis puder dis, & tragœdiis diris,
 In illa Papæ placita (Lector oblongo
 Ignosce verbo, parat: agœdiaverunt?)

Sed facio missas grunnientium voces,
 Inconditòsque barrientium motus:
 Mea hæc Hilaria concoloribus gaudent,
 Rident amœnis, tristibus reluctantur.

Quod ergo sit salubre, Divionæas
 Meridiatum in vineas eant læta,
 Ibique rusticentur inter arbusta, &
 Vindemitorum varia posteris narrent
 Interrogata post Diploma vulgatum:

Immane quantum perdit dies deni
 Bella cerèbella rusticana commorint!

Tres vinitores, capita prorsus Augusta,
 Et ter profundi (si diis placet) sensus,
 Dum manè cepis allòque jentatur,
 Brevem dederunt eclogam, ingenì testem,
 Testem alliatae mentis & saporatae:
 Patienter audi Lector, & tene risum.

I. *Vindemiator.*

Mira, ô Sodales, & mihi & meis visa est
 Fuga hæc dierum, noctiùmque furtiva,
 Ut præ stupore, præ labore scrutandi,
 Mihi meisque, non meisque, turmatim
 Ierint anhelò stiria graves naso.

II.

At mihi periodos temporum volutanti,
 Vi curiosæ indaginis laboranti,
 Maduit galerus summus, imus, extremus
 Sudore tanto, nec minore quàm vitæ ei

Fornace

Fornace stillatoriâ madent gutti.

I I I.

Ego computista ruris optimus nostri,
Digitis Epactas soleo, more noltrate,
Cursu retrogrado, antegradóque censere,
Nunc miseræ Epactæ in alia vincula compactæ,
Mihi indicésque pollicésque perturbant.

I.

Non capio, capiant qui volent. Enimverò
Tot jam diebus fraudulenter elapsis,
Quid interim fecere siderum vulgus,
Cynthi nepotes, atque Cynthiæ neptes ?

II.

Quid Luna, num cucurrit impetu tanto,
Denos ut uno salierit dies saltu,
Papâ volente, vimque subministrante ?

I I I.

Phœbúsne plures Perficas Parazangas,
Aut Itala stadia id temporis pererrarit,
Papâ jubente, limitésque signante ?

I.

Festa, esto, liceat promovere per saltum ;
Potuitne jure, & conscientiâ tutâ
Lacerare, deartuare Pontifex menssem ?

I I.

Quid commeruerat hic December, ut ventrem
Totósque lumbos fractus iverit pectus ?
Cur non Aprilem promptius dearmarunt ?

I I I.

Tum decuit hosce exemptiles dies factos,
Cum pisculentè visitamus & parcè ;
Iactura nobis nam fuisset hæc lucro.

I.

Sed, nox diei præiit, an dies nocti ?
An ambo pariter id viz subivere ?

I I.

Et quando tandem transfugæ dies facti ?

In

In conticinio vel crepusculo noctis ?
An in diei sincipite, vel in talo ?

III.

Cur hieme caprum id consili, soporata
Cum syrma longiusculum trahunt noctes ?
An ut silentiore vaderent passu ?
Néve fugientes, harpagone detenta,
Hæretæ forsan uspiam juberentur ?

I.

Decemne solidas atque perpetes noctes,
Lucésque totidem abstemii, cibi exortes,
Et adipe, gliris more, viximus nostro ?

II.

Sed more gliris, & simillimus letho,
Adèò sepultas corneus sopor mentes
Insedit adèò, ut liquidiusculi venti
Nec murmur illum lene senserint aures ?

III.

Quoties stupendi transitus subit mentem,
Vertigo toties hanc rapit per abrupta.

I.

Mihi falce nuper crura (dum putò vitem,
Et putò dierum vulnus amputatorum)
Absorptus, atque mente raptus, abscidi.

II.

Satius, sodales, tutiusque sit nobis
Silere, nè putando disputandóque
Et computando de diebus expunctis,
Nobis cerébrum fortè fiat expunctum.

Hæc vinitores pampinariî digna
Dedere cedro, digna posteris annis
Rogata. Lector paræ rusticanorum
Huic delicato caudici cerebrorum :
Tam bardus esses, tamque junceæ mentis
Bœotus esses, si volentibus divis,
Bœota mater te dedisset in lucem.

*Damon caligas solvit Hero, famulum
diaboli nomine vocitanti.*

Ex Greg. Mag. Dialog. lib. 3. cap. 20.

Pudenda res est ; plurimis mortalium
Furvum Diaboli nomen est in amoribus,
Est in cupedis delibutionibus.
Geta, Dromo, Davus, turba famulorum audiunt
Plus viciésque centiésque milliésque,
Huc vos Diaboli : Bella nuncupatio
Expektoratur horâ & ansâ qualibet.

Si somni abundè est, si libido surgere,
Et strata membris exinanire calidis,
Clamatur illo vocis infernæ sono,
Diabole vestes : membra si stringat gelu,
Focum, diabole : si ferat animus, cibum
Coenâ aut merendâ, prandiôve sumere ;
Diabole mensam, si minister mussiter,
Ain' Diabole ? verba si reciprocet,
Diabole pergin' ? si moram fors in penu,
Aut è culina devocatus protrahat,
Toto hæc mephitis exscindatur pectore,
Complete ventrem perdit hujus Diaboli,
Mille ô Diaboli, omnésque catapultarii.
Ita condiuntur & domi & foris omnia
Hoc esculenta, poculenta pharmaco.

Neque nudus seu tertius seu septimus,
Seu septimôque tertioque recentius,
« Mos hic inolevit ; jam diu & diu fuit
« Magister insequentis anterior dies.

Fuit (fuisse crede, Magnus asserit)
Fuit herus olim, cætera is non improbus,
Sed tinctus illo more, Davos ut suos
Totis diabolos concreparet faucibus.

Stephanus (& isthuc nominis viro fuit)

Peregrè

Peregrè regressus, de viâque lassulus,
 Torum & quietem cogitans, servum ciet,
 « Festinus, inquit, deripe actutum meas
 « Diabole caligas. Ore vix eruperat,
 Diabole caligas, ipse nè incassum foret
 Dæmon vocatus, destinavit obsequi,
 Et esse Davus. Igitur astrictoræ,
 Mora nulla, ligulæ sponte dissolvi suâ, &
 Labare caligæ pænè ad ima calcium.

Sibi famulantis vim latentem Dæmonis
 (Quem non vocarat, & vocarat) protinus
 Sentire Stephanus, & tremore concui
 Tam derepentè seminudus, ilicò
 « Reclamat, Istinc apage te Orci furcifer,
 « Procul faceffe, haud te volo, Davum volo;
 Abire famulus ille supposititius.

Caligis deinceps subverens herus suis,
 Doctus idioma melius, & morem probum,
 Davum ille Davum nuncupavit, & Gētam
 Getam, nèc ultrà Diabolus nomen fuit.

Si ô sic labaret bracca pluribus sua,
 Quoties Diabolum in verba compingunt sua,
 Non id farinæ numerus innumerus foret.

*Campanus Prædicans Iudicium brevi fore
 prædicat suis rusticis, ut interim genio in-
 dulgeant.*

Ex Lindano lib. 1. cap. 9 de Fugiendo idolis.

Campanus, illud Cliviæ terræ jubar
 (Jubar esse tenebræ si queant, aut hæresis
 Audire possit veritas, aut nox dies)
 Calviniano de Ministro nobilis
 Prodire vates voluit, alter Elias,
 Aut alter Enoch. Ergo dum propter Ruram
 Ad concionem rusticam è pulpito

D

Verba

Verba daret (& quid fædus impostor nisi
Verba daret?) ecquâ fine non tandem liquet,
Nisi fors labores propter improbissimos
Siti caninâ pressus & lupi fame,
Vertiginoso spiritu prognosticus,
Velut entheatus voce de celso tonat:

“ Vos, ô miselli rusticelli, vos meis
“ Pecus alta mammis, quid morarum nescitis?
“ Extrema properant, vixque ter deni dies
“ Orbi supersunt, mensis unus unicus.
“ Audite (fors tonabat) en tuba cuditur,
“ Tuba universa territura climata.

Hac voce vulgus colliquefactus, metu
Lacrymare, gemere, ululare misericordiam,
Iterare misericordiam amplis vocibus.

Sed his propheres ore molliusculo:

“ Bona verba, mi popelle, dispunge hos metus,
“ Lacrymas resorbe, gaudiorum grandium
“ Conferta seges est, iam brevi & brevi (suas
“ Namque aptat alas remiges) Archangelus
“ Vos calceatos arque braccatos fide
“ Calvinianâ, splendidis in curribus
“ Rapturus aderit in decemplicis poli
“ Mensas opiparas. Hæ fidem vestram manent,

Animus redire rusticis & credere:

Fatidicus ultrâ prosequi; hic latet lepus.
“ Quid igitur, inquit, agriculturæ labos
“ Fastidiosus & catenatus labos
“ Vos angit ultrâ? quidve non tandem piget
“ Occare, fodere, stercoreare? pastino,
“ Stivâ, cylindro, falcibus totos dare
“ Sudo: is amnes è toroso pectore?
“ Boni ô Agricola, sole combustum genus,
“ (Queis post laborem coctili poma satur
“ Aut ventre putris allii, venter gemit)
“ Quid seritis, atrox flamma quod metet brevi?
“ Cur non culullos & diotas alterâ

“ Arripitis

" Arripitis ansâ, dulce fecturi vale
 " Vestris aratris, & ligonibus vale?
 (Hiabat ore vulgus instar bubali
 Sorbentis auram, læviente Sirio;
 Adeò salivas rusticas hæc provocant)
 Et provocare pergit Augur improbus:
 " Vos ô recurvi, vos arundinei senes,
 " Quois vix selibra sanguinis restat boni,
 " Farcite vacuas optimo venas mero,
 " Ut unctiores fletis in iter ultimum,
 " Quod in propinquo est: hoc idem vobis Anus
 " Fuliginosæ prædico, ob vestram Fidem
 " Superis beandæ colibus. Interim viris
 " Accumbitote, quæque cum suo pare,
 " Aut si lubebit, quæque cum suo impare;
 " Et vos puellæ, rustici soli resæ,
 " Abjicite fusos, & colum in flumen date,
 " Date quala rhombis, & canistra gobiis.
 " Nunc est bibendum, libero nunc est pede
 " Ferienda tellus, hoc ut abs tripudio
 " Cæleste commigremus in tripudium.
 " Extrema properat hora. Qui mecum sapit,
 " Mecum in popinas properet, hîc faustam diem
 " Felicitanda turba præstolabimur.
 " Pinguésne pernas è camino pendulis,
 " Iam jamque vescas igne torrerî ultimo
 " Patiemur? & quæ vasa conclusit penus
 " Cerevisiæi plenus antiquissimæi,
 " Et vina, Rhenus quæ bicorniger dedit,
 " Patiemur illibata concremari?
 " Habeat superstes flamma, quod voret, nihil,
 " Præter myricas aut inanes carduos.
 " Hirsuta campe, vel domi lmax suæ
 " Deprensus, istæc sentiant incendia.
 " Cavete sultis hanc facerrimam Fidem.
 " (Calvinus orbi quam ruenti detulit)
 " Vel acu, vel ungue, vel capillo lædere:

“ Properemus, hora moritur, Orbis occubar.

Quod imperaret, non fuit : Citissimè
Blandissimèque jussit exemplo : datâ
Ilicò salute pulpito, templo datâ,
Præluceat ovibus & præit Pastor suis.
Mora nulla, cuncti per tabernas dividi
Et has & illas ; dimicare poculis
Et his & illis ; de capacioribus
Crater in orbem centies it & redit,
Et hinc & illinc pro salute Cæsaris,
Et pro Ministri, pro Ministræ, pro suæ,
Ut cuique libuit, faustitatæ Candidæ,
Exhaustiendus usque ad imas stillulas.
Dimetiendas in supremo pollice.

Sed prius ad offas itur, offas inclytas
Adipe iuillo vel butyro nobili.

Campanus ollis primus incubat bonis,
Et primus offis : alterâ petaso manu,
Ingens culullus al erâ sustollitur,
Vexilla bella poculenti prælii.
Exhaustiuntur face cum sua cadi,
Promæque cortes cum volucris suis.
Viduuntur ovibus, bubus, & suibus haræ,
Clamore tellus tota mugit ebrio,
Tota & choreis contremiscit rusticis.
Quotidianum visitur spectaculum,
Potos anus potæ senes trahunt domum.
Infanientes flebilem hanc insaniam
Ridebat omnis cominûs vicinia.
Ultra umbilicum venerat mensis suum;
Nondum ulla cælo signa, nulla-dum solo
Moriens orbis viderant cubilia.
Tandem comesis & peresis omnibus
Domi torisque edulibus, ut & omnium
Crumena coepit emori malâ fame,
Eviscerata his viscerationibus,
Et tota mappis prorsus attonsis inops:

Hand

Haud ponit idè se furor, sed impete
 Urbem in propinquam curritur; & hæc lecythum,
 Hic vendit ures, hæc patellas. Omnis it
 Vænum supellex stannea, æneæ, ferrea.
 Non ventilabro, non salillo parcitur,
 Vix sulphuratis, nummus ut corradier
 Unde unde possit : hinc reditur ad dapes,
 Et absque numero rursus ad numerum bibuat,
 Ligurientes universa Pamphagi,
 Rodenda servant ossa sola horâ ultimâ,
 Ipsâque lænes non pudebat lingere.
 Suprema tandem mensis exoritur dies ;
 Missilia nondum tela dormientibus
 Aurora terris jecerat. Vulgus vigil
 Prodire passim sub Jovem : totum hic diem
 Mediâque noctem, rem novam & novissimam
 Et nare, & aure & ore præstolarier.

Flagrabit æstus, en repentè leviculum
 Auram pererrans fulgurillum rusticos
 Præstinguit oculos. Clamor ingens tollitur,
 Irruere tandem tempus optatissimum:
 Reliqui è popinis advolant mox ebrii,
 Pars apparare pallium, pars ocreas.

At inane votum Tityrorum hiantium
 Æther fefellit; hoc levi ludibrio.
 Exinde variis musticatiunculis
 Vatem requirunt, & reclamitant suum..

Sed pridianâ vespérâ Calchas novus
 Benè fartus intus, extus, insciis omnibus.
 Campanus, illud Cliviæ nigrum jubar,
 Festinus ierat alteram in Campaniam,
 Novam daturus fabulam, fraudem novam.
 Oves misellæ rusticellæ, putidis
 Pecus alta mammis, jam redacti ad incitas,
 Et pelle tecti vix suâ, per Cliviam
 Facti ostiatim turpe mendicabulum,
 Et lepida vulgi fabula, in vatem suum

Tantæque fraudis architectonem vomunt,
Quæcunque bilis pestilentior solet.

Hi nempe foetus stigmatis inusti tuo,
Calvine, dorso; fraus doli, mendacium,
Cauteriatæ conscientia nota.

Damon Aranæus.

SCAZON.

ARaneorum ter simillimus Dæmon,
Totus venenum est, totus est doli & technæ
Utrimque factus, quid nequiret aut nollet ?
Hinc mille casses, mille cassium tricas
Aptat, redaptat, instrui que captandæ
Ac devorandæ, si qua præda sit præstò.
Vigilque pervigilque de latebrosis
Velut angiportis, nare & anre prælagâ,
Oculo irretorto contuetur incautos.

Quid agas, homulle pauper, impos armorum,
Ope destitutus consili, obvius fraudi,
Tot inter artes, & plagas, & anfractus,
Tot intus, extrâ, sùsque deque deprensus,
Intérque sacrum constitutus & saxum ?

Age experire, quod solet soror musca
Caudata, tergo versicolor : huic robur
Animique tanti, ut (dante matre Naturâ)
Licenter ausit ludibunda & indemnus,
Inambulare carbases Arachneas,
Hostem duello provocans. Ab obscuro
Videt hanc Arachne, spèque jam vorans prædam
Exacuit unguis, dentiente gingivâ.

Sed misera nescit, quid sibi vehat, telæ
Iam domina musca, quæ gradu subit certo
Antra penetrare penita : tum tremens pallat,
Et se coarctans abditissimè condit
Parens veneni. Musca pergit introrsum

Et

Et morficare & vellicando funestas
 Deartuare tibias : foràs raptam
 Tum dare vorandam ovum malis malum corvis,
 Audis, homulle, quid velim, quid & nolim ?
 Volo : resiste dæmoni, & fugam carpens
 Exuccus, expes ibit, exos, exanguis,
 Malè laqueata retia & struem fraudum
 Tam facilè rumpes, quàm negotio nullo
 Tricas Arachnes, atque pendulum stamen.

Nolo, ut timoris urgeare tantillo :
 Clarum videbis, dexterâque tractabis,
 Quàm fiet inops, eneruis, impos, imbellis
 Araneorum quàm simillimus Dæmon.

*Sanctus Mactovius Brito super balana in
 mari Missam celebrat, credens esse in-
 sulam.*

Ex Vita Cap.7-

REcens sepultis fortè Bacchanalibus
 Die dierum pessimo, sanctus Brito
 Portu è Britanno solverat Macloyius
 Sacram Lyrinum versus : huc ipsi viæ
 Ducenta comites capita tantum-non erant.
 Diûque velis æquor indignantibus
 In varia navim duxerat, reduxerat ;
 Tempûsque abibat omne, quo venter gemit ;
 Quo triste dentes otiantur otium,
 Quando exul ovum est, exul è patinis caro ;
 Ubi solus undæ filius, totum regit
 Macrinus orbem, totus & paropsidas.
 « Sed ritè poenitere nunquam poeniter.

Sancti ergo Cineres, bisque viceni dies
 Mediis in undis fluxerant. Iam Dominica
 Fulgebat Orbi radius Orbis, Anastasis,
 Cùm pænè in altum venerant altissimum.

Nihil soli, cælum undique, æquor undique;
 Nil insularum. hic uspiam, nil littorum,
 Ubi ter tremendis liceat operari sacris,
 Illo dierum candidissimo Die.

Dolebat unum id unice Maclovio.

« Quid vota nequeunt missa, quo par est, precum

« Ardore? tacitus orat, exorat citus.

En tibi reluctans fluctibus, spumas ciens

Toto videndam colle tergi se dedit

Balæna grandis. (navitæ has Orcas vocant,

Pari quaterna vastitate jugera

Æquare visas, aut subinde excedere)

Subdiderat utero branchias, caudam, caput.

Excubitor alto tuitus è carchesio,

Cum voce dextram tollit, Insulam, Insulam,

Illóque flectunt vela : jacitur anchora

Hæsuræ costis belluæ : prorsum silet

Iam facta scopulus illa : navi ex'cenditur,

Exstruitur ara parabilis ; Mystes faci :

Sumunt sodales cernuo vultu pii,

Quæ tota Cælo lapsa spectant Agmina, & ,

Si cadere in ipsa livor ausit, invident.

Sacris remotis ad profanas pergitur

Deinde mensas, ingerim & simul suum

Balæna dormiendo captat prandium.

Haud scio quid ista facitaret, si super

Tergo juberet instrui coquus focum.

Mensæ eximuntur, dapibus exemptâ fame.

O quàm libentes è juventâ quipiam

Pilâ datatim aut ægminatim missili

Hac in marina lusitarent area!

Obest Diei sanctitas, Nautæ negant

Abire eupidi. Canitur ergo receptui;

Deseritur hospes Insula, in navem ruunt.

Ni fallor, & fuere qui sodalium

Ansam dedere risui, dum lubrica

Per latera lapsi panè in undas corruunt.

Nondum

Nondum explicatis carbasis, bonas dabant:
 Sux salutes Insulæ, quando gravi
 Tota illa motu succuti, mox branchiis
 Vtrimque lentis, instar alarum, è salo
 Ductis in auras, eminere grandior,
 Illasque (volucrum more pandiculantium:
 Et de sopore pigriori abeuntium)
 Dextrâ & sinistrâ tendere : exin arborem
 (Melius Colossus dixerim) caudæ levans,
 Hanc ventilare, (lætus ut piscis solet)
 Et pluere validam in externos asperginem.

Quid credis animi, quid metus, Maclovii:
 Fuisse fociis, tam propinquis funeri?
 Sensim illa montem capitis erumpens foras,
 Pandit oculorum immane conceptaculum,
 Vix metiendum triplici decempedâ.
 Tandemque cellas horridi oris fornices
 Referare coepit oscitans. Tunc ultimâ
 Perimus, ore quo solent in ultimis
 Nautæ periclis, universi personant.
 Poterat hiantæ bucculentâ gutture
 Sorbere navem in vela diductam suâ
 Tam facile, frixam quàm potest puer fabam.

Sed melior illis affuit cælo Manus,
 Grandæque folles Æoli altum sustulit,
 Moxque à relapsis evibravit Africum
 In vela : Navis exit, & procul metus,
 Alioque versum vastâ se moles agit.
 « Dei est patrare mira : nec foret Deus :
 « Mirus patrando ni foret : mirum foret,
 « Si mira non patraret, & foret Deus,
 « Majora captu si nequiret is meo,
 « Minor ille captu jam meo, haud foret Deus,
 « Aut (pace Cæli dixero) pauper Deus.

*Simia Divinatrix.**Ex literis Indicis P. Antonii Figueredo 1611.*

S C A Z O N.

Quos Bengalana Simios parit tellus,
Ea plurimorum est indoles, ab humanâ
Ut quinque leucas, vix & integras, distent.

Ubi esse cicures & domesticos tas est,
More famulantum januas domi pandunt,
Solúmque scopis exterunt, merum promunt,
E flumine undam quæritant, veru volvunt,
Si tamen abierit hinc coquus veru vellunt.
Sunt & imitari, siquid obviâ cernunt,
Docillimique cereique. Si multa
Castanea cinere delitescat in caldo,
Ronchósque ducat felis ad focum sola,
Et iniqua ventrem Simii fames rodar,
Is abesse cernens forcipes pyragrásque,
(Est animus illis & malignus & solers)
Repentè felem raptat, ingemiscentem,
In opéraque superos inferósque clamantem,
Dein sepulto versipellis abs igne
Pedis alieni fusciná nuces captat.

Haud procul ab Indo, rege fluminum magno,
(Eridanus olli vix foret Palatinus)
Paganus, ut fit, circulator insignem
(Si qua fuit) huc illúcque Simiam ductans,
Ingente visendam lucro dabat passim.
Hæc si dedisset obvio tibi χαίρε,
Et reddidisses, & hominem salutasses.
Quæcunque casus evolarat, aut fures,
Docta reperire: quódque mirius miro est,
Arcana miro detegebat arcano,
Penetrare visa sensa vocis humanæ.

Ecquo ista genio gesserit pecus bruta,
Properè fatebor, nescio: id reor scire ;

Ut

Ut penicillo non bono bonus pictor
Gaudet venustas iconas figurare:
Sic, qui diserta reddit ora laetentum,
Creare turpi è simia Deus vatem.

Iit in Mogôrum regiam rei fama.

Achebar (Monarchæ nomen id Mogoræo)

Jubet advocari simiam, magistrumque.

Ubi affuere (& affuere Primores,

Regisquæ proles, exterique Legati,

Sed & nepotes Regii sacris Lymphis

Christoque nati nuper, idque Avi nutu,

In jura nondum Christiana perducti)

Varium ille nomen exararier mandat

Varix papyro. Scriptus in sua Moses

Fuit, & Lycurgus in sua, & Mahometes,

Iaponumque Camus, Humousque Sinarum,

Tandemque Jesus in sua: & velut motu

Sortes, in urnam missiles, fatigantur:

Sic illa mixtim nomina. Hac dein voce

Effatur Achebar, simiamque compellat:

» Viden'has papyros? Principemque Primumque

« Delige supremæ Legis inde Latorem,

Datâ salute, dexterâque libatâ,

Simia papyros excipit, quatit, versat:

Quod igitur abiit prosperè, ter infaustum

Primum illa sorte protulit Mahometem.

Ut vidit, utque putre nomen olfecit,

Quo dente potuit irruens, laceffensque,

Proterere pedibus coepit: atque idem Camo;

Sinixque legis Architectoni Humoo;

Dedit hinc Lycurgum risui, ac humi stravit:

Moyssique paulò res benignior cessit,

Solo sinistrae negligentis excussu,

Cassâ ut solemus abstinere juglande.

At ubi in Iesu Maximi Optimi nomen

(Quod neque per ullum somnium præignorat)

Vel primulos collineavit obrutus,

Mora

Mora nulla, latis saltibus solum quassans,
Tollensque Divum nomen, & superjactans
Tripudianti vertici, osculum libat,
Regique Regiisque prolibus monstrat.
Professa veræ Legis esse Latorem.

Stupor Monarcham corripit, furor Verpos,
Cor-grande-dolium bubalos Mahometis;
Uni nepotes Regii triumphare,
IESVM IESVM nuncupare Victorem.

Iterare gessit Achebar experimentum,
Nominæque satagit destinata transduci
E Bengalino in Persicum charactera.
At è proceribus quispiam arte, clam cunctis,
Eripit Iesu nomen, & manu condit.

Exinde chartas redditas suo more
Volvit revolvit Simia, & Mahometem,
Iterumque Mosen, Humoumque, Camumque,
Sed & Laconæ repetit. Hæret immota,
Terramque naso suspicace despectans,
Vngues tenace dente rodit alternos.

Stomachatur Achebar, circulator objurgat;
“ Ecquid morarum est? inquit, Euge, dic, fac, fer,
“ Quis ab orbe genito legis optimæ lator,
“ Præque omnibus colendus? illa suspirans
Circum errat oculo nubilo, ore livescit,
Pedibus tremat, scabit caput, fodit nares,
Protuberansque, quæ valens fuit, rostrum,
Et hos & illos Aulicos odoratur;

Demum Magistri dexteram suâ carpit,
Rectæque Procerem Pignoris sacri furem
Adit, sinistram prensat, & præmit; tandem ut
Invitus ille nomen abditum promat.

Quibus deinde gaudiis pererratâ
Exiliit aulâ; quàmque mollibus scriptum:
Figens IESVM basiis, resigensque,
Visa est profari velle, visa jurare:

“ *Hic est veræ legis unicus lator.*

Hæretice

Hæretice riden' ? Euge, si tuus frater
 Gnavum illud animal (cujus auris excelsa,
 Cui crux, nec indecora, semper in tergo est,
 De cujus umbrâ bella lis fuit quondam,
 Cui vox sonora est, armus infatigatus,
 Cui pellis immortalis, ossa sunt terrum,)
 Olim profatum est improbo Balach vari,
 Fuditque vocem incognitam suæ genti,
 E dentiûmque fauciûmque fornace,
 Quidni & licebit simiæ esse Divinæ?

Abbas Brochas ingentē trabem joco ab avaro quodam datam aufert serîo, & solus.

Ex Viti PP. lib. 10. cap. 190.

BROCHAS Eremita vixerat in Ægyptia
 Asceta magnus ; quâunque vellet, nomine
 Famâque major, Ergo (qualis in sinu
 Maligna fœtum mater offocat suum)
 Sic ille cupidus enecandi nominis,
 Famæque parricida (si dici licet)
 Quam peste pejûs oderat, fieri suæ ;
 Nilum relinquens & casam, nil conscîis,
 Quos accolebat, Patribus, tacitus migrat,
 Procûlque tandem devium nactus locum,
 (Veluti reversa vere primo nidulum
 Hirundo molli fabricatur è luto
 Artifice rostro, nectit & paleas leves,
 Plumâsque quas fors obtulit, quas & suo
 Furata ventri est) sic tuguriolum Brochas
 Sibi perpusillum struxit: hinc parvæ fores
 Illinc fenestra (rima veriûs) fuit.
 Non alia fabro trulla, quàm manus fuit ;
 De silice paries crevit & glebâ gravi:
 Arena scrupis mixta cæmentura dabat.
 Labore demum pertinace conditum

Muris

Muris adultis stat Palatium Brochæ.
 Sed fallor, expers tegminis, nudo jacet
 Sub Iove, sub udo siderum spectaculo.
 Nec unde tectum construat, Brochas habet,
 Cui silva nulla cædua aut incædua;
 Non umbra junci, non arundo, non filix:
 Namque abs arena sola arena pullulat.

Stat igitur, urbis proximæ, quam condidit
 Seleucus olim, in compitis lignarier,
 Stipémve tecto surrigendo poscere.
 Et fors palatî stabat ad limen sui
 Iam pransus, Op imatium non pessimus,
 Nomen Anatolius, Curvus agnomen fuit,
 Excutere velle visus à se plumulas,
 Et os fatigans ebore dentiscalpii,
 Perdiciis ac si jam comessæ frustulum
 Etiamnum inesset dentibus, solitis tamen
 Tenui salillo vivere & fressâ fabâ.

Hunc conspiciatus pro foribus Abbas suis,
 Stipémque opimam fauce totâ devorans,
 Flexo cucullo, duplicato poplite,
 Manúmque tendens, voce mendicâ hæc ait:
 “ Vir magne, cellam construo: tectum mihi
 “ Lignúmque defit; quæso te, parvam stipem
 “ Largire; si qua tigna putrescant domi
 “ Cariosa, alendo digna non etiam foco,
 “ Fastigiandæ commoda hæc erunt meæ,
 “ Quam procul eremo in intima struo, calæ.

Obliqua Curvus intuens (quali soles,
 Hæretice, vultu paria Mendicantium
 Inspecere fratrum, quando pauper Mantica
 Tuam salutat januam, aut hiemis memor
 Lignis vehiculum corrogandis ambulat
 Tua in platea) sic Anatolius, cui
 Fors obolus astris carior totis erat,
 Prodesse nulli gnarus, haud ipsi sibi,
 Volens egenus vivere, locuples mori.

Cacoëthes

« Cacoethes hoc est, hic avarorum stylus ;
 « Sed quæ tot annos sordidi concluderint,
 « (Patre vix sepulto, vix avo in Avernum dato)
 « Unâ nepotans perdit aleâ Nepos.

Nasum ergo rugis opprimens, frontem striis,
 Oculóque limus voce fuscâ hæc reddidit :
 « O quàm molesto tædio nares mihi
 « Mentēque lædunt olida mendicabula ?
 « Hinc te, otiosæ fax eremi, proripe,
 « Hinc procul ; in urbe pauperum plus est satis,
 (Pergebat ore supplici pauper Brochas,
 Suique testī refricabat inopiam.

« Apage, vel istud, si lubet, quercūs habe.
 (Erat propinquo, ceu solent, muro accubans
 Trabs longa densi roboris, quæ si foret
 Fissa assulatim, facilè vicenas domos
 « Contegeret) Isthanc, inquit, quercum rape,
 « Raptāque traduc quò velis. Ironico
 Datum favore munus, inspectans trabem,
 Subitòque factus dossuarius Brochas,
 Fidēque mentem muniens, pectus cruce,
 Facili levatam ducit in humeros manu,
 Et gestat ansâ brachii immensam trabem :
 Quod non bis octo bajuli mossent loco,
 Id oneris effert ; validi ut Helvetii solent,
 Seu pace vigiles, sive bello milites,
 Longas in armos evibrare linceas,
 Gressu deinde iusico, æquipondium
 Gestare faciles ; sic suam stipem Brochas.

Stupere Curvus, deque curvo rectior
 Repentē fieri coepit, & blandū loqui.
 « Euge, inquit, Abba, perge quo pergis gradu :
 « Meritò lubensque do, dico, addico trabem,
 « Quam ferre virtus major humanā potest.
 Curvo salutis ansa sarcasmus fuit,
 Nam inane cæli pectus & vacuum Deo,
 Terræque mersum, jamque finitimum stygi,

Meliore

Meliore deinceps mente, sordes eluit,
Sordésque fugit. Nempe fieri sic amat :
De pumice fluit unda, dum Superi volunt.

Honoris indoles, Aula, familia.

Mira est Honoris indoles ; si quos videt
Animis anhelos, ac hiantes præ siti,
Præiginémque nurrientes anxiam,
Sudore longo diffluere, tandem ut queant
In Divi Honoris ingredi Album nobile ;
Illos aduncâ nare suspendens Honos.
De splene toto ridet, & ludos facit ;
Iam persequentes, jam prehensantes fugit
Suspiriosos gloriarum Tantalos.
Nilque pudibundi, præter ascriptum Nihil,
Domum reportant, quo parietem ornent suum.

Sed si fugaces conspiciatur, & sui
Metuentiores quospiam, quibus tamen
Et multa virtus, multa sit scientia,
Rerum magister usus, & famæ nitor,
Amantiores pacis & silentii,
Latere cupidos in suo mutos lare,
Pejùs veneno pestilente prosequi
Popularis auræ sollicitantes fumulos,
Et inane laudis gloriæque cymbalum ;
Hos ambit, hos procatur, hos amplectitur,
Præire mandat, imperat lucem dare,
Jubet & cathedras celsiores scandere.
Hæc est Honoris indoles, hic est lepos.

Hæc inter Aula regnat amplus in sua :
Huic supplicamus omne Sapientes genus,
Genus omne stulti. Semper est, semper fuit:
Immensa turba (quantus in Phœbi face
Vulgus atomorum est) turba, Regis arduas
Fores Honoris obsidens, cuncti suum
Manu libellum præferunt, sunt & viri,

Sunt:

Sunt è juventâ, sunt senes silicernii,
Sunt omnis ætas, & togâ clari & lago.

Audent Honori, dignitatis quidpiam
Si rusticanæ aut vilis officii vacat,
Manu et papiro supplicare sordidâ
Pago Menalcas in suo, Corydon suo.
Si vel misellus liëtor oppetiverit,
Ilicò libelli supplices centum volant :
Si quando Præful aut Senator ultimam
Conficere summam creditur ; mox tanta vis
Volantùm in Aulam, tanta prensantùm manus,
Et ambientùm copia est, pænè ut fores
Easque ahenas Domini Honoris dissipent,
Et nisi fatelles voce durus & manu
Vim vi reiceret, mox abirent cardine.

Familia Honori multa, prudens, integra est,
Oculóque vigilans & bonæ experiens rei.
A foribus ipsi Sudor est, ab epistolis
Labor, à sigillis & cubili Industria,
Ab aure fida semper est Prudentia :
Consilia Virtus ipsa signat intima.
Honor est Honori familiæ tantus decor.

Hos inter unus unicus, tanta in domo,
Pincerna nequam est, dedecus creans suis.
Namque hic subinde captus aureâ manu,
Aut in popinâ delibutus Massico,
Meridiant porrigit tabulas Hero,
Et dignitates suadet indignis dari,
Dignosque torvis intuens, agit foràs.
Quod magè dolendum, nundinas sacras facit
Gener hic Simonis, pèrque posticum ingredi
Iubet ad Honorem sæpè consimiles sui.

O si in carastam dederetur improbus,
Aut exul iret Virgicrepinas in plagas !
Meliùs haberent publica, meliùs Sacra.

Turpe Nebuloni nomen est, Amor Lucri.

Luthe.

*Lutherus exorcizans in miras angustias
à Damone conjicitur.*

Ex Bredembachio lib. 7. cap. 40.

MAle dominatâ possidebat quispiam
Dæmon puellam in Misnia: pauperculi
Parentis ierat omnis in ventum labos,
Ut stygius hospes in suam demum Stygem
Recoquendus iret: restitabat carnifex.

Sub id dierum cœperat suum recens
Nigra venditare Witeberga Saxonem,
Suumque nominare, si diis placet,
Sanctum Lutherum, scilicet qui grandia
Patrare, solo dæmonas spûto queat
Fugare, solo spiritu cancrum, lepram,
Genus omne morbos, sontricos, non sontricos
Sanare. Mendax fama sic vulgaverat.

Illò puella ducitur. Primùm negat
Pugnare pugnam hanc Luther: at victus prece,
Pudore victus, aut inani speculâ,
Fore fòrs, amico cedat ut Dæmon suo,
Levémque mentiatur impostor fugam:
Capessit audax facinus, & malo suo.
Spectate Superi, vos favete ô Inferi.
Lutherns exorcismon, ast exoticum,
Idque execrato tentat in Sacrario.
Nihil hîc sacrorum Lipsanorum, nil crucum,
Lustralis undæ stilla non una unica.
Sesquipatriarchæ sola sufficit fides.
Densata præstolatur eventum phalanx,
Lutheriano ex alveo bibax pecus.

Igitur minace & ventilatâ dexterâ,
Barbâ repexâ Luther, ore tetrico
« Profatur: Heus tu Lucifuge, non me tuum
« Agnoscis hostem? Risit ille, & reddidit

« Hos

“ Hos gutturosâ voce confestim sonos,

“ Leo ut leonem novit, ut lupus lupum.

Sensit Lutherus huncce promptius salem,

Quàm mane properum, nec diu, solitum sibi,

“ Furere furorem distulit : Quis te, malùm,

“ Hanc in puellam compulit? (Dæmon filet)

“ Edice corâm ut impero : (saxo canit,)

“ Tu spuma cæli non loqueris improbes?

Hic lepta referans stridorum dentium

Dæmon rependit par pari, par ut fuit:

“ Tu vomica claustrî non tacebis? per tuum

“ Iuro cucullum, quem dedisti perfidus

“ Inauspicato de vepreto pensilem,

“ Ni mox silueris, saxo te ut pudeat tui.

Ad hæc cuculli non ferens nomen sui,

Luther regerere, quæ sibi distaverant

Diu diûque trito in Erroris schola

Magistra Bilis & Magistra Dicacitas:

“ Tun’ ô minarum follis imbecillium,

“ Canis illigate, vane baubator, mihi

“ Auden’ minari? saxo ut in porcos eas,

“ Quò jussus olim es. In tui porcos Gregis

“ (Repungit ille) quos propinquos intior?

“ Inibo, si fas fuerit, illuc pellubens.

Hic tremere pro se quisque circumstantium,

Abeffe cupidi mille passum millia.

Ita Luther & Puella voce dæmonis

Convitiis magna plaustra congerunt;

Alterna volitant hinc ab hoc & ab hac probra

De diriori dente; nec satis scio,

Utrò reciderit palma : clamorissimæ

Velut institrices fructuum in foro solent

Certare diris : in propinquam quæ potest

Plus vomere fellis, seu dicacioribus

Referire sannis; hæc utrimque brachio

Anfata victrix lauream refert domum,

Nisi quando linguâ fortè certatum est pari.

Dæmon

Dæmon subinde seu jocosis scommatis,
 Seu sulphuratis laudibus Luthericas
 Farcibat aures, nuncupans Fidei novæ,
 Novi Alchimistam dogmatis, nunc altero
 Qui Patriarchas, qui Prophetas altero
 Dodrante vincat, qui recrutarit Fidem
 Veterem, exoletam, de mero ac puro Jovis
 Imi cerebro. Fessus his tandem Luther,
 « Ego, inquit, astra testor, ac meam Fidem,
 « Faciam quod in me est, ut faceffas impie
 « Profundioris Tartari tenebrio.

« At se puella subrigens, Tuam Fidem?
 « Facies quod in te est? faxo verum ut dixeris.
 Vix ore verba, vi silente Dæmonis.
 Sibi nec opino sensit ilicet ilia
 Mugire Luther, dein boare valdiùs,
 Mox intus atrocissimùm premere ac premi.
 Tunc ore patulo, conscius & auctor rei
 Ridere Dæmon; sed manum ventri apprimens
 Sudare Luther: miseret astantem sui
 Turbam magistri, nunc sedentis, nunc pede
 Trepidantis uno: nare persentiscere
 Dæmon mephitim simulat, & nasum premit,
 Sed non cachinnos, splene quos toto vomit.
 Mordere Luther labra, vivi sanguinis
 Adusque fluvios. Ergo de sacrario
 Stat abire properè, stat sacerrimis sacris,
 Dæmoni, puellæ, nuntium remittere.
 Mora nulla, pandi mandat, ac frustra, fores.
 Dæmon Professor malitiæ nequissimus
 Seram intus obturbaverat, pessumdatis
 (Quos clavis iniens intererrat) dentibus,
 Adeoque valvas pessulo oppilaverat,
 Ut nulla vis, non brachii, non ingeni,
 Referare quiret portam ineluctabilem.

Itum ad fenestras: insidebant ferrei
 Clathri fenestris. Quò Luther se flecteret

Angus-

Angustiarum mole pressus intimâ ?
 Millenâ vota fœculento nuncupat,
 Quem vetat honestas nominarier, Dzo ;
 Deoque tandem se vovet Patulcio.
 Via faciendâ vi fuit ; fractæ fores
 Validâ bipenni, quam faber fôrs obtulit.

Ubi patuere rupta claustra, Dæmone
 Valere jussu (si valere unquam potest)
 Lutherus evolare, quò saturi solent.
 Sit venia verbo, venia voto huic meo ;
 O si (nefandus olim ut Arius suam,
 Evisceratus in canali fœtido,
 Devovit animam purulentam Tartaro)
 Si Luther isthoc temporis, & isthoc viz
 Mandasset atra viscera in Ditis domum !
 Non innataret Orbis his in lacrymis.

*F. Iacoponus piè facetus amicum fallit,
 ac postea Dæmonem ipsum.*

Ex Chron. Franc. lib. 6.

S C A Z O N.

Natus ciendo risui, sed humano,
 Sed fructuoso risui Iacoponus ;
 Et natus homini Dæmonique fallendis,
 Sed fraude fallendis piâ, Iacoponus ;
 Prius capistrum quàm subiret illustri
 Seraphicarum sub Iugo Quadrigarum,
 Obvius amico, qui coëmerat pullos,
 « Blandè rogatur : Non libet, Iacopone,
 « Ferre hinc coëmptos in domum meam pullos ?
 « Vocor aliorum, par pari repensurus,
 « Si quando opella riserit tibi nostra.
 « Non illibenter, annuit Iacoponus.
 Eoque pullos excipit salutato,

Restâque

Rectâque molem tendit ad sepulchralem;
Quam sibi suisque amicus ille curabat.

« Saxo levato, Hem delicatuli pulli,

« En domus herilis ; hîc, ait manetote

« Herum, peregrè dum revererit, vestrum.

« Hæc, in sepulchrum conditis, Iacoponus,

Revertit emptor ad suos, & uxori :

« Annon bene habitos, & venustulos, inquit,

« Tibi coëmi ? Quos malum coëmisti ?

« Reponit uxor. Par volucre pullorum,

« Ait ille, misi. Non fuit vel umbra umbræ,

« Neque cauda caudæ. captus est meus conjux,

« Nostrique pulli. Res momordit Emptorem.

Abit, obit, ambit, quæritans Iacoponum,

Datoque tandem cominûs, Meos pullos ?

Tuæ fidei dexteræque commissos

« Sic dederis aliò, quàm rogaverim, pullos ?

Serenus oculo reddidit Iacoponus :

« Tuos, Amice, crede, mox ut excepi,

Tuam fidelis in domum tuli pullos.

« Meam fidelis in domum meos pullos ?

« Hæc illa probitas & fides Iacoponi ?

« Negat uxor. Uxor perneget, tuli pullos ;

« Adeanus ; oculi judicis fidem testor.

Tumulus aditur. Cernis ædium limen

« n'γαδè tuarum ? Cernit, & Iacoponi

Pium leporem cum suis refert pullis.

Non inficetè, sed salubriter lusus.

Postquam ligandum fune se dedit sancto,

Gregi futurus laus suo Iacoponus,

Carnes perosus, & cibos saporatos,

Contentus undâ vicitavit & pane.

Livore tostus & retostus antiquo

Videbat, invidebat, ut solet, Dæmon.

Fòrs jam, peractâ lege Temporis Parci,

Bonus esuribat improbè Iacoponus.

Mox hinc negotiâ corripit facessendi

Malignus

Malignus ansam, prociúsque nolentem
 Facit ut cupido lancinet Iacoponum
 Commesse, si daretur, extra porcina.
 Jam pingue omasum, jam volutat invito
 Farcimen animo. Millies subit mentem
 Succidiarum in crate semitostarum,
 Nunc auris olli, rostra nunc suis cæsar,
 Ut emptitantur in foro, recurrere.

Sed præ una reliquis, diriúsque mordere,
 Seu sit precandi tempus, Extra porcina,
 Seu dormiendi tempus, Extra porcina.
 Et post canendi tempus, Extra porcina.

Quid faceret? ars hinc arte (clavus ut clavo,
 Cuneúsque cuneo truditur) retundenda.
 Quando ergo stimulis acribus fames urget,
 Coemenda tandem curat Extra porcina.
 Dæmon futuri nescius, triumphare,
 Ut vidit empta. Sed triumphus in sædum
 Brevi pudorem & nauseam triumphantis,
 (Quod & salubre & prosperum fiet,) vertit.

Suspendit empta in cellula Iacoponus,
 Et jam unus, alter, tertiúsque, quartúsque
 Dies abire, septimúsque, nonúsque
 Et neque coquenda, nec veru volutanda,
 Frigenda prunis non dari Extra porcina;
 Putere tandem & vermibus scaturire.

Penfilia lætabundus Extra respiciat,
 Manu frequente ventilat Iacoponus,
 Ut dormientem suscitare foetorem,
 Auremque vellicare vermibus possit.
 Et sæpè naso, sæpè naribus dixit:
 Utiminor ac fruiminor, Extra sunt nostra.

Videbat, & fremebat, ut solet, Dæmon,
 Saxoque in aures proprio percussus,
 Mandata porcis vellet Extra porcina.

Ridens orexin hinc suam Iacoponus,
 Seu cum libéret serias dari somno,

Seu

Seu cùm iret aliò; pendulam salutando
 Devotus escam, bassique libando,
 Et hìc & illic labra dura figebat.
 Sed (quod legenti possit audientique
 Stomachum ciere) dentibus jocabundis
 Linguâque putrem provocabat arvinam.

Tandem rogatus cur sui Jacoponus
 Tam dirus esset, tamque pertinax osor;
 « Tentatus, inquit ille, tento tentantem,
 « Et me salubri fraude vexo vexantem.

Morbis & medicina Damonis.

Ex Concion. quadrag. Maillardii.

APologon audi Lector, & verum puta.
 Morbis Olympus solus est impervius
 Hìc æviterna sanitas, hìc corporum
 Velut ære fusa stabit integritas
 Compago semper viribus. Tellus, mare,
 Aër, & alta montium, alta vallium,
 Secreta nemorum, ac urbium frequentia,
 Ima fluviorum summâque, infirmis scatent.

Regina latè regnat Ægrimonia.
 Gangræna pisces delitentes arripit
 Mediis in undis. Navis à teredine
 Estur maligna. Quis negabit arbores
 Carbunculare? siderare vineas?
 Podagram cicada, eordolia canis sua,
 Philomela ravim patitur, & suos habent
 Muscæ catharros & suam dysuriam.
 Extrema cauda ni amputetur felibus,
 Lentâ recedunt tabe febris hæsticæ.

Venio, venire quò volo. Et suos habet
 Morbos Avernus. Nuper illic quisquam è
 Principibus Orci, deque cornutissimis
 Spondâ jacebat æger in vastissimâ:

Athena

Athena crates culcitæ subiens locum,
 Cervical olli ferreum & candens erat,
 Intusque flagrans carbo, plumarum vice,
 Stragula nigrante texta fumo & sulphure
 Operibat ægrum : & hinc & inde plurimi,
 Et multicorne & longicaudatum pecus,
 Solamen ægro quisque pro sese dabant.

Hic, nè enecetur frigore, extremos pedes
 Ardente saxo calfacit : teterrimam
 Picem hic propinat, dum sinit : Sunt qui offerant
 Fungos vetustos, unusque sæculi;
 Sunt qui papaver putre, somnos ut vocent.
 Scitantur alii, principis vicem anxii,
 Ecquid palato rideat famelico?
 Cupiâtne porcum fortè Trojanum, cui
 Sit fartus altum venter assatis simul
 Cuculis & ululis mille, mille noctuis
 Bubonibusque? respuebat. An velit
 Ter mille frixos peponas in sartagine
 Instar fabarum? respuebat. Forsitan
 Balænam in atro felle coctam, rancido
 Oleo innatantem? respuebat. Denique
 Minutal ingens mille de bufonibus
 Totidémque colubris. Respuens & despuens,
 « Mox ille, Quotquot ambitum strato datis,
 « Ignara Pecora, quid velim, quid non velim;
 « Volo inquit, ingens ferculum in paropside,
 « Ingente, lautè comparatum & dapile.
 « Properate, maturate, Pastillos volo
 (Orexis illi dura singultum dedit,
 Intérque rupit verba) pastillos volo
 « Linguis refertos improbis. Linguas mihi,
 « Mora nulla, derepentè, de vestigio
 « Vos Orbe toto quærite. Id fercli volo.
 Apologon audis Lector, haud fallum putes.
 Nil ægrienti Dæmoni est optatius,
 Quàm lingua mendax, lingua fallax, improbos

Prona in susurros, aut probra, aut calumnias.

Heus Sycophanta, si sapias linguam preme,
 Túque Thraso fumos venditans aut emptitans,
 Raptor alieni nominis, crepans tui,
 Vitiligator, quadruplator, fannio,
 Et tu dolose, túque bucco sordide,
 Et plene Veneris faeculentis pultibus,
 Cavete sultis impiæ carunculæ,
 Iniquitatis femiti carunculæ,
 Iliadi mille funerum carunculæ.
 Cavete ; ab orco turma grandis undique
 Instructa calathis astat à tergo, ad latos
 Infrà supràque, Principi velcas suo
 Genus hocce linguas quæritans. Os claudite
 Centuplice serâ, pessulo centuplice.

Vota Amico facta.

Tibi quod optas & quod opto, dent Divi,
 (Sol optimorum in optimis Amicorum)
 Ut anima semper læta nesciat curas,
 Ut vita semper viva nesciat canos,
 Ut dextra semper larga nesciat sordes,
 Ut bursa semper plena nesciat rugas,
 Ut lingua semper vera nesciat lapsum,
 Ut verba semper blanda nesciant rixas,
 Ut facta semper æqua nesciant fucum,
 Ut fama semper pura nesciat probum,
 Ut vota semper alta nesciant terras,
 Tibi quod optas, & quod opto, dent Divi.

*Servus Terentius vorans ficus, literas
 videre & loqui credit.*

Ex P. Richeom. Valedictione animæ.

Vbique, quidquid dixeris, Bœotia est ;
 Cælo sub omni prostat Arcadiæ pecus
 Venale,

Venale, pretio cui libet quanto liber,
Ubique foenum est foeneique caudicis
Ingenia barda, lusciosa, gibbera,
Velo trilici & triplici circumdata.

Servum vir Europeus in Brasiliâ
Peruvianum coëmerat, monstrum viri.
Nobilibus isthuc sæpe delictum est, aves
Hasce educare territandis parvulis,
(Si fortè plorent,) aut creando risui.

Stabat labrosus bucco, utrimque loripes,
Naribus obesus, voce fulcus, & myops ;
Dextera sinistro, sed sinistra dextero
Spectabat oculo, bellus obtusu strabus,
Sed flaccus aures semibesse pendulas,
Instar lyciscæ aut vertagi venatici,
Instarque peponum acuminatus occiput,
(Monticulus etiam tergo in obstipo sedet)
Neu quid deesset, tota verba nunc vorans,
Nunc tota truncans, veriùs longissimas
Ducens in ulnas balbus, & naso fluens,
Oculisque totis lippiens totos dies,
Vacuus cerebro, quódque pejus est, edax
Gurges ciborum, & dum potest, barathrû penûs.
Obliviosus nominis etiam sui.
Quàm benè habitabat mens in isto cortice !

Per hunc amico destinare corbulam
Ficu refertam præcoquâ volens Herus,
Pariter amoris atque doni nuntias
Dat perferendas huicce Fungo litteras.

Abire frugiperda fiscinam ferens :
Ast iter eundo, Domina curiositas,
Cognata stultis, atque bardorum soror,
Aperire suadet. Paudie, & ficulnea
Primum ille folia conspiciatus, cæulas
« Deinde bulgas elegantes ; Quid rei,
« Quid, inquit, istæ gestitant crumenulæ ?
(Nunquam ille ficus ederat, non viderat)

« Solvit putamen mollicellum. Proh, ait,
« Hæcine crumenæ purioris sacchari?

— Cave sis, gulose, Litteræ linguas habent,
Ut murus oculos. Si sapis, manum abstine,
Magisque dentem, si sapis, gluto, abstine.
Sed has habenas currus audit scilicet.

Primam secunda, tum secundam tertia,
Et quarta sequitur tertiam gressu pari.

Quo plus voratæ, plus vorandæ; in dentium
Sic colliquescit saccharum palatio.
Et ambidexter mandit ambidexterè,
Dextra & sinistra disputant, utra crebrius
Inculcet offas Cerbero ficulneas.

Ficubus edendis facta mens olli fuit,
Magisque triplo quàm fuit ficulnea.

Ehodum vorator, lubricas terge manus,
Sat prata jam bibère, rivos claudito.

Abit ergo gravior ipse, leviozem ferens
Corbem; obleratam commodè offert Nobili.

Legit hic, recenset, atque reliquias videns,

« Quo jure decimasti, inquit, in fundo meo,

« Meis que rebus? tot tulisti, ne nega;

« Tot & vorasti, ne nega. Constans negat,

« Egone ficus surpui? ficus ego?

« Te surpuisse, subdit alter, splendide

« Ipsum id loquuntur litteræ. Quid litteræ

« (Davus reponit) quid loquuntur litteræ?

« Oculisne capta & auribus captissima

« Potest papyrus id loqui, & fallum loqui?

Ridere secum Nobilis Davi inclyti

Insulsa symperasmata, ut furtum premar.

Et mox remittit ad suos cum testibus

Rei peractæ litteris. Simulat Herus

Iterumque amico mandat, hocce bajulo,

Lapsis diebus pauculis, qualum novum;

Decipula muri fit comes, lepori plaga.

Væ si vel ungue, quod gerit, tangat levi.

Vix

Vix ille dimidiaverat cœptam viam,
 Cùm suspicítque, despícítque, respícítque,
 An nemo, nullus, usquam & uspiam fiet;
 Memor pericli nuperi, at memor magis
 Cupediarum nuperæ merendulæ.

Effrænis omni Cupiditas clavo carer.
 Corbem ergo reserans, litteras primùm, dein
 Desiderati ferculi annonam videt:
 Vix se tenebat, & manu manum fricans
 Gaudebat altum gaudium. Tamen, tamen
 Obliquiore litteras naso aspicit,
 Animique varius pendet, & prodi timer.

Sed nactus apti consilii firmam ratem,
 Saxo has reperto subdit, & saxo sedet
 Saxum ipse, trepidos sic metus amolians.
 « Nunc totus, inquit, alacer in ficus ruo :
 « Dormite vos ô Litteræ. Satis scio,
 « Quanto in periculo virgidemiæ fui,
 « Vestræ sororis nuper indicio : nisi
 « Mendaciorum pallio fulto benè
 « Benè fultus issem, de cute actum erat mea,
 » Insipida grossus, durior duricoriâ,
 « Corio fuisset in meo mox confita,
 « Vice tenerarum, quas voraram, ficuum.
 « Nil jam verendum à litteris, nimium bene
 « Dormire jussis : Prandeamus. Illic
 De ventre corbis in suum ficus jacit ;
 Et usque & usque, nec quies, nec est mora :
 Sæpe & petiolos, sæpe & ipsum corticem
 Longè rapidiùs, quàm puer cerasum, comest.
 Ne fortè de sub lapide litteræ inaudiant :
 Strepitum molentùm, quâ potest, molarium
 Devitat, & nè pareant, à se procul
 Iactat petiolos sedulus. Sed jam satis,
 Et finis esto; fuce, solve symbolum.

Barbam repestit, tergit os manu probè,

Digitosque lambit, litteras resuscitat,
Pergensque, gestâ re velut probissimè,
Intaminatam Nobili dat sportulam.

Superesse lectis ille sola litteris.

Analesta rursus sentiens, laudat virum,
Cum gratiisque litteris que redeclinat
Donum, ad vorandas in novum jentaculum
Ficus acerbâs in novis repotiis.

Si fortè lubeat (& lubebit) sic Hero.

Herus retorto litteras vultu legit,
Hominemque relegit, voce dein grandi tonat :

« Stigmatice, paucis, huc adesdum, te volo:

(Adesse jussus ille, nil hili sibi

Conscire simulat, innocentior nive)

« Non te tuique & criminis pudet tui,

« Improba vorago ficuum? Ficus ego?

« Egone ficus surpui? inquit. O here,

« Absit nefandum, quod mihi impingis, scelus.

« Negoque pernegoque quicquid Litteræ

« (Nequitia ô ipsa nequiores Litteræ)

« Ementiantur, Crede jurato mihi.

Herus adhibere scilicet Davo fidem.

« Adeste famuli, adeste virgarum nemus.

Vix ea profato, jussu herili convolant

Mancipia valida bina plzgosissima,

Tiliz maniplos emedullarant probos

Manus bifuris colligant, ultricibus

Armanur ulmis in dearmatam cutem.

Nudi ergo tergi (collis inquam carnei)

Lentiginosa rura molliter fricant,

Ut lene carminarier linum solet,

Ut asellus arefactus emollirier:

Déque repetundis agitur istoc in foro.

Has inter umbras, inter has ficus novas

« Ficedula cantat : Diva veritas ubi es?

« Virgæ recantant : Residet in tergo tuo :

« Nisi fateare, nive ficus exscrees,

« Moriemur

« Moriemur omnis ulmus in eadem domo.
 Talis medullæ ficuum tandem satur.
 Pictus satis superque pigmento ulmeo,
 Noxam fatetur, vim intulisse corbulæ,
 Decimasse fructus. Cæterùm mentirier
 Per omne rostrum, perque dentes improbos
 Has lingulacas proditrices Litteras,
 Quòd se vorantem viderint, audiverint.
 « Causam rogatus, Has ego, inquit, faxeâ
 « Sub mole tenui, pressi, & inledi vorans,
 « Ut non videre, non subaudire hac suâ,
 « Quamvis odorâ, nare potuerint sonum.
 Hoc erat acumen ingenî Peruvii.
 Bœote gatude, non fuit, nec pòst erit
 Bœotus aër solius Bœotiz,
 « Nempe iste Mundi mundus est, & multiplex
 « Quà corporum quà mentium choragium.

Iudeus vas vacuum, sed signatum.

S. Greg. lib. 3. Dialog. cap. 7.

SCAZON.

Aut scruta venditurus, aut vetus ferrum
 Aut sulphurata mucida, aut suos tandem
 Visens Apellas, ibat improbo passu
 Judæus abs Campaniâ pedes Romam.
 Fòrs Hespero vocante nox supergressa,
 Sed Cynthiâ latente non opinantem.
 Circum atra fudit pallio tenebrarum,
 Et omne rapuit, indicem viæ, lumen.
 Sed, quod laboris & negotii summum,
 Hospitia nusquam : non fuit recens vivi
 Vel umbra fungi, membra cui daret fessa.

Solamen unum id : hîc Apollinis sanum
 Manus vetustæ propter Appiam stabat,

Sublime quondam, nunc taberna bubonum,
Aut ubi choragus & chorea sagarum
Nigrum frequenter suaviata sunt Hircum.
Erat hinc & inde pervium, fores nullæ:
Partem vorarat os edax vetustatis,
Partemque melior dextra Christianorum
Transfulerat alios in lares, Sacros Divis.

Judæus intrò se dedit, sed ingressus,
Supérque vetere marmoris sedens frusto
Horrore cœpit irruciente percelli.
Quid faciat? aut quo spiculo metum pellat?
Viderat in arctis rebus, in tenebrosis,
Cruce Christianos frontis æquor armare,
Fugare spectra, dissipare terrores;
Seumare deorsum, seu det isceret sursum
Iratu aer ignibus procellosis,
Cruce periculis ire præviam cunctis,
Memor que moris optimi, Crucem fronti,
Formare pænè nesciâ manu, figit.

Sed in umbilico noctis en fragor grandis,
Videt in maligna luce sulphuris, denos
Pice tetriores introire Pygmæos,
Claudos, labrosos, gibberos: suæ flammæ,
Sua cuique fax est: horridum dein monstrum,
Caput coronâ nobile, & manum sceptrò,
Gressus erat illi, Principisque majestas.
Fuitque (pronum est augurariæ) Pluto;
Aderat satellites antè ponè tricenus,
Suâ bipenni notus & suo fasce;
Sed fasce, sed bipenne sævus ignitis:
Innumera demum turba fœcis Infernæ.

Ubi ventum ad Aram, quæ tot hostiis quondam
Floruerat albis, æqua nunc humo sordet,
Terro in sedili Pluto tetrior sedit.
Grandisque cœpit, *Ille Ego*, ferocire,
Suosque titulos Infero nigris fumo
Vel ad dolorem sancium peragrarè.

Post

Post multa tandem (ut moris est magistrorum,
 Ubi seriarum meta flebilis transit,
 Exigere Theseos litterariæ pensum,
 Aut sabbatina dum timenda lux orta est,
 Res expedire pigrè & impigrè gestas)
 Sic & suorum velle se ministrorum
 Censere facta per Proserpinam jurat.
 Tremuere cuncti, palluere socordes,
 Memores pigræ, verberumque prælagi.
 " Heus tu inquit, (aliquem devocavit è turba
 Iam jam è cruento jurgio revertentem)
 " Dic unde nobis, & laboris injecti
 " Expone seriem, quasque pro meo jussu
 " Tuoque captu perpetraveris strages.
 " Ego (infit ille gloriosior tauro,
 Qui mille juvenes ventilavit in circo)
 " Paphlagonis inter, lugubrem dedi rixam,
 " Ubi & maritis conjuges, patres natis,
 " Militibus urbes civibusque dejunxi.
 " Et quæ mearum magna pars fuit laudum,
 " Fuit dierum ter decem labor tantus.
 " Labor dierum ter decem? refert Pluto,
 " Et pro lucello tantulo moræ tantæ?
 " Age citus, inquit, lictor, expedi fascem,
 " Scapulâsque pecudis hujus impetens flagris,
 " Fac ut facinoræ debitas ferant laudes.

Sic imperarat : lictor ilicet sævum
 Laniare fascem, dæmonisque damnati
 Calficere glabrum tergus igneis ulmis.
 Sic meritò in armos luditur tuos Dæmon,
 Dum sempiternus ille, quo crepas, livor
 In damna nostra sudat, in tui demum
 Incude dorsi jus reciprocum cudis.

Rogatus alter quid rei peregisset;
 Et hic referre, se Britannici Ponti
 Commosse rabiem, navibusque depressis
 Ad ima pelagi destinasse centenos,

Diésque tantùm perdidisse bis septem,
Si perdidisse est, dixit, id lucri ferre.

« Plestêris & tu, Pluto ait ; lucrum bellum,
« Et grandis operæ pretia scilicet pendis.
Mandante Rege, mórque fasce dissuto,
Et in hunc satelles alter impiger sævit.

« Ego inquit alius, movi ad arma rivalet,
« Dum sponsa sponso Principi datur Princeps.
« Ferale bellum, quale non apud Cannas,
« Vix ad superbos Ilii stetit muros,
« Necique sponsus, & stupro datur sponsa.
« Si lacrymarum sanguinísque vis ingens
« Sibi reperisset alveos, Erythræum
« Nunc æquor essent, concolor rei nomen.

Hyperbolarum montibus super vectus
Sic tuerat ampullatus : & dies denos,
Neque plus dedisse gloriatus impensæ,
Sperabat Emissarius stygis laudem,
Et opima spolia : pellis at suæ sola
Acerba jessit spolia, Principis jussu,
Iustæque mantissæ loco & loco cœnæ,
Rectâ in triremes ire jussus est survas.

Fuit, è minorum gentium tribu, nequam,
Qui risui anasam nobilem dedit cunctis.
Venire se Delphis ait ; Magistratum
(Se suggerente, promeunte, cogente)
Vectigal, ut sit, indidisse frumento,
Aut majus æquo, aut civium voluntate ;
Mórque institricæ præ furore bacchari
Coepisse frumentarias, & has fuisse,
Ilas præutis sudibus, has colu, has scopis,
Sed & fuisse quæ ensibus maritorum,
Hastilibúsque masculis superbirent,
Et irruisse in Curiam, Senatúmque,
Neque pauciores irruisse quingentis.

Fors è fenestrâ viderat, sed eludens
Ulsúsque noto civibus solœcismo,

« Sunt

« Sunt feminas, nec interest, ait Prætor.
Sed præbuere se viros, & impostum
Vestigal antiquarier coëgere.

Id non Apollo Delphicus præoptarat.

Sic iste retulit, & benignior Pluto
Redire Delphos, purnlenta sectarum
Plantare lolia, diriora moliri,
(Ni diriora perpeti velit) mandat.

Prodire tandem quintus, is metus expers
« Sic fatus : Annos, esto, plusculos trivi,
« Ut ille sceleris purus Andreas, Præsul
« Fandanus, unco velleretur obsceno,
« Illum flagrantem in libidinis prunas
« Iactare volui millies : sed elusit,
Mæque ipse risit millies fatigatum.

« Quo non tigillo rebar, hoc labascentem
« Ruina mentem perculit repentina.
« Iô triumphæ ! Lucis inter hesternæ
« Morientis umbras, me facem ministrante,
« Illa sine sensu coepit in plagas sensum
« Optata primas impediri præda,
Dum plus decoro jam domesticus, dextrum
« Monialis humerum blandiente pulsavit
« Iocatus alapâ. Hic Pluto gaudii bombos
Pulmonis intra ferre nescius septa,
Quantum ore potuit, edidit cachinnorum,
Solióque surgens, pro labore tam fausto
Gnavo clienti molle basium fixit.

« O esca delicata noxa Magnorum !
« Esto, minutâ sit minutor muscâ,
« Inde tamen unguis lambit, & frequens lambit
« Glutone labro grandis Helluo Pluto.

Haud procul ab illo dæmonum Tribunali,
Audire licuit & videre Iudæo
Plutonis iras, dexterâsque lictorum
Densis pluentes ictibus, dolorésque,
Ipsâque reorum vapulantium terga.

Sed

Sed basiantes intuerier nifus,
 Dum caput in altum curiosior tollit,
 Intuitus illum Pluto, voce fumante,
 Quis est, quis ille est, inquit, inter arcana
 " Qui nostra sese fraudulentus immisit,
 " Et post columnam delitescit adversam?
 Fueritne Hebrææ frigus & metus spinæ,
 Conjicere Lector è tuo potes dorso,
 Si quos tragædos vidit ille, vidisses.

Mora nulla, stygii convolare Pygmæi
 Cum face, quid hominis hic foret, rogaturi;
 Sed & satelles multus. Ut propinquarunt,
 Primore naso ut olida membra gustarunt,
 Ubi visus ollis pileus fuit flavus;
 " Hic putris Apella est, quid moramur? excl. māt:
 " Rapiatur, humeros putidos dearmetur;
 " Supplicia nostra vidit, & suum pendat,
 " Iungatque cæsus lacrymis suas nostris.
 " Diripe satelles alteram cutem verpo.

Satelles ungue jam imminebat in crinem
 Adeo fluentis & rigentis, ut totas
 Sudoris ollis frigorisque complesset.

Ast ubi suboluit antè fixa Crux fronti,
 (Ut nare sunt sagace) mox retrogressi
 " Valido boatu personare, Iudæus
 " *Vas Iste vacuum vas Apella signatum est.*
 " Abramus. Abeunt & Tribunal & Iudex,
 Et cum ministris evolant suis fascēs,
 Rapidius auras pervolante fulgēro.

Erepentē solus, & stupore defixus,
 Secum ipse varia sciscitatur Hebræus.
 " Siccine, ait, una in copias Avernales
 " Tantum potuerit, solius dicis causā
 " Formata Crucula, dexteræque Iudææ?
 " Quid Christianā fiet & manu & mente?
 " Siccine malitiæ dæmonum pigrescentum,
 " Neque collocantum pessimè suas horas,

" Tanta

« Tanta Laniena est ? in reos rigor tantus ?
 « Tantum & levicula tactio jocabundi
 « Pepererit Atro Principi voluptatem ?
 « Et id pericli Præfuli pio, puro,
 « Nequedem pudicam præter-aream gressu ?
 Tandem recepto spiritu, metu pulso,
 Etiam ante valvas dormientis Auroræ
 Adire Fundos, Præfuli que convento
 Referre visa statuit, & Deo dante,
 Scipse Christo dedere & sacris undis.
 « Deus hamiota mirus est, modo miro
 « Anguillam Hebræam trussit in suos casses.

Combibones ebrii domum in navem conver-
sam planè sibi persuadent Agrigenti.

Richcom. in Pictura spirituali.

O Vina, quæ non damna, quis non noxias
 Pleno creatis alveo mortalibus ?
 Et vos Aduſta, pessimorum pessima,
 De sæce nata putidâ, scabies mera,
 Digna in cloacas puris ejectarier.

Sic fas Hilaribus ephemeram phrenitidem
 (Cujus Agrigentum testis ac oculus fuit)
 Plorare juvenum, qui potenti Cæcubo,
 E fòrs aduſto farſerant ſeſe mero.

Adeò cerebrum vis Falerni everterat,
 Ut proſum in alto ſe eſſe jurarent mari,
 Et verò nabat ratio in oceano meri.

Certum ratùmque credidere, quòd domus
 (In qua Nepotes & popinones bonam
 Noctem diei combibendo janxerant)
 Triremis eſſet, in ſàlo irato tremens,
 Et à procellis & frementibus Notis
 Im jamque ad imum deſtinanda Tartarum.
 Hinc quicquid ætitare certatim ſolent

Tumidis.

Tumidis in undis deprehensi navitæ,
Hoc & misellos excerebratos juvat
Et penitus omnes. Merita risum res fuit,
Fuit & cothurnos, & tragoedia lacrymas.

Igitur relictis derepentē cantharis,
Sedilibusque torisque prostratis solo,
Manus ad astra supplicabundi dare,
Inconditisque personare vocibus,
Ac si coortu turbo decumano ingruat
Jam jam futuris naufragis : & huc & huc,
Illuc, & illuc quò metus mandat, rapi
Sursum ac deorsum. Penetrat hic imam penum
Ratus carinam, tentat an sit in vado,
Annon saburræ degravetur pondere?
Scruto ille rimas stupeo ferruminat,
Nè quam irruenti præbeant vndæ viam.
Postica visit alter, & puppim putat:
Abeſſe clavum sentit, excussum putat,
Alius caminum scandere, iu carchesium
Sese ire credens, Spectat eminus eminus,
Hinc inde stellas quæritando sospitas
(Diurna Luna lampade has condit suâ)
Explorat auras aure jam unâ, jam alterâ,
« Et furere clamat Africos, Proram, ô viri,
« In vada ruentem ni reflectitis citi,
« Ni vela legitis, & triremem obvertitis,
« Actum est, periimus. Cernitis? non cernitis
« Ut in propinquo scopulus asper, horridis
« Hinc inde septus est vadi? Palatium
Cernebat externatus in viciniâ,
Cautem æstimabat : cæteris terror novus,
Nova territuri forma se discriminis
Offert, Charybdis instar aut Scyllæ novæ.
Pelagus cerébri turbidum magis ac magis
Vertiginosis volvitur typhonibus.
Et quod pericla summa nautis imperant,
Oneribus agiles reddere egestis rates;

Hoc & juvenibus mente decussis suâ.
 Totam deonerant hi domum, foràs foràs
 Abire jussis per fenestras in viam
 Fulcris, catinis, culcitis, mensis, cadis :
 Desideratum nempe, si Jovi placet,
 Ire ut triremis levior in portum queat.
 Sed timor eundo crescit, & crescit furor.

Vicina plebes excita his fragoribus,
 Urbisque Prætor, & satelles plurimus,
 « Pro foribus astant : Heus viri, quis, inquiunt,
 « Vos æstus agitat, quæve vos dementia
 « Tanto tumultu provocat baceharier?

Illi hæc voces, piscium voces rari,
 Non capere, non moverier, nisi in suam.
 Iterum retrusi insaniam, quod obvium est,
 Hoc in catervam piscium jactum dare.
 Et Prætor illis quispiam è Tritonibus
 Aut Diis marinis creditur : huic supplicant,
 Et si triremem servet huic aram vovent,
 Quando in paterno sospites erunt lare.
 Labore fessis & metu phantastico,
 Maligna tandem vina decoxit sopor,
 Cerebri quievit æquor, & fluctus meri :
 Redit triremis in domum, & nautæ ad suos.
 « Humana mens mentis supernæ portio,
 « Sic ire præeps in voraginem potes?
 « Sic esse demens, esse dementissima?

*Stratagemam mulieris Belgicæ, quæ maritum
 vino sepultum linteo involvit velut mor-
 tum ac tumulandum.*

Ex velatis vini probi.

CAutum & venustum calidæ, nec auditum
 Mulieris audi Belgicæ stratagema.
 Erat huic maritus improbissimus potor,

(Ab

(Ab orbe nato si fuit) dies totos
 Profundiorum municeps popinarum,
 Et integrarum potium terebrator,
 Exhauriendis cantharis culullisque:

*if he had
 got away safe
 without paying
 my thirty*
 Renuntiari potuit optimo jure
 Biberius Imperator, aut Mero Consul.

Crumena nummis si fuisset exsucca,
 Et nactus esset hospitam Charontæam,
 Tabernâ abibat obsitus probè probris,
 Expalliatu sæpè & exgaleritus.

Dicâmnè paucis ? destitutus à mente,
 (Quam vina fors adusta, fors potens zythum
 Cerebra visens delicata, turbabat)

Domum redibat, (si redire sit, passu
 Labi et relabi quolibet) luto bello
 Frequenter aures delibutus ad summas :
 Utrimque muris hinc & hinc percussus,
 Subinde muros vulnerabat impactu.

Sed quid domi ? & quid nō domi ? hîc dabat pessû,
 Quidquid familiæ tortè, quidquid uxoris
 Habere potuit obvium : nihil tutum.
 Væ lancibûsque, sedibûsque, mensisque.
 Miseranda proles, verberum metu pressa,
 Frequens profundo delitebat in furno.

Quid faceret uxor ? obsecraverat, fierat,
 Iurgata fuerat, involarat in barbam,
 Nil lacrymæ olli, nil preces, nihil dicæ,
 Nil profuere iurgia & graves iræ.

Nimis hunc tenaci Bacchus alligat visco,
 Et combibonum nodus, inscius rumpi,
 Contusa quoties illa mole pugnorum,
 Oculis et ore livida, exos, elumbis,
 Ululânsque mediûm provocarat in vicum,
 Opemque cives clamitans, opem cives ?

Quid faceret ? audax comminiscitur factum.
 Lecto jacebat ille sesquisopitus,
 Quem nec tonitrua, suscitare millena,
 Vix ipse posset orbis axe dilapsus

Sensim illa vinclis ebrias manus stringit,
 Et corpus amicit linteo sepulchrali,
 Lentéque nudum volvit in pavementum :
 Et hinc & inde stare funebris lampas,
 Et ille somnos ducere, & graves ronchos.
 Tum derepentè concit ipsa vicinas,
 O convolate, convolate. Quid rerum est ?
 « Deinde crocodili lácrymis gemens fíctum,
 Oculos, salivá lubricando, rubricans,
 Dat verba grandi semirupta ploratu :
 « Heu mi marite, mi marite, vitales
 « Nec opinus auras morte tam citá linquis ?
 Nil dum moveri noster, ast humo nudá
 Velut in cubili conquiescit absorptus.
 Rursum ergo validos uxor inchoat planctus,
 « O mi marite ! ô ! Audit, & graves sensim
 Recludit oculos, pérque linteum lucem
 Videns malignam, brachia & pedes sentit
 Densá revinctos compede & gravi nodo.

Quid cogitasse cogitatis hoc vivum
 Cadaver ? ipsum pæné mortuum è vivo,
 Angor stupori mixtus, horror angori,
 Fecere. Trepidat se movere tantillum,
 Sed tacitus audit conjugis suæ luctum.

« Siccine maritus (inquebat) inferno
 « Devotus igni est, atque raptus in pœnas,
 « Quas grex nefandus tolerat ebriosorum,
 « Interminatas, horridas, Avernales ?
 « O si vel hilum pœnitentiæ morti-
 « Unum præisset, unicúmque Peccav-
 « Et non meraco ter sepultus in vino,
 « E vino in orcum demigrasset æternum !

Hæc audiebat & stupebat immotus
 Miser : at susurro semimortuo tandem
 Succlamat, Uxor. Fingit illa terreri :

« Papæ, reclamat, ô marite mi, vivis ?
 « Vivo, inquit, atri è faucibus redux lethi.

« Reduxne

« Redúxne lethi faucibus, redux orco,
 « O mi anime, pergít illa, redditus vitæ,
 « Qui modò fuiſſi mortuiſſimus, purum
 « Putú cadaver, móxque móxque humo dandú
 Per ille rimas linteas ſono cæco,
 « Bona uxor, inquit, expedi, expedi vincla.

Vix vincla mulier explicarat, actutum
 Ad aſtra palmas ille ſubrigens, votum
 Ter & ter altum vovit, omne per vitam
 Inſtar mephitis execrariet vinum,
 Inſtarque mortis oſtium Tabernarum,
 (Ridebat uxor in ſinu) & probus vitá,
 Morique timidus vixit & ſtetit voto,
 Adeoque poſthæc ſiccus, ut cui venter
 Sefquipede longus, latus, altus extabar,
 Fieret deinceps ſtramen & merus juncus.

Iſtam lepóris ingenique mercedem
 Mulier recepit, pérque pharmacum ſolers
 Novam maritus indolem, novos mores.

*Philippus Bonus pauperem ſeniculum
 ebríum dici unius principem creat, &
 pauperem recreat.*

Ex Ponti Heuberti lib. 4. Rev. Fland.

A Mœniorem fabulam ſuis dedit
 Brugis, ocello lætioris Flandriæ,
 Philippus olim Belgici Princeps ſoli:
 Benigna fama nomen indidit Bonus.

Cœnatus ibat cum ſuis inambulans
 Fòrs conticinio noctis. En medio foro
 Pauper ſeniculus cernitur jacens humi,
 Altúmque ſtertens, quique, dum ſomno grave
 Cerebrum labascit, fronte tellurem ferit.

Hic de popinis in popinas influens
 Adeò capitulum turbine opplerat ſuum

Vini

Vini meraci, aut candidæ cerevisiæ,
 Ut spongiarum more, vel Germanicæ
 Ad instar offæ, totus intus ac foris
 Matleret : & madebat in viciniâ,
 Stomacho ciborum potuûmque prodigo,
 (Pace id legentum dixerim) mixtis mero
 Tellus operta frustulis. Denso in luto
 Hinc cento miseri pallii, tritissimus
 Illinc galerus. isque de paleâ levi
 Male sartus olim, jam foratus undique.

Risit Philippus ebrii spectaculo :
 Risere comites, vellicantes hi manu,
 Hi pede sepultum in sorde densatâ virum :
 Nil excitari dormiens, nec id magè,
 Immane quàm si marmor, aut rupes foret.

Probare cupiens Dux reapse quàm sit hæc
 Et vita somnus, & voluptas somnium ;
 « Famuli, Philippus inquit, hinc modò illicet
 Cadaver istuc ebrii senis meas
 « Efferte in ædes, & meum in thalamum date.

Corripitur ulnis famulitii (Truncus merus,
 Nisi quòd profundos sesquipede ronchos dabit)
 Mustum propinans ore bajulis sui.
 Ventum in penates. Cœptus est barbam, manus,
 Et os lavari : more gliris ebrii
 Dormit lavando : foetidâ nudarier
 Dein lacernâ, lineâ circumdari :
 Nudando, vestiendo, stertit improbè.
 Toro ille ille tandem Principis locarier,
 Et in hoc sepulchro plumeo ignarus sui
 Dormire truncus in diei crastinæ
 Manè calefactum. Iamque somnus viribus
 Elumabis, animo cœperat frenos dare,
 Ad se ut rediret : ut redivit, ilicò
 Tractare tacitus mollicella lintea,
 « Et voce trepidus & manu, Quid hoc rei ?
 « Mehercle non est hic domesticus torus,

« Non

« Non est rigente cannabi textum toral,
 « Quo media tegitur uxor, & medius ego.

Hæc ille secum mustitans & palpitans
 Ut nocte natus unicâ fungus solet,
 Suum stupere verticem & teres caput,
 Adeò decoris intus opulentum striis,
 Hodièque ituris in catinos nobiles,
 Quæ vile fuerant vespere hesternò lutum,
 Haud aliter iste conjugis senex suæ,
 Probèque miseri prandii hesterni memor,
 (Quod aliorum fuerat) & cœnæ memor,
 In qua bibisset largiùs : fori, luti,
 Somni, galeri, pallii nihil memor,
 Stupefactus hæret, intuens conopei,
 In quo recumbit, discolors stragulas,
 Aulæa muris conspicatus undique
 Pensilia, jam tum pectinis Flandri decus.

Sensere vigiles semiexcitum senem.
 Moxque reſeratâ januâ intrò se dare
 Pueri ab honore plurimi, nudi caput,
 Simulare docti (sic Philippus jusserat)
 Ridere vetiti, ni medullitus velint
 Ridere, pueri vapulones ut solent
 Plorare Belgæ. Stat suum cunctis onus.
 Hi ferre vestem plurimam, hi monilia,
 Manibus lavandis alteri gutturnium.

Hos inter unus lenè submisso genu,
 « Manúque labris subditâ, Stratis, ait,
 « Magnanime Princeps, adlubet discedere ?
 « En sole calido medius irreſcit dies,
 « Et foribus aſtant, qui ſalute Principem
 « Donare Procères optimâ volunt suum.
 Senex ſilenter hos & illos contuens,
 Et hi ſilentes, ac ab ore penduli,
 Si quando lubeat proloqui, aut nutum dare ;
 Dein oculorum grandioribus orbibus
 « Et horſum & horſum deſpicit. Quid hoc rei,
 « Quid

« Quid hocce juvenum est: quidve gestant vestitus?
Nec credit aliud, quàm videre somnium.

Tandémque quidquid hîc sit, aut non sit rei,
Servire decernit foro, & bono frui
Dum datur, et uti tam beato somnio.

Induere statuit Principem cum vestibus,
Quas varia porrigebat astantùm manus,
Et ostro, & auro, & margaritis fulgidas.

Induitur, undâ suave olente se lavit :

(Cuncta è latèbris Dux videt, ridet suis)

Speculùmque formæ consulendo judicem,

Barbam retorquet hinc & hinc, & quâ potest

Manu liquente, quidquid est super comæ

Senilis, altùm surrigit. Spectabilem

Fuisse quondam credidisses Principem,

Adeò venustè præferebat Principem.

Iurare non aulim tamen, quin pauperis

Subinde gestus evolarit incio,

Dum nare cubitum tergit, aut caput scabit,

Ut bella quondam nuptui felis data,

Non potuit illa, mure viso, protinus

Non esse felis ; sic Codrus, collo licet

Monile ferret aureum, Codrus fuit.

Quoties ephebi (gens joculari nescia,

Ubi se dat ansa ; sed recentium modò

Memores minarum, quas Philippus) improbo

Prægnante risu, pectori adpressâ manu,

Labrisque morsis, vel dedere lacrymas,

Vel se gradu tulêre præcipiti foràs ;

Ut hîc cacininnis liberalioribus

Novi salutem dedicarent Principis.

Intrare Proceres, eminúsque flexili

Genu salutes exhibere Nobiles :

Solo ille nutu reddit. Inde splendidam

Itum est in Aulam, jam vocante prandio

Laurè parato, hîc Principi Princeps locus,

Et in catino Principe esca Principes,

Vinum-

Vinumque Princeps in culullo principe,
Potando, edendo seniculus Princeps erat.

Mensis remotis, itur in tripudia,
Aucupia, ludos, varia, quæ varius sibi
Extemporali suggerebat Principi,
Et quæ voluptas suggerebat affectis,
Ubique latebris stat Philippus in suis,
Et inde pleno splene risui litat.

Pòst apperente sole vesperuginis,
Repetitur aula, pârque coena prandio,
Et hîc Ephebi nequiores Principi
Porgere vicissim crebrius plenissima,
Et quæ bibones sternerent validissimos,
Oblivioso Massico carchesia,
Meusque Princeps Principaliter bibit,
Seu Chia, seu Falerna, seu Gazetica.

Iam nabat oculus : lingua de liris suis,
Et mens abibat de suis ; redit sopor,
Qui pridianâ vesperâ medio foro
Mastrarat hominem. Prodit è visorio
Tandem Philippus, ebrium mandat senem
Suis recondi vestibus, ferri foràs,
Sublinier antè sordibus, nempe ut modò,
Qui fuerat, esset, seque nosset promptius.

Redditus eidem, quo recubuerat, loco,
Ronchos eisdem idem refundes in lutum,
Jacuit reclinis in diem pellucidam.
Tum lumen oculis quærere affrictis manu
Coepit lutosâ, & ipse sese quærere.

O quisquis adstas (& Philippus miserat,
Præfens futuræ qui rei censor foret)
Ut hiscat ore, cernis? ut oculos rotet?
Ut pandat ulnas? ut relaxat tibias
Algore nocturno graves? circumspicit
Ambiguus oculis, hos dein figit solo.
Quid volvat animo, cernis? ut passim solent,
Quibus soporis somniique cornea

Aula dedit epuli lautioris somnium;
 Meminere primùm somniasse prosperum;
 Et inde venis agilior sanguis salit:
 Quid porrò rerum fuerit, id sunt nesciùs
 Sensim absque sensu si volùcris prandii
 Imago læta reddit. Haud aliter senex,
 Ubi regionum gentiùmque non probè
 Meminerat; & deinde meminerat, Ducis
 Se nomen, aulam, prandium, ludos, aves
 Captasse, & illud (lixa seu patinas solet)
 Animòque lambit & relambit somnium,
 Domùmque remigrans, somnii vxorem sui
 Vicùmque totum complet ac viciniam.
 O quiquis audis, discè quod spræsens tibi
 Res ipsa jurat, & Philippus in sene
 Digito fidelis experimenti notat,
 “ Quàm vita somno defidi distet nihil.
 “ Et quàm voluptas somnio distet nihil.

Avis S. Anselmi precibus eripitur.

Ex Vitalibz.

Puer volucrum fortè compediverat
 Tenace visco, vel coarctatam in scrobe
 Supereminenti regulâ fefellerat.
 Hanc deinde filo vinxerat reductili,
 Ut abire patiens hac vel hac æthræ viâ,
 Et nunc abitui, nunc receptui canens,
 Cùm ferret animus, devocaret in manum,
 Cavæque condens in fenestratos lares,
 In volupe lueis destinaret posteræ.

Emissa quoties, liberam sese rata,
 Avis cachinnos edere, & nunc altior
 Ridere puerum voluit, at pedunculum
 Ubi fune domino deprimi sensit suum,
 Tum præ dolore, præ pudore lacrymans

Mutire tota, sed vicissim gaudia
Sua esse puero de reducta sospite,
Reducémque digito mancipare præssi di.

Anselmus ille Cantuariæ pedit
Sacraque notus insula, fors hac iter,
Vinctæque pedicas conspicatus alitis,
« Ut miseror, inquit, utque sollicitus vicem
« Volantis hujus mancipi) ereptam velim !

A mente votum, vox ab ore, fluxerant;
En spontè ruptus funis in partes abit,
Abit & in auras ales, in lacrymas puer
Abit solutus, & nihil nisi hinc manu
Filium superstes ejulans refert domum.

Sublimis illa, fune nota pendulo,
Supraque volitans, reddit Anselmo bonas
Sonore grates ; reddit & puero suas
Cum felle sannas, parque redivivum pari.

At inde comites ille versus ad suos,
Ut ploro (rursus inquit) ut miseror vicem
« Miserrimorum funditus mortalium,
« Quos ater auceps Tartari ut volucres habet :
« Quos mille laqueis, mille captatos plagis
« Ubi fune longo vinxit Assuetudinis ;
« Frangi esse cupiant, esto, se tollant humo,
« Cælóque propius advolare gestiant,
« Melioris auræ remiges ; frustra omnia :
« Ni facilis assit, vincla qui incidat Deus,
« Illicet eadem retium, eodem sordium
Fœdè reditur, & manetur fœdius.
Et ille quondam sic Beatus ad suos.
Ergo agite sultis, quotquot obstrictos habet
Aut impetigo gloriæ, aut libidinis,
Aut æstus iræ, aut pertinax opum sitis,
Aut deses animi torpor, aut venter popa,
Aut viperinæ vulnus invidentiæ,
(His namque pedicis Cerberaster septiceps,
Cui mens in iclu semper est, vos distinet)

Mora

Mora nulla, dante, qui potest & vult, Deo,
 Isthæc agite-dum dissipate stirpitus
 Malenata vincla, exite vires viribus:
 Et facite, qui vos crebrius fecit jocum,
 Vulturius ille mango se risum ut fleat.

*Sub S. Anselmi equum lepusculus
 confugit.*

Ex ejusdem Vita lib. 2.

NICTANTE Phoebo, jamque noctis in sinu
 Ineunte somnos, & sibi torum in rubo
 Ramosiore straverat lepusculus.
 Indormiebat (ut solent) lenissimum,
 Solis ocellis pervigil, donec bonæ
 Lucida diei tela Sol oriens dedit.

Hunc vis odora transmeantium canum
 Repentè sensit; ilicet baubati bus
 Altra ferientes, naribus vestigia
 Leporina lustrant; Sensit & rubi advena
 Suam sibi arcem flebili obsidio premi,
 Eamque muris hac & illac perviam;
 Nec intus arma, nec foris spem subsidii.

In pedibus olli sola vita, sola vis,
 Et in propinquo specula: haud enim procul
 Anselmus equitans antecesserat suis.
 Lepus ergo tacitus, perque posticum rubi
 Pernice saltu rectâ ad Anselmum viâ.

Olfecit hostis, vidit, & celer gradu
 Sequitur fugacem gens volucripes canum.

Iam pænè caudam de molossis quispiam
 Captabat ore, quando munitissimum
 Nactus hic alylon, desiit fugæ, stetit,
 Immotus hostes risit (ut miles solet
 Si quando deprehensus, & tandem fugâ
 Elapsus hosti est) sic inexuperabili
 Velut arce tutus, sub caballo Præfulis

Restat timoris integer lepusculus,

Inde famulorum turma, spe leporem vorans,

Quidquid molossûm, quidquid est venaticûm,

Increpitat ore, virgulâ, manu, pede,

Proriat, urget. At aliud illi nihil,

Quàm circumerrant, & salutant hospitem

Audâ benignâ, catulus ut catulum solet.

At crebra, sæclis Martyrum feracibus,

Qua in beatos cælitum Testes fera,

Statu jubarum & faucium voragine,

Gelidi Theatra tota complebat metûs,

Iam jamque vastum seminudos in viros

Datura dentem, sed propinquans ilicò

Rabiem cruentam sopiebat cernua,

Pedibûsque sanctis osculum dabat cicur;

Haud secûs inertes, & canum oblitæ canes,

Nil dentis ausæ, molliores accubant

Ipsò capillo leporis. A cane condito

Nemo canis usquam tam fuit lepori pius;

A lepore primo nemo tam impavidus lepus;

Sonipedis inter tibias, periculi

Securus, oculo spectat intrepido canes,

Sibique facilis patitur adlambi pedes.

Equo retento stabat Anselmus, suis

Dispar comitibus, altiora pervolans,

Animòque flecti cereus, leporis metum

« Pænè ipse metuens, Sic (ait) Stygiæ canes

« Abiturientem de vepreto corporis

« Cingunt animulam, sic vorare gestiunt.

Dein manante dextrâ terrens canes,

« Famulosque autu commonens : Abi citus,

« Abi, inquit, & te, quidquid adstantes hient,

« In densa conde nemora, mi lepuscule.

Dixerat. Ab arce victor actutum sua

Lepus abit, abeunt à lepore victi canes,

Canûmque domini sed fuit victoriæ

Anselmus auctor, auctor Anselmo Deus.

Mirus

*Mirus eventus ; Capra à lupo raptanda
cornua in ejus fauces ingerit ; ambo in equi
tergum delabuntur.*

Ex velatu vini probi.

IN Lotaringis nata lis super lupo est,
Quem capra cepit, quem caballus in lares
Derulit heriles. Lector, Arbitrè sede.

Dum capra colle de supino consiles
Avida genistas, aut cynorrhodon vorat,
Nunc pede sinistro, nunc adulta dextero ;
En triduanâ semirofus inediâ
Astat inopinæ proximus frater lupo.
Quid illa faciat, quove proripiat gradum ?
Nec via, nec hora, nec modus super sugæ est ;
Fugere sociæ, fugit & gregis caper,
Procul & in herba volvitur caprarius,
Sues amores aut amicos concinens.

Sesquipedale dentes pandit irruens lupo
« Iam jamque. Quanto pollet ingenio Timor ?
« Quas non dat alas, dum licet, dum non licet,
« Quæ non ministrat arma ? testis hæc mea
Capella, cui mox condidit Necessitas
Animosa telum. Crederes ? fastigia
Capitis bicornis jactat in fauces lupo,
Et utrimque malas hoc venuto perfolit.

Incogitatis ambo sic nexi plagis,
Capræ ille ramis, ista mandibulis lupi,
Hædere primum, Conjice, ô Lector bone,
Quid fuerit animi seu capellæ seu lupo ?

Hic præ stupore, non secus quàm si sibi
Sincipite creissent cornua (& jam creverant)
Et præ dolore fauciarum faucium,
Oculis rotare, nil moveri, vel leves
Edere ululatus impos. Ast hircus capra

Iam dextra jam sinistra contuentibus
 Obliqua, barbam purpurascentem videns
 Atro cruore, verita, nè mox in lupi
 Trahatur alvum tota, retroflectere :
 Et hanc volens nolensque captivam sequi
 Captivus ille, donec à vestigio
 Fallente lapsi, sic catenati ruunt
 De colle pariter, nunc lupum super capra,
 Vice revoluta nunc capram super lupus,
 Nunc, ut cylindrus, recta facti linea
 Parili rotatu ad vallis ima defluunt.

Fugâ suarum territus caprarius,
 Oculisque mirum conspicatus volvolum,
 Sollicitus hæret, quid caprâ fiet suâ ;
 « Advolat, & acri voce conclamat, Lupum ô,
 « Lupum ô sodales. Interim res altera
 Aliud stuporis indidit. Lasciviens
 In valle fors caballus alti graminis
 Gaudebat esu, quando præceps impetus
 Capram lupumque jecit (ita casus tulit)
 In tergum equinum ; stupidus isthoc ponderis,
 Et tam propinqui trepidus aspectu lupi,
 Equus in heriles ilicet ruit fores,
 Heroque prædam fortuitam destinat.
 Hinc lupus & inde capra stabant pensiles,
 Ut in macellum par solet nefrendium
 Gestare Corydon ; Traditur lupus neci,
 Suoque capra redditur Caprario,
 Exanguis, algens, attonita, si unquam fuit.}

Non inficetam fortè credens fabulam,
 Foetum Poëtæ dicet ætas postera.

Sed gesta res est ; auctor est mihi fidem
 Cui derogare non sit infimum scelus.
 Ardet etiamnum jurgium indiremptile, &
 Lis magna, prædam dum Caprarius suam,
 Quam capra cepit ; alter astringit suam,
 Quam suus in ædes intulit suas equus.

Ubique

Ubique casus, non ubique jus valet.
Dic Arbiter, utri devoveres hunc lupum :

Pueri duo cum IESU puero jentant.

Ex Ant. Senen. Chronia. anno 1240.

IN Santareno Lusitanix solo,
Bernardus olim Dominici è coetu fuit,
Vir, si quis illos inter, integerrimus.
Is puerulorum par docile, blandum, innocens,
Iam pia docebat Capita, jam mores probos,
Et Cultiorum litterarum exordia,
Sed & ministros esse TER SANCTAE REI
Iussi à Magistro stare, jussi flectere,
Oculos in aram fixi, & aures in sacra
Responsa vigiles esse, dum Mystes facit,
Modestiores ipsa erant modestia.
Haud ut mei subinde discipuli solent,
Qui, si vel atomus medius Aedem pervoler,
Si musca pulset sibilo templi fores,
Huc animum & oculum & ora vertunt ilicò.

Sacris peractis, à Magistro fas erat,
Famem ut levarent, in propinquum tendere
Pueris facellum cum canistro, quod sua
Utrique mater, manè primo, farserat
Pomo, vel uvis, caseove, ficubusve,
Et pane dulciario : nec defuit
Histenuè villum, plurimâ dilutum aquâ
In ventriosis conditum cucurbitis.

Ergo in sedili confidere ligneo,
Et benè cibo, benè potui adprecari,
Suamque partiri alter alteri dapem :
Et quæ premebat, ut fugaretur fitis,
Bombos vicissim haurire de lagunculis.

Iam sæpè id epuli struxerant eodem loci,
Ubi ara stabat pervetus, arâ super

Haud indecora statua Magnæ Virginis,
 Solio sedentis arduo, cujus puer
 Molli recumbens in sinu, emissitio
 Spectabat oculo ferculum jentantium.
 Hunc penitus esurire jurasses probè.
 Non esuribat? En tibi cum parvuli
 Solitâ fruuntur corbulæ annonâ, sinum
 Expandit icon Mater; icon Filius
 Molliter in aram, in humum deinde labitur,
 Adit, & salute hos donat adventoriâ;
 Olli redonant, nec rogati; protinus
 Novo propinant advenæ; pomum & nuces
 Et cerasa & uvas prorrigunt largâ manu;
 Excipit Iesus dona lato supparo,
 Nec refugit esitare cum pueris puer,
 Et quid lagena ferret, experirier.

Demum canistro vacuo & expunctâ fame,
 Valedicto in aram tollitur Iesus, & hinc
 In Matris ulnas, in suam hi sese domum,

Reditur illuc postero tamen die;
 Sed & diebus posteri sequacibus,
 Assiduus epulo sponte Christus est suâ.
 Delapsus arâ. Rem diu taciti premunt;
 Sic ipsa fons jubebat Innocentia.

Tandem Magistro, quæ geruntur, detegunt,
 Puerumque memorant, ore formosissimo,
 Desertâ in alto Matre, cum jentantibus
 Jentare solitum, qui nec hilum de suo
 Huc usque tulerit. Et stupore & gaudio
 Bernardus hæret; hæc deinde illos jubet
 Verba dare puero, si rediret, Hospiti.

« Mi domine, menses nunc iere plusculi
 « Cum (pace dictum sit tuâ) ad nostram frequens
 « Conviva mensam ventitas, nec symbolum
 « Exile confers vel semel saltem: è tua
 « Huc infer escâ bucceam; ni mavelis
 « Nos & Magistrum (quod præoptamus) tuo
 « Felici-

Felicitare prandio ; istuc ut velis,
Iste te rogatum voluit, & nos supplices.

Verba hæc Magistri memoriz insculpunt suæ.
Redit reducta cum die jentatio,
Nec fuit Iesus immemor revertier,
Lætus aliena victitare de quadra.

Abituriebat jam satur, quando puer
Manicâ prehensum affatur illis vocibus,
Quas sibi Magister pridie expediverat.
Arrisit innocentulis Puer Deus.

« Maſti eſte (pueris inquit) innocentia,
« Quæ mihi in amore eſt ac honore plurimo,
« Vobis, amicum ut par rependam, ſpondeo,
« Cùm ſacra fuerit Dominici Aſcenſus dies,
« Vos & Magiſtrum prandii volo mei
« Adeſſe ſocios, hæc Magiſtro reddite.

Lætitia pueris mira pectus impetit,
Ut audiere, & advolantes ad ſuum,
« Magiſter, aiunt, ô Magiſter, aureus
« Puellus ille, quem videmus hoſpitem &
« Quotidiano convenam jentaculo,
« Uti eſt rogatus, pellubenter in ſuum
« Invitat ille te, ille nos triclinium,
« Mox appetente Dominici Aſcenſus die.

Lethum imminere præcipit ſibi & ſuis
Bernardus : ergo ſeſe ut illi mox parent,
(Et ſeiſe morti deſtinatæ comparans)
Edicit augur optimus, ſecumque ait
Grande ſubituros hinc brevi Palatium
Cui laquear aurum eſt, murus aurum eſt, ipſaque
Humus adamante ſtrata, plus Phœbo micat.
Ubi genialis menſa lauta, ſplendida,
Regemque Pontificemque convivas habet.

Pueris ſaſibant exta ſeſquipedes duos,
Præ ſpebus amplis tam beati prandii.
Et exilibat lingua, cùm domi volunt
Noluntque matri prodere arcanum ſuæ.

Tacuerè, veriti nè moras innecteret.

Tandem ergo præstituta promisso dies
Affulsit; adsunt Pueruli, loti manus,
Et ora loti, & veste belli candida:
Mystes ad eandem ritè Bernardus sacris
Operatur Aram: utrimque flexi supplicem
Missæ administri poplitem, precarios
Orbes volutant, & subinde in Hospitem
Gremio Parentis incubantem subrigunt
Lenes ocellos, atque promissi monent.

Annuerè bellus Pusio è Matris sinu,
Visusque commonere ut accincti forent,
Bernardus animo stans anheload sidera,
Vix I T E dixit, vixque M I S S A E S T victima,
Cum lenis omnes somnus abreptos humi
Reclinat, atque hinc prandio æterno beat;
Nam morte placida dissoluti, illò volant,
Agnus ubi Mensa est, & Minister, & Dapes.

Invideo (condonate livori meo)
Tibi Magister & tuis id Prandium;
Sed invidere (parcite errori meo.)
Ego antè vobis debui Innocentiam,
O expetendæ sortis Innocentiam!

*Longobardus mutam vetulam demonem,
esse ratus, eam aggreditur, & prosternit
ut olim S. Margareta demonem.*

Ex Petr. Raufani hist. lib. 35.

LAudes Marinæ (Margaretam dicimus)
Podio perorans è sacro Vincentius,
« Illa, inquiebat, belluæ illacrymabili,
« (Quæ se videndam dederat horrendo & truce
« Draconis habitu jamque fauces panderat,
« Ut in ima raperet devoratam viscera)
« Animosa ventrem vorticosum diffidit,
« Ope

“ Ope sacro-sanctæ tessere & fidei manu.

Hæc ipse. Stabat ore patulo quispiam
Cis natus Alpes juvenis, in paucis pius,
Piæque lectionis auditor frequens;
Sed Longobardo simplici, ac improvido,
Salis una mica deerat, ac prudentiæ;

O quàm (profando tacitus ac solus sibi)

“ Si stygius illè Furcifer sese mihi

“ Daret intuendum, ut Margaretæ olim dedit!

“ Quàm luculentè hunc pinserem, tergum darem

“ Elumbe, caudam effringeré, obtererem caput!

Dixerat, & in præalta sese gramina
Prati propinqui contulit: flexo hîc genu
Ad sepiæ umbram, coepit ardentissima
In vota ferri, rem velut deposceret,
Quâ cardo volveretur octavi poli,
Deum, Deoque quotquot adsunt Cælites
Per supera rogitans omnia, & sacra omnia,
Ut cum nefasto fas sit hoste congrédi.

Perdiderat horæ plus satis, quando tibi en
Vetula è Magistri villici famulatio

Inire pratum, falce (quâ foenum fecer,

Et delicatum prandium bobus paret,)

Armata dextram, sed sinistram vinculo,

Decrepita, capite tremula, vultu lurida,

Et sempiterna erat catarrhorum penus,

Oculis rubricâ depluentibus, genâ

Utrimque rugis exaratâ funditus,

Dens unus illi & unicus, & ingens fuit,

Medioque labio, ceu proboscis emicans,

Ex quo ipsa vitam vivere hanc occœperat,

Audire voces impos, impos reddere,

Solis locuta gestuosis nutibus.

Fors & Sinarum more, prolixissimos

Et ad scabendam durius duram cutem,

Aluerat ungues, & comam non compserat,

Passa fluitare & hinc & hinc: verbo unico,

Senile monstrum. Iam precanti proxima,
Tussibat illa tussim anūs veterrimæ;
(Ut erat) eoque grandius, quò surda erat.

Audire Juvenis, intueri, surgere,
Credere receptas & ratas Cælo preces,
Et adesse iussum Dæmonem certamini,
« Ades, ades, inquit, Hostis optatissime;
« Dolos inertes consuis, frustra hanc animum
« Mentiris: ego te ex unguibus probissimè
« Novi Leonem, nec tuas vires pili
« Facio, nec artes æstimo caudâ illi.
« Mecum est ab alto Numen, advorsum tibi.

Pugno ergo pruriente se dat obvium,
Librat lacertos, pileum fronti apprimit,
Pugnacium instar parvulorum. Protinus
Retro-Muta-cedit, vocibusque inconditis
(Queis, sui in olympo gutturi, muti solent
Gannire, more vulpium) quâ vi licet,
Juvenem irruentem territat, falcem vibrat
Trepida, sed ille pallii excussu levi
Falcem minantis è manu mox eripit:

Dein crine raptam sordido affligens solo,
« Iô triumphè! vicimus, ait, vicimus:
« Enodum Tubicines, agite Tympanotribæ.

Adoritur ergo bellus Entellam Dares,
Cædit miscellam falce, calce proterit,
Onerâque densis ictibus, onerat probris:
« Veterator(aiens) sycophanta, proditor,
« Qui invisus, improvisus, insidias, dolos,
« Et damna nobis non opina parturis:
« Lucifuge nebulo, nunc ego te, nunc ego
« Visum & videntem, quo mereris & decet,
« Et mihi salubris fuerit, excipiam modo.

Hæc ille: at illa quo potest, hostem suo
Scarificat ungue, crura dente vellicat,
Et linguam inanem ventilans, opem rogat,
Opem propinquos rusticos: adsunt citi.

Convulnerantem semovent, mutam erigunt,
 Sed ipsa morte jam fatiscit proximâ.
 In vincla compingunt reum, de capite agunt,
 Et messuisset falce mors illum suâ.
 Qui falce Vetulam ad limen Orci duxerat,
 Nisi mox eodem convolans Ferrerius,
 Manus ad astra supplices dans, & preces,
 Fari dedisset Mutæ, & insolitâ sibi
 Eluere sordes voce. Fatur, eluit,
 Et moritur. Exin proelii infaulti pugil
 Edoctus alio ex ungue nosse Dæmonem,
 Suam professus candidè imprudentiam,
 Redire finitur Longobardos ad suos,
 Nec ultrâ in Orci filios pugnaturus.
 « Mens fraudis expers plurimis fraudi fuit,
 « Dum nimius illam zelus in præceps talit.

*Joannes Conaxa liberos ingratos moriens
 bellè ludis, clavam horridam is in arca
 relinquens, loco pecunie.*

Ex Collect. Specul.

CONAXA, lepidum nomen, & lepidum caput;
 Cætera opulentus, & Senator oppidi,
 Dederat honesto nuptui gnatas duas,
 Generosque grandi dote conjugaverat,
 Eoque amoris seu furoris prodigi
 Insanus ierat, liberorum amantior,
 Ut, quicquid æris intus, agrorum foris,
 Aut frugum in amplis possidebat horreis,
 Id Filiarum plueret in vastos sinus.
 Et erant petagæ Filia, si quid lare
 Foret in paterno, quod sitibusdis probè
 Rideret oculis: vixque dimidiam is sibi
 Servabat alam, si nefrendem affaverat.
 Sed & vicissim à liberis vocaret

Nunc

Nunc ad profana, ad sacra nunc Encœnia,
 Vel ad exta delibanda mactati bovis:
 Aut prolis in lucem datæ repotia,
 Haud absque lucro; namque captus his plagis
 Conaxa natus aptus emulgerier,
 Curabat (ædes ut repetierat suas)
 Iam vasa transvehenda, jam tapetia,
 Aliâque pretii haud infimi cimelia,
 Ad sanguifugas destinanda Filias.

Ubi Dare tandem & Commodare mortuū est,
 Ubi & Conaxæ de-pecu-fuit-nia,
 Ubi frixa misero rapa vix cibus fuit,
 Vix tenuis unda potus, ex illo à Patre
 Abesse Generi, non videri Filix:
 Sique ipse natos sponte viseret suâ,
 Vix pænè nosci, vix salutari Pater:
 Et quando perdix circumerrabat foco,
 Vel ovillus armus, his futurus prandium;
 Ne fortè patrios involarent in oculos,
 Ea derepentè subtrahi ipso cum veru.

Nidore solo pastus in suum redux
 Conaxa limen, hinc & in sese redux
 Cœpit profari, & ipse sese carpere:
 “ Itan’ Conaxa? sic tibi tui os sublinunt,
 “ Sic depilato, deglabrato stirpitus?
 “ Ea Filiarum est talio in Patrem pium,
 “ Et ista nostræ lucra prodigentix?

Dixerat, & unguem dente vivacissimo,
 Dextri & sinistri pollicis momorderat.
 Mox abs amico dite, clàm suis, sibi
 Talenta plura mutua exposcit, die
 Reddenda spondens tertio: dein liberos
 An inire secum coenulam velint, rogat.
 Non abnuere, coenitatur. At brevi
 Epulis remotis, in suum se abdens Pater
 Conclave, nummos ilicet grandi sono
 Supérque mensâ altissimas auri strues

Agitare

Agitare studio, ducere & reducere
 Hinc inde summas : nec diu, quin concitæ
 Illò advolarent cum maritis Filix,
 Aurem admovent curiosam janux,
 Oculumque rimis, quâ intueri fas erat.
 « Papæ ! (susurro mustabant mutuo,
 Crebrumque junctis manibus affrictum dabant)
 « Tantumne reliqui noster in oculis habet?
 « Latere tamdiu potuit aurum mucidum?
 « Neque naris illuc nostra se introrsum dedit,
 « Neque manus usque huc? Pergit inter hæc bonus
 Euclio minutos è balance expendere,
 Vel adulterinos cote prodere aureos.
 Tandem volutus atque revolutus diu
 Conditur in arcam Plutus & grandem & gravem.
 Et hoc labore fessus, abstersâ manu
 Tractato ab auro lividâ, egreditur senex.
 Nil scire simulant Filix, & lætæ domum,
 Dato Parenti molliusculo vale.

Protinus amico mutuos, & clam, refert
 Conaxa nummos, interim servat domi
 Castè & pudicè, pessulo septemplici
 Arcam obferatam, sed pecuniæ vicem
 Aliud subibat ponderis. Nocte exule,
 Vix manè sese postero induerat dies,
 En tibi (cadaver visere ut corvi solent
 Furis, Pelasgam in litteram recens dati,)
 Venire generi, convenire Filix,
 Patri salutes adprecari melleas,
 Et quâ valeret, quid juberet, poscere.

Videt, audit & susurrat, & quassans caput,
 Velut senili collabascit pondere,
 Intacita mutus verba prorumpit sibi,
 « Non hæ tibi, conaxa, sed Cani tuo
 « Dantur salutes, exhibentur gratiæ.
 « Attamen abundè hinc & tibi posthac erit.
 « (Ut se ista dant initia) lautiusculè,

Neque

Neque vanus Augur aut aruspex is fuit :
 Certare deinceps Filia, utra promptius
 Majora quàm valore, quàm frequentia
 Redivivi amoris in Patrem signa ederet.
 Hinc blandientum more, nunc palpum dare,
 Nunc è paterna veste floccos demere :
 Et si deessent, qui deessent, demere :
 Frontem Parentis si momordisset culex,
 Plorare dociles, condolere Filia,
 Ac si colubri dente saucius foret.
 Si fortè siccum flueret in guttur seni
 Levis catarrhus, qui cicadam haud pungeret,
 Suspiriosa, lacrymosa Filia

Quos non metus, quos non dolores exhibent ?

Hæc ille natis jam benignioribus :

« Audite Natæ, vósque Natarum viri,
 « Qui me parentem, pignora ut decet, colent,
 « Ulque ad supremi funeris suspiria ;
 « Hos ego. Talenta plura dudum condidi :
 « Intacta vobis servo, si. (tacitus stetit.)
 » Ut proinde felix & salutiferum fiet,
 « Dum valeo, vitam dum superstes haurio,
 « Volo in sacrificos & sacras superis domos
 « Vestro Talentum ex ære dispertirier :
 « Tantundem honestis inopibus, quos limina
 « Aliena terere haud fert pudor, datum volo.
 Proles capeffunt imperata : creditus
 Dormire in arca Plutus hos vigilis facit.
 Nam pro paterna seu salute, seu exitu
 (Qui sæpè votis est in avidioribus)
 Fundenda ad aras vota curant, impigri,
 Donaque in egenos copiosius ferunt.
 Tandem Conaxam lethifer morbus dedit
 Fato propinquum : voce tunc emortuâ,
 Suis supremis consulens, hæc ad suos :
 « Audite Soboles, inquit, hæc jussa ultima :
 « Dum mors aristas falce messuerit meas,

« Volo

« Volo, meorum more majorum, mihi
 « Funebria pompâ iusta magnificâ dari,
 Amplissimisque, quâ liceat, impendiis.
 « Sumptus rependet, quam videtis lectulo
 « Arcam accubantem. Dixit, & sessum caput
 Ipsa inter ora Prolium letho dedit.

Lacrymas dedere Filiz, quas liberi
 Ingrati & avidi & inverecundi solent.
 Evanuere pennulâ velocius,
 Bullâque quam molitur è conchâ puer.

Nec tamen omissa mortuo solemnia,
 Stetere magno. Post parentales dapes,
 Et iusta demum persoluta, curritur
 Ad Arcani, ad Arcam, & panditur. Risus bone!
 Non inerat oboli decima, non teruncii,
 Sed clava multinodis, ingens, horrida,
 Quæ icu obruisset unico boves duos.

Olli character uncialis inditus
 Mentem supremam & verba testantis dabat.

Quisquis, seipse negligens, Proles amat.

Aequo tenerius, ac bono largiùs,

Ex asse is heres huius esto Peculii.

Ita do, ita lego, ita testor, hæc mens ultima.

Crevere nâsi heredibus palmos decem.

« Si sapitis, hinc vos sapite Proles improbræ,

« Senium Parentum colite, quo par est, modo :

« Si sapitis, hinc & sapite, Patres prodigi,

« Frânos amorî ponite, & donis modum.

Hereticus Minister dum procatur, à Ma-
trona pudica venum exponitur in Arca, in
quâ seipse condiderat, nè deprehenderetur.

Ex Histor. impressâ Agen. 1615.

Lubens ministris vellico par aurium ;
 Namque hi Magistri prurientes auribus,

Has

Has sibi fricari gestiunt, ritu canum,
 Aut sibi met affricari, ritu felium.
 Juvenis Minister urbe Cleraci fuit ;
 Sed (quod dolendum, quod pudendum est) is simul
 Proculus erat, & Minister, ut multi solent ;
 Parcite, quaternas si decusso litteras ;
 Porcus erat & Minister, ut plures solent,
 Nati salacis in volutabro suis.
 Quacunque gressum ferret hic Veneris nepos,
 Sux ministros impigros pruriginis
 Oculos Minister evibrabat in obvias,
 Aliena conjux seu foret, seu non foret ;
 Prurigo totus, palea totus arida,
 Et stupa totus, natus uri & urere,
 Si tenuis olli flamma fieret obvia.
 Si fora subiret, aut obiret compita,
 Crepidâ hioniente, lubricante tibiâ,
 Crispante naso, surrigente palpebrâ,
 Oculos natantes in libidinis luto,
 Petulcus evibrabat in pulcherrimas.
 Si primus Helenas inter aut Lucretias,
 (Quod crebrius solebat) inter Thaidas
 Sederet, epuli modiperator splendidi,
 Petulcus evibrabat in pulcherrimas.
 Si fors ab alto fulminaret pulpito,
 Et has & illas sessitantes cerneret,
 Comptas, venustas, & medullarum faces :
 Hic ore fluitans, verba contortuplicans,
 Perdens memoriæ miser epistomium suæ,
 Petulcus evibrabat in pulcherrimas,
 Si coena fieret anti-sacro-sanctissima,
 Ubi à Ministro porgitur panis merus,
 (Qui si supersit, & datur cani merus)
 Vinumque, quod bibacibus placet, merum,
 Petulcus evibrabat in pulcherrimas ;
 Et diu sinebat eliquari cantharum,
 Diu decoras ut tueri jus foret.

Si Caia Caio nuberet formosula,
Ipso, ut decebat, pronubo, quibus ignibus
Ardebat intus Ætna, fumabat foris.

Unam ille reliquas inter arsit : hæc erat
Pudica conjux civis haud gregarii :
Quem si peregrè abisse persentisceret
Odorus auceps ; hamus, hamus ilicet
Iam litteris in promptu erat, jam flosculis,
Varioque adortus missili munusculo
Intaminatam pectoris casti nivem,
Dum millies procatur importunius,
Dumque ut columba circumerrat, millies
Tulit repulsam, sensit & crepidam sibi
In utramque narim non semel compingier.

Molestiarum devorarat plus satis
Matrona; damnum metuit, & suæ vicem
Sollicita famæ conjugii tandem refert,
Quas hic familiæ spurcus insidias struat,
Quas & pudori machinas cudad suæ.
Frendet Maritus, & vicissim moliens
Suum Ministro dedecus, suam fabam,
Per ima cuncta jurat, admorso labro,
« Non sic abibis, ô adulterum Pecus,
« Non sic abibis. Ergo præproperus equo
Abire fingit urbe, mandat conjugii
Si fors Magister Ganeo repedaverit,
In intimum ut cubile deducat procum.

Abiens equo vix calcar admorat suo,
En tibi petulcus advolat, pulsat fores,
Matrona pandit, ridet, ingredi sinit,
Lares in imos abdit, & subter toro,
Donec profunda sola nōx esset vigil.

Haud mora; Marito sic volente, satellites
(Ac si severus destinasset creditor)
Irruere, conclamare, scrutari omnia,
Æris alieni gratiâ, quod solvier
Non nisi sub hasta spes sit in medio foro.

Mulier

Mulier sonorâ voce, cum harpagonibus
Jurgare simulat, & Vir execrariet.

Audit Minister, & propinquus, & tremens
Sudat sub ipso deprehendendustoro,
Ni fugiat. Eheu, fugere nec vel specula est.

Postica non est janua, haud est angulus,
Quò se abdat, ullus, & fenestra est altior,
Nec in caminum scandere misero licet,
Acuum nigellis institoribus ut licet;
Illos pater Sabaudus à puero docet
Et esse turpes, & caminos verrere.

Quid agat? Asylum restat unum & unicum :
Erat Arca scrutis hîc referta sordidis :

Huc ille quantus quantus est, sese infodit,
Thesaurus ingens sordium; silentio
Tum claudit Arcam; & spiritum & rursim premit
Scilicet in antro hoc non suo mus tutus est.

“ Satelles intrat, En supellex, en, ait,

“ Venalis Arca, devehatur in forum,

“ Et creditori mitigando erit satis.

Quid fuerit animi, quid pudoris, quid metûs ?
Meo Ministro, suspicariet licet.

Gallina vulpes inter ut pallet duos,
Intérque feles musculus, velut duos
Inter columba vultures, inter lupos
Ovicula totidem, quòdque trepidandum magis,
Inter duos ut rusticus caustrahos :

Sic tremulus inter bajulos & pensilis
Minister horret; tantus hunc urit metus,
Ut ova pressa pectori, possent coqui.

Tandem emovetur (quod cadat feliciter)
Venûmque fertur in fori meditullium.

Adeste, Adeste, convenz, advenz, incolz.

Illicò forenses deambulones, aucupes
Rerum novarum, nunciorum haruspices,
Sed & propolz, ad hoc Cloacinz Dez

“ Nobile sacellum convolant. Quid, inquiunt,

“ Hæc.

« Hæc longa, picta, vineta ferro candido,
« Et gravior Arca? Credite (aiunt bajuli
Docti creare & prorogare fabulam)
« Vendibilis Arca est, & quod intus delitet;
« In hac volumen integrum & pulcherrimum est,
« Quod noster heros Plessius, Samurii
« Iniquitatis edidit Mysterium.
« In hac Genævæ castitas, velut in lare
« Residet paterno, Quidquid hic tandem fiet;
« Non pote minoris vendier obolis tribus.
Risere cives, hos jocarier rati.
Pandatur ergo, clamitant; & panditur:
Arcâ patente, vidit ut malum diem,
Occultus inter scruta vesperrilio,
Os manibus abdit: ast vbi satellites
Ab ore semôrunt manus, dominum vident,
Dominum Ministrum, longam in Arca noctuam.
Tum Stupor, & Ira, & Risus, & justus Dolor,
Suam dederunt in foro comœdiam.
Pudore sed enim Prologo, Epilogo Infamiâ,
Ut cuique subito libuit aspectantium.
Pars magna risu diffluunt, pars lacrymis;
Ea seminarum laus fuit lugentium
Luctum Ministri: pars in iras fervidi
Panè in capillos, inque barbam prouunt.
Sunt, qui imprecentur impudico tergori
Benè macerati viminis centum doses,
Merfâmque vellent in lacu Gebennico
Et Arcem, & Arcæ pondus. Exemplò foras
Is in pedes, & se in tabernam proximam,
Hoc expeditus è sepulchro, proripit.
Delata res est ad patres Gebennicos.
Mox ad lucernam nocte (nè sciret dies,)
Coacta synodus: ut fit, in varias itum est.
Fuere poenas qui horridas decernerent:
His zelus ambedebat ultimam cutem.
Sed mulus ut mulum scabit: synedrii

Stetit

Stetit à Ministro mollior sententia.

Jubent carere publico, gestæ rei
Donec sepulta fama conquiesceret,
Obliviique sese in Arcam conderet.
Sed ea recondi, sed laterè noluit,
Solita volare : & evolans Arcâ, super
Diæ memoriæ hæc sacra fixit carmina :

Viator Hugonota, si nescis, tuo
Fraterculorum de Ministrorum grege
Hic jacuit, hic se nuper ipse sepeliit.
Dein mancipi instar ære venalis fuit
Bonus Anti-Joseph; nomen haud aliud scio,
Et ut liquidiùs scire me contingeret,
Non aliud illi nomen inderem lubens.
Nam patriarchæ Joseph Antypus fuit.
Uterque venum traditus; sed pertinax
Istum Libido, Livor illum vendidit.

Huic igitur apprecare, si vales benè :
Hortare, si non castus, ut cautus fiet.
Dic, veteris Arcæ sit memor, metuens novæ.

*Eremita felem suum tenerius amans, ac
deinde præ se D. Basilium magnificè sa-
cris operantem despiciens, ab Angelo cor-
rûpitur.*

Ex Marulo.

HAud malus eremi cultor olim olim fuit,
Qui jam senectam totus exucco in solo
Triverat ab annis inde mollioribus.

Bonus ille Cucuphas (fortè nomen hoc erat)
Felem senex amabat, ut civem suum,
Fallor, senex amabat, ut prolem suam
Tenerius æquo (& fallor) æquo stultiùs.

Is sæpè totos bis puer vetulus dies
Felem fovebat in sinu, nunc blandiens,

Nunc

Nunc ore gelidum spiritum afflans auribus,
 Produciōres mystacas nunc vellicans
 Donec molesti bestia impatiens joci,
 Suum *μιαῦ* voce Graiā emitteret,
 Aut in senili dextra ungue scriberet.

Si propter ignem iusculum, si olusculum
 Sibi appararet, apparabat & suo
 Cucuphas catello, promptiusque quam sibi.

Conviva nequam, sese amari conscius,
 (Audaculorum more puerorum, suis
 Qui se magistris chariores autumant)
 Subinde petulans, impudens, audax erat.
 Stratâque mensâ, nec sedente dum sene
 Prior in catinum destinabat ungulas,

Si senior orbes volveret precarios,
 Hos nebulo ludibundus orbes carpere,
 Vim facere, fors & dente funem rumpere.

Si genua ponens, ad Deum preces daret,
 Tergum ille & armos ponē lentus scandere,
 Ronchôque ad aures comprecari dissono,
 Et inde labi, & vestis oram mobili
 Caudâ undecunque & usquequaque radere.
 Arcere vix ausus senex, solo minas
 Multiplicabat indice, & verò leves.

Si præ cavernæ foribus interclepserat
 Tectivagus aucēps elegantem musculum,
 Vivum & videntem properus in spectaculum
 Ante senis ora ferre, ut in proscenium,
 Sursum deorsum volvere, elabi sinens
 Et mox retractum prendere. Est & murium
 Vetus hæc querela, Nos dii ut pilas habent.

Postquam sibi & postquam seni sat gaudii,
 Sat & timoris musculo creaverat,
 Commolere duro dente captivi caput,
 Dein hanc ferinam felium in ventris penu
 Herôque comprobante suaviter dare,
 Uti & misellas, quas subinde ex arbore

Prætervolantes aucupatus est aves.

Cucuphæ dolebat, fortè si imprudentior

Cineri dolofo felis indormisceret,

Et hinc pilos adustus efflavesceret :

Si frigus aures lancinaret acrius,

Sinebat in cubile subter stragulum,

Imò in cucullum dormientis ingredi,

Aut manicam inire brachialem funditus,

Illicque, si non ova, nidum ponere.

Sic erat (eremi pace quod scriptum velim)

Ineptiente fele ineptior lenex,

Cætera severus, asper, horridus sibi.

Hæc inter animo subiit, animi gratiâ,

Adire ad urbem, Cæsaris cognominem,

Ubi Basilus infulâ clarus sacra

Latèque rebus clarior gestis erat.

Illuc pedes tulere, duxit scipio,

Et fors in ædem principem dedit via,

Quando Basilus basilicè sanctæ Rei

Navabat operam. Pompa erat, qualis diem

Tantum decebat, & decebat Præfulem,

Qui solio in alto veste fulgens aureâ,

Et in bicorni prominebat vertice.

Digitos obibant annuli gemmis graves,

Pedumque præerat aureum. Circùm chorus,

Et hinc & inde grex sacer, pars lineis,

Paræmicabat sericis epitogiis.

Hæc ille (quem columna dimidium dabat
Plebi videndum, cætera occultum) haud bono

Spestabat oculo, nare, barbâ luridis,

“ Et muscitabat, Ergone, ut famæ placet,

“ Basilus iste, tantus iste ? scilicet,

“ Credant apellæ, & non apellæ, non ego.

“ Nimirum in isto bella luxu sanctitas

“ Sibi delictatum & byssinum nidum struit :

“ Ego inter aspros & sitibundos locos

“ Sudavi & alsi lustra dena & amplius :

“ Cubile

« Cubile, partem maximam, tellus mihi est,
 « Sunt et vigilæ somnus, esuries cibus,
 « Duri coloris hæc lacerna amictus est,
 « Sed & supellex una (scutellam manu
 « Prenfabat, aspectabat) hæc omnis mea
 « Mecum supellex, & familia navigat.

Felem tacebat, quem suæ Larem casæ
 Frustrâ cjuantem invitius reliquerat.

Dum tacitus isthæc post columnam devorans,
 Magno seipsum Præfuli componeret,
 En tibi inopina, quàmque vellet, durior
 Aurem superbam vox supernè verberat :

« Heus tu qui eremi cultor es, magè quàm tui,
 « Quid hîc coxas in lacuna dentium ?
 « Invitus, ægei sanctiorem hunc te virum
 « Vides in auro, præque te flocci facis.
 « Ventose Cucupha, disce, si nescis : sua
 « Sua est inopiæ, sordibus etiam sua est
 « Ambitio, luxus, & cupido, & vanitas.
 « Scutella pendens cingulo pluris tibi est,
 « Quàm totus ille, quem vides, mundus sacer.
 « De fele vin' dicam tuo, ludis tuis ?

Ut iste felem nuncupari inaudit,
 Detumuit universus, ut ranuncula
 Pede pressa equino ; & auris isthoc verbere
 In se reversus, in suam demùm casam,
 Senex deinceps eruditior fuit :
 Felis miserior, & flagrorum ditior.

« Iudex sinister esse qui soles, cave
 « Nè fortè Cucuphas æmulo velut suo
 « Enutriendum det suum felem tibi.
 Si ritè barbam demetis quot mensibus,
 Ne carpe, nève scommatis falsis pete,
 Promiserit si quis suam cinctu tenus.

Tu quoque Menalca cum tua domum bove
 A nemore remeans ventre ter inanissimo,
 Cui pisa oleribus mixta sunt hodie cibus,

Cras

Eras mixta pisfis olera, ne fastu tume,
 Ne teipse magni pende, nihili Villicos,
 Quibus esca melior, atque candidior Ceres.
 Et si lutatus, aut ab æstu torridus
 Diffuis in agro, vel pedes das te in viam,
 Ne censor acer esto, néve lividus,
 Neu mussitator, obvium civem tibi
 Si quem caballus aut quadriga vexerit.

Bone sutor, inter prolium immensum gregem,
 Cui casa non est altior decempedâ,
 Ubi ritè vapulare non queat canis;
 Vicinus ædes grandiores dum struit,
 Cui gnatus unus unicus & æger domi est,
 Cave istud ori murmur irrepât tuo:
 Domum superbam mens superbior parat,
 Auriga ventis & procellis obvie,
 Si lacera dorsum interula vix tegit tuum,
 Nivem galero si fenestrato excipis,
 Et hinc acerbo præ gelu totus riges,
 Dum ad usque nares quæpiam in curru tuo
 Matrona recubat triplici operâ pallio,
 Cui læva dextræ consépulta in pellibus,
 Pedésque sudant in præalto subere,
 Nè dic, Et ista quàm dies ducit bonos!
 « Grandi subinde dignior virgâ, solet
 « Alios ferire virgulâ censoriâ.

*S. Alexander è Philosopho carbonarius,
 è carbonario factus Episcopus.*

Ex Greg. Nyss. in ejus Vita

COMANA Ponti civitas haud ultima,
 Post Christianum, quod subiverat, jugum,
 Ayida legendi Antistitis, comitia
 Illius ergo, sacra ritè dixerat.

Neocæsareæ Præsul è vicinia
 Accitus aderat, ille, quem miracula

Innumera

Innumera, nequedum visa, varia, grandia
 Jussere Thaumaturgon appellarier;
 Cui mons rebellis non fuit; jussus loco
 Ædi struendæ cedere, extemplò volens
 Lubénque cassit, instar ovi, mobilis.

Tandem ergo confedére Comani Patres.

De more curiosa, convolaverat
 Fax plebis ima, cerdo, dorsuarius,
 Agafo, figulus, fullo, carbonarius,
 Genus omne fabri, & omne sellularii.
 Coeptum est iniri, ceu solet, suffragium;
 Id studia varia scindere, varius favor:
 Evehere hic ardet inclytum facundiâ;
 Ille generoso sanguini nitram vovet;
 Opibus potentem qui præoptarent, erant.
 Fôrs quilque voto non malo, at non optimo.

Vergit aliorum Thaumaturgus, & Deum
 Id velle secum, sat supérque conscius,
 « His si refragor, inquit, ô Patres boni,
 « Parcite; fatebor, lingua, nobilitas, opes
 « Opem ministrant Præfuli interdum bonam,
 « Nec poenitenda commoda: est, mihi credite,
 « Subinde vilior sub lacernula est
 « Virtus latère visa, quæ pedum queat
 « Meliore dext:â ferre, plurium bono.
 « Illa illa Magno cum Deo propinquitas
 « Pendenda pluris, quàm sonora bractea
 « Aures & oculos destinata fallere.

Non tulit id æquè quispiam Optimatum,
 Sed olida miscens felle verba, scilicet,
 « Si nauci habendæ sunt opes & stemmata,
 « Quid obstat, inquit, quin Alexander fiet
 » Hierarcha noster, ille de vulgi foro
 « Fuliginosus ore Carbonarius?

Gregorius aurem tollit, ac omen ratus,
 Scitatur, Ecquis hic Alexander fiet?

Is fortè, reliquos inter, ad clathros erat,

Humerósque totos celsus, ut quondam Saul,
Sed ater, ut Vulcanius quondam Cyclops,
Eoque vultu jure non ignobilis,
Pupis vel ipsis cognitus, quorum horrea
Complerat emptis sacciger carbonibus.

Vocatur intro ; mox ubi medius stetit,
Præ se nigranti pileum gerens manu,
Hic in cachinnos vulgus illaudabiles
Toto irruerunt ore, nec modus fuit.
Risere Conscripti Patres sereniùs.

Cohibens lienem solus, immoto virum
Gregorius oculo mensus ac remensus est,
“ Capútque tacitus motitans, Non est, ait,
“ Hic cinis, non est (mentiatur, ut lubet,
“ Carbone pictus ora) Carbonarius.

Hæc inter, oculos ille defigens humo,
Acquè moratur, quàm nihil, ludibria
Plebísque risus improbos, ac si foret
Gravis Lycei Peripatetici sophus,
Ut erat ; & olim dum juvena ferveret,
Aurea Sophorum scita, dictaque aurea
Validus tueri mordicùs, promptus dare
Responsa, tanquam è Tripode, fecundissima.
Erat et venustus ore, si quisquam fuit ;
Sed amor pudicæ mentis, horror sordium,
Quas sæpè forma gignit, impulerat virum,
Carbone personatus ut fieret foris,
Iussâ valere patriâ, & scientiâ
Latère iussâ funditùs, radicitùs
Ad usque tenues Alphabeti virgulas.

Ut seipsa virtus oculeret, opus hoc fuit,
Hic labor, opifices inter atque bajulos
Pronos nefanda facere, pronos eloqui,
Ubi ansa sese dederit ac impunitas.

Nè proderetur ille, neu lucem daret,
Subiit periculum, dum è lucro superstite,
Aut parte mediâ pauperis jentaculi,

Inopes

Inopes adoriebatur obliquâ manu,
Sed nè pateret, arte satagebat piâ.
Sic latuit atris tutus in carbonibus.

Totam igitur ædem risus ille perambulans,
Repetitus aliquam dum daret rebus moram,
Gregorius illum se vocat; quid sit viri
Cogit fateri, mandat in sacrarium
Abire, mandat & suis, ut clam omnibus
Hunc ritè lotum, ritè compositum parent
Pedo & tiarâ, vestibûsque Antistitum.

Dúmque hæc parantur, remeat in Comitia
Ignara rerum, luculentiùs dein
Verba facit, animos addit, ut legant virum
Rei gerendæ commodum, verè virum.

Iamquæ incaluerat eloquendo Pontifex,
Quando famulorum turba Alexandrum stitit
Mitrâ bicornem, & Præfuli magno parem;
Tantum instar olli, tanta majestas erat.

Stupuére cuncti, præque cæteris, cui
Exciderat ore fanna; vellet non datam;
Deo at volente, qui bonam fecit, data est.

Pellepida res est vulgus intuerier:
Risum in stuporem quisque vertit ilicò,
“ Sociûmque cubito trudit, Heus istunc viden’
“ Qui hoc manè capas inter, inter allia
“ Tentare tetro pane visus in foro est?
“ Hoc penitus (inquirebat alter) hoc erat,
“ Visum subinde quod mihi est, dum cernerem
“ Neque dejerantem more nostro, nec sales
“ Vel mussitantem ludicros, tam serium,
“ Tam sanctè in Ædis angulo precabundum,
“ Tàmque peragentem recta Carbonarium.
“ Post illa Thaumaturgus, En Patres, ait,
“ En ille vobis, quem supremo Numini
“ Libuit Sacrorum destinari Præsidem,
“ Quem carbo nebulâ texit hætenus suâ.
“ Expunge larvam nunc, Alexander, tuam,

« Mutans lacernam cyclade, pileum mitrâ :

« Inaugurare, Præsul esto ; sic Deus,

« Sic & Comani, sic ego, decernimus.

Illi annuerunt, adprecari, Præfuli

Id eveniret ut benè ac feliciter.

Sed post peracta ritè sacra, dicere

Is bona rogatus verba, dixit optima,

Hiante plebe, Patribus laudem Deo,

Et Thaumaturgo gratias habentibus.

Ita fit : Achates aut potentior lapis

Aliquando turpi repperitur in luto ;

Sic & reperta est Insula in carbonibus ;

Erro repertum est Insulâ dignum caput.

*Teuto adulter noctu rediens domum, capite
diabolico uxori apparet & domesticis, do-
nec sacrâ confessione expiatus est.*

Lib. Apum exemp. 81.

Ribebat ore Luna formosissimo,

Nam pridiano se imbre curiosius

Laverat, ut astra luce fuscaret suâ,

Solâque choream nocte cælestem daret,

Vidente & invidente stellarum grege.

Ecce remeabat à scelere adulter suo ;

Is Teuto, quanquam vir malus, miles bonus,

Dúmque obleratam pulsat & pulsat domum,

Baubantque vigiles è suo canes toro,

Properi advolare, & allatrare limina,

Uxor fenestram referat, & quis ibi, rogar.

Ego ego (maritus infit) aëstutum fores.

Prospectat illa, & protinus monstri videt

Horribilis ora, & ut maritum vox sonet,

Ut vestis etiam juret esse ipsissimum,

Frons alia tamen est, nasus alter & coma,

Et oculi & aures. Proh fidem immortalium !

Excl 2.

Exclamat, & se muniens densâ cruce,
 « Quid video? Quid(reclamat ille)quid malum
 « Improba videres? januam aperiri jube,
 « Nec me hic morari frigore rigentem sine.

Mox trepida, quantâ voce clamari pote,
 Davos, Dromones, & Lycissas, & Syras,
 Ac si domus flagraret, è stratis vocat.

A seminudis atque semifornibus
 Properatur. Inter ista Teuto januam
 Cardinibus imis pænè vellit; pejerat,
 Famulis minatur horrida. Illô curritur,
 Rogatur, Ecquis hircus iste sit improbus,
 Foras arietans pedibus? Hic frendens herus:
 « Age, pande portam quadrigemine furcifer,
 « Videbis hircum, & arietantem senties.

Minas heriles audiens, caput fricat,
 Tremulâque dextrâ pessus Davus movet.

Vix ipse pedibus presserat primoribus
 « Limina. Quid istuc est rei? ôquàm horrendus es,
 « O here? profantur tota famulantum manus,
 Pedem retorquent, séque muris apprimunt.

Ast ut videndum se suis canibus dedit,
 Mox hi in latibulum se dedêre profundius,
 Caudis subactis, auribus sublimibus:
 « Et uxor: O marite, quis te Dæmonem?
 « Quid Dæmoné, inquit Teuto. Non, inquâ, vides,
 « Ait illa, quàm sit oculus igneus tibi
 « Fornacis instar? ora quàm nigrantia
 « Carbonis instar? Quàm capilli se tui
 « Instar medusæ, instar colubrorum vibrant?
 « Et illa capiti quæ residunt cornua,
 « Et ista rostri pondera haud sentis tui?

Attonitus intrat, atque formæ judicem
 Repentè speculum consulit, vultum videt
 Furvum, pudendum, conjugémque Dæmonum.
 Exinde properat in recessum se abdere,
 Etiam in tenêbris oculens velo caput,

Noctemque reliquam lacrymis immergere,
Spondetque manè Curionis ad pedes
Accidere, sacris subdere manibus caput.

Aurora vix salute donarat diem,
Cum Teuto, sponsionis hesternæ memor,
Se solus effert laribus, Ædem cogitans.

Tunc è suili grunniens gens porcia,
Inde ex ovili cum suis gnatis oves,
Aliunde capræ, fòrs & istorsum boves,
Et pars in agros, pars abibant in nemus,
Aliæ aliorum, quæque cum suo pedo, &
Pedi magistris, & magistris fistulæ.

Horrificus ecce Teuto prodit obuius,
Tantique spectri panicus terror rapit
Capras, & agnos, & boves, oves, sues
Horum & magistros, & canes pecuarios,
Ut hac & illac in fugam omnes prouant,
Omnesque balent, mugiant & grunniant :
Ovesque capris, bobus agnos, his sues
Mixtos videres, quidquid inclamaverint,
Quidquid Menalcæ & Tityri iactaverint,
Seu cespitem, seu saxa, seu lutum pedo.

Vestibulo ab ipso conspiciatus Curio
Monstrum advenire jam propinquum, intrò citus
Se recipit, Ædem claudit, obdit pessulum,
Ad undæ ahenum lustricæ se proripit,
« Dext' am armat aspergillo, & Intret, ut volet.
« Pede Teuto portam tundit, & Quis Dæmonû,
« Scitante Curione ; Nil ego Dæmonis,
« Ego sum misellus Teuto, fat aliàs tibi
« Cognitus. *Cur.* Et unde huc, unde tam Plutonia
« Tibi ora fumant? fascino vel unguine
« Fòrs Lamia te volatica abs te transtulit?
« *Teu.* Nec saga, nec strix ulla me horrendû dedit;
« Sed noxa, sed vindicta maculati tori
Os mihi dedere Dæmonis. pandit fores,
Intròque gressum lustrat undâ Curio.

Mora

Mora nulla, subiens Teuto cancellos sacros,
 Scelerum mephitim, lacrymis pluentibus,
 Stupente Curione funditus lavat.
 Duri mentis atræ vultus exit pulchrior,
 Tum pariter oris pristini decus redit,
 Terribilis ille rictus, aures, cornua
 Extremopoli evanescere Dæmoni,
 Ut redderetur Teutoni suum caput.
 Ita jussit expiata conscientia.

*Iapones duo venatores, Neophytus unus, al-
 ter Gentilis, certant inter se, Quis verus
 sit Deus.*

Ex liter. Japon. 1613.

Soliti ferinâ vivere Iapones duo
 Sibi calcar ambo mutuum in silvas dabant.
 Ubi & voluptas & lucrum est, crebro feras
 Sclopo, vel ense, vel sagittâ persequi.

Hos aut propinquus sanguis, aut vicinia
 Nexerat arcto vinculo: impensè tamen
 Fungos inanes, Iaponios inquam deos,
 Colebat unus; hos suis venabulis,
 Nemorosa quoties pes ferebat in loca,
 Orare fuetus, ut faverent prosperè.

Fide novellus alter, haud Christo diu
 Intaminata meruerat stipendia,
 Et firmus. Ergo manè primo dum foret
 Terris benignus auræ & Auroræ favor,
 Vicina nemora cogitant humero super
 Ignivomâ onusti fistulâ. Iam passibus
 Ter mille placidam comæaverant viam,
 Quando Neophyto socius hæc fando dedit:
 “ En silva dives & ferarum & arborum,
 “ Cui præses aliquis è minoribus diis
 “ Intus agit: is ni faverit, remeabimus

« Venationis irriti redià domum.
 « Huic genua mecum pone, supplices manus
 « Et ora tolle pariter, hoc ut auspice
 « Opima nobis præda sub telum cadat.
 Dixerat : at ille sanioris consili,
 Deosque nihilo plaris æstimans nuce,
 « Apage, ait, istum in januas Orci deum,
 « Cui nec pusillæ frondis internodium,
 « Nec ima cruda culicis occisi subest :
 « Est alius, est hæc unus omnium Deus,
 « Is qui ferarum Dominus, is qui Conditor.
 « Huic si adlubescit, obvios centum dabit
 « Mera nulla lepores ; cervus ingens illicet
 « Mihi sponte facili se trucidandum offeret,
 « Si Christianâ polleam fiduciâ.

Ad hæc cachinno grandiori concuti
 Occæpit alter, & joculari ; pluraque
 Iam verba commutaverant ultrò & citrò,
 Pro nemore dum steterè : demum serios
 Convénit illos inter, ut varii viâ
 Silvam subirent, experimento suum
 Hoc ut probarent alter ac alter Deum,
 Qui nempe prædam opimiorẽ conferret,
 Deus esto : nullus esto, qui nil conferet.

Dextrâ ergo dextræ mutuò superdatâ,
 Paganus illac, Tyro noster hac abit,
 Qui mox sodalem ut vidit ineuntem nemus,
 Sclopo reposto, genibus inflexis, Deum
 Opere precatur maximo, suæ ut spei
 Fideique firmæ promptus assertor fiet,
 Ut junceosque stupeosque lapponum
 Præclaro, id horæ, monstret indicio Deos.

Vixdum has Olympo destinaverat preces,
 Cùm cervus inter arborum comas caput
 Sublime tollit, ac deinde cornua
 Arboribus ipsis celsiora, nec procul
 Precante, præne visus illi edicere,

« Quem

« Quem quæris, adsum, jussus advenio, necem
« Præstolor adstans & videns. Tunc in solo
Antica firmans femora, pollica incubans,
Coram residit, & ictui frontem parat.

Venator ut se compotem voti videt,
Sclopo recepto, surrigit lævum genu,
Festinus oculos & manus, & situlam
Collimat; en ad parvulæ lapsum petraz
Repentè flammam cernit, exaudit sonum,
Simulque lethum sentit, & cadit fera.
Post genua rursus flexa, post & gratias
Cælitibus habitas, lætus ad lapsum volat.
Edebat animam, crure porrecto, ultimam.

Vastum hoc cadaver emovendo vix erat,
Nedum ferendo. Forſan illic obvix
Bigæ aut quadrigæ devehendum credidit:
Tum lanius accersitur, is trochleam parat.

Verùm quid alius cum suo Silvatico,
In quem ferinæ spes recumbebat, deo?

Latibula nemoris pervagatur abdita,
Diemque solidum senticeta perfodit;
Millena numerat hîc & hîc vestigia,
Cervina, aprugna, jamque jamque recentia ::
Has inter umbras, inter hanc indaginem
Cervi, vel apri, vel lepusculi nihil,
Ne vel capillus, quidquid imploraverit,
Quemquem deorum seu dearum oraverit.

Post tot labores, post salutas genas
A vepre denſo, fessus ad suos redit,
Visente tandem sole Cymmerios lacus.

Rescire sed eum libuit, an socius redux,
An in ferina faustior. Lasso pede
Vix limen hujus presserat, stupidus bovem.
Videt, aut videre credit, altè pendulum,
Quem ventre fisso lanius, extris erutis,
Ad laquear ipsum trochleâ exaltaverat,
Et utrimque muris atrii dispanderat.

Cervus erat ipſus, præda neophyti fera
Immanis, ulla nemore in ullo ſi fuit,
Quem Chriſtianiſ is præmium fidei tulit,
Alter pudorem cum ſuo Fauno tulit.

*Reus ſimulans mortem, tumulto proximus dat
ſe in fugam.*

Ex Hiſtor. Luſit. ſub Ioanne I I.

Simulare lethum pluribus letho fuit.

Exceptione teſtis omni majores
Maleſane ſutor cum Clytemneſtrâ tuâ
Brulæ, quem Calvinus irretiverat,
Abjicere mandans fibulam, ſeram, picem,
Coriſque veteris corrogata fragmina,
Aurique montem pollicens altiſſimum,
Si te perægum fingeres, dein mortuum;
Utrumque abundè doctus es tuo malo,
Mors ficta veram genuit. Et mendiculo
Sors eadem Hebræo contigit, dum fallere
Stipis impretrandæ gratiâ, dolo pari
Adaiſus olim Thaumaturgum: heu! falſus eſt,
Repertus à ſodale caſſus ſpiritu.
Fuit & Polono pauperi fraudi ſua
Fraus, quem Miniſter in feretro conditum
Vivum & volentem dum vocat, mortem vocat.

Flebilia ſunt hæc, Hilaribusque diſſona:
Eſt quod propinæm lætius & amænus.

Dum Luſitana ſceptra Ioannes manu
Gereret potente, gereret ingenio pari,
Captivus arcto mancipatus carceri
Furcâ vel enſe, vel rotâ damnas erat:
Iam theta nigrum Indices præfixerant.

Quid agat, periculo ſeſe ut eruat, reus?
Nox ipſa dormiebat obſcuriſſimè,
Repentè vocem is edere intolerabilem,

Tormi-

Torminibus intolerabilissimis gravem
Opprimere ventrem manibus, insterni solo,
Impetere murum capite, tellurem pede,
Manibus capillos vellere immani modo.

Aedilis advolare carcerarius,
Famulique captivique, quos custodia
Liberior habuit, & rogare, quid rei?

« Heu morior, inquit, atra me mergit dies;
« Heu morior. En & asthma corriprens gulam,
Præcépsque lapsus virium, adventum brevi
Semper-minacis hospitæ prædicere.

Mora nulla medicum. Is interim circumvagis
Ut albet oculis? nasus ut sensim minor
Recedit intrò? ut halitus venis abit?
Ut spasmus artus stringit, ut nervos trahit?

Ecce ore patulo spiritum edit ultimum,
Ecce obiit, aiunt morte felix hac suâ,
Quem dirior manebat ac infamior.

En medicus, ille os brachiûmque consulit,
« Nil penitus animi palpitantis emicat,
« Actum est, peractum est, asserit (de expertibus
Erat ille medicis, ut reor, queis moris est
Terram creare gibberam, & saccum suum,
Et melius auri nosse, quàm venæ sonum)
« Quin me advocastis temporius? haud huic erit
« Ptilana deinceps usus; ad plures iit.

Dixit, & ad ægros hinc suos se transtulit.
Feretrum paratus; jam dies maturior
Ad umbilicum se suum illustrem dabat,
Quando hic opertus mortuorum linteo
Effertur. Hora est, pone larvam, mortue,
Sat benè peracta hucusque cessit fabula,
Esto redivivus, id salus jubet tua.

Ubi se propinquum jam sepulcreto sacro
Persensit, atque hic stare sandapilarios,
Ut in profundam se tabernam mergerent,
Ululâre primum, mox levare brachia

Cœpit:

Coepit ; repentè fugere sandapilarii,
 Et qui à sacello est carceri, dux funeris.
 Reus inde spondâ defilire celerior,
 Factusque volucris evolare quò licet.

Patefacta fraus est : imperato Iudicum
 Haud mora satelles hac & illac mortuum
 Extra sepulchrum quæritat. miser haud sibi
 Consulere valuit, captus est : sed en frequens
 Coiit senatus, atque capitali rei
 Regem interesse jovit instar arbitri.

Sunt qui severo calculo, discedere
 Abs antè latâ fas negent sententiâ,
 Nulli patronam crimini fraudem volunt.

Pars in favorem mollior, vitâ reum
 Nutûque donat optimo fraudem bonam,
 Quâ se, absque ruptis carceris repagulis,
 Sine vi, alienâ detulit foras manu.

Diu pertinace fluctuatum in Curia,
 Iussu Senatu dividi, in Partes itum.
 Pars æqua Parti ne vel uno major est,
 Steritque firmum lancis æquipondium,
 Donec profatus pauca Princeps arbiter,
 « Nolo sceleratis, nolo sceleribus favor
 « Meus ut vel ungue prosit unico : attamen
 » Cum paria vitæ ac mortis hæc suffragia
 « Conspicio, nostrum est vergere in clementiam.
 « I vincula, lictor, exime. Omnes ocyûs
 Probare Patres, præque Patribus reos
 Hæc digna Rege verba, digna Iudice.

*S. Lupus Senonum Episcopus Daemonem sibi
 ingdiantem ollâ includit.*

Ex ejus Vita in Surio.

CLarus erat ovium Pastor & Pater Lupus,
 Sed Senonum : is arte lusit insigni lupum,
 Sed

Sed stygium. Opacæ noctis in silentio
 Pervigilem in hymnos fortè se dederat sacros,
 Sitique fauces arefactas senserat.
 Torrebat ingens æstus auras undique,
 Eratque solito nequior Canicula.

Affuit ab orco pervigil etiam gener
 Plutonis illic quispiam, per & hanc sitim
 Arripuit ansam moliendis fraudibus,
 Lupoque tricis implicando hanc destinans,
 Aestum malignus halitu augebat suo.

Miratus æstare plus æquo Lupus,
 Nebulonis astum sensit, atque astum parat
 Suum vicissim, quo reponat par pari.

Sitire simulans horridum, servo jubet,
 Putei recentis plusculum illuc ut ferat.

Servus, iteratò ferre ne fors imperet,
 Ollam implet undâ, dein suo profert herò.

Diabolus ollam conspicatus, hanc init
 Hicet; an ut venena lymphis misceat,
 An ut calorem, nescio, verùm scio
 Lupum id notasse, perque clathros dexteræ
 Vidisse caudam euntis intrò bellux.

Precibus & oculis ocyùs sursum datis,
 Pulvinar aliquod obivium signans cruce;
 Superindit ollæ, dæmonemque carceri
 Nil suspicantem devovet testaceo.

Pulvinus Olsâ gravior extemplò fuit,
 Testaque adamante durior. Quid interim
 Captivus ut se vidit olle conditum?
 Quis memoret, undæ marginem quot circulis
 Obierit ore, captus ut piscis solet?
 Quotiesve lapsus ac relapsus in infimum,
 Et inde versus ac reversus ad exitum
 Et suprâ & infrâ rimulam quæsierit?
 Quoties ferierit capite pulvinum suo,
 Hunc ut reiceret, seque proueret foras?
 Quantis in unda tonuerit boatibus,

Fluctus-

Fluctūsque conglobari ? Interim foris
 Lupus aure captans, quid rei captus gerat,
 Tandem ut meruerat, & decebat, hæc dedit
 Piperata verba glorioso Gobio :

« Tūne, cui Lunam crista tangit, hīc lates?
 « Egredere, sodes, egredere : tenerrimis
 « Satis sup̄erque virium est formiculis,
 « Ereperē istinc ut queant, tu non queas?
 « Tu, cui capillus ūnicus marmor secat,
 « Cui findere æra ludus est, testam haud queas?
 « Cui cornua chalybs, ossa ahenæ fistula,
 « Cui cartilago lamina plusquam ferrea est,
 « Cui canda cedros agitat, ut pluuiam Notus,
 « Nunc clausus istoc vase, tantillum vales?
 « Tenuia saltem sibila istinc evibra,
 « Tuosque fratres, qui pererrant aera,
 « Æthiopus istuc advoca; supplex roga,
 « Hoc ē maligno ut ernant aquario.
 « Quidni ope tuarum, gerere quas scopis soles,
 « Amasiarum vi tibi viam facis ?
 « Sed age hoc in æstu si sitis, est quod bibas;
 « Et si calore disperis, est ut uates.
 « Ast diu natabis, & diu sitiens bibes,
 « Nisi fateare, & ore divulges tuo,
 « Crucem fuisse, quæ tibi hanc crucem creat ;
 « Nec inde abire fas erit hodie tibi;
 « Nisi & crucem preceris, ut rursus sacrā
 « Formata dextrā pandat undæ januam.
 « Eloquere, sodes, eloquere. Nequam silet
 « Magē quā profundam lapsus in scrobē lupus,
 Cuperet in Aetnæ potiū, atque Vesuvii
 Natāre flammis, quā hoc in ollæ balneo.
 Mallet in Averno perfricari tergora
 Pestinibus igneis, quā Lupi hoc nigro sale.
 Nihil est superbis ægrius, quā scommatum
 Mordaci aceto narem & aurem perlini.

Tandem precanti similis & similis fatenti

Has

Has fluere lacrymas & dolores à cruce,
 Quam magnus ollam Præful iudiderat super,
 Nihil iste, bombum præter, ex urna dedic,
 Deditque flebilissimum & creberrimum.
 Donec revertit manè tandem Cynthus
 Radiante, tunc & altera Lupus cruce
 Pulvinar onerans, pondus inde sustulit.
 Et subito in auras his ab undis ebrius
 Saturque piperis evolavit Gobius.

Risere focii, quos per aëra obvios
 Fugitivus habuit; sæpè in ollam missus est
 Ludibrii ergò, sæpè vidit indices
 Etiam jocosos Dæmonum monstrantium,
 Hic est, cui olla fœdilis carcer fuit.

Digna fuit olla hæc ventre sculpi literas
 Has unciales: HIC LUTUM CEPIT LUPUS.

*Simplici, sed superbo Eremita Damon suadet
 ut filium immolet instar Abræa: & im-
 molasset, nisi puer suspicax effugisset.*

Ex Cass. Collat. 2. cap 7.

“ O Quàm timendam se in Charybdin induit
 “ Quisquis tumori vela dat; quisquis sui
 “ Oblivionis in saburra conditus
 “ Sua nimis alto credit infelix mari,
 “ Si fuerit huic incauta simplicitas comes.

Sic olim eremo splendidissimâ Scythi
 Ter luculentâ teste, Pambo quispiam
 Ludos Diabolo fecit, & foveam sibi,
 Quò panè mersus ibat in præceps, nisi
 Obvius iisset perditæ patri puer.

Viduus, humatâ conjuge, illico venerat,
 Natumque eodem tulerat annis parvulum:
 Erátque (pueri quàm solent) astutior
 Naso puellus ille rhinocerotico:

At,

At bubali instar, naris obtusæ pater,
 Simplèxque, si non ipsa simplicitas, fuit,
 Et ventre toto, more vesicæ, tumens,
 Sperabat, & spirabat excelsissima.

Exinde Averni Caupo sulphurarius,
 Fraudisq; figulus, confitor, fusor, faber
 Tam facile casses in suos duxit virum,
 Qui solitus horas terere pernox, perdius,
 Pares cucumerum funditendo lacrymas,
 Buccisq; tumidis gignere ampullas precum.
 Precanti ab ore nebula fumabat gravis;
 Quò magè rigeat aura, fumabat magè.

“ O si vel unus, inquiebat, unicus
 “ Sidereus ales (esto, nil refert mea,
 “ Sit de ille minimis atque dissitissimis
 “ A sede Triados, déque eorum circulo,
 “ Qui capita & alæ sola sunt) me viseret,
 “ Et hoc tugurium luce compleret suâ?
 “ Aut si vel unum raperet abs humo pedem,
 “ Absorptus extra mentis alveum meæ!

Stulta malè sani vota mox inaudit,
 Qui sordidato delitebat in angulo,
 Pro more amicus & propola sordium,
 Et vanæ amicus & propola gloriæ
 Dæmon, nec ultrà is otiosus dormiit.
 Dormire si fors libuit unquam dæmoni.

Haud mora, cadaver jam recentis patibuli
 Surripuit, aut è nave donatum mari,
 Illudque amiculo byssino circumdedit,
 Genas rubente purpurisso mentiens,
 Radiantis auri circulo collum ambiit,
 Capiti corollam, dexteræ laurum dedit,
 Tum Chirothecas & cothurnos (ne queant
 Ungues videri, namque vulgò creditur,
 Exinde nosci dæmonem, nisi providet)
 Abs officinis mutuatus insciis,
 Quin à volucris, nocturnâ, cuculo, ardeâ,

Bubone

Bubone, buteone, milvo, vulture,
 Hinc inde pennas derepentè vallicans,
 Compegit alas, queis venustos indidit
 Pavonis oculos, ut superbirent magis.
 Larvâ hac decorus Angeli, casam subit,
 Dum Pambo solitas mandit & mandit preces.

Ilicet obortâ luce pallidiusculâ
 (Qualis maligno sulfuri est, dum accenditur)

“ Salute molli impertit, Incolumis ave
 “ Amice Superûm Pambo, deque maximis.

Hoc melle delibutus aures simplices,
 Voto potiri gaudet is demum suo,
 Et præ tumore præque lætitia duas
 Elatus ulnas, vix se habet; placidam tamen
 Reddens salutem, quid sibi rerum rogar.

Hic velut amico, quem latere nil vellit,
 Arcana prodit varia, prodit grandia,
 Futura, non futura Pseudo-angelus.
 Quid Roma belli, quidve cudad Africa,
 Quid Cæsarex, quidve Ponti Pontifex,
 Quid in hypogeo id temporis suo gerat
 Et hic & ille vastæ eremi municeps.

Diu iste fucus tenuit: interim casam
 Phosphorus Averni luce complebat suâ,
 Vel in axe mediæ noctis umbrosissimo,
 Quoad is ad aras usque & ultra funditûs
 Et se suûmque donat olli filium.

Illic dolosam nactus horam furcifer
 Hæc blanda fudit verba credulo seni:
 “ Age auspiciatò, perge, quò pergis; Deo
 “ Iam jamque propior, Abrahamo par eris,
 “ Si mihi quod offers pignus, offeras Deo,
 “ Et ut ille quondam victimam præstò fuit
 “ Et ense & igne devovere filium;
 “ Ita hos amores jam tuos, gnatum tuum
 “ Iugules, sacrifices, igne divino bees;
 “ Ille Isaac, tu Abrahamo par eris.

Facturus

Facturus imperata Pambo tunc erat.
 Incogitanti parvulo lethum paratis,
 Huic referre coepit, olim vinculis
 Ut Abrahamus Isaacum strinxerit,
 Ut et tenellum pænè messuerit caput,
 Sacrisque flammis hostiam litaverit;
 Ut placida soboles Isaacus funibus
 Obrulerit ambas nil reluctantes manus,
 Ut nudus humeros semicurvum verticem
 Patris machæra jam ruenti apraverit.

Hæc ubi stupenti retulit, altiùs gemens,
 Efflansque ab imo pectoris suspirium,
 « O si Abrahamo par forem ! Dein filio,
 « O si Isaaco par fores ! Astutulas
 Puer hæc voces aure non haurit bonâ,
 Nescio quid ipsi subolet : ex illo patrem
 Obliquat oculis, aut fenestratâ manu,
 Quid moliatur, spectat, & solus sibi,
 « Quid me intuetur limus assiduo pater,
 « Paratque restim ? quorsum, ait, mene ut liget ?
 « Cur ligna ficca cumulat, & condit struem,
 « Lignisque paleam subdit ? ut me torreat ?
 « Men' ut sacrificet ? (ast ubi hunc ligno super
 Tortâ & retortâ dexterâ cultrum videt
 « Acuere) Men' ut jugulet ? esto, mi pater,
 Esto Abrahamus, ut voles, mihi non vacat
 « Esse Isaaco, nec lubet. Præfagio
 Sceleris futuri territus mox in fugam.

Cernit abeuntem Pambo, Nate quò fugis ?
 Fugit silendo natus, & quantum potis,
 Per alta, per depressa, quò tulit metus.

Tandem ille nube dissipatâ cælitus,
 Scrobémque cernens, quò se abibat perditum,
 Oriente superùm luce jam palpat senex
 Malefideratos Pseudoangeli dolos.

« O Deus, ô, inquit, ni tulisses hoc opis,
 « Nisi hoc timoris indidisses filio,

« Quantum

« Quantum pericli rebus incubuit meis,
 « Me jamque jamque parricidâ & protinus
 Dæmoni regresso, spe videndæ victimæ,
 Vestibulo in ipso Pambo se fert obvium,
 Et pro salute pinguiorem asperginem
 Sputi calentis ingerit in os & genas.
 « Faceffe, fuisse nebulo, non te vel pili
 « Iam facio, non vel hujus(unguem vellicans)
 « Fraudum tuarum nimis, & ultrâ conscius.

Hic ravidus irâ, mutuatas illicò
 Discerpit alas, & cadaver ad suos
 Corvos relegat, & resumens pristinos
 Ungues & oculos, caudam, & ora & cornua,
 Revocatus Orci Præsidis jussu, redit
 In stygia, prædæ ut perditæ poenas luat.

An ad parentem filius reverterit,
 Haud scio : quòd in se Pambo regressus fiet,
 Hoc scio ; periculo cautior suo, & sui,
 Quem astutus oculus & fuga eripuit neci.
 Felix Parenti, filio felix fuga.

*Simplex, at pius juvenis B. Virginem ad-
 modum videre desiderat, etiam cum ocu-
 lorum jaclura. Apparet Beata; ille unum
 claudit oculum, ne viroque careat. Et
 uno tantùm orbatnr, qui & ipsi tandem
 restituitur.*

Ex Promptuario Joannis Hevoldi.

Fuit huicce dispar atque discolor seni
 Juvenis pudici pectoris, sed simplicis :
 Amœniores inter ille litteras,
 Quas hauriebat, ut ferebat inopia,
 Erat Deiparæ cultor ardentissimus.
 Desiderius huic fortè nomen inditum est :
 Si fortè non est inditum, nos indimus,

Et

Et jure; nãmque is primula à pueritia:
 Desiderarat, depoposcerat acrius,
 Vigílque dormiènsque missitaverat
 Millena cælo tela, millenas preces,
 Sibi ut liceret os Mariæ spléndidum
 Vel per minutz rimulæ angustam viam
 Oculisque conniventibus capeffere:

Intuita ab astris Virgo pectus candidum,
 Eò è supernis destinavit alitem
 Rei futuræ nuntium, brevî fore,
 Ipsam ut fruendâ luminibus habeat suis:
 Sed quia corusci tantis oris est vigor,
 Solem ut decore centuplo supermicet,
 Prænuntiare jussit, & simul fore,
 Ut intuentis lumina imbecillia,,
 A luce, nigræ noctis in caliginem
 Mergantur, inde captus ut oculus eat.

“ Esto, ait: ut ora detur illa cernere;
 “ Prudens volènsque & perlubens cæcutiam;
 “ Dummodo vel atomo temporis minuscûlo
 “ Fas mihi sit inspectare formosissimam,
 “ Nil moror. Abierat Ales, & subitò gravis
 Tædere juvenem coepit infortunii
 Quod imminebat; poenitere muneris
 Crebrò expetiti, & inquiebat lacrymans:
 “ Quid me est futurum, utroque si orber lumine,
 “ Visâ Parente Numinis? Quî litteras,
 “ Quî coepta tandem studia prosequar mea?
 “ An velut Homerus alter, inflans tibiam,
 “ Vestibula ditûm pauperûmque deteram,
 “ Ut pauca Cereris frustra mendicus legam?
 Nec dubius animi diu sui pependerat,
 “ Cùm exclamat: Euge repperi, quo amoliar
 “ Meo periculum visui, & voto fruar:
 “ Cùm lapsa cælo advenerit Divûm Parens,
 “ Ego cœritatis præcavendæ gratiâ,
 “ Oculum recludens unicum; claudam alterum,
 “ Tantû-

« Tantique fieri coclitem lubens emam.

Hoc igitur astu se præarmatum ratus,
Supplex ad aram, quam sibi (ut pueri solent)
Cubicularem struxerat, fundit preces.

Neque cecidere in irritum, o Desideri ;
Ecce tibi derepentè promisso stetit,
Ceram & precante Christi para sese sitit
Vultu (sat id dixisse) inenarrabili.

Stupore rigidus atque liquidus gaudio
Explicuit oculum, ut destinaret, unicum :
Sed explicabat, quantus ille, quantus est,
Magis magisque ; supplicabundus, sibi
Ut hæc voluptas & decus durent diu,
Et longa saturent vota. Clausus interim
Pruribat oculus alter, & vultum volens
Aequè, ut sodalis, conspici, palpebris
Nictabat. Exin cepit & juvenem flagrans
Cupido valvas nondum aperti luminis
Pandere. Aperibat, mox & instar fulminis
Præcipitis astra repetit astrorum decus.

Iam cassus illo, quo Beatam viderat,
Dplorat oculo, quod pepercerit alteri,
Quod non & istum panderit properantiùs,
Quò pleniùsque puriùsque cerneret.

« O si vel hilum id gaudii fieret redux !

« Oculèus etsi totus, etsi oculus forem

« Totus, meipse panderem ac expanderem,

« Tanti decoris ut potiri iterum queam.

« Esto, esto ; fierem cæcior talpâ senè,

« Qui fuerit annis mille subterraneus.

(Tunc evibrato ad Virginem suspirio)

« O Mater, aure, quâ soles, audi preces,

« Palmâsque cerne supplices, quo oculo soles.

Vix ea profatum rursus optatissimo

Iuvenem beavit Diva conspectu sui.

Nil veritus oculum perdere hic superstitem,
Iam penitus oculos, & labra, & frontè, & genas,
Comâm-

Comámque contemplatur intentissimus,
 Et merfus hæret in voluptatis mari.
 Sed & hæc tuendo, is esse tandem desit
 Horatorum de phalange Cœlitum :
 Oculo rediit sol suus deperdiro,
 Quando illa revolans in suum cæli torum
 Voti reliquit luminúmque compotem.
 « Tanti est Mariam colere, tanti fervere
 « Ardore puritatis integerrimo.

*Mercator gemmas falsas pro veris ven-
 dens Imperatoris Gallieni conjugî, ab eo
 punitur solo supplicii metu, dum in Am-
 phitheatro Caponi exponitur, loco ali-
 cujus fera.*

Ex Trebell. Poll.

Dum Gallieno Roma subdebat caput,
 Gyrovagus, aut ex Alpium convallibus,
 Aut è Comensi fortè quispiam lacu,
 Mercator (illo de venustorum grege
 Qui defricandis se caminis devovent,
 Quisque super humeris oppidatim ligneum,
 In quo omnia & quædam alia, promptuarium
 Sudando, hiando, conquiescendo gerunt)
 Romam adiit, & mox Gallieni in atrio
 Genus omne merces, tænias, monilia,
 Specula puellis, fasciæque juvenibus,
 Oculósque senibus, sed oculos exempliles,
 Inde rutilantes sardios, iaspidas,
 Aliæque terræ clarioris filias
 Sub pergula patente venales dedit.

Ilicet Ephebi, queis crumena obefior,
 Sua sibi quisque comparant cimelia :
 At queis crumena exanguis, hi sibi non sua
 Et hinc & inde, clamque, furto comparant.

Venère

Venère tandem de gynæceo leves
 Animulæ avidulæ, comptulæ pedissequæ,
 Et post coemptas quas lubebat reculas,
 Acus, inares, annulos crumenulas,
 Monuere divam Gallieni conjugem,
 Prostare baccas pænè sideribus pares.

Accitus igitur mango gemmarum, suam
 Pandit apothecam Principi, & solitum sibi,
 Valere tanti pejerans, adulteros
 Vendit adamantas & pyropos maximi.

Exinde collo & pectori appendit suas
 Regina merces, & cubile inambulat
 Pavone gloriosior. Fòrs affuit
 Nasutus aliquis & peritus, quid rei
 Dissent lupinis æra, subridens ait:
 Quanti ergo margarita, si tanti vitra?

Labrum illa mordens, sensit emunctos malâ
 Sibi fraude nummos; ilicò (ut solitus puer
 Adire matrem flebilis, si quis sibi
 Eripuit assem, aut asse vendidit nucem)
 Sic Imperatrix conjugem, gemens, fremens
 Manumque sceleris vindicem exposcens adit.

Hic Gallienus (mater ut etiam solet,
 Nati ut querelas sistat, insectarier
 Injurious grandioribus minis)
 « Siccine, ait, & te conjugem hicausus meam
 « Fallere? peribit. Ite lictores, virum
 « Rapite, Theatrum pandite, hunc ad bestias,
 « Quas promeretur, jure damnatum volo.

Gavisa remeat in Gynæceum Venus,
 Viso hoc tonantis fulmine, & se ultam putat.

Rursum is ministro cuiquam è suis dedit
 Mandata, properet in Theatrum, comparet
 Supplicio atrocis sceleris horribilem seram,
 Quæ vel leoni incuteret astanti metum.
 Tum se, & Senatum, & omne vulgus affore.
 Aliud in aurem molliore sibilo

Iubet

Iubet abeunti ; dein Theatrum cogita.

Exierat aulâ sarcinofus Inſtitor
Nummis onuſtus ac onuſtus gaudio,
Bonisſque cumulans gratiis Sortem deam,
Quæ gratioſo ſe bearet hoc lucro.

Sed alia miſerum ſequitur à tergo dea,
Torva ore, manibus unca, dorſo ſquammea,
Caudâ & capillis horrida, Nemefim vocant,
Cauda tamen ipſi ludibunda poſt fuit.

En tibi Tribunus atque Liſtorum manus
Novi huius oneris nil opinanti retrò
Decutere properant hanc et illam ſarcinas,
Onerare vinclis, in theatrum ducere
Populo futurum munus ac ſpectaculum.

Fruſtrâ Quirites ille, fruſtrâ Cælites
Clamare, cunſtos vota ſurdos in ſua.

Iam Præco grande crimen exaltaverat,
Plebem in Theatrum civerat, jam plurimò
Princeps Senatu cinſtus, ad podium ſedens,
Annuerat, antro emitteretur ut fera ;
Et ſeminudus, ſeminex, media reus
Stabat in arena, manibus in tergum datis,
Oculisſque quaquaverſus explorantibus,
Spectabat, unde quâve prodiret Leo,
Aut Tigris, aut utroque quid furioſius.

Iam cavea parturibat ingentem feram.
Territus aperti cardinis ſtridoribus,
Sudoris imbre totus in fluvios iit.

Quod ergo trepidum, quod tamen ſit ludicrû,
Ecce è caverna gallus exit flaccidus,
Elumbis, aſto beſus, is capo fuit.

Senatus obſtupere, plebes riſui
Se dare, timoris medius & medius ſpei
Reus eviratum aſpicere gallinaceum.
Nec ſæviorem vidit ille belluam,
Nec alium arena conſecuta eſt exitum.

Nempe id leporis voluit id ſpectaculi,

Id Gallienus muneris populo dare,
 Id ultionis conjugii, id metus reo;
 « Fraudem inquiebat, fecit, hanc & passus est
 « Impostor imposturam. Abite, plaudite.
 Abire jussus capto, jussus est reus,
 Suum recepit iste centumpondium,
 Solique populo doctus est imponere,
 Potius caminos decipere, quàm Principes.

Matrona vidua, cujus filiolum lupo raperat, D. Virginis imagini filium eripit, ut filiola sibi sua reddatur; & redditur.

Ex discip. de Laudibus Virginis §. 17.

Mihi rotundus & teres candor placet;
 Esto aliquid illi ruris & silvæ foret,
 Foret & minutæ floccus impudentiæ.
 Quidni placeret? placuit & Deo & Dei
 Magnæ Parenti. Testis id jurat mihi
 Matrona quondam trimula cum filia,
 Hæc cum coævis antagonistis pugil
 Validas inibat disputatiunculas,
 Elementa sacra sciscitanti cuilibet
 Responsitare docta, docta quærere,
 Preculasque funditare potui, cibo,
 Somnoque semper prævias, & posteras.
 Ast in Deiparam (cujus iconem in suo
 Lautè ac venustè complerat sacrario,
 Vbi & corollas floreas & byssinas
 Vestis/que varix serieum choragium
 Sacro Mariæ cultui devoverat)
 Mater jubebat ferri amore fervido.

Dum fors puella castri ad anticas fores
 Ut sit coæva cum sodali luderet,
 Aut fabricandis è luto fornaculis;
 Et ingerendis è luto placentulis,

H

Aut

Aut lævigati marmoris super quadro
 Officula, globulo saltitante, carperet,
 En tibi propinquo è nemore jejunans lupo,
 Adeoque ringens præ fame, lento tamen
 Et verisipelli graditur ad sepes pede,
 Oculóque furis horsum & illorsum tuens,
 Tandem, ubi puellæ lufitant, init locum,
 Viduæque gnatam proximam cervicibus
 Incogitantem corripit, in arcos jacit,
 Et fugit onustus in suam silvæ domum.

Timore primùm congelans puellula
 Super lupino celsior tergo silet,
 Dein dolore pressa matrem clamitat,
 Fortè & Mariam, nam vocandam protinus
 Omni in periculo mater erudiverat.

Ut socia sociam vidit in furno lupi,
 Suas placentas deserit; quantum licet,
 Sed voce raucâ (viderat lupo hanc prior)
 Raptæ parentem vocitat. En vicinia,
 Mora nulla, tota; semiusto profilit
 Cum torre Corydon, cum machæra Tityrus
 Æruginosa, fert Amyntas perticam,
 Moeris bipennim, cæteri quæ fors dedit.

Vix undecumque personant, Ubi est, ubi est?
 Omnesque cogit cura conjicere, Hic fuit,
 Fors se inde, fors & inde proripuit fera.
 Signatur oculis terra, sed duro in solo
 Vestigiorum nulla sunt, neque quò neque
 Quà latro nequam fugerit, vestigia.
 Aliquò puella monstrat, illò curritur.

Ubi ad parentem clamor & sese tulit
 Clamoris ansa, mox citatis gressibus,
 Passis capillis in suum tendit larem:
 Ubi ara Divam, Diva Filium gerit.

Nec mora, revellens Pupulum è matris sinu:
 " O Domina, vitam ni mihi reddis meam,
 " Tuâ carebis. Obses hæc erit mea:

" O

« O Domina, gnatam redde. Dixit, & abstulit.

« Subinde candor atque simplicitas queunt,

« Magistra quod non audeat Prudentia.

Orbara Gnato Diva non succensuit,

Non torva, non minata raptrici fuit ;

Arrisit illi potiùs orba Filio.

« O & Mariæ candor ac humanitas,

« O & superstes in supremis humilitas !

Ipsus Parentem qui relinquebat Puer

Annuere, sese ut fineret efferri lubens,

Visus & amicas flectere in risum genas.

Egressa mater linteoque & serico

Pretiosiore convolutum Parvulum

Reverenter arcâ condit, & firmat serâ,

Iterùm precata pignus ut reddat suum.

Sed quid puellæ dominus interea lupus ?

Ibat pericli tutus in densum nemus,

Suisque catulis mente prædam partiens

Et sibi, nec aberat à sua procul casa.

At ecce cæli magna vis : compellitur

Invitus oris claustra & arcta dentium

Pandere : Tenella lapsa molliusculè

Lupum repentè cernit in fugam dari,

Ac si molossi mille, mille lælapes

Iam pænè caudam deprehensam mordeant.

Attonita sola, trepida cœpit in suam

Opem vocare lacrymas, suspiria,

Sed magè parentem voce lamentabili.

Panctum audièrè turba consecrans lupum ;

Feruntur illuc conciti, raptam vident

Propter frutetum liberam, circumfluunt,

Riman'ur ecquid vulnèrum in corpùculo ?

Sed inusta colli primulæ cuticulæ

Paucula superstant dentium vestigia.

Hanc igitur ulnis ad parentem devehunt,

Quæ amplexa natam, jam sui plagii memor,

Memorque Pueri dormientis in toro

Capacis arcæ, mox gynæceum subit :
 Arca referatur, in genua procumbitur,
 Oppignoratus liberandæ filiæ
 E mollicello lectulo Puellulus
 Egeritur ; hinc revectus ad Sacrarium
 Reducis puellæ manibus, ad Matrem redux
 Revolat in arcta, queis solebat, brachia.

Tum vidua lacrymas inter atque gaudia,
 Inter pudoris & metus suspendium,
 « O Diva, dixit, parce, si impudens fui,
 « Imò sacrilega si fui, sobolis tuæ
 « Dum me rapinâ pollui. Id fieri meæ
 « Amor coëgit, & tui fiducia.

Ridere rursum visus est Matri Puer,
 Lubensque veniam noxiæ (si noxiæ)
 Rogare viduæ, quæ deinceps muneris
 Meminisse tanti didicit, & docuit suam
 Raptam è cruenta fauce prædonis lupi
 Plus plûsque amare, plûsque honore maximo
 Celebrare Matrum Virginûmque maximam.

*Dum S. Nicholau Tolentinus ager jussu Me-
 dici cogitur perdicem assam comedere, illa
 sancto Deum orante rediviva evolat.*

Ex Spec. Exemp.

Nicoleos ille, quem Tolentini suum,
 Tam perduellis osor exstitit gulæ,
 Tam sævus oris hostis, ut nil fructuum,
 Nil lactis, aut quod lacte comestum foret
 Edule, labris tangeret primoribus.
 De carne ne per somnium, sanus foret,
 Foret æger; undæ prolibus sic abstinens,
 Ut gobionis ne vel imam branchiam;
 Albumen ovi cum vitello forbile
 Horrebat æquè quàm puer Rha barbarum.

Apage

Apagē placentas, apagē dulciarii
 Pistoris arte fabricatum artocreas.
 Dūmaque suo asello (sic vocabat) hordeum
 Paleáque præbet parciore, horridam
 Inedia maciem genuit ad cachexiam.
 Morbo tenetur lōtico. Suam inter hæc
 Vicēmaque patris anxii nati gemunt,
 Medicūmaque, cui necessitas vult & jubet
 Caput aperiri, derepentē accersunt.

En tibi Galeni aut Hippocratis aliquis nepos.
 Fartus aphorismis, ut botellus carnibus,
 Ægro apprecatus salva sanāque omnia,
 Tractare dextræ dein sinistræ spiritum,
 An par, an impar, an vibrans, an crebrior,
 An ire sursum lentus, aut abdormiens.
 Rogare; noctes āne pervigilem gravent,
 An orexis aliqua aut virium defectio?
 Versare phialam, & ad fenestram cernere,
 An natitet intus expetenda hypostasis?

Ubi rogavit multa, multāque intulit,
 Tum carnem opimam, jurulentam, succidam.
 (Quidquid reclamet) mandat apponi viro.
 Hic omne saxum æger movet, & inter duo
 Ut præla sudat, carnis esum deprecans;
 Sed inane votum est, & preces evanidæ:
 Volvere tandem Præsides, quibus nefas
 Obstare. Perdix commodum en dono data
 Assanda lenis destinatur ignibus.

Postquam in catillo fictili & mensā fuit,
 Intuitus oculis æger hanc ægerimis.
 « Ingemuit, Et eu! egone perdicem vorem,
 « Qui nec pusillam buccam lardi aridi
 « Per sena solida lustra linguā contigi?
 « Averte cæli Rector istanc noxiam.
 Dixerat, & aures Cælitum pervaserat.

Mox ora tergens dexterā, cultrum parans,
 Ac si vorandi magna glisceret fames,

Celsâ volûcrem signat illatam Cruce.

Mora nulla, volucris stat suis pedunculis
Super catillo, dein caput cruri inditum
Revellit, abigens pellis assæ squammulas,
Novâque vestem plumeam circumdata,
Velut ad sororis nuptias abiturians,
Rediviya tandem tota perdicem sonat,
Suoque more cacabans sese explicat,
Et quâ fenestra dat viam, illac evolat.

Exinde grandis rapuit astantes stupor,
Sed risus ægrum & ampla lætitiæ seges.
Quàm valida Sanctis vota, quàm armatæ preces!

*Histrion ad meliora conversus, sociam Histrionem includit suo antro fraudulentè,
efficitque tandem ut Histrioniam deserat,
& secum in antro permaneat.*

Ex Iordan. in Vitis Exemit.

PAR Histrionum circulatorum fuit.

Ne sciscitare Lector annum, patriam,
Nomina : vetustas abdidit. Fas est mihi
Olli Sodalis nomen, huic Socii dare,
Nam strictâ amoris colligati fibulâ
Crumenimulgæ & nugivendi nobiles,
Simul perenni jamque dudum circulo
Et has & illas pervolare nundinas,
(Canes hi odori nundinas magè quàm suos
Novere nidos) hîc in alto pegmate
De more spurcas, sæculentas, impias
Peragere risum quæ cierent fabulas ;
Hinc & amuleta (si Iovi placet infero
Ut placet) ineptis venditare rusticis,
Ut omne virus, omne febrium pecus
Foràs proicerent scilicet : suo dein
(Bulga ubi tumuerat fenore Histrioniz)

Litare

Litare ventri, sacrificare abdomini.

At at Sodalem (cui resulgebat bonæ
Particula mentis, & aliquis cœli timor)
Laboris hujus poenitendi poenitet,
Artis pudendæ dispudet. Juvat vale
Dicere Theatris, & Theatrorum jocis.

Sed vota Socio saniora hæc pandere
Non lubet, is obices daret ineluctabiles.

Quare in remotos, insalutato, locos
Stat iugere. Rupes disscito surrexerat
In nemore; mediâ rupe se abdebat specus
Obscura, modico vixquetres ulnas patente
Hiabat ore, quâ videret fidera.

Erat & fenestra tristis, arcta, profundior
In rupis imo, quâ cibus dari potis.

Huc se ergo mergit, accolis juvantibus,
Et recte longâ de superno labitur;
Datoque paleæ fascæ, quo lectum struat,
Claudent hiatum marmore, intrò ne pluar.

Inter ea Socius, manè qui edormiverat
Tum fortè calido, nocte quod biberat merum,
Aut in carina ruminarat plumea,
Quas id diei venderet nugas foro,
Sciatatur, ecquid ludius commilito
Adeoque matutinus evolaverit?

Istius index nemo, nullus conscius.
Errat, pererrat (ut molossus, quem novis
Herus coemptis fors sefellit calceis,
Nequedum caninæ cognitis indagini,
Nunc angiportus, nunc plateas pervias,
Verrente terram nare, peragrat concitus,
An hero obviant, obvios rogans canes.)

Haud aliter erro noster urbes, oppida,
Pagosque lustrat, & molestus omnium
Obrundit aures quæstione lugubri,
Annon sodalem quispiam uspiam sciat?
Compulsus, ex quo j'm theatris frigidis

Pede claudicabat altero Histrionia,
Vivere polentâ, fursure, & nigro sale,
Solius ille sibili in foro satur.

Tandémque longas post triennii moras,
Rumore passim garrulo, didicit virum
Nescio quem & unde, hanc expiandis noxiis
Iniisse rupem concavam; hîc fame, siti,
Pædore, tenebris, sponte multari suâ.

« Is ipse, inquit, ipse est. dudum id meæ
« Et nari & auri creditum. Mox in nemus,
Mox ad cavernam præcipitat impos moræ.

Rupi propinquus, pro fenestellæ tubo
Attentus oculo ter patente coarctat,
An Histrionis aliquid intus cerneret,
Annon sodalem? tussientem inaudit,
At bombum in antro tussis edebat gravem,
Nec inde licuit nosse quid foret viri;
Tenebræ videri non sinunt, è lumine.

« Dic, ait, amabo, mi sodalis, delites
« Hoc in recessu? (tacuit ille, vel prece
Nondum peractâ, vel loquentem quid viri
« Nescire simulans) Quæso te, quis sis vide.

Vox è caverna fusca demum redditur:

« Sod. O socie, saluum te advenire gaudeo:

« Fòrs & benigniore te cœlum pium

« Afflavit aurâ, ut & venires impulit.

« Soc. Afflavit inquam, & me venire compulit,

« Benignior sis ut tibi, sis ut mihi.

« Sod. Quî fiet? Soc. Istac è scrobe Phlegethontia

« Mora nulla si te proripis. Veni illius

« Ergò; repulsam si fero, mortem fero.

« Certum est vel ense hoc vel mori funestius.

« Sod. Meliora Superi. Satius ut mecum velis

« Vitam hîc beatam vivere. Id Deus velit.

« Soc. Vitam ibi beatam vivere? inter nocturnas,

« Diros colûmbros inter, inter Dæmonas,

« Quorum idlatibulum & limen atrum Tartari est.

« Sod.

« *Sod.* O quàm ista meliùs Histrionix quadrant !

« O quàm profundo merfùs in coeno jaces !

« Ex quo sceleribus improbos nutris dies,

« Ex quo libido te in suos casses dedit,

« Et illa, quæ te perdit, Histrionia,

« Quanto labores in barathro non vides ?

« *Soc.* Quid me, quid auras obruis longis logis ?

« Vitam beatam vivere, est lepidos sales.

« Per plebis aures serere, bellis gestibus

« Oculos & animos pascere: hinc marsupia.

« Farcire nummis, inde ventrem poculis.

« *Sod.* O chare, quàm te lævus error fascinat !

« *Soc.* Quàm vellem eodem te impediri fascinos.

« Sed age morarum solve nòdos, exili

« Ex hac nefasta rupe dum vivus potes.

Frustrà iste duræ cautis incolam ferit,
Precibus, querelis, & minis, cautem ferit.

Fortè, ait, ut unda crebrior saxum domat,

« Hoc domina forsàn poterit importunitas.

Repetit cavernam densiùs, molestiùs,
Tandémque jurat non movere illinc pedem,

Donec in apertæ lucis aureum jubar

Migrasse tetro spectet abs ergastulo.

« Annuere juri-sæpe-jurando solet,

« Quando id saluti commodat nostræ, Deus.

Exinde clauso subiit in mentem pius,

Circumvenire quo queat Socium, dolus.

Voce ergo pigrâ, pallidâ, sentâ situ,

Occœpit antri foetidi fastidium

Simulare, morbum subvereri, frigidas

Numerare stillas lacrymantis fornicis;

Madere totas rore vestes improbo,

Ipsos natâre in humido pedes solo;

(Hic exilire Socius, & manu manum

Calfacere) pergit ille. Quod foret sibi

Salubre, Divûm pace quod fieret bonâ,

Deferere demum velle stationem horridam.

Haud mora, cavernæ os Socius inscendit, grave
Molitur inde marmor, & funem jacit,
Suumque volupe, veriùs, suum lucrum

- “ Eruere promptus, lætus amplecti, Heus age
“ Abeamus, inquit, nostra jamdudum gelu
“ Rigent theatra, sed magis marsupia
“ Aranearum plena, nummorum indiga.
“ Te sine lucelli ne vel hilum erat super.
“ Per te bonorum semper & semper seges,
“ Velut horæ in horas, undæ in undas, influet.
Iussâ ut valeret rupe pergebant iter,
“ Quando Sodalis inquit : Heu factum malè
“ Dum me nimis repentè pellicis foras,
“ Zonam reliqui nescius palææ in toro,
“ Nummi ubi repositi dormiunt complusculi,
“ Dati benignâ visitantium stipe.

- “ Tum Socius : Illos, si lubet, luci dabo.
“ Malo in taberna, quàm in caverna dormiant.
“ Inibo, si me recte delabi sinas,
“ Sed recte si mî : tantulùm lubens ero
“ Hujus tabernæ caupo, nummos ut feram.
“ Si vel pusilli spes foret teruntii,
“ Pernix ad ipsa graderer ora Tartari.

Socio sodalis annuit : devolvitur ;
Quæ nusquam in antro est, nec fuit, pecuniam
Labore casso per tenébras quæritat,
Palæamque volvit ac revolvit. Interim
Remeare jussu fune, posito marmore
Se tacitus alter ad fenestellam tulit.

- Hic genua curvus, esse prosper ut velit,
Deum fatigat precibus. Ille mustitat.
“ Soc. Eho tu jocularis ? pande, saxum demove,
“ Age, redde funem ; nec tuos hîc obsides
“ Invenio nummos, nec tenébras has fero.
“ Videre videor spectra quæ circumfident,
“ Humerôsque, panè sentio, scandunt meos.
“ Sod. Nihil verere, nulla sunt. Tecum tuus

“ Tecum

« Tecum est Achates Angelus, Soc. Tecum fuit
 « Millenus ater angelus, nisi referas;
 « Nisi me remisso funis auxilio levas
 « Ego te. Renidens ille solùm humerum levat.

Sic Histriones inter ad scopuli pedem
 Jucunda geritur hæc tragicomœdia.
 Tragœdus intus, at foris comœdus est.
 Dúmque iste placidus perstat in præscenio,
 Alter cothurnos induit, pulsat solum,
 Furentis instar Herculis ævum tonat.

Bona ille monita mollibus condit jocos,
 Hic oculo & igne per foramen fulgurans,
 Subinde pugnos fulminatores vibrat,
 Et jam nefastum proditorem nuncupat.
 Jam ganeonem perditum, jam nomina
 Ipso timenda vel sono jactat foràs,
 Jam molliore voce compellans rogat,
 Ut evolutâ mole saxi se eximat.

« Soc. O quàm execrando tædio mentem necas?

« Remitte funem, nunc jectus plus satis.

« Sod. Quid profutura temnis? utere, fruire.

« Necessitate, dum licet: bono tuo

« De plumbea, de ferrea fac auream.

« Saltem hujus antri terror exanimet; time,

« Palleſce, lacrymis expia crebrum scelus,

« Funesta quo te astrinxit Histrionia.

« Antrum salutis ansa fors erit tuæ.

« Soc. O si salutis auctor hoc antrum foret!

« Sod. O perge, lætam corripis sensim viam.

Tandem ergo tandem, velut ab igne solvitur

Tacitarum aquarum vellus, aut apum labos

Sensim labascit, sic liqueſcens Histrion

Metúque denſo, morte, conscientia,

Aeternitate terrefactus, omnia

Meliora spondet & bonam frugem Deo.

« Soc. Nunquámne noxis liber, & liber metu

« Pacatiore spiritum ducam Deo?

« Sed

« Sed astra graviter impetii, gravius Deum,
 « Dum me scelestæ devium traxit Venus
 « Libidinofus Bacchus, & venter popa,
 « Et hæc juventæ pestis Histrionia;
 « Spondere veniam tam facinoroso potes?
 « *Sod.* O cave, nefanda Scylla desperatio est.
 « Nelicis benignum deprecantibus Deum?
 « *Soc.* Nimiùm sed alto criminum mergor mari,
 « *Sod.* At est supernæ major indulgentiæ
 « Oceanus; istuc naviga, portum tenes.
 « *Soc.* Lubens malignû virus evomâ, & his volens
 « Fruar utar umbris. *Sod.* Atque ego lubentior
 « Regrediâr, & te, quâ bono dabitur Deo,
 « Juvabo, nigræ mentis ut tollas luem.

Sic fulsit almâ luce Sol illi novus.
 Rediit eodẽ fraudis auctor & boni:
 Simulque facti contubernales, quadrâ
 Vixere eadẽ faxeo in triclinio,
 Ubi mensa genua, mappa paupertas fuit,
 Et lacryma potus, & fames panis fuit,
 Gaudentis epulum jure conscientiæ,
 Antro immoratis pariter ac immortalis.

Muscipula murem ut fallit, ut avem retia,
 Sic Histrionem fraude cepit Histrion.
 « Fraus pia benignus hamus est, felix plaga,
 « Fovea expetenda, sine dum fruitur bono.

*S. Pachomius Demonem videt ficui incuban-
 tem, & inde Novitiis insidias fruentem
 & ad ficus carpendas invitantem.*

Ex vitis Pat. & Metaph.

I Ex in veteribus vixit Asceteriis,
 Hodièque vivit in novis complusculis,
 « Ut nemo fructum lentiorẽ aut præcocem,
 « Seu quem fidelis ramus etiamnum sibi
 « Servat

« Servat tenacem ac pendulum in pomario,
« Seu quem malevolus imber afflixit solo,
« Aut sponte lapsantem suâ maturitas
« Benigna vescum transeuntibus dedit,
« Sive uva, sive oliva, sive sint pyra,
« Seu cerasa, & aliud omne pomorum genus,
« Ut nemo seu vir, seu senex, seu sit puer,
« Aut vellat, aut humo legat, nedum esitet,
« Nisi nutus adsit & facultas Præsidis,
« Nedum in cubile gestet, ut noctu voret.

Monachos Muchonsæ (titulus is claustro fuit)
Visebat olim Nobilis Pachomius
Nobilis eremi Patriarcha Pachomius.

Videre videor obvios gnatos Patri,
Primùmque canis lacteam turbam senum,
Dein virorum: barba cingulo tenus
Et his & illis digna majestas erat,
Sed utrisque cælo dignior virtus erat.
Hos inter olitor strenuissimus Jonas.

Sed & fuere qui juventam nunc suam
Recens sacrarant, Coenobii proles novæ.

Intro-ergo-gressus senior arborem videt.
Procera ficus hæc erat, latè comas
Diffusa, ramis facta procumbentibus,
Tam densa matrem degravabant pignora.

Mediæ insidebat arbori monstrum horridum:
Magni Dynastæ plurimum in monstro fuit;
Sic ora tenuit, sic, ut ansas, brachia;
Clavam sinistrâ præferens sceptri vice;
Oculos vibrabat, ut tyranno moris est;
Ventre gerebat instar immensi cadi.

Nec ulla nobis sphynx opus; dæmon erat,
Cui Gastrimargo nomen: ille ficui
Dudum imperarat, incubans noctu diu,
Ansamque tribuens fructuum esurionibus
Subinde fieri legirupionibus.

Ubi advenire quempiam è minoribus

Cernebat

Cernebat, euestigiò more Africi
Succutere ramos, deeutere ficus humi.

Hic Tyro proritatus illicitâ fame
Crumenicidæ more & oculo cernere,
An in propinquo quispiam; pronus dein,
Ac si solum calceum restringeret,
Mora nulla, lævâ ac dexterâ ficus duas
Corripere, denudare, ventri credere.

Etiam pusillâ lætus hac victoriâ
Ridere Dæmon, præque risu crebriùs
Quassare ramos, impluere ficus novas,
Ut & ille manicas hisce saturaret suas.

Domum hoc reverso, aut alteram ingresso viam,
Venire succedaneus voto pari
Alius & alius. Copia, opportunitas,
Truncus tri corpor, facilis ascensus, mala
Cupido, ficus pensiles in os dare.

Pars tamen & animo melior & numero fuit,
Quæ ne pilo tentare ficus obvias,
Nedum vorare, nedum in arcam condere.

A transeunte cominùs Pachomio
Ubi se videri vidit orci furcifer
Invisus aliis, nil moræ, latissima
Ficulna folia vellit, & sese, ut potis,
(Sic olim Adamus deprehensus) abdedit,
Sed prominebant cornua ac unci pedes.

Hæc deinde verba dat Pachomius Jonæ :

- “ Mi frater, istanc, si mihi morem geris,
- “ Ficum securis ilicò everfam dabit.
- “ Reclamat olitor : O Pater, nè id jufferis,
- “ Hæc arbos auro præstat, hæc mitissimos
- “ Dat bifera foetus, quidquid aura murmuret ;
- “ Munifica si quæ pomus ulla sit domi.
- “ Viden' ut caducos fulcra ramos subrigant,
- “ Nè mole tantâ fructuum cassi ruant ?
- “ Vel sola, quam diffundit, umbra diutiùs
- “ Nostro meretur horto, & arcâ frui.

“ Hic

« Hic ferior ingemiscit : Ah nescis, Iona,

« Quos illa fructus quàmque noxios gerat !

« Ficus reponit ille, ficus optimas.

« O fili, acerbis, intulit Pachomius.

Nec plura; tendit ad suas intrò preces.

Hortum rigare lætus interim Ionas,

Suam ipse ficum salvam & incolumem ratus,

Neque memor esse precibus oblongas manus.

Alt magè triumphat, exilitque gaudio

Torvus dynastes arboris, sed non diu :

Nam derepentè, dum Pachomius Deum

Sollicitat, iste sensit à tergo urier

Caudam; profugias ergo more caniculæ,

Sed antè præ furore, præque malitiâ,

Ficum universam putido afflans halitu,

Ter mille diris devovet Pachomium.

Die deinde postero bonus Ionas

Exaruisse stirpitum ficum vider,

Vidètque ficus jam medullitus putres.

Si cùm juberet decuti Pachomius,

Fecisset imperata, ferroque arborem

Prostrasset, iissent in catinum Fratribus

Hæ saltem edendæ. Quid deinde Pachomius

Monitu paterno dixerit, quid egerit

His ficum furunculis tyrunculis

Ad se vocatis in locum (quem Dæmones

Odere pejùs igne, pejùs Tartaro)

Conjicere pronum est. Dixit, & dixit gemens :

« Quàm sæpè nobis parva res magno sterit !

« Et Adæ Parenti, dum Orbis in cunis erat,

« Autum ruina non fuit, pomum fuit.

« Nec minima legum minima damnosum creat,

« Si quam fragilitas aut malitia ruperit.

*B. Inniperus Franciscanus, dum ambiguis
responsis Principem Tyrannum suspendit,
pænè ipse laqueo suspenditur illius jussu.*

Ex S. Francis. Chron. lib. 6. cap. 38.

Inniperus ille, qui suem ægri gratiâ
Fecisse tripodem fertur, is prudens volens
Seipse longam pænè fecit perticam,
Dum grande facinus, cujus insciens erat,
Visus fateri est. Solus ad Viterbios,
His ut salubrem è pulpito vocem daret,
Iter capescens, appetebat oppidum,
Cujus Dynasta ver ferus, Viterbiis
Inferus hostis, & rapinâ & stragibus
Pessum agere solitus incolas & accolas,
Et si quis hospes, cis vel ultra commeans,
Illorum adiret, ilicet satellitum
Vis magna circumfluere, scrutari undique
An arma, literasve clancularias
Quò & unde ferret, & cui vellet datas:
Rapere ad Dynastam, si tremat, si cespitet:
Deos Dynasta dejerare millies,
Dira minitari, polliceri munera,
Ut ille, si quas norit insidias strui,
Et intus harum conscios, edat palàm.
« Hic est Tyranni Principis mos & metus.
Inniperus ibat pensa persolvens pia,
Aut supera meditans, cum viri formam probi
Mentitus, & mentitus insidias, adit
Dæmon Dynastam. Jurat, à Viterbiis
Summissum adesse propius & propius virum,
Qui proditrice dexterâ ipsum det neci,
Exinde toti incendium castro paret.
« Mendicus (inquit sartor & sutor doli)
« Mendicus ille est veste dementissimâ;
« Cucullus

« Cucullus illi comprimit glabrum caput,
 « Et solea plantas lignea, coriaceis
 « Hinc inde copulata subligaculis,
 « Sed laxa manica semirosum brachium
 « Utrumque circumvallat: hinc equus latet
 « Trojanus; (aures mox Dynasta pandere,
 Easque manicis atque furno laxius)
 « Præacuta delitescit intus Subula,
 « Quam tibi, salutes ubi propinarit bonas,
 « In pectus adigat, ac, ut est dexterrimus,
 « Cor inde figat: est & igniarium
 « Ubi fomes acer & silex flammæ parens,
 « Conjuxque silicis ignis in partu chalybs,
 « Demum & papyri sulphuratæ copia,
 Ut varia castri nocte succendat loca.
 « Moras periculum nescit; antevertito,
 « Nisi antè factum mavelis male tuo.

Ista veterator stygius enarraverat,
 Neque cuncta mendax; namque Iuniperus sibi,
 Quocunque gressum flecterat, comites viz
 Gestabat igniariûmque subulamque,
 Hancce reparandis sandaliis, illud bonum
 Excusitando lumini ad noctis preces.

Mora nulla, multus miles emissarius
 Iussu Dynastæ prodit obuius reo.

Iuniperus ergo jam propinquus, oppidi
 Mœnia legebat, quando militum manus
 Ululare circum, ceu fame rabidi canes,
 Eruiere librum manibus, humeris pallium,
 Et in cucullum brachia hic immergere,
 Intrò ire manicas alter & nare & manu:
 Suspecta tandem en subula, igniariûmque,
 Indicia proditoris illustrissima
 Scilicet. At inter hosce stare bubalos
 Iuniperus ore lætus, animo lætior,
 Et hos & illos contueri interritus.
 Si proditorem aut parricidam nuncpent,

Annueres

Annueres; vinclis dum volunt compingere,
Manus lubentes obviásque porgere.

Ergo ad Dynastam præcipite cursu trahi :
Pro foribus ille, pileo in nasum dato,
Oculisque torvum ac horridum vibrantibus,
Lævámque fuste militari fulciens,
“ Nequedum propinquum appellat : Heus tu
“ quisquis es,

“ Quo nunc viam capeffis? *Junip.* Ad Viterbios
“ Pedes ferebant; si ligabis, haud ferent.

“ *Dyn.* Ecqui parentes, patria & nomen tibi?

“ *Jun.* Juniperus egosum & arbor inversa, ut vides?

“ Mihi que cælum patria & parens humus.

“ *Dyn.* Quid hominis, inquam, es? effer. *Jun.*

“ Omnia Omnibus

“ *Dyn.* Conductus igitur præmio ut malú patres?

“ Videfis, fateri vera si negaveris

“ Repentè faxo contubernalem cruci.

“ *Jun.* Si faxis, à me gratias gratas feres;

“ Nam mihi taberna crux erit gratissima.

“ *Dyn.* Non est jocandi hæc area; citò ediffere,

“ Adésne, castrum ut vendites Viterbiis?

“ *Jun.* Equidem nefandus proditor fui, sam, ero,

“ Nisi prohibessit, qui potest. *Dyn.* Hostes meos

“ Ain' amicos & familiares tuos?

“ *Jun.* Jurare valeo, & quidquid est vitæ mihi,

“ Horum saluti consecraturio lubens.

“ *Dyn.* Ut mea, meosque, meque flammis cōsecres?

“ *Jun.* Ut tua, tuosque, teque, si sineret Deus.

“ *Dyn.* Mihi immerenti hac subulâ vitam haurias?

“ *Jun.* Facturus & pejora, si sineret Deus.

Ambigua sensu dicta nil discriminans

Dynasta totus ringitur, miles furit,

Ecquid morarum est? ad crucem, rotam, rogam,

Crimen fatetur, inquit, planissimè.

Crucem parari, quique moribundum juvent,

Mox advocari Sacrificos Princeps jubet.

Et

Et advocari commodum è tuo grege,
Francisce, comites qui reo ad crucem forent.

Vix affuere cominus, cum inclamitant :
Juniperus ille, noster ille, noster est.
Tum Patre relicto, se ad Dynastam conciti,
Hunc deprecari pro reo nihil reo.

Captivus inde (ceu solent qui ad nuptias)
Alacer anhelus antevertere ad crucem,
Vixque præeuntem Lictor aut plebs assequi.

Dynasta doctus, quid hominis tandem fiet,
Quàm chara Superis anima, quàmque innoxia,
Dum proditorem repperisse se putat,
Sese ipse sensit proditum astu Dæmonis.
Sed & hic vicissim est in sua captus serobe,
Namque liquefactâ fraude mendacissimi,
Vinctis solutis, & salutatâ cruce,
Habitâ ministris & Dynastæ gratiâ,
Juniperus abiit victor ad Viterbios.

*Ethnicus suâ conjugi Christiana Deo
Christianorum fenerans, seu peculium
inter egenos partiens, ingens lucrum
recipit, & inde fidem Christianam.*

Ex Sophron. cap. 183.

ESe in beneficos beneficium, in pios pium,
Deo voluptas prodiga ut semper fuit,
Semper erit. Experire, quisquis ambigis.

Expertus olim est Christianâ conjuge
Vir ethnicismi nubibus circumditus,
Nequedum potitus lucis; haud aliàs malus:
Neque, Christiana vellicando dogmata,
Trahere aliorum nifus uxorem sui,
Suum ut lubebat, cøleret, oraret Deum;
Suos & ipse coluit, oravit Deos.
Sed dum illa fuso tortili linum rotans.
Vel aliud operis muliebri movens manu,

Vel

Vel ostiatim buculæ lac venditans,
 Parum lucelli quot diebus conderet ;
 Vir quoque lucrando perdius pernox erat,
 Aut vetera veteramenta vicatim sonans,
 Aut duriore dente lanam carminans,
 Aut coria concinnabat, aut femoralia
 Interpolabat obsoleta ; cætera
 Egenus opifex, & diurno victitans.

Tandemque post sudoris emissi cados,
 Ut arena arenæ juncta collem parturit,
 Ut stilla stillam consequens urnam replet,
 Sic obolus obolo, sic & assi junctus as,
 Cumulum creant parvulum pauperculis.
 Didrachma quinquagena comparaverant.
 Erant dioboli aut trioboli panè omnia.
 O summa Cræso digna vel Atabalipà !
 O digna denis mancipari pessulis !
 Vix computandæ par pavimentum fuit.

Quadam ante prunas vespèrâ dum confident,
 Memor senectæ, timidus indigentia,
 Vir fessus & subæger hæc ad conjugem
 « Quàm metuo, nostrum nè latrones offci
 « (Dentes vocabat) dissipent peculium
 « Sensim absque sensu, dumque venerint tibi
 « Et mihi capillus niveus, ac anni graves,
 « Ingruat egestas & mihi & tibi gravis,
 « Quid si hosce nummos, aliquod ut fenusculû
 « Pariant quotannis, in Trapezitæ domum
 « Deferimus ? Audit uxor, ac oculo virum
 Animoque molli contuens, hæc intulit :
 « Quidni hosce nummos Christianorum Deo
 « Offerimus ? ille fenoris nos centupli
 « Censu beabit. Christianorum Deo ?
 Reddit maritus. Quo locorum aut gentium
 « Dabis repertum ? Sequere, correptum manu
 Trahit uxor elocuta, tum rectissima
 Vestibulum ad ipsum ducit Aedis maximæ,

Huc,

Huc, Ubi Senatus Principum densus coit,
 Senatus, inquam, pauperum, subselliis
 Quà saxeis, quà ligneis, quà carneis
 Utrimque valvas obsidens, longâ manu,
 Linguâque longiore transgredientium
 Flagellat aures, & crumenas vellicat.

« En, inquit illa, Christianorum Deus
 « Hos dudum amicos & domesticos habet,
 « Hos & suos subinde germanos vocat.
 « Quod his inopibus dederis, huic datum puta,
 « Etiam ante lapsi temporis fixas moras
 « Largo is reponet senore. Actutum bonus
 Facilisque nummos haurit è marsupio,
 Et mox viritim cuique flagitantium
 (Fòrs capita quinquagena tunc confederant)
 Solidum didrachmon cæpit effusus dare.

Sic sua marito prodigente, liquidius
 Latante mulier exhibat pectore.

Volupe erat exaudire mendicantium
 Bona vota, plausus, gaudium, præconia
 Tam benevolentis tamque munificæ manus.
 « O dives isti fenus accumulent dii !
 « O, inquiebat alter, adveuiant mihi
 Ter mille, qualis ille ! Regressi domum,
 In opera pro se uterque redeunt commoda,
 Dominoque lucro vel lucello serviunt,
 Ut inane rursus farciant marsupium.

Per alta cæli spatia mense tertio
 Iam curru & auro Phœbus aurigaverat,
 Quando, ut subinde suevit, exili lucro
 Frigebat officina, pejori foco
 Frigebat & culina, nilque fenebre,
 Ne vel trientem feneratori suo
 Domum afferebat Christianorum Deus.

Hæc ille scalpto capite, fronte nubilâ,
 Mente caperata conjugii probro dabat.

At melior augur uxor, & pollens fide,

Age,

« Age, inquit, Aedem repete, fortè debitor

« Rependet aliquid senoris Deus tibi.

Redit ad Tribunos Plebis, intercedere
Pro plebe solitos, Pauperes; si mavelis,
Redit ad Senatum; & ecce Conscripti Patres
Suo è theatro munerarium suum
Ut eminus vidère, spe pinguiissimi,
Paratorem quàm antè porrigunt manum;
Sed est recipere quàm dare hic paratior,
Templumque sacco manibus immerfis init.
Dùmque huc & illuc spectat, an fors depluet
Alicunde fenus, nummus en argenteus
Humi recumbens, ut levetur, innuit.

Et levat, & aufert, & revisens conjugem,
« Ubi tuus aut dormitet, aut vigilet Deus,
« Nescio, ait; illud, quàm velim, magis scio,
« Me in vasa nostram condidisse pecusiam
« Pertusa, consultrice te. Verùm vide,
« Ut repperi unum de didrachmis nuperis,
« Quibus beavi pauperes, auctore te?

Id conspicata mulier, acceptum Deo
Haud mora referre satagit, & virum spei
(Fore ut is secundet vota) complet optimæ.
Rogat in macellum ut tendat obsonarier,
Lymphæque potæ jam diu satur, sibi
Aliquid lacchi & Cereris albæ comparet,
Vice furfurosæ, quâ famem fefellerant
Modò sesquimensalem. Pergit in Piscarium,
Et functus obsonantis officio probè,
Piscem hinc coemptum conjugi refert celer.

Desquammat, alvum pandit, ac exenterat,
Intérque, stomacho quæ latebant, abdita
Uxor lapillum reperit; affricu levi
Repentè gemma ridet. Ostentat viro;
Tractant vicissim, vixque pluris æstimant,
Quàm delicatioris unguem marmoris.

Abaco recondunt, dein cibo expungunt famem.

Mensâ

Mensâ remotâ, ventre placidiusculo,
 Adit ille, monitu conjugis, Gemmarium :
 Scitatur, Anne redimere lapillum velit
 Haud invenustum ? Mercis intuitu brevi
 Perfacilè mango quid valeret, olfacit ;
 « Nescire fingens ; Si placent, argentea
 « En tibi didrachma quinque, dixit. Venditor
 Attonitus, & se risui ratus dari,
 « Tanti licèris ? inquit. Hoc ironico
 Dictum involucro credit & Gemmarius,
 « Loculosque referans, En, ait, decem, ac abi.

Ludibria rursus is veritus, ut pisces, filet.
 Sed dum emptor inhiat, & didrachma protinus
 Vicena, dein tricena, plus tandem duplo
 Juratus etiam se daturum, seriò
 Venditor odorans rem geri, rem seriò
 (Licet novare verba) seriò *ἀπώσας*
 Et ipse gerere commodo incepit suo,
 Pretiùmque duxit in didrachma argentea
 Ter bella centum. Nec moram solutio,
 Nec reditus habuit ; hinc modò is perniciter,
 « Ut quator, ut dissolvor, ut totus fluo
 « Lætitiâ, eundo clamitans. Uxor rata
 Uno alteròve venditam teruncio,
 Obstupuit, ut didrachma ter centum sibi
 Delata coràm sensit, eâque argentea :
 « O mi marite, cernis, exclamat, tibi
 « Quàm se beneficum Christianorum Deus
 « Præstiterit, inopes dum tuo peculio
 « Levare, me suadente, collibitum fuit !
 « Apage deorum fascinos mendacium,
 « Unumque rerum Principem Deum cole.
 Annuit, & undâ Christianâ lotus est,
 Gratesque retulit conjugis, grates stipi.
 « O fenus ingens stips egeno credita !

*S. Gerasimus Abbas è leonis pede spinam
eruit, qui ei deinde omne defert obse-
quium; asinum etiam domesticum servat,
ac denique deperditum recuperat.*

Ex Prato Sophron.

Dum solus astra cogitans Abbas pius
Gerasimus undas adlegit Jordanias,
En leo propinquans, claudus, ac librans pedem
Tumore foedum, puris integrum penu.
Spinæ malignæ cuspis imos musculos
Ingressa pertinaciùs, noctu diu
Dolore lancinabat implacabili.

Hinc ille nemorum pervagatus abdita,
Cruciabat auras improbis rugitibus.

Ast ubi Gerasimum conspicatus obvium est,
En medicus, inquit, voce quâ fari solent
Secum leones: inde plantam celsiùs
Tollens medendam, fit propinquior seni;
Qui ne vel hilum trepidus, Ecquid sit, rogat,
Cur in ululatus tam inverecundus ruat.
Leo flexus aures poplitèmq; dexterum,
Medico sinistri porrigit pedis volam,
Plagâmq; monstrat, & medelam flagitat.

Senex virenti cespiti insidens, manu
Plantamprehendit, quâque livida est premit,
Ferâ subinde veltremente, vel retrò
Cedente: tandem pollice impaeto salit
Nefanda sanies, e-que-ductâ cuspide
Eductus omnis exit in ventos dolor.

Repentè vegetus, alacer, explorans pedem,
Sese ipse miratur Leo, at medicum magis,
Cui mox honoris atque mercedis vice
Manus suaviatur, ac lambit pedes.

Post obligatam ritè plantam fasciâ,

In

In sua Leonem saluum & incolumem jubet

Abire demum Gerasimus, dicto vale,

Sed Leo valere posse nuspian ratus,

Ni sibi Machaon semper afforet suus,

Jubet valere potiùs ac remotiùs

Feras, ferarum tesqua, prædas, pabula,

Et se benefico contubernalem vovet :

In claustra reducem sequitur ; hinc & vivere,

Hic & professus est mori. Placet Patri,

Placétque Monachis hic alumnus omnibus,

Instar molossi cicuris huc illuc domi

Vagatur insons, & modestus, & probus.

Erat hic Asellus abs aqua, à plastro, à mola,

Abs onere vario, à pedibus, à tergo bonus,

Nec inuenta pelle. Taurum crederes,

Si prominerent fronte tauri cornua.

Huic pædagogus cum potestate ardua

Fidusque custos est datus domus Leo,

Nè qua fera, nè quis prædo fors abduceret

Remotiora destinatum in pascua.

Dum vesper appetebat, ilicet domum

Ductu Patroni se recipiebat cliens

cliens

Auritus, ad jubentis imperium volans

Timore ferulæ : namque si domi aut foris

Hic frater Asinus fieret aut petulcior,

Si ruderet, aut rideret impetuosius,

Caudâ Magistri vapulabat asperâ,

Dum nebula passim manè quoddam cingeret,

Et pasceretur hinc Asellus, hinc Leo

Excubitor esset, aut sopori hic se dedit,

Aut nemora subiit à cliente longius ;

En cum camelis institor Arabs transmeans,

Intuitus asinum, præstò prædam credidit ;

Nec mora, capistro corripit, jungit suis,

Onerâtque sacco farris, ac transit celer.

Frustra hinc & inde rugiens Asinum vocat

Leo regressus : avolare didicerat

Invitus. Ergo solus ad lares abis
 Sollicitus, aure pendulâ, plenissimus
 Pudoris ac timoris, ut pueros vides
 (Si quando repetunt perditâ ædes pileo,
 Aut si amphoram fregere) maternas manus
 Metuere. Postquam jam sepulto vespere
 Nec rudere usquam, nec redire cernitur
 Arcadia proles; augur adversæ rei
 Gerasimus, oculo pertinace verberans
 Timidum Leonem, criminisq; conscium,
 « Hæc ore fatur duriore: Nempe huic
 « Committe, si quid ritè servatum velis,
 « Si non peremptum, in frustra discriptum velis,
 « Siccine vorasti, parricida, quem tuæ
 « Fidei volueram creditum? (visus Leo
 Motu jubarum crebriore funditus
 « Facinoris id negare.) Tu poenas dabis,
 « Quas promereris improbe; & longas dabis,
 « Asini deinceps instar afferes aquam,
 « Molamque vertes, & foras sinum vehes,
 « Frequensque vapulabis. Annuens Leo,
 Seseque profitens negligentiz reum,
 Armos oneribus atque verberibus parat.
 Exinde jussus esse clitellarius,
 Et esse dorsarius molariusque,
 Obiit asinina munera impigerrimus.

Post onera sæpè advecta, post multas aquas,
 Comite aliorum fortè digresso, ad suos
 Remeabat ab Iordane, vase aquario
 Onustus; eecum occurrere plagiarium,
 Eccum Araba, nostri furem aselli, cum suis
 Rursum camelis hac revortentem viâ.

Elatâ odorâ nare per sentit prior
 Asinus leonem, dein propinquantem videns,
 Præna læto ruditu canit novum.

At ut ingruentem cernit infitor feram,
 Asinum, camelos, onera deflexit citus,

Suamque

Suamque pellem pluris æstimans, fugit,
 Fugiuntque socii : cum salute plurimâ
 Confessim a sellis ad leonem convolat,
 Æquâ valeret sciscitans ridentibus
 Late labellis. Interim vincti simul
 Restans cameli furis, immemores fugæ.

Hos leo prehenso fune compellis sequi,
 Asinum præire, qui suâ actutum rubâ
 Dominos monere cœpit eminus suos,
 Sint ut triumpho, si luberet, obvii.

Sic liberato cive, fufis hostibus,
 Pugnâ incruentâ, farre multo, bajulis
 Spoliisque partis, ad senem latus redit
 Leo triumphans, querneam atque myrteam
 Meritus coronam. Gerasimus suum libens
 Famulum recepat, dein leonem crimine
 Ac onere solvit ; inde sceno pristino
 Asinum redonat, qui suam repetens domum,
 Oblita nondum munera resumit volens.

Nusquam Arabe viso far abiit in horem,
 In haram cameli. Dixit arridens senex :

“ Nisi periisset, perierat asinus meus,
 “ Qui captus, hujus ansâ capturæ fuit.

*B. Werricus Alnensis Monasterii Prior,
 mirè in pauperes benignus, ab annu mendi-
 ca sæpè fallitur.*

Ex Hist. Cisterciens. Abbatu a' Assignies.

Alna ad Thuinum in Belgica, Cistercii
 Felix propago, nobile asceterium est.

Werricus Alnæ Magnus, ut vocant, Prior,
 Magnus Eleëmon nuncupari dignior,
 Suas lacernas, calceos & pileos,
 Et dum patebant horreum, cella, aut ponu,
 Carnes, farinam, pisa clàm furto pio

Inopibus erogabat effusissimus.

Tacitus videbat, & probabat conscius,
Oculoque connivebat Antistes bono.

Si, dum negotii gratiâ expedit viam
Vectus equo, egenos fors haberet obvios,
Equus equitantis indolem doctus probam,
Gradu represso sponte sistebat, moram
Daret ut Magistro, quâ crumenam panderet :
Abibat alacer ventilatis auribus,
Ubi liberalem viderat stipem dari.

Dum fortè in ipsis foribus affatu pio
Werricus & matrona mentem mutuam,
Hæc audiendo, & ille fando, pascere,
En vetula lacera, macra (vix adipis habens
Quantum in iuglandis nucleo consisteret,
Sed fraudis & malignitatis affatim,
Quantum in apotheca vulpis annosissimæ)
Tremulam Priori tendit ad stipem manum.

Is tunc in arcto commodum marsupio
Senos gerebat nummulos, in pauperum
Primas ituros dexteris, ut fors daret.

Primum itaque crebræ prodromum stipis foras
Promittit diobolum, & postulanti porrigit,
Pia profecutus inde matronæ assidet.

Agiliter habitis, ut valebat, gratiis
Abit anus, atque in angiportum proximum
Diversa, semicinctio obnubit caput
Veli instar, & regressa rursus flagitat.

Haud mora, secundus è crumena nummulus
Manu Prioris exilit. Sed anicula
Vix quinque talum morat illinc passibus ;
Velo remoto, post perexiguam moram
Repedat eodem, sesquicubito se minor ;
Nam curva totum pectus, in tergo vehit
Citò procreatum gibberum : quem conspiciens
Werricus, haud moratus, hanc & tertio
Donat diobolo, fraude captus tertiâ.

Adire

Adire simulans alteras anus fores,
 Mox gibbera esse desit, Vulcanio
 De grege videri derepentè maluit,
 Namque hinc & inde clauda formosissimè,
 (Quod utrimque claudi claudicando clamitant,
 Et hoc & illud mundi clima sunt mea)
 Id ipsa jam reversa dixit janua,
 Et hic & iste postus est etiam meus.

Bona verba dum propinat interea Prior
 Pix mulieri, nec malignæ os agnitum,
 Neque fraus aperta est. Ergo quartum nummulum
 Abire mandat in petacem dexteram.

Peracta nondum est tota visceratio ;
 Duo botelli sunt super ; ut hos devoret,
 In vetere cerebro cuditur dolus novus.

Eadem nec eadem ad januam quintum redux,
 Obstipum in humero ritè resupinat caput,
 Nasumque torquens, arte se stra bam facit.

Dum manè pedibus calceos circumdamus,
 Subinde lævo dexterum ingerimus pedem,
 Dextróque lævum calceo; sic callida
 Solerter oculos calceavit, dextero ut
 Sinistra cerneret, & sinistro dextera.
 Strabo ipse quondam haud verior fuit strabo,

Werricus, esto lynx foret, cognoscere
 Haud potuit istam consobrinam Protei :
 Hinc & volûcris quinta de nido suo,
 Diobolus, inquam, pæne- restans- ultimus,
 Vetulæ celerius evolavit in sinum.

Inde illa vicum vix propinquum iniverat,
 Quando supremam comminiscitur stropham,
 Rediênsque sese lumenibus orbam exhibet,
 Et albicantes palpebras sursum rotans,
 Gemitum canorum jactat, ut cæci assolent,
 Vestibulo in ipso : non diu cæcam tulit
 Werricus occlamare : mox marsupium
 Spoliât supremo spiritu. Non est, ait,

Quod dem aliud ; alias inopiâ pares tibi
Iam jamque parvo sublevavi, ut fas fuit.

Exenteratam hæc sentiens crumenulam,
Sextumque victrix fraude, repetiit suos.

Si mille formis se induisset hæc anus,

Et mille nummos repperisset se penes

Werricus, effudisset in aduncas manus,

“ Oculata non est sancta liberalitas :

“ Falli præoptat centies, quàm unum unicum

“ Fallere negando, cui negatum haud debuit.

“ Nè fortè Dominus sit meus, qui opem petat,

“ Seu petere simulet, fallar & fallar volens,

“ Aiebat ille, quem charactere aureo

“ Ære in perenni sempiternæ memoriæ

“ Sculpsit Vetustas jure summum Eleëmona.

*S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus
duobus cecis inopiam simulantibus pecu-
niam pileis insutam aufert, & viro pio
verè egenti confert.*

Ex ejus Vita.

Bellæ gerebat insulas Florentiæ,
Qui dictus Antoninus ex Antonio est:
Pusillus etenim membra vix homulus fuit,
At sanctitate celsus & scientiâ.

Tum fortè cives inter, ut frequens solet,
Vir erat honestæ quispiam propaginis,
Sed inops, sed arcta cui supellex in lare,
Et arctior crumena, quodque infaustius,
Feminea soboles multa, & illa nubilis.

Extrema tandem veritus, at veritus magis
Scelus pudendum, filiarum dedectis,
Probrum familiæ, ad Præfulem supplexadit,
Ferat ut egeni rebus afflictiis opem,

Quid partuaret Christipara fausta rei

Præfagus

Prælagus Antoninus, auctor est viro,
 Ut Divæ in Ædem se precaturus ferat
 Frequens, frequensque manè primo, vel prius
 Quàm manè primo stellæ Olympo dent vale.

Hic orbe toto celebris in rarissimis
 Spectatur icon Virginis (vulgò vocant)
 Annuntiata: Thaumaturgam nuncupo,
 Adeò ipsa crebris inclyta est miraculis.

Is ergo monitis obsequens templum subit,
 Iconi beatæ se suasque lacrymans
 Commendat, orans urget, instat obsecrans:
 Quin sancta repetat Adyta, nulla lux abit;
 Quin & frequentet vota, nulla lux abit;
 Irique tandem sperat auditum preces,
 Lacrymasque visum, & collocatum filias.

Nec sua sefellit spes virum, Illò venerat
 Promore matutinus, & solito magis:

Natus etiam tum fortè valvas cardini
 Indormientes: supplicabundus filer.
 Necesseque tacitas fundit hoc in limine.

En tibi, tenèbras inter, adventant duo
 Tenebriones, quos vel uxor, vel canis,
 Vel aliqua proles ad stipem deduxerat
 Huc corrogandam, Cæci erant mendiculi,
 Qui jam tot annos cum phalange pauperum
 Coire soliti, triverant hæc atria
 Sedendo, non intrando, quique ineuntium
 Abeuntiumque personantes auribus,
 Graphicis inopiam expresserant suam modis.

Foribus propinqui nunc erant: exin domum
 Redire iussis ducibus, ipso etiam cane,
 Nè arcana prodât, alter alterum sedent
 Adversus, ac deinde se solos rati,
 Primas rependunt gratias heræ suæ
 (Simulatæ inopiæ) jam diu sibi ac suis
 Heræ fideli ac providæ, cujus manu,
 Cujus ope tantas concatenassent opes,

Quas pileo, quas pallio insutas suo
(Et fortè braccis) nunc haberent abditas.

Exaudiebat noster orans proximè
Secreta cæci verba quæ inter se dabant,
Et quæ dedere porrò, pronioribus
Excipere pergit auribus propinquior,
Inter & utrumque pænè medius. Interina
Illi sonorâ voce dum nullum vident,
Nullum & verentur arbitrum, sic colloqui.

1. *Cæc.* Si, ô Typhle, noffes, quàm mihi, quem
nunc gero,

Galerus auro sit gravis? 2. *Cæc.* Eho tu quoque
Si, Homere, noffes, quàm mihi sudet caput
Bellis sub aureis, quos meo contextui
A summo ad imum, pol doleres, & meo
Pol invideres. 1. *Cæc.* Dic age tuam per fidem,
Quot capite gestas aureos? 2. *Cæc.* I præ, sequar,
Prior ipse nummos tu tuos ediffere.

Vix hic profari cœperat, cùm perlevis
Sonus icit aures; namque vespertilio
Nescio quis auras permeans instrepuerat.
Siluere derepentè, nè quis conscius
Foret suarum, quas coegerant, opum.

Pulso dein timore, rursus ad suos
Redeunt galeros & galerorum incolas,
Quos jam remotis indicant ambagibus.

1. *Cæc.* Non invidebis, non dolebis, ô Typhle?
In hocce nido, qui mihi comam tegit,
Lubens volénique fateor hospitarier
Malâ coactos arte bis centum aureos.

2. *Cæc.* Gaudeo calescens in sinu. Ædepol fuit
Mihi mea melior dextera, quàm tibi tua;
Namque arte parili ter mihi centum dedit
(Si quæ moneta est uspiam) probissimos.

Stupebat, & silenter astans Arbiter
His indigorum, haud indigorum, fabulis,
Quid ageret, animi dubitis; è vestigio,

Quo

Quo stabat, his adrepit, ac celerrimâ
Mora nulla dextrâ pileum hujus, alterâ
Alterius aufert, & pede fugit laneo.

Uterque tegmen capite sensit ut abripî,
Utrisque clamor, ac deinde jurgium,
Et hinc duellum cæcum, & anceps, & grave
Cooritur inter hosce Scipiadas, sui
Dum uterque socium pilei rapti reum
Incusat, auri gratiâ, quod intus est.
Amboque superos inferos omnes vocant
Testesque, judicesque, vindicesque. Sed

Dum proeliantes hos foris templum videt,
Pugnisque calcibusque sese tundere,
Et scipiones experiri mutuos,
Visamus ecquod pileos alius gerat,
Sartos, resartos, ac resartos centies,
Intus adipatos & foris, teruncio
Vix æstimandos, nec levandos è luto.

Præfulis ad aulam rectè adit: huic pileos
Suffarcinatos pandit & cur, & quibus
Hos eripuerit. Ilicet mensa super
Eviscerantur, quodque stupeas, aurei
Æruginosi, mucidi, olidi, ast aurei
Puri atque puti, queis nec hilum scorix,
Bis inde centum depluunt, & depluunt
Ter inde centum, fictæ inopix filii.

Id graviter Antoninus indignans, jubet
Coram advocari cæca mendicabula,
Vixdum à querelis & probris pausantia.
Utrique tuber istibus totum est caput,
Atque toto depluit naso cruor.
Solo ergo veniunt pileari pallio.

Quid tam maligno manè Præsul se velit,
Mirantur; ominantur egregiam stipem,
Sed ô galeris perditis nunquam parem!

Hic audiète, quæ meriti erant, nomina:
Fuci maligni, sanguisugæ pauperum

Digni in triremes destinari pallidas,
Et dedolari terga fustuario.

Tandemque capita perliti hoc lixivio,
Post acriora in fictam inopiam fulmina;
Domum remissi, & pauperum subselliis
Carere iussi, ni velint & pallia
Exenterari, & egentioribus dari
Fors delitescens palliis peculium.

Muti recedunt, veriti id infortunium,
Præterque paucos aliquod in solatium,
Haud reddituri illis aurei, sed pilei
Extis inanes, ac adipe solo graves.

Fert collocandis filiabus lætior
Delator aurum, gratiis Antistiti
Reverenter actis. Antè sed relegens iter
In Thaumaturgæ virginis divos lares,
Huic, secundum Numen, acceptam refert
Dotem suarum. Suggestente sic Deo,
Has potuit Antoninus injustas opes
Eripere egentium depeculatoribus,
Et merito, egenas ut redirent in manus.

Hoc erat, acerbam quod periclitantium
Sollicita patris atque matrum vicem,
Tunc parturierat Christipara faustæ rei.

*Theobaldus Largus Campania Comes in-
opia duarum virginum nobilium subvenit.*

Ex P. Binet de Purgat. cap. 8.

THeobaldus olim Gallicæ Campaniæ
Potens Dynastes imperabat; is suas
Opes inopibus erogarat largiùs
Plenis, quod aiunt, trimodiis. Hinc nobile
Agnomen illi vulgus indigentium
Dedere Largus. Fortè nobilium grege
Satellitumque cinctus haud modicâ manu,

Captare

Captare matutinus auram coeperat,
 Cùm genibus adpressum suis sensit virum,
 Virum ut ferebat indoles, non è luto,
 Non è minorum gentium subselliis:
 Frons ipsa stirpis celsioris arx erat.
 Amicula nè vel ima nobilitas erant.
 Ensem gerebat sub sago breviusculo
 Pensilis ab humero balthæus, sed pervetus,
 Suberant refartis ocreis calcaria
 Aurata quondam, sed modò ferrum merum.

Ponè generosos poplites summisserant
 Patrem secutæ; par decòrum, filia:
 Nubilibus annis, virgines, queis byssina
 Vestis erat, at enim trita, adest, cui culex
 Hære nequeat: ut minoris stet coma,
 His mundus omnis ipsa sola erat coma,
 Parcè ac modèstè tota medicâ taniâ,
 Nec vultus alio dignus ornatu, decor
 Is fuit, ut Helenas, sed pudicas, diceres.

Verùm quid ille proderat moerèntibus?
 Sua cogitantum fata limpidissimæ
 Lacrymæ lavabant ora, virgineo pudor
 Pingebat ipsa purpurisso. Nobiles
 Et tam venustas esse mendicas pudet.

Tum supplicem inter medius & fortem patet
 Flebilis, sed magnanima, verba protulit:
 “ Munifice Princeps, facile conjectu est tibi,
 “ Mea & mearum genua strata quid velint.
 “ Nobilibus olim stemmatis clarissimi,
 “ Quas avus, & inde quas pater res gesserint,
 “ (Nec id pigebit confiteri) & quas ego
 “ Domi forisq̃ue, nulla nescit Gallia.
 “ Fortuna vertit læva. Nec tota hîc sumus.
 “ Familia, duram nunc redacti ad manticanæ;
 “ Heu uxor, heu secunda proles est domi.
 “ Si verteretur causa solius mea,
 “ Hanc antè diro dente linguam manderem,

“ Quàm

« Quàm quod ago. Viden' has (masculis suspiriis
 « Singultibúsq; cæsa vox interierat,
 « Nisi mox virilis suscitasset hanc vigor
 « Viden' has? inopiâ sic volente, perdere
 « Quid enim noverca non jubet necessitas?
 « Cogar: pudendum est, fileo. Quæ pietas tua est,
 « Fer opem: licebit nemini opportuniùs.

Grande Theobaldi cingulo marsupium
 Pendeat, orto manè farciri volens,
 Volens & ortâ exenterari vesperâ,
 Non ut quadrantes aut trientes nummulos
 Efflaret æris, sed stateras, sed minas,
 Subinde quantum Larga prensabat manus,

Properabat ergo Principis eò dexterâ;
 Ut quidquid auri quidquid argenti foret,
 Egurgitaret fundo ab imo in pauperem,
 Quando (quid etiam virulenta non jubet
 Invidia, quid non barbara inelementia?
 Artaudus aliquis, nomen infaustum hoc erat,
 Infaustus Aulae corvus, illum proximè
 Stabat asininis & retortis auribus,
 Oculisque spectans instar hirci lividis,
 Nihil hic moratus, præque currens Principi,
 Effando dura hæc supplici impegit viro:
 « Bellus homo es, inquit, ense cum tuo palam
 « Mendicus, hoc & gloriosus baltheo,
 « Et serieatis proli bus circumdatus,
 « Hic delicatas porgis ad stipem inanus.
 « Næ mihi videris esse velle nescius,
 « Quò malè profusum Principem devolverit
 « Infana (dixit pænè) munificentia
 « Quæ monte vasto se æris alieni obruit,
 « Ærariumque depeculata est suum,
 « Dum mille, totos hinc dies, hiradinum
 « Harum phalange cingitur, credi ut queat
 « Tantis in opibus esse tantum non inops.
 « Hæc dicta Largus hausit ægris auribus,

Nec

Nec passus ultra luridum Artaudum loqui :

« Mentiris, & me mordet hæc calumniâ,

« Mentiris, inquam, Artaude, per rostrum tuum.

« Et esto, egenis largiùs profuderim,

« Quæ mihi dedere Coelites largissimè,

« Grates iisdem refero ; quæ prolixiùs

« Donem supersunt plura etiamnum mihi.

« Tate ipse superes, ut mei juris cliens,

« Proinde jure me meo nunc abdicans,

« Te jure eodem his dedo, mancipo, dico

« Te, tuâ, tuosque, ni redemptos nunc velis.

« Nubilibus istis dote statuendâ ilicet,

« Simul & parenti munus ingens conferas,

« An imperatis pariturus sis meis,

« Videtis. Misellus haud mora Artaudus domum

Suas ad aras ducit, & jubet sequi

Patrémque filiâsque more victimæ,

Ut dote grandi has, & patrem grandi sipe

Maçtaret ipse. Doctus est damno suo

Haud prævolare justâ fandi tempora,

Doctus benignæ dexteræ passas fores

Haud velle torvâ claudere invidiæ serâ,

Doctus alienas pronisq; quàm suas

Coràm levare, haud elevare misérias.

Cuncta Theobaldum Gallia in cœlum tulit

Laudibus, at Aulæ ludus Artaudus fuit.

Monialis lætucam vorans, quam signo Cru-
cis non præmunierat, à demone in ea latere
possidetur, sed à sancto Equitio liberatur.

Ex D. Greg. Dial. lib. 1. cap. 4.

Numerosus olim Parthenon morum integras

Noxæque puras educabat virgines,

Quas sceleris horror & voluptatum fuga

Reddierat alto victimas voras Deo.

Huic Parthenoni non ineptè confusus

Hortus

Hortus erat, olerum (pænè dicam) civitas.

Hinc inde porcz, seu parentes arez

Discriminatæ viculis (nam Regia

Via longa, lata visitur) pulegio

Pars cincta, pars lavendulâ aut satureiâ,

Pars discolorè marginata salviâ.

Cernere erat intus, hinc acetosam oxalin,

Allobrogas illinc brassicas assurgere,

Inde capitatas : & suam feles habent

Præstò calamintham, quando cordolium premit,

Suisque raphanis est torus, suus alliis.

Hyssopus & buglosson, & betonica, &

Edulium regina radicum siser,

Plurèsque, quas novit olitor, novit coquus,

In hoc culinæ seminario virent.

Laetuca longis densa muris adhæta est,

Genus omne, crispa, Cappadox, Laconica,

Hic aliquis unus è Proserpinæ procis,

Aut potiùs è Plutoniis calonibus,

Has subter herbas abditus dæmunculus

Limacis instar repit, aut viscum ereans,

Aut mille nodis rete texens ; interim

Quid bufo, quid lacerta, quid coluber sedens.

Folii sub umbra machinentur, aspicit :

Si quas arachnæ neptis incautas clepat

Vorétque muscas, se sui is memorem facit,

Monétque, prædâ fors propinquâ sit vigil.

Huic parva lactucella tugurium dabat.

Hortum subire venia virginibus erat

Subinde, ut auræ lætioris compotes,

Animos & oculos hæc tuendo pascere,

Et si luberet, id loci cælo pia

Patentiori mitterent suspiria.

Dúmque hac & illac illæ & illæ obambulant

Placidæ, silentes, atque securæ sui,

En aliqua muro Nonna tunc propinquâs

Spatians, virentis folia lactucæ videt.

Quò

Quò figis oculum Monacha, quò dextrâ moves?
 Heu propior intuetur, heu premit manu!
 En se recludunt labra, dentes pruriunt,
 Lingua ipsa clamat de palati fornice,
 Age, infer, infer. Ergo, pingendæ Crucis
 Oblita, non oblita circum cernere,
 An aliqua spectet socia, lactucam vorat,
 Simulque lactucæ hospitem nebulunculum.

Nec mora, tenebrio guttur infaustæ subit,
 Totos deinde sese in artus induit.

Collapsa primùm virgo grunnitum dedit
 Horrendum, atrocem, more mactandæ suis,
 Quam pede revinctam lanius instravit solo.
 Undique sorores advolant, opem ut ferant,
 Suisque vinctam quæque stringunt cingulis,
 Illa sed in altum se abs humo vibrans salit,
 Fragilique junco cingulos reddit pares.
 Nunc in propinquas evomit convitia
 Nunc è profunda gutturis voragine
 In verba, quæ virgineus ignorat pudor,
 Nunc in jocos effunditur salissimos.

Tenella, quam vel talitro prosterneret,
 Iam quinque validas defatigat oppidò.

Haud procul Equitius Parthenonis arbiter
 Et Pater, id ævi sanctitate nobilis,
 Hinc aberat: illuc ilicò è vicinia
 Accitus, horti limen haud dum presserat,
 Cùm voce querulâ fatus hæc dæmon dedit:

“Cur me hinc, ô Equiti, cur abactu: us venis?”

“Quid igitur egi, quid patravi criminis?”

“Dum nihil opinans moliensque noxium,

“Sub frondis unâ dormio testudine,

“Hæc avida me momordit ac deglutiit,

“Suique fecit incolam gurgustii.

“Quo jure tandem me meo extrudes toro?”

Nauci has querelas, minoris æstimans
 Equitius, auras dextrâ elatâ secans,

NoRæ

Nostræ salutis religiosâ tesserâ
 Confestim abegit mancipem furvum foras.

Si sic puella se præarmasset Cruce,
 Ille citus aliò se dedisset in fugam,
 Aut excidisset, more conspersi sale
 Limacis, à lactuca in urticam miser.

Parce Paradoxo, Lector, huic etiam meo.
 Dum primus anguis sibilos primos dedit,
 Pomi ut vorandi gigneret cupidinem,
 Si mater Eva fructui dicens benè,
 Manu benè ominante formasset Crucem,
 Coluber futuri territus prælagio
 Nescio quò, ab atra lapsus esset arbore,
 Et mox in antrum se retrusisset suum :
 Quòdque expetendum millies erat magis,
 Illæsa Pomus, Eva foret innoxia,
 Adamus inculpatus, & nos aurea
 Aurei nepotes viveremus sæcula.

*Quid Roma evenerit P. Gaspari Vasquez
 Theologo, domum delirorum ingresso.*

Ex P. Gayassi Doctr. tur. lib. 1.

GENUS omne cerebro cespitante debiles,
 Quos Pazzarellos vulgus Italum vocat,
 Romæ frequentes vidimus, longo ordine,
 Binòsque cubito copulatos mutuo,
 Duci Penates ad sacros, iis ut stipem
 Benigna commeantium donet manus.

Hos & videre est circumiri à plusculis,
 Quos vana curiositas illuc trahit ;
 Nam mira referunt, abs olympo condito
 Quæ non fuerunt, non erunt ; tam ludicra,
 Ciere splenem culicibus ipsis ut queant ;
 Et tam subinde seria, ut Catonibus
 Solonibúsque hos audeas componere.

Vasquez.

Vasquetius ille magnus in notissimis
Theologus, almâ fors in Urbe dum foret,
Pios adire destinaverat locos,
Seu qui seniculos aut aniculas educant,
Aut sejugatas à maritis improbis,
Seu qui puellos aut puellas orphanas
Ter mille, ad annos usque tandem nobiles,
Seu languidorum Pandochea maxima.

Et casus illò duxit, ubi dementium
Gens illa, egestas quos suâ extrusit domo,
Laribus moratur ac habetur commodis.

Vix gressus intrò est, ecce venerandum senem,
Cui barba cubito longa par erat nivi,
Et vitrum ob oculos pervigil; is in atrio
Sibi concolorem conspicatus Gasparem,
Salute donat cominus amicissimâ,
Et se esse præstò, ut rara, si qua sint domi,
Visenda & audienda monstret impiger.

Ergo lubentem ducit ad cubilia
Hinc inde varia, queis se nestellæ est sua,
Ut poculenta, vesca, vestes, porgere,
Et intueri fas sit, ecquid agant rei,
Quos aut phrenitis aut fatuitas noxia
Mandat catenis vinculisque stringere;
Namque alia turba est, emanere quos sinunt,
Domique pedibus evagari innoxiiis.
Quin etiam opifice fortè si valent manu,
Id artis aut laboris exequi licet.

Jubentur alii ligna ferre, ferre aquam.
His deinde verbis Gasparem affatur senex:
« Ut cernis, Hospes, hæc domus Dementium est;
« Quos aut maligna bilis in rabiem dedit,
« Aut quibus inauspicata mœstities, nigro
« Elata fumo fluxit ab hypocondriis;
« Aut queis repulsam passus & languens amor
« Excâ furoris nube convolvit caput.
« Mirum unde, stultos inter, hæc discrimina.

« Mens

« Mens huic amicis gaudet interlunius ;
 « Iſti vicillat unico in negotio,
 « Perfacilis alia diſcero & agere omnia :
 « Si rem hanc tetigeris mediâ aciculæ cuspide,
 (Narrare de ſe fabulam haud putat ſenex)
 « Actum eſt, abitur ilicò in delirium,
 « Neque hinc reditur, ni aliud in medium ſeras.
 « En Philoſophæſtrum ; dum pererrat ſiderum
 « Ortus & obitus, in ſerobem præceps ruens
 « Sibi crux capûtque vertebris movit ſuis ;
 « Nemo unus illo claudicat deliriùs.
 « Vertiginofus alter haud pridem cere-
 « brum fabricandis verſibus peſſumdedit.
 « Audi, audi, ut odas canter à ſe conditas !
 « Sed qui in remota latitat horti pergula,
 « Is ſe eſſe credit hordeum, hinc gallos timet
 « Anxius, & horum conjuges, nè ſe vorent.
 « Vidon' ut opaco ſingularis in angulo
 « Reſideat ille trepidus? hic chryſtallinam
 « Seſe eſſe jurat amphoram, hinc & obviis
 « Occlamat : O me, quæſo, ne contingite.
 « Qui media in aula Regio incedit gradu,
 « Sceptrumque geſtat lignæum, is Rex eſt ſibi,
 « Et ſe ipſe jactat imperare Canadæ,
 « Eoque naves nauticumque militem
 « Mittere quotannis, maximo Europæ lucro.
 « Ut cerebri inanis fieret, egit ambitus,
 « Dum Prætor eſſe urbeculæ ſperat ſuæ ;
 « Ubi ſpe miſellus excidit, monte excidit.
 « Nequeo, jocofam quin tibi rem ediſſeram
 « Eſt hoc in antro, ſi quis amens uſpiam,
 « Permalitioſus. Ne propinqua, ne auribus
 « Naſoque malè ſit. Nuper alicunde advena
 « Hunc ſibi propinquû hîc collocatum reſciens,
 « Domum hanc ſubierat. Tum fenestellâ diu
 « Patente, ſtultum miſerias audiit ſuas
 « Plorare ; ſummum perneſas ſe carceri
 « Quódque

" Quódque execrandum sit magis, se insaniz,
 " Quæ nulla prorsum est, mancipari ergastulo.
 " Illiada rerum hîc se malarum peripeti,
 " Nec esse, qui se verbulo adjutum velit.
 " Densis proinde precibus atque lacrymis
 " Prætozem adiri postulat, sese ut sibi
 " Restituat. Alter spondet extemplò, ac abit.
 " Noster abennentem revocat, & paucis ait,
 " Habere sese, quod propinquo in auribus.
 " Qui ne vel hilum suspicans, has admover,
 " Sed & has agiliùs sentit ambas arripi,
 " Illam sinistrâ, hanc dexterâ insani manu,
 " Opémque clamat; ilicet concurrimus,
 " Fatuo minamur, vapulaturum ut decet,
 " Nisi. at ille raucâ voce, Disce, si sapi,
 " Nec te, nec aures tam propinquas credere
 " Insanienti. Tacuit, aures reddidit,
 " Quas iste palmo longiores extulit.

Illa referebat Gaspari prudens, catus,
 Cæterâque fatuo cuncta dissimillimus,
 Cùm juvenis habitu comptus, ore comptior,
 E fonte, mediâ qui salibat arcâ,
 Hausurus undam, dat salutes eminus
 Abiturienti. Vidit & dixit senex:
 " Venustus ille, quem vides, Juvenculus,
 " Ait fuisse Gabriel Archangelus.
 " Aitque nuntiâsse magnæ Virgini
 " Fausta illa quondam. Sed merum delirium est,
 " Et gravius omni, quod sit hîc, delirio.
 " Námque ipse juro (crede juranti mihi
 " Per alta coeli solia) me Deum Patrem
 " Esse, & fuisse id temporis. Sat hinc scio,
 " An missus à me is juvenis imberbis fiet?
 " Neque missus unquam ab Atriis cœlestibus,
 " Ne visus illic uspiam aut unquam fuit,
 " Ni me juventæ tangeret miseratio,
 " Næ mox in atrum destinarem Tartarum.

" Vale

« Vale Hospes. Abiit Gaspar attonitus, senem;
 Quem prius amica & sana fari viderat,
 Tam derepentè, juvene conspecto, bona
 Exorbitasse mentis à lira suæ.

« Quàm varia nobis cella promptuaria est
 « Summa in medulla, quam cerèbrum dicimus?
 « Abs homine primo, nemo homo phantasmata
 « Vidit aliena, nemo non novit sua.

*Mulier in eandem foveam cum lupo &
 vulpe labitur, & intacta perstat in diem
 sequentem.*

Gesn. lib. 1. Anim. de Lupo.

Venator agrum scrobibus altioribus
 Discriminarat, texerat ramusculis,
 Visceribus ovium pellibúsque straverat,
 Ut quando somnos caperet, hinc foret vigil
 Mulcipula fabrefacta captandis feris.

Iam vesperugo se in tenébras merferat,
 Cùm tria vicissim disparia animalia
 Scrobe tumultantur unâ eâdem condita.

Domi relictâ prole, clàm muliercula
 Agros propinquos ditioris villici
 Subierat, opplerátque semicinétium
 Rapis, sequentis in diei obsonium
 Sibi suisque liberis : fallacibus
 Vicina tandem scrobibus, & betas rata,
 Quos eminere prospicit ramusculos,
 Has in olus exportare mente destinat.

Dum se reclinat propior, ut frondes legat,
 Pedem fefellit margo, & in præceps tulit.
 Tum sese in ima sentiens voragine,
 Inter bidentum spolia, cum rapis suis
 Hinc inde sparsis, quid agat ? A vicina
 Nimiùm remota id temporis nil est opis

Sperare,

Sperare, nil opus invocare. Quempiam
 « Fòrs transeuntem crastinus dabit dies,
 « Qui me lubens, aiebat, educet foràs.

Vix ore dederat verba, vix illud spei
 Hauserat, ab alto pænè supra olli caput
 Pari en ruinâ labitur vulpecula.

Hæc naso odoro pabulum præceperat
 Suo è cubili, advenerátque celerius.
 Sensimque reptans ad scrobis crepidinem,
 Quam frondibus venator occæcaverat,
 Hinc se mulieri contubernalem dedit.

Nec se hinc societas claudit, in votis habens,
 Vulpem sororem visat ut frater lupus.
 Par est malitiâ ; ubi captus est, par est metu.

Recentia exca nescio unde olfecerat.
 Ergo venerandâ lentitudine, ut solet,
 Sorbens biatu narium auras undique,
 Propinquat, & repentè se lapsum vider,
 Mulieris ante, vulpis ante pectora.

Spectans labantes exca tres fovea, novos
 Salvere jussit hospites : immobiles
 Quo se loco sensere præcipites, eo
 Hælere. Pauper interim ut par credere est,
 Tremefacta mulier hocce contubernio,
 Suum sepulchrum conspicans ventrem lupi,
 Seipsa damnat rustici furti ream,
 Rapàsque detestatur alieni soli,
 Veniámque Superos poscit, haud tamen suum
 Dextrâ aut sinistrâ pectus ausa tondere,
 Nè ad sæviendum is gestus irriter feras.

Quis vulpis animus, quis metus ? ea actum putat
 Do pelle, deque pellis interaneis.
 Neque dolus illi prodit ullus obviâm,
 Quo se tæri valeat à lethi unguibus.

Sed lupus ! is inter hanc & illam vix suus,
 Ut esca clausis muribus fastidio est ;
 Sic iste factus præda, prædæ est immemor,

Exanguis

Exanguis, ora pallidus, jugulum sibi
 Vel à mulieris imperi credit manu.
 Oculos volutat suspicaces, incubans
 Caudæ trementi; sortis ut iniquæ canes,
 Demittit aures, quas & arrigit anxius,
 Si fortè sonitum arguiorem det culex.

Ubi Phoebus orbi posterum advexit diem,
 Venator amplas manè muscipulas adit,
 Grandæque mures discolores repperit
 Benè lætus, hinc & gratulans captis seris,
 Hinc & misertus semimortuæ, lupum
 Primum trucidat spiculo bicuspide,
 Dein vulpem in Orcum vulpium mandat citus,
 Scalasque nactus eruendæ pauperi,
 Claro redonat ætheri lætissimam.

« Quid nequit in arctis rebus insolens pavor !
 Tantus cerebrum terror obstupefecerat,
 Ut capite cano nocte facta sit unicâ.
 Domum regressam, decoloratam comâ
 Aviam putarunt liberi, haud matrem suam.

Atenim quis horum gelidior trium fuit,
 An vulpis, an mulieris, an lupi tremor ?
 « Malitia timidum est animâ, esto viribus,
 « Esto venenis fraudibusque polleat.
 Committe phialæ, si lubet, crySTALLINÆ,
 Simul ut morentur, & epulentur, si velint,
 Culicem & arachnem; vitreo in cœnaculo
 Nil hâc timidius, nil erit fugacius,
 Si quando culicis sentiat pedunculum,
 Vel tenuis alæ sibilum, evestigiò
 Et horsum & horsum diffugit sudans metu.

Si nemore medio derепentè validius
 Præpinqva trepident folia, quid pallet magis
 Prædone, dum conscit sibi, et satellitum
 Phalanga tergo retur astantem suo ?

Sic malitioso nil lupo metnentius;
 Incogitatis quando se in septis videt.

*S. Macarius Alexandrinus catulum hyæ-
næ cæcum visu donat : illa die insequenti
pellem ovinam ei defert, grati animi
indicem.*

Ex Pallad. in ejus Vita.

INter ferarum tesqua degebat silens
Macarius alter, ille prodigium viri,
Prodigium eremi. Nec procul sua in specu
Enixa fuerat trux hyæna hyænulam
Luminibus orbam, postque quàm linguâ diu
Lambisset, urfi more, nec quidquam spei
Foret aut medelæ, quid ageret ? primoribus
Corripere labris illa collum filix,
Dein ferre lenta coepit ad Sancti casam :
Hanc fronte pulsans, audit abs antro sonum :
Ingredere : facili sponte panduntur fores,
Ingreditur : humili in cespice ut senem videt
Nescio quid operis molientem, supplici
Cervice, gnatam pedibus adsternit viri,
Et visa fari est, & rogare, ut parvulæ
Aliquam diei & lucis usuram daret.

Præ se Macarius apprehensam hyænulam
(Catulos uti solemus animi gratiâ)
Erigit ; ocellos, quos noverca clauferat
Natura, spectat ; & manu signans piâ,
Hos tenuioris rore sputi proluit,
Tacitè precatus paucula ; æctum hæc fores
Referantur, & mox ad parentem hyænula
Conversa, risu gaudiôque diffluit,
Undique colores atque lumen intuens.

Ambæ cavernam, post peractas gratias,
Senis osculatæ dexteram, repetunt suam.

Hic dormiente sobole, sese in pascua
Vicina penetrat mater, & fors deviam

A grege

A grege bidentem naſta raptat, enecat,
Et pelle totâ nudat integerrimè.

Postquam reviſit craſtinum Phœbus diem,
Benevola (gratus eſt animus etiam ſeris)
Pellem Macario, eliminando frigori,
Hyæna deſert. Hæc ubi inſpexit ſenex
Veſtis alienæ ſpolia, flammarum pares
Retortus oculos pandit, & librans caput,
« Siccine, ait, audax depeculatrix gregum,
« Egon' facinoriſ audiam conſorſ tui ?
« Apage rapinam hinc tu tuam : pauperculi
« Fortaſſe totum & unicum peculium
« Ovis iſta fuerit, quam voraviſti peſſima.
« Et mihi reliquias noxiæ ſerſ impudens :
« Hinc te igitur amolire, furta non emo.
Dûmque aſper inerepare pergit identidem,
Hyæna pellem tollit abs humo identidem,
Et munus oculo poſtulabundo exhibet.

Contrâ Macarius reicit & pede, & manu,
Et ſcipione ; dûmque pertinacior
Fera lacrymando & rugiendo flagitat,
« Ait ille tandem : Ni mihi ſpoſponderis,
« Nullum deinceps pauperis viri pecus
« Abripere velle, fruſtrâ es, & vellus potes
« Quò lubeat aſportare, numquam id ſumpſero.
« Promitte, ſodes. Nulla mora, Sic me Deus,
« Ita juro ſancè & voveo, dixit bellua
Nutu diſerto, & pectori admoto pede.

Ergo receptâ pelle, diſto illi vale,
Frigus aliorum miſit, iſthoc pallio
Amictus humeros Macarius. Quid non potes
Intaminata Sanctitas ? Leonibus
Colludere audeſ, agnus agnis ut ſolet.

*S. Franciscus Xaverius Petro Vellio in India
Mercatori ob insignem in pauperes libe-
ralitatem predicat fore, ut mortis diem
præsciat; ille ad eam egregiè se comparat,
& sibi vivo & præsentì exequias curat.*

Ex S. Xaverii Vita.

FRANCISCUS etiam noster in partem mei
Veniat laboris, ille qui per Indicas
Sudavit oras, messis æternæ sator.

Garamantas inter, inter Indos nobilem
Is Institorem, Vellium cognomine,
Præcipui amoris illigarat vinculis:
Hujus ope & opibus nunc egenos paverat,
Nunc eripuerat è lupanari lupas,
Nunc alia cœlo digna perpetraverat.

Scortum erat honestis editum natalibus,
Sed, quod subinde stirpibus labem parit,
Inopia scortum fecerat. De fornice
Eruere miseram gestiens Xaverius,
Et expetendo collocare nuptui,
Dotem abs amico Vellio deposcere
Animo volutat, & repertum in ludicris
Latrunculorum præliis adortus est:

« Te pauca, Velli, verba, conventum volo.

« Est jam, unde cœlum jus lucrari sit tibi

« Meliore ludo. Quæso te, complusculos

« Largire nummos, opus ut accurem pium.

Aurem observa, nil inaudit Vellius,

Clavo trabali fixus hæret in suos

Pedites & equites, & elephantos buxeos

Suæque Regi, Regiæque conjugii

Periculosas à sui, nisi præcaver,

Consorte ludi trepidat insidias strui.

K

« Fran-

“ Franciscus humerum pulsat: Euge pro tua
 “ Pietate Superis hominibúsq; cognita,
 “ Ovem cruentis è luporum faucibus
 “ Eripe, parentum haud viliorẽ sanguinem,
 “ Eripe puellam è ganea, datá stipe.
 “ Non siluit ultrá Vellius : Pater bone,
 “ Cras si reverti libuerit, faxo libens :
 “ Nunc raptat aliò, quem vides, lusorius
 “ Alveus, & omnis ista bellantũ cohors.
 “ Cras igitur. Oculos ilicò & animum & manum
 In tabulam, ut hostem capter, infert Vellius.
 “ Cras igitur? inquit Xaverius, & quis tibi
 “ Quis mihi vel umbram pollicetur crastini?
 “ Lucis hodiernæ certitudo est aurea,
 “ Mercator elabi fines? Vix protulit,
 Quando ille (sive subita præcipitatio,
 Sive ipsa potiùs impulit virtus manum,
 Linguámque) properus hæc dedit Xaverio :
 “ En tibi magistra clavis arcæ principis,
 “ Quantum hinc lubebit, hauries, nòsque hinc fines
 “ More agere nostro, more nostro ludere.

Exin rapidiùs ligneorum militum
 Aciem revisit, quid geratur contuens.

Abit Xaverius, arcam adit, clave reseat.
 Papæ ! quis auri cumulus ! ô si ter decem
 Cum corbe dorfuaria illuc pauperes,
 Et his canistro hinc veniã piscandi foret !

Inde ergo, quantum prostitutæ sit satis
 Ut sese honesto vinciat connubio,
 Xaverius effert : gratias dein Vellio
 Cum clave referens optimarum maximas,
 Rogatus, ecquid id fiet quod hauserit
 Ter ille centum dexterâ timidâ aureos,
 Velut alieni largus æris, exhibet.

Hic animum, & oculos & manum divertere abs
 Bicolore lusu Vellius, Xaverium
 Obliquus intueri, & inde proloqui:

“ Ideón’

« Ideón' magistram credidí clavem tibi,
« Mihi poenitendum credulo ut damnum dares,
« Mihi pater, & unde tam malam abs te gratiam
« Inire potui ? tricies mille aureos,
« Venæque purioris arcè continet
« Arca illa, cujus ansa pandendæ fuit
« Subsidium egenæ, precibus extortum tuis :
« Meus ferebat animus, ut peculii
« Hujusce per te media pars in optimos
« Abiret usus, reliqua superarent mihi,
« Etiam abitura, si tibi adlubesceret ;
« Vixque modò nummos (sic loquar) trecentulos
« Trepidè extulisti, méque tanti senoris,
« Tantique meriti devolutum præmio
« Lugere cogis, pace dixerim tuâ.

Attonitus hæsit his olympi viribus
Tam derepentè comminutum Vellium
(Ut fulmen ensis in sua solet domo)
Xaverius, hunc præfagus & prænuntius,
« O macte Velli, dixit, abs cœlo Deus
« Hunc vidit animum, vota vidit optima.
« Et is rependet, & ore prædicat meo,
» Tua tibi cumulo grandi adauctum iri bona,
« Queis liberali dexterâ miseros levas.
« Quin ubi beatam, quâ licet mortalibus,
« Placidamque vitam duxeris, lethi diem
« Præscire dabitur, quò ex eas paratior.
Neque is fefellit Vellium, neutrum Deus.
Nec seipse falli aut fallere tulit Vellius.
Id quod peragrè plurimi, maturrimus
Tabulas peregit ultimas & largior
Viduis, inopibus, & locis votis Deo,
Bulgas aperuit absque noxa prodigas.
Post ergo multos solis orbes annuos,
Tandem propinquæ sit diei conscius,
Quâ dente Parææ medius occandus foret,
Ut animus astra viseret, & artus humum.

Ad Curionem manè primo abit citus,
 Et quas ab ipsis pænè cunis noxias
 Patraſſe memor eſt, lacrymatus eluit :
 Ea deinde magno dicta momento dedit :
 « Mi Domine, gratum feceris, ſi ſine mora
 « Sacras ad aras facere pro me jam velis,
 « In veſte pulla, Mortuis ut aſſoles.
 « Ad hæc Sacerdos : Vin' parentemus tibi
 « Vivo & videnti ? Vivus & prudens volo,
 « Totiſque fibris expeto, inſit Vellius.
 « Sed viridis, & roboreus, & ſucci integer
 « Mille paraſangis à tuis fatis abes ;
 « (Curio ait) iſtos, oro, manes abjice,
 « Age, vive, quid enim proſperæ es vitæ ſatur ?
 « Scio, ſcio, Phœbus quid mihi occiduus vehat
 « (Reponit ille) & noctis ante limina
 « Teſtabor oculos mortuus etiam tuos.

Ergo peragitur, & Parentali ſacro
 Suo ipſus adſtat, audit & Requiem ſibi
 Brevi aſſuturam, Amen, Amen reſponſitat,

Repentè fama, mulier illa centipes
 Centumque linguis compitatim pervolat,
 Eheu cerèbro claudicare Vellium.

Hinc capita paſſim conferentes mutua
 Multæ oſtiatim Lingulacæ perſtrepunt,
 Illudque geminant millies ritu ſuo,
 Eheu cerèbro claudicare Vellium.

Mora nulla amicòs & propinquos cernere eſt
 Peſſumdaturos huncce mentis turbinem,
 Aſſuere, circumſtare, lacrymas fundere :

« Hanc nimia pietas, ac inaſſuetæ preces,
 « Et ſcrupus, aiunt, plurimus vertiginem
 « Inauſpicatam parturivit Vellio.

Aliud & aliud quiſque pro ſe ſuggerunt.
 « Eleborus ater, aut ſoporifer cibus,
 « Aut capitis unguen, aut ſinapiſmus valet
 « Cerebro expiando. Sanus interea loci

Nihil

Nihil alieni fatus, aut inconditi,
 Constat sedili Petrus in domestico,
 Et apprecatur his & his longum vale,
 Vale & reposcit. Pars jocabundum rati
 (Erat & faceto tinctus ingenio) rogant
 Ecquò ipse tandem cogitet. Tum Vellius,
 Astra, inquit; Astra; sic mihi Xaverius
 " Præfatus olim est ore divino, fore
 " Ut me diei præscium extremæ Deus
 " Redderet, & ista est. Dixerat, corriserat,
 Cunctisque demirantibus, anima fugerat,
 Vocante coelo, ad destinata præmia.
 " O magna rerum Domina Liberalitas,
 " Arcana Superùm ut præsciantur, efficis,
 " Quòdque tibi laudi est, liberalibus lucro,
 " Ad ora Superùm ut eveletur, efficis !

S. Severus è textore repentè factus Episcopus Ravennatium, indicio columba cælo delapsa, post ridiculum uxoris vaticinium.

Ex ejus Vita in Sæc.

PRÆsul Ravennæ inierat mortalium
 Larem supremum, quâ solet iniri viâ,
 Populùmque consternarat haud parum viri
 Jactura tanti, jamque damnum ut sarciant,
 De more Coetum Antistites conciverant.
 Iam summa in Æde supplicabundi preces
 Ad promerendos Cælites occœperant,
 Cùm fortè pauper licium tractans manu
 Laboriosâ textor, illò tendere,
 Studio videndi, totus arsit. Interim
 Lanifica conjux, cum pusilla filia
 Lanam trahebat, ac in orbes sedula
 Glomerabat, hostis otio durissima.

Viro Severus nomen, haud animus fuit.

Erat ore placido, mente benevolâ omnibus,
 Nihilque vulgi, nilque textoris gerens,
 Præter lacernæ & pilei sordes rubri.
 Velata virtus, inque textrina latens,
 Et par columbæ nivea simplicitas Deo
 Dudum placuerat. Ergo coram conjugē
 Dum fila tramâ lubricante necteret,
 « Suspiriosus, O si, ait, nunc & mihi
 « Ritum hunc sacratum conspici fas foret!
 « *Ux.* Bone vir, faceffe hâc hinc procul præposterâ
 « Malè collocandi temporis libidinem.
 « *Sev.* Bona verba, non est hæc libido, sed pia est
 « Sancta inxueri capita curiositas.
 « *Ux.* Nec mihi, nec ista curiositas tibi
 « Exigua frustra panis è furno dabit.
 « Ego hâc rotabo mille cum gnata glomos;
 « Tu foris iners, ineptus otia bere.
 « Operare, nimium nimia egestas est malum.
 « Non est quod animo spes inambulet tuo;
 « Sive hâc resideas, & tuam lanam premas,
 « Sive ad videndas tot tiaras Præfulum
 « Hinc curiosus effluas; ne cogita,
 « Præful Ravennas haud inaugurabere.
 « Siluit Severus tantulùm, usquedum novo
 « Velut ictus cestro, *Quæso te, ô conjux, sine,*
 « Sine me legendi Antistitis solemnia
 « Spectare: si quid ierit illic temporis
 « Inane lucri, nil verere, spondeo
 « Id nocte solidâ ritè demensum dare.
 « Age ergo (labris dixit illa ironici,
 « Et augurari nil volens, augur fuit)
 « I, curre; quàm mox subieris templi fores,
 « Noster Hierarcha deligère, scilicet.
 Abit, init Ædem, intrâque vestibulum Chori,
 Non ausus ultrâ, sordidus, etiam lacer,
 Per ille rimam largiorem januz,
 Cleri senatum supplicem circumspicit.

Iam sacrosancti Spiritus insonuerat
Solemnis hymnus evocando Numini,
Cum suave coeli murmur illatum sacra
Atria pererrat, inde templi fornice
Hiare viso, fulgor ingens emicat,
Medioque lucis purioris in globo
Columba sensim devolat pulcherrima.

Mixtum stupori gaudium cunctos rapit,
Favoris exitusque praefagos boni,
Ut, cui columba verticem staret supra,
Devota eidem Mitra de coelo foret.

Primum sub Aræ principis conopeo
Sistit volatum pendula, ac si quærirer,
Cui caput obumbret, quemque destinet Insula.
Sellas deinde Praefulum, tum cæteras
Super-ipsa-vehitur placida; limen ultimum
Ingressa, capite mox Severi confidens
Expandit alas. Alitem is percontiens,
Abigere dextrâ, tum sinistrâ nissus, &
Hæc dicta pænè lacrymabundus dedit:
« Non sum, ô columba coelo lapsa, non sum ego
« Quem quæris; alium, si placet, circumvola,
« Alium require. Textor è pauperrimis
« Severus ego sum: è licio prodit meo
« Sola levidensa, pannus exilis notæ,
« Imique pretii. Testis est uxor domi.

Sed diâ volucris conscia, quid intus boni
Sub veste lacera deliteret, tertium
Leves per auras circumacta, tertium
Resedit, ac demulsit inviti caput,
Atque subeundo muneri par ut foret,
Muneribus illud compluit coelestibus,
Visaque profari est, Hic Ravennas Praeful est.
Patrum repente coetus adproperat, virum
Complexus, intrò vel reluctantem trahit.

Exinde textor quispiam è spectantibus
Anhelus ædes ad Severi convolat:

« O Bertha, nescis quid Severo actum tuo ?
 « Hierarcha noster lectus est, suffragio
 « Niveæ columbæ, Patribus astipulantibus.

Exiliit illa, & cum sua forsan colu,
 Fusóque, gnata comite, delubrum petit,
 Stupet maritum, Præsules inter, novâ
 Cyclade nitere, nec potest, quin hilarior
 « Exclamet : Euge mi Severe, perlubens
 « Tua tibi conjux desino ; præstantior
 « Posthæc & astris gratior conjux erit,
 « Quam tibi dedere Cælites, Ecclesia.

Abs sole nato nulla tantam pauperis
 Textoris officina virtutem tulit,
 Nullúsque tantam textor Insulam tulit.

*Japon Neophytus Bonzio falsò glorianti,
 quòd in Jesuitam immisisset Damonem, se-
 se, ut eum mendacii redarguat, lubens
 offert, ut id in ipsum tentet, si possit. Ten-
 tat Bonzius frustra, nisi quòd in ethni-
 cum astantem, Neophyti loco, Damon ir-
 ruit, sed invasus Bonzium pugnis egregiè
 mulctat, & à Damone liberatus, Chris-
 tianus efficitur.*

Ex litter. Japon. anni circiter 1586.

Japon recenti tinctus undâ & Chrismate,
 Quo Christianos inter ascitus, Fidem,
 Et Lodoici nomen is adeptus fuit,
 Patriâ profectus dum urbe peregrè foret,
 Fortè sacrificulo Bonzio dat se obvium.

Hi capita nempe sacra sunt Japoniæ,
 Mealeficorum belli opifices omnium,
 Quis etiam Avernus obsequi frequens solet,
 Satelli-

Satellitēsque mittere, in quos his lubet,
 Bonzius odorans, an suis Vale diis
 Vir hic dedisset, & dedisset se Deo,
 Quem colimus, uni, coepit argutarier,
 Et impudentem comminisci fabulam.
 « Heus Hospes, inquit, habeo quam narrem tibi
 « Rem lepidam & hilarem, & hac in urbe nuperā..
 « Horsum Mæaco solverat, Legem suam
 « Ut venditaret Sacaini civibus,
 « Impostor Europæus improbissimus
 « Jesuita, noster vulgus id dat nominis.
 « Ut rumor aures in meas sese attulit,
 « Mora nulla, portum subeo, necdum exscēderat..
 « In navis ora conspicio: spectrum viri,
 « Hominem macellum; pallio pullo gravem
 « Exoticūque pileo, cui cornua
 « Quaterna quadrum struxerant super coma;
 « Malè ominatam dexterā exertā Crucem,
 « Lævāque globulos is gerebat ligneos.
 « Tunc ego deorum vindices nostratium
 « Manus ad astra subrigo, cœlum intuo,
 « Imploro Japonum Numina, Camos, Fotoquos..
 « Sacas, & Amydas, ut suarum virium
 « Memores in istum malitiæ emissarium,
 « Qui nostra passim Sacra jam pessumadedit,
 « Protinus ab imo Tartaro genium malum
 « Et fortiolem & nequiolem destinent,
 « Qui graviter artus lycophantæ torqueat.
 « Vix tacita verba & pauculas fudi preces,
 « Quando properante ad jus Divūm Dæmone;
 « Jesuita miram hinc edidit comœdiam;
 « Repentè visus ore distortissimo,
 « Jam barrientis instar elephanti, maris
 « Littora quatefacit horridis clamoribus;
 « Iam capite nautas impetit, ferociens
 « Ut taurus; exin ut petulcus simius
 « Bellam choream lubrico instituit pede;

« Tum inconditis grunnitibus, rugitibus,
 « Is porcus est, is est leo. Dii mali !
 « Quos ille ludos, quos dedit nobis jocos !
 « Nunc velle funem scandere anchorarium,
 « Et dissipatis evolare brachiis,
 « Nunc se in profundum velle visus mergere :
 « O si ! at revinctum turba tandem nautica
 « Cæcam in carinam trahit, & compescuit.
 « Domum regredior hoc triumpho nobilis,
 « Totus eachinnis gaudiisque diffuens,
 « Et longa mecum mille spectantium phalanx.
 « I stolide, legem sequitor, imbellem suos
 « A me meoque vindicare robore ;
 « Mendiculos venerator Europæ viros,
 « Quos tam benignè, scilicet, demulsumus.
 Hæc Lodoicus aure non pronâ bibens
 « Vix tenuit iras, sed renidens, Euge, ait,
 « Si te libido mentiendi vellicat,
 « Mentire fascinator ingeniosius,
 « Mentire saltem, ut nè refelli jam queas
 « Illicò. Quid illi, quem malè cruciatum ais
 « Ab introacto dæmone, hîc evenerit,
 « Sat nos superque novimus. Testor tuos,
 « Túque ipse nosti, ne vel umbram Bonzii
 « Unius ausam congregi, totos dies,
 « Queis Sacaini Iesuita constitit.
 « Quia tu timidior lepore, conspecto cane,
 « Ipsâ celerior, sole viso, noctuâ,
 « Nónne in cubile condidisti te tuum,
 « Nè te pudore is obvius perfunderet,
 « Tuasque tenebras proderet, & inscitiam ?
 « Et evocatum, scilicet, Dæmon tuo
 « In Jesuitam se dedit ! belli logi !
 « Age porrò, mendax hac ut horâ pareas,
 « En ego Neophytus, plantula Fidei nova,
 « Ego me meosque facilis artus offero,
 « Ut, queis valere gloriaris viribus,

« Ache-

« Acheronta totum totus in me despuas.
 « Ne vel capillus vertici incumbens meo
 « Trepidabit unus. Hoc tamen eâ lege sit,
 « Ut si evocandis è styge in me belluis
 « Labore sudas irritò, hîc nunc propalam.
 « Fateare te cudisse, quod nugatus es,
 « Mendacium omni gravius impudentiâ.

Idem pacisci Bonzius non abnuit,
 Et hanc sibi ansam lætus insignem dari,
 Quâ se & suorum robur ostendet deûm,
 Carminibus atris exciendò dæmonas
 Hunc in Neophytû, jam jam ad opus accingitur.

Residere saxo Lodoïcus proximo
 Iussus, resedit; ac prius frontem Cruce,
 Simûlque verbis, quæis solemus, muniit.

Vicinus aderat Hospes, is qui dux viz
 Illi per urbem fors erat, sed ethnicis
 Necdum è tenêbris & periculis erutus,

Vix in sedili Lodoïcus saxeo
 Sese locarat, quando in altum Bonzius
 Ut entheatus vibrat oculos & manus,
 Subitòque veluti Cælo Avernum misceat,
 Eadem deorsum jactat immenso impetu.

Inter ea tumidam motibus creberrimis,
 Denissimisque sibilis buccam mover,
 Hirquos subinde, Neophytum versus, rotans,
 An is agitari cœptus, annon turgeat.

Sed hic serenus spectat, & jocans ait:
 « Maeste sacrificule, voti eris compos tui,
 « Mihi barba prurit, talus & nasus rigent.
 Postquam ore tacito, gestibusque silentibus,
 In Lodoïcum ne vel hilum proficit,
 Graviore sese Bonzius motu quatit,
 Deinde crepitans verba sesquipedalia,
 Potentia orcum findere, invitis diis,
 Deabus illic omnibus, terram pede
 Ritu sonipedis pulsât, hinc ululabili

Clangore

Clangore Sacas & Amydas suos vocat.
 « Tum Lodoicus : Ne sacerdos, ne tona ;
 « Moderare voci, dormientes excitas
 « Libidinosos in Iupanari deos,
 « Et fabulantes in triclinio deas
 « Ululando turbas. Bonzium stringit labra,
 Plenâque tonitruum plaustra volvit in stygem,
 Nisi Lodoici tortor inde quispiam
 Advolat, acerbis se flagellis hoc die
 Tergora deorum nuda Cami & Fotoqui
 Pice redditurum molliora liquidâ.

Et verò morem gerere Dæmon Bonzio
 Optasset equidem, tot rogatus vocibus,
 Tot impetitus execrationibus,
 Et præstidpræsensque aderat, hinc circumfremens,
 Hinc more verris impias spumas vomens,
 Crucem Fidemque Lodoici abominans,
 Quæ sua dearment cornua, unguis exuant,
 Dentes revellant, robur omne dissipent.
 Sed & redire Ditis in furvas domos
 Casso veretur opere, nilque noxius.
 (Namque cruciatus, damna, noxis noxias,
 Ut pensa, regi Dæmones solvunt suo,
 In pelle poenas ni velint, pensi loco.)

Quid faciat? iras vertere aliò destinat.

Attonitus hospes Lodoici, Bonzium
 Insanientem his improbas insanias
 Spectabat oculis nil minus opinantibus ;

In hunc repentè genius ater infilit,
 Nil Christiani veritus in eo symboli.

Ubi sensit hospes hospitem stygium sua
 Inire membra, gnarus auctorem mali,
 Quo premitur, esse Bonzium, mox & suum
 Furere furorem cœpit, illum calcibus
 Pugnâsque mactat, & probris acerrimis,
 Donec oneratus, ut decebat, se eripit
 Bonzium ; & ipse, qui premebat hospitem

Dæmon

Dæmon sibi suâ consuluit etiam fugâ.

Tunc Lodoico liber hospes accidens,
Crucem Fidemque Christianam laudibus
Facundus effert, atque Japonum diis
Ritè abnegatis, Christianum se fore.

I sacrificule, vendita vires tuas,
Pugnos tibi suos hospes hic gratis dedit,
Ut evocati vim probares dæmonis.

Macte Lodoice : si Neophytus id potes,
Quid poteris ubi te major ardor ac fides
Provectiorem Japoniæ dabunt tux ?

*Matrona Germana Ministros hæreticos omnia
Fato regi distitantes egregiè deludit,
sistè eos ad prandium opiparum invitans,
& impransos dimittens.*

Ex Florim. & Galasso.

PARISINUS olim celebris auctor est mihi;
Auscim ut chimæram dicere chimæristimam,
Quam si Vetustas in suo errorum chao,
Quàmque sibi Novitas hæretica eodem in suo,
Dixere Fatum. Supra Olympi fornices
Fatum est volumen orbe toto grandius,
Cui folia duro è chalybe densa se premunt,
Innumera numero, vastitate immania,
Et æviternis oblerata laminis.

Hic Domina rerum, ut somniant, Necessitas
Scripsit adamante, quid futurum singulis,
Quos terra tulerit, aut ferat, mortalibus
Abs ævo in ævum, tam charactere improbo,
Tam pertinace, ut astra qui cœlo queunt
Movere Superi, Fata non queant itatu.

His regitur orbis lege inextricabili :
Deus ipse, aiunt ore blasphemò, his subest.
Scortare, pergræcare, macta, pejora ;

Tuus

Tuus est Olympus jure, si in Fatis fiet.
 Divos fatiga precibus, & egenos ssipe,
 Dorsum flagellis, ventrem inanitatibus,
 Haud dubia es orci præda, si in Fatis id est.
 Ut mentiantur Fata, nunquam feceris.
 Hinc cassa, sterilis, nulla libertas tui est,
 Quidquid Papistæ grunniant, arbitrii.

Hereſeos hæc sunt aurea axiomata ;
 Tota hiſce reboant roſtra prædicantia.
 Eſt & miniſtras, & Miniſtrarum aſſectas,
 Eſt & puellas ad lucernam garrulas
 Audire lana cum ſua Fatum loqui.

Si cui familiæ comoda è voto fluunt ;
 Ut illa fluerent comoda, in Fatis fuit.

Si tibi ſceleſta eſt uxor, in Fatis erat,
 Hanc ut ſceleſtâ luce duceres domum.
 Si quam maritus fuſſe deartuaverat,
 Fòrs è popina vel lupanari redux,
 Illâque Miniſtri ſe tuliffet in domum,
 Solatiſque conſiliſque gratiâ ;
 Barbam Miniſter hinc & inde nens ſuam,
 Reſponſitabat : Perfer, in Fatis erat,
 Ut te hac maritus dote ditem redderet.

Iſthæc ſubinde ab oro Calviniſtico
 Germana mulier nec lubenter hauſerat,
 Probè maligna, ſi malignitas fuit
 Germana, ſi non & proba, probo dum dolo,
 Ut edoceret, Fata quid rei gerant,
 Stato Miniſtris & Miniſtrabus die
 Cunctis id urbis adparare prandium
 Simulat opimum, præque triduo monet.

Totus vocatis triduum hoc annus fuit.
 Inter ea cultros fuſcinâſque, ſed priùs
 Acuère dentes cote ; nec jentaculum
 Præſumere auſi, vixque coenam pridie ;
 Nè dapibus ullum peſſulum iſtinc obderent.
 Jam præſtituta vix dies aſſuſerat,

Venère

Venère celeres. Vidua convivas jubet
 Salvare vultu quâ potest lenissimo,
 Amœnam in aulam, quisque ut adventaverant,
 Poscit ut & ineant. Aula erat tapetiis
 Amicta muros undique Babylonicis,
 Mediôque longa & nivea mappis Belgicis,
 Quadrisque strata mensa collucentibus.

Terni, quaterni, sese ut occurfus dedit,
 Stabant Ministri, mutuis sermonibus,
 Ut sit, serentes varia. De Fato fuit
 « Qui verba fereret: En ut in Fatis erat,
 « Nos hoc ut epulo prosperaret inclyto
 « Matrona. Vivat, Fata vivat prospera,
 Dixere cuncti. Dùmque Fata extollerent,
 Ibat, redibat, hospitum velut vicem
 Anxia, salilla jam movens argentea,
 Iam quadra numerans, jam cathédras, ut moram
 Solerter aliam mulier ex alia trahat.

Tum fortè Boreas frigoris acuti pater,
 Nivosus alis pervolabat aëra:
 Pruina barbis hæsitabat horridis:
 Cale-ut illa-fiat tantulum dum prandium
 Fatale prodit, ligna mandantur foco,
 Sed apta fumo suscitando, non foco,
 Viridia silvæ jam recentis pignora,
 Densas ab oculis excitura lacrymas.

Nunc in culinam, nunc in aulam refluens,
 Mensæ accubare num velint, demum rogat.
 Cupidiùs illi se in suos jactant toros,
 Mensamque festinantiùs circumsedent,
 Quàm se vibrassent in lepusculum canes.

At ecce, ut abacum more cõhonestent suo,
 Famuli culullis plena bicubitalibus
 Canistra portant, quæ salivam protinus
 Movere siccis advenis. Isti sua
 Ad Fata remeant, spèque Fata devorant
 Elixæ, frixæ, tosta, conditanea.

Nunc

Nunc prima, tum secunda, jamque tertia
Somuerat hora, sed sonabant acrius:

Sua cuique dudum vacua ventris atria,
Solis inambulata bombis. Interim
Nihil ciborum; sola vox famulantium hæc
(Iam jamque) fertur, hospes ut Italus solet
(Iam jamque) si quid depoposceris, dare.

Si mica saltem Cereris in promptu foret,
Foret unde primam pellerent aliquò famem.

Ultrò ergo servis & citrò meantibus,
Oculum frequentem dant in aulæ januam
An nil geratur: inde pronam destinant
Aurem in culinam, num veru etiamnum crepet.

Diu crepnerat, & fatigarat canem,
Nihilque præter ferrum inane assaferat.
« Numquàmne tandem? (dixit impotentior,
Et fortè senior è Ministris quispiam,
Cui stomachus allatrabat imperiosius,
Lacrymosa fumo lippiebant lumina,
Siccusque in abaco cyathus augebat sitim)
« Numquàmne tandè prandiù? nunc tempus est
« Etiam merendæ. Hos oris ac stomachi sonos
Tumultuantum de propinquo inaudiens
Matrona prodit, ore composito gravis,
Et has, salutem post datam, voces dedit:
« Vos ô Ministri, vos Ministræ pareite;
« Ut fragilis, ut maligna, mentiri queo;
« Ut Fata mentiantur, haudquaquam meæ;
« Haud vestræ, opinor, est opis, qui millies
« Hæc dicta nostris intulistis auribus.
« Vos ut vocarem, fateor, in Fatis fuit:
« Sed quod mihi vobisque cum primis dolet,
« Ut nil pararem ferculi, nil poculi,
« Nil jurulenti, prorsus in Fatis erat.
« Ut mihi deesset Bacchus, & deesset Ceres,
« Haud ulla perdix esset, haud cupedia,
« Ut vestra solas ora biberent lacrymas,

« Fumòque

« Fumóque pascere implacabili,
 « Fata voluere, nec reluctari fuit.
 « Ut video, jejunis domum atque abstemiis
 « Hinc emigrandum, & istud in Fatis erat.
 « Pleni ergo Fatis emigrate, dum lubet.

Dixit, recessit. Nemo non sese intuens
 Stupefactus hæsit, sed famelicus magis.

Igitur an alibi fortè restent abdita
 Melioris escæ Fata, visuri domum
 Abeunt Ministra quisque cum sua, & suis
 Fatis nefastis imprecari pessima,
 Pejora vasis comminantur hospitiæ.

Saltem è culullis illa grandioribus
 Dedisset haustum : At (stolida si fas est dari
 Responsa stolidis) haud id in Fatis fuit.

*Rusticus quidam ebrius, recusantibus dome-
 sticis cum eo noctu cænare, demones invi-
 tat, Adsunt, sed mox invocato Jesu nomine
 abiguntur.*

Ex Simon. Mathol. tom. 3.

ALios ministros atque convivas domi
 Temulentus habuit rusticus. Huic Nollæus
 Nomen erat ; uxor liberique sat probi ;
 Nec audiebat ipse pessimus, nisi
 Quòd pellubenti fauce siccaret scyphos.

Ergo à popina, tota ubi Dionysia
 Iam pæne perpotaverat, noctu redux,
 Ut ebriorum moris est mensam sibi
 Statim apparari mandat, & sterni cibis,
 Zythóque præpotente. Parent ocyus
 Conjux, & una liberi. Postquam suo
 « Tripode refedit querneo, Quin vos, ait,
 « Cænare mecum nunc volo : discumbite,

« Aegra

" Ægra hæc malignâ febre Bacchanalia,
 " Mediûmque carnes inter & pisces diem hunc
 " Sepelite mecum in ampliore cantharo.
 Uxor renuere, deprecari liberi

Cœpère, cœnâ jam diu saturos suâ,
 Somnôque valido dictitare se opprimi.

Tum furor in altum Nollei capitolum

" Conscendit atrox & minax: Ni accumbitis,

" Ni poculum istud exinanitis modò,

" Tot Ego ab Averno huc evocabo dæmonas,

" Qui latera stipent nunc recumbentis mea,

" Quot in hypocauſto stare vos hîc conspicio.

Trepidâ filebant cum parente pignora.

" Tunc ille: Adeste, adeste ab imo Tartaro,

" Sed absque rostro & cornibus, septem incolæ

" Tristis Acherontis, & rebellium locos

" Sex filiorum, conjugisque dyscolæ

" Opplete: pernam hanc, & fabas, & allia

" Vorate mecum. Dixerat; vix dixerat,

En tibi inopina turba, collapsu levi

Quâ per fenestras, quâ per hypocauſtum, viri

Septem astitère, grandiores corpore,

Virides galero, palliôque, & cætera,

Quales maleficis se exhibent amasii,

Illas ad Hirci provocantes oscula.

Speſtante, sed tremente primûm Nolleo,

Fugère proles in penitiorem larem,

Suo ut parenti poscerent opem prece.

Uxor mariti sollicita vicem, ætæ

Visura, subiti quid patrarent hospites,

Sed tacita fundens vota, mente supplice,

Fortuna (Vates ut ait) audaces iuvat,

Sed auspicata iuvit hunc audacia.

" Torvo igitur ore ſciſcitur: Quid rei,

" Et cur id horæ? Non vocasti jam? inquirunt.

" Venimus, & hujus esse consortes cibi

" Geſtiimus: avidos, ut meremur, excipe

Pancraticè, opiparè, & hilariter, sed non piè.

Mora nulla, tripoda quisque corripuit suum,
Lateràque pressant accubantis Nollei.

Mox ille pernam, alter fabas, hic allia

Properante raptabat manu; cùm Nollets,

« Quanam, inquit, istæc hospitum impudètia est?

« Næ vos in aula video ego Plutonia

« Natos & altos. Hoc in orbe vivitur

« Et bibitur aliter: libat hac mensâ cibum

« Potùmque nemb, quin Iesu nomine

« Priùs invocato, & ritè formatâ Cruce.

Audito Iesu nomine, inspectâ Cruce,

Quam media in aura pinxit iste maximam,

Abiere stygii protinus foràs canes,

Fœtore post se (sic amant olidissimi)

Fœdè relicto: thus id inferni fuit.

Propter hypocaustum (cujus ergò nescio)

Delituit mus, fortè reliquorum caput.

Hunc conspicatus Nollets, eadè fide

Et sacrosanctis fretus armis, acriùs

Inerepat, & oculis urget evibrantibus:

« Etiamne scurra restitas? istoc meum

« Quid ad hypocaustum nunctibi negotii est?

« In tuo Acheronte non calescis plus satis?

Exinde raptans obviam uxoris colum,

Hanc rectà in aures destinabat improbi,

Sed istum is antevertit, ac evanuit.

« Contemne, ride, falle, punge, conspue,

« Si dederit ansam, dente morde Dæmonem,

« Vel, ut ille quondam, carpe nasum forcipe:

« Is præ tumoris ac superbiz typho

« Ringet, ululabit, nigra mordebit labra,

« Tandèmque fugiet, nec feret convitia.

*Damianus Japon cecus bellè territat juven-
culas aulicas ethnicas, falsò Jesuitis in
exilium pulsus esum humana carnis ex-
probantes, arrepto earum pedissequo, ac si
eum vorare vellet.*

Ex lit. Japon. 1589.

CAlumniarum conditor veterrimus,
Cui jure summo Diabolus nomen datum est,
Aetate ut omni & omni ut orbe turpia
Facinora falsò semper impegit bonis;
Sic ubi Japonibus nuper illata est fides,
Sategit, & peregit, hostes ut suos
Socios Iesu, à sole nostro convenas,
Vorare carnes sanguinèmq; sugere
Infantulorum, fama mendax spargeret.

Hinc & aliunde suasus amandaverat:
Illos Dynasta Japon Amanguccià
Abs urbe. Vacua fortè in exulum domo
Tres quatuorve Neophyti planctu pio
Referre casum hunc, & dolere coeperant.
Quando leviculas nobiles juvenculas
Illuc ab aula curiositas tulit,
Ut naso & oculo, & ore prono quærerent,
Quid carniùmve, viscerùmve, aut ossium
Superesset hominum, quo suo immanissimo
Ritu comessent Jesuitæ, jam recens
Foras abacti. Vix culinam viderant
Furnùmque, nares opprimunt, crebris humum
Sputis laceffunt, ac si odos recentior
Restet etiamnum carnis humanæ id loci.
« Quis nidor, aiunt, naribus nostris subit
« Insolitus, atrox » quispiam certò puer
« Hic nuper assus, aut in isto coctus est
« Furno, ut cruento dente moleretur, dein

« In

« In stomachum abiret improbū. O factū benè.

« Rege imperante, dum nefasta fax virū est

« Abire regno iussa, quam satius foret

« Abire iussam de Japōnia in crucem.

Hoc se inter istæ nocturnæ melos dabant,

Dum Christianos inter illic cæteros

Damianus aderat, cæcus ille, nomine

Fidæque celebris, nec minùs solertiâ.

In hunc subinde hîc tela vibrarunt sua

Fauces maledicæ : sed silens & providus

Volvebat, ecquod par pari reponeret.

Postquam culinam cum sacello & atriis,

Ceu vulgus impudentium suevit canum,

Lustrâre, sursum scandere his animus fuit ;

Cum Damiano solus, hunc ut luderet,

Moratus aliquis è gynæceo puer,

Et is ab Honore, ut nuncupant, nebulunculus

Procox, scelestus, ut solent ; hic pallium

Hinc inde cæci vellicare arundinem,

Nunc admove re naribus, nunc auribus,

In Jesuitas probra, quæ plures amant,

Et mille sannas spuerè, securus sui.

Verū ut propinquum noster olfecit, manu

Haud mora prehensum tollit, in furnum velut

Jacturus, affaturus, & voraturus,

Ut terror inde horridior artus occupet,

Fornacis instar aperit ima faucium,

Simulque dentes acuit ipsis dentibus ;

Dumque puerili nisu abire brachiis

Puer laborat, pugiunculum, cui

Erat alligatus, Damianus eripit,

Tergūnque fodere simulat. Ecquis parvulo

Pallor pavôrque fuerit, haud dicto est opus.

Tum cæcus ore pandus in trepidi caput

Clamorem ab ipsis eruit hypocondriis :

« Heus famule, ligna fer citus, fer fomitem,

« Ut furus inflammetur ; in promptu est caro,

« Caro

« Caro mollicella, par ferinæ nobili.
 « Quàm lauta nobis coena venit tempori !
 « Citò citò ; ni maturus advenis, caput
 « Erudum vorabo, jamque jamque. Homunculus
 Tremebundus & rem seriò geri ratus,
 « O Dominæ, adeste, adeste, mihi mors imminet,
 « Adeste, clamat, ferte opem, jam jam voror,
 « O Dominæ. At illæ pænè de scalis ruunt,
 Et intuentur semienectum hunc metu,
 Illum vibratâ pugionis cuspide
 Proxima minari, si propinquent, funera.
 « Quid agis, nefandè? clamitarunt eminus,
 « Quid agis? quid in te potuit insons hic puer?
 Damianus iterùm voce mugit ferreâ :
 « Ecquid moraris, famule? nunc oportuit
 « Aflata furno membra, fixâque ilia
 « Illata mensæ, mox ut hæ juvenculæ
 « An caro puelli sapiat, illæ ipsæ probent,
 « Quam Iesuitis sapere mendaces volunt.
 Plus puero & istæ jam tremore concuti,
 Veritæ hunc vorare, & fors vorari cum suo
 Unâ pedisequo, hinc molliusculè loqui,
 Et verba demum mellea dare melleæ :
 « Per omnia, quæ amas, optima, illum desere,
 « Bone Damiane ; nil nocenti ne noce.
 « Nil nocuit? (inquit ille, dirè oculos movens)
 « Nil nocuit? An non vos securus impias,
 « In Iesuitas atra nunc vomuit probra,
 « Infanticidas atque carnivoros vocans?
 « Dam. O parce Damiane, nec dictum puta,
 « Quæ nos puérque diximus. Dicti piger.
 « Dam. Iam poenitentes sceleris audio lubens.
 « Emitto : vestros redeat in sinus puer.
 « Terrore solo vos & illum punii.
 Puero redempto è Damiani faucibus,
 Abiere memores atque juratæ, nihil
 In Iesuitas noxiæ ejusdemmodi

Blaterare

Blaterare deinceps. Vanus id iussit metus.

O si id juberet orbe nostro crebrius,
Dum Iesuitas malevolæ linguæ petunt,
Coetus per omnes pænè, pèrque omnes locos.
Quid inter epulas? Nullibi & nunquam magis.

Sed hos frequenter una res habet malè.

Si quem accidat peccare (non sunt Angeli)

Unius omnis noxa noxa est omnium.

Minuta si sit, montis instar ilicò est.

Si fortè caudam culicis admomorderint,

Caput elephanti mox vorasse rumor est.

« Mirum (ut facetus nuper Auctor edidit)

« Mirum est; fuere noxii, antequam forent.

« Hoc sensit orbis, in suis cunis jacens

« Ad usque canos, quos adultus nunc gerit.

« Pomum marito Jesuitis credulo

« Porrexit Eva Jesuitis credulo.

« Cainus olim fratris in caput dedit

« Mandibulum aselli: Jesuitæ suaserant.

« Misce lapicidii atque cæmentariis

« Propinqua Lunæ pænè erat turris Babel.

« Suo Absalomus struxit insidias patri,

« Et hic Uriæ jusserat necem strui.

« Quis nescit, unde: & fluxit inclementia

« Hinc Jezabelis & Manasse, queis erant

« A pedibus, & cubiculis, ab auribus.

« Tandem Magistrum vendidit Judas suum:

« Ne dubita, id actum est hisce consultoribus.

Hæc ille conscripsit joco, die serio:

« Si quid odiosi (seu bonum, seu sit malum)

« Alicubi factum est, Jesuitæ fecerint.

« Si quem nefanda dextra Regem sustulit,

« Dixit in aurem Jesuita quispiam

« Crimina fatenti parricidæ, Fortiter

« Felicitèrque confodito, felix eris.

« Si quid Senatus duriusculum jubet,

« Esto, integrandis moribus probis bonum;

« Id

« Id ab officina prodiit Jesuiticâ.

« Si liber ab illis prodeat in auras, cui

« Unum insit alpha ventre grandiusculo,

« Vel iota curvo, seu quid errati levis;

« Protinus in illum fulmina & volumina.

« At si quid operum, quæ solent, illustrius

« Superum favore fecerint, infra omnia

« Id elevatur, vellicatur, ambitus

« Et mentis atræ vel sinistrae carpitur.

Quid agas? cum Iesu Jesuitæ opprobria

Fatentur ortu se à suo natos pati,

Callósque grandes auribus suis gerunt,

Armósque latos & capaces criminum,

Quæ ne per ullum perpetrarunt somnium.

Vini scire fontem, Lector aut bone, aut male,
Livorem & odium hi pessimos hostes habent.

« Bonos subinde livor, ast odium malos

« Nocere semper cogit innocentibus.

*Gallus & gallina assati reviviscunt in mensa
Judicis, ut probetur innocentia Ju-
venis peregrini suspensi, & diu in patibulo
vivi.*

Ex Lucio Marineo, lib. 5. de Reb. Hisp.

Quò clara Compostella peregrinos ciet

Ad sacra Jacobi Zebedæi ipsana,

Illo trahebat par piorum conjugum

Cum prole, juvene, quem venustas & pudor

Animusque purus noxæ amabilem dabant.

Moenia jam inierant oppidi, cognominis

Magno Dominico, quando captandæ, ut solent,

Quietis ergò, se in tabernam proximam

Tulere fessos: ilicò hospes, hospita,

Et utriusque gnata dudum nubilis,

Vultu hospitali & commodo excipiunt lare.

Sed

Sed apparata vix scabella infederant,
 Rigidisque manibus consalutarant focum,
 En se puerulus quispiam intrò clàm ingerit,
 Meretrice matre genitus, & claudo patre,
 Et ter nefandus, orbe si toto puer.
 Cupido, si nescitis, is nequam fuit,
 Alatus ille, nudus ille, sagittifer,
 Qui de latèbris tela libravit suis.

Boni ergo mensæ dum peregrini accubant,
 Filia familias fercula his fert, ac refert,
 Et vina fundit, & ministrat sedula :
 Sed mox sagittâ transfadactâ in viscera,
 Amore cæco carpitur : moram haud ferens,
 Mensâ repostâ, segregem à parentibus
 Aggressa Juvenem, pandit incæstam facem.

Hic subitò, ut olim Sol pudicorum Joseph,
 Exarsit oculis & animo : vix dexteram
 Abstinuit, olli quin obumbraret genas,
 Uti addecebat, nube pugnorum gravi :
 Tria modò dicta hæc, Apage prostibulû impudēs,
 Dedit, ac reliquit, Hanc ubi inopinam tulit
 Voti repulsam, tetrius flammæ genus
 Furibunda pellex parturit odio effero.

Abitum parabant advenæ, cùm in manticam
 Incogitantis Juvenis hæc argenteum
 Cratera mergit. Nec migrarant oppido,
 Cùm fremere coepit execrabilis lupa,
 Scelerisque nebulam proprii alieno tegens,
 Cratera furto clamitare perditum,
 Abire fures, improbos nunc jam hospites.

Tumultuari civis omnis, insequi
 Repentè Prætor, & satellitium frequens :
 Nec fortè passus mille ab urbe disritos,
 Placidis meantes gressibus matrem, patrem,
 Juvenemque cogunt stare, cogunt prodere,
 Quid quisque gestet se penes, Quis hic stupor
 Nati & parentum, quæ fuere lacrymæ ?

Furti tenetur Benjamin mantica ;
 En hospites cratera : non est ut neget.
 Protinus acerbâ Judicis sententiâ,
 Frustrâ reclamans, evocânsque Coelites,
 Damnatur ille, deque populo nigra
 Sævo rudenti guttur elisum dare,
 Et esse corvis jussus est jentaculum.

Mœror parentes hausit implacabiles,
 Nec adesse duro pertulit spectaculo.

Viam ergo cœptam profecuti, limina
 Tetigere tandem sancta Zebedæidæ.
 Quæ stillicidia fletuum hîc profuderint,
 Quæ vota, facillè creditur. Inter hæc aves
 Aethiopes, auras quæ pererrant undique
 Ad stadia dena naribus acutissimæ,
 Oculisque lynces, si qua in excelsso veru
 Assanda prosteret, solis ad flammæ, caro,
 Præpetibus alis advolarunt ocyûs,
 Ut Juvenis armos scalpturirent unguibus,
 Oculosque niveos ore sorberent nigro,
 Quod volupe corvis in merenda maximum est.

Sed inanis avida spes fefellit guttura :
 Immane, quantis circumerrarint modis.

Si fortè propiùs adnatarent arbori,
 Mora nulla, Boreas aliquis aut furens Notus
 Subito coortu exhibebat hos procul
 Verba crocitanter rauca: Quis tandè, malùm, est
 « Hic diobolaris furcifer, quem carnifex
 « Nostri esse juris atque pastûs jusserat,
 « Nos hîc hiantes atque pallidos fame
 « Tot jam dies noctesque ridet improbè ?

Hic murmurantum sermo corvorum fuit,
 Dum Juvenis & superstes, & succi integer
 Connivet oculis, nec pili corvos facit,
 Nec restis ullam perlevem, aut suspendi
 Vim patitur : audit transeuntes, hos sibi
 Mala imprecari, illos bona. Interim sua

ubi

Ubi soluere vota Peregrini, solum
Repeterelibuit patrium, heu sine filio !

Mens fuit & illac transmeaturis, ubi
Pendere norant, dicere extremum Vale.

Mœsti propinquant populo, in suspiria
Planctusque versæ. Vidit, & pedes movens
Mariusque gnatus subrigens, Jam lacrymis
« O mater, inquit, tempera : vivus videns
« Etiam supersum. Summa Divorum Parens
« Magnusque Divus, queis fuistis supplices,
« Utrimque membra fulciunt innoxia.
« O nate vivis? vivo, propera, Judicem
« Et facere certum, & postulare, ut jam meæ
« Tandem ille facilis credat innocentia.

Si pedibus alas Mercuri nectens suis
Volavit umquam mulier, hæc prorsum fuit,
Quæ, dum vicissim filium affatur pater,
Prætoris ædes impetu magno subit.

Is mensæ opiparæ fortè convivas habens,
Jubet introire, quidve poscat eloqui,
Et elocuta est genibus affixis solo :
« O domine, vivit, nec potuit insons mori,
« O Domine, gnatus patibulo infausito meus
« Pendere nuper jussus. Actutum jube,
« Ut placidè ab alta devolutus arbore
« Mihi patrique redeat incolumis suo.

Præ nupero mœrore deliram ratus
Judex, aperto splene responsi hoc dedit :
« Tam vivus ille, sic & aurâ vescitur,
« Quàm gallus & gallina, quos hinc conspicias
« Assos, & hinc & inde larido satos ;
« Quos & deartuare jam jam molior.

Dixerat, & unâ dexteram produxerat,
Ut utrumque dissiparet in paropside,
En gallus & gallina vegeti, sospites
Repentè jactant è sua lardum cute,
Plumasque nacti candidas, obambulant

240
Mensæ per æquor; obvias micæ vorat
Gallina; gallus tam suâ, quàm conjugis
Salute lætus, hemicyclo hanc ambiens,
Expectorare cœpit alto gutture
Præna gallinaceum. Miraculo
Stupendo adaustus Prætor, eveſtigio
Cibis relictis, cùmque convivis abit.

Tota properantem consecuta civitas
Sacra & profana, cùmque ventum proximè est,
Ubi alacer oculis, candidissimus cure,
Niſilque solito longior ſtat pendulus,
Cui nullus imber vel pilum madefecerat,
Nec ullus ora Phœbus inſuſcaverat,
Cui ne vel umbra nocuerat volucrum,
Ille comitatum plebe cernens Judicem,
Hos ore placido ſic ſupernè affatus eſt:
“ En ego rapinæ nuper impactæ reus
“ Scilicet, ab alto conſcius rei Deus
“ Non tulit ut inſons morerer. Annon cernitis,
“ Hinc ut benigna me ſiniſtra Virginis
“ Semper-Beatæ non gravetur tollere,
“ Et hinc Jacobi dextra? commodiſſimùm
Utrimque ſultus vivo, nec quiſquam magis.
Haud mora, ligatis ſubter alas funibus,
Humo ſuiſque redditur plaudentibus,
Habente meritis plebe Matri Cælitum,
Deique quondam Patrueli gratias.

Quid interim gallina, quid gallus, dapes
Inter relictis? Jam probè epulatos, domum
Prætor reſſuſſus, ad ſacros ferri lares,
Et exhiberi conſluentibus jubet
Nobile, nec antè cognitum, ſpectaculum
Volucres, cruentus quas trucidarant coquus,
Spoliarat extis atque veſte plumeâ,
Demum igne toſtas, in catino conditas,
Dederat edendas, jam colore candido
Noviſque pennis inclytas, vitâ frui

Novâ

Novâ videre est. Hos & in septennium
Vixisse jurat Auctor oculatus, dein
Sibi coneolores transdedit posteris
Marêmque feminâmque; quos & altero
Peperisse similes testis est septennio.

Sic vixit ac revixit id miraculi
Pluribus aristis, testibûsque plurimis.
“ O quanta vis est omnium rerum Arbitri!
“ Fas mihi sit in re non nova verbum novum
“ Condere, Trisarchithaumaturgus est Deus.

*D. Franciscus docet Fr. Leonem quæ sit
vera Religiosi hilaritas.*

Ex Chronic. lib. 2. cap. 48.

Hilaria aperuit, claudat etiamnum mea
Hilaris ferendo, hilaris patrando grandia,
Magnæ Minorum gentis Affisus Pater.

Comite Leone, fratre candidissimo,
Abs Perusinis fors remigrabat domum,
Domum Mariæ ab Angelis cognominem.

Stringebat arva bruma crudelissima :
Ibant rigentes in lacerna pallii;
Lorica potiùs illa quàm vestis fuit.
Cucullus, instar cassidis, præ aspro gelu
Stabat rigidior diriôrque ipso gelu.
Nivosus aures aquilo corrugaverat
Veteris ad instar pellis, aut fixæ ungulæ.
Naso frequentes depluebant stiris,
Nisi præacuto fortè pigræ frigore,
A nare starent pendulæ, quales solent
Stillicidiorum stare de canalibus.
Suam sonori muscam, nolint velint,
Utrique dentes concinebant frigidam.
Cruciabat ima cyclas affricu pedes.
Leo anteierat, quando Franciscus, Gradum,
“ Inclamat, exodum siste tantillum, ô Leo.

Leo stitit; orsus inde proloqui Pater :

- “ Si nos loquace turba monstret indice,
 “ Et dicat, Hi sunt columnæ, hi sacra domus
 “ Fulcra Lateranæ, hi vera terræ sidera :
 “ Aut si volucris Fama pennis didita
 “ Virum per ora volitet, & Minoribus
 “ Agmina virorum mittat undique obvia,
 “ Qui tanta dona, qui cupedias ferant ;
 “ Læticia si nos inde titillaverit,

Hæc solida non est hilaritas, frater Leo.

Conticuit ; exin pauculis à passibus :

- “ Si de præalto pulpito ædis principis
 “ Ad capita mille millies frater Minor
 “ Ab ore fundat mel merum eloquentiæ
 “ Sacra, profana, tam potentis, lætea
 “ Ut corda findens, fruge meliori beet ;
 “ Docere doctus, & movere mobilis,
 “ Lenocinari natus aptus auribus ;
 “ Et turba plausus edat, & lacrymis piis
 “ Singultientes feminae in solum pluant,
 “ Et inde nobis gaudio cor palpitet,

Hæc solida non est hilaritas, frater Leo,

Ierant silentes longiusculè ; repens

- “ Franciscus : Esto, dissitarum gentium
 “ Eloquier ore noveris frater Leo,
 “ Arcana teneas & soli, & coeli, & salis,
 “ Viâsque volucrum, pisciumque, siderumque :
 “ Esto Angelorum calleas vernaculam,
 “ Francisce, nec te præterita, nec te Leo
 “ Lateant futura, & non futura (sed Deo
 “ Facile futura, si luberet) omnia :
 “ Rimatus altæ mentis humanæ specus,
 “ Penetres cabile conscientia intimum :
 “ Si pulmo bullis grandioribus tumens
 “ Seu tibi Leoni, sive Francisco mihi,
 “ Transversa septa feriat, & risum vocet,
Non est hilaritas hæc solida, frater Leo.

Post

Post ille deinde pauca subsistens, suo
 " Dat hæc Leoni : si favente sic Deo,
 " Si fuerit inquam fas tibi, far & mihi
 " Dare jura Satanæ, deque possessa domo
 " Huic imperare reditum in illunes locos,
 " Eximere surdas pessulis aures suis,
 " Redintegrare crura caludicantibus,
 " Oculosque cæcis (quodque supremum est dari)
 " Vitam sepultis atque cineractis dare,
 " Et inde fibris nos voluptas vellicet,
Hæc solida non est hilaritas, frater Leo.

Ea inter ibant ; & Leo hîc impos sui,
 Sanctæque curiosus has voces dedit :
 " Quorsû ista tandem dic? age oro, Quæ, bonû,
 " (Tuam per ipsam te rogo hilaritudinem)
 " Quæ solida tandem est hilaritas, Pater bone?
 " Franciscus olli : Iam salutatâ domo,
 " Pullaque nolâ lenius, si nussitans,
 " Et torvus oculo janitor, manu minax,
 " Semi-referatâ januâ, probè agnitos
 " Procul inde abesse mandet, errone vocet,
 " Hominésque nihili, pus merum hospitalium,
 " Suique nodis nos salutet cinguli,
 " Nos frugiperdas, nugivendos nuncupans :
 " Has si salutes aucupemur lætiùs,
 " Quàm si rigaret ilicet caldâ pedes,
 " Aut recrearet dapibus exangues fame,
 " Sûbque boreali stragulâ, in pluma nivis
 " Sternamur alacres & gelata in culcita,
 " Ac si in capillo leporis aut inter rosas
 " Meridiari mollicellas fas foret,

Hæc solida tandem est hilaritas, frater Leo?
 " Si rursum adultrâ nocte tangamus fores,
 " Sonóque tacito janitor somnum sibi
 " Intercalari frendeat, foràs ruat,
 " Dirísque miseros figat asperioribus,
 " Sannísque, quas non leno, non latro ferant,

« Dein fasce grandi clavium tuas, meas
« Malè mulctet aures, & retortis ictibus,
« Vultum ille devenustet hâc aspergine,
« Aut terga fuste metiatur horrido,
« Ut utrique barbas de suo evellat solo ;
« Si probra nobis benè oleant, & verbera
« Impacta malis naribûsque rideant,
« Ut, vix modesto diffuentes gaudio,
« Reddamus alto gratias altas Deo,
« Et janitori lene pacis osculum,
« *Hæc illa tandem est hilaritas, frater Leo,*
« Inambulantum Regia in Crucis via.

E L E.

ELEGIÆ.

Lacrymæ Adami.

Immortalis erā, morbóque impervius
omni.

Hoc fortunatus nomine, Justus
Adam.

Cernebam placidus, nusquam indig-
nantibus astris,

Et nitidos Soles, & sine nube dies.

Eheu quid licuit, quid profuit esse beato,

Si mea tam præceps gaudia luctus habet !

Quid plorem furti reus, æternique laboris

Damnatus duram vertere iussus humum ?

Unū est quod lacrymas ciet & ciet impete magnos;

Pro me próque meo semine Justus eram,

Hic vos congemitis, comploratisque nepotes;

Peccavi Radix impia, Rame luis.

Pròh quoties in me clamabitur, O Pater Adam,

O nimium natis perniciose tuis !

Cùm malefuada uxor divelleret ungue maligno,

Et mihi de veritis fructibus esse daret,

Debueram dixisse, Apage hæc immittia poma,

Non comedam, conjux improba, non comedā.

Vidimus : heu menti placida nil tale verum

Tendebant oculi retia ; capta fuie.

Carpimus, & voluit me dextra monere pericli :

Fallaces oculi detinuerē manum.

Edimus & nobis lacrymabilis obstupuit dens

Impediens pomii prætereuntis iter.

Sed frustra : fauces avidæ jam jamque vorare,

Et dare per venas corporeosque sinus.

Hinc illæ lacrymæ, lamentaque posthuma mundi

Quod fons deliquit, solvere rivus habet.

Protinus afflatos gressata impune per artus

Horrida tempestas eripuit mihi me.
 Heulubi sum, exclāo, quid enim cōmifimus uxor?
 Quid video? nuda es, turpis es, occulitor.
 Abdimur in silvas, quò nos pudor & timor egit,
 Hic Deus horrifonā voce tonabat: Ubi es
 Adam, Adam? tacitus latui sub fronde malignā:
 Sed graviore Deus voce tonabat, Ubi es?
 Suspirans ego: Quam dederas mihi, futilis uxor
 Illicitos fructus edit, & esse dedit.
 Siccine, ait, iussis contraire uxoriū audes,
 Præfidensque tui, despiciensque mei?
 Terram sudore riga, stipendia culpæ
 Nutritura tuæ terra rebellis erit.
 Pulvis eras, hominē cū te compegimus, & jam
 Pulvis es, & terrā vindice, pulvis eris.
 Ergo age damnatus sudato vivere pane,
 Vive (parura tamen est vivere) vive miser.
 Dixerat, attonitōsque pudore, timore, dolore,
 Præcipites illinc Ensis & Ignis agunt.
 Pellimur è partis felicibus in loca tantis.
 Adam digna tuis ausibus, Eva tuis.
 Frondibus obtegimur, quas tradidit obvia ficus,
 Filæque nestendis nil nisi juncus erant.
 Circumspexi oculis trepidantibus: ilicet in me
 Obvia nescio quo de grege turba ruunt.
 Curzque, Planctūsque, catenatīque Dolores,
 Hinc Metus, inde Lues: hinc Sitis, inde Fames.
 Hinc etiam Morbi, variū pecus: hinc fera Bella,
 Ac alix pestes, iliadēsque mali,
 Oscula libantes mihi formidanda, parentis
 Nomine compellant suscipiūntque sui.
 O conjux, unde hæc nobis nequissima proles?
 Quando parta tibi hæc pignora, quando mihi?
 Suspicio coelum; jam conjurata tonabant,
 Cudebāntque ignes in caput astra meum.
 Aspicio terrā: tribuli undique & undique sentes,
 Quoque pedem cœpi figere, spina fuit.

Aestus

Aestus erat, sedeo cum conifera terebintho :

En frontem rigidâ cuspide musca ferit.

Quàm dispar rerum facies, quàm discolor hora !

Quàm nocuit subdi non voluisse Deo !

Qui fueram rerum dominus, Princépsque ferarum ;

Ipso etiam coelo iudice, patrè Deus,

A putri vespa, culicisve proboscide vexor :

Tam properè oderunt Principis ora sui.

Quid non audebis leo, quid non urse rebellis,

Si mecum vilis proelia musca gerit ?

Esurii : colocynthis erat mihi proxima, carpens.

Divido, consorti distribuoque meæ.

Illa sed exclamat : Conjux quid sentio ? mors est.

Ut mihi labra tument, aspice : virus inest.

Procubui tandem verba intermortua findens,

(Vocem rumpebat lacryma, vox lacrymam)

Disce Adam, vósque ô venturi discite nati,

Quàm nocuit subdi non voluisse Deo !

SCAZON.

Misero Poëtae blande Lector ignosce :

Daturus ibam lacrymas Evæ matris ;

Sed ex lituras fecerant tot & tantas,

Ut & pigeret & puderet emitti.

Quid enim leporis, quid foret voluptatis

In semihulco & sesquiaspero versu ?

Suspiciosum carmen, inter-&-ruptum

Singultiendo, lacrymando, plangendo,

Mihi ruborem misset, & tibi rictum.

Igitur premendo lacrymas abortivas,

Meo pudori & nausæ tuæ parce.

Lacryma

Lacryma Prodigii.

O Dira esuries, ô ineluctabilis angor !
 Frustra stipis parvæ tenuia nemo dabit ;
 Saltem ô si liceat misero mihi dicere, Vivo
 Porcorum reliquâ colluvione satur !
 Ille ego qui nuper plenus conviva regebar
 Aucupio ventris ingenioque mei,
 Nunc frustrâ vel porcorum collacteus, opto
 Inter patre lutum quisquiliâsque mori.
 Et moriar, cui verna domi est bene pastus ? Egône
 Filius extinguar dispereâmq; fame ?
 Notus plus nimio hospes erâ, dominûsq; vocabar,
 Suffocata auro dum mihi bulga foret :
 Iam toties scortis, toties supplex parasitis,
 Clamo mendicâ voce manûque, Date.
 Nempe, omnes oculo me connivente tuentur,
 Et novisse, humero subsiliente, negant.
 Dum siliquas nemo, glandes dat & herculè nemo,
 En mihi jejuno sex abiire dies.
 Ibo malisq; bonisq; avibus: nil deprecor, intus
 Irâ majori lancinat atra fames.
 Quî tamen aggrediar Patrem in foetente lacerna
 Et lacer & squallens, illuviêque gravis ?
 Quid faciam si me duro defixerit ore ?
 Quid si etiam verbis verbera juncta velit ?
 Quid facerê? quod & hîc facio. Nolensq; volensq;
 Perpetiar, noxis immoriârque meis.
 Ergo age surgendum, & lacrymas tanto imbre
 pluendum est,
 Eluat ut sordes, deliniâtque Patrem. (mant,
 Spes magna in lacrymis. Lacrymæ mihi talia cla-
 Perge, importunæ cuncta queunt lacrymæ.
 Advolver genibus : si fas erit, oscula figam,
 Si lacrymæ dederint otia, verba dabo.
 Si fors singultu vox intercepta fatiscat,

Sin-

Singultus vivæ pondera vocis erunt.
 Quid video ? Pater annoso ruit obvius impete,
 Et sua pacifici brachia more parat.
 O Pater (ô justo defunt sua verba pudoti,
 Verborumque vicem lacryma sola subit)
 Peccavi Pater & coelum terramque fatigans,
 Testes nequitiae feci, habeoque meae.
 Ne rûe in amplexus, néve ô Pater inclinator:
 Quid das indignis oscula tanta genis?
 Inclama, objurga, calique meique tuique
 Immemorem, ingratum, degeneremque voca.
 Vincula si merui, si ergastula, lætus inibo:
 Si vel mancipium vis fore, lætus ero.
 Hoc unum obtestor, per te matremque meam, te,
 Ut recrees pauco mortua membra cibo.
 Jure quidem dices, Post tot mea crimina, dices,
 Auderen' escas improbus esse meas?
 Siccine iners lurco, malè conciliate, nepotum
 Pessime probrosis foede libidinibus?
 Plura & plura parens probra, si lubet,ingere: feci
 Plura & plura parens crimina, jure luam.
 Nil mihi cû vitulæ est: stola candida, nil mihi tecû:
 Non est conveniens hic color, ille cibus.
 Tantùm ut edam micæ & frustula panis adest,
 Et si aliud non est, dentibus ossa teram.
 Jure facis germane, fremens in limine restas:
 Jure nimis facilem corripis ore senem.
 Quo Pater, & quænam pietas hæc impia? tantin?
 Indecorem natum foedis fragumque facis?
 Nos bene morati, nos fulcrum dulce parentis
 (Obsequii tanti præmia) turba sumus.
 Negligimur, vix elumbi malè pascimur hœdo, 1
 Vix matutino conciliamur Ave.
 Proderit improbitas fratri suæ? proderit aufum:
 Progeniem factis dedecorare suis?
 Sed frater, bôa verba, nè inulcere sis malus úguis,
 Jam pridem perii, disperiisse velis?

Esto,

Eslo, decoxi vina inter, & inter amores,
 Sed puduit noxæ poenituitque meæ.
 Intra, intra, Patrémque vide cui vita revixit
 Altera : lætitix par tibi causa novæ.
 Gaudia gaude eadem, fraternaque brachia collo
 Nondum oblita mei brachia, nocte meo.
 Sed vos ô famuli, vos Posteritas adjuro,
 Exemplo docti quilibet esse meo.
 Et ne, si sapitis, medium cuctaminor hilum
 Temporis, exitium est exitiale mora.

Brevis ad studia Parænesis.

Vilis homo, cœli pars altera & altera terræ,
 (Plus tamen è vili plus miser hausit humo)
 Ore, oculo, aure, animo terrâ vorat, omnia tandē
 Terreus, & cœli vix melioris amans.
 Quid facias, ut quod malè sorbuit, expuat, & se
 Sollicitus pennâ remige tollat humo ?
 Hæc discat, fac ut benenatam ad Pallada mentem
 Derivet curæ nobilioris amor.
 Utque lubens matutino de rore pluentes
 Herba bibit gemmas, deliciâsque vocat :
 Sic desiderii mens ista fidelibus optet,
 Quas alit Ingenii pensilis Hortus opes.
 Ergo agedum Pubes, pretiosæ tessera laudis
 Si vis, esse potes : si potes, esse velis.
 « Tam citò trans Isthmon vitæ brevis itur in Altû.
 « Et mors, quando voles discere, dicet, Obi.
 Unda undam ceu trudit, odor ceu trudit odorem,
 Sic agitur spatiis vita volubilibus.
 Nata, renata, iterumque renata elabitur hora,
 Immoriens gyris irrequieta suis.
 « I propera ; semper nocuit differre paratis ;
 « Suffocant parvæ commoda magna moræ.

Optio corona aurea, vel spinea.

ELige, utrâ malis: en Aurum, en Spina, coronæ.

Illâ nitet gemmis, sentibus istâ riger.

Hanc auri-montes doctus promittere Mundus;

Incolit, & pellex insidiosa Caro.

Illam Sobrietas, & parca Tempora mensæ

Ac illibatæ gemma Pudicitia.

Hanc, Epulo, tuâ byssus habet, tuâ purpura sedes;

Hic tua mendicat, Lazare, pauperies.

Hic vigilæ curæ stabulantur: ibi otia ridet

Hospita, sed paucò post abitura die.

Hic morbi atque lues: mortisque cubilia febres;

Illic ridenti in corpore flens animus.

Illâ viros invitat arundineâsque puellas,

Inque senes blandæ vim meretricis habet.

Hæc luteos animos, & nil nisi fictile Carnem

Territat, ut pueros mormolyceæ solent.

Istâ vel illâ tuæ conceditur altera vitæ:

Altera dein satis illâ vel istâ tuis.

Elige, utrum malis: renunt miscerier ambæ.

Aurum vivus habes: hæc obœantis erit.

Hæc Divi, quondam præstantia nomina terræ;

Armari spinâ discupiere caput.

Hanc alii, vacui meritis, expertia cœli

Pectora vipereo sanguine pejùs habent.

Cùm tuba supremam clangore vocaverit horam,

Qui spinam vivus gesserit, Agnus erit.

Æterni dextram vis Judicis ane sinistram?

Qui vivens aurum gesserit, Hœdus erit.

Quantæ delicæ, Christum exaudire Beatos

Affantem placidâ voce, *Venite boni?*

Quantus erit terror hunc exaudire tonantem

Æternum miseris auribus, *Iste mali?*

Quid facies, qui gallinæ jam filius albæ

Nil de fortuna turbidior bibis?

Quid

Quid curvæ in terras animæ, pecora ebria face,
 Aut Epicuréo de grege Turba sues?
 Clamabit miser, O quanto mihi constitit Ausû?
 Cantabit felix, Hoc mihi Spina dedit.
 Elige utrum mavis, vel conclamare Beatiss,
 Vel miseros inter vis ululare miser?
 Sed fragilem tanto cur tempore gesto coronam?
 Non amo te, procul hinc Aurea, non amo te.
 Non emitur tanti stultescere, Quid mihi tecû est
 Ementite color, cætera putre lutum?
 Spinea torquis ades, frontique immersa profûdæ,
 Ut lubet, occipiti sincipitique noce;
 Et felix animi cerebrum bibe, robust ab alto est,
 Spicula nil menti sunt nocitura meæ.
 Sculpe, Corona, tuâ hîc gentilia; sanguine pinges,
 Frons gerat ut Domini stigmata viva sui.
 Excoria: pellem, non mentem tollis, & inde
 Qui fluet, illustris des mihi sanguis erit.
 Nondû abî in rivos sanguis mens. Esto: benigni
 Cûm Ducis intueor Vulnera, sperno meæ
 Spinarum consors & conscie tormentorum,
 Per te per si quis, Christe: preci locus est,
 Connubiû hîc placidus firma castosq; hymenæos,
 Nolo sine hoc serto vivere, nolo mori.
 Cernis homo spinas, spinas insignia cœli,
 Symbola divinæ cernis amicitia?
 Si sapis, hanc capiti, dum fas est, inde coronam:
 Quæ gerit hîc stimulos, post reseret radios.
 Sed cave: quod lucere vides, est proditor Aurum,
 Quod ferit hîc radios, post adiget stimulos.
 Ergo age, quisquis ades meliori præditus aure,
 Hæc bibe verba senex, hæc bibe verba puer.
 "Alterû in alterius medio latet: Optima mens est
 " Per bona nolle malum, per mala velle bonû.

*Positum in medio, quò me vertam,
nescio.*

Hæreo, lac inter meditans interque cruorem,
Inter delicias uberis & lateris.
Et dico (si fortè oculos super ubera tendo)
Diva parens, mammae gaudia posco tuæ.
Sed dico (si deinde oculos ad Vulnera verto)
O J E S U, lateris gaudia malo tui.
Rem scio: prensabo, si fas erit, ubera lævâ;
Et dextrâ tacitus vulnera corripiam.
Ubera lactari volo, sed volo Sanguine pasci,
Deliciis que tuis Christe, Maria tuis.
Vulnera sed nati tua sunt, da Vulnera Mater;
Ubera sed tua sunt, ubera nate dato.
Ubera si abnuitis, concedite Vulnera; tandem
Vulnera si abnuitis, ubera sola date.
Lac Matris miscere volo cum Sanguine Nati,
Non possem antidoto nobiliore frui.
Lacte nives anteibo, rosas anteibo cruore,
Efficiet purum mamma, eruor vegetum.
Vulnera restituent turpem ulceribus mendicum,
Testa cui saniem radere sola potest.
Ubera restinguent pueri sitientia labra,
Quem Sara non patitur, què neq; nutrit Agar.
Illa mihi ad pestè procul & procul expungédam,
Ista mihi ad longas evalitura febres.
Vanus honos me perpetuâ prurigine tentat?
Exaturare queo Sanguine, lacte queo.
Livor in expleta rubigine sævit in artus?
Detergère queo lacte, cruore queo.
Ergo Parens & Nate meis advertite votis,
Et date posse frui Sanguine, lacte frui.
Parvule, maternis medius qui ludis in ulnis,
Qui tua jam complēs ubera, jam vacuas,
Quid me respectas obliqua tuentibus hircus?
Roboris

Roboris in cœlum nil modò livor habet.
 Sæpè quidem dixi, noxis offensus iniquis,
 Tûne meas mammas improbe, tûne meas ?
 Nolo tuas, ô nolo tuas, Puer auree, mammas :
 Non sum tam duri, tam gravis oris homo.
 Intrarit Thomæ manus in lateris mare magnum,
 Sanguine regrediens ditior, atque fide.
 Non eadem mihi frons: Pudor antegressus Amori,
 Est desiderii meta modûsque meis.
 Sat foret effusi pars exiguissima lactis,
 Illâque me niveum redderet, imò nivem.
 Si scintilla potest magnas accendere flammâs,
 Cur non extinguat lactea gutta sitim ?
 O si vel lateris pluat unica & unica stilla !
 O si de dextræ Vulnere gutta fluat !
 Si nil è dextra vis impluere, implue lævâ ;
 Si nihil è læva, de pede sanguis eat.
 Si tibi non placeo, vulnus mihi Vulnere danto ;
 Mercedem danto Vulnere, si placeo.
 Sæpè mihi Babylon paterâ propinat & auro,
 Ingeminâtque meis auribus, Euge bibe,
 Non faciam, vel si cœlum miscebitur orco,
 Rumparis meretrix impia, non faciam.
 O sitio tamen? ô vocem sitis intercludit !
 Nate, cruore sitim comprime, lacte Parens.
 Dic matri, Meus hic frater sitit ; optima mater,
 Vis de fonte tuo promere, deque meo ?
 Dic Nato, Tuus hic frater, mi melleæ fili,
 Captivus monstrat vincula, lytron habes.
 Nate Redemptorem monstra te jure vocari,
 Fertilior reliquis si tibi sanguis inest.
 Tûque Parens, monstra Matrem te jure vocari,
 Ubera si reliquis divitiora geris.
 O quando lactabor ab ubere, Vulnere pascar,
 Deliciisque fruar, mamma, latûsque, tuis ;
 Parce Deus, magno si te clamore fatigem,
 Non potis imperio, non potis arte regi.

Exigi-

Exagitante siti Patientia perdie habenas ;
 Clamorem si vis tollere, tolle sitim.
 Pluris ego clavis, saturasti Sanguine clavos,
 Erubuit cuspis Sanguine tincta tuo.
 Pluris ego pannis, maduerunt undique panni
 Nati à Vulneribus, matris ab uberibus.
 Ergo parens & Nate meis advertite votis,
 Et date posse frui Sanguine, lacte frui.
 Vultis emi lacrimis? lacrimas effundere tento,
 Sed lacrimæ è duro non abeunt filice.

Angelo Custodi.

ANgele mi, bone dux animæ, bone mētis Acha-
 Quo sine nō possum vivere, nolo mori. (tes,
 Ausim ego progenies lutea & mora pulveris urna,
 Tecum naturā coelite parca loqui ?
 Tu mihi, cū primū vitæ jubar editus hausi,
 Antistes vitæ jussus es esse meæ.
 Jussus es infantem, puerum, juvenemq; virūque,
 Atque senem, curā non abeunte sequi.
 Dum jacui in cunis, dum flevi matris in ulnis,
 Sensi te lacrymas extenuare meas.
 Dum volui genibus niti, dum verba creare
 Non satis experto dimidiata sono,
 Per te molle genu cœpi solidescere nodo,
 Per te lingua suis est animata notis.
 Sæpè fui sorbendus aquis, sæpè igne vorandus,
 Sed tempere tuas ignis & unda minas.
 Sæpè sub incautis nutricibus extinguendum
 Me tua surripuit provida cura mei.
 Esto : dies abeant, menses moriantur & anni ;
 Anne putas simili lege peribit amor ?
 Vivit amor longūm : æternū dux optime viver,
 Qui concors mihi te, me tibi junxit amor.
 Angele mi, bone dux animæ, bone mentis Acharès,
 Quo sine non possum vivere, nolo mori ;

Fac

Fac vivam cœlo gratissimus, utilis orbi,
 Contentus parvo, despiciensque mei.
 Si me somnus habet, cude aurea somnia: fallor,
 Duc de fidereis somnia cœlitibus.
 Dúmque preces fundo, calathobonus excipe fufas.
 Ex his virgineâ confice ferta manu,
 Et porta in cœlum, & cœlo partitor in omnes,
 Prima Deo, Superis dona secunda ferens.
 Si fôrs & lacrymas oculis interpluo paucas,
 Fac placeant pauca pumicis hæ lacrymæ.
 Si Sophiæ, si Theologos tentabo recessus;
 Da vel pauca tui segmina judicii.
 Si bona pangendis in versibus otia fallam,
 Præcipe ut è vena divitiore fluant.
 Dum loquar, arte meas sic interjungito voces,
 Nè lædant Superos, terrigenasque gravent.
 Dum taceo, soli mœres vultusque loquantur,
 Dâque legi in media fronte pudicitiam.
 Angele mi, bone dux animæ, bone mêtis Achates,
 Quo sine non possum vivere, nolo mori.
 Si comedo, nunquam satur hinc cœviva recedam,
 Ut citò pulsa, citò sit revocanda fames.
 Si bibo, per siccas ita dent se pocula venas,
 Ut nullam menti vim malefana ferant.
 O cave nè titubem, & videam per inane geri res,
 Delirètque suis ebria lingua rotis.
 Si lusu vires renovo, curasque levaffo,
 Fac ludus metæ prosperioris eat.
 Velle aurem, si transgrediar data tempora lusu;
 Corripe, transiliam si sine lege modum.
 Si quâ prætereo, vult tegula linquere tectum,
 Dic fiffat, nisi me præteriiffe scias.
 Si cœlum terræ iratum sua fulmina vibret,
 Excipe, fortior est fulmine dextra tibi.
 Si mare conscendam, mare formidabile nantis,
 Fac ut pacificâ net mihi linter aquâ.
 Angele mi, bone dux animæ, bone mêtis Achates,
 Quo

Quo sine non possum vivere, nolo mori,
Fac hostem me deliciis, fac honoribus hostem,
Nè nimis hæc rerum tenuia stultus amem.
Fac ut delicias nolim præponere cœlo,
Nè pro tam certis tam malè certa velim.
Non sim de tetricis, non sim de magna p̄fessis,
Nec cupiam ut de me prædicet orbis, Hic est.
Pone meas, si fortè volunt ulciscier, iras,
Semper sim placidæ cultor amicitia.
Si me luctus edit, putrem illi dejice dentem,
Et prohibe curas, ulcera mentis, ali.
Dum lassi fuerint anni, dum in fronte senectus
Describet rugas, inficietque comas.
Sit mihi mens sceleris pura & secunda bonorum,
Nec doleam irreduces præterisse dies,
Tum velut è specula (si fors malus ingruat hostis;
Si fors occultas apparet insidias)
Angele mi, bone dux animæ, bone mētis Acharēs,
Quo sine non possum vivere, nolo mori,
Suppetias affer, fraudes expunge malignas,
Quas in cœlituum dedecus ille creat.
Si mala mors struat exitium, nondùmque parato
Immineat, furis insidiosa meis;
Punge aurem mihi, conclama, Gazæ parator,
Post aliquot soles mors tibi dicet, Obi.
Tunc ego præcipites lacrymas rupto aggere fundâ,
Tersuras nostræ crimina pigræ;
Tersuras si vel tenuis pulvisculus adsit,
Qui fieret magnis nausea Cœlitibus.
Inferni lupo ille, siti sitientior ipsâ
Circumeat frustra, dispereatque siti;
Indignans fremit, & dentem sub dente fatigans,
Devoret invidiæ præmia digna suæ.
Exanguem letho dedam facilis cervicem,
Depositoque lubens corpore condar humo.
Tum duce te, nihil aut minimum debemus igni,
Fas erit extemplo dicere, Transimus.
Jungetur

Jungetur Superis animus magis aureus auro,
 Haufurus pleno gutture delicias.
 Angele mi, bone dux animæ, bone mētis Achates,
 Te sine non possum vivere, nolo mori,
 Da vocēque; oculūq; animūque, manūq; volabo,
 Et mox ad Superos te comitante ferar.

*SS. Sacramento in Supplicatione solemni Fi-
 des lampadem, Spes anchoram, Charitas
 cor offert.*

F I D E S.

CHRISTE Deus, fidei lux optima maxima no-
 stræ;
 Anne sat hæc animi tessera lampas erit?

Spes.

CHRISTE, salus hominum, mihi sola hæc anchora
 restat,
 Huictu portus eris, hæc tibi munus erit.

Charitas.

O amo te Deus, o amo te : sint sidera testes,
 Testis erit pelagus, terræque testis erit.

Spes anchoram demittit.

CARNEA navis homo est : mundus mare, dæ-
 mones Euri,
 Irrequieta movent proelia : CHRISTE juva.
 Nauta furor, vitium sentina, & crimina fluctus,
 Exitium jurant texere : CHRISTE juva.
 Delitæ Sirenes, opes vada, Syrtis honores,
 Præcipitant navim mergere : CHRISTE juva.
 I facilem portum feliciter anchora morde :
 Læta erit hæc statio, nec malefida rati.

Fides

Fides lampadem.

I Mea fumantem delabere lampas in aram :
 Si te diripiant nubila, lumen erit.
 Pallidus iratas Orcus vomat & vomat undas,
 Ut mergat lucem quam geris : agger erit.
 Sanguinis humani vixium, fex putida terræ
 Nè te surripiat hæresis, Argus erit.
 Chriſte lucerna tuam, levidenſæ munus, ad aram
 Mittitur • blequii ſymbolon, & fidei.

Charitas.

Chrifte tuis fixū cor mitto hinc inde ſagittis,
 Sic tua fixerunt munera, fixit amor.
 Dilutum eſt lacrymis cæli extinguentibus iras ;
 Ut paſſo tibi ſit concolor, erubuit.
 Et molle & tenerum eſt, qualis dum carpitur igni
 Cera, vel hibernâ dum fluit unda nive.
 Ocluſum eſt terræ, cælo patet: implue rorem :
 Numquam diſ pluviæ fertilioris erit.
 I cor, & his lætum te ſiſte fideliter aris.
 Iam tantum calor es terreus, ignis eris.
 Cernis homo tenui labentia munera ſilo ?
 Hec abs te poſcit, qui tibi factus Homo.

*Elegidion in adventum Archiducis Erneſti,
 Gubernatoris Belgii.*

Parcite qui noſtro concurritis æquore, Vates :
 Hæc de Theologo littore navis iit.
 Vix auſa eſt; timuit membrum irritabile linguas !
 Jure rates parvas hæc echeneis habet.
 I manus & titubans iſt hæc chartacea curre
 Aſpiciſcus Divis æquora, navis eris.
 I calame & propera, vaſtū nimis æquor arandū eſt;
 In

In magno laudum gurgite remus eris.
 Tu mea Mens esto Zephyrus, feliciter affla.
 Non ausim sine te paucula verba loqui.
 Pace tuâ, puppe hâc fragili decurrere tento,
 Erneste, ô laudes æquora lata tuas.
 Ite igitur versus elego pede: namque Ernestus
 (Hoc mihi juravit Fama) benignus erit.
 Austriadæ Magni (felix genus, æmula cœlo
 Nomina, nominibus omina, & ominibus
 Majores animi, quantum sol æthera, quantum
 Exuperant solem sidera prima suum)
 Austriadæ Magni Magnum tibi, Belgia, donant
 Ernestum, decori præsidioque tuo.
 Ioannem dederant quondam: vix vidimus, eheu
 Vix potuit dici vivere, cùm moritur.
 O si! sed fileo, lacrymas mea vota vocarent:
 Ingruerent fluctus, disjicerentque ratem.
 Sed finite ô fluctus, ne colluctaminor undæ,
 Nostrâque inoffenso tramite navis eat.
 Ut Belgî felicitis opes, dilectâque cœlo
 Rura domum redeant, & sua pace colant,
 Mille date ô Carolos Superi, date mille Philippos,
 Et mille Austriacos: mille sed unus erit
 Cæsarebus dives Magnis Ernestus. In uno
 Plorantis Belgî stat bene nata fides.
 Cæsareus sanguis, mens Regia, plurima spondente
 Plura tamen virtus insita, plura Deus.
 En præ insculpta est mediæ Prudentia fronti;
 Si tanta est frontis, quanta ea mentis erit?
 O quem te memoré ô Erneste, Cupidinis hostem
 Sessantem castæ castra pudicitæ?
 Fama sono gliscente meas pervenit ad aures,
 Aulam quod subeat femina nulla tuam.
 O arbor felix, ubi nidum Artisque cubile
 Feminei generis nulla reponit avis.
 Ecquidenim quàm corrumpi, & corrumpere norum
 In quibus impurâ sæce residit Amor?

Lauda

Laudo Erneste, fugis putentes sordibus aulas;
 Hujus magna fugæ præmia, magnus honos,
 Tantam nulla dies edet aut oblivio laudem:
 Nulla tuæ famæ portio mortis erit.
 Nōne bonæ ista spei sunt Promontoria? gaude,
 Et finem cursu jam mea navis habe.
 Pace tuâ sis fas Erneste, quiescere navi,
 Fessa est, lentescit remus, & Eurus adest. (est,
 Hoc unumquod te obtestor, quod te alloquor hoc
 Fac bellum impositis Belgæ premat pedibus.
 Dic paci ut redeat tandem, luctu exule tandem:
 O nimum à Belgis absuit illa diu!
 Tūque Deus, sine quo nemo vel prosit amando,
 Ferre vel ausit opem, vel dare possit opes.
 Ernestum hunc oculo Regum custode gubernans,
 Præsto semper opem porrige, confer opes.

In obitum ejusdem Archiducis.

E Ernestus (cessate oculi, cur mittitis imbrem,
 Cur pluitis lacrymas, inficitisque notas?)
 Ernestus (vox singultu, manus ebria planctu
 Impediunt calami præcipitantis iter)
 Ernestus (cessa tandem, dolor improbe, cessa,
 Et patere hoc unum scribier) occubuit.
 Occubuit? sic à ferro remeatis ad aurum
 Sæcula, jam nostris colliquefacta malis?
 Magne Philippe, vides, sentis, paterisque tot annos
 Spemque tuam incidi, votaque nostra mori?
 Adjuro te Fama, Nepotibus omnia narra,
 Et dic, Hoc Belgis tempore præda fuit.
 Da veniam Lector, partem diversus in omnem
 Si trahor, hæc ingens robora luctus habet.
 Cùm dolor huc illuc & utroque sine arte vagatur,
 Irrequies, sensu dispare carmen abit.
 Et volui (fieret mœroris ut aptior index)
 Serperet ut prono pectore versus humi.

Dum rosa, veris honos, medio aëre pendula, tentat,
Solis ope, è claustro corticis ire sui,
Impediunt imbres, Solem negat invida nubes,
Invitam claudunt frigora dura domi.
Illa suum Solem inclamar, Phoebe optime, mōstra
Terrarum Dominum, Phoebe, supercilium.
Quid mihi tantus odor, tenui si cortice vinctus,
Aëreas remex non queat ire vias ?
Quid color hic roseus, pluvio si putridus imbre,
Aut si concretus frigore dispereat ?
Dispeream potius, proprio quàm carcere claudar,
Quàm captiva diu vivere, malo mori.
Hæc eadem ex imo suspiria suspirabat
Aurea Pax, diro carcere clausa diu ;
Sed frustra : nimius telorum depluit imber,
Et crebris cœlum nubibus arma tegunt.
Venerat Ernestus, terris fatale regendis
Nomen, & imperii pars Alemanne tui.
Tollere visa fuit fessum caput, & respirans
Belgia, Jam tandem libera, dixit, ero.
Et subito quantos potuit commenta triumphos,
Germanum excepit, Dive Rodolphe, tuum,
Cujus vox placida, & vultu præcone serena,
Vivite, ait, cœli jam melioris ope.
Vivite, quam cupitis, Pacem fero : lenius Astrum
Hoc rerum pelago Belgica Navis habes.
Quo gestis vento, flectemus vela, nec ibunt
Nostra aliò votis dissona vota tuis.
Hoc alacres velis remisque subibimus Altum
Curarum, hic nobis na bitur Oceanus.
Ilicet aure bibens avidâ Pacem, celeri spe
Belgia felicem præcipiebat opem.
Ah Belgæ, non sic felicibus esse licebit !
Prospera fors aliò mobile flexit iter.
Ite foras lacrymæ ; validas imitaminor undas :
Namque dolor ruptis imperat aggeribus.
Dum requiem exsudat, Pacemq; medullitus ardet,
Ernestus

Ernestus subito vulnere mortis obit.
Anne putas somaum Deus atque oblivia quærit,
Déque infelici nil meditatur humo ?
Sic Atheas longè mentes agit in transversa
Progenies calami Macchiavelle tui.
Nostra, Deus, nostra hanc cudètia crimina sortè,
Vindice te, nobis eripuerè virum.
Ergo abiit, numquam rediturus ab hospite cœlo ?
Ergo abièrè tuæ, Belgia, deliciæ ?
Indignare feris manibus Mors improba: nōne
Falcem debuerant continuisse tuam ?
Sat citò reptassent fessi anni, sat citò rugis
Scripsisset senium in Principis ore notas.
Quid tandem, quo te luctu, Germania, pasces ?
Heu quas non lacrymas mæsta Vienna plues ?
Quis nō Rudolphū rapiet dolor ? Optime frater,
Tam præcul, ut moriens non videaris, abis ?
Belga tamè reliquos inter valido impete plangēs
Compluitur lacrymis, inficiturque suis.
Erneste ô Superos inter jam Erneste recumbens,
Ex quo animus rupto carcere liber iit,
Audi infelicitis verba emorientia Belgæ,
Vix abit O, quando dicere tentat opem.
Suppetias Erneste tui, Erneste quietem,
E cœlo vivus, qui potes, affer opem.
Et quæ myriades trismyriadésque malorum
Circumeunt Belgas, vindice pelle manu.

CENSURA.

*Illares Iambi prodeant casto pede,
Tersti, rotundi, sed Latini, sed pii.
Mel à Poetis ethnicis simile petis?
Aconita potius. Ite, quò meritum vocat,
Ovidi, Catulle, Martialis improbis
Maculare juvenes sordibus nati choros;
Habet hic abundè, quidquid est vobis, salis,
Habet & politum, & quod deest vobis, pium.
Meatu Juventus fugito Tartareos sales,
Et hos salubres legito cum fructu iocos,
Teretes, acutos, virgineos, summâ, pios.*

F. LEANDER D.S. MARTINO

p. 50. l. i. Lege displicinam.

PIA
HILARIA

ANGELINI GAZÆI.

Tomus Secundus.

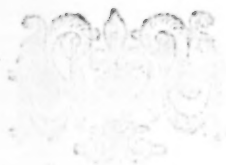
LONDINI,
Impensis Guil. Morden, Bibliopolar
Cantabrig. MDC LVII.

PLA

THE

AMERICAN

Journal

1840

Summa expectationis Juveni

THO. WIDDRINGTON

Armigero.

Egregie Juvenis,

Isi defessus es ridendo, ecce! tibi ad mensam secundam alterum quoque HILARIORUM volumen, anxie hactenus ab eruditis hominibus expetitur. Non est illud quidem (fateor enim) æquore Siculo, non Afris Terris erutum. Sed è musæo τῆς θεῆς πατρὸς πατρὸς. Equidem candorem tuum & indolem nullus ignoro: neque adeo (ut opinor) nupera est hæc inter nos notitia, ut palatum tuum non teneam. Iccirco (nè fastidium creem) betas non oppono; cum mero sale, & leporibus, & condimentis pransurus es hodie. Si videtur, age, invita te paulò liberaliùs; indulge Genio; lari etiam sacrificia. Neque enim metuo de morbo inter hæc repotia oboriundo. Quòd si qua aliunde te reperit satias, bono animo es: ad manum stat Gazæus, novum gulæ irritamentum, Belgæ propter delicias natus, & renatus. Cæterum qui studiorum orexin acuat, aut ad præclara facinora inflammet, quid omnino opus est tibi,

Quem Pater Aeneas & Avunculus excitat Hector?

Ille quidem facundiæ & juris prudentiæ laude florentissimus: hic verò rei militaris gloriâ

EPISTOLA.

(qua patet Orbis) excellentissimus. Quoriam igitur unus utriusque spem accendis, five hunc, five illum mavis exprimere; tute intelligis quàm facilè efficias, ut de tertio quoque Thoma gloriatur trans-trentana Britannia. Sed neutrum profectò justè scribes unquam, nisi à teneris adsuetus, id quod facis, & porro etiam ex animo facies, si audis

Honoris tui cupientissimum.

R. P.

E musæo meo decimo
Kalendas Januar:
1656.

INDICULUS

PIORUM HILARIUM.

SANCTUS *Edvardus Angliæ Rex fidei, se presente & connivente, in thesaurum Regium tertio involantem, tandem monet, ut fugiat, nè deprehendatur à jam jam venturo Gazophylace.*

Ex ejus vita per Alredum Abbatem. pag. 287.

Idem Rex Edvardus Hibernum toto contractum corpore humeris suis ad templum portat, ubi & sanatur.

Ex eodem. p. 290.

S. Bernardus Abbas calceos suos clam suis linens, à Dæmone irridetur.

Ex Cæf. l. 4. c. 7. p. 293.

Idem D. Bernardus viros illustres, & in his Henricum Regis Franciæ germanum mino modo Religiosos efficit.

Ex eod. l. 4. c. 3. p. 295.

Mattheus Schincrus in Helvetia pauperulus, postea Cardinalis factus, erga viduam, quæ gratis domo se studiosum exceperat, liberalissimus exitiit.

Ex Simonis Sulceri Acroamatis. p. 298.

Puer cum sodalibus cursu contendens, sed ob adipe tardior, à D. Georgio agilitatem impetrat, promisso ejus statue suo jentaculo.

Ex Nano. Græc. p. 300.

S. Lentsfridus Abbas Dæmonem flagris excipit luculent, qui sumto habitu, & formâ Abbatis in choro sedebat.

Ex Chronico Benedictinorum

Cent. 11. p. 302.

P. Josephus Anchieta Societatis JESU mira pertrat in Brasilia; aribus imperat, ut sibi umbram in aestu parent.

Ex ejus vita. p. 305.

Idem Anchieta, simili imperat, ut suus occisi à nautis similis instarent.

Ex ejus vita l. 5. c. 4. p. 307.

M 5

Idem

INDICULUS

*Idem Anchieta uxorem inter duos gravem super an-
sive componeret, iussit, ut puer mutus Judex esset. Hic
elocutus est, & sibi ac matri pauperulae anserem
addixit.*

Ex vita. l. 5. c. 7. p. 303.

*Psittacus D. Thomam Cantuariensem invocare doctus,
dum à miluo rapitur, eum invocat, & liber evadit, mil-
vo repente mortuo.*

Ex P. Petr. Sanches. l. 7. c. 3. p. 310.

*Mulier in Evæ culpam sæpe coram Marito inveni-
tur, sed de industria ab eo vetita sordidissimam cloa-
cam ingredi, non potest quin invocet, pedes etiam niti-
dos lotura.*

Ex Cæf. l. 4. c. 76. p. 313.

*Famulus aliquis frequenter Adamum culpæ arguens, in
eamdem incidit, non obediens Hero, qui pyxidem ei clau-
sam commiserat.*

Ex Cæf. l. 4. c. 75. p. 317.

*Baiamundus Tiepolus nobilis Venetus in Ducem &
Senatum conspirarat, sed dum victus in urbe fugâ
se subducit, mulier ab alto fenestram pandens, casu
fideliam in eius caput deiecit : senatus illam egregie
remunerat.*

Ex Egnat. l. 3. c. 3. p. 319.

*S. Sanctulus à Longobardis tunc barbaris frustra
olivæ prementibus, oleum emendicans, id ipsis à Deo
impetrat, aquâ in prælum infusâ.*

Ex dialog. S. Greg. l. 3. c. 37. p. 322.

*Idem Sanctulus Diaconum à Longobardis postridie
mactandum impetrat, ut noctu custodiat, sed eâ
lege ut mactetur ipse, si captivus evadat. Evadit
ipso instigante. Lictor capite truncare dum vult
Sanctulum, manum elatam tamdiu rigentem sen-
sit, donec Sanctuli jussu restituta est sanitati.*

Ex eodem D. Greg. p. 324.

*Famulum egregium & omni scientiâ & arte
instructissimum, sed insignitè impium, & veri sui
vitæ insidiantem vir quidam sanctus deprehendit &
impedit.*

Ex D. Anselm. l. de miracul. B. V. p. 327.
Benedict.

PIORUM HILARIUM.

Benedictus humililoco natus, tandem Romæ Pontifex factus, matrem pannorum alibi lotricem ad se vocatam, sed magnificè ornata, simulat non agnoscere.

Ex Albert. Cranizio l. 8. Metrop. c. 4. p. 331.

Thomas Morus Angliæ Cancellarius hilaris ac pius, Senatorem vehementius inuestum in rusticos, quibus crumena à furibus rescissa fuerat, ingeniosè deladit.

Ex ejus vit. c. 13. p. 333.

SCAZON, De Hereticis sedè claudicantibus ad synodum Dordracenam properantibus Hypotypops.

p. 337.

Magdeburgi Judæus in cloacam lapsus die Sabbathi, non extrahitur à suis, nè Sabbathum violens. jussu Episcopi non etiam extrahitur die Dominicâ, nè & illa violetur.

Ex Cranizio. l. 8. Metrop. c. 33. p. 339.

Magistro Siloni Logices Parisiis professori discipulus post mortem apparet in veste Sophismatis descriptis plena.

Spect. Ex Petro de Natalibus. p. 341.

Tornati Nerviorum, Walterio Marviso cædonis pauperis filio, in literas & sacra propenso à pueritia, pistor quidam joco spondet se panes daturum epulo Pontificio, si quando is sit Episcopus. Fit tandem.

Ex Histor. Torn. Joannis Cusin
l. 4. c. 6. p. 345.

Beata Opportuna nobilissima & sanctissima Abbatissa Dæmonem moribunda sibi apparentem stare jubet immobilem, donec à virginibus Religiosis insigniter probis excipiat.

Ex ejus vita in Surio April. 22. p. 348.

Quidam cauponariam exercens ad Lugdunum, aquam sæpissimè & flavio Arari in vinum ingerens, sensim ditescit, sed id lucri postmodum subitò perdit,

INDICULUS

corvo crumenam ejus rapiente, & nummos in flumen dejiciente.

Ex S. Gregorio Turonensi de gloria
Confessorum c. 109.

p. 351.

S. Jacobus Nisibita puellas ad fontem abluentes linthea, & indecore se gerentes, prece ad Deum fusa, canitie subito immisâ punit, & siccitate fontis.

Ex Theodoret. in vitis Pat.

p. 353.

Caythagine Annon quidam haberi voluit Deus. Quo actu & eventu narrat Alianus lib. 14. nimirum avibus id eloqui doctis, foras dein emissis, sed idem subito oblitis.

p. 355.

Hæreticus leprosum ad D. Antonii Patavini tumulam sanitatis gratiâ euntem irridet, sed malo suo, & leprosi bono.

Ex Chronic. S. Francisci l. 5. c. 34.

p. 357.

Idem D. Antonius cuidam Notario viro improbo summam exhibebat reverentiam quoties ei obvius erat. Sed qua de causa? quia martyr aliquando futurus erat.

Ex ejusdem vita

p. 360.

Begghinae duæ piētissime, dum in Bacchanalibus pullum assant, in ecstasi rapiuntur, & aliquot post in quadragesima diebus raptæ reperiuntur pullo assato.

Ex vita S. Begghæ. in notis Sect. 11.

p. 362.

Alia Begghina duæ, pietate etiam eximie, & peculiari in JESUM parvulum amore præditæ, dum nere incipiunt, pulvinum inter se illi sternunt. Ipse ultro adest. Sed quid cum aliis curiosulis actum?

Ex ejusdem vita in not. S. 43.

p. 365.

Religiosus quidam Hemerodii somniculosus à Dæmone in somnis lepide terretur obiruso ei in os stramine saculento.

Ex Cæf. l. 4. c. 34.

p. 367.

Quid

PIORUM HILARIUM.

*Quid evenit Aſcetiſ duobus Eremitas duos viſenti-
bus, quorum prior Aſcetas illos pro modulo ſuo laute tracta-
vit, poſterior parciffimè.*

Ex l. 5. c. 10. P. Zanchez de Regno D. i. p. 370.

*D. Martini corpore, dum ad ſuos Turonenſes Altifi-
doro recubitur, ægros omnes etiam abſentes ſanante, duo
paralytici pauperes, ſanari veriti, alio fugiunt, ſed in fuga
ſapantur invit.*

Ex B. Odonis relatione de S. Martini
translatione. p. 373.

*S. Pitivum Eremita, dum animo ſe effert, ad virginem
ſe multò ſanctiorem ab Angelo amandatur. Illa ſtultitiam
ſimulabat.*

Ex Vitis. P. l. 8. c. 41. p. 376.

*F. Arnoldus Cornibont Cisterciensis porcis grunienti-
bus ſilentium inducit, & obtemperant.*

Ex hiſt. Cisterc. Daſſignies l. 3. c. 10. p. 379.

*Chriſtianus Bonue Decanus Abbatem quendam piè
ſalut, piſa ei offerens cum larido coctâ, cum aliud nihil ha-
beret, quod jejunanti efferret.*

Ex Cæſ. l. 6. c. 3. p. 382.

*D. Nicolaus Myre Episcopus Juvenem Chriſtianum
captivum coram Tyranno cum patera aurea ſtante vi cym-
bus arripit, & ad ſuos per æra deportat.*

Ex ejuſdem vita per Ribadeneiram. p. 384.

*Idem D. Nicolaus bona Barbato cuidam crepta curat
à prædonibus reſtitui, licet ille ſtatuum ejus percuſſiſſet.*

Ex vita ejuſdem per eundem. p. 388.

*Polemo juvenis diſſolutus Scholam Athenis Philoſophi
Xenocratiſ tum. docentis intrans ebrius, repentè in virum
mutatur alterum, & evadit ſobrius.*

Ex Val. Max. l. 6. c. 9. p. 391.

INDICULUS

Monachi cujusdam obedientis simplicitas Tyrannum adigit, ut oves Monasterio ereptas restituat.

Ex Cxf. l. 6. c. 2.

p. 393.

B. Joannes Vincius (aliis Vincentinus) è familia D. Dominici vinum è vase casu effusum absens vasi restituit.

Ex Thom. Cantipratensi.

p. 396.

Aliud eiusdem B. Vincii miratulum varum ac lepidum, dum picam à famulo devoratam cogit è ventre eiusdem loqui.

Ex eodem Cantip.

p. 399.

Mechlinia in Belgio puer Damonem è puella, quæ choreis indulserat, expellit, pollice varias corporis partes, quò Damon fugiebat, Cruce signans.

Ex eod. l. 2. c. 36.

p. 401.

Pauperculus senis messor, opus deferens & socios, ut interfit Vesperis, insigni à Deo inter metendum nummo possidendi muneratur.

Ex Cantip. l. 3. c. 53.

p. 403.

Fur olcrum Monasterii cujusdam, à serpente, quem hortulanus vir Sanctus in insidiis locarat, terretur, & è sepe, quâ intrarat, suspensus hæret donec hortulanus adveniat.

Ex D. Greg. Dialog. l. 1. c. 3.

p. 405.

Rusticus S. Constantium æditum, quia parvo & exili erat corpore, irrisit ac despexit, non sine ingenti eiusdem Constantii gaudio.

Ex eod. l. 1. c. 5.

p. 407.

Dux quidam è Palestina Christi Domini sepulcrum visens ab ariete repellitur, quia è Severi hæretici secta erat.

Ex Sophron. prat. c. 44.

p. 409.

Innocentius, qui & Acacius dictus est, Magistro suo severissimo mirè obediens, post mortem ab alio regatus, an mortuus esset, respondit, Obedientem mori non posse.

Ex viridario Sanctorum per Raderum

29. Novemb.

p. 412.

Idem Acacius sepultus cadaver alicujus sibi impositum rejicit, cumque secundo & tertio ipsi esset superjectum, loco cessit.

Ex eodem viridario.

p. 415.

Due

PIORUM HILARIUM.

Dux Religiosa, vita perfectioris studio, habitu virili Patribus Capuccinis sese offerunt, & Capuccini fiunt. Sed quid detecta? nempe dum solacizant.

Ex Annal. Capucc. Anno Ordinis 52. p. 416.

Rusticus admodum pius vicini pauperis agrum noctu ferebat, aliisque clam opera pia gerebat plurima.

Ex Sophron. c. 24. p. 419.

Euphrasia virgo pudicitiae suae timens, militem inventem egrege fallit.

Ex Nicephoro & aliis. p. 420.

Cenobium quoddam ab hospitibus frequentissime visebatur. Famulus ut eos absterret, nocturnos strepitus edidit & lemures finxit, sed à milite deprehensus fuit.

Ex fornicario Nideri l. 3. c. 1. p. 423.

Pauperculis duobus letam ducere vitam solitis, diésque totos cantantibus os à vicino facile obstruitur.

Ex Manipulo Farii verb. Divitiis. p. 426.

Comitis Lossani filius assumptâ nisi pelle Sacellanum Patris virum simplicem ac timidum aggreditur, sed ab eo tantum non occiditur.

Ex Cæf. l. 7. c. 16. p. 430.

Emfridus S. Andreae Decanus Coloniae cætonomo suo pernas è camino tollit, datque pauperibus. Idem suas etiam braccas.

Ex Cæf. l. 6. c. 5. p. 432.

Sueci haud ita pridem Paderbornam invadentes, vident cadaver in puteo Jesuitarum; spargunt in vulgus cadaver esse pueri ab Jesuitis occisi. Sed erat ciconia eo lapsa.

Ex literis inde ab amico missis. p. 434.

Quid tribus puellis evenerit in Missa viri pii orantibus, narrat Godscalcus Holenius serm. 100. parte affirmâ.

p. 437.
Quidam

INDICULUS

*Quidam modo satis bilari abstractus ab adulterio,
& consilio cuiusdam Mercatoris Coloniae.*

Ex eodem Godscalko serm. 43. part.

Hiemali.

p. 439.

S. wimwalocus puer oculum sorori ab ansero erutum & devoratum restituit, ansero exenterato, & integrum post reddito.

Ex ejus vita per Surium.

p. 443.

Joannes Cacabus, vulgò Ketel, Thomæ à Kempis contubernalis, è mercatore fit coquus pia cuiusdam in Hollandia congregationis sub annum 1400.

Ex ejusdem vita per eundem Thomam.

p. 445.

Bellum Duellum haud ita pridem in aula Principis cuiusdam in Belgio inter duos eiusdem famulos.

Ex literis viri fide digni.

p. 448.

S. Abercius Hieropolaeos Episcopus Romam iturus complet unum & eundem utrem vino, oleo, & aceto. Quid inde famulo sitibundo in via contigerit, narratur.

In ejusdem vita per Surium.

p. 451.

Juvenem è claustro fugientem Christus habitu Juvenis pulcherrimi insequitur, & reducit.

Ex Specul. Exemp. 9. dist. 9. Exemp. 259 p. 453.

Rodolphus primus è familia Austriaca Imperator, injuriarum apprimè tolerans, ab uxore Pistoris fumo & cinere aspergitur, dum ejus foco assidet ignotus.

Ex Cuspiniano in ejusdem vita.

p. 455.

Idem Rodolphus Imperator solenter deprehendit viduum Mercatoris pecuniâ plenum quem perfidus hospes negabat se recepisse.

Ex eodem Cuspiniano.

p. 458.

Abbas Nathanael casâ in eremo suâ voverat non abire nunquam; Daemon miris cum modis exagitat noctu

PIORUM HILARIUM.

noctu, tandem specie pueri asinum per cretum ducentis.
Sed quomodo hic deprehensus, narrat Palladius in ejus
vita. p. 460.

Pauper in Hungaria piscator hospitio & prandio exci-
piens Religiosos D. Dominici duos à divitibus neglectos,
egregium à Deo munus accipit.

Ex vita D. Dominici per Bzovium. p. 462.

S. Ubaldu Eugubinus Episcopus cives inter se depre-
liantes astu bello compescuit, & ut eum armis odia depo-
nerent, impulit.

Ex ejus vita in Surio. p. 464.

Idem Ubaldu fabrum murarium, qui in scrobem cal-
ce liquefactâ plenam ipsum detruscrat, bellâ isidem penâ
multavit.

Ex eadem vita. p. 466.

Thomus Morus in carcerem conjectus, quòd Regis vo-
luntati obsecundare nollit, divortium ejus & alia proban-
do, à variis frustra sollicitatus, ut pareret, Nobilem in-
ter alios virum sibi importunum lepidè cepit.

Ex ejus vita per Scapletonum. p. 468.

Hæreticus Catholici conviva, dum hunc fallere vult,
miserè fallitur, placent am calidissimam vorans.

Ex Greg. Turon. lib. miracul. c. 80. p. 473.

B. Joannes Columbinus, Ordinis Jesuatorum Fun-
dator, Unde ad meliora conversus est; Unde id nomen
adeptus?

Ex ejusdem vita. p. 476.

Paphnutius eremita sanctissimus Deum curiosius ter-
tium interrogat, an ullus sibi sit sanctitate par? Quid
responsi?

Ex histor. Lausiaca. c. 63. p. 479.

D.Hi-

INDICULUS PIOR. HILAR.

D. Hilarius ceram haud hilariter, sed inuitè sepulcro suo oblatam repellit.

Ex ejusdem vita.

p. 482.

Sabaudus caminum haeretici cuiusdam versurus, sese coram eo cruce signat, sed dum verrit, haereticus infra summum excitat: Quid inde Sabaudò accidit? an lautum prandium.

Ex relatu boni viri.

p. 484.

Regi Hiberniae vulpes erat pulcherrima & sagatissima: Hanc Rusticus interemit, seram esse credens. Dam-natus capitis hinc erat, nisi similem exhiberet. Sancta Brigitta Virgo Regem adit deprecatura, & vulpem aliam sibi à Deo missam ei offert, calliditate, formâ, & reliquis parem interfectâ: Cuius postea dum in aula experimentum fit, illa callidè evadit, & in silvas reat.

Ex vita S. Brigitæ virginis, Auctore Cogitoso ejus Nepote. c. 7.

FINIS PIORUM HILARIUM
AD MAIOREM DEI GLORIAM.

DES-

DESCRIPTIONES

ILLUSTRIORES

Quæ passim hoc libro continentur.

A.

A Dami. pag. 317.
Advocati ne-
quam. 352.
Anni. 329.
Anseris maligni. 444.
Antecinerarialium die-
rum. 362.
Avium canere edo-
ctarum. 355.

B.

Bacchanalium. 362.
Begghinarum. 362.
365.

C.

Cauponis. 351.
Cerdonis. 346.
Ciconia. 434.
Claudorum. 291. 337.
Cœna eremitica. 311.
Coqui strenui. 445.
Cupiditatis. 317.
Cursu contendentium. 310.

Curiosi. 317. 370.

Culina leges. 446.

D.

Dæmonis in Abba-
tis habitu. 302.
Dæmonis in forma
æthiopis. 349.
Dormitantis. 868.
Duelli. 367.

E.

Ebrii. 391.
Eleosynarii. 301.
Energumena. 402.
Episcopi. 389.
Eremiticoprandii. 370.
Eva. 313.
Ecstasis Begghina-
rum. 364.

F.

Fornicisplumei. 307.
Furis. 288. 333.

H.

Hominis contracti
(eu gibbosi. 299.
Hominis nequissimi. 360.

J.

Juvenis dyscoli. 391.

L.

DESCRIP. ILLUST.

L.

Leprosi. 357.**L**iberalitatis Veneta. 321.**L**iberalis in pauperes 380.**L**ongobardorum. 322.**L**udorum diversorum. 309.**L**utetia. 341.

M.

Milvi Psittacum rapientis. 312.**M**iraculi admirandi. 374.**M**ulieris Evam carpentis. 313.**M**ulieris magnifica. 331.

N.

Nentium Begghinarum. 365.**N**otarii nequam. 360.**N**ovitii mirè obedientis. 412.

O.

Obedientis. 394.**O**lei sub prelo. 322.

P.

Papa. 331. 388.**P**auperis in sua inopia latissimi. 427.**P**etulantium virginum.**P**iarū virginum. 437.**P**ice. 399.**P**rædii Eremitici. 370.**P**uellarum lintea lavantium.

R.

Rana in luto nantantis. 340.**R**osarii descriptio. 225.**R**ustici admodum pii. 419.

S.

Sabaudi caminum verrentis. 44.**S**cientissimi. 327.**S**imiarum. 308.**S**omniculosi. 368.**S**ophismatum. 344.

V.

Vesperis. 325.**V**irginum Dæmoni illudentium. 350.**V**ini boni. 370.**V**exationum variarum. 378.

PIA

PIA HILARIA

CLARIS IAMBIS

EXPRESSA.

Tomus Secundus:

*D. Eduardus Anglia Rex, furem, se
prasente & connivente, in thesaurum
regium tertio involantem tandem
monet, ut fugiat, nè à Gazophylace
deprehendatur.*

Ex ejusdem vita per Abredum Abbatem.

LAm cellus umbras Cynthus contex-
erat
Meridiei, & in iter ultrà se dabat,
Quando Eduardus, sidus illud An-
gliz,

Cubile scandit regium, ut somno brevi
Curas edaces mentium dispungeret.

Huc antè paulò grande Gazophylax onus
Intulerat auri publico ex Ærario ;
Hinc, quò vocabat res alia, concesserat,
Occludere arcam nil memor, nec januam.

Id Nebulo vidit Aulicorum quispiam
« Furunculorum, Nunc, ait, nunc rem geri
« Imperat, & offert hora sese ultro mihi.

Quidni

" Quidni hanc capillis antependulis traham ?
 " Nam Calva certè post futura est. Esto, habent
 " Oculos parietes, sed lateritios habent,
 " Nec intueri, aut verbulum fari queunt.
 " En annuentes spontè connivent fores
 " Conclavis ; arca labro aperto me vocat.
 " Turma famulorum prandium prandent bonum,
 " Neque ullus horsum, dum patellæ erunt super
 " Calente mensa, vel pedem medium feret.
 " In horti amæna more Rex iit suo ;
 " Nox occubante sole tantùm non erit,
 " Quando reversum dabitur illum hîc cernere ;
 " Nimis ille fontes, poma, laurus, pergulas
 " Florésque, terræ sidera, inspectat lubens.
 Hæc ipse, Regem tam propinquum nescius,
 Occasionis lætus oblatae citus
 Ingreditur, arcam rectà adit curvâ manu.

Nondum soporis nebula Regis lumina,
 Cerebrumque tenebris sepserat, cùm garrulam
 Crepidam ineuntis furis ipse audit,
 Simul & loquacis cardinis crepitum levem.

Per ergo rimas serici velaminis
 Vestigat oculis, ecquis istoc temporis
 Adierat intrò ? Cernit ut furunculus
 Recens sepultos aureos exulcitet,
 Hinc lævâ & inde dexterâ ; ut marsupii
 Tumulo recondat in novo ; ut properus fugam
 Capessat, & ne vocolam edit unicam ;
 Quinetiam anhelos spiritus palmâ premens
 Trepidat moveri tantulùm. Fur ut sua
 Tutò locavit spolia, rursus esurit ;
 Hydrope flavo turgidus, rursus sitit.

Remeat eodem, dæque thesauro nova
 Utroque sacco conficit sarcimina,
 Et fugit. Et istud è toro Rex despicit,
 Tacitûsque ridet : sed futuri suspicax,
 Quod sacra nondum sopietur hæc fames,

Cubile

Cubile nequedum deserit, neque se levi
Aut strata motu vertit, aut conopeum.

“ Ut mala patrandi Occasio furacibus

“ Cudit, propagat, nutrit animos & manus,

“ Quando latendi plenior fiducia est?

Dum delicatas indidem excubias agit,

En crepida rursus crepitat, en Trifur redit;

Lavernionum qui fuere, quique erunt

Lavernio audacissimus. Jam tertium

Repente pronus vellit aures aureis,

Solito rapidior, nē quis. Haudum septimum

Decimumque nummum clepsarat, cum coelitus

Rex sensit adventare custodem suæ

Gazz Hugolinum. Inclamat, ô Homuncule,

“ Fuge, fuge, tolle, tolle quod manu geris.

“ En Hugolinus hisce pro foribus adest.

“ Si te repererit, prædam hic emunget tibi,

“ Ad usque semissem ultimum, & collo tuo

“ Graviora molietur. O briguit metu

Fur, tam imminentis voce Regis agnitâ;

Aurum reiciens, Rege nec viso, foras

Evolat, & evolarat inde vix decem

Passibus, in Aulam cum regressus Principis,

Conclave penetrat Hugolinus intimum.

O Hugoline quis erit horror hâc tibi?

Ut conspiciatur aureos hummos humi,

Quos trepidus harpax severat, Quid hoc sibi?

Alt ubi patere Gazophylacion videt,

Evisceratum magnam ut id partem videt,

Attonito hebescit sanguis, artus succidunt,

Produnt dolorem clamor & suspiria.

Rex subitus, ac si nescius rerum foret,

Lecto exilivit. Hugoline quid gemis?

“ Quid gemo reposuisti, Perii funditus:

“ Vides ut arcam? at voce Rex blandissimâ,

Et hilariore, quàm solebat, ore ait.

“ Sile Hugoline, nil verere, nil gеме.

“ Rapace

« Rapace quisquis sumfit hos nummos manu,
 « Æris alieni fors fatiscit sub iugo,
 « Aut ditiori pressus indigentia est.
 « Divitior, esto, quàm solet, tanto hic erit,
 « Non erimus inopes, Hugoline, è tantulo!
 « Quod habet, id habeat. Dixit hilariter ac piè
 Magnus Eduardus, sidus illud Angliæ.
 « Est potior omni prorsus auro in Regibus
 « Contemptus auri, nempe cùm indigentium
 « Exuberanter in manus id impluunt.

Idem Rex Eduardus Hibernum toto con-
tractum corpore suis humeris ad tem-
plum portat, ubi & sanatur.

Ex ejusdem vita.

Hibernus ora ex ultima pauper fuit,
 Cui, dum sub auras matris alvo expulsus est,
 Natura tam noverca, tam dira obstetrix
 Fuerat ut ulli nemini; nam cruribus
 Utrimque cassis, vix sui medius erat,
 Calces retortas latifundio imprimens
 Tam pertinaces, quàm inditus muro est later,
 Nec pedibus ire, nec genibus erat valens,
 Sed manibus: has scabella fulcibant duo,
 Dum venter imus in catino ligneo
 Humum premebat saltitans. Hic interim
 (Quod obstupescas) sextum in Alpes scanderat,
 Sextum petierat Urbis Almæ limina.

Ecquî lutosas transvadaverit vias
 Nescio, natârit forsitan molli in luto?
 Villosa amictus pallio Hiberni modi,
 Subtérque petaso largiore raptilis,
 Eques subinde territavit obvios,
 Et visus esse cochlea Balearica
 Informis, ingens, quæ faciliè scutum foret.

Ergo

Ergo impetrandæ sanitatis gratiâ,
 Inire satagens Templâ Romæ illustria,
 Dum vota Divo Apostolorum Præfidi,
 Suprema in Æde suscipit, levissimus
 Adrepi oranti sopor, gratum dein
 Hoc in sopore somnium; Petrum videt,
 Verbâq; loquentis audit, I, pete Angliam,
 « Regem Eduardum conveni, roga, ut suis
 « Te gestet humeris, tēq; præ altari locet
 « Templi, dicati dexterâ quondam meâ,
 « Mihi placitum, pērq; placitum asserere.

Hic pauper interfatur & timidus ait,
 « Credetne? Creder, & facillimus tibi.
 Sic dormienti Petrus. Hibernus moræ
 Nescius, ab urbe mox regressum comparat.
 Huic experita sanitas animos dedit,
 Dedit & recumbens in Petrum fiducia.

Alpina solito promptius transit juga.
 Mirantur Alpes semihominis impetum
 Per præcipitia montium, & scabra vallium.

Tandem viarum multa post luctamina
 Toto Britannis orbe divisis adest.

Illum Hugolinus Eduardo ab intimis
 Aggreditur, ecquis, cujus ergo, & undenam
 Contractus ita se (ut sic loquar) post se trahat?
 Ritè elocutum cūcta ut audit, refert
 Mora nulla Regi. Rex misertus pauperis,
 Petriq; jussis obsequi celerrimus,
 (Cui se à tenellis dederat impensè pium)
 Ultrò evocatum in Regiam intuitus probè,
 Exinde saxum grande, DIIS PEDIBUS

SACRUM,

(Ut esse præ Aulis assilens) inscendere
 Jubet, & in humeros hinc suos enitit,
 Manibúsq; collum stringere. Nihil abnuic
 Hibernus, imperata festinat lubens,
 Sese ipse gibbum, Regis in dorso, creat,

N

Super

Super & coronâ Regiâ barbam struit.

Rex graditur, aulicisque commonitis sequi,
Pars in stuporem versa, sunt qui missitent,
Sunt qui jocentur: obvii spectaculum,
Monstrumque, si quod vidit Orbis, hoc vident,
Hos inter affuere, qui & delirium
Scandisse mentem Regis autument sui.

At ecce paucis versus Ædem passibus
Onere sub illo inceserat, cum redditi
Iam leniores poplitum nervi pedem
Utrumque sensum è carne, quam inierat, trahunt
Haud absque sanie, subdita unde purpura
Fœdatur omnis, fallor, ornatur magis,
Quàm si smaragdis, aut pyropis fulgeat. *carbon:*

Tergo deinde in Regio Hibernus sibi
Flexilia fieri genua, plantas tendere
Lentas deorsum sentit. Ilicet Aulici,
Circumpedésque clamitant, Jam sanus es
“ Hiberne, ab humeris exili, Regem sine,
“ Te sine, sacrata in Adyta solum tendere.
“ Rex magne, sat superque lassus, hunc tibi
“ Ante ora statue properus, & sanum vide,
“ Nec esse, cur has longius sordes vehas.

Hoc turba Regi, sed alacer, sed impiger,
Sirenes hæc nil moratus, in Petri
Sanctos penates pendulum Hibernum gerens,
Spectante populo, principem ante aram locat
Incolumem, & artus undique integerrimum.

O magna Petri vis, ô Hiberni fides,
O magna Pietas Regis, ô summissio!

Post luculentâ ab rege donatus stipe
Repedare jussus demum in oras Italas,
Romamque, sanitatis auctori Petro
Ut gratiarum maximas & optimas,
Regisque verbis & suis, grates agat,

Qui cochlea fuerat, tardiorque cochleâ,
Iam caprea factus, ocyorque capreâ,

Trans-

Transvectus Alpes septimùm Romam subit.

Bona Gens perègre semper & semper fuit
Pietatis ergò prompta Romam tendere.

*D. Bernardus Abbas calceos suos tergens,
& liniens à demone irridetur.*

Ex Caesar. lib. 4. c. 7.

BERNARDUS ipso pæne sole notior,
Gestis subinde Hilaribus, at semper Piis,
Nostra hæc Hilaria lustret, illustret Pia.

Peregrè reversus, fortè limosa è via
Referens lutatos calceos, suâ hos manu
Tergere voluit, ac linire clam suis.

Properè suillam mandat arvinam sibi
Ferri; tulère: mandat accendi focum;
Fecère, quidnam molitur, inscii.
Hinc foribus obdit pessulum, nè illustribus
Ex opere vili laudibus id ansæ offerat.

Proinde sese linteo succingere,
Eruiere coenum, & unguen igni obvertere,
Id colliquescens adfricare calceis,
Demum imperare corio, ut hinc sic lenius,
Lassisque deinceps pedibus indulgentius.

Per ista rimam januz Satan videns
(Aut fortè quâ caminus imminet foco)
Iraque flammâ plus adustus, quàm stygis,
Meditatur, ecquâ fraude vim validam paret
In humilis animi, seque sternentis caput.
Tum rimâ eâdem, ut tenuis Euris, influit,
Speciémque captat hospitis fessi, ac brevi
Fultus bacillo, fectus & fame & siti,
Sed madidus imbre, putido tinctus luto
Ad usque tergum. Tum queritans clamitat,
“ Quæ cura tandem hic hospitem est? Abbas
ubi est?”

Bernardus oculos sustulit : at hospes iterum
Iterumq; stomachabundus, Heus, Abbas ubi est ?

Bernardus animo sensit, Ecquis hic foret
Tam felle dives, tamque inops modestiâ
Hospes, ab Averni scilicet turpi lacu.

Ut esse propior cœpit, in sannas graves
Erupit, iras ut moveret, En ait,
En olidus Abbas, adipe porci dignior,
Quàm Claravallis insulâ. Quântò hunc magis
Fieri deceret obvium mihi hospiti
Noto ac honesto, nec de amurca civium ?
Ulnisq; amicis, osculo, dein cibo,
Vinóque recreare defessissimum,
Quàm se in suorum cum pudore dedecus,
Hic eximendis præpedire sordibus ?

Bernardus animo risit, ac illum tuens
Obliqua, labio tacitus imposuit labrum
Sic credo ; nec enim promptior modus Canem
Procul hunc fugandi est, quàm jocando spernere.

Tunc operi alacrior instat, atque ardentior,
Fors adipe pingues osculo donat manus,
Ipsoque tandem jam linitos calceos.

Livore contrâ factus imbecillior
Ventosus Hospes in aërem solutus est,
Nec nisi relicto (sic olet) fumo putri.

Sed quântò humilior ille, tantò fortior
Quàm dum rebellem Piætonû stravit Ducem,
Quàm dum Leonis Antipapæ cornua,
Aut Abaliardi fœda commenta obruit,
Aut mira dum patravit is miracula,
Ille ipse primum & maximum miraculum.

Idem

*Idem D. Bernardus viros illustres & in
his Henricum Regis Francia germa-
num Religiosos efficit miro modo.*

Ex ejus vita lib. 4. cap. 3.

Optatus oleam Pacis optatæ ferens
Idem supremos orbis inter Principes
Bernardus in iter se dabat Moguntiam.

Albertus urbi Præsul è Clero legit
Honoribusque, opibusque pollentem virum,
Cui Mascelinus nomen, illi ut obviet,
Et omne Sancto debitum obsequium ferat.

Haud sine catervâ nobili is carpit viam;
Atque ubi propinquus astitit, reverens ait,
« Vir Sancte, Dominus ire me huc voluit meus,
« Tibi fausta verbis adprecaturum suis.

Contentiore lumine internæ facis
Intuitus Abbas Mascelinum, blandiùs
Hæc ore pauca promit, Alter à tuo,
« Mi Domine, major Dominus huc te destinat.

« Quis alter? inquit Mascelinus. Haud ita:
« Namque evocato Antistes Albertus mihi
« Hæc mane solus istud in jussis dedit,
« Tibi ut obvius sim; quæ tibi sint & tuis
« Opus, ut ministrera gnavus, ipsi ceu sibi.
Bern. Mi Masceline, falleris, præstantior
« Majorque, dixi, Dominus huc te destinat.

Repente subolet Mascelino, quid sibi
Hæc verba. Leni nec cachinno se abstinens,
« An reris, addit ipse, me monachum fore?
« Mille parasangis hinc abesse me pura:
« Egone Monachus, cui quotidie optima
« Præbenda præbet affatim, quod optimum est?
« Nec somnianti venit in animum mihi,
« Nec veniet: aliis istud augurium accadat.

Bernardus inde serio hæc dedit joco.

« Tuum hoc in animum venerit, non venerit,
 « Optes, nec optes id modò, eveniet tibi,
 « Quo rère minimùm gurgite, eris hoc gobius,
 Neque Mascelino diu fuit, quin pectori,
 Ceu jacula chalybe fortiora, vim afferant
 Auguria Sancti. Ne quidem Moguntiam
 Inire libuit ante; præstolarier
 Haud potuit; ipsam sub viam suis vale
 Vale dixit alacer commodis; Christi jugum
 Siuave, subducente Bernardo, subit.

Sed alia longè vis fuit, cum Francici
 Germanus ille Regis Henricus Deo
 Properus vocanti subditas manus dedit.

Claram ille Vallem publici negotii
 Adierat ergò, cùmque Benardo duce,
 Cellas Chorùmque penetrat, enixissimus
 Ubique supplicantium extorquet preces.
 « Hic Divus Augur, Juvenis, inquit, Regie,
 « Quid calida Fratrum vota, quid valeant preces,
 « Quas expetisti, jam experimento tuo
 « Haud mora probabis. Et probavit, haud moras

Nondum Diei Vesper imperaverat,
 Ut se in tenebras & quietem conderet,
 Quando abdicatâ purpurâ, monilibus
 Valere jussis, cum lacerna paupere
 Claustrum iniit, inde cum Novitiis Chorum,
 Tantòque humilior ipse quanto & celsior.

O quanta Monachos lætitia, quantus stupor
 Incessit? Ast Domesticos! silentio
 Horum dolores, ejulatus exprimo,
 Si non furores. Quispiam Andreas fuit,
 Parisinus, equidem stirpe avitâ nobilis,
 Qui mille Dominum Principem latratibus
 Impetere cœpit, more vesani canis.
 Nunc mentis inopem distitans, nunc Francicæ
 Ingens Coronæ dedecus, Fratris probrum;

Nunc

Nunc mille Monachis, mille Bernardo cruces
E graveolente fauce perpetuus vomit,

Henricus audit Aulici furias sui,
Et hujus anxius vicem, Abbatem rogat,
Adigisque lacrymis, fiat ut supplex Deo,
Ut animus isti melior Andreas fiet.

“ Sine, sine (Sanctus annuit) non ambige, .

“ Tuus ille tuus est. Urget Henricus, Pater

“ Per Sacrosancta vulnera exora Deum.

“ Henrice, dixi (dixit Abbas) ne ambige,

“ Tuus ille tuus est, & brevi vitæ comes

Tibi adlegendus. Aderat Andreas, & hæc

Audierat. Annuisse forsitan crederes ?

Nempe; hoc & animo voluit, & mandit suo,

“ Mors atra potius in meam ruet comam,

“ Quàm me in Corona depili spectet dies,

“ Quàm Monachus ut sim, mentière millies,

“ Acheronta juro, Rege coram & Aulicis

“ Faxo ut vocère, sisque mendacissimus.

“ Id in os tibi ipse devorandum congeram.

Luce repetebat alterâ Andreas domum,

Intacta nulla deferens convitia,

Ipsamque Vallem devovens Valli inferâ,

Sed vaticinium vellit aurem durius,

Animumque crebrò tundit; adversum tamen

Depugnat animus improbissimus pugil

Diem inde solidam, & pæne gressu quolibet

Id capite renuit, abnuisque, Non ero,

“ (Quod ille tripode de suo prælagiit

“ Vates iniquus) Coenobita non ero.

Sed Nox bonarum sæpe mater mentium,

Deus ipse potius ilicò mentem ferit

Telo trifulco, sed benigno. Noster en

Repentè, victus atque victus Andreas,

Etiam ante noctis præcipitium adit Patrem,

Suumque pariter Principem, ut vitæ comes

Sit & laborum, & præmii, exorat brevi.

« Ut Superi in animos mille habenas possident,
 « Ut mille stimulos, quos, inanis calcitro,
 « Contrà ire frustra certat ! Is tandem ruit
 « Meliore lapsu quàm velit: Deo bono,
 « Quos esse Saulos credis, hos Paulos vides.

Matthæus Schinerus in Helvetiâ pauperculus, postea Cardinalis factus, erga viduam, quæ se studiosum domo gratis exceperat, liberalissimus extitit.

Ex Simonis Sulzeri Acroamatis.

Vallesianos inter Helvetius fuit
 Schinerus ; orbus à pueritia Patre,
 Et Matre, Bernam literarum gratiâ
 Tetendit ; ipse pallium è panno leve
 Amictus ierat ; vix fluentes calcei,
 Vix & galeri quidpiam. Est animus tamen
 Tentare Musas, Frontis ac oculi vigor,
 Vulgoque major indoles, ipsum fore
 Aliquando summum jure jurabat virum.

Huic vidua pauper pauperi gratis lubens
 Arcti cubilis dederat exiguum larem,
 Dúmque ipsa fufis molle pensum duceret,
 Suam sinebat ad lucernam vesperi,
 Libriterendis hunc diu impalescere.

Dum stipe rogatâ compitatim viciat,
 Nil è labore literario finit
 Perire, libros compitatim pellegit.

Profectus adeò est nobili ut tandem sophus,
 Tandem Theologus emicaret laureâ.

Romam inde rerum mole magnarum gravis
 Legatur, inter Purpuratorum Patrum
 Hic Eminentes vertices adsciscitur
 A Patre summo, cui sagacem se probans
 Pluribus ariftis, hinc vicissim mittitur

pacis

Pacis Alemannos inter & Gallos probus
Arbiter in oras Helvetas. Bernatibus,
Hospitibus olim, se dare videndum placet,

Diversus illuc à via, vix oppidum
Inierat, An fors hospita etiamnum sua
Vidua tugurio restet in veterrimo,
Scitatur; omnes annuunt. Sedilia,
Aulæ, mensam, devehenda eò juber.

Anus reperta vere, jussa everrere,
Si fortè quid inest sordium. Domunculam
Famuli tapetis induunt præstantibus :
Quid moliantur, quid sibi hæc, quid se velint?
Attonita mulier dum rogat, currum videt
Cœnâ refertum dapfili, perdicibus,
Capis, & Offis, plurimisque cupediis,
Et Cardinalem subsequi jam proximum,
Primore cinctum Civitatis Ordine.

Ipse ut seniculam tuitus est, genibus humi
Fractis labantem, Surge, ait, quondam bona
“ Hera mea, surge. Memini ut hisce me in tuis
“ Juvenem pusillis ædibus morarier
“ Gratis volueris. Ut rependam gratiam,
“ Hospitio eodem jam tuo frui lubet,
“ Subeamus, accumbamus. Intrat & sibi
Hanc adsidere mandat, huic porgit cibum,
Primæ & propinat è peralto cantharo,
Quem præ pudore trepidat illa capessere,
At is ut capessens repropinet, imperat.
Tibi Magne (titulis titubabat in dandis Anus)
Tibi Gratiose (titulus optimatium est
Germanicorum), Arrisit ille, ac intulit.

“ O Hera, Schinerum nuncupa, ut quondam
soles,

Schinerus idem & ipse sum, qui diu tua
Bibi è diota. Vidua cantharum levans,

“ Tibi inquit, ergo, quando sic quidem jubes,

“ Tibi ô Schinere, quem medullis plus meis

« Ante deamavi & deamo, dùmque anni finent,
« Deamabo, tibi propino, sanus ut fies.

Ut bibitum & esum est lautius, dixit suæ
Vale Cardinalis hospita; dicto vale,
Sedilia & mantilia, & tapetia,
Ipsasque lances, & quadras argenteas,
Sed & reliquias & cibos superstites,
(Queis vetula soles pane vixit cæteros,
Quos vixit; ingens aded id annonæ fuit)
Ipsi manere jussit, & quod amplius
Mantissa bis centum aurei fuit bona.

Ubi fama Bernam pervagata istæc fuit,
Totis resonuit compitis, Vivat diu
Illustre Patrum Purpuratorum Decus,
O dextra celsiore digna purpurâ !

Ast ego minora postulo. Ejusdemmodi
Inopibus, inopes si juvent, tantum adprecor
Par dapibus, & donariis convivium.

*Puer cum sodalibus cursu contendens,
sed ob adipem tardior, à D. Georgio
agilitatem impetrat, promisso ejus
stanaat libo.*

Ex Menologio Gyacorum.

Certare cursu cum grege cœtaneo
Paer solebat : pro merenda paciscere
Vel pedibus æquis, vel pede uno currere,
Metamque saltitando primus carpere:

Sed erat obeso ventre, mento triplice,
Et more buccinantis inflatis genis,
Surisque cruribusque crassioribus.
Hinc & jocosum nomen à sodalibus

CRASSICULUS ipsi **VITULUS** in-
ditum fuit.

Tardigradus, adipe præpeditus à suo,

Vix passum anhelus septimum confecerat;
 Quando sodales eminus trans tertium
 Decimúmque volucres, pæne metam tangere,
 Et inde conclamare gloriosius,
CRASSICULE VITULE, victus es, do-
 mum redi,

Ibi ut merendam à matre deposcas novam.

Sed & in re gressu à termino, illas obvio
 Iterare sannas, victus es, solitum tibi,
CRASSICULE VITULE. Victus inte-
 rim labra

Mordere Vitulus, lacrymis se dedere,
 Lares paternos repetere, ut matri grave
 Enarret infortunium. Fortè in via
 Magni Georgi nactus ædem, supplices
 Et simplices ante ora componens manus,
 Puerile votum lacrymosus edidit.

“ Dive ò Georgi, cernis ut ludibrio
 “ Collusiones me mei semper habeant,
 “ Et mihi merendam emunxerint hodie meam !
 “ Fac, oro, pedibus ut siem pernicipibus.
 “ Quod si palæstrâ vicopro cursoriâ,
 “ Sociisque præcucurrero, libens bonum
 “ Libum, idque calidum, quod mihi parens bona
 “ Consuevit omni mane jentanti dare,
 “ Tibi mane totum crastino portavero.

Hæc puer ab ore dederat. Ut cœlo placer,
 Coelestibusque candor ! En Georgii
 Statua Draconem ex arduo sternens equo,
 Vultum à Dracone vertit ad pueri preces,
 Annuere visa postulatui. Haud mora,
 Socios revisit alacer & certus spei
 Fore, ut merendis jam fruatur non suis !

Risere socii, huc, inquit, domo redux
 “ Pinguis iste panis nobis alterum
 “ Desert bravion. Heus Vitelle, cursibus
 “ Vin' rursus experier, quàm sis mero

« Ex adipe factus, conditi è plumbo pedes »

« Volo, ait, præite. Jam movebant, & novus
Alipede strepitu Vitulus antevolat, vice
Suâ rependens probra se sequentibus,
Interque vallo maximo, proque unica,
Quam victus ante perdidit, mœrentium
Plures merendas obtinet sodalium.

Has ad parentem ventilans, & invocans
Io Triumphe, votum ei exponit suum,
Si victor esset. Mater applaudens probat,
Spondetque Divò crastinum libum dare.

Anathema grande, quale nemo dux Deo,
Aut miles unquam Sospitatori dedit.
Nec ipse dona, sint vel Infantilia,
Sint his minora, respuit, qui Infans fuit.

*S. Leutfridus Abbas egregiè flagris exci-
pit Demonem, qui sumto Abbatis ha-
bitu & formâ in Choro sedebat, ut
Monachos turbaret.*

Ex Chronico, Benediktinis

Centuria II.

Leutfridus Abbas, in Palæstra olim tua,
Benedicte, Sanctus, nobile Asceterion
Regebat. Olli sanctitate Grex suus
Par esse cupiens, quâ licebat, perdius
Pernoxque, multam in Æde fufurus præcem,
Eò ire suerat. Calo Averni quispiam,
Sive ut molestus quateret hos phantasmatis,
Sive id jocandi gratiâ, seu seriam,
Sibi exhiberi voluerit reverentiam,
(Nam semper alto folle venter ei tumet)
Abbatis habitum nescio unde, mutuum
Sumfit: cucullo dein super frontem dato,
Nasumque, melius ut laterent cornua,

Ut

Ut melius etiam cauda se non proderet,
Hanc religioso contegebat syrmate.

Abbatis ergo graditur ipsomet gradu,
Ejusque gestu vult sedere ipsissimo,
Solumque, quo Abbates solent, scandit gravis.

Venire Monachus unus, alter, tertius,
Etiam ante nolæ symbolum precariæ,
Ut puriores porgerent Deo manus.

Post genua ad aram flexa summississimè,
Humumque castis ter petitam basis,
Ubi conspicati Dæmonem (Abbatem rati)
Illi salutem dant, reflexo pectore
Reverentur. Ipse sub cucullo gaudia
Gaudere solus absque risu grandia.

Exin venire quartus è Claustro in Chorum,
Quintusque Monachi. Sed quis, aiunt, Præsulis
Sede sedet? an non Præsulem conspeximus,
Iam jamque Claustrum dum pererrat? An bis est
Antistes? idem & unus in Choro & domi,
Ut sæpe Sancti? Plura non illi, at suum,
Claustrum revisunt, & revisunt Præsulem.

O Pater, ô Abba! Quid rei? hinc inambulas,
Precaris illic? vel simillimus tuum
Formâ statumque corporis iniit locum?

Leutfridus è verbo unico olfecit dolum
Nugasque stygii Pantomimi: Tum sibi
Dari flagellum multinodæ, confutum
Clavis recurvis, imperat, quali solent
Tundere petulcos seduli Editui canes;
Intròque gradiens mox Crucis signaculo
Sæpe repetito, cuncta signavit loca,
Ostia, fenestras, quæque fas est egredi.

Oblitus unum est: dein suum se ad pulpitem,
Quò turpis Abbas ierat, insensus tulit.

Scelerate, quæ te compulit vesania,
Ut huc ab Orco tenderes; thronum hunc Deo,
Deique servis dedicatum invaderes?

Et

Et hoc cucullo malitiam condenstuum,
 Mihi meisque cuderis molestiam ?
 Hoc habe. Et id aiens grandi in osipfi flagrum
 Impegit ictu, grandi in armos, brachia,
 Pectora, medullas usque ad imas intimas;
 Et iste fugere, fugere varias ad fores.
 Frustra : ad fenestras ; frustra : eas occluserat
 Dîo sigillo Crux per Abbatis manum.

Hæc inter Abbas semper à tergo ingruit,
 Sempérque tergum compluit flagri imbris,
 Misero ululante, supplicante per omnia.
 « O Domine, Domine parce, non ultrà huc
 ferar.

Sub tentat abacos, inde sub sedilia
 Penetrare. Præsto est omnibus flagrum locis.
 Tandem peracto dorsifragio, ut oportuit,
 Effugia summa & ima dum circumspicit,
 Cernit foratum laquear, unde pendulus
 Funis vocantem ad Sacra nolam commover.

Nullam, fenestras & fores dum muniit,
 Leutfridus illuc destinaverat Crucem.

Tortilibus igitur unguibus funem rapit,
 Inscendit agilis, per foramen evolat,
 Sed fune primùm concremato, innoxius
 Nè foret, Avernum repperit, vibicibus
 Coopertus atris, & pudore livido.

Dæmon subinde lepidus est, sed non pius.
 Et in lepore sæpe captus est suo,
 Ideoque rediit in Hilaria frequens mea,
 Ut vapularet à leporibus Piis.

Sic quoq; jocantem in seriis stygium Canem
 Leutfride loro ritè multas semper

*P. Iosephus Anchieta Societatis JESU
mira patrat in Brasilia, Avibus saepe
imperat &c.*

Ex ejus vita.

BRASILIA regio est Indiæ, parens cibi,
Quem præ cupediit omnibus puer esurit.
Huc Sol labore fessus, in suos solet
Properare somnos, postera ut alacer diem,
Tenebris fugatis, & latente Cynthiâ,
Fulgore matutinus illustret novo.

Iosephus Anchieta Lusitanicis
Illò erat ab oris missus, ut gentem efferam,
Fersq; quàm simillimam, Christi sacris
Imbueret. O queis, hujus ergò, angoribus
Sudoribusque maduit! ô quæ à Barbaris
(Humana rodunt ossa, carnes devorant,
Eriam absque pane, sanguinèmq; potitant)
Pericla subiit, nè homini homo fieret cibus
Aut assus, aut elixus, aut crudissimus.

Quanta is vicissim, quòt-ve Divùm munera,
Quàm rara, quàm stupenda, quàmq; illustria
Recepit è cæli manu! Nec ambigo
Asserere, veniâ Thaumaturgorum omnium,
Fuit Anchieta Thaumaturgus Indiæ.

Remota quoties retulit, & præ quàm forent
Dixit futura certus? ægrotis salus
Quoties ab illo fluxit? Inter belluas
Intérque tutus vyperas, has dexterâ
Cicurante facilis leniit; volucris
Dedit imperata creber. Exemplo sient,
Quæ nunc Hilaribus & Piis intersero.

Is cum sodali cymbulam conscenderat.
Æstus erat ingens; Zona nequam Torrida,
Sub qua Brasiliidum capita directè æstuant,

Procul]

Procul inde abire jusserat favonios.

Quò (socius inquit) mi Pater, quò tendimus,
Quando ardet aura, solque verberans aquas,
Potentiùsque reverberatus abs aquis,
Certo minatur certius nobis necem?

Subrisit ipse, & lumina in ripam vibrans,
Grandes, coloris punicei, rostri aurei
Tres quatuorve conspicatus est aves,
Et allocutus, O volucres optimæ,
Ite, rogo, socias concolores ilicet
Accite nobis plurimas, quæ umbraculum
Huic phaselo commodent. Edixerat,
Illæ ad salutem colla declives, suâ
Aut fors Brasiliçâ voce mox aiunt (Pater
Imus) & ierunt & coegerunt sui
Validâ palati buccinâ ingentem gregem
Avium sororum, quæ, hos super, amænissimam
Densissimam ac latissimam nubem darent
Caudis & alis, cæteroque corpore.

Haud mora, dedêre: plumeus fornix erat
Prælustris, ostrum contra, & aurum promicans,
Fabræque struâus; incubabant mutuas
Sic alæ in alas, testa scandalariis
Velut operimus tegulis nostratia.

Zonam cremasset totus ante sol suam,
Quàm se radiolus ferret hue minusculus,
Ubi Anchieta cum sodali federant.

Ergo hæc in alto convolvans cymbam supra,
Purpurea nubes ivit, usquedum obvio
Fortasse Zephyro, posuit æstus. Tum manu
Iosephus aliâ fecit & dedit vale,
Eique volucres reddidere vale vale
Innumerum, in oras evolantes alteras,
Quò cuique libuit; & phaselus ad suas.

Idem

*Idem Anchieta simiis imperat, ut funus
occisi à nautis simii instaurent.*

Ex ejus vita. l. 3. c. 4.

BEne mane lembus fortè piscatorius
Nautas vehebat, aucupésque piscium :
His Anchieta se viz comitem dedit,
Horum ut labores prosperaret, crebriùs
Et antè prosperarat : en subitò tibi
Vicina grandem ripa visendum obtulit,
(Cui barba nulla, cauda longa) simium.

Ille è cypresso transmeantes remiges
Spectabar, utque est simia omnis simia,
Ramus ille remum fecit ipsa in arbore,
Coepitque remex esse, nautarum æmulus.

Risere nautæ; at quispiam actutum parans
Arcum sagittam torquet, hinc miser occubat
Remex, & ululat voce funestissimâ.
Paterfamilias & Dynastes hic erat
Magno in senatu simiorum, plurimos
Gnatos, nepotes, & nepotum filios
Nutribat illo in nemore, qui audito sui
Senis ululatu, concito cursu advolant
Paulò supremos ante singultus. Ea
Inter struebant plura nautæ spicula,
Impetere reliquos avidi & hâc prædâ frui;
Etenim ferina Barbaris est simius,
Ferina nobis ut lepus, vel cervus est.

At his molestos esse, dum funus parant
Vetuit Josephus, Parcite, aiens, arcubus,
“ Condite sagittas & domi relinquite.
“ Sat esto vobis, si voluptas hinc erit
“ Spectare gestus, & parentandi modos,
“ Quos animal istud docuit impertirier
“ Natura senibus ultimum obsequium suis.

“ Vos

" Vos ergo agitedum simii atque simiæ,
 " Profunditote lacrymas, & funebres
 " Agitote motus. Nec moræ, res hîc fuit.
 Pellepida, si usquam; pellepida, si unquam fuit.

Primùm cadaver in cruore nans suo
 Circumdedere, dein madentibus osculis
 Hic ora, plantas iste, & ille tergora
 Fixere; tum repentè prolixissimis
 Auras scidere sibilis; stridoribus
 Immane quantis, quàmque mæstis æthera
 Laniare; bellum crinibus etiam suis
 Bellum intulere. Pars propinquas arbores,
 Pars littus adeunt, inde millenas minas,
 Strictosque pugnos evibrant in remiges,
 Quos Proditores, Patricidas nuncupant,
 Aut nuncupare gestiunt gestu suo,
 Et imprecari fulmen aut fundum maris.

Postquam hæc Tragoeda turba spectatoribus
 Longum dedere volupe, & ansam risui,
 Nutu Josephus jussit, & vix jusserat,
 Suum ut redirent in nemus, rediverant.
 " En ait, ut omnes præsto sunt homini feræ
 " Parere faciles, si & Deo præsto sit homo.

*Idem Anchieta, ut rixam inter duos
 gravem super anfore componeret, jussit,
 ut puer quinquennis, & mutus Judex
 esset. Hic recepto lingua usu, anferem
 sibi & matri sua pauperculis adjudica-*
cat.

Ex vite lib. 3. cap. 7.

Aliquis Josephum sub kalendas barbaras
 Tulerat in urbem casus, aut negotia,
 In qua célèbres-feriæ ludos dabant

Et hos & illos, mos ut est. Lucamine
Partem videre est mutuo cennitier,
Humum ut sodalis semisraclus mordeat.

Partem videres ludere expulsim pilâ,
Raptim aut daratim; seu leves fuerint pilæ,
Sive utris instar, spiritu humano graves.
Hic levibus armis luditur; at hic curritur
Ad metam in æquo gramine. Hinc disci volant,
Illinc sagittæ ligneam petunt avem,
Stantem in suprema seu cedro, seu pertica.

Stabant & equites ludibundi, pensilem
Hi sibi locarant anserem; cœlum pede,
Terramque versus capite; quod qui præderet,
Cervicibusque demeret præceps eques,
Is Rex, is ampli præmii compos foret,
Nam gloriosus Anserem ferret domum.

Diu pependit, namque collum pertinax,
Et lubricatum, comprehendentûm manus
Ludebat equitum; hæ tacti inanes Anseris,
Sed non inanes effluebant glutini;

Tandemq; rapidus aliquis, & dextrâ potens,
Equo citatiore, perfregit gulam.
Sed hæsit illa, è pelle tenuiuscula
Fors restitante, donec adproperans Eques
Alter, volensque prendere, incassum fuit,
Nam pellis in humum spontè dejecit caput.

Sic Victor horum neuter, at uterque extitit
Vicitigator; inde grande jurgium,
Ferè & duellum. O advocetur, clamitant,
Jôsephus è vicinia, ut sit arbiter;
Nihil ille nobis præter æquum promserit.

Pater cietur, advolat; deposcitur
Dirimere litem hanc; dirimit evestigio
Ratione mirâ. Jurgio intererat puer
(Nam sæpe Curiositas illos trahit)
Quinquennis, isque mutus, & verò domi
Parens egenâ filâ ducebat colo.

Hunc

Hunc Anchieta leniter prensans manu,
 “ Mute puer, inquit, tute litigii bonus
 “ Diremtor esto. Hic se intuentes intuens
 Nihil hæsitante aut cæspitante lingulâ
 Exclamat, O cives boni, tam noxiû
 Definite, quæso, dissidi, namque hic meus,
 Quicquid negetis, quicquid altercemini,
 Meus erit anser, Vos valete. Mox pedes
 Anseris acephali corripit, & abit domum
 Jussu Josephi lætus onere, alt lætior
 Linguae repertâ clave, Quis viros repens
 Incessit astantes stupor, quod gaudium,
 Dum tam stupendo lis diremta est exitu ?

Esto volucris, simiis & viperis,
 Idque genus aliis imperarit belluis ;
 Longè aliud hujus robur imperii fuit ;
 Quando imperavit, ut soluta vinculis
 Lingua reperiret verba, queis rixam gravem
 Mitteret in oras transmarinas exulem.

*Psittacus D. Thomam Cantuariensem
 invocare doctus, dum à milvo rapi-
 tur, invocat, & liberatur.*

Ex P. Petri Sanchez lib. 7. c. 3.

SCAZON.

L Eve est, sed hilare, sed pium, quod insigni
 Evenit olim Psittaco. Perargutus,
 Pérque ille docilis, nactus est herum, Divo
 Qui fortè Thomæ vota supplicabundus
 Assidua fundens, his eum precabatur,

BEATE THOMA DEPRECARE PRO
 NOBIS.

Seu post quietem sole surgeret primo,
 Sive in iter aliquò se movere mens esset,

Seu

Seu post remotum prandiumve cœnamve,
 Postque operis aliquid ferii capeffitum,
 Somnove sopiendus hunc dabat versum,

BEATE THOMA DEPRECARE PRO
 NOBIS.

Hæc hauriebat aure Psittacus pronâ
 Et mente memori ; solus inde cœptabat
 Rostro illa mustitare primulo ; posthæc
 Efferre facili spiritu Sui spectans
 Studium Magister Psittaci, jubet demum
 Ipse præeundo, tota verba conari.

Exorsus & conatus ore curvato.

Hæc pâne melius, quàm Magister, effatur.

BEATE THOMA DEPRECARE PRO
 NOBIS.

Merces soluta è dulciario pâne,
 Aut saccharite, nam appetentior gluto est,
 Quàm volucriis ulla, Psittacus, nec infundi
 Sibi vina deprecatur, ut sitim pe'lit,
 Loquaciôrque semper est, mero sumto ;
 Aliquando par est ebrio vacillanti.

Huic jocosè garrulo aucta libertas
 Per areas, per & domesticos hortos
 Datâ vagandi copiâ : super sepem,
 Supérque nanas arbores lubens scandit,
 Linguxque solers æmulator humanæ,
 Hero hinc salutem, hinc felibus minas jactat,
 Aut famulam ad escas evocat sibi dandas ;
 Sed more Domini sæpiusculè cantat,

BEATE THOMA DEPRECARE PRO
 NOBIS.

Sub ista milvus, dirus alitum prædo,
 Dum circumagitur, remigâtque per cellas
 Sublimis oras, conspicatur abs alto
 Nescio quid infrâ viride, consitum rubro,
 Colore vivax ; audit & melos vocis.

Is antè ruri, dum canes vorant ossas,

In

In corte teneros dissipaverat pullos,
Frustrâque gallo Patre, Matre gallinâ
Poscentibus, octo novémve raptarat :

Sæpe in macellum ruerat, hic ut exposita
Auferret exta : fortè dum vacat nido
Pullis struendo, pileum impudens ausu
Civi eripuerat ; evolarat è dextra,
Pueri merendam, linteúmque lotrici.

Harum peritus milvus est rapinarum,
Ab avis, ab atavis eruditus, has natos,
Simul & nepotes erudire contendit.

Hic ergo gyrans, spèque glutians prædam
Sensim imminutis circulis, propinquavit
Incogitante Psittaco, & suâ linguâ

“ Hæc nostra cæna est, cecinit, ac repentino
Lapsus volatu, Psittacum rapax ungue
Sustulit : in altum raptus ales, inclamat

BEATE THOMA DEPRECARE PRO
NOBIS.

Magister audit, rêmque mox vidit miram,
Etenim sagittis mille ceu foret fixus,
Aut transfadactus fulminis gravi telo,
Saxo molari celerius occubat milvus,
Lentè ac serenè Psittaco relabente.

Haud mora, Magister curiosus explorat,
An bella cervix sauciata sit rostro ?
Tractatur ; artus integerrimus, caudam
Suam ipse spectat, & rotundat, ut pavus,
Nec ulla læsa plumula est, rubet collum
Torque miniato, ceu solet, virescentis
Inter decorem capitis. Illicet ridens,
Humeros heriles insidet, propinâque
Oscula Magistro Psittacus, suo more.

Mirare Lector ; si adlubescit, applaude.
Thomam invocanti, & quid rogaret, ignaræ
Periclitanti bestię favet Thomas ;
Quid fiet homini, si preces ei supplex

Lacry-

Lacrymis madentes corde promat ex imo ?

*Mulier in Evæ culpam sæpe coram Ma-
rito invehitur, sed ab eo vetita sordi-
dam cloacam ingredi, non potest quin
introeat, pedes lotura etiam nitidos.*

Cæsar. lib. 4. c. 76.

HENRICUS Uuida, rure notus in suo,
(Cui & supellex lauta, latæque prædia,
Conjux peræquè nobilis, sed perlevis,
Sed lingulaca, quódque rideas magis,
Dira hostis Evæ) cum sua hac domesticam
Jam pæne coenam solverat, bellariis
Nequedum remissis, facta cùm Evæ mentio est,
Hic uxor iras ore desubito vomit.

“ O Eva Mater, ô noverca veriùs,
“ O curiosa, cur in altam lumina
“ Malecauta pomum sustulisti, sic viro,
“ Sic nascituris obfutura nepotibus ?
“ O vana, quænam nosse te Malum & Bonum
“ Prurigo tenuit, & tuo, & nostro malo ?
“ O Parricida. Istud maritus haud tulit.
“ *Mar.* Bona verba conjux, nè in Parentem sævias
“ Crudelis adeò : mitioribus impete
“ Illam querelis. Non vereris, nè tuo
“ Immittat ori (namque per Deum id potest,
“ Cui astat inter Coelites) spurcas, graves
“ Tuique vultus perditrices pustulas ?
“ Morbum huncce, pejus peste, famellæ timent.
Ilx. Heu avida pomi, ceu puellus; heu gulæ
“ Nimum voracis impetu præceps ruens !
“ Per te labores, & dolores, & metus,
“ Vasta lacrymarum maria nos circumstrepunt.
“ Per te culicibus ut sumus prædæ diu,

“ Noctu

« Noctu pulicibus ! In cachinnos diffuens
 Subinde risit, & subinde excanduit
 Henricus, istas Conjugis Philippicas
 Evæque titulos millies inaudiens,
 Sæpe & lepôris condiit sale hunc cibum.

« Age, inquit, aures arrige, mea Pamphila.

« Fac nos in hortis esse jam felicibus ;

« Sis Eva, simque Adamus ; inhibeat Deus

« Nè vel leviculâ pomulum taxis manu ;

« Si coluber ad nos veniat ejusdem doli,

« Bellâmq; ficum porrigat cum hoc fibilo,

« (O Domina, fructum hunc carpe, formosissima

« Repentè fies :) Quid animi foret tibi ?

« Quid, uxor, ageres ? *Ux.* Quid agerem ? hunc
 in Tartarum

« Cum mille diris truderem, obtritum pede.

Mar. An nudo (ut Eva stabat) obtiteres pede ?

Ux. Saltem trinodi fuste, vel saxo gravi. (aut

Mar. Quid si deesset ? *Ux.* mox in hortû me abderé,

« Post te laterem. *Mar.* Tum virago equidè fores,

« Et Eva jure dicereris altera.

Sermo solutus mutuo hâc risu fuit.

Super his propinat vir quietæ conjugî,

Et hæc vicissim porrigit tragemata.

Serenus ipsis haud diu hic aer fuit ;

Nam novus in odia sergit Eurus, & nova

Rediere nostrum tunc in Evam fulgura,

Suspiciosæ sœminæ stridoribus,

« Eva morientum mater, haud viventium,

« Cur paruisti plus colûbro quàm Deo ?

Henricus interpungit, & jocans ait.

« Ni fallor, & te ex unguibus novi haud malè.

« Tu magè colûbro paruisses, quàm Deo.

Ux. Egon' ? Egon' ? antè Cynthius erit Cynthia

« Antè ego maritus, & maritus eris ego,

« Quàm (si vetaret id Deus) id auderem ego,

« Quin, si maritus id vetares, aggredi

« Non

« Non istud ausim, *Mar.* Scilicet, dictum bene,

« Quàm gloriosa, quàmque præfidentui

« Hæc ais, Animula ! Sed probare vin' modò

« Quàm sis Parente Protoplastâ fragilior ?

Ilx. Age, experire. *Mar.* Sancta testans omnia,

« Sanctè prohibeo, nè die, quo balneo

« Pro more tu te laveris domestico,

« Exinde sædam te in cloacam transferas,

« Lotura nitidas tibias. Vetitum id meum est.

« Cave niti in illud, aut tuo è peculio,

« Tuóve Gazophylacio centum minas

« Sustulero : totidem tu è meo, si caveris.

Ilx. Nihil pericli, mi marite, nè time.

« Sordere tanti non emo: iussis tuis

« Parebo prompta. O si Eva prohibenti Deo

« (Tibi ut ego) prona tam fuisset obsequi,

« Non hæ malorum mille myriades forent

« Nostro mulierum sexui, imbelli, impoti,

« Virisque semper subdito, aut minacibus,

« Aut gravia sæpe verbera impluentibus.

Sublata post id mensa ; somni gratiâ

Aditum cubile ; mane tandem surgitur.

Ut rure passim moris est, mediâ areâ

Stagnabat unda putris, olida, sordida,

Oviúmque caulas inter & boum sita,

Genitrix cloacæ. Hanc inde Domina, illac means,

Suspicioso obliquat oculo, sæpe ait.

« O si cloacam ! ô si Maritus ! Balneum,

Quod fabrefacto è dolio domi fuit,

Inire tandem more decrevit suo ;

Eoque hilariter lauta, fricta, & uncta erat,

Quando inde remeans, & cloacam conspicans,

« O si inquiebat, hac in unda tibias

« Eluere liceat ! exta lancinat mea

« Bona hæc cupido. Stat mori nisi eluam.

« O si maritus mille stadiúm millia

« Abesset hinc, & nescius foret boni,

O

« Quod

“ Quod meditor, omnibúsque votis ardeo !

Vir è fenestris proditricibus suos

Curarat observare, quid gereret rei.

Haud mora fenestras supra & infra hæc con-
tuens

“ Nemóne ? nemo. Tum pedissequæ, cita

“ Mihi deme (muffat) calceos, caligas cita

“ Educ, lavari pervolo istoc balneo.

Sic genua ad usque veste sublatâ libens

Et læta, thermas ac si iniret Regias,

Ingreditur ac progreditur, undam pulsitans

Pedibus, natantes ut solent : sed olens aqua

Admordet ipsi fimbrias. Demum suæ

Postquam dedisset vela plena lubidini

Contra Mariti vetita, sese intrò refert

Bella Eva, nec se retinet Adamus diu,

Quin obvius eat, & saluter blandiùs.

Mar. Satisne sana es, Corculum ? *Ux.* mi vir, satis.

Mar. Satisne lota es ? *Ux.* lota plus etiam satis :

Mar. In dolio vel in cloaca ? plus huic

Dedit ruboris hæc cloacæ mentio,

Quàm dederat ipsa sordium : videt illico

Virum haud latère, quo natasset in luto.

Et ille voce, more plus alio, tonans,

“ O mulier, istæc num tua est constantia ?

“ Mea jussa, sic parendo, complex impigrè ?

“ Ubi tua in Evam fulmina ? ipsâ viliùs

“ Probata, lapsa es turpiùs. Testes tuæ

“ Quas cerno, turpes fimbriæ. Pænas lues ;

“ Tua tibi, in arca quæ latent, monilia

“ Jure modò mea sunt. Huc mihi clavem cedo.

Assidua veterem sic in Evam tonitrua

Infana jacere rite dedocuit novam

Henricus Evam, quæ deinceps lenior,

Prudentiorque lingulæ cavit suæ.

*Famulus quidam Adamum protoplastum
inobedientia frequenter arguens, in ean-
dem incidit, non obediens hero qui pyx-
idem ei clausam commiserat.*

Cæsar. lib. 4. C. 75.

NEque sola mulier Hostis Evæ trux fuit,
Fuit & Adamum qui & domi & foris undiqs
Dente lacerabat non bono : famulus viro
Erat hic sagaci gnavus, utilis, probus
Cætera, per & fidelis, hac equidem tenus.

Is aliquid agitans, aut cum hero carpens viam,
Onerare densis cæpit Adamum probris

De more, quantis voluit. O hominum parens,

“ Campi colonus Elysi qui vix eras,

Qui iussa tam divina vix exceperas,

“ Adame, quantum virus hausisti in necem

“ Tuam & tuorum, quando nimis uxorius

“ Pomum nefastis immolasti faucibus ?

“ Heu quò nepotes traxit ingluvies tua,

“ Quò debita Deo læsa obedientia ?

Per te gementès nascimurque vivimurque,

“ Et morimur eheu lege ineluctabili !

“ Quando Eva vetitum carpsit & edendum dedit,

“ Malesuada in ora decuit insignem gravi

“ Colaphum lacerto infringere, aut malum procul

“ Mandare porcis, calcibusve tundere.

Astutus haurit aure simulante omnia

Herus, sed & ea nutibus creber probat.

Verùm fabam aliam non opinanti coquit.

Et verò obierant quinque sexve vix dies,

“ Quando evocato, Cernis, inquit, pyxidem hanc ?

“ Rarum est, & ipso pæne sole rarius,

“ Quod hic repostum est: Cerne quam fidem tibi

O 2

“ Habere

« Habere pergam, ut soleo, Ut hanc serves, volo,
 « Tua inter arctè scruta condas intima,
 « Nè cui suboleat, clave perpetuâ fores,
 « Arcâmque firmes. Esto, clausæ pyxidi
 « Nec ulla sera sit, nec sigillum : sit tua
 « Fides sigillum, sit sera : Ast clausam cave
 « Pandas, vel oculo tantulo visum velis,
 « Quod inesse volui, & esse secretissimum,
 « Iterum iterumque moneo. *Ser.* Nè toties, here,
 « Me stringe monitis. Nutus unus unicus
 « Mihi vice magni est imperî. Manus prius
 « Ambas revelli patiar, oculos effodi,
 « Quàm medio ut ungue vetita transiliam tua.
Her. Cave sis, vel aure utrâque constabit tibi,
 « Vel hinc abibis exul. *Ser.* Haud opus mihiis,
 « Here bone, tantis vernulæ fidissimo.

Abire monitus se in cubiculum fert suum.
 Sed Hero relicto bella succedens Hera
 Domina Cupido, dexterâ follem gerens,
 Stimulum sinistrâ, coepit enixim suas
 Exerere vires, pungit, inspirat, premit,
 Jubet, urget, agitatur curiosum & anxium,
 Sic ut frequenti pyxidem motans manu,
 Vestiget aure, num quid auri tinniat
 Intus latentis, aut smaragdus, aut onyx,
 Aut quos lapillos concha mater parturit ?

Vestigat etiam nare, an unguentum fiet,
 An moschus, an sal Indus, aut aromata ?

Neque auris indicare, neque naris potest,
 Nec mens, nec animus conjicere, quid decubet
 In ventre clausæ pyxidis. Post turbines,
 Postque decumanos pectoris fluctus sui,
 Tellure pulsâ pedibus, Ecquid id rei ?

« Arcana mille, cor Herus etiam suum
 « Longum atque latum pandere assuevit mihi,
 « Et modò quid insit pyxidi, vult nesciam.
 « Quid si remotis jam arbitris, absente Hero

« Solus

« Solus recludam, solus, ut quid sit, sciam?
 « Præfente nullo, nullus incusaverit :
 « Negabo, pernegabo divinantibus.
 Hæc ille, jussus abs Hera Cupidine,
 Cupit negata, & impotentius cupit.
 Tandem malignâ pyxidem referat manu,
 Claudere fenestras immemor. Quid agis miser ?
 Avicula lecto exurgit. En ut evolat
 Fidelitatis experimentum tuæ,
 Sed luculenta testis obsequentia.
 Scilicet : Abierat illa, tunc is plangere,
 Barbaque silvam vellere, & diras avi
 Mille imprecari, totidem apertæ pyxidi.
 Pulsat Herus (Ehodum pande) referatam videt
 Pyxida, & in auras ire spatiosas avem :
 Domum illa circumvolitat, arridens Hero,
 Servumque ridens libera. Indignans Herus,
 Et in hunc vibratâ linguæ & oculi cuspidem,
 « Siccine ? ait, & te jam fidelem, jam tui
 « Agnosco memorem, jam mei, & jussus mei.
 « I nunc Adamum vellica. Foras, foras.
 Nil genua flexa, nil preces, nil lacrymæ
 Potuere : Adami durus hostis exulat,
 Et jure ; quid enim vulnus antiquissimum
 Dare redivivum millies æquum fuit ?

*Baiamondus Tiepolus, nobilis Venetus,
 in Ducem et Senatum conspirarat, sed
 dum victus fugâ se subducit, mulier ab
 alto fenestram pandens, casu fideliam
 in ejus caput dejecit : Senatus illam
 egregiè remunerat.*

Ex Egnat. l. 3. cap. 5.

CAtilina Venetus (sic lubet depingere
 Infame monstrum perduellis Tiepoli)
 Turmâ rebelli cinctus, in summi Ducis,

Simul & Senatus maximi cædenti ruens,
Post mille cives optimos letho datos
Spe jam Ducale Pileum præceperat.

At Gradevigus (nomen id fuit Duci)
Animante cœlo, & pro virili civibus
Primoribûsque rem gerentibus bene,
Bis mille tandem pessimos orco dedit.

Hinc sibi Tiepolus aleam obversam videns,
Formidolosa terga mox nudat fugæ,
Citius in plateam cogit angustam suos,
Saltem nè inulti néve ut imbelles cadant,
Agit, urget, animat è pusillo limine.

Sed dum irruentum clamor, armorum fragor,
Planctus cadentum luctuoso aures sono
Complet, repentè fila linquens & colum
Mulier, propinqua cui fuit domuncula,
Superam fenestram pandit haud parvo impete,
Fideliâque (nam hic egenorum hortus est)
Variis refertam floribus deorsum jacet,
Nilminus opmans, quôdque cupiendum, jacet
In execrandum verticem Tiepoli,
Ipsûmque mactat instar insanæ bovis,
Quam lanius ictu primo & horrido ferit.

Heu quò anima ! Verû gemere non est hic meû,
Hilaria propero more vendere hâc meo.

Capite subactò, sub fidelia obruto,
Immanis ille turbo mox posuit, dein
Superis peractæ gratiæ ; pro Patria
Functis, statuta Justa ; plebi pareitum
Summâ Senatûs & Ducis clementiâ.

Quid vidua ? fractam flebat illa fideliam,
Floresque latè dissipatos dum legit,
En tibi Satelles properus, euestigio
Jubet hanc adire ad Curiam, & pro se loqui.

Abit ergo, secûmque agitat, ecquid noxiæ
Tandem patrarit, dùmq; Magnificum Ducem,
Patrèsque soliis quemq; in augustis videt,

Attonita

Attonita, tremulâ voce, Quid placet, rogans,
Rogatur, ecquî Tiepolus tam dexterè,
Felicitérque de fenestra obtritus est?

« Tiepolus, inquit ipsa, ne per somnium
« Mihi notus unquam; sed animo dolet meo,
« De morte tanti, quisquis is fuit, viri;
« Et casus ille putus ac purus mihi
« Incogitanti, nedum id optanti fuit;
« Fideliâque perdidisse sic meam
« Bellôsque flores doleo. Ne mulier time,
 (Affatur inopem Gradevigus) neu dole,
« Tua namque testa grande confecit scelus:
« Pessumdediti nescia infandum caput,
« Pessumdaturum publicæ quicquid rei est.
« Si res (reponit illa) sic habet, meos
« Nauci habeo flores, & fideliâ pili,
« Quæ tam beatè publico periit bono, (lis?
« Magnanime Princeps, éstne quod me ultra ve-

Abibat, aut retenta sistit, & priùs
Edicere hîc jubetur, ecquid præmii
Sibi à Senatu poscat, hujus gratiâ?

Tacita senatum mentis accersit suæ
Tum genibus ipsa lenè succiduis ait.
« Egena dudum vidua, onusta prolibus,
« Ego sum; salillo paupere & parco pena
« Viscito: laboris hæ mei testes manus,
« Callique testes: me domuncula obruit
« Conducta magno, bisq; denis aureis;
« Hæc atra cura nos coquit, somnum mihi
« Meisq; sæpe diripit. Totidem aureos
« Donare si luberet, amplas gratias
« Ego meique redderemus, nunc Deum,
« Serenitates hæce vestras ut velit
« Ævo sereno perfrui, deposcimus.

Hæc pellubentes audiêre Principes.
Sed posterorum ut nulla nesciat dies,
Quid Veneta munificentia, & quid præmii,

Vel ab inopinis res bene acta conferat,
 Gnatos in alto stare Nobilium gradu
 Voluere; mille destinarent annuos
 Matri & futuris sæclo in omni prolibus.

Exinde Labarum condidere sericum,
 Cui Divus inde Marcus, hinc mulier genu
 Submissa; media stabat & fidelia
 Florifera: Phrygiâ cuncta picta sunt acu.

Jussum est, quotannis pendeat ut illa è
 domo

(Supplicia quoties hæc inirentur pia)
 Grande monumentum muneris casu dati,
 (Erro) monumentum muneris ab Alto dati,
 Rebellionum, cædiûmque vindice.

*S. Sanctulus à Longobardis tunc barbaris
 frustra olivas prementibus oleum emen-
 dicans, oleum à Deo ipsis impetrat,
 aquâ in prælum infusâ.*

Ex lib. 3. Dialog. D. Greg. cap. 37.

GENS Longobarba (appellatos sic reor,
 Quos Longobardos ore vulgi dicimus,
 Barbam quod illi longius promitterent,
 Nempe Brevebarbi tunc erant, qui hoc nominis
 His indiderunt) è plagis Borealibus
 Italas in oras, ceu locustæ, irruerant,
 Rerûmque Domini per nefas, his vineas,
 Vinaria illis, aut oliveta, aut agros
 Latè eripuerant. Fortè tunc in Nursia
 Et Sanctus audiebat, & reapse erat
 Sanctulus; id ipsi nomen. Hic aliquo die
 Olivitatis, ad trapeta se tulit,
 Vacuum gerente dexterâ utrem parvulum.

Hic Longobardi conditas prælo gravi
 Oleas domabant; & domuerant impigri

Jam mane totum, nec fluebat parvula
 Exinde olivi guttula. Illi pergere,
 Sudoribusque pæne natitare in suis,
 Quando hilaris ore, voce blandus, attamen
 Propior Jubenti, quàm roganti ; Heus vos viri
 En, ait, inanis hic mihi est uterculus,
 " Complete olivo, Versi in hunc olearii
 " Oculos feroces, Quæ, malum, impudentia
 " Te ad nos adegit ? (inquiunt) Superi, inferi,
 " Dii Dexq; te in Crucem dent pessimam,
 " Oleum à Charonte ut mutues. Utrem is manu
 Porrigere nihilo seciùs : verùm nihil
 Excipere, dira verba præter, & minas.

Sudante prælo validiùs, lentissimu m,
 Adeoque nullum it hinc olivum, sic Deo
 Volente, nec enim sicca fuit oleæ caro.

Iam vesper atro pane mensas instruens,
 Ad cænam amica sidera invitaverat,
 Cùm Longobardi, nique pransi restitant,
 Solisque saturi mutuùm conspectibus,
 Oleo liquari pernegante, perfremunt,
 Jurantque pejerantque per Caput suæ,
 Cui thura devovere consuèrant, Capræ,

Stridor, laborque frustra erant, frustra mola
 Agebat hinc & inde se trusatilis :
 Cunctatur, & cunctatur obstinatius
 Præduro olivum pervicax in cortice.

Tunc ore lætiore, sed jam Sanctulus
 Propior roganti, quàm jubenti, O vos, ait,
 Meus uter hic egenus enixè rogat,
 Ut se impleatis : non pigebit vos dati,
 Non pænitebit muneris. Oleum precor.

Sed Longobardis auribus id oleum fuit
 Aliud ab illo, quod volebant exprimi,
 Nam gravior hinc in Sanctulum exarsit furor :
 Is à flagellis abfuit medio pede,
 Et vix (ut atrox illa gens erat) à nece.

Tum verò ab ipsis Sanctulus pro Sanctulo
 Audit scelestæ frugiperda, lannio
 Nefaste, ter nefaste scurra, nisi hinc abis,
 Sub hoc trapeto, jam te olivarum vice
 Dabimus molendum, de te emurca ut effluat.

Risu ille molli devoravit hunc cibum,
 Tandemque lympham è proximo ferens lacu,
 Cruce precibusque hanc munit, tum aspergine
 Trapetum & oleas compluit spectantibus,
 Stupentibusque Barbaris durissimis
 Tam derepente frangier; succissimas
 Tam derepente fluere, more fontium
 Uberrimorum de jugis celsissimis.

Citò, citò vasa & vascula adportantibus,
 Completus ante cætera est uterculus,
 Atque grates optimæ à non optimis.
 Sed & vereri, colere, magnipendere
 Voluere deinceps Longobardi Sanctulum.

*Idem Sanctulus Diaconum à Longobar-
 dis die insequenti mactandum impe-
 trat, ut noctu custodiat, sed eâ lege, ut
 mactetur ipse, si captivus evadat. Eva-
 dit ipso instigante. Licetor capite trun-
 care dum vult Sanctulum, manum
 elatam tamdiu rigentem sensit, donec
 Sanctuli jussu reddita est sanitati.*

Ex eodem D. Greg.

EIDEM, eodem temporis fors & plagæ,
 Cum gente eadem plus negotii fuit,
 Plus & pericli. Nursianus quispiam
 Diaconus, insons, nec reus culpæ levis
 Ab hisce fuerat Tigribus in ergastulum

Compac-

Compactus atrum, luce posterâ neci
Devotus. Audit Sanctulus, pernix volat ;
Vinculis odalem ut eximant, flexus rogat ;
Sed verba perdit, jactat in ventum preces.

Cras, (ubi salutem dixerit quamplurimam
Aurora terris) morte funestâ, Dea
Stabat Diaconum tradere inferias Capræ.

Nictabat oculis somnolenta jam dies,
Séqu' apparabat in cubile condere,
" Saltem, (instat ipse) finite, custos ut siem
" Nocte hac supremâ. Fiar, at si effugerit,
" Viceni subibis, inquiunt : Capiti tuo
" Hanc ante tempus ultimam strucs diem.

Conditio placuit, quin & arrisit. Probè
Igitur ad usque noctis intimæ fibras
Custos Diacono pervigil stat Sanctulus,
Sopore stratis Longobardis hinc & hinc.

Postquam tonare hos audit & Boream edere
A sesquipatulis naribus, tacito pede
Pedem Diaconi pulsat, & sine sibilis,
" Fuge, fuge frater, insusurrat auribus.

At ille contrâ, Ne Pater, ne id consili
" Dederis, & absit ut sequar ; meam necem,
" Tuâ redematam sic velim? Frater fuge,
" Fuge frater (urget Sanctulus ;) meam vicem,
" Damnive nè sis anxius. Linque id Deo,
" Cui vita curæ est, & salus erit mea :
" Mors ipsa, si sic his lubebit, curæ erit.

Diaconus ergò tacitus accelerat fugam,
Simulante somnum, & fortè ronchos Sanctulo,

Capivum abiisse mane primo dum vident,
Calce violentâ dormientem suscitant,
" Jam redde, Bone Vas, redde captivum, aut caput
" Fleste, ense nostro demetendum istoc loci.
" En prompta cervix, (môstrat) hâc facite ut lubet ;
" Sed pace vestrâ, tantulam posco moram,
" Dum precibus Astra breviculis pulsavero.

Orare

Orare finitur. Inter ista è militum
 Truci catervâ legitur, ense qui fero
 Maleominatus Carnifex truncet caput.
 Post vota Divo facta Zebedæidæ,
 Cervice nudâ Sanctulus, prono genu,
 Palmisque sese mutuò osculantibus,
 Vidit ut ab alto ruere Liætoris manum
 Collo propinquam, fertur has ipsissimas
 Fudisse voces, Sancte Joannes tene,
 Tene eam. Repentè tenuit. Etenim dextera
 Silex chalybsve facta, stare in aère :
 Attonitus oculos horsum & illorsum rotare,
 Et ejulare tortor impos brachii.

Fixi stupere Barbari, vicem sui
 Gemere sodalis, supplicisque Sanctulo
 Cœpere conclamare, Sancte Sanctule,
 “ Ignosce misero. Haud faxo, dixit Sanctulus,
 “ Haud faxo, nisi se jurejurando liget,
 “ Quoad deinceps degerit, eadem manu,
 “ Quam nunc in altum per nefas in me extulit,
 “ Se Christiano nemini vim noxiam
 “ Inferre velle funebrem. Istiuc omnia
 Per astra juro, juro, clamat carnifex ;
 Proinde jussus brachium demittere ;
 Demittit agilis ; & mucronem condere ;
 Condit & agilior. Gratitude Barbaros
 Liquefecit animos : dona certatim offerunt,
 Ovem hi, bovem illi : ast dona prædatitia
 Jubet valere Sanctulus ; solos sibi,
 In vincla quos adegerant, poscit dari,
 Lytróque nullo Christianos. Barbari
 Dedere faciles. Ergo præsentissimum
 Lethi in periculum dum lubens sese dedit,
 Lethi è periculo plurimos gaudens trahit.

Famulum egregium, sed insignitè impium, & heri sui vitæ insidiantem Sacerdos quidam sanctus apprehendit & impedit.

*Ex libro Miraculorum D. Virginis
per D. Anselmum.*

RE prorsus unâ, prorsus unicâ pius
Vir erat, at ille cæterâ sat impius.
Viri, locique nomen haud est editum ;
Sic fortè Genti, sic honori parcitum.

Domi forisque splendido, æquè diviti
Numerosa stabat huic famulitii cohors.

Hôs eminebat inter unus (ceu solet
Inter minores Cynthus cœli faces)
Heri aucupatus gratiam quàm maximè,
Cui à cubiclis, a:que secretis erat ;
Nil nescius erat, nil dubius, ac si foret
Millena cunctis lustra tinctus literis,
Polyhistor unquam ditior nullus fuit.
Memoriæ & artis, ingenique diceres
Immane cornucopiæ. Is dici potis
Tullius, & ipse plus Plato, quàm ipse Plato,
Quin & Galeni scita, quia Hippocratis,
Callebat ipsis omnia enucleatius.

Si quandò versus adluberet fundere,
Virgilius auro hos comparasset plurimo,
Tam floridi, tamque aurei versus erant.

Me nemo ferre credat huc hyperbolas,
Aut struere bullas aëri volatiles;
Nam vera cernet, quisquis hæc pellegerit.

Si jussa Domini perferenda quopiam,
Celerior ipsis, vel pedes, cervis erat.

Vix imperarat dapfiles Herus dapes,
Cænam pararat iste centenariam.

Si cuperet ense ludicro cum æqualibus
Coire pugnam, victor è primo impete.

Bellè ille nôrat canere, graphicè pingere
Et Appelle melius, omne tabularum genus.
Cunètaque struebat affabrè fabrilia ;
Neque follis expers Chymici, quamvis Herum
Quadrante non ditarit, ut Dæmon magos
Suos Achates, aut Achatidas magas
Haud donat obolo. Non sinebat id Deus,
Ut has & illos non finit ditescere.

Neque tamen ipse vel magi proles fuit,
Vel magus, ad unguem id artium nôrit licet.

Si quando nigra cholera Dominum prenderet,
Repentè factus histrio, tot gestibus,
Tot sæculantis salibus atque saltibus
Risum ciebat, pæne ut ipso è pectore,
Fibras heriles emedullaret foras.
Hinc gratus adeò, hinc & in amoribus fuit.

Sed teste Averno summo & imo, nequam erat
Per omne rostrum; fallor, erat ipsissima
Nequitia, sed larvata, quamdiu opus tulit.

Pejus colûbris oderat Sacra omnia,
Omnèsque Sacros. Sponte sat suâ malum
Herum in malitias induebat plurimas,
In stupra, rapinas, & nefanda cætera.
Ad magè nefanda Diabolus dux non foret.

Si quid pusilli fòrs Herus operis boni
Conniteretur aggredi, Cave, ô Here,
Cave, crocitabat Improbus. Preculas tamen
Haud præpeditè valuit omnino unicas,
Queis à tenellis unguibus, ponens genu,
Et manè sese & vespèro certas dabat.

Hoc poterat unum, cùm foret constans Herus,
Suumque pænsum solveret, statas preces,
Persæpe falso has affricare scommate,
Diritos petulcos ridibundus edere.

Jam Phæbus omnes annuus cucurrerat

Subinde

Subinde metas, sæpe hiems humum nive,
 Vër prata flore strarat, æstas horreum
 Frugibus Icco Autumnus impléat penum,
 Herum cupido sole primo incefferat
 Feras ab antris in plagas compellere ;

Ecce tibi medio nemore, ferali canes
 Strepere latratu, dein Virum circumdare,
 Virum modestum, è cujus ore sanctitas
 Lucebat, & corona Sacrificum sua
 Prodebat. Ergo hunc (sæpe ut alios) perduto
 Stimulante famulo, vinculis stringi jubet,
 Bipatente cippo diu coarctandura domi.

Huc mille fannis, mille per viam modis
 Trahitur, At ubi se Dominus ab mensa suum
 Tulit in cubile, Vincit ille protinus
 Curat monendum, grande se arcanum, omnibus
 Coram ministris, mox habere quod efferat.

Extrahitur, astat Nobili, atque familiæ
 Non universæ, nam subolsaciens malam
 Capiti imminere rem suo ille furcifer,
 Occipit ægrum luculenter fingere,
 Pedis que podagrâ pessimâ torquerier
 Bonâ proinde veniâ Heri, sit fas sibi
 Abesse ab isto id temporis famulatio.

Asserere Vincit proditurum se nihil
 (si prorsus absit unus) arcani sui.

Invitus igitur, & renitens sistitur
 Novæ podagræ figulus. Illam contuens
 Haud mora Sacerdos, editâ adversum cruce,
 Hæc sacra torsit fulmina, & vehemens ait.
 « Maledicte, Magnum per Mariæ Filium,
 « Per & Mariam, quæ tuum obtrivit caput,
 « Te adjuro, tute ut efferas, quisnam fies ;
 « Et cur, & unde servus huic advenieris ?

Hic Nebulo larvam ponere, hic iras truces
 Nunc in jubentem id eloqui, nunc & in Herum
 Oculis vibrare flammeis ; Vin' dicam? ait.

« Diabo-

« Diabolus ego sum, non homo; huc è Tartaro

« Emissus, hunc ut perderem. Ter millies.

« Confecta res existeret, ter millies

« Uncum is ruiſſet in meum, niſi Maria.

Abrumpit inde, cùmque ſingultu ſilet.

Conſtringit Adiurator, Ecquid id ſibi

« Vult, niſi Maria? Dic per ipſam, quid moræ

« Fuit, ut Herili à capite tenueris manum?

« Illa, illa (rugit ejulans) moras dedit

« Terror Odiũque Tartari. Et cur! inquirunt.

« Sceleratus ille (ſic Herum Scelus vocat)

« Quondam à Parente doctus & juffus fuit,

« Ut ante plumis quam ſuis ſe immergeret,

« Poſt & ab iiſdem emergeret ſomni ſatur,

« In genua labens flexa ſepties Ave,

« Et reliqua fundat verba, quæ cohortor;

« Sic ingruentem à dextera necem mea

« Incolumis iſthac pauculâ eluſit prece:

« Quòd ſi vel uno mane, ſi vel vespere

« Piger, ſalutes hæſce fors omitteret,

« Actum erat, & ipſe noſter; inſauſtam gulam

« Præproperus olli frangerem, mecum in ſtyga

« Mecum cremandum traherem in infernos lacus.

Fatus erat, inde ſuporibus, ſtridoribus,

Fætoribusque complet aſtantes ſuis,

Evanidusque ut fumus ater effugit.

« Quantum ô ſupremæ Virginis cultus poteſt

« Tantillus? En qui criminum mole obrutus,

« Cœlum ſibi hoſtem, Cœlitelque fecerat,

« Re prorſus unâ, prorſus unicâ pius,

« Per hanc, MARIA ſic volente, liber eſt

« Tanto à periculo ſempiternorum ignium.

Bene.

Benedictus humili loco natus, tandem Pontifex matrem pannorum alibi lotricem ad se vocatam, sed magnificè ornatam, simulat non agnoscere.

Ex Alberto Crantzio lib. 8. Metrop. cap. 4.

Tenuis peculi & sortis antiquæ memor,
 Illustre specimen edidit mentis bonæ
 Benedictus olim, cui Deus summam Insulam
 Gemmis & auro triplicem, & Claves sacras,
 Divumque Piscatoris Annulum dedit.

Humili propage cretus Aseeterium
 Animo subierat optimo. Hic laudabiles
 Exegit annos, usquedum monastico
 Demum à cucullo ad Purpuram, eq; Purpura
 Conclavis inter Adyta, votis plurimis
 Audit supremus Pontifex. Lotrix erat
 Huic vidua mater, cui perangusti lares,
 Cui census omnis, & omne vestigal fuit
 Labor eluendo tundere & pertundere
 Ad fontis oram lintea. Ubi per oppida
 Rumor iit, illo stare Benedictum in Throno,
 Vicinæ ingens turba Lotricis domum
 Mox advolare. Nomen Illustrissimæ
 Indepta subito est. Gentium nusquam, ocyus
 Quàm in Urbe, titulos in præaltos scanditur,
 Rhedásque celebres. Plurimæ exin Principes
 Matronæ in amplis se tulere curribus,
 Sapone tritas osculaturæ manus.

Neque Benedictus fert diu, pauperculam
 Quin sibi Parentem mandet evocarier :
 Lintea etiam tum proluebat uspiam.
 Huic obsoleta mox lacerna demitur,
 Olidumque capitis tegmen angulo datur.
 Vix turpe semicinctium evadit focum.

Matrona,

Matrona, pro se quæque prompta, sericas
 Donare vestes, & Phrygum structas acu,
 Quæ sesquiulnâ longiùs verrant humum,
 Nodisque, fibulisque sæcundæ aureis,

Sartam è pyropis hæc comam apposititiam
 Offerre; digitis illa dites annulos,
 Hæc pectoralem fasciam, ista monilia
 Obitura collum circulo septemplace;
 Ratæ hæc decere jam futuram Principem.

Sed ipsa non est ipsa, dum toti novas
 Sibi hæc plumas assui circumspicit,

Postquam apparatus mundus omnis & tubæ,
 Romamque magnis ventum itineribus fuit,
 In Vaticanum pergitur. Præeuntia
 Carpentæ Matronas vehunt; circumpedes
 Et inde & inde. Rheda in augustissima
 Felix triumphum claudit Exlotrix, latus
 Honoris ergo Principe unâ & alterâ
 Ipsi foverit. Cum illa in Urbe degerem,
 Mularum, equorum & pænè rhedarum agmina
 Videre memini, Cardinalem pileum
 Si cui daturus Pontifex viro foret;
 Nam Purpurando Purpurati se obvios,
 Et inde comites in Palatium dabant.

Haud admodum impar hic triumphus exitit.
 Non alia vicos, aeremque vox ferit
 Quàm, Diu diuque vive Benedicti Parens,
 Vive benedicta: Restat id, ut Echo frequens
 Clangor tubarum, Vive Benedicti Parens,
 Vive benedicta. Tum gradu gravissimo
 Intrata tandem Curia est. Conscenditur,
 Ubi se intuendum, & alloquendum Pontifex
 Amat exhibere. Matre visâ, protinus

« Ecquæ ista Princeps, inquit, est? Tua ô tua
 « Pater B:ate, mater est. Mater è mihi
 « Obscura lotrix mater est. Istanc ego
 « Tanto superbam torque, tantâ cyclade,

« Tot & comitibus, affectisque splendidam
 « Nil nosco. Lacera in veste, pannosa in stola
 « Prodeat, amictu pristino; tunc alloquar,
 « Tunc ut Parentem gnatus amplexu colam.
 Regressus intrò est. Præ pudore vix suæ
 Abiere comites ad suos; & ad sua
 Ea clam reducta, clam domi lacernulam
 Reliquamque sordem vestium reinduit.

Tunc ipsa rursus, ipsa sola in Curiam
Revertit, ac se pedibus advolvitur sui
Pudibunda Gnati; Is non tulit, sed surrigens,
Blandis salutat vocibus, Salve ô Parens,
“ Ut te ipse lætus cerno, ut amplexor lubens!
Jussa est honestâ vivere deinceps quadrâ,
Et veste parili, fortis antiquæ memor.
“ Quam bene suprema speculum id è
“ specula datum est!
“ Ut quisquis alibi gentium subivè it
“ Micram aut mitellam, mox is edicat suis,
“ Quod estis, este; stete, quo statis gradu;
“ Ego Benedicti gradjar in vestigiis.

*Thomas Morus Anglia Cancellarius
Hilaris aquè ac Pius, Senatorem ve-
hementius invehit in rusticos, qui-
bus crumena à furibus resecta fuerat,
ingeniose deludit, efficiens, ut & ipsi
sua resecetur.*

Ex ejus vita capit. 13.

Abs Rege Primus (Anglia Cancellarium
Gens vocat) in altum jam tribunal scanderat
Morus, Senatu maximo circumdatus ;
Entibi satellites multus huc aliquot stetit

Nebu-

Nebulunculorum paria ; queis piceæ manus,
 Nares odoræ, ceu canum, ceu felium,
 Ungues adunci ; liberum auriculis caput,
 Tergumque rubeis exaratum literis ;
 Oculi in crumenas sacculosque lyncei ;
 Cultellus in manubrium reductilis,
 Prædam moratus obviam, in manica latet.

Hos pridiano mane dum calet forum,
 Erat videre rusticanis hinc & hinc
 Inferre tacitas dexteras marsupiiis ;
 Trahi revinctos conspicata in Curiam,
 Mox advolare illa ipsa plebs, queis clanculum
 Exenterata, vel resecta illo die
 Crumena fuerat. Hi fidem Mori, fidem
 Circumsedentum Judicum urgent in reos
 Virgata meritos fercula, aut quid altius.

At sanctiores, ipsa quam sit Sanctitas,
 Cuncta sapienter, ut reis solitum, negant,

Moro Senator assidebat vir gravis,
 Et barbâ, & annis fortè, quam prudentiâ,
 Grandior, iniquis has querelas auribus,
 Et capite quasso exceperat, tum furibus
 Nihil reprehensis, & laceffit nihil,
 Hic in Menalchas, Tytiro'sque innoxios
 Haud absque senii felle caput invehi.

« Vos stolidi ruri's cerebra, cur furantibus

« Porrigitis ansam ? Saeculos quin cautiùs

« Occulere vestros saragitis ? marsupia

« Cur semirupto è cingulo sic pendula

« Geritis, ut illuc dexteræ harpagantium

« Faciles & agiles ritè sese intrò gerant ?

« Non adeò ab illis id reor factum malè.

Exaudiebat è tribunali hæc Morus,

Sibi'que mutus inquiebat, Haud reos

« Reos videtur hic Senator præloqui,

« Verosque fontes calculo indemnes suo

« Enunciare. Faxo si Superis, placet,

« Ut quem ipse zona de sua incautus gerit,
« Et video, loculum, cras gemat deperditum.

Solertis ut erat ingeni, certo sibi
Designat oculo quempiam è furum grege,
Etnaso, & ore, & fronte furacissimum;

Exinde fingit res sibi, quæ moram haud ferant,
Esse referendas ad Senatum : Crastino
Istis agendum de latrunculis die ;
Ut redderentur carceri, jussum fuit.

Actum deinde est & peractum, quod Morus,
Quod censuere cæteri ex re publica,
Dictumq; Patribus, Ilicet. Morus domum
Revectus, abs ergastulo adduci jubet
Clam, quem notarat pridie, furunculum,
Et ista facilis, utque amicus verba dat.

Dic, Juvenis, audistin' heri, quæ in gratiam
« Tui, & tuorum dixit Assessor meus ?

« Ut & deinde in damna passos sæviit ?

Fur. Ignosce, si sincerus, atque audax loquar,

« Audivi & applausi, & bono optavi seni

« Pro luculenta hac gratia annos Nestoris.

Mor. Vidisti, ut illi vidulus dependeat

« Olofericatus, opere pictus aureo,

« Nummisque gravidus, utque conjicio, bonis ?

Fur. Vidi & inhiavi, præque votis maximis

« Suspiriosus dixi, O utinam hunc proximus

« Affaret : onere liberaretur suo.

Mor. Potis es, ut illuc unguis irrepas tuus ?

Fur. Potero, Laverna si juvet furum Dea,

« Et hunc potestas sit adeundi proximè.

Mor. Dabitur : abito ; cuncta si faxis bene,

« Faxy, tibi ut illa noxa damno non fiet.

Dies Senatum posterus coegerat ;

Rei reducti, deque verrendis erat

Tergis agendum, cum repentè interritus

Efferre vocem auditus est Latrunculus.

« Magnifice Præses, vosque Conscripti Patres

« Liceat-

“ Liceátne in aurem vestrúm alicui prodere
 “ Urgentis aliquid híc rei ? Dictum est, Placet,
 “ Et data legendi, quem cupiisset, optimo.

Adit ergo reverens, dátque summissó genu
 Seni salutem ; propior auri dexteræ,
 Huic varia narrat, ingerit longos logos,
 De furum in urbé haud pænitenda copia,
 Et esse, qui furacior armentum regat,
 Tanquam verendum Principem, rerum omnium
 Clependi opificem maximum. Turmam hic suam,
 Furésque cunctos Alpha rapiendi docet.
 Illos in aulam, hos in macellum destinat,
 Alios ad aras supplicabundos, ubi
 Vis densa populi est. Rusticorum & Civium
 Ere futurum, si satelles hunc Ducem
 Lavernionum tentet arte prendere.

O si ! Senator inquit. Ast nosti virum ?
 “ Nosti latébrás, quas diu & noctu terit ?
Fur. Perinde novi, ac ipse me, ac meos lares.
 “ Per te, & Senatum si licet, non dormiet
 “ Cynthius, & ille me duce in vinclis erit.

Dum lactat illá spe senem, spe ipsum senex,
 Fore, ut catenis exeat ; lava interim
 Jugulat crumenam. Tum remissus ad suos,
 Voti atque prædæ compos in medium redit,
 Nutríque Morum commonet gestæ rei.

Hic Morus aliud captat, & Senatui
 Luberet ut pecuniâ in promptu suâ
 Egentiorum sublevare angustias,
 Rogat, suámque primus offert ; ad Senem
 Ut ventum, & ipsi dextera in marsupium
 Ut iit refectum sentit, iaculat, Dii
 “ Boni, quid isthuc ? quod tuli egressus domo,
 “ Spectate, Proceres, furto ut exemptum est mihi.

Tum furere furias capít, & fures Cruci
 Iam jamque destinare. Sed levem Morus
 Insuper sit undam his, quos vomebat, ignibus.

“ Domi-

« Domine Senator, pace fac dicam tuâ :
 « Patrocinanti furibus fures tibi
 « Hodie lubentes hanc rependunt gratiam.
 « Heri clientes dum forent ipsi tibi,
 « Dum & te magistro, vapularunt rustici
 « Prorūm inmerentes, & suam flentes vicem,
 « Ille ille nebulo, quem vides abs indice,
 « Limis dolosas vidulo insidias tuo
 « Tendeat oculis: & potitus eo fuit
 « Custode rerum te tuarum pessimo.
 « Tuo deinceps disce, si placeat, malo,
 « Bonis neque malus esse, nec malis bonus.

Moro imperante rediit à nebulunculo
 Mox restituta præda, nè gerneret diu
 Furum Patronus pridie, hostis nunc Senex.
 Totâque risum est Curiâ, nec infima
 Hinc orta Magno laus Moro : major tamen
 Lætitia furi. Liber à tergi mala
 Versura, & ipsi fraus sua haud fraudi fuit.

S C A Z O N.

*De Hæreticis fadè claudicantibus, sen
 Scazonibus, dum ad Synodum Dor-
 dracenam properarent.*

IN Claudicantes claudicare vin', Scazon,
 Illiósque cubito trudere, ut solent claudi
 Impetere sese, dum simul viam carpunt ?
 Utrimq; clauda Gens Batáva jam pridem est
 Sed cur, & unde nosse vis ? id in promptu.
 Deo rebellis, & rebellis est Regi.

Mi nonne summo jure dicier claudi
 Per omne crus, & omne per latus possunt,
 Quibus est Fides luxata, valga, distorta,
 Fidelitâsque facta loripes tota ?

Hollande, nonne claudus alterutrimq; es,

Cui

Cui genua Superis nulla sunt honorandis,
Neque gressus isthinc rectus ad sacras Aras,
Neque planta præsto, Regis ad tui nutus,
Verùm recalcitrando funditus cassa ?

Cui præ tumore sunt pedes podagrosi,
Hollande, nonne claudicas, velis, nolis ?

Pronuper illic visa res fuit bella,
Dum Gummarista claudicaret hinc, illinc
Arminianus, ac utrique jurarent
Unis sibi Fidem stare, cæteris claudam.

Exinde tristes devenitur ad pugnos,
Barbæq; vulæ, quodque mirius miro,
Opem maritis disputantibus ferre
Voluere Berthæ, conjuges Ministrorum,
Deique Verbo, Bibliisque productis
(Scholis in aurem ut moris est) susurrare.

Rixæ obruendæ, quæ Bataviæ totum
Pessumdatura jam repens erat Nidum,
Indicta Synodus urbe Dorderacenâ est.
Equis, carinis, curribusque Conscriptos
Videre Patres videor, & mari & terrâ
Properare, verùm Mulcibro pares omnes,
Dextro & sinistro cruribus vacillantes.

Ut Dorderacum clauda Turma venere,
Haud vicus ullus intrò euntibus par est,
Adèò parietes hæc & illa tundebant.

Impleta postquam est Aula sancta Confessus;
Sedendo, stando, tussiendo, clamando,
Mussando, dormiendo, Miphibosetos
Lateribus in se mutuis consciscare,
Lector, videres, lacrymansque rideres.

Erroris illuc cæspitantis adventu,
Nil Diva Synodus, nil Patres Refellendi
Statuere rectum; cuncta semper obliqua
Erant, eruntque semper, usquedum rectâ
Fidelitatis ac Fidei viâ tendant.

O si illa tandem dextera Ferdinanda

Hos ire cogat auspiciis rectos !
 O si rebelles, ni sui velint Regis
 Subdi benignis fascibus, premar, tundat,
 Obtundat, & Deo Duce, opprimat tandem.

Ita Ferdinande faxis, & citò id faxis,
 Ut nostra Belgia, quæ faventibus Divis,
 Contraque nixis undequaque Vicinis,
 Deo fidelis & fidelis est Regi,
 Per te triumphet, & triumphet Antiquæ
 Placidum Quietis in finem redux tandem.

*Magdeburgi Judæus in cloacam lapsus
 die Sabbathi, non extrahitur à suis,
 nè Sabbathum violent, nec die Do-
 minicâ, nè illa violetur.*

Ex Metrop. Crantzii lib. 8. c. 33.

Olidos Hebræos, patrio extorres solo,
 Licet suorum pertinaces rituum,
 Miserantur aliquæ gentium, Roma ipsamet
 Fultra potioris spe boni ; Talmud suum
 Volvant, revolvant, ut lubet, Elohim suum
 Cantent, recantent ; fæteant, non fæteant ;
 Tolerantur. Orbi sætor is parum nocet.

Urbs ergo quondam Magdeburgum hos de-
 gere

Sinebat inter se æsuos. Illic die,
 Quem nuncupamus Sabbathi, absque testibus
 Et mane, Apella quispiam subit locum ;
 In quo latere, clâmque facere quisque vult ;
 Hinc à latendo dictus est. Sed nescio,
 Neque opere magno scire refert, undenam
 Hic aliqua labe fuerit, aut vitium loci ;
 An præ senecta putridi ? Extemplò ruunt
 Sedile cum sedente. Non etiam scio,
 Quo tunc Hebræus ierit in præceps statum,

P

An

An pronus aut supinus ; an recti pedes,
 An ora prima consalutarint humum hanc
 Pinguem ac odoram ? Quis viro fuerit color,
 Vix scio. Sat ipsum conjicere, Lector, potes ;
 Quis fuerit angor, non potes : nimius fuit.

Ruina totam huc exciit viciniam,
 Totis Apellas è tabernis. Heu vident,
 Heu naribus, at ut licuit, obstructis gemunt.

Haud secus in alto ut cernimus ranam luto
 Non innatare, sed modò has, illas modò
 In sæce plantas figere, ac refigere,
 Ventremque lentum trahere ; sordidissimas
 Sic iste palmas, dum moveri vult loco,
 In usque cubitum mergit : has tandem ad suos
 Supra imminentes surrigit, opem postulat,
 Ut præsto funes, utque corbulam ferant,
 Quis de colacæ sætido emergat sinu.

Frustra querelæ & lacrymæ ; namque audiit,
 “ O frater, aiunt lapsus hinc tuus intimum
 “ Ultra hepar omnes torquet. At nosti, Dies
 “ Ter sacrosancti Sabbati est illum manu
 “ Et opere, & operâ vellicare tantulâ,
 “ Immane prorsum scelus, & execrabile est.
 “ Patienter igitur id fer, ac unam hanc sine
 “ Obire lucem ; cras ubi exsurrexerit,
 “ Haud mora te in auras evehemus. Inter id
 Abeunt. Relictus ingemit, jurat, furit,
 Mille Recutitis imprecans diras suis,
 Et mille putri codici Talmudico,
 Qui tam molestâ lege Judæos liget.
 Diem inde præstolatur avidus posterum,
 Quem nos Dominicum. Sed sefellit hunc mala
 Spes ominata pessimè. Sermo volans
 Hoc uni in aures insusurrat fæminæ ;
 Sat erat. Quod una scivit, hoc cunctæ sciunt.
 Totam ergo subitus Magdeburgum pervolans
 Rumor, init aulam Præsulis ; Præsul catus

Apprimè,

Apprime, Hebræis non peræquè fors bonus,
 (Conradus huic nomen fuit) ut inaudiit
 Tam religiosos esse Apellas, ut sinant
 Sodalem in atra sorde colliquescere;
 Idque temerandi Sabbathi sui metu;
 Mox urbe totâ, voce Præconis vetat,
 Capitis periclo, nè quis eximat virum
 Ex hujus Orci fauce, neu quis adiuvet
 Die insequenti. Dominicus noster fuit,
 Jure hic vocari Sabbathum nostrum potis.

Quid agant? ferendum Sabbathariis fuit,
 Diésque præstolanda, quam Lunæ vocant.

Sic opere manuum cum suis sese abstinens,
 Nostrium ille coluit Sabbathum, ut coluit suum,
 Fætoris, atque frigoris saturrimus.

Magistro Siloni Logices Parisiis Profes-
sori Discipulus post mortem apparet in
veste Sophismatis plena.

Specul. Exempl. ex Petro de Natalibus.

Succensco subinde Athenis Galliæ,
 (Queis nomen illud celebre Parisius fuit)
 Quod tam feraces splendorum nominum,
 Sele vocari siverint Lutetiam;
 Ac si urbe totâ nil venustius foret,
 Nil melius atro, nilque nitidius luto.

Id Grammarista quisquam, reor, in suo
 Areopago cuderit. Academiam

Vellem rogatam, ut hisce verbis sanciat,

Edicimus, vetamus, amandabitur

“Lutosa palabundus in suburbia

“Noctem ille solidam cum lucerna mortua,

“Qui imposterum vocaverit Lutetiam.

Sed cur abivi thematis è lira mei?

Revertor illuc. Hic ubi in Logicos suum

Illo in Theatro Honoris ac Scientiæ
 Sceptum regebat Silo, Doctor maximus
 (Si quem Parisius noverat) Sophismatum,
 Præterque Crepidas, qui Scholas foris terunt,
 Et ad fenestras nunc duo hinc, illinc tria
 Referunt Magistrum dicta variorum in suos
 Tenore eodem codices, constans erat
 Discipulus illi creber. Hos inter fuit
 Juvenis, peracer mente, studio acerrimus,
 Qui Vanitatis nauta, vana gloriæ
 Dans vela, plenis carbasis, pleno mari,
 Nocte, die, Elenchis de malignioribus,
 Tricisque Logicæ somnians, sui memor
 Animi & salutis perparum, levissimus
 Erat, at Magistro primus in carissimis,
 Per quem & liceret quod luberet, in Schola.
 " Multis in usu sæpiusculæ venit.

Sed heu ! in artus languor ingruit, ultima
 Demetere Juvenem falx parabat. Interim
 Ægri Magister insidet spondæ, manum
 Frontemque palps, qui valeret, quærirat,
 Sed & quiritans mustat hæc uni sibi.

" Ergone Lycei lux mei, Logices Jubar,
 " Caliginosos mortis in casses ruit ?
 " O mors abi aliò, in rusticam transi casam,
 " Ubi multa soboles manca, stupida, languida
 " Scelerata, discors : ibi tuam falcem rota,
 " Et mete. Parentes omnium rerum indigi
 " Votis id optant omnibus. Id ubi feceris,
 " Horum locabunt in sepulcro Aram tibi.
 " Sed hic ? quid isto mitius, quid amænus,
 " Quid ad Sophorum scita pugnanda acrius ?
 " Cuti tenellæ parce ; vix telam orsus est.
 " Nondum Juventam, vix ephebos exiit.
 " Nondum seniles in caput pluit nives.
 " Longissima ævi pensa vidi plurimos
 " Viridi senectâ trahere, vix tandem mori.

" Ergo

« Ergo moriendum est? Ergo formidabili, &
 « Passuro inultam nè vel umbram criminis
 « Ante ora standum Judici, testi omnium,
 « Quæ cogitaris, dixerisque, & feceris
 « Abs ungue primo ad ulque sudorem ultimum?

Post alia in ægris auribus solamina,
 Fors quàm decebat curiosior Silo,
 « Fili, inquit, unam rem velim; postquam tuæ
 « Florem Juventæ triste lethum carpserit,
 « Me certiore reddere, quo degas loco.

Moribundus, ore marcidus, nutu levi
 Se pariturum dixit, ut Superi sinent,
 Et inde morti paruit. Vix tertia
 Aut quarta Phæbe cornua extulerat sua,
 Phæbo ut salutem transeunti diceret,
 Cum fortè classi perlegenda prælegit
 Magister, ante mæstus ora ille astitit,
 Ab igne remeans Lust ico, ut par credere.

Exanguis ipsi vultus, oculi luridi;
 Pellita flammâ vestis occultâ fuit,
 Sed mira vestis, namque pallii vice,
 Charta pecorina (Pergamenam dicimus)
 Obibat armos tota; voce barbarâ
 Cappam Parisii appellitant; alii tuam,
 Philosophæ, Braccam. Silo discipulo agnito
 Has ore voces, O bone, ecquî, quo loco es,
 Tecum agitur? *Disc.* isto quod vides grandi malo
 Sil. Grandi? quid illâ levius est chartaceâ

« Quâ cooperiris, epomide? *Disc.* ô Silo, Silo!
 « Turre Parisinâ gravius excelsissimâ
 « Hoc pergamenum est. In cachinnum pæne iit
 Silo, sed isti vidit ut sophismata

Inscripta vesti (sic erant & undique
 Ab summa in imam) hæc fatus est. Quid id rei?
 « Quid tibi mearum lectionum summa laus
 « Sophisma varium, mel Philosophiæ merum,
 « Quid illud atris exaratum literis,

« Hinc de Baroco, hinc de Darapti, vult sibi ?
 « Quod onus in humeros comminisceris tuos ?
Disc. Immane studium, vanitâsque Sophismatum

« Inutilisq; sudor ille præ meæ
 « Cura salutis, hoc mihi pondus creant.
 « Hinc sudor alius me alluit, sudor pice
 « Ardente peior. (fronte caperatâ Silo
 « Hic abnebat) Nè magister abnue :
 « Crede, aut sinistram porge. Nec Silo negat :
 « Sed hanc dearmat chirothecâ & porrigit.

Vix ille mediâ guttulâ mediam manum
 Insperfit. Ah ah, tantus hinc à saucio
 Silone clamor in Jacobæam viam
 Erupit, omnis ut apotheca clausa sit,
 Veritis periculum grande. Sudoris fuit
 Ea vis, sagittâ ut ocyor, penitus manum
 Medullitusque transfadacta fluxerit,
 Dolore tanto, quantus in Averno potest.
 « Siccine, ait, & nos hæc volent Sophismata
 « Cruciare penâ, penâ inenarrabili ?
 « Ite Ite Sophiæ pus merum Sophismata
 « Scientiarum putre cænum, pascite
 « Ventos & undas & sues. Coelo mihi
 « Suadente, studium sanctius, mens celsior
 « Advenit. Ictus sapio ; Dixerat, suum
 Hilaris Lycæum postero ingressus die,
 Fecit Sophistis & Sophismatis Vale,
 In Religionis abditurus se sinum,
 Cecinîtque versus hosce cynæos suis,
 Linquo coax ranis, cras eorvis, vanâque vanis.
 Ad Logicam pergo quæ mortis non timet ergo.

Tornaci

*Tornaci Nerviorum, Pistor quidam
Waltero Marvisio panperis Cerdonis
filio, in litteras & sacra à pueris pro-
penso spandet, joco se panes daturum
epulo Pontificio, si quando is sit Epis-
copus, & fuit.*

Ex bistor Torn Joannis Cousin l. 4. c. 6.

PErverus, & ampla & dives est urbs Nervia.

Opum hic egenus sed pius Cerdo fuit,
Cui natus unus indolis summæ puer,
Walterus undis nomen è sanctis tulit.
Cognomen aut agnomen huic Marvisius.
Illum in Minorum Clericorum (quos vocant)
Primas ad Horas ventitantium gregem
Poposcit addi. Parvulus sortem hanc sibi
Excepit alacer. Igitur Ædem principem
Horæ subibat primus omni; hic supplices,
Mundâsque suetus tendere ad Superos manus,
Nil fabularum, nil malorum admittere
Seu gestuum, seu risum, aut aspectuum.

Ingente sacco Dæmonem oneratum ferunt
Esse alibi visum, Clericis canentibus
Chorum subiisse, canticorum versibus
Subinde caudam, sæpe truncatis caput,
Ventrémque laceris sæpius, totis suum
Impleffe saccum his mercibus. Si Clericos
Is forsan adiit Nervios, haud syllabam
Sacco ingerendam Dæmonis dedit hic Puer.
Neque verba puerum, sed sonabant Angelum.

Quicquid laboris ferre, quicquid hinc lucri
Pater valebat, educando id filio,
Et edocendo lætus expensum dabat.

Si quando pluvio mane, summis imbribus,
Vicósque, quanti latè erant, complentibus,

Puero vadare non liceret, hunc suis
 Captabat humeris, trānſque geſtabat Parens
 Ad uſque magnas Virginis Magnæ fores.

Intuitus iſtæc Piſtor è vicinia,

(Cui fors familia multa, docta pinſere &
 Condere placentas, ſed ſacrata ad limina
 Quotſeptimanis, vixque, ſe ſemel dare)
 Malè ominatis hunc petivit ſcommatis.

“ Vicine, miror unde tanta te tui

“ Hæc cura pungit filii ? Templo frequens,

“ Et inde ludo literario, tuam

“ Levare inopiam quî poterit, ubi te gravis

“ Senectæ tergo gibberum, tremulum manu,

“ Oculiſque captum fecerit cum cōjuge

“ Unocula & octo liberis ? veterrimos

“ Quin potius illum calceos doces novâ

“ Reſuſcitare ſubulâ ; potius jubes

“ Obire vicos quæritantem, nemône,

“ Nemon’ vetuſtas ocreas, calopodia,

“ Crepidâſque tritas venditurit, aut emturit

“ Interpelatas ? Ejus id penſum foret.

“ Ubi namque centum ſacrificaverit libros

“ Ter mille calamis, hos dabit ludibria

“ Velivola ventis, aut foco foculum tuo.

“ Ubi vigil oleum devoraverit tuum,

“ (Ut dono opacæ noctis, ore lampadas

“ Sorbent vorace ſorices volatiles)

“ Venire tandem ad ſubulam nunquam volet.

“ Quid ſi & per oras evagari Gallicas,

“ Aut quod verendum eſt, eſſe lixa tum velit,

“ Jugulûmque gallis fodere gallinaceis ?

“ Rerum Magiſtra jurat Experientia,

“ Si nil opificii norit, aut artis bonæ,

“ Errabit inter ille mendicos miſer,

“ Stipémque corrogando referet brachium

“ Dextrum ſiniſtro longius. Sic ominor.

Cerdo filebat. Piſtor hæc ultrâ rogat.

“ Illūmne

« Illúmne tandem Nerviis Antistitem

« Reris futurum? *Cerd.* Quippini? *Pistor.* Certò hæc bona

« Spes lætat animum? *Cerd.* Quippini? *Pist.* sed seriò

« Hæc verba fundis? *Cerd.* Quippini? *Pist.* Tot candidos,

« Mi Cerdo, panes spondeo coquere, & dare,

« Quod Pontificio tunc erunt epulo satis,

« Si mihi superstes vita sit, cùm verticem,

« Waltere, mitra Nervia obnubet tuum.

« *Cerd.* Spondésne? *Pist.* Cœlo teste rursum spondeo.

Risère uterque, & se domum. Walterulo

Ut crevit ætas, crevit & pietas, dein

Juncta pietati comitas, prudentia,

Submissiòque mentis, & scientia.

Fecere gratum Canonicis, & Canonicum.

Neque hic stetit Honos. Cuncta per Cætus sacri

Onera & cathedras vehitur. Hæc videns, suæ

Timet farinæ Pistor. Eadem inter, suum

Nutrit Parentem filius, jubens foras

Abjicere veteramenta, subulam, picem,

Vetúsque semicinctium coriaceum.

Neque compitatim personare, Nemóne:

Cum Cossuino sustulisset infulam,

Vitámque Lachesis, Præsul inde calculo

Walterus omni legitur. Acutum fores,

(Ut ante lucis jacula pistores solent

Ferire plantis ostia, ut famulæ suis

Eliminatæ stragulis Cererem parent

Furni calentis ingerendam faucibus)

Pistoris ipse Cerdo verberans pede,

Verberat, & aures ore resono perstrepens.

« Vicine, properus surge, promissi memor,

« Reúsque jam, Vicine, panes candidos,

« Qui pontificio sint super convivio,

« Pinse, coque. Tandem Præsul est gnatus meus,
 « Inaugurandus crastino. Quàm olim haud bene
 « Es ominatus, aut vagum, aut lixam fore,
 « Aut turpe mendicabulum? Pistor sita
 Pollicita stare voluit, & panes dedit,
 Suique pariter ominis, pãnas dedit:
 Has ominari potiùs antè debuit,
 Nec puerum ad alta natum, & aptum munera
 Frequens amaris salibus insectarier.

*B. Opportuna nobilissima & Sanctissima
 Abbatissa Daemonem moribunda sibi
 apparentem stare jubet immobilem,
 donec à virginibus Religiosis insigniter
 probris excipiasur.*

Ex ejus vita in Suiis 22. Apr.

Humo impluebat è sinu tenerrimas
 Aurora gemmas floribùsque perditos
 Noctu colores ore reddebat suo,
 Cùm graviter artus ægra, lethum proximè
 Cœlùmque, tercentena veluti prævia
 In sponsum amoris jacula constanter daret
 Fidei speique tesseræ è lectulo
 Antistita Opportuna, Sanguis Regius.

Ecce ad cubile propiùs illabi dux
 Auroræ ab alto, veriùs, Soles duo
 Micare visi, splendidum par virginum.

Agnovit Opportuna, quàm facile soror
 Noscit sorores, mox & his ambas simul
 « Alloquitur. O salвете Divæ virginés,
 « Cæcilia, túque Lucia; ut se res habent
 « Super astra? Quid me gratiosa virginum
 « Fautrix, & altrix, & Parens, & omnia?
 « Sic fata, ab illis lene responsum tulit.
 « O virgo, verbis ipsa nostris te jubet

« Salvere

« Salvere : mandat ultimæ promptam viæ
 « Sponsoque sponsam te tuo, Gnato suo,
 « Cum plena olivi lampade fieri obviam.
 « Age ergo, te succinge ; sponsus evocat,
 « Sponsique Genitrix. Audiens tantis suum
 Quatesecit Opportuna lætitiis torum,
 Tantis & animum, vix quati ut queant magè.

Evanuere virgines post osculum
 Suave. Post id gaudii, à lævo angulo
 En tibi inopinus teter ac ferus Æthiops,
 Cui concolorem barba stillabat picem ;
 Fumo capillus æstuat horrido,
 Oculi evolabant igneis pares globis,
 Quos membra fusci fabricant Pyrachmones.
 Ab ore naribusque manabat vapor
 Sulphureus, at qui innoxius cellæ fuit,
 Ab odore victus, quem dedere Virgines.

Tridente minitans & vibranti proximus
 Metum creare dum parat, bullas creat
 Repentè genitas & repentè emortuas.

Subrisit Opportuna, tum vultu hunc gravi,
 Et cruce, & amarâ voce percutiens, ait.

« Sta miser, id ipsa jubeo, ab hoc vestigio
 « Nè te vel atomum demove, nec tantulum
 « Fumi, vaporis, ignis, aut picis vome.

Ceu statua Dæmon, ut fuit iussus, stetit.
 Illa inde Monachas, nec mora, acciri jubet.

Sed quantus horror in misellas irruit,
 Dum se vocatas intuenso Dæmoni
 Sensere? mille crucibus ora, pectora,
 Frontes præarmant, passibus lentissimis,
 Genibusque sese mutuùm pulsantibus,
 Locum subintrant. Imperante Antistitâ,
 Ab iis abire jussa consternatio :

Animis steterè Virgines plusquam viri.

Tum pro virili quæque captivum malâ
 Salute mulctant. Qualis iras in graves

Irretiendûs.

Irretiendis canibus objicit puer
Manum bifurcam; sic in Æthiopem suam
Virgo una jactat, altera probrorum struem.
Simul & timendos contrahens pugnos minas
Oggerit atroces; alia promissis labris
Ludo laceffit Dæmonem ingratiſſimo.

Monſtrum ſilere, ſola lumina volvere,
Atque ſibi tantum proloqui. O ſi per Deum
“ Liceret, & per hanc veternoſam Gruem.
“ Quam ego vos! Cubili proximo vas Luſtricæ
Pendeſbat undæ; huc curritur; pleniffimis
Aſpergo palmis undique Æthiopem lavat,
Nec fruſtra; id unum cætera inter, hunc premit
Ad uſque lacrymas igneas. Poſtquam ſatis,
Superque vapulavit, Hinc tandem ad tuos
Apage cruenta Beſtia. Nihil hîc tuum.

Sic fatur Opportuna, deinde melleis
Sponſi beanda ſuaviis Cælum ſubir.

Vexator importunus ad ſuos fugit
Vexandus, ut meretur, opportuniùs.

Sunt qui ſubinde diſtinent, Genios malos
In agone cunctis ultimo minarier
Extrema tela, ſequæ ſpectandos dare.

Sed inanis illa, quin anilis opinio eſt.
Deûſne fractos ac in arcto ſpiritu
Jam palpitantes, robore imbecillimos
Ab hoſte pugnaciſſimo premi ſinat,
Sinat feriri atrocibus conſpectibus?

Tanto ſalutis in periclo non finit.
Aliquando ſivit, Eſto. Sed rariſſimæ
Aves fuère, quæque Tartareum aucupem
Ipſæmet aucupatæ in aucupio ſuo.

Sententiæ Opportuna teſtis eſt meæ
Antiſtita Opportuna letho proxima.

Quidam

Quidam cauponariam exercens ad Lugdunum, aquam è fluvio Arari sapissimè in vinum ingerens, sensim discescit, sed id lucri postmodum subito perdit, milvo crumenam ejus rapiente.

*Ex S. Gregor. Turon. de gloria
Confess. cap. 109.*

Vir erat ad Arariam rænè par Iro, cui
Partus labore sudor assis tertiam
Partem pepererat. Sacculi hanc condens sinu
Peculii majoris accensus fame,
Decrevit è triente cauponarier.

Vinum ergo tanti coemit è magè fumeis,
Quæ capita subito devoment lira è sua.

Tantumdem ab Arari poscit undæ mutuó :
Theris & Iaccus juncta eo connubio
Venduntur ambo : ditior trientibus
Fit inde ternis, pòst quaternis assibus
Quantúmque soboles crescit illa, tantúm amor,
Hydrópsque magni crescit ulterior lucri.

Neq; comprimendis nummulis locus fat est ;
Sed velut egenis moris est, minutias
Mutare nummis cæpit, in solatium
Gravidæ crumenæ, queis deinde comparat
Vas grande plenum Massici, sed & alterum
Inane. Tunc utrique vinum dolio,
Utrique lympham fundit, Araris filiam.

Centum ergo solidos peperit huic tandè triens.
Hinc totus animi pendulus noctu, diu,
Titubatur, in alta cœu latrunculus cruce,
Quid agat ? an ultrà longa cauponariæ
Captare solitæ lucra pergat ambigit.

Illustre demum petere Lugdunum parat :
Hic ubi quotannis nundinarium forum est,

Genus

Genus omne merces prostitutas exhibens.

Sed antè pelle sacculum bellum rubrâ
Suo implet auro, & hasce nundinas adit.

Furunculorum hîc copiam, institoribus
Damnum parantes intuetur cautiùs,
Nè quis crumenicida Pluti aurem sui
Secet, vel intrò mittat incurvam manum.

Sed aliud, aliud imminet, nempe è foro
Empturus aliquid tenuius, marsupium
Super propinquo dum scabello collocat,
Et hîc trientem promit, harum mercium
Pretium institori, prædo conspicuam videns
Crumenam ab alto Milvus, & carnem ratus,
(Color fefellit rubeus) huc pernicibus
Præcipitat alis impetum, qualis polo
Elifus ignis fulgur in terras jacit;

Is antè prædam sustulit cellsum super
Arari imminentis arboris ramusculum,
Quàm visus. Eheu caupo, quid animi tibi
Quid & doloris? Raptor interea unguibus,
Rostróque corium lacerat; ast adipis nihil
Reperit, & extra sola sunt soli aurei,
Quos cum crumena in Ararim indignâns jacit.

Videt, ingemiscit Caupo, & unicum manu
Gestat trientem, sortis auspiciis suæ
Finéinque sortis; Pauperi primum fuit
Triens lucellum, Diviti nunc est Triens
Solutum residuum. At in animum redit suum,
Gravésque gemitu è pectore has voces trahit,

O Iuste vindex operis injusti Deus!
Malè parta, te jubente, dilabi malè
Ut jure cerno! Censuræ en rediit meus
Eò omnis, unde venerat: Araris dedit,
Araris recepit; unda in undam fit redit.

S. JAROBNS

S. Jacobus Nisibita puellas ad fontem abluentes lintea, & indecorè se gerentes, prece ad deum fusâ, immissâ canitie punnit, & siccitate fontis.

Ex Theodoro in vitis Patr.

Jacobus ortus Nisibi cis Persidem,
In celsiorum montium abruptis jugis
Latebat : astra nocte, sol illi die,
Æstate totâ, tectum erant, sed aspera
Hieme caverna. Illinc animus ipsi fuit
Plagas adire Persicas. Hinc limpidi
Ad labra fluvii, fortè quâ viam facit,
Non inveniusta turba, gnata civium
Aderant puellæ laneos aut linteos
Eluere pannos manibus, aut tritu pedum
Eruere sordes cæperant, hæc tibias,
Plusquam deceret, nudæ. Ut adventat senex,
Cui densa mento barba nemus est integrum,
Villis cucullus horridus vultum tegit,
Caprina pellis pallium est, & amiculum,
Hæc intuentes impudentiusculè
Stant ora patulæ, tæque aperta lumina
In Nisibitam, fronte perfriktâ, vibrant.
Vix se cachinnis abstincent. Nihil tulit
Ægrius, & animo nil molestius seæx
Quòd seminuda genua non reconderet
Lotrix caterva. Pauca tunc orsus loqui est.
« Tibi mando, fons, aresce : fons exaruit
Celerius ore verba quàm se fuderint,
Multoquæ, clausis quàm solent epistomis
Restare vina, cœpta promi. Corripit
Stupor puellas insolens : neque hinc sterit
Vindicta ; gravior in procaces incubat.

HAS

Has inter, aliæ capita bellè compserant,
 Aliæ capillis hinc & inde pendulis,
 Retroacta Zephyris hos dabant ludibria :
 Crinis erat his nigellus, illis aureus,
 Castaneus aliis, ut juventâ floridis.

Tum fulminanti similis hos vibrat sonos.
 « In vos Capilli, quotquot harum vertices
 « Incolitis, in vos mando ut extemplò pluant
 Senii pruinæ. Dixerat, pluere in suos
 Quæque coma canos sentit, ac si vixerint
 Annos Sibyllæ. Singulæ ut socias vident
 Jam fonte rugas gerere, cæsarie nivem,
 Risere pæne singulæ, solas ratæ
 Sese esse juvenes cæteras factas anus.

Communis ast verò mali pòst conscia ;
 Mòra nulla, properant lacrymaturæ domum,
 Mirantur illis obvii passim viri,
 Incanuisse tam repentè juvenculas ;
 Pluisse densas in via credunt nives.

Ad sua regressas, mater hanc, illam soror
 Intuita, Tùne, tùne nostra es ? inquirunt.

Mixtis pudore lacrymis rem proferunt,
 Ut fons inanis steterit, imperiò senis,
 Ut sibi senile is imprecatus sit caput.

Equis citatis ad senem cives volant,
 Per supera pòscunt omnia ut fonti suas
 Referare venas placeat. Hic factâ prece
 Fontem scatere jussit ; ille obediit.

Orare pergunt, ut puellis perditum
 Juvenile reddat frontis & capitis decus.

Contraxit humeros, sic Deo visum est, ait,

« Malefana pænas ut luat procacitas.

« Quamdiu superstes vita ducet halitum.

« Capillus ipsis advena exul non erit :

« Nam cana deinceps capita semper his erunt.

Hæc dicta Cives in gynæceum ferunt.
 Heu hei Puellæ jam senes, quoties suæ

Formæ specillum judicem domi rogant,
An redeat ætas, an repubescat coma ?

Nil depilare profuit, nec pectine
Hanc carminare plumbeo ; tonsor nihil.
O calve, calve exhibilantes parvulos
Ursis vorandos quondam Elizzæus dedit.

Sed Nisibita mitior solos dedit
Canos puellis. Grande supplicium his fuit.
Ut grande probrum est & scelus, virgunculas
Ætate teneras nuncupare proavias.

*Carthagine Annon quidam haberi voluit
Deus. Quo astu & quo eventu narrat
Ælianus lib. 14.*

CARTHAGINENSIS Annon olim in Punicis
Expetiit oris æstimariæ Deus.
Industria id commentus est stultissimâ,
Labore summo ; namque plurimas domi
Volucrum tabernas, seu velis, aviaria
Struxit hypogæo in intimo, clâmque omnibus,
Ubi, genus omne, vocis humanæ æmulas
Undique coemptas aluit. Hic loquacium
Reges fuere Psittaci, Corvi Duces.
Sturni, inde picæ, garrulique gracculi,
Omnes minorum gentium, quibus est datum,
Sint ut loquendo simiæ. Haud incommoda
Sua cuique cavea, cuique suus inest cibus.

Nemo illa Phæbus intrat in conclavia,
Lux nulla ; volucres solus Annon, seu die
Seu nocte, clausas visit, affatur, jubet
Se sequi & id unum reddere, Annon est Deus.

Cellâ ipse mediâ inambulans, id millies
Et his, & his alternat, Annon est Deus.

Cæcis memoria est melior, auris acutior.
Illæ in tenébris densioribus silent
Patienter ; aurem surrigunt primùm diu

Lævam,

Lavam, vicissim dexteram, vocalia
Exinde variis rostra componunt modis,
Acuuntque linguas in palati fornice.

Vox prima patulas cepit aures Annonis
(Annon) ferire. Grandis abs hoc verbulo
Incessit animum spes, ut optatis brevi
Potiatur. Ergo pressius, profundius
Insculpsit, Annon est Deus. Suaviter

Cecinere primi Psittaci, Annon est Deus.
Pro quantus Annon visus extemplo sibi est!
Pæne Astra pedibus calcat, & Saturniz
Junonis oram tangit, & crepidam Jovis.
Tum corvus, inde pica, demum cæteræ
Per colla eosdem dant modos. Nec organa,
Nec musica unquam par fuit. Corvi sono
Graviore crocitant, leniore Psittaci;
Pars reliqua reliquos musices edunt tonos.

Jam mense multo (fors & anno) sat superque
Aves Magister Annon erudiverat.

Labore longo fractus aut cupidine,
Inter Minores ut Deos citò sedeat,
Tandem exigendas censuit: frustra est modò
Docere doclas; Ergo præ diluculo,
Cynthio etiamnum nil vidente, aut palpebris
Necdum vigilibus admovente dexteram;
Colophona jam daturus operi, conscio
Nemine, hypogæum referat, & liberrimas
Abire cogens, omnibusque & singulis
Inculcat evolantibus voces datas.

Soluta volucrum legio, de gurgustiiis
Qua-quæ-illa-versum findit auras; arbores
Aut tecta scandit, sed cum iis Oblivio.
Etenim Magistri turba tanta nil memor,
Nil memor alumna seduli Nutricii,
Nilque repetiti millies Dei Annonis;
Matris idioma quæque repoposcit suæ,
Solata cantu tædium longum novo.

Frustra

Frustra deinde nemora, campos, oppida
 Peragravit Annon, hujus equidem nominis
 Neque ἀλφα neque υῦ, cæterúmve exaudiit.
 « Ita fit magistrum Discipulus audit suum
 « Ad usque ravim sæpe geminantem, ô Puer,
 « Virtus amanda est, execranda crimina,
 « Colenda Pietas, invocanda Deipara.
 « At ubi ex Ephebis literariis foràs
 « Datur evolare, cuncta simul hæc evolant.

Hereticus leprosum ad D. Antonii Patavini tumulum sanitatis gratiã euntem irridet, sed malo suo.

Ex chron. S. Francisci l. 5. c. 34.

DIve Patavine, si placet prædi in mea
 Lubens Hilaria, sed simul venam mihi
 Hilarem, piámque prome quæ pangat tuas
 Serena laudes. Te annuente exordior.

Mendicus, oris haud tuis quondam procul
 Errabat undequaque, non cunctem modò
 Arrosus omnem, sed medullas pustulis
 Ambustus imas. Subrubri nævi genas,
 Frontémque, mixti candefactis, pinxerant.
 Barba ipsa turpi horrebat impetigine.
 Plenus mephiti spiritus latè aëra
 Inficere pronus ibat è gula putri.

Hinc pannus ipsi laneus, seu lineus
 Os obserabat, ut leprosis assolet
 Passim juberi. Hic omnia, ut Bias, sua
 Secum gerebat, & suæ linguæ vicem
 Dexterâ agitabat buxum crepitaculum.

Audierat ipse, dum vagatur, plurima
 Tuum ad sepulchrum, ô Sancte patrari bona,
 Ægris salutem reddier, claudis pedes,
 Oculósque cæcis. Ergo stat eodem viam

Carpere

Carpere, tibi que supplicabundum dare
 Malefana genua, ut, quod facile potes velis,
 Velis, ut alba sed maligna à se cutis
 Saniésque, fætorésque, squammæque exulent.

Huic fortè miles obvio has voces jacit.

« Quò tu Leprose, quò pedes ? *Lep.* Patavium.

Mil. Et cuius ergò ? *Lep.* Sanitatis. *Mil.* quæ hîc tibi

« Spes obtinendæ ? Quis Machaon ulpîam

« Hanc arte medicâ sustulit membrîs luem ?

Lep. Est illa in urbe grandiora qui potest.

Mil. Quid iste medici, quid viri est ? *Lep.* Antonio

« Huic Lusitano nomen antehac fuit ;

« Modò Patavino, nempe cui libuit diu

« Hîc agere & agere mira vivo & mortuo,

« Quem jure cives Cælitum in numero colunt.

Tum miles (erat hîc hæresis leprâ obfîtus,
 Et in Beatos, ut solent, injurius)

« Abi, abi, inquit, & te siste huic Machaoni,

« Ut lubet : at operam perdis, & perdes preces,

« Quas ad sepulchrum hujus Cucullati feres,

« Quin-imo si abs te damnet exilio id mali,

« Memet refugium huic offero lubens malo ;

« Transmittat in me, si potis. Risit, abiit.

Pauci ista pendens Languidus, pergit sacrum
 Adire tumultum. Hîc vota ferventissima

Lacrymis lavantem uberrimis sopor occupat,

Et cum sopore sanitas. Nam Antonius

His dormienti auditus est verbis loqui.

« Exurge fili, miles ille, qui tibi

« Huc cogitanti ludicram sannam dedit,

« Tuæque lepræ mancipem sese obtulit,

« Si te hac levasso ; nunc eget buxo tuâ ;

« Damnatu's etenim pessimi voti, gemit

« Leprosus, Agedum sanus es ; crepitaculum

« Festinus illi defer. Ut sapiat, mone,

« Ultrâque superos discat haud lacerare.

Nec mora, Leprosi membra deseruit sopor ;

Et

Et se novatâ pelle vidit alterum :

Ut anguis extra saxa reptans, exilit,
Novisque spiris emicat, solem aspicit,
Præterque morem sibilat leni sono ;
Sic alacer, ac infantis in modum, cute
Nitidâ ac tenellâ Pauper ingreditur, Deo
Divoque peragens gratias, ad Militem
Iter capessit. Cernit, ut stratus jacet
Horrificus ore, spiritu execrabilis,
A capite lepra totus ; huic paucis ait.

« Is quem procaci lancinasti scommate,
« Ad quem salutis ergo adibam, Antonius
« Propiore, quàm rebaris, aure te audit,
« Cùm tibi dolores imprecatus es meos,
« Tuoque voto, ut experiris, paruit.
« Namque ut videre jam licet, medicâ manu
« Contagium à me pepulit, in te transtulit,
« Linguamque mittit ligneam hanc, si fors opus.
« Disce tamen, & ni desipis, cultum & fidem
« Carpe meliorem, quâque mentis in lue
« Miser laboras, exi ab hæreseos lepra,
« Deterge lacrymis noxias, veniam pete
« Supplex; & aures Sanctus, indigno licet,
« Pandet faventes, teque restituet tibi
« Salvum atque sanum. Miles extemplo ma-

nus

Oculosque cælo postulabundus jacit,
Et en fugatum virus, & fædus color
Tenuis in auras abiit, & quò nesciit.

O ut potens, ô ut benignus ilico
Fuit illi, & isti bis leproso Antonius !

Idem

*Idem D. Antonius Patavinus nebuloni cui-
dam Notario, obvio summam exhibebat
reverentiam, sed qua de causa? nempe
quia martyr futurus erat.*

*Ex ejusdem vita in Chron. S. Francisci
l. 4. cap. 14.*

ABS calce ad usque verticem Notarius
Coopertus omni scelere citra Alpes fuit,
Ubi Patavinus Ordinis Præses fui
Degebat, atque is improbum nôrat probè;
Nam fama quaquaversus hunc monstraverat
Digito per urbem, dixerátque, pessimus
Hic Sycophanta est, expeditus pauperum
Jura sinuosis impedire litibus;
Dolo supremas nunc voluntates malo
Adulterare promptus; his nunc addere
Demenda, & illis inferenda demere,
Locum, vel annum, vel diem astu supprimens
Taceo popinas & luparum fornices,
Quæis sæpe pernox, sæpe perdius fuit;
Ubique falsi aut criminis sese alligans.

Res mira: quoties obvium gressum tulit
Ille Patavino, pectus hic curvans, caput
Nudans, cucullo retroacto, humillimè
Cedebat ipse de via. Primùm id quidem
Errore fieri Scriba nequam credidit,
Tuunc peni tus alium in se salutari ratus,
Et vix salute redditâ, ne vix quidem,
Abibat oculis in alia obliquantibus.

Ast ubi salutes has probavit crebrius,
Præ bile cerebro bulliit; nihil tamen,
Sanctum reveritus, ausus insulsum est loqui;
Quin advenire cùm videret eminus,
Suam relinquens, alteram ambibat viam.

Sed

Sed in angiporto deprehensum Antonius
Salvere iussit more, & amplius, suo,
Nam prona subitus genua defigens humo,
Isthoc honore clariore compulit
Hæc ut tonitrua voce furiali daret.

« Ni vestis illa, quam geris, mihi manum
« Ensemque premeret, transactus jam fores,
« Ut commereris, centies. Quid enim tibi est,
« Ut me molestis obruas ludibriis ?

« Tuas salutes, si lubet, porco aut cani

« Tui similibus exhibe. Sed lenius

Patavinus, iras, inquit, oro, tempera,
« Aninique fluctus pone; causas excipe,
« Cur hoc honoris, nec volenti, deferam.
« Mi domine, noris me diu innumerâ prece
« Pulsasse superos, dono ut uno me beent,
« Quo majus ullum nescio, aut optatius,
« Nempe ut professio voce magnanimâ Fidem
« Aliquando Mauros inter, aut Scythas meum
« Podigere fas sit morte lætâ sanguinem :
« Tuli repulsam, indignus hujus, ut scio,
« Titulo coronæ. Sed pararier tibi
« Ditem & venustam, equidem brevi, nuper fuit
« Mihi verus index, verus assertor Deus.
« Inde habitus à me es optimo, ut par est, loco,
« Martyr futurus, sanguinisque prodigus.

Hic scriba choleram risui immerfit suam :
Abiit cachinnans, Martyr ego, frater bone,
« Martyr ego ? Græcas ad Calendas scilicet.

Patavinus iterum, Crede, ait, certò mihi,
« Martyr eris, atque hanc dum subibis lauream,
« Me, qui frequente noxiâ irrito Deum,
« Tuâ juvari memoriâ enixè velim.

Vatem probavit exitus. Neque post diu
Pietatis ergò Præsul urbis ad Juga
Sacra Solymorum, nave conscensâ, exiit,
Intérque comites (factus alter abs eo,

Qui

Qui fuerat, & nunc in bonæ frugis via)
 Visurus oras exteras vestigiis,
 Christi decoras, se Notarius dedit.

Ubi stationem fortè Maurorum attigit,
 In Machometem efferbuit, sædum canem,
 Tetrum molossum diſcitans, cum Cerbero
 Cænare in Orci triclinio, & hujusmodi
 Salibus, in iras hospites Mauros ciens,
 Invaditur, ternósque continuus dies
 Laniatur, útque Machomeri supplicet,
 Fidem inde noſtram juſſus execrariet,
 Millena potius experiri funera.

Animo profeſſus maſculo, tandem ad necem
 Rapitur, & alacer hæc profatus occubat.

« Patavine, grates quas rependam nunc tibi
 « O ſancte Vates? obviuſ nuper, mihi
 « Ut hanc honore & ore fatidico inclytam,
 « Præſagiſti læream, ut Martyr ſiem,
 « Teſtiſque Fidei, ſanguinis pretio mei,
 « Quòd ſola ſolida Chriſtiana ſit fides,
 « Aliæque junci, plúſque juncis juncæz.

*Beggheina dua pientiffima, dum in Bac-
 chanalibus pullum aſſant, in extaſin
 rapiuntur.*

Ex vita S. Beggheina notis §. 11.

Beggheina (id olim nomen exoſum fuit,
 Sacriſque Diris impetitum, ſed modò
 Inter Phalangas virginum non ultimum,
 Ut teſtiſ undequaue jurat Belgium)
 Præſtantiſ & conſtantiſ exempli dux,
 Secretæ in uno curiæ ejuſdem lare,
 Unæ animo, id unum penſi habebant, ut Deo
 Seſe, carenteſ publico, totaſ darent.
 Chameuniæ, eſca parcioreſ, denſæ preceſ,
 Quæque ſubigendo corpori ſunt commoda,

Verticula

Verricula tergi, texta ferro aut funibus,
Et pectorales fasciæ, nodis graves,
Pilisque, ludus ac voluptas his erant.

Dum more convivunt suo, jam advenerat
Prophana sacros ante Cineres feria,
Quâ plus honesto, pro dolor, plures solent
Malè feriari: sunt tamen tolerabili
Sunt & modestâ, qui sepeliunt hunc diem
Recreatione, quam vocant, innoxii.

Hos inter, ambæ tum fuere, & alteri
Altera sodali sic profata creditur.

“ Prælium inituro militi Duces amant
“ Subinde vinum, vel potens zythum dare,
“ Ut pectus intrâ armatius sese ferat
“ Majore in hostes impete. Ut nosti, Soror,
“ Cum Carne nobis edomandâ prælium est
“ Die futurum crastinâ, perendinâ,
“ Et cæteris perendinam sequentibus,
“ Quoad sepulcro Christus exurgat suo.
“ Quidni licebit nunc mihi & tibi leve
“ Robur adipisci lautior mensulâ?
“ In corte nostra est pullulus: quid si hunc
modò

“ Assemus? Illa haud abnuir, jugulum petit,
Plumis deonerat, trânsque ducit in veru;
Joculo deinde parvulo admotum rota,
Rotæque funes inditi sensim movent.

Coquitur; ea inter otiosæ nè forent,
Post lectitatum Passionis exitum,
De dura IESU morte, ceu propriæ
Curio Dominico è pulpito depromserat,
Hæc protulere verba, dialogi modo.

1. Begb. Quis ille? 2. Verbum Patris æternum Deus.

1. Quid ipse? 2. Spinas, sputa, flagra, Crucem
tulit.

1. Cur hæc? 2. Amore saucius tui & mei.

1. Diligo te Iesu, plûsque quàm mea, me & meos.

Q

2. Diligo

2. Diligo te Iesu, plúsque quam istæc millies.

Dúmque hæc & hisce paria flammis intinxis
Plus æstuentes, quàm igne pullus, efferunt
Rapiuntur oculis in superna, sed magè
Rapiuntur animis, cænulæ immemores suæ &
Pulli voluti atque revoluti centies.
Donec periret ignis, & staret veru,
Ipsæque perirent cum igne Bacchanalia,
Quorum hostis atrox postero advénit die
Jesuniorum Domina Quadragesima.

Jam prima, jam secunda fugerat hebdomas;
Illæ haud videri, non volâ aut vestigio,
Neque sacra adire septa, nec viciniam.

Hinc mussitatum. Quid rei tandem istud est?
“ An fortè peregrè nesciis sodalibus,
“ Etiam magistrâ non rogatâ, se foras?
“ An quod veremur (suspiciantur exteræ)
“ Repente letho lucis auras liquerint?

Tum Curioni placuit effringi fores.
Effringit, intrò se dat. O vilenda res!
Namque ambæ, utrâque calce surrectâ &
manu,

Oculi que sursum semiclusis leniter
Stabant columnæ carneæ, nec impetu
Ostii revulsi, vix sororum vocibus,
Crebróque tractu reddidère se sibi,
Nec nisi pudore colliquefactæ pio,
Cum deprehensas se vident. Sed interim
“ Quid iste ad ignem pullus (urget Curio)
“ Assus & eduli proximus? & hoc temporis,
“ Quo lege cautum est id cibi? Rem virgines
Retulere gestam cum rubore candidè;
Antecinerali vespere assandum foco
Datum esse pullum, quem usque eò quî & quam-
diu

Servarit indemnem veru, nec scire se,
Nec quid dici nunc fit, aut quid temporis;

Silvère

Silvère reliqua, quæ nec auris audile,
Nec vidit oculus, nec animus, sibi tum data
Mira Bonitatis sempiternæ munera.

*Alia Begghina dua, pietate etiam exi-
mia, & peculiari in IESUM
parvulum amore, dum nere incipi-
unt, pulvinum inter se illi sternunt.
Ipse ultrò adest. Sed quid cum aliis
curiosulis actum?*

Ex vita S. Begghæ in notis S. 43

ESt Ruremondæ Parthenon; dicam novæ
Latinitatis jure Begghinagium.

Id Instituti ac Regulæ ejusdemmodi est,
Quam Diva quondam Beggha Belgis intulit.
Sunt qui Eburonem Begghium auctorem velint.

Hic nec ita dudum, fors cis ævum Avi mei,
Vixisse memorant Virginum par candidam,
Si candor exstet ullus in nova nive,

Sed amore JESU parvuli tanto arserant,
Ut lympa nulla, nulla nix par huic foret
Refrigerando, pectorum igni torrido.

Evenit ædes ut redirent in suas,
Post jam peractum in Æde, quod solitum piæ.
Nox appetebat, quando collibitum est simul
Versare fufos innocente pollice.

Suo ergo more sede confidunt suâ,
Passu sed uno, plûsque paulò diffitæ.

Utrique linum aut lana pendula è colo,
Utrique verticillus, & fufus suus.

Sed antè pensa quàm trahant sequencia,
“ Quidni, insit una me inter & te parvulo
“ Pulvinum IESU parvulum componimus;
“ Ut ille nobis assidere nentibus,

Q 2

Et

« Et intueri cogitetur, quid rei
 « Geramus istoc vespere, ut moris fuit
 « Magno Seraphico illius incunabula
 « Fæno referre pauculo in cella sua ?

Nihil refragans altera, sed & approbans,
 Cui Insidebat ipsa, pulvinum locat.
 Hic vacuus, ambas inter, haud jacuit diu,
 Nam derepentè visus in bombycina
 Conchiliata veste, gemmis confitâ,
 Comâ Puellus aureâ pulvinulo
 Sedere cum salute virginibus data.

« Ut candor ille Æternus ardet Candidas
 « Fovere mentes in sui ardoris foco !

Voluere fufis hæ relictis ocyùs
 In genua se jactare, sed vetuit, jubens
 Capta madefactâ fila dextrâ prosequi.

Nulla reor unquam fila tam sælicibus
 Fluxère digitis : quin Arachnes stamina
 His comparata nautici funes erant.

Modò hanc Puerulus intuens, illam modò
 Comibus ocellis, voce blandiusculâ,
 Glomos tumentes dum rotant, animos dabat,
 Et gaudiorum fufum inexplicabilem.

Dum creber adventaret isthuc in torum,
 Diu hoc latère haud passa simplicitas fuit :
 Sed prærogato à singulis silentio,
 Tribùsve, quatuorve rem fororibus
 Retulère. Reliquis, ut fit, extemplò palàm est.

« Nam arcana in aurem condita, ut non publicent,
 « Amicæ amicas dum rogant, frustrâ rogant,
 « Lingua priùs imos devolaret in pedes.

Ergo audiére, & hos sales Sardonio
 Dedére risu, scilicet, deliria.

« Noctivaga vendicare gloriosulas,
 « Hinc aucupari vanitatis fumulos,
 « Et quidpiam esse velle, & Hæ sunt dicier,
 « Quidni & verendum, bella ne damunculus

« Mentitus

« Mentitus ora lucis, insidians struat
 « Damna male cautis, quæ solet ? Tandem duæ
 (Quandoque malo in Punico granum leve est)
 Aut curiosæ aut invidæ, aut quod verius,
 Utrumque, risum ut copiosius creent,
 Ubi primum in umbras vesper abdens Cynthium,
 Frontem retexit Cynthiæ, sese ferunt
 Tacitæ ad fenestram nentium, quid hæ gerant
 Per-inde-rimas conspiciaturæ. Vident,
 Vident, nec oculis id satis credunt suis ;
 Intrò agere nasum, si liceret, expetunt,
 Repetuntque rimam centies, ut Puerulum,
 Qualem nec ulla vidit ætas, nec videt,
 Spectare sit fas centies. Sed ô dolor !

Vidère se videri, & infensus Puer
 Torvo in fenestram lumine, & manu minax
 In curiosa capita visus invehit.

Quis inde terror hisce spectatrici bus
 Quis fuerit horror, tute, Lector, conjice.

Fugère, mira mira mox sodalibus,
 Narrare lætæ, quòdque laudandum magè
 Fruge meliores, amulari proniùs
 Par candidarum virginum, quas secommatis
 Et non probandis obstrigillarant jocis,
 Clausère placidâ morte tandem lumina,
 Opinione sanctitatis inclytæ.

Lucro subinde curiositas fuit,
 Nec infrequens est è malo gigni bonum.

*Religiosus quidam Hemmerodii in Cho-
 ro semniculosus, à Damone lepidè
 terretur.*

Ex Cesar. l. 4 cap. 34.

A Sceta Fredericus Hemmerodii,
 Vir alia gnayus Ordinis cultor sui,

Q 3

Modestus

Modestus ipsâ vix minus modestiâ,
 Nil murmurare pronus, aut facessere
 Superis negoti tantulum, aut æqualibus
 Iras ciere; tam perosus pocula,
 Quàm si colûmbros & venena gignerent.

Vicio sed uni non perinde hostis fuit,
 Nam uni Deorum, quem Magistrum Morpheï
 Finxit vetustas, plus decoro serviit,
 (Somnus erat) olli tam potenter incubans,
 Quàm si seniculus glis foret, nucum satur.

Non si cubile dormientis tunderes,
 Non si vel aures voce grandi hac velleres,
 (Surge Frederice, surge) poterat palpebras
 Visco obseratas pertinaci pandere,
 Nedum exilire, nequedum in Ædem tendere,
 Vocante nolâ. Is hortulo, reor, in suo
 Modium quotannis severat papaveris,
 Et hunc vorarat, jusculoque intriverat.

Subinde libros volvere, aut exscribere
 Ferebat animus? paginam vix obviam
 Nutu salutarat levi, cum ocellulis
 Opaca nubes irruens, in codices
 Pugnare naso, fronte, mento hunc cogeret.

Quoties canenti cum sodalibus gravis
 Pro voce ronchus fluxit amplis naribus?
 Quoties propinquus sensit aut cubitum aut pedem,
 Hanc ut sonoram musicam compesceret?

Evénit alias inter orandi vices,
 Ut Monachi inirent antelucanas preces.

Vix *Domine labla* more sancto occæperant,
 Cum Fredericus oscitabundis labris
 Gravitate tardâ languidum sensim caput
 Inclinat. Exin somnus adrepens suo
 Hunc in sepulcro condit, ac prorsum tegit.

Sic captus oculis, captus auribus fuit,
 Donec videre est visus in somnis, chori
 Septa subeuntem, corpore ingenti, virum

Parem

Parem giganti, & ore Therisæ parem.

Pugno gerebat oblitum stramen fimo,
 Quod ab hara equina tulerat; inde singulis
 (ut concinentes nactus illos in choro est)
 Tacitè propinquans, aure protensâ sonum
 Captabat, an sopore demersi forent?
 Nemo herclè, nemo (grunnit ipsemet sibi)
 « Dormitat isthoc in grege. Hunc tandem videt
 Sibi Fredericus imminere proximè,
 Audit tonantem voce Stentoreâ, Quid hîc,
 Quid modò sepultus somno, aberras à sacris
 Male feriate cantibus? viden'ut tuos
 Nemo Sodales inter unus perlevi
 Quietè lassâ membra laxet hoc loci?

Simul hæc profatus, Hoc habe, ac tecum gere,
 Simulque stramen sæculentum ori indere
 Vibrante caput brachio. Gelidus metu,
 Fredericus iclum ut fallerèt, muro caput
 Illisit ipso in somnio violentiùs,
 Quàm si potente malleo clavum huic daret,
 Choro stupente, quid soni, quid imperus?
 Sed in cachinnos dissoluto Dæmone,
 Cui sua malitia semper ingens ludus est.

Sic ille somni somniisque defuit,
 Factus deinceps, straminis sædi metu,
 Soporis osor, deque Dormitantio
 Bonus repente prodiit Vigilantius.

Nulla excitatrix nola, nullus malleus,
 Opus fuêce decubanti ut surgeret.

O si subinde somnia hæc obtingerent
 His, quos, veternus occupat sacro in loco!
 Innumera capita tota tuber cerneret.

*Quid evenerit Ascetis duobus Eremitas
duos visentibus, quorum prior Ascetas
illos pro modulo suo laute tractavit,
posterior parcissime.*

*Ex lib. 3. cap. 10. P. Zanchez
de Regno Dei.*

O Lim in suprema ac infima Thebaide
Fuère, Eremos inter, Asceteria
Numerosa, mille & mille, quin & pluribus
Monachis referta. Evénit indidem duos
(Fòrs juniores, quos subinde tædium
Cellæ premebat, & chori, & silentii)
Veniam ab Magistro poscere, huc illuc foràs
Melioris auræ gratiâ ut se conferant,
Simúlque visant quos Eremus incolas
Habet propinquos, inde ut exempli metant
Frugem secundi. Sole igitur hauddum igneo,
Sese in iter hoc tulére, póstque pauculum
Parvam silenti in nemore conspiciunt casam,
Ubi plenus ævi, plenior prudentiæ
Senex agebat. Hos ubi ingressos habet,
Ambabus ulnis captat, introrsum rapit,
Lætum propinat osculum, ac tepentibus
Undis, & herbis mollibus pedes lavat.
Structæ deinde mensulæ escas ingerit,
Aliquas sui horti germen, & aliquas fori.
Aderant recentes dactyli, ficus bonæ,
Genus omne mala, & cappares & amygdalæ.
Ad cætera inter eminebat Lac Senum
(Vinum vocatur) haud leve, kaud edentulum,
Quod amicus olli quispiam summiserat,
Id aure proni dexterâ mirè probant.
Nec ipsa dispar cæna prandio stetit.
Nox ubi colores atra rebus sustulit,

Senex

Senex cubili, quo soporem sopiant,
Hospitibus, animo pellubens, cessit suo.

Sed dum in propinqua cellula solvit preces,

Hi sese ab illo non rati exaudirier,

Cæpere longum mussitare. Siccine ?

“ Tantas Eremites ista lautitias habet ?

“ Ita se cupediis solitarii suis

“ Blandè saginant, ac asellum farciunt ?

“ Vix semiovum vesperi Monachis datur,

“ Vix tenue villam ter quaterve nuptum aquæ,

“ Sub cinere rapa cocta lautum est prandium.

Hæc tacitus hauriebat è vicinia

Senex, at alias apparans ipsis dapes,

Abiturientes postera rogat die,

Quò versus ? illis alterum haud procul senem.

“ Se cogitare aientibus, Benè est, ait ;

“ Huic post salutes uberes, istud meis

“ Innuite verbis, nè hocce lactuca s die

“ Riget. Abiere, tum salutato alteri

(Quem repperere carduos horto in suo

Ligone validis brachiis pessumdare)

“ Dixere, nobis hospes hesternus, tibi

“ Amicus & vicinus, ut valeas, jubet ;

“ Ast monet id unum, nè hocce lactucas die:

“ Riges. Suboluit ocyus meo seni,

Quid socius opter, nempe nè cupediis

(Ut hi vocarant) delicatioribus

Bonos saburret hospites, nè jactitent

Lautis Eremites ac Eremitas cibis

Abdomen accurare plus satis suum.

Intro-ergo-gressis, post & amplexum levem,

“ Qui qui estis, inquit, estis optatissimi.

“ Subite : verum precibus antè supplices,

“ Utî solemus, mecum opellam nunc date.

In genua lapsus in genua lapsos vider,

Diùque vidit, longa enim ad Superos precum,

Singultuumque destinans volumina,

Plus sesquihorâ industriè sivit teri.

Lassis precando stratus in mensam est tripus,
Hîc panis atri, bîsque cocti frustula,
Oleris agrestis scutulam, quam miculâ
Salis & aceti stillulâ condiverat,
Demum macelli casei vix id dedit,
Quod totidem alendis sat foret passerculis.

“ Tum voce raucâ, nos de Eremito pauperes

“ Sic victitamus. Vos in Asceteriis

“ Ter & ter amplis lautius convivitis.

Brevi igitur hujus pabuli saturrimis,
Prius quieti fessa quàm dent lumina,
Pensa meditandi pellegit; sub hæc suæ
Ut ambo nxyos mentis hodiernos lavent,
Hortatus ipse lavit & diu suæ.

Exin sepultos habuit oblongos humus,
Datura paucas uncias somni brevis.

Aurora nondum spiculis cacumina
Primis feribat, plurimas persolverant
Sene excitante, parvulo in choro preces.

Tum nè vel algam commodarent otio,
Ductis in hortum pridie cæptum coli,
Ut carduorum reliquias eliminent,
Offert ligones, ipse fodiendo prior,
Aut sarriendo. Torquet ingens hic labor
Altum silentes; intus animo clamor est,
Sese esurire. Serò tandem prandium,
Ipso merendæ tempore, ipsis apparat,
Vix par merendæ prandium. Post id rogant,
Sua ut repetere illos sinat, se gratias
Habere, memores hujus & longum fore.

“ Haud ita (renitens infit) haud ita, ô boni,

“ Optate (ut opto satiùs, ac pæne impero)

“ Hebdomada solidam hîc esse convivæ mei :

“ Vobis salubre, acceptum erit Deo & mihi.

Id deprecatis infimè, contrà senex
Negat abituros, tota quin abiverit

Hebdomas

Hebdomas : at illi clam sene ac ligonibus
Suum revisunt impigrè Asceterion ;
Primùmque reduces ad suos, ipsissimas
Se penitus has fuisse Lactucas vident
Haud irrigandas, ut præhortatus senex
Fuerat, & ipsi nuntii. Factum bene.

“ Murmur didicerint fugere, didicerint suas
“ Amare cellas, & chorum, & silentium ;
“ Quidni & capitulum, Dæmoni hostem
 pestimum ?

*D. Martini corpore, dum ad suos Tu-
ronenses Altisiodoro refertur, agros
omnes, etiam absentes sanante, duo
Paralytici pauperes, sanari veriti,
fugiunt aliò, sed inviti sanantur in
fuga.*

*Ex B. Odonis Cluniacen. relatione de
S. Martini translatione cap. 8.*

FRemente dirâ Martis inclementiâ,
Quâ Rollo gentis Danicæ dux efferus
Sævo ense pessum Gallias omnes dedit,
(Ut Turbo nuper Suecicus Germanias)
Nè præda fierent ossa Martini sui,
Altisiodorum Turones devexerant.
Postquam ira belli cecidit, & Nortmannicus
Furor hic resedit, magna Sancti Lipsana
Revehere placuit. Ergo tandem fit suis,
Clero præambulantè, Martinus redux.

Mox ubi Turonico subditas terras pedo
Inivit, admiranda visa res fuit,
Quam nemo Divûm, quem sciam, ullus præstitit.
Quocumque, quævecumq; Pontificis sacrum
Pignus revehitur, agmina ægrorum foras

Et

E Nosocomiis exilire cerneret
 Tam sanis, quàm ipsa possit esse sanitas.
 Undelibet alii, dissiti, citimi, ultimi,
 Et quot sacrarum ad Ædium fores erant
 Aut herniosi, aut ulcerosi, aut cæteri.
 Seu conscii, seu nescii adventus, malo
 Etiam latente, quo premuntur, liberos
 Se derepentè derepentè sentiunt.

Ast nil hilarius, nil amœnius fuit
 Cæcis: obortâ luce nec opinâ, arbores,
 Muros, fenestras, tecta, præque se, suos
 Spectant propinquos voce confestim agnitos.
 Quid alba nigris, flava distent cæculis
 Noscunt, sed alto fulgidum solem polo
 Vident, & inde gaudium. Domi, foris
 Tractu Turonico nullus aut erat levis
 Ager superstes, cùm Paralytici duo,
 Quod accinebat fama clamorissimè,
 Inaudière. Proximos vicinia
 Hos eadem habebat, & peræque pauperes.

Tum per parietis tenuia alter alteri
 Hæc miscuere verba. Quid malum rei,
 " Quis rumor ingens mille tympanotribis
 " Plurisque tubicinibus mille findens aëra
 " Mihi findit aures, nempe Martinum ad sua
 " Tecta remeantem ab Alkifiodorensibus,
 " Sanare passim languidos, nolint, velint?
 1. Vicine, vin' audire consilium catum,
 " Solertiâque non minùs, quàm re potens?
 " Ego tûque molli degimus sub otio;
 " Nemo vel hilum tenue fert molestiæ,
 " Miserantur omnes. Solus est nobis labors
 " Deposcere, quod optamus; & quantum lubet,
 " Fas est quietem, fas soporem carpere.
 " Infirmitatis grande munus id meæ est,
 " Turque, quam si (quod dii nolint) suâ
 " Martinus iste pulsum eat potentiâ,

" Actum

« Actum est, periiimus: corrogantibus stipem
 « Assidua in aures turba debacchabitur,
 « Nobisque vegetis undique acclamabitur,
 « Vos pigra pecora, vos torosis, ceu boves,
 « Artubus, inanem cur manum occurrentibus
 « Porrigitis? an non satius hanc obvertere
 « In artis aliquid, aut aratrum ducere?
 2. Vicine, nisi quæ stet secus sententia,
 « Invisa nè nos anteverrat sanitas.
 « (Quam bonus hic etiam fertur invitis dare)
 « Hinc citò remotum commigremus in solum,
 « Extra Turonicæ limites, quò ut ut velit,
 « Penetrare virtus insolens nihil queat.

Ita visum, & ambo Scipiones redditi
 Reptando potius quàm viando se in fugam;
 Utrumque conjux fortè succollayerit.

Verùm fugaces sequitur à tergo pius
 Antistes, haud ut altero mulctet malo,
 Sed ut solutos stringat artus, pristinis
 Redintegrandos viribus. Factum brevi,
 Primore gressu, quo subintrant exteram
 Properanter oram, constitère firmiùs.

Paucis in illa passibus, subitum vale
 Uxorio dedère sustentaculo,
 Jactis in humeros scipionibus suos.

Exinde vulgo concito, miraculum,
 Miraculum boare totis faucibus,
 Suxque nunciare machinam fugæ,
 Et in immerentes Præfulis clementiam.

Demum receptæ sanitatis indices
 Anathéma baculos detulère Turonicos,
 Veriti (vereri debuère) nè sibi
 Qui tam expetendum tulerat invitis bonum,
 Haud expetendum ferret ingratis malum.

*Sanctus Pitirum Eremita, dum animo
se effert, ab Angelo ad Virginem se
multò sanctiorem, quæ stultitiam si-
mulabat, amandatur.*

Ex vitis PP. lib. 8. c. 41.

IN Porphyrite Pitirum annos plurimos
Immodicus abstinentiæ confederat;
Nec ulla virtus alia defuit seni.

Quin fama, quæ subinde mentiri solet,
Vera per Eremos ierat & eques & pedes,
Suâque latè detonuerat hoc tubâ,
Et est, & audit Sanctus Abbas Pitirum.

Resciit eam ipsam de seipso Pitirum.

Surrepsit inde blanda titillatio,
Pectûsque scalpcurivit, ut terram solet
Gallina, verùm non diu, namque astitit
Et se audiendum tulit Achatès Angelus.

“ Sic intumescis, (audit Abbas) Pitirum,

“ Téque aliquid esse fere, cæteros nihil?

“ Næ toto aberras tramite in cælo tuo.

“ Est in Tabennæ Parthenone nobili

“ Est virgo stolidis indecora gestibus,

“ Simulans stuporis, & frequenter Dæmonis,

“ Ac si iste latitans corpori insideat suo.

“ Illam proboso nomine indigitant Salen.

“ Huic nec celobium, nec lacerna monastica est,

“ Sed obsoletus pannus obnubit caput,

“ Pinguissimùmque semicinctium togam.

“ Vera est culinæ spongia; attamen Deo,

“ Quem amore summo deperit medullitus,

“ Pro quo petulcis sorbet à suis cruces,

“ Cui tota cor devovit, acceptissima est.

“ Vise hanc, & animi dissipa fumos tui.

Contraxit alas Pitirum, mox & rapit

Animum

Animum cupido hujus adeundæ Virginis,
 Abit in Tabennam; quotquot hîc forent, sibi
 Jubet exhiberi, tæque centum Virgines
 (Tot erant) salutem post datam, circumspicit.

“ Et si hæ cucullo delitescant in suo,
 “ Quam quæro, non est inter has, non est, ait
 “ Nec illa longè est. Mi pater, reclamitant,
 “ Omnes ad unam & unicam tibi adsumus.
 “ Frustra reclamitatis, inquit, hinc abest,
 “ Quam posco. Tandem his subiit in mentem
 Sale.

“ Hem, restat, aiunt, una vix nostra, hæc Sale est.
 “ Sic nuncupantur, queis cerêbrum turbidum
 “ Sine more circumagitur, ut figuli rota.

Jubet evocari. Quæritur, sed conscia,
 Vt simile certo est, cælitus; sub cacabo
 Vel in suili, vel fimeto subdita
 Latebat; hinc divulsa sistitur Seni,
 Lutulenta, panno operta sætido caput,
 Frontemque totam lurida. Est ipsissima,

“ Quam cupio, clamat Pitirum, simul accedens
 “ Genibus, ô Amma (sic vocabant inclytas
 “ Virtute & annis virgines) benedic mihi.

“ At illa, miseræ potius insanæ mihi,
 “ Inutilique Parthenonis ponderi,
 (Quinimò gravius quidpiam) benedic Pater.

Stupere Monachæ, prôtinus velle abs humo
 Senem prehensum brachio sustollere,
 Inconditisque vocibus laceffere,

“ Quo te abicis Abba? hæc mentis emotæ est,
 Sale est.

Conversus ora Pitirum, vocem asperans,
 “ Quot-hîc-quot estis, estis ipsæmet Salæ.

“ Hæc prorsus Amma est vestra, prorsus est mea.
 “ Præstante vobis & mihi sapientiâ

“ Ante-ista-cellit. Nec coronam cernitis,
 “ Quam cerno, gemmis textilem super comâ;

“ Hanc

« Hanc vos malitiâ dicam an imprudentiâ ;

« Vos texuistis. Ore plura non dedit.

Mora nulla, cunctæ supplices, pugno sibi

Quassare pectus, distrahi suspiriis,

Fædare vestes, ôsque guttis grandibus.

« Ignosce Magne Pitirum, tûque ô priûs

« Attrita nostris Amma contumeliis.

Exin vicissim damna, ludos & probra,

Queis impetierant virginem, depromere

Exomologesi publicâ. Prima ingemit

« Ego, dum culinam purgat, extinxi facem,

« Sordésque, dum purgarat, inspersi novas.

« Nilelocuta perperam, quæta est nihil.

2. Ego vellicatis, pæne ruptis vestibus,

« Aut pede retentis à via cæpta stiti.

« Pro me precari cæpit, ac pertransiit.

3. Ego lacrymosum naribus sinapium

« Intrusi, at illud hausit in nasum intimum,

« Validèque lacrymando corripit mihi.

4. Ego pisa sevi per gradus ; passu unico

« Numeravit omnes (quæ Deo sint gratiæ)

« Illæsa, grates egit indidem & mihi.

5. Ego petulantum more puerorum in viis,

« Haud religiosâ dexterâ nivis globos

« Durè rotundans in caput hieme implui ;

« Nec ocyùs cucurrit (ut timidæ solent

« Passim puellæ) sponte præstolans novos.

6. Ego jactitavi putris eluviam labri

« In os, in oculos, utque piscis, mutuit ;

« Neque id salivæ vel levi terfit manu.

7. Ego manè fartis increpationibus

« Et mille probris hujus obrudi caput.

« Præter salutes melleas, habui nihil.

8. Ego transeuntis pedibus implicui pedem,

« Ut ipsa rueret, & ruit cum noxia.

« Nullam esse dixit, osculo strinxit pedes.

Graviora plures, quæ silenti pallio

« (Nam

(Nam multa meliùs nesciuntur) obruo.
 Fors fudit & Magistra fletum largiùs.
 " Ego, ego misellam passa sum infestariè ;
 " Conviva nobis ut foret, non passa sum.
 " Ollæ reliquias radere, ossa rodere,
 " Panisque micæ, quas triclinium dabat
 " Verrendo reliquas, hæc fuère illi cibus,
 " Præsens eram, spectans eram. Sic omnibus

Male gesta fastis Pitirum cum Virgine
 Bene apprecati, cuique condonant sua ;
 Totanique turmam Virginum Virgo premit
 Pii comitibus osculi complexibus ;
 Hæ contrà obortis pæne mergunt Lacrymis,
 Veniam reposcunt cum pudore millies.

Sua repetente Pitirum post Virginem
 Satis superque cognitam, ac se ipsum magis,
 Jussa est culinæ demigrare sordibus ;
 Impensè amari cæpta, cæpta suspici.

Non tulit id æquâ mente vel paucos dies :
 Displicuit humili sic haberi, sic coli.

Hinc nocte sepem transsiluit, eremum petit,
 Necante Vallem Josaphat circumdatam
 Abs orbe toto, quò ierit, orbis resciet.
 " O quanta Vallis illa referabit bona !

*F. Arnoldus Cornibouts Cisterciensis,
 porcis grunnientibus silentium indi-
 cit, & obtemperant.*

Hist. Cisterc. per Dassignies l. 3. c. 10.

BRuxella tellus patria Arnoldo fuit ;
 Agnomen (unde nescio) ipsi Cornibout ;
 Vitam peregit strenuus domi & foris
 Villeriani Cænobi, (quod inclytum
 Est in Brabantis) Laicus ; id his nomen est,

Qui

Qui, quos vocamus Clericos, toti juvant.

Quam immense studium corporis, siti, fame,
Æstu, gelûque, & diritate verberum
Fuit edomandi, subq; jaciendi iugo,
Tam fuit Amicos cura pascendi huic sues,
Vocitare nempe sic Egenos sueverat.

His frustra panum, carniûmque & piscium,
Analesta mensæ colligendi sedulus,
Sed & viritim lætior discindere,
Subinde rogitat. Præfulem, nunc ut fabas
Sibi fas sit elargirier, nunc triticum,
Nunc extra cæsorum boum, nunc & cibos
Inopibus ægris, fortè lautiusculos.

Præful sinebat & lubens: cui supplicans
Aliquando sub meridiem, sic fatus est.
“ Reverende, villa, quam colo jussu tuo,
“ Tot modò familiis cingitur pauperrimis;
“ Hisce reereandis crastino, veniâ tuâ,
“ Liceâtne nostro de grege hinc sues duos
“ Rapere, subulco haud conscio, in villam dein
“ Evehere? Præful annuit. Currum parat
Arnoldus; in porcile, dum pecuarii
Meridianur, clâm subit, porcos rapit,
Raptosque saccis claudit ambos singulis.

Nec facilè claudit, namque tali ergastulo
Et primus, & secundus includi negant,
Nempe id suorum, ut clamitant, nefrendium est,
Quos in macellum, ut veneant, servi gerunt.

Caput retorquent centies, toties pedem,
Et hinc & illinc grunniunt atrociter.
Ferebat illos ægrè & invitus sonos,
Veritus, familiæ suboleat eam rem geri.

Tandem ergo clausos, currui immerfos suo
Sic allocutus grunnientes, Heus sues,
“ Audite (paulum desinunt grunnituum,
Et leviter ora surrigunt, ut audiant)
“ Audite, dictis, quæ profabor, nunc meis

“ Aures

« Aures & animos admove; Si Deo
 « Ingrata res est, vos egenorum cibos
 « Fieri, ut voluntas & facultas est mihi,
 « Grunnite, quantum guttura audiri volunt,
 « Grunnite. Ut excepere verbum id Grunnii,
 Nihil morati reliqua, clamorissimâ
 Cæpere saccos fauce sic pertundere,
 Ut pæne laceri fluxerint. Sed Cornibout
 Nihil etiam moratus, hoc identidem
 Clamare pergit; Si tamen gratum est Deo
 « Vos esse vinetos, inque villam devehi,
 « Inque lanienam pertrahi, in partes dari,
 « Et igne tandem luculento percoqui.
 « Ut elca sitis Pauperum, si inquam Deo
 « Id lubet, (ut id lubere sto certissimus)
 Illo lubente jubeo, mando, ac impero,
 « Nè labra minimo vestra moveatis sono.
 « Tacete. Subitò lingua porcis aruit,
 Aut in profunda se tulit hypochondria.

Siluere, quòdque mirius, dum panibus
 Saccos refertos graviter in currum jactat
 Super jacentes, pænè totos obterit:
 Hi, ne vel ullo sibilo ob gravissimum
 Pondus gemunt, minùsque quàm pisces gemunt,
 Nisi quòd dum odoris naribus panes olent,
 Sua ora prorsum muta faccis affricant.

Arnoldus, ut propinqua villa nunc adest,
 Et à subulcis nil periculi subest,
 Oculos reflectens in fatigatos suos
 Tàmque taciturnos, tàmque morigeros suos,
 Miseratus, Agite, dixit, ut lubet modò
 Grunnite quàm potestis insanissimè.

Mox parvè, grunnière perditè.
 Usque ad supremos spiritus, quos expulit
 Ingente cultro lanius à stratis humi,
 Jugulòque nigrum sanguinem vomentibus.

Exiit animo Arnoldus, isthac dum stipe

Bene

Bene apparatus distributâ commodè
Sensit levatam pauperem viciniam.
Is ardor illi summus, & princeps fuit.

*Christianus Bonna Decanus Abbatem jeju-
nantem piè fallit, pisa ei offerens cum
larido cocta quia aliud non erat ipsi quod
offerret peregrè venienti.*

Ex Cas. l. 6. cap. 3

Subinde ruri deprehenso cernere est
Viros potentes, cætera nec ignobiles,
Nullum ubi morantur hospitem, securiùs
Aut carnis, assæ pridiano vespere,
Ambedere sceleton, aut salitam bubulam.
Ut hospes adventasse clamatur, citò
Citò ad minutal adparandum curritur,
Aut ad reliquias carnis aprugnæ in penu,
Vel in sepulcro farreo ter mucidas,
Aut ad columbos, hinc ut implumes coquo
Citò laniandos atque frigendos ferant.

His simile quondâ Bonna in urbe contigit.
Vitam Decanus hic agebat candidam,
Cui Christiani nomen, & virtus fuit,
Egregia virtus, digna, quam totis gerat
Remigibus alis fama per mundi plagas,
Longoque monstret indice, Hic Sanctus fuit.

Stetit in egenos, & sacros Deo viros
Viro huic senique conjugata Charitas :
Qui qui advenirent, laurus hospitibus, sibi
Parcus, nec ullâ id sorde parcimonix
Timidus futuri, sed sui ut domitor foret.
Pænas rebeli ab hoste, quæ domestica est,
Domesticâque propior, hæc fumeret,
Tandem & trophæa fixa cœlo poneret.

Pransurus apparariet cibum sibi

Curarat;

Curarat ; haud cupedias, haud fercula
Leporúmque, perdicúmque numero splendida;
Sed pura puta pisa, quæ istamen indidit
Tres quatuórve buccæas lardi haud mali.

Sonantē stomacho, & pariter horā prandii,
Post ritē fufas ad Deum & Divos preces,
Sedile mensæ admoverat, cultro manum,
Mantile gremio, cùm monent pulsæ fores,
En hospites : Hermannus Hemmerodii
Antistes aderat, & sodalis. Hæsitat
Decanus, & se ab his, ut oppressum, gemit.
Frustra est ovinam quærere è carnario,
Namque esse carnem & carnea illis est nefas.
Neq; hora pisces è foro obsonarier.

« Bone Præsul, inquit, quæso te, si parcius,
« Si, quàm mereris tenuius tractabere,
« Nētuleris ægrè, nec enim opisanti venis,
« Panémque præter & legumen pauculum,
« Nil mihi quod isti mensulæ nunc ingeram.

Arrisit hîc Hermannus, & pisa hæc sibi
Pollicitus arrisura plus convivio,
Aut nuptiali, aut apparatu Persico,
Curam Decano demisit. Interim hic pium
Commentus altum est, evocato in atrium
Ministro, in aurem, prome, ait, clàm è fervido
« Lebetē lardum, & conde promptuario.

« Tum grandiore lance pisa sedulus
« Nobis ministra. Paruit, tres buccæas
(Frustra hic relicta, nescius) ab olla eximit.

Inde Bene dictum est prandio, mensæ accu-
bant.

Famémque (fors premebat illa, ceu solet
Itinere fessos longiore) suāvibus
Pisæ abundè reprimunt, fugant procul.

Jam pæne fundum, lancis exantlaverant,
Cum frustra, socius aliqua, pisorum vice,
Reperta lardi se tenere conspicit.

Attonitus

Attonitus illa Præfuli ostentat suo.

Suam hic coercet dexteram, aut si quæ hanserat
E lance pisa, mox eò redestinat,
Obliquiore contuens, blando tamen
Oculo Decanum, siccine, inquit, hospitem
« Decane ludis ? nec vereris hinc tuo
« Nostróque capiti vindicem à Superis manum ?

Rifu Decanus abnuir, & istæc bono
Professus animo gesta, nè impransi domum
Pedes referrent pane solo debiles.

Tum Præsul, age sis, Christiane, ne time,
Nec inde læsam rere conscientiam,
Ob ipsa nobis insciis sic tradita :
Nos pallio textit suo Ignorantia ;
Te Domina terræ, Domina cœli Charitas
Impensa nobis, affatim textit suo.

*D. Nicolaus Myra Episcopus Juvenem
Christianum captivum coram Tyranno
cum patera aurea stantem crinibus ar-
ripit & ad suos per aëra deportat.*

Ex ejusdem vita per P. Ribadeneiram.

Lux festa Divo Nicolao affulserat,
Pirata littus Italum infestâ rate
Dum legeret ; & jam exscenderat, & occæperat
Percutere, rapere, vellere, ruere, cadere,
Cùm Juvenis illic genere prognatus bono
Fit præda, reliquos inter, atque adducitur.

Crebrâ sterilium Patris & Matris prece,
Is fuerat exorata proles à Deo,
Certo Myræi Præfulis suffragio.

Huic cùm December annuus sextam diem
Redderet, eidem reddere eximias preces,
Clerúmque mensâ excipere, & inopes sipe
Erat familiæ mos piæ.. Juvenis sub id

Babyloni

Babylona ductus, Regi Agareno datur.

Statura, species, lingua, mentis indoles,
Placere. Pauco ex inde lapsu mensium,
Ubi & fides probata, pincernam hunc sibi
Rex esse voluit, dumque vescitur, auream
Porrigere pateram iussit. Illud muneri,
Rite in Decembrem jam secundum obiverat,
Cum luce sexta, Nicolai sit memor,
Memor & Parentum, qui quorannis hanc diem
Festo colebant apparatu, seu pie
In Æde, sive in ædibus lautè suis.
Non sine placentis, ut solent. Dum horum subit
Memoria Juvenem, lacrymas oculi pluunt
Sine more densas, cor vomit suspiria.
Sed en inire prandium Regi lubet,
Cui interesse Principes mandat viros.

Pincerna solitus auream ac amplissimam
Curare pateram (quam ferendo vix erat)
Regi ingerendam, quâ ille convivæ suos
Gaudebat epotando consternarier,
Cunctâque videre bina, jam compleverat
Bacchi hanc potentis & meraci ut porgeret,
Cum triste ab imo pectoris suspirium
Efflare Regi visus ac auditus est.

“ Cur ingemiscis, inquit, æquis te dolor

“ Pressit, & in illud compulit suspirii ?

“ Tum Juvenis, ô ter Magne Rex, nunc annus est

“ Et hoc diei est, quo è paternis sedibus

“ Avulsus, inque vincla compactus fui.

“ Ille ille Magno Nicolao erat sacer,

“ Hodieque sacer est. Hinc mihi suspirium,

“ Quod, solus ut sum, millies expectoro.

Rex. Quem Nicolaum nominas ? an Lar tuus

“ Is aut tuorum est ? Juven. Nec meorum nec meus.

“ Lar nemo nobis. Nicolaum è maximis

“ Cælitibus unum nomino, cui me mei

“ Quondam parentes dedicatum nunc gemunt ;

“ Et

« Et hos ad aram supplices pro me modò
« Inspecere videor, aut cibum indigis dare,

Haud passus alia prosequi, Rex intulit,
Nec sine tumentis fauce, quas gerras ais ?

« Quid ergo ? Nicolaus iste nunc tibi

« Laturus aliquid est opis ? Vix dixerat,

Cùm media in aula Sanctus astat, insulâ

Altâ verendus, aureo fultus pedo,

Supérque purâ veste splendens murice.

Nec mora, minace trânsque verso lumine

Regem Aulicosque verberans, juvenem sua

Cum patera & auro per supremi verticis

Cirrosprehendens ferre sublimem foras

Cæpit, & in oras Patrias per æthera,

Et verò in ædes hunc suas saluum ficit.

Conjicere pronum est, quantus externaverit

Regémque Regiósque convivas stupor ?

Conjicere non est, quæ perinde gaudia

Pios Parentes, quæ rigarint lacrymæ ?

Hæ gaudiorum sunt frequentes filiæ.

Namque expetitâ filio à Superis ope

A Nicolao crebrius & ardentius

Postque erogatam copiosius stipem,

Postquam Sacrificis, & propinquis prandium

Lautum appararant, commodum, horâ ipsissimâ,

Vixque accuberant, prima juvenem conspiciens

Exclamat uxor, mi marite, hic natus est,

Et ut osculetur, & ut in amplexus ruat,

(Mensam atque missus pæne quin everterit)

Exilit, & inde ceteri. Post oscula

Ridintegrata centies à singulis,

Post has & illas, more placidorum imbrium

Pallente sole, depluentes lacrymas

(Equidem fatebor, pectori admotâ manu ;

Mihi defluebant, ista cùm depingerem

Fatere, ne mentire, Lector optime,

Nonne hæc legenti defluunt & nunc tibi ?)

Epulum

Epulum resumtum est. Is toro discumbere
 Primore jussus, vixque contigerat dapes,
 Quando jubetur, & rogatur eloqui,
 Cujus ope, lytro, aut collybo, quâ vi aut viâ
 Tam vegetus, alacer, liber huc advenerit?
 Et cujus illa patera, quam manibus tulit?

Refert ab ovo cuncta, sed eadem refert
 Accepta Divo Nicolao, inclamitans,
 "Hic me capillis extulit, & huc intulit
 "Vivum & valentem ut cernitis. Dein ordine,
 "Ut raptus, ut prædura passus, ut feri
 Tumidique Regis aucupatus gratiam, ut
 Pincerna factus, dumque munus fungitur,
 Pateramque porgit, ut sibi prehendi comam
 Senserit, & illinc huc ut evolaverit;
 Ista referentis filii Mater, Pater,
 Et è Sacrificis cæterisque proximi
 Ab ore pendent oris immemores sui:
 Sunt tamen (ut undæ dum affluunt, molæ haud
 vacant)

Sunt, qui audiendo dentibus etiam molunt.

Demum ciborum sat superque jam satur
 Conviva cessat omnis; haud cessat tamen
 Vini cupido Regii; stantem vident
 Præ Juvene pateram, & usque eò tactam nihil,
 Sub suo etiamtum delitère operculo.
 Hoc celebre statuâ Regis, & gemmis erat.

Quod ergo toti Cætui foelix eat
 Captivitatis præmium faustum suæ,
 Hanc ille tandem, ut modiperator prandii,
 Corripere pateram, & cum salute prævia
 Cunctis propinans, liberatorem ut suum
 Laude efferentes debitâ grates agant,
 Enixius monere & obtestarier.

It patera in orbem, tam capax & fertilis,
 Ut nemo non libare sat largè queat,
 Quod ventre tanto parturiverat, merum,

Præ quo falerna, Chia, Coa, Massica,
Et reliqua Bacchi dona, sæx erant mera.

Sic Præsul inclamatus addictam sibi
Sanctè familiam juvit opere maximo.
Jactura nati gaudio & lucro fuit,
Atque monumento Posteris Patera aurea.

*D. idem Nicolaus bona Barbaro cuidam
crepta curat à Prædonibus restitui, licet
ille statuam ejus percussisset.*

Ex vita ejusdem per P. Ribadeneiram.

INnumera numero dona terris impluit,
Rogatus, haud rogatus, è coelo Deus.
Extorta quædam sunt querelis lenibus,
Extorta (quod mirère) quædam sunt minis,
Verberibus etiam. Grande paradoxum legis :
Interpres esto mitior, cum legeris.

Abs ævo & ævo præda piratis fuit
Ausonia, pelago proximi ut passim solent.

Quando Africanas Vandalus plagas jugo
Premebat arcto, evenit, ex Calabria
Horum ut reveniens quispiam spoliis gravis
A Christianis laribus abreptam in suos
Statuam reveherat : saxeæmne an ligneam
Nescio : decora, & prisce opus manus fuit,
Tota foris aurum, tota gemmæ, ast fictiles.
Sardonychæ esse credidit, vel jaspidas,
Et se talentis venditurum plurimis.

Referebat illa Præsulem, cujus mitra
Sesquipede capiti prominebat, dein cyclos
Ambibat humeros alta (Dalmaticam vocant)
Ad usque talos pendula ; hanc pietor Phrygum
Discriminabat opere ; dexterâ Crucem
Formare velle visa, gestabat grave

Pedum

Pedum sinistra. Nave translata ut domum est,
 E Christiano fortè capto Barbarus
 Scitatur, Ecquid istud Idoli vocet?
 Ecquem deorum? viribúsne polleat
 Seu bona ferendi, seu repellendi mala?

Captivus ora solvit, & brevibus ait,
 « Haud illa Deus est; ne puta; statua est viri
 « (His dum sub auris lumen hausit) inclyti
 « Virtute summâ. Jam unus Immortalium
 Cœlo refulgens, astra sub pedibus videt,
 Et inde terrarum incolas, quos ut sui
 Esse studiosos conspicatur, his opes,
 Opem, & favores præstat; hostes, ac necis
 Pericla, morbos, atque prædones fugat.
 Et quicquid isti statux honoris deferas,
 Id sibi putare factum, habere gratiam,
 Etiam referre copiosam promptus est.

Fidem his habere Vandalus, & hanc in suo
 Locare Gazophylacio, Plutum suum
 Fortassis annos dormientem hîc plusculos
 Indubius ipsi credere. Haud diu fuit;
 Subitò vocarunt hunc foràs negotia.

Dedit abiturienti iussa custodi hæc suo.
 « Heus Nicolae, tanta si bonitas tibi,
 « Si tanta vis est (nuper assertum ut mihi)
 « Fac salva, sana, ac integra reperiam omnia,
 « Fidelitati quæ tuæ concredidi.
 « Aliàs inibis gratiam à me non bonam.

Hæc ille statux (dixerone?) candidè.
 Candoris aliquid dixero, at nil candidi.

Abit ergo. Vix dum limine extulerat pedem;
 Pariete fosso, en irruunt furunculi,
 Et quicquid intus auri & argenti fuit,
 Quæquæ supellex mobilis, totum hauriant.

In tecta remeat Barbarus, sed araneis
 Jam pleniora quàm aureis, quàm argenteis.

Nihil ergo, Statuam præter immotam, videns,

In hanc furore rabidus (ut raptò solet
Ardere catulo tygris, ac in obvios
Dentes & ungues stringere) haud secus truces
Jaculatur iras, os & oculos igneus,
Raptúmque fustem vibrat in Statuæ caput.

“ Fit sæpe mente naufragus, qui fit bonis.

“ Malefide custos (ululat exclamans) tua

“ Hæc illa bonitas, laude tantâ nobilis?

“ Hæcine tuendis ædibus vires tibi?

“ Fuit hæc mearum cura rerum? Ter Deos

“ Deúsque Olympi testor omnes, hinc ego

“ Jam te sub undas, aut in ignem misero

“ Præcipite jactu, ni modò intuear mea

“ Per te recepta salva, sana ac integra.

Hunc Statua fustem, has Divus è superis
minas

Excepit, & qui jure sacrilegum gravi
Multare letho potuit, & Averno dare,
Confestim ab astris lapsus, ore, habitu, mitrâ
Pedóque, Statuæ geminus, Harpagonibus
Pæana lætum sub viam canentibus
Fert se minacem, ac imperat, nullâ hinc morâ
Cuncta ut reportent Vandalo integerrima.

Pisce magis olli mutiunt, referunt gradum
Prædámque, restâ, quam capefferant, viâ :
Vestibulo in ipso Barbari totam locant,
Neque imminutam vel levi pulvisculo.

Abeunt pudoris & doloris, & metus
Solo gravati pondere. Inspectans sua
Ita derepente restituta limini,

Ad astra vocem misit & hilarem & piam.

“ O magne cœlo Nicolæ, quàm potens

“ Et quàm benefica, quàm benigna mens tibi est!

“ En mea, meóque meque devovens Deo,

“ Ad Christiana transvolo lubens sacra.

Familiam eodem duxit, ac solidam dedit
Christo : superbam deinde molitus domum

Hanc

Hanc rite Sancto dedicandam censuit.

« Suprema Bonitas quàm profundo vortice
est

« Abyssus ingens, quò nec Angelicæ bolis

« Penetrare mentis, nedum ut humanæ queat !

Polemo juvenis Atheniensis scholam Philosophi Xenocratis docentis intrans ebrius, repentè evadit sobrius, auditâ ab eo Temperantiæ laude.

Ex Valer. Max. l. 6. cap. 9.

S Acris profana misceo ; non est scelus.

Gemmam repertam in sorde non capesseres ?

Prognatus Albâ sorte, Lætitia nepos ;
Jocique frater, & Voluptatis gener,
Cupediariisque cognatus fori,
Mæroris immortalis Ofor, ast meri,
Meroque semper pleni amicus canthari
Polemo, juventâ egregius, haud virtutibus,
Degebat, avibus concoloribus fruens,
Natali, Athenis, in solo. Jam lucido
Rubicundus ore se Dies eduxerat,
Polemo è popina, noctem ubi sepeliverat
Baccho potente transfadactam ac mortuam,
Et ipse rubeus, ceu rosæ ; sed & caput
Sertorosarum opertus, æquor pectoris
Nudatus, humerum chlamyde tectus unicum,
Sociis & hinc & inde diversis, domum
Revisit : ista de via exaudit virum
Aliquo docentem è pulpito, aures arrigit,
Vestigat oculis. Hoc Lycæum est fors, ait,
« Hic næniarum nundinator inanium
« Sophista raucos voce venditat sonos,
Intrabo. Et intrat, nil salutum impertiens,

Visu vacillans, atque vacillans gradu,
 Primo quod illi est obvium, subsellio
 Se jactat, ut bos fessus; assidentibus
 Fæore vini semidigesti gravis,
 Sed gravior immodestia. Audientium
 Hic magna Juvenum vis erat, major virum,
 Quæ se magistro id temporis clarissimo
 Dabat imbuendam Xenocrati: Vir is fuit
 Medulla Sophiæ juxta & Eloquentiæ.

Tum fortè Physices quippiam reconditum
 Enucleabat, terminisque, quos vocant,
 Pauca salebrosis digerebat Dogmata.
 Nostro nepoti visus est lapides loqui.

Vix à chachinnis, vixque supposito pedum

(Academicorum ceu sit à Tribu levi)

Se se abstinere. Qui propinquior assidet,
 Illum intueri torva, vix cohibens manum,

Quin impudentes multet impetu genas.

Frëndere reliqui, velle protrusum foras.

Spectare nihil est vus hinc, nil obloqui,

Nihil moveri Xenocrates; industriè

Simulatus, aliò vela mox obvertere,

“ Quàm grata, quàm laudata Temperantiæ,

“ Quàm bella, quàm venusta sit Modestia

“ Virtus, ut ambæ semper acceptæ Diis,

“ Ambæ Juvenibus ac viris æquè utiles,

Brevi tenore differens. Procaciæ

Nihil Acolastus desinit tamen suæ;

Sed cui cerèbrum vina colliquefecerant,

Et nil pudoris, nilque frontis liquerant,

Flat, tussit, hincit, hos & illos vellicat,

Ipsa sibi sua lætus abs infamia.

Tandem Philosophus è feraci pectore

Flexanime robur exerit; latissima

Virtutis utriusque per præconia,

Velut æquor altum remigans, animum rapit

Polemonis, & stupore demergit gravi.

Ceu

Ceu lubricatis ebrius vestigiis
 E ripa in undas fortè lapsus, ut foris
 Datur eminere, madida pandit lumina,
 Mare & periculum respicit, falsas vomit,
 Et totus, ac si cæcubum edormiverit
 Noctemque solidam, prodit in sese redux.

Sic Polemo saniora spirans ilicò
 Tunc alter ab se, & siccus è madido fuit.
 Thorace pectus claudit, humeris pallium
 Ambobus æquat, sertum opertum floribus
 E capite vellit, dissipat, calcat pede,
 Et se Xenocrati mancipat. Tandem sophos
 Famâ superbos inter audit maximus.

« Id Domina rerum potuit Eloquentia.
 « Haud aliter animos frangit hæc adamantinos,
 « Quàm saxa minuit, molliet æra malleus.

*Monachi cujusdam obediens simplicitas
 Tyrannum adigit, ut oves monasterio
 ereptas restituat.*

Ex Casar. l. 6. c. 2.

Nobilis, avitis gloriosus stemmatis,
 Ac pæne Princeps, sed ferox & impius,
 Nec à Tyranno dissitus pedes decem,
 Cisterciensi densa phrонтisterio
 Creare damna solitus istinc centies
 Aditus, rogatus centies, rogantibus
 Nil nisi minarum plaustra plena reddere.
 Far sæpe, & oleas, & racemos demeti
 Palam jubere, & horreis condi suis,
 Gemente clauetro. Jam recens lectissimum
 Gregem bidentum abegerat : mæsti sub hæc
 Pendebat animi Præsul, ecquem mitteret
 Expostulatum, seu reposcitum sui ?

Nemo unus audet. Inter hinc alios erat

R. 4.

Mon-

Monachus, columbâ simplicior, ac mitior,
Et imperatis obsecundans ocyûs,

Quàm pluma, pulvis, bulla parent Æolo.

Illum volare jufferis ? mox brachia
Dare ad volandum videris : si flumina,
Expers natant cum foret, sicco pede
Tranare, plantas ibat his promptas dare.

Antistes ad se hunc devocans, sic fatus est.

« Bone frater, haud es nescius, nostras oves

« Rapinâ abactas nuperâ. Nosti virum :

« Castrum in propinquo est. I Deo fretus bono,

« Quicquid ibi nostrû est, i, repete, refer aut reduc,

« Si per Tyrannum, pérque honestum fas erit.

Similis jocanti dixit abeunti, vale,

« Nihilum referre si queas, hilum refer.

Hæc jussa velox arripit, castrum subit.

Vix tria Tyranno, cujus ergô advenerit,

Fuerat profatus verba, jurgantem audiit.

« Scio, scio, Monache, quid velis : fors prandii

« Nidore captus advenis. Esto tamen ;

« Per me licebit, mecum uti nunc prandeas.

« Tum pransus, aliquid fortè responsi feres.

Merâ malitiæ struxit hoc industriâ.

Mensa obsidetur. Hic Tyrannus cum suis

Uxore, prole, ac hospitibus altus sedet ;

Post accubantes hinc & inde juvenculas,

Sedere Monachum mensa in extrema jubet,

Suum à sacello ut sæpe nobilitas solet.

Instructa dapibus mensa erat lautissimis,

Jejunus, epulas inter, ut Monachus foret,

(Cui esse carnes, esse credebat nefas)

Ante ejus ora, sola mandat carnum

Fercula locari : prorsus ovorum nihil,

Nil jusculi, nil oleris, aut offæ dari.

Caro assa, tosta, fertur amplis lancibus,

Tum jurulenta, frixa, conditanea.

Diu monachus, ingens etsi orexis eum premit,

Intacta

Intacta linquit omnia : at circumspicit,
 An nil suarum fors bidentum in ferculis
 Edule proffet : candidos pedunculos,
 Et caput ovinum cernit ; Ista nostra sunt.
 Sibi ipse in aurem dixit. Ante oculos erat
 Vervecis ingens armus. Iste noster est,
 Nobisque abactus, inquit ; Imperii memor,
 Quod Præsul illi dederat è pedunculis
 Tres quatuorve carpit, offert dentibus,
 Et cursitare cogit, ac si viverent.

Exin remota è lance arietis integrum
 Caput prehensans, carne despoliat suâ,
 Tum quo cerébroy quâve linguâ polleat,
 Discutit abundè, re deinde ipsâ probat ;
 Servanda demum mittit ossa paropsidi.

Ad armum, ad armum properat, hunc & in suo
 Exoffat orbe haud segniter, nihil tamen
 Ultra decoro præstitutos limites,
 Nisi quod edendo densius dentes mover,
 Veritus, parata nè forent bellaria.

Suam maritus conjugem monet indice,
 « Aitque, viden' hunc helluonem carniùm ?
 « Barathrum ciborum delicatorem viden' ?
 « Ut pane medium è lance vervecem in suam
 « Jactarit alvum ? Risit ipsa, nec satis
 Stupere valuit, quæ canina istum fames
 Urgeat ? id ipsum mussitarunt hospites :
 Sed & puellæ mutuis se brachiis
 Trusère, limis intuentes, quid gerat ?
 Prætereo Ephebos, qui suos in hospites
 Ita semper astant lyncei, ut nè micula
 Introeat, oculis quin eam numerent suis.

Epulis remotis, inde pessimus optimum
 Aggreditur hospes hospitem, sic inquires.

« Dic monache; carnes esse vobis fas domi est ?
 Mon. Non Domine. Tyr. Carnes esse vobis fas
 foris ?

R 5

Mon. Non

Mon. Non Domine. *Tyr.* & unde tanta te inglu-
vies habet,

« Ut has, lupi ceu, carpseris, voraveris,
« Ventremq; tantum farseris, quantum hæc mea
« Familia toto tora farciret die?

Moto cucullo, mite responsum dedit.

« Vin' multa paucis Domine? Jussis pareo.

Tyr. Jussis? Quis illa? *Mon.* Qui potuit, Abbas
meus.

« Totum id referre jussit, aut reducere

« Quod esse nostrum hic cernerem, quantum ta-
men

« Tuâ liceret pace, seu libitu bono.

« Quod edere potui, rebus è nostris erat.

« Et inter epulas dicta solus hæc dabam,

« Referre saltem fas erit, vel tantulum,

« Quando redhibendi cætera, nihil est spei.

« Avidius edi, fateor: At ut plus domum

« Effet referre. Plura erit reducere,

« Ea esse nostra, si fateri haud abnuas,

« Nobisque restituta confestim velis.

Placuit Tyranno candor eximius; jubet

Haud mora remitti nuper abductum gregem.

Rediit triumphans sancta Simplicitas domum,
Et obediendi promittitudo cerea.

*B. Joannes Vincius (aliis Vicentius) è
familia D. Dominici vinum è vase casu
effusum, absens vasi restituit.*

Ex Thoma Cantiprat. in notis D. Colvenerii.

ERat è Dominici Stirpe felix furculus,
Ortus etiam tum Patre vivo, Vincius,
Mirâque patrare visus ad Bononiam est.
Ea inter, illud rebus in raris fuit.

Pransura mulier, promptuarium meri.

Vix jam subierat, éq; vase sanguinem
Promere (sed uvæ sanguinem) jam cæperat.

En tibi platea, longa lata, duriùs
Tremescit, & ingens bombus hypogæum ferit.

“ Quid, inquit, istuc est tumultûs ? & simul
Præpopera iursum scandit, evadit foràs :

Hic vim virorum ac fæminarum maximam
Cernit abeuntium, illos equis, has curribus,

Properare pedibus cæteros. Quid hoc rei ?

Quò tenditis ? ait. Si moraris, inquiunt,

“ Spectabis ; & si nosse vis, Jam Vincius,

“ Vir ille, Sanctos inter hîc superstites

“ Haud minimus, & qui pluribus, queis jam sua

“ Vitam supremo fata sustulerant die,

“ Restituit ; urbem proximè nostram introit.

“ Huic obvii esse, & gratulabundi manus

“ Gestimus oscularier. Stat & mihi,

“ (Reponit illa) transmeantem cernere,

“ Quid hominis hic sit ? Ergo tandem Vincius.

Domui propinquat ; ponè & antè plurimi.

Dùmque hunc & illos otiosa respicit,

Suamque fortè dexteram, Ehu dolii.

Quod deseruerat, videt epistomium sui

Sibi esse proma præ manu : grandi gradu

Cellam revisit ocyor, quàm excefferat.

Sed serò carcer clauditur, sera hæc sera est.

Captivus inde Bacchus emigraverat,

Latòque liber ambulabat in solo.

Quid agat ? Maritus trux erat ; culpam ob
levem

Efficere solitus verberabilissimam,

Totàmque pugnis, calcibúsque, fustibúsque,

Ut aduлка maturefcit uva, lividam.

“ Quid meus (ab imo hæc verba fudit pectore) :

“ Quid mihi vir, hujus conscius tandem rei,

“ Quid faciet, hanc ob noxiam deperditi

“ Me auctore vini, damnum inexcusabile ?

“ Haud

« Haud dubium, in atram morte me pellet stygē.

Hæc ipsa secum è gradibus inspectans humo
Vinum innatare, vale sensim evanido.

Sed ecce Virgo bella, vestem cærulea,
Manúque gestans anchoram, facillimum
Consilium aperuit. Ipsa nempe spes fuit,
Quæ fulsit animo protinus, spondens fore,
Ut hoc Beatus iste damnum sarciat,
Quódque imminere credit, expungat malum.

Egreditur, & quo valuit impete, Vincium
Demum asssecuta, lacrymis vultum obruens,
Et genua lapsu, illius obtestans fidem,
Refert acerbum oblivii casum sui,
Et quam opperitur a viro immiti necem.

Oculos & animum in astra vibrans Vincius,
Miseratus illam voce compellat piâ.

« I mulier, & confide, res tibi tua

« Feliciore, quàm putares, exitu

« Constabit : exit credula, ut decuit, viro,
Quem posse falli aut velle fallere haud putat.

Regressa cellam ubi fuit in vinariam,
Papæ I retrusus fuerat in stagnum suum
Vel ad supremam stillulam Bacchus, pater
Lætitiæ, & inde melior ac generosior
Quàm fuerat, & qui sæcis haud quicquam daret,
Sed humus arenâ siccior Libystide,
Nihil meminerat se fuisse dolium
Prægrande quaquaversus effusi meri.

Exinde mulier, pulso in exilium procul
Meta mariti & verberum, promptissimè
Dum vina promsit, promsit & grates Deo,
Quas potuit animo & ore muneri pares.

Diu ante primas principis templi fores
Ipsam pendit dolium, testis rei,
Quam Cælitum favore perpetraverat
Verè æviternâ laude dignus Vincius.

Aliud

Aliud ejusdem B. Vincii miraculum rarum ac lepidum, dum pica à servo devorata, ex ejus ventre locuta est.

Ex eodem Cantiprat. in notis iisdem.

PICÆ sepultæ in ventre edacis servuli
Oris loquelam reddidit : Res sic habet.
Picam habuit, agilem verba conari omnia,
Vir aliquis, hospes Vincii, quoties sacri
Verbi futurus Præco inibat id loci.

Locutuleia tunc erat vel maximè,
Vincium in heriles hospitabundum lares
Dum nôrat adventasse. Pernix ingruens
Cursu aut volatu, nunc lutosam moliens
Rostris benigno fimbriam, nunc sordidos
Detergere optans linguâ adulanti pedes ;
Pòst in sinistram, pòst volans in dexteram,
Et inde in humeros, aut sinistrum aut dexterum,
Ut propior auri, diceret, Salve Pater,
Térque repetitum diceret. Salve Pater.

Non est amicæ compari vox turturis
Sibi advolantis gratior, quàm Vincio
Vox illa Picæ, cui salutem reddere
Non abnuebat, hâsque voces proloqui.
« Amica salve Pica, quî tandem vales ?
« Lepido ista saltu, credo, responsum dabat.

Tandem hîc peractâ messe cujus gratiâ
Venerat ut animos expiaret civium,
Concedit aliò Vincius dicto vale,
Et vale recepto ab hospitibus amica domo ;
Picæque abeunti reddit & suum Vale.

Sed triste fatum, lugubre infortunium
Amica nescit Pica, quod sibi incubat.
Nescio quâ orexi lancinatus, improbus
Manduco famulus, clâm neci Picam dedit,

Et

Et quod dolendum, hanc & suo ventri dedit.
Perdici instar, scilicet, placuit cibus.

Post fortè soles aliquot illac permeans,
Ave ut apprecetur hospiti, se Vincius
Infert in ædes. Nulla pica fit obvia :
Nec resonat illud pristinum, Salve Pater,

Miratur, & scitatur, ecquo sit loco ?
Templo hanc dicarit victimam felis suo ?
Aut milvus alto consecrarit Ætheri ?

Scabat herus, & qui turpe patrarat scelus,
Nil minus opinans servus, ora terferat
Pridem, nec, ipsam præter, ullus viderat ;
Unde & latère sperat occultissimus.

Hæc inde adortus Vincius depromere,
“ Ubi es ô amica Pica ? quin mihi obvias ?
O rem stupendam ! E ventre Glutonis fuit
Audire Picam. Dixit, Adsum, adsum Pater.
Stupere, supra quàm stupere queat stupor,
Qui-qui adstiterè ; præque cæteris metu
Diffuere Piciperda caput, dum sui
Eloquia ventris sentit exaudiri,
Esúmque Picæ publicari jam videns,
Noxam fatetur, se suæ impulsu gulæ
Fregisse dextrâ innoxia Picæ gulam,
Frixam deinde se vorasse medullitus.

Coram ipsa vulgo, (qui advolarat pluri-
mus,

Et audiebat hanc diebus plusculis)
Silere nolens, dixit, Adsum adsum, Pater.

Ut viva fuerat garrula, est & mortua.

“ O si, ut voracem Pica prodidit sui,
“ Quotidiana furta furem proderent,
“ Itinera plures exhiberent pendulos
“ Quàm fortè ramos obvia dant arbores.

Mechlinie in Belgio Puer Dæmonem è puella, quæ choreis indulserat, expellit; pollice variis corporis partes, quò Dæmon fugiebat, Cruce signans.

Ex Cantipratæ l. 2. 35.

Qued Archithrafo Luther invalidus fuit
Gerere, & puella è Misniana Dæmonem
Pellere, Mechlinianus id gessit Puer,
Neque duodenni major, in Juvencula
Malè auspicatis tum choreis dedita.

Adeò medullas hæc libido infederat,
Diem ut Dominicam pedibus ipsa obriverit
Totam, & secutz noctis horas ultimas
Salando prætergressa, tum demum sibi
Fessa repetendam cogitaverit domum :

Lux ergo cœlum reddere, ac sese sagâ
Proripere tenebræ cæperant, quando ad suos
Redit petulca cum petulcis, ut solent,
Comitibus : ater sequitur à tergo canis,
Qui de Tricipitis Cerberi propagine,
Fors ad tripudia promovenda natus est,
Latuerat inter ille Cytharædos diu,
Meditatus aliam barbitum, aliam fistulam.

Vix ipsa lecti oppresserat plumas sui,
Quando ad choreas evocatur alteras,
Ineunte corpus Dæmone. En rugitibus
Inconditisque saltibus Matrem, Patrem,
Dum & universam territat viciniam.

Mechliniano non procul pomærio
In Hansuici Viculo creberrimis
Incluta Deiparæ gratiis Ædes erat.
Illo reluctans, & boans, & proximos
Pede, ungue, dente faucians, tandem trahi
Onerata vinclis cernitur : concurritur

Undi-

Undique videndæ vel juvandæ gratiâ.

Et manè pueri confluentes in scholam
Nolâ sonante, (quam Dolentem desides
Vocant, eique centies optant malum)
Plures eòdem curiosius ruunt :

Spectant Puellam nunc glomi instar volvier,
Nunc totam in altum sesquiulnâ surgere,
Frustra deorsum degravantibus viris.

Puer erat, illos inter, in paucis bonus.
Hic à Magistro vel Parente, Dæmonas
Timere pueri dexteram armatam Cruce
Audierat. Ergo sultus insigni fide,
Sese Puellæ dat propinquum, dein minax
« Maledicte Coluber, inquit, acutum hinc abi :
Supérque lata veste, quâ ventrem hæc tegit,
Ductu tenelli pollicis format Crucem,
Namque hic latentem Dæmonem prodit tumor
Insolitus, ingens, palpitans, qui protinus
Sursum ire, stomachum petere ; sed Crucem Puer
Dirigere eodem. Pectus ille invadere,
Faucésque tumidas peponis instar reddere ;

Puer animosus pergere, illis tesseram
Nostræ salutis indere, hinc Dæmon fugam
In os capeffens, tota possessæ labra
Pandere, videndum sedare in gurgustio.

Vermis erat hirtus, horridus, qualis solet
Eruca major incubare caulibus.

Quis credit ? animos hic Vir, haud ultra Puer,
Plusquam viriles induit, datâ in os Cruce,
Dat & profundè dexteram, vermem rapit,
Et subitò in undam fortè vicinam jacit.

Huc mersus, inde in Tartarum, disparuit.
Quàm valida, quàm robustea Innocentia,
Intaminatæ dum comes Puertæ est !

Pauper-

*Panperculus fani messor, opus deferens
ut interfit vespers, insigni à Deo
postridie inter metendum nummo mu-
neratur.*

Ex Cantiprato l. 2. c. 53.

NOVem, decémve sarnisectores simul
Demetere pratum ducti erant meridie;
Mercede pactâ; ut expeditius foret,
Sua cuique lira, cuique opus suum datum.

Has unus operas inter è pauperrimis,
Quem licet egestas tristis urgeret domi,
Nihilo vacabat segniùs rei bonæ:
Proinde si quis aut Deo, aut Divis sacer
Dies propinquus esset, etiam pridie
Inire templum gnavus & constans erat;
Cum vespersarum nola tantillum loqui
Cæpisset, opere stare jussu protinus,
Illo advolabat celerior, quàm rustica
Properet Juventus ad pœpinam aut nuptias.

Prato igitur operas distributo in singulas,
Dum pro virili quisque quod fuit sibi
Agili secandum falce, præ sodalibus
Secare satagit, & suam metam assequi,
Lucrùmque tandem; fervidi jam effluxerat
Multum diei, vesper appetens erat,
Et esse festi pervigilium ahænea
Vox primum, ab alto turris, judicium dabat.
Inaudit hujus tinnulum sonum pius
Farniseca, socios commonet, Pratum ô citi
“ Falcèsque vestras in perendinum diem
“ Dormire finite. Quæ tua hæc clamatio est,
“ Et cur? reclamant alteri. Quis imperat?
“ Auditis? inquit. Præco festi crastini
“ Nola ista primas nos ciens in vespersas

“ Jam

« Jam fœnifecium deferi cæptum jubet.

Rifere patulis oribus. Tu, sis, abi

« Quò te ista templi lingua ab excelso vocat.

« Nos vesperarum cura non rodet modò,

« Sed quid familia nostra rodet vespere,

Hoc angit, hic sudoris est nostri alveus.

Tibi nil edendum, nil bibendum (vix aquam)

Tuisque natis vespere porgent tuæ.

Abi ergo, neque nos his fatiga vocibus.

Abit laborem prosequutis cæteris;

Precibusque vespertinus insudat piis,

Iisdemq; matutinus, & totam his vacat

Lucem insequentem. Postero festi die

Rediére cuncti falce cum sua, suum

Ut quisque pensum peragat. A vestigio

Primo, chachinni, sibili, falsi joci

Ab antegressis hujus aures impetunt,

Dum longus ipsi limes, & longus labos

Restat, etiamnum; vixque tricenipedes

Propridiano de labore superstites

Spectantur aliis demetendi. Aequissimo

Pectore jocantes tolerat, haud pili æstimat,

Nec se anteiri curat, ast falcem rotans,

Primum manipulum corripit. Mirum videt,

Videt, quod inibi diu non dubiè manus

Grande pietatis præmium suspenderat;

Videt, nec ausus ilico estprehendere,

Nè fors sit hamus, quem sub auro fulgido

Piscator Erebi quispiam locaverit.

Pendére nummum molis egregiæ au-
reum

Videt è maniplo, quem manu raptum in-
didem

Speculatur, & cum lacrymis grates Deo

E genibus agere ut capit eminus suis

Ostentat anteeuntibus, & hi accurrere,

Tum cuique præ stupore mens hebescere,

Fálxque

Falxque ipsa, pæne manibus elabi volens.

Aurum vicissim volvere ac revolvere,

Et arbitrari de valore singuli;

Neq; livor illinc abfuit, sed nec dolor,

Quod Vesperarum defuissent cultui,

Forſan habituri præmio nummum parem.

Centum inde drachmis pauperi viro datis,

Hunc ſibi redemptum Domina prati ſuſtulit,

Tanti memoriam Poſteris miraculi.

Inſculpta nummo grammata legere hæc erat;

Me Dei Manus compegit.

Inque donum me redegit

Pauperi, qui ſic peregit

Deditum ſancto diem.

*Fur olerum, à ſerpente, quem herculianus
vir ſanctus in inſidiis locarat, terretur,
& è ſepe ſuſpenſus hæret.*

Ex D. Greg. Dialog. l. 1. cap. 3.

Virtute præſtans Olitor Aſceterii

Fundenſis, omnem pæne ſub meridiem,

Et sæpe ſub diluculi primas fores,

Stupebat horti tunc ſui quæq; optima

Demefſa, deminuta, plano etiam pede

Obtrita; paſſim capite truncas braſſicas,

Hinc melopepones; sæpe lactucas, fabas,

Et ventre tumidas evolafſe cucurbitas.

Stupeſcit, Ecquis, unde, quâ, quove exitu

Fur raptet; arcta namq; ſpina hortum undique

Circumdat, aditus nullus eſt altrinſecus,

Niſi involare cœlo ab ipſo quis velit.

Rinatus ergo sæpiuſcule, videt

Discriminatis tortè in alto ſentibus

Viam inveniri, & invenit. Tum inambulans

Opaciore in pergula, ſat horridum

Latere

Latere colubrum hic conspicatur, Huc ades
 " Et sequere me, inquit. Ille spirarum rotis
 Sese volutans sequitur, & quâ fur solet
 Illò salire, reptat. Hic etiam, tibi
 " Per sanctum I E S U Nomen, ut sis pervigil
 " Impero, nec ullum transgredi furem sinas,
 " Qui populet hortum, pauperis censum domûs.
 Tum coluber omnem transq; versum ven-
 trem humi

Locat ante sepiis illa furtiva ostia.

Vix inde cellam se Hortulanus in suam
 Meridiatum tulerat, en fur commodam
 Horam metendi nactus, aptè disparat,
 Quâ valeat introire, supremam rubum :
 Conscendit; at cum se inde saltu intrò vibrat,
 Colubrum intuetur, ore recto sibilos
 Subitos ciere, faucibus tricuspitem
 Exerere linguam, jamque se haud dubiam fore
 Prædam voracis belluæ, ni caverit.

Ergo reprehensis mox rubi ramusculis,
 Sese agere retrò nititur. Verùm Deo
 Vindice catenâ ac si æneâ vinctus foret,
 Pes alter hæret vepribus : sic pendulus
 Capite deorsum stat supra feræ caput
 Infra tuentis & minantis. Interim
 Coluber timeri velle solùm visus est,
 Nihil nocere ; sic enim in jussis habet.

Sed humum & colubrum pæne totum frigido
 Sudore totus perpluit miser Pepo
 Fur peponum, eedem donec è cella bonus
 Olitor revertit, & revertit ocyor,
 Non tam suorum is anxius olerum vicem,
 Quàm furis. Alta è sepe suspensum videns,
 Infra jacenti hæc dicta custodi dedit.

" Semper-potenti gratiæ habeantur Deo ;
 " Jussa executus es probè, Coluber, mea :
 " Nunc in propinqua nemora, queis silvaticum

" Tibi

« Tibi sat supérque est invenire pabulum,
 « Abi. Ille squammas, & sinus torquens abir,
 Tam facile parens, quàm suis canes heris.
 Tunc Olitor animo placidus his monitis
 virum

Aggreditur, Eccur, frater, assiduus diu
 « Noctúque furtis incubans, malo tuo,
 « Sic in labores involasti non tuos ?
 « Hos si rogasses, hos dedissem promptius
 « Quàm me rogasses. Nec diutius pede
 Pendere sivit præque se illæsum stitit,
 Rubo expeditum : In genua lapsum mitibus
 Amplexus ulnis, haud sine horti foetibus
 Ad sua remisit. Sæpe prodest in caput
 Supplicia meriti, dona laxè congeri.
 « Fur esse prorsum desit : frugi fuit.

*Rusticus S. Constantium adituum, quia
 parvo & exili erat corpore, irrisit ac
 despexit.*

Ex D. Greg. l. 1 cap. 5. Dialog.

« **U**T metiuntur Rustici ulnâ rusticâ
 « Merita virorum, déq; mole corporis
 « Animum aut gigantem, aut gente pigmâ satû!
 Piceno in agro Vicus est, nec dissitus
 Anconâ ; in hujus æde partes sedulas
 Editui obibat optimi Constantius ;
 Quem sanctitatis fama, quem miracula
 Edita, per urbes Italas notissimum.
 Celeberrimûmque fecerant ; quem plurimi
 Coràm intuendi, consalutandi, preces
 Efflagitandi gratiâ, huc contendere
 Soliti undequaque. Tunc videre illum fuit
 Sudantem in opere, quâ sacrorum altarium
 Nitore, quâ fulgore multo lampadum.

Quâ

Quà promovendâ laude Summi Numinis,
Cujus amor æstu tam potente pectoris
Fibras cremabat intimas, longè ut suis
Debiliùs Æthna montibus flammâ creet.

Melibæus aliquis seu Menalcas (nec scio
Hunc rusticana, an sancta curiositas
Impulerit) hominem visere in votis habet,
Quem fama tanti; Patrios linquit lares,
Vicini adit, & ædem, quæritans Constantium.

Diebus antè haud plurimis, hic indigus
Olei, fovendis lampadis, oleo meram
Undam, & papyrum ellychnio suffecerat.
Arsère solito clariùs, diutius.

At illud horæ quâ subi bat Rusticus,
Tum media in æde pægma stabat ligneum.
Demore lychnos pensiles Constantius
Fricans, vel oleo nutriens, hîc visitur.

Ingressus ergo, stupidus (ut mos rusticis)
Pedibus & oculis templum obit, & ab obviis
Scitatur, ecquâ parte stet Constantius,
Vir ille tantus? En tibi, insit quispiam,
Digitoque monstrat indice, en Constantium.

“ Quid? homulus iste pumilus Constantius?

“ Illius ergo veni ego ludibrii?

“ Ut naso adunco nostra me vicinia

“ Suspendat? uxor ipsa mihi ducat probro?

Hæc ipse labrum exporrigens fuit, tamen,
Fuit, unde verba crederet sibi data,
Namque esse vulgi è fæce visus infima,
Et nihil habere Civium Constantius.

Vestis erat oleo inspersa, plus vice simplici
Interpolata, trita; vultus hispidus,
Impexus ipsi crinis, obstipum caput,
Humeroque lævo fortè plus æquo sedens;
Exigua, malè compacta membra cætera.

Inde Melibæus, seu Menalcas anxius
Ab hoc, ab illo astantium, hîc & hîc rogat,

ubi

ubi iste tandem est? Idem & idem ostenditur

Renovare lychnos, aut olivum infundere.

Tunc felle tinctos improbo hos lufit sales,

Ipso etiam, ab alto *pægmatis*, Constantio

Intelligente. O fama mendacissima,

“ Tibi mille corvi mille linguas, queis soles

“ Tam falsa ferere, devorent radicitus,

“ Faciantque, piscis quàm sit, elinguem magis.

“ Mene huc tulisti, Fama, ut ora lurida

“ Homuncionis intuerer? Et mea

“ Meosque, leucis tot remotos deferens,

“ Viæ huc labore fractus, ut fatiscerem?

“ Virum esse sanctum, esse Reverendum dixeras:

“ Quid hominis, & quid sancti inesse huic potest

“ Trunco strigoso, verminoso stipiti?

Ita Truncus ipse, stipes ipse ganniit.

Attentus unquam si fuit Constantius

Dum sua perageret, aure nunc septemplici

Hæc prorsus haurit, dumque lætitiâ salit

Sese hisce pingi Rustici coloribus,

Ingente saltu *pægma* linquens, ac opus,

Virum salutat, stringit amplexu, oscula

Amica libat, gratisque munerat

Grandibus. O unus, unicûsque tu mihi es,

“ Qui me, ait, apertis intueris ut decet.

“ Luminibus, & me vestibus adornas meis.

“ Impacta contumelia liquidò probat,

“ Quid quisque sibi sit, quidve de se sentiat.

De se ut sinistrum sentiebat, Rusticum

Sentite id, adedò lætus est Constantius.

Dux quidam è Palestina Domini Sepulcrum visens, ab ariete repellitur quia è Severi hæretici sectâ erat.

Ex Sophron. Prato Spir. c. 49.

Hæretice, credin', nulla, quod Pietas tibi
Prodesse valeat tantulùm, si tantulùm

Nostrâ

Nostra vacilles aut deerres in fide ?

Quicquid in egenos è tua bulga salit,
Id casta nux est, verme facta putrido.

Quicquid dierum degis Esurialium,
Sterilis avena, fursur, & merum frit est.

Vasa lacrymarum mille mittis in mare ?

Nihil inde detumescet ira fluctuum,

Quos Astra capiti jam diu parant tuo.

Solo Dynastes è Palæstino sacrum

Avidus Sepulcrum visere, & cultu pio

Impensus illud prosequi, vix figere

Ab limine ipso cæperat plantæ volam,

Cùm grandis aries capite minitante obvium

Impetere velle cæpit atque cornibus

Ferire ; retro terrefactus is gradum

Trahere ; stupere, qui viro comites erant :

Ipsam Azarias, ille cui Divæ Crucis

Custodiendæ cura erat, sic alloqui.

“ Quid Domine, quid terreris, ac intrò locos

“ Penetrare Sanctos timidus, exitum paras ?

Ad hæc Dynasta bile concitus gravi,

“ Quæ vestra (liber aio) stupiditas ea est ?

“ Cur animal istuc improbum, fronte horridus

“ Aries in Adytis agere Sacro-sanctissimis

“ Impunè finitur, qui confiscans impetu

“ Pessumdaturus me fuit, ni crederem ?

“ Nil pecoris hujus intus est, illi asserunt,

“ Nihil pericli. Si adlubet, rursus subi,

“ Nobis comitibus, Azariâ ipso duce.

Regreditur & mox hunc arietantem videt

Solusque (reliquis ne vel umbra cernitur)

Ac pæne recipit pectori impactum suo.

Hic Azariæ suspicio menti insilic,

Et pauca suadet farier. Te consule

Mi Domine : nil conscis tibi ? nulla est, tuum

Quæ sædet animum noxa, quâ Penetralia

Ista temerari nolit, ut vereor, Deus ?

Intrò

Intrò ille penetrans pectoris larem sui,
 Agnoscit etiam immanibus sese premi
 Criminibus, inde genua defigens solo,
 Pectúsque fodicans, ora fletu proluic,
 Vota Monumento nuncupat, sed nuncupat
 Nil profutura, namque eò dum tertium
 Invadit, en furore quàm priùs Aries
 Infestiore ; jam minacia cornua
 In ipsa ferme viscera involaverant,
 Nisi Azariæ se dedisset in sinum
 Labans Dynastes. Ille contrà certior,
 “ Heu vomica gravior intus etiamnum later,
 “ Vir Magne, nec enim hæc absq; Divum Numine
 “ Reor evenire. Quisquis hic Aries fuit,
 “ Unde unde missus, is tuo missus bono est,
 “ Si sapere, si meliora vis capeßere.
 Dynasta tandem penitiùs sese ingredi,
 “ An quia Severi Dogma devium sequor,
 “ A ter colendis arceor Penatibus ?
 “ Hoc erat, ita Deus te juvet, prorsù hoc erat,
 (Ait Azarias) ergo quò te jam asseris
 “ Afflatum ab illo Tenebrione Tartari,
 “ Severianum virus acutum vomere.
 Evomuit, ejuravit, ingressus fuit,
 Nec ullus Aries vel per unguem visus est.
 Hæretice, te reviso ; per tuam Fidem,
 (Quæ nulla tamen est) pérque nullam spem
 tuam,
 Trans maria curre, vota quæ lubeant, vove,
 Solare mæstos, redime captos, indue
 Nudos, adi ægros, hospes esto, mortuis
 Domum atque tumultum condito, preces fundito,
 Queis vomere flammæ te putent, qui viderint :
 Si te capistro stringat Hæresis suo,
 Tibi Turca meritis frater est, par est Scythæ,
 Si forte paria gesserint ambo tibi.
 Plus tibi malitiæ, plus iis inscitæ est.

S

S Inno

*S. Innocentius seu Acacius mirè obediens
Magistro suo severissimo, post mortem
rogatus ab alio, an mortuus esset, res-
pondit è tumulo, Obedientem mori non
posse.*

*Ex viridario Sanctorum per P. Raderum
29. Novemb.*

Induerat & vix, lenis Innocentio
Lanugo mentum, cum inter Ascetas fuit
Adscitus. Olli crevit Innocentia
Agnata simul & alia obedientia :
Harumque collactanea Patientia.

Tres hæ sorores fratri huic dotem suam,
Et sua benignæ munera impartiverant,

Id experiri millies Juveni datum.
Ipsi Magister obtrigit, qualem velim
Pueris petulcis, dyscolis, pravis dari,
Aut pæne, qualis assolet nequissimis
Remigibus illis esse, quos triremium
Seu culpa, seu fortuna fecit incolas.

Hujus Magistri nomen abditum fuit.
Raderus immanem voeat. Prorsus fuit.

Vox territandis apta bubalis erat,
Stentorea, rauca, furva, terribilissima,
Si quando Domina Bilis in Capitolium
Scanderet (& omni vices minimùm die
Scandebat) inde subdito tonitrua.

Si forsan obliquaret hirquos hispidos,
Oculi fugassent obvios procul lupos,
Aded minaces ignium fumos dabat.

Immanis igitur (sic vocemus) optimum
Lenissimùmque nactus Innocentium
Prototypon Innocentiæ & Patientiæ,
Illustre fieri dedit Obedientiâ,

Ter

Ter & ter atro pane, qui famelico
Grandem molosso parturiret nauseam,
Nutrire Juvenem solitus, & parcissimo;
Neque evocare nominibus illum suis,
Sed Stolide, Trunce, Nebulo, Scurra, Furcifer,

Ea laudis instar duxit Innocentius;
Qui mel vorarunt, labra lambunt lingulâ
Primore; sic & mente, quos æstus vomit
Magister atrox, Discipulus dapes putat.

Tum si leviculâ cespitaret noxiâ,
Si tussiendo, si screando tædium
Crearet, aut si capite conquinsceret
Orando, si vel verbulum importunius
Efferret, ecquis imber, ecquæ fulmina
Verborum, & inde verberum (quod pejus est)
Scapulis tenellis impluebant ab Jove hoc
Tonitruali, Durio, Saturnio?

Frontem subinde lividam cerni fuit,
Vultumque tumidum, vel satum vibicibus,
Si virga præsto non erat, manus erant
Pugniæque præsto, queis genas, oculos, caput
Immanis impetebat, æque immaniter,
Mancipia quàm ferire gaudet nautica
Qui medius inter transtra tortor adambulat,
Quæ vidi, & astans hortui, Ligusticum
Devectus olim per fretum, cum cernerem
Nuda miserorum terga dilaniarier.

Præstabat æquus, imò lætus omnia,
Et cæcus imperata rancidi senis.
Radice sursum porra si fors jusserat
Seri, serebat ocyùs quàm jusserat.
Rigare ligna jussus aridissima
Rigabat alacer & diu, nec sciscitans
Cur operâ inani tempus inde luderet?

Aliquando jussæ si rei foret immemor,
Aures (propinquas memoria hîc cellas habet)
Ambas prehenlans, abs humo Juvenem senex

Semipede sustollebat, inde ut creverint,
Quales catellis pendulæ venaticis.

Et imperabat diriora, quàm tener
Humerus Juventæ ferre valuisset, nisi
Obediendi prompta mens levia omnia
Duxisset, ut ducebat Innocentius.

Cogebat altam ferre lignorum struem,
Cui bos ferendæ, vix movendæ par foret.

Jam nona nono fuerat Autumno seges
Demessa, trita, in horreumque condita,
Quando hos labores & dolores limite
Necesse justo claudier, visum Deo.
Mors ergo tandem melior Immani fuit,
Solùmque vellicavit aurem, & protulit,
“ Veni Innocenti, quò te obedientia
“ Venire mandat nunc tua. Hic obediit,
Oculòsque claudens dixit Immani, Vale
“ Mi Pater; haberi gratiæ quantæ queunt,
“ Habeo Magistro benevolo, Patri optimo.

Pluvia sepulcrum nulladum madefecerat,
Cum ferre sese huc contigit alium senem,
Cui nota virtus, & probata jam diu
Obedientis fuerat Innocentii.

Is, quí valeret Juvenis, Immanem rogat;
“ Jam nuper, inquit ille, sub lethi jugum
“ lit, & propinquo rigidus in tumulto jacet.
“ Obiit? propinquo rigidus in tumulto jacet?
“ Haud credo, (subdit) ad sepulcretum citi
“ Adeamus. Adeunt; en, ait seni senex,
“ En tumulus; illic conditus. Nec pluribus.
“ Exclamat alter. Tùne es hoc cippo, bone
O Innocenti, conditus? Tuus mortuus?
Excepta vox est, NEQUIT OBEDIENS

MORI.

Equidem è sepulcro hæc fatus Innocentius
Adjicere potuit, ET MORI NEQUIT
INNOCENS.

Quin

Quin potuit istud, ET MORIPATIENS
NEQUIT.

Fassus homicidam se fuit tandem senex
Immanis, & se gravibus arcessens modis
Tumulo propinquam struxit & habuit domum,
Fletu parentans ubere Innocentio.

*Acacius, qui & Innocentius, sepultus
cadaver sibi primò impositum rejicit;
cùm secundò & tertio superiniectum
esset, loco cessit.*

Ex Sophron. ibid.

POSTquam igitur Acaci, triplice auctus laurea
Coelo animus ierat, corporis memor hâc sui,
Ut pæne vivum persteret, exorat Deum.

Persticit aristis pluri bus sanum, integrum
Nihil profundens putre, nil olens grave,
Nihilque donans vermibus, quos & procul
Fugasse jurem. Contigit (an industriâ,
An casu?) eodem, quo fuit busto, alterum
Cadaver imprudentius locarier.

Quæ-causa-cumque fuerit (haud equidem scio)
Sensisse id ægrè visus Acacius fuit.

Neque ibi quietis velle consortem suæ,
Nam aurora nondum solis anteibat vias:
Cùm id corpus, udum sub Jovem, expulsus jacit.

Stupefactus ille, qui sepulcro immerferat,
Hoc vice iteratâ immergit, ast diluculo
Tumulum revisens postero celerrimus,
Invisum Acacio pondus extrusum videt
Denuo, & amarâ voce succensens ait.

“ Ergone ô Acaci, qui te obedientiæ
“ Et humilis animi specimen & speculum tuis
“ Vivus dedisti, pervicacior modò
“ Socio supremum contubernium negas?”

« In te quid ille potuit ? an superbiæ
 « Vel tenuis umbra cadere in Acacium potest,
 « Potest vel atomus tenuis impatientiæ !
 « Certè sepulto tertium, si tertium,
 « Abscedere à te iusseris, & illum foràs
 « Expuleris, ego te (pace non sit hoc tuâ)
 « Ego te vicissim. Siluit, & humo reddidit,
 Bis antè humatum ac pedibus impressis, velut
 Pinferet, adegit hos simul quiescere.

Rediens eodem postera Aurorâ hic malus
 Vespillo, tumulo cernit egressum procul
 Cadaver Acaci, cernit in eodem suum
 Restare supposititium, quid & indidem
 Foràs abire mandat ilico, & lubens
 Suam ita volenti reddit Acacio domum.

O ut benignus in malignos est Deus :
 Has impudentis & malè instincti minas
 Plectere potuerat, pæne debuerat, nisi
 Deleniisset vindicem Dei manum
 Acacius urnâ clausus, ut qui Obediens
 Ad summa fuerat vivus, æquè & mortuus
 Nunc esse Patiens, esse posset & Innocens.

*Religiosa due, vite perfectioris studio ha-
 bitu virili PP. Cupuccinis se offerunt
 & Capuccini fiunt. Sed quo astu de-
 tecta ?*

Ex Annal. Capuccin. Anno Ordinis 52.

ILLustris Ordo (quem vocant Capuccinos)
 Dum claustra Juvenum complet, & senum
 complet

Ingente numero, quas plaga in Cispalpina
 Sui domandi, sub jugumque sternendi,
 Et cura vitæ sanctioris urebat,
 Inaudière id virgines duæ Nonnæ

Quas ardor idem ; Nam suæ domus mores
 Haud Religiosa in orbita vident stare,
 Ubi quod lubebat, & licebat id cuique,
 MEUM ubi TUUMque ; bella sceptrâ gestabant
 Ut reliqua taceam, quæ probrosa Libertas
 Ad gravia latam scelera januam pandit.

Illas cupido (quam probare fas non est,
 Etsi vetultis tegere fas sit exemplis)
 Habitu virili incescit ora mentiri ;
 Tum Religionis in novæ sinum sese
 Conjicere placuit, & dies fugæ dicta.

Murum ergo superant, fœminasque, quâ
 possunt,

Exutæ, in album se dari Capuccinum,
 Precantur. Ast rogantur, unde ? quod vitæ
 Iter secuti, quâve mente se fistant ?

Aiunt ab aula Cæsaris, clam eò, & cunctis,
 Quibuscum Ephebi vixerant, fugi lapsos.
 (Incogitantes pæne dixerant, lapsas)
 Deo ut colendo meliùs, & sibi degant
 Asperiùs, aulæ tædio, & voluptatum,
 Iter dierum se veniro multorum.

Mares fuere cræditæ, receptæque ;
 Postquam ocreasque, pileosque, plumasque ;
 Vestemque reliquam in horreum vident ferri,
 Tyrone turbâ gratulante, se duro
 Sago atque cinctu cannabis premi gaudent,
 Gaudéntque quicquid asperum, vel insuetum
 Corporis asellus delicatus horrescit,
 Id dum jubetur, exequi ocyùs jusso.

O ut cilicinâ synthesi paludatæ,
 Velut in amictu serico triumphantum
 Vultu sereni gaudii liquecebant !

O ut tenella in terga, ceu viri, denso
 Verbere pluebant, sanguinemque vel primo
 Strictu evibrabant, vix minus, laboratæ
 Quàm quæ per altos evolant tubos undæ !

Sed ô Miscellos ! Ipsemet solœcizo ;
Volui Miscellas dicere. Patribus fraus est
Aperta demum, nec diu stetit larva.

Matrona namque, suspicacis obtutus
(Ritibus ad Aram dum sacris ministrarent,
Neq; dum viriles, nec viros satis doctæ)
Ipsas subinde genua, virginum gestu,
Ponere, minores se dare, & modi ejusdem
Fæminea multa conspicit, dein mentum
Glabrum instar ovi, vel magis, sed & voces
Audit sonantes virginem. Hinc sibi tandem
Certæ ac abundè cognitæ rei certum
Reddit novelli Præsidem Gregis Patrem.

Quo non stupore raptus ille ? quot frontem
Crucibus levatâ dexterâ peragravit ?

Is prius ab una, quid rei sit, obliquâ
Ambage discit ; verum ab altera totam
Rem emungit astu, nam evocarier mandat
Citò citò, Curva hæc grandiore sub fasce,
Quem fors coquenda deferebat ad pisa,
Repentè jussis parer, excutit pondus,
Suspiciosam se suo Patri sistit.

“ Estne imperare, quod velis, Pater ? dixit.
Oblita vocum deinde masculinarum,

“ Ad te, ait, anhela venio, perparum lassâ.
Risit Magister, verè ais, venis lassâ,

“ Venis anhela, non anhelus, aut lassus.

“ Te verba produnt fæminam. Neq; id Consors

“ Tua diffitetur. Ergo vos mora hinc nulla

Migrate ; multis haud opus, remigrate

“ Ad vestra ; vobis proderit Capuccinis

“ Fuisse. Facient, verum ut augurer, Divi.

Mæstæ recedunt, lacrymîsq; persusæ
Solatii ergô, proloquuntur has voces,
Vobis fuisse proderit Capuccinis.

Neq; vanus augur hic fuit. Reformandis
Hæ sibi, suisque haud oscitanter arsere,

“ Ut

« Ut Dia Bonitas optimam metit frugem,
 « Ubi minus optes, unde vel nihil speres !

*Rusticus admodum pius Vicini pauperis
 agrum noctu ferebat, aliâque clâm opera
 pia gerebat plurima.*

Ex Sophron. prato spirit. cap. 24.

Cui Fama nomen non dedit ruri piis
 (Subinde virtus clarior rus incolit)
 Operibus insudabat occultè senex
 Agricola, quo non ullus observantior
 Æqui piûque ; nullus appetentior
 Latère, clâmque gerere mutus omnia.

Sæpe, ut Myræus Præsul, indigis stipem
 Lautam è fenestra nil minus sperantibus
 Virginitibus, aliis alia trans murum dedit.

Frequens abegit pallium abs se clâm suum,
 Ut pro relicto, perditoque creditum
 Rueret in usum pauperis primùm obvii.

Si quando eodem rure stivam duceret
 Inops colonus quispiam, cui tritici
 Aut farris, aut leguminis foret nihil
 Serendo agello, aut hortulo (dum nox suas
 Orbi tenébras fereret, & somnos daret)
 Ligone findens id soli, semen bonum,
 Manu latente, sparsit, illo nescio.

Aliquando tandem flamma prodiit foràs.
 Collibuit oram petere, quâ Solymam via est
 Jordane propior transito. Hic struxit casam :
 Inde peregrinos transmeantes ducere,
 Onera subire præsto, potius affatim,
 Cererisque secum gestitare, & fors simul
 Massam coacti lactis, aut escam parem,
 Quæ, si esurirent, aut sitirent, porgeret.

Si quando puerum cerneret fessum (sua

S 5

Quem

Quem fortè mater duxerat comitem viæ,
Ad celebre Christi passibus, & oleis jugum)
Humeros lubenter in suos hunc tollere,
Duos subinde visus est agillimè

Vehere, revehere Jerichuntis in plagam.

Secum ipse corium, subulam, filum & picem
Deferre satagens, queis euntum calceos
Laceros, hiantes, & vetustatis reos
Media reconcinnare posset in via.

Si gravidus æther parturiret aut nives
Densas, vel imbres, horridamve grandinem,
Tum chlamyde sese mox deonerabat suâ,
Testum ut valeret pauperi investi dare.
Bonorum onustus mole tantorum, diem
Tandem supremum clausit, & faustam Deo
Cælo receptus Agricola frugem tulit.

Horum ô virorum Myriadas in Belgicam
Impluite Superi ! non ex Agricolis forent
Fraudum catervæ, litiùmque examina,
Quæ modò vel ipsos multa Causidicos docent.

*Euphrasia virgo pudori suo timens Mili-
tem irruentem fallit egregiè.*

Ex Socrate & aliis.

Despere Sacra Christiana ni velit
Euphrasia, Castitatis & Constantiæ
Insigne lumen, à nefando Præside
Jussa est lupanar ingredi. Hinc tremuit Fides
Proxima periclo, & inde virgineus Pudor.

Quid agat ? utriq; consulere fas non erat.
Ut tamen utrumq; servet intactum, piam
Meditata fraudem, se penes oliyum gerens,
Ingreditur. Urbe ut captâ, & in prædam datâ
Truculentus ense miles, & mortes vibrans,
In celsiores civium ruit domos ;

Sic

Sic & Venerea de Phalange, huc quispiam
Se miles infert, pessimæ cupidus rei.

Ecquid timoris & animi Euphrasie fuit ?
An id quod agnæ, cominus viso lupo ?
An quod, molossis obviis, lepulculo ?
Et parva magnis fas erit componere,
An id, quod ingruente fele, musculo ?

Aliud & aliud. Namq; lethi interrita,
Quin & jocanti similis (ut mæchæ solent)
Mitibus ocellis hanc salutem dat viro.

O Domine, primum quisquis huc infero
gradum

Quàm tibi, mihiq; fausta procudit Deus
Fata, quod inieris hunc larem, Namq; est mihi
Unde tibi tantus faustitatis ingruat
Cumulus, ut ulli militum nunquam altior,
Ex quo per orbem nata bellorum est seges.

Hoc melle miles, atque pollicitis capi
Captus, age, ait, & ambage missâ fac palam
(Nam propero, potior alia prædæ me manet)
Cur hæc ad aures verba detuleris meas,
Et quâ beandum faustitate prædices ?

Tum virgo, reti pæne constriëtum videns,
Est unguen, inquit, est olivum me penes,
Quo leviter artus si liniveris tuos,
Impavidus, impercussus, atque impervius
« Gladiis, veruis, missilibus, hastilibus,
« Sive in maniplo veles, aut in prælium
« (Ubi hostis instet fortior) medius ruens,
« Aut in duellis, compositus equiti pedes,
« Armato inermis, haud cadas. Victoria
« Circumvolabit te undique alis candidis.

Ad hæc benignè miles. Ut video, mihi
« Optanda narras, sed maligno sæmina
« Net multa fuso : fluitat è colo dolus.
« Euge tamen, hoc exprome, Pharmaceutria,
« Quod adeò in altum laude tollis, pharmachon.

« En.

« En phiala (lævâ hanc ventilans virgo manu)
 « En Phiala, quam Pandora plus suâ æstimer,
 « Et si ferace tot bonorum pyxide.

Præ sole phialam & horsum & illosum is
 tuens,

« Sed unde, dixit, experimento id probem ?
 « Me me, inquit illa, me meis, si optes, dabo
 « Manibus linitam, si quidem sic mavelis.

Suapte niveum nuda collum dexterâ
 Vultuque læta bunda cœlum suspicit,
 Cui se suumque jam pudorem devovet
 Sanguine litandum, tum genu figit solo.
 Hic agilis oleo tingit, & tingit manum,
 Exinde digitis polluit carnis nivem.

« Tunc ipsa, ferrum duc in altum, quâ potes
 « Quâque potes, in me vibra, & an verum sem
 Tibi modò prolocuta, cernes ilico.

Nihil moratus miles, ense surrigit,
 Oculos retorquet, dexteramque; mox eo
 (Dividere medium quo queas ictu bovem)
 Ferit tenellam, & en caput saliens humum
 Mordet; sed erro, noluit; potius suam
 Panis labellis redditam voluit Deo
 Virgineam animulam, jam pudoris candidi
 Tutam Angelorum comparem. Quid interim
 Trux miles ? hæsit. Ipse hæreo, videns
 Hærentem, & illum pæne cum lapsa videns
 Labentem; at alius me mihi stupor rapit,
 Quando animus ingens Virginis, & ingens dolus
 Custos pudoris memoriam ferit meam.
 Rogatque, num quis par huic fuerit dolus,
 Ex quo hausit Orbis aureum Phæbi jubar.
 Inter ea nolim hanc impeti mendacii,
 Ut neque Juditham Literæ inculant Sacræ.

« Ut te ipse serves, hostem ut eludas, potes

« Esse ambidexter mente & ore, ceu manu.

« Id ratio, jus & gesta Sanctorum docent.

Cæno.

*Canobium quoddam ab hospitibus frequen-
tissimis viscebatur; famulus ut eos
absterreret, nocturnos strepitus edidit,
& lemures esse persuasum est hospi-
tibus.*

Ex Formicario Nideri. l. 3. cap. 1.

“Sole est vel ipso clarius, ubi densæ opes,
“Ingruere densos, has abundè qui vorent.
Magnificum & ingens, dis & in paucis erat
Vix propinquum rure Phrontisterium.
Huc affluebant luce primâ & ultimâ &
Meridianâ, & cæterâ prorsum die
Cohors vorare cupida, si quem illic suum
Patruus nepotem haberet, aut patrum nepos,
Aut patrueternum patruelis, deniq;
Amicum amicus: nil videri crebrius
Bigis quadrigis, queis eodem devehit
Assuérat ut ait jure Nobilitas suo.
Nam glorientes jactitant passim bona hæc
Suis ab atavis, atque tritavis hic data,
Queis tamen & atavi & tritavi agasones erant.

Si quando generis vel gradu vicesimo
Affinis Abbas esset, huc creberrimi
Itare cætus. Haud abibat hebdomas,
Quin advolaret corvus, aut cornix boni
Præsulis in oculos. Inter hæc famulum (cui
Excipere cunctos jussum erat, cunctis focum
Curare, bruma si foret; si æstus, merum;
Tum varia variis apparare cubilia)
Tædebat horum pertinace tædio,
Hinc se querelis macerabat in suis,
Ut linum in undis macerari cernimus,
“Nullúsne tantis (ingeminat) erit modus,
“Finisq; ventitantium phalangibus,

“ Qui

« Qui plus die uno, fermè & horâ, sæpius
 « Ventrem recondunt in suum, quam familia
 « Hæc, quanta, quanta, sive Monachorum gregem,
 « Sive famulorum censeas ? fileo meos
 « Ipso frequentes noctis in meditullio,
 « Quos fero, labores. Esto, sint, parcâ manu
 « Qui me subinde munerent ; sed plurimos
 « Cerno evolare, qui unico haud teruncio.
 « O si luberet Præsuli, clathris fores
 « Armare nostras ferreis, quales sibi
 « Et cuspidatos, & timendos naribus
 « Fæminea, forti crate, Religio struit !
 « Tot sanguisugas haud viderem cruribus
 « Pendere nostris, & saginam quærere.
 « Pol ego. Silendum potius, & quod molior,
 « Arctè occulendum. Dixerat, tam plura
 Clâm saxa cumulat, & catenas comparat.

Jam vesper atro pallio diem regens,
 Stellas vocabat, quando plenis curribus
 En paria tantum non decem sese hospitum
 Et usq; & usq; & usq; commeantium
 Repente fundunt ; mater unius, soror
 Alterius, amita, consobrina, fratria ;
 Grex fæminarum (potius armentum) fuit
 Prole numerosâ cinctus & famulitio.
 Hæc famulus oculo tam lubente conspicit,
 Quàm sua ruente militem in præsepia
 Colonus. Operæ nil tamen solito minus
 Impendit ; alacer has & illas pro suo
 Quamque statu adortus excipit, reficit, torum
 Designat. Abbas ilicet longissimam
 Dapibus opimis imperat mensam strui.

Potatur & voratur eximiè, ut solet.
 Terricula Noster interim fabricat sin.

Mensis remotis, destinatum singulis
 Conclave aditur, & quies vix horulam
 Cum nocte densa, jam sopore conditis

Omnibus

Omibus, & altos nare ronchos dantibus
 Cubiculorum januas fragor quatit
 Inopinus, ingens. Saxa erant, quibus has fores
 Impetere Nequam cepit; inde grandibus
 Sele catenis implicans, illas rotat
 Sursum & deorsum. Ecquo pavore creditis
 Meticulosa fœminas animalia

Trepidasse totas? funditus caput in sua
 Mersere strata. Tum propinquior, velut
 Dammati ab antro gutturis sensim horridus
 Ululatus exaudirier. Væ væ mihi;
 « Ut vos, Misellæ, vina de gemmis bibi;
 « Ut vos, in ostro delicatus dormii;
 « Ut vos, scelestâ labe mentem pollui.
 « Mihi nunc cubile flamma, flamma sit cibus
 « Et flamma potus: tacuit, abiit. Fœminæ

Sudore nantes in suo raptim indui,
 Nulla mora rhedas scandere, in iter reddere
 Se, nec salutem, nec vale Abbati dare;
 Præter querelas & metus, famulo nihil,
 Cui suus astus volupe grande conferens,
 Patulo cachinnos ore densat. Interim
 Quid Fama? linguis illa tot muliebribus
 Dispersa, quò se non dedit? quid non dedit
 Auribus? In urbes quæque revolantes suas,
 Retulere, spectra se audisse atrocia
 Cænobio in isto. Terrefieri qui velit,
 Adeat eodem. Ière fraudis inscui
 Aliunde cives quipiam. Metu pari
 Rediére properi, quæque rediére, id mali
 Auxere mille pedibus ultrà, quàm foret.

Quod ergo gratum ac prosperum famulo
 fuit,

Ob hosce lemures iri eò diu desitum est.
 Fuere solis gliribus pleni lares.

Aliquando tandem bella sycophantia
 Suboluit illuc advenæ tunc Militi.

Is inter epulas atque vina audacior,
 Scipulatur ense se suo has strigas stygi
 Brevis daturum. Ductus in somnum fuit;
 Intrò receptus simulat obdormiscere,
 Sed gladius astat, propter ostium vigil.

Subitò ater ille Genius ad suos redit
 Strepitus, catenis atque saxi irruens.

Tum voce furvâ scelera Militi sua
 Ingeminat : iste non tulit, pandit fores;
 Hic fugere, miles insequi, ac ferrum vibrans
 Fugientis armos fauciare. At faucio
 Tenebræ dederunt tempus effugii & locum.

Sed deprehensa est lucido demum die
 Larvata Larva. Per cruentatam viam
 Deduxit index sanguis, ubi lateat lepus;
 Aberro, volui dictum, ubi lateat lemur.

“ Id jure factum : sine quæ caruit bono,
 “ Perire fraus hæc sine debuit malo.

*Pauperculus duobus latam ducere vitam
 & totos cantare dies solitis, os à vici-
 no facile obstruitur.*

Ex Manipulo Farii, verbo Divitiæ.

PAR Rusticorum conjuges parva in casa
 Egentiores Baucide, & Philemone,
 Quos Naso quondam finxit hospites Jovis,
 Annos ferebant & leve senii jugum.
 His è labore sedulo sudantibus
 Quotidiani nil lucelli plus erat,
 Quàm cœnitare hinc fas foret : post exulam
 Ne vel supererat una feli micula,
 Si selem habere licuit. Attamen nihil
 Alacrius illis, nil videres lætius.
 Nil ad cavendum promptius. Vicinæ
 Totius aures (duplicis instar mallei,

Quo

Quo brachia nigri molliunt lamnas fabri)
suis & ipsi mollebant cantibus,
Seu cùm cubili exscenderent, seu scanderent,
Sive illa stupâ neret, ille calceos
Interpolaret ; ora semper his erant
Patula, sonora, læta, sed rauca, ut senum.

Ædes propinquas qui incolebant, aut quibus
Iter hæc habere libuit hosce musicos
Audire semper ; pars morari, ut audiant,

Pars invidere, & salibus insectarier,
Pars gratulari, pars & obstupescere,
Unde id seniculis gaudii, & pauperrimis,
Et qui canendo sponte ad iram provocent
Hostem malignam, quæ truci telo fodit,
Implétque bombis misera lancinantibus
Ilia ? famem inquam. Fortè thesaurum abditum

« Olli repererint ? risitaliquis ; scilicet
« Ollam repererint, inquiens. Quis pignore
« Certare mecum nunc velit, fore ut brevi,
« Nec vi, nec astu, nec magorum carmine
« Ambobus obturentur ora, si hoc meum,
« Horum ante limen, collocem marsupium,
« Tumidum trecentis aureis marsupium ?

Certatur ; istud mane pro foribus locat,
Ac è fenestra prospicit cum testibus.

Noster Philemon, nostra Baucis, ut Deo
Opera voverent prima, se in Divum lares
Laturo, in aurum pedibus impingunt. Quid hoc ?
Ait ille ; tollit tacitus, & properus domum
Revertit, ac repentè factus Euclio
(ut sic vocetur) cum sua Euchlionide
Novam exhibere cæpit Aululariam.

Primùm monetæ quid sit, & quantum, citus
Explorat ; exin ritè compactum arculæ
Committit ; at vix arculæ commiserat,
Cùm subiit animo, quid pericli inibi foret :
Nempe ingruentem fortè furem protinus

Ad

Ad arcam, ad illam convolaturum; alteras
Proinde latebras quæritat: sub tegulas
Abstrudit; istoc non satis tutum loco est,
Sed inveniri, aut repperiri pronius.

Defodere libuit hortulo; ast terram novam
Hic scalpturire dum suos pullos videt,
O proditores, his ait. Ehodum foras,
Thesauri, fuerit tutius mihi & tibi
Dormite mecum, & cum mea. Multis erat
Jam transactus integer curis dies,
Dum cum silente conjuge is totus flet,
Nisi fors susurro sit necesse perlevi
Subinde fari paucula. Hinc spondam prius
Quàm scandat, auro grande cervical super
Ingerit; amico tum sopori se ratus
Dedere, vigilibus præstat oculis, haud secus
Quàm si agmen insit glirium, per culcitam,
Pisôque vacuum stramen extrâ, intrâ, suprà
Infrâque solito more velitantium;
Sic Plutus, & quas filias Pluti licet
Vocare, Curæ, mille miserandum hunc modis
Agitant, volutant; passibus mille abs eo
Abire somnos imperant. Tunc conjugem
Compellat, audin' aliquid? annon janua
Crepuit, latroni facta forsân pervia?

Aliquando cervical manu immisâ probat,
An hospes illic aureus valeat probè.

« Sed, (mussat uxor) Quid, Marite, pecuniâ
« Istac repertâ fiet? an nobis domum
« Censes emendam? an prædium? Quid postea
« Vicini, amici, aut cæteri? furti arguent,
« Nè dubita, & in jus Curiâmque nos trahent.
« Aut fiscus auri veteris inventi volet
« Jus vindicare Principi. Sic dixerat,
Verius in aurem mussitarat conjugi,
Nè fortè pa ies conscius rem proderet.

Nox atra, quæ prælonga & insomnis fuit,

Nondum

Nondum fugari cæperat, dant se in pedes,
 Jam canere prorsus nescii, memores opus
 Pensumque solitum vix manu contingere,
 At pensitando se intueri mutuo.

Suam crumenam pactioni pridie
 Qui dederat, aures arrigit solidum diem,
 Solidamque noctem, & nè vel oris sibilum,
 Vel quid tenuius sibilo his abs ædibus
 Nedum canoræ vocis exaudit tonos.
 Tantundem & alius sponsor, etiam tertius,
 Et illo, & alio, qui secutus est, die.
 Sat jam probato Pauperis silentio,
 Vocetur, aiunt; & vocatur. Quid tibi
 "Tuxque deficit? unde pallor in genas;
 "Simulque in animura mæror, ut cantu abstinens
 "Silueris aded? tertio etianum die
 "Tam mutus, ac si immanis in fauces tibi
 "Tuxque prorsus ierit immerfus lapis,
 "Aut si priores te lupi usquam viderint?
 Dissimulat, & se propter auræ injuriam
 Ravi molestâ fingit obsiderier.

Tum Dominus auri cupidus & sitiens sui,
 Haud absque risu testium verba hæc dedit.
 "Vicine, ravim hanc apage, sed marsupium
 "Mihi redde, quod te nudiusquartus tuum
 "Mane ante limen, sustulisse vidimus.
 "Ego ipse istud passus elabi fui,
 "Tui probandi gratiâ & cantus tui.
 Pudefactus ille, quod gerebat in sinu,
 Haud mora, beatum scilicet marsupium
 Turbidus in hujus ora tantum non jacit.
 "Age tolle, repetens, tolle quod clamas tuum,
 "Tot jam diebus, tot perinde noctibus
 "Id mihi soporem, pæne mentem sustulit.
 "Nunc omne quo fruebar antè gaudium
 "Cantusque, properent regredi domum meam.
 Saliit, & ipso hæc cecinit in vestigio.

"Quam

“ Quam misera nummi plurimi custodia est !
 “ Felix pròinde Inopia, quæ minimo è foco
 “ Contenta minimo est, aliisq; victans.
 “ Et horum odore lætior, quàm balsami,
 “ Noctes diésq; lymphidissimas agit.

*Comitis Lossani filius assumptâ ursi pelle
 Sacellanum Patris aggreditur.*

Ex Casario l. 7. cap. 16.

NEc hilare, nec quod potius opras, est pium,
 Quod refero ; ut ut sit hilaris illud pellege.
 Legisse nil pigebit, ut mihi spes ait.

Erat à facello illustris à Lossa viri
 Bene ominato Christianus nomine.
 Cui Candor ac Sinceritas nutritii
 Fuerant ab unguis parvuli præsegmine,
 Sed grandis etiam Timiditas soror fuit.

Hinc sæpe famulis, & familiæ filiis
 Fuit ansa risûs, ut hominum mores volunt
 Simplicibus iras nunc movere, nunc metus,
 Aut his molesta ludibundi tædia.
 Et verò id usu sat probatum, & cognitum est,
 “ Extrema ludi sæpe luctus occupat.

Venando Comitis Natus horridum ac trucem
 Aggressus ense aut spiculo ursum straverat,
 Domumq; vecto corpus inmensum suâ
 Pelle spoliari jusserat. Dein optimo
 Metum ut crearet Christiano, tergus hoc
 Suis latenter artubus circumdedit,
 Capûtque capiti, pedibus inclusit pedes,
 Manúsq; demum quadrupes Aulam subit,
 Ex qua facellum, & quæ in facello res sacræ
 Geruntur, est videre. Tacitus id loci
 Sua Christianus vota solitaria
 Precésq; funditabat. Ecquid audio ?

Quis

Quis, inquit, ursus uncat istic uspiam ?

Juvenis, ut introgressus, hunc urfi ferum
Simulare bombum, ac unguibus duris solum
Tundere ; sacerdos tremere, seque in angulum
Condere ; propinquam belluam rostro fores
Pellere sacelli ut vidit, Immortalium
Mortaliumque penitus implorans opem,
Quà voce potuit, omnium, jam se necis,
Ursique prædam dentibus dandum putat.

Exigua sed si vespa, captam se premi
Dum cernit, ut se salvam & incolumem gerat,
Posticum adaptat spiculum, & manum ferit
Rapiensis, Eccur ipse quo valet modo,
Sese tueri deprehensus non queat ?

Cultellus ipsi præsto erat, geri solet
Thecis supellex parva cultellariis ;
Hunc stringit, ursum faucibus jam proximum,
Quà patuit oculus, impetit. Sed ilico
Ebenegementem inaudit hisce vocibus.

Fuge, fuge, Domine Christiane, filium
Comitis necasti. Namque collum sanguine
Sibi fluitare Juvenis inclusus videns,
Et fauciatum sentiens, hujus vicem
Sollicitus, intus resonat, Heu, fuge, heu fuge.
Dat Christianus se in fugam, at castri fores
Nactus seratas, Pande, pande, filium
Comitis necavi, acclamat Ostiario.
Hæc Christiani tanta simplicitas fuit,
Ut, si paterent, sic juberet elaudier.

Necis periculum, quod sibi accersiverat,
Evadit etiam pellis ursinæ incola,
Facilemque veniam parricidæ innoxio
Exorat à Parente. Vulgò dicitur,
Favore semper digna simplicitas fuit.

Colonia

Colonia Emfridas D. Andrea Decanus
*O*Economus suo pernas è camino clam
 tollit, & dat pauperibus. Idem suas etiam
 braccas.

Ex Caesar l. 6. c. 5.

SI quem unquam inopibus largâ & assiduâ
 manu

Opes & operam prodigentem Civitas
 Sancta Ubiorum vidit, Emfridus fuit :
 Divi Decanus audiebat Andreae,
 Erat & Nepoti contubernalis suo,
 Cui Frederico nomen, & curæ penu.

Hic è camino pensiles complusculas
 Pernas locarat, fumo ut obdurescerent,
 Et nil culicibus, nilque vermibus darent.

Decanus oculis intuens hæc lividis, &
 Gemere frequenter solitus, O si istas Nepos
 « Sineret egenis dividi ! sed non is est.
 « Et ut rogarem, sat scio, extemplò malam
 « Ferrem repulsam : promptius scalas feram
 « (Dum nemo testis) in culinam & carnibus,
 « Quâ parte muri latera contiguas habent,
 « Spoliabo pernas, integròque tergore
 « Foris patente, nil subolfaciet Nepos,
 « Donec camini hos incolas extrusero,
 « In orphanorum, sive viduarum domos.
 Dixit, & ubi ansa se dedit, factum dedit,
 Nihil morarum ferre suetus, res agi
 Si quando visa pauperum. Ergo commodam
 Ubi solus horam repperit, clam frigido
 Scalas camino subdidit, cultrum citò
 Porcorum in armos intulit, pernas sui
 Deartuavit Frederici, ac pellibus
 Probè relictis instar obsidum, stipe

Con-

Confestim opimâ pavit indigûm gregem.

Quid Fredericus, fure tandem prodito,
Suique clade cognitâ carnarii,
Quod fortè cordi plus, erat quàm par erat,
Eoque sæpe vapulabat auribus
Abs liberali Patruo tenax Nepos?

Quàm tulerit ægrè, vel puellis obvium est
Conjicere, namque cum suam sic in penum
Hoc involasse novit Emfridum dolo.
Suasque pernas vidit elumbes, gravi
Exarsit irâ pectus; ast hæc Patru
Tepefacta verbis mollibus frixit brevi.

Lepidius aliud Hospes audi, si vacat.
Dnm comite famulo, Gereonis maximam
Properat in Ædem, festa cui dies erat,
Huic egenus obvius densâ prece
Sollicitat, ære ut pauculo adjutum velit.

Nummos Decanus quæritat sacco in suo,
Sed evolarant pridie; hunc adipe novo
Farcire fuerat immemor. Miserum videt
Rigère caligis sesquilaceris, pervium
Nivi, gelûque, dentium crepitaculo
Aëra ferire, sentit & pariter sibi
Viscera feriri. Quid gerat? famulo procul
Præire jussu, mandat indigo sequi se
In angiportum. Hic dissolutis impigrè,
Magisque, quàm scholastici pigri solent,
Ligulis, repente cogit in solum suas
Labare braccas, exilitque, ac Pauperi,
Carpe, ait, & istas frigori abigendo gere.

Neque is moratur, quin suis superingerat,
Abirque braccis gloriosior novis,
Quàm si tiaram capite gestet regiam.
Exin Decanus in chorum, ubi, ut equidem reor,
Cantu atque precibus improbum fallit gelu.
Suos revisens, & foco mox assidens,
Vestem supernam haud tollit, ac strictim genua,
Operta

Operta, validè tremula, quà licet, premit.

Prunīs iisdem ut incallescere nepos
 Propinquus astant, Patruē, dixit, quis tibi
 " Insolitus ardor enecandi te, ac tuos
 " Tam graviter artus macerandi, dum fero
 " Aquilone mugit bruma, dum lapides secat,
 " Et ipsa glaciā maria? pallidior nive es,
 " Frigidior undā, quam gelu crystallinas
 " Dedit esse crustas; interim prunas times,
 " Nè genua videant, atque calfaciant tua.
 " Age, pande vestem, fac benignior tibi
 " Alpiret ignis. (Renuit Emfridus diu)
 " Ergone braccas quispiam è furunculis
 " Tibi surpuisse potuit? Emfridus negat.
 Ergone braccas non habes? siluit diu,
 Donec locutus est Pudor. Res salva, Nam
 Erubuit, illas, inquires, fors unicā
 " Ligulā revinctas, dum propero, delabier
 " Sensi, & petenti Pauperi lubens dedi.

Subrisit alter, ac ei in mentem venit
 Martine, propter Ambianos, pallium
 Dans medium Egenti, at iste braccas integras.

*Sueci in nuperrima Germania vastatione,
 & Padreborna invasione, vident
 cadaver in putco Jesuitarum, spargunt
 in vulgus esse pueruli ab iis occisi, sed
 extractum deprehendunt esse Ciconia
 eò lapsa.*

Ex amici cuiusdam literis inde missis.

Dum Suecus, illud Sueviæ flagrum plagæ,
 Impeteret oras Westphalas, & principem
 Harum occuparet Padrebornam, digna res
 (Planctum inter illum, lacrymāsque civium)
 Risu ac Hilaribus contigit. Ciconia,

Quam

Quam fortè mater hospita, hospitis lucrum
Sociis IESU debitum demiserat;
Ut se frequenti verme, vel ranunculis
Sustentet, hortum nunc obit, nunc & pede
Se sistit uno immobilis, phantastica,
Si quæ ulla volucris. En repente tympana
Tubæque resonant, éque sclopis tonitrua
Millena subita tota findunt mænia,
Dum potitur urbe victor hostis; audiens
Miseræ gracilipes, huc & illuc territa
Dum fugit, in altum labitur Collegii
Puteum, nec aliis evehi è fundo licet,
Neque gloriare auditur, & rostro suum
Qua qua qua sonare candido tergo super,
Tandemque fatis cedit. Inter hæc ruit
In Jesuitas grandis hostium furor,
Diripitur Ædes prima, tota dein Domus,
Et omne quicquid Jesuitarum fuit,
Juvenum, virorum, déque crepitorum senum
Jussum exulare, sorte cum reliquis pari,
Quos orbis uaiuersus extorres habet.
Post verò luces aliquot, horum quispiam
Nostram irruentum in aream, fors suspicans
Injecta puteo vasa, in illum despicit,
Cadaver unde cernit (humanum putat)
Super innatare, nec mora exclamat, Nefas
A Jesuitis grande tandem sit palam,
En ut puellum, clam neci infandæ datum
Puteo dedere. Rumor in viciniam
Evolat, & ingens turba mox circumvolat,
Intérque primos Prædicans, qui duplici
Oculo deorsum spectat, & testans ait,
Per ô Lutheri, perque Calvinicaput,
Puellus est, mactatus est, submersus est
A Jesuitis. O nefandi! Cogitur
Concilium, eoque vota vergunt omnia,
Ut in profundum fune vir longissimo

T

Demissus

Demissus id cadaveris tollat foràs ;
 Fore, ut puellus quis sit, agnosci queat.
 Ergo puteanâ trochleâ demittitur
 Binâ lucernâ septus, atque unco gravi,
 Puteique medium vix salutarat, manu
 Nasum obsidere cœpit; ast vicinior
 Aquæ supremæ, nec puellum nec virum,
 Sed putrefactam conspicit ciconiam,
 Tonâq; ab imo puteo, ab imis faucibus,
 « Citò me & cadaver istud infaustissimum
 « Eruite sursum, ô extrahite, ciconia est ;
 « Non est puellus, non puella : fætida est
 « Fætores, validos qui camelos enecet.

Puteo relicto cum sua ciconia
 Abiere sensim, quotquot advolaverant ;
 Nec tam ille fætor, quàm Calumniæ pudor,
 Quâ Jesuitas ufferant innoxios,
 Illos abegit, quando hic infernè furit,
 « Educite (at inde nemo responsum edere)
 « Extrahite (nullus). Pestis in vos excreat,
 « Quicquid veneni ventre nutritivo suo
 « Ab orbe nato : mille vos cancri vorent.

Tandem misertum est ejus, ac sodalium
 Hunc unus alter erunt. Ciconia
 Eruta deinde putris est tumulo data,
 Nè in vulgus iret fama, verùm iit ; suam
 Exin Acatholicos mittit ad Ciconiam
 Catholica Plebes, & jocando hæc accinit,
 « De Jesuitis falsa comminiscier,
 « Et falsiora serere, tam pronum est malis
 « Hæreseos Ovis, quàm natate piscibus,
 « Latrare canibus, Diabolis mentirier.

Quid

*Quid tribus puellis veneris in missa viri
pii orantibus, narrat Godscalcus Hol-
nius Serm. 100, parte æstivâ.*

MYsta pius aris aderat, & Mysteria
Fortè Sacrosancta longiuscule vehens,
Exosa multis parturibat tædia,
« Nam Missa brevior, Mensa longior, placent.

Tres hæc puellas interesse fors tulit
Cum plebe reliqua. Cernit ille, dum Facit,
Sed mente cernit, lapsum ab alto è civibus
Cælitibus aliquem, ferre dexterâ rosas
Illustre rubeis sertum, & uni virginum,
Quam iisse nôrat in preces ardentius,
Ingerere capiti. Cernit alterum indidem
Sertum abs eodem in alteram demittier
Colore dispar, haud decòre ; pæciles
In id coierant candidissimæ rosæ.

Ast aliud ipsi tetrius spectaculum
Super puella tertia sese obtulit.
Dæmona videre credidit precari huic
Primùm salutem plurimam osculo manûs,
Juvenum choreas inchoantium modo ;
Has inde variis exhibere saltibus,
Gyrisque circumferre se, tum tibiâ
Lyræve canere, & ore nunc juvencula,
Nunc juvenis apparere. Quid rerum hæc sibi
Ostenta vellent, curiosus noscere,
Ad se has vicissim accivit, ac primæ quidem,
« Dic ô Puella, quid sacro isthoc tempore
« Orando, seu divina scrutando altius,
« Intus agitabas ? nil verère, nec pudor
« Linguam moretur. Commodò id dices tuo,
Responso pavitans virgo paucis intulit.
« Mi Domine, spinas & coronam vertici
« Benigni I E S U ad usq; cerebrum condita,

« Exinde rivo sanguinis genas, comam,
 « Et os & oculos rubea tunc mea mens mihi
 « Pingebat, hinc dolore grandi saucia
 « Ut pro me, IESU passus es? Pro te ut nihil
 « Ego (inquebam) patior : & pati piget !
 « Hoc erat ait repente Myſtes ; hoc erat
 « Quod tibi precanti, nec ſcienti detulit
 « Spectante me, ſtupente me, ſertum rubrum
 « Ales ab olympo miſſus, Euge filia,
 « Sic age ; corollam nè tuâ hanc ſinas comâ
 « Excidere ; Chriſti vulnera aſſiduis habens
 « Præmentis oculis, horum inenarrabiles
 « Dole dolores, ut viciffim gaudia
 « Æternum & ultrâ cum Beatis gaudeas.
 « Tu quoque (ſecundam aſſatus) Ecquid hîc
 « precum
 « Animo vel ore fuderis, ut enuncies,
 « Jubeo : Nec ullas illa juffa dat moras.
 « Mi Pater, IESU parvuli pueritiam
 « Animo volutans, jam venuſtulas manus
 « Suaviabar, jam pedes eburneos
 « Candore, grêmio aut intuebar in meo,
 « Aut intueri rebar, útque puſio
 « Ipſus me ocellis provocabat blandulis.
 « Erat & id ipſum (Myſta ſubdit) quod ſacris
 « Dum modò operarer, túque vota effunderes,
 « Spectare memini, cælitus tibi tempora
 « Serto roſarum candidiſſimo premi.
 Cave porrò nè tantilla ſædet noxia
 Intaminatas, quas capite geris, roſas.
 « Efne ſociabus concolor ? ait tertîæ,
 Nec iſta ſiluit, ſed nec inficias iit.
 « Quàm diſtat atrum candido, tam ego diſcolor,
 (Gemebunda fatur) dum ſtatas iſtic preces
 « Orbéſque volvo, volvo alia longè omnia.
 « Quàm longus (aio mente) frater hîc in ſuis
 « Allucinando ritibus, Miſſam trahit

« Iam sesquihorâ, quando noster Curio
 « Quadrante promptus expedit. Alia interim
 « Me mordet hora, dum choreæ, quò vocor,
 « Properare tempus sentio, segetem mei
 « Exuberantem gaudii, præ quo cibos
 « Mensamque meritò Regiam flocci æstimo.

Sic illa, sic at iste verbis excipit.

« Ita res, ita habuit ô inepta; Dæmonem
 Ante ora vidi supplicantis hîc tua
 Fædam choream ducere, ac juvenculam
 Juvenemque nunc referre, consortes tuos,
 Precationis hic tuæ tenor fuit,
 Quanta illa, quanta tum fuit, fastidii
 Tam plena, fructûs quàm vacua ac evanida,
 Dedit ista placidè monita virginibus senex.
 Tibi Lector eadem suadeo, & eadem mihi,
 Ut paria nobis ferta donent Cœlites.

Quidam modo satis hilari abstractus ab adulterio fuit.

Ex Godscalco Holenio. Serm. 43. parte Hiemali.

VIr, scelere læsi centies reus tori,
 Conjuge gemente, pellices foris duas
 Ditabat. Ubias cogitanti nundinas
 Nunc una, nunc & altera, haud ut supplices,
 Sed imperando potius, ut varias sibi
 Res emtaret, innuunt. Is annuit.

« Eme, urget una, copiam silvestrium
 « Scythicis ab oris pellium, quibus mihi
 Suffultam abollam, & calida lecti stragula
 Contra hiemis iras confici accurem probè.

« (Coemam) sed usus est mihi calantica,
 « Ut caput ab imbre, & ab nive stet innoxium,
 (Meminero, nutu dixit). Opus est tæniis
 « Conchyliatis, cæruleis, ianthinis.

T 3

« Nodare

“ Nodare vittas ut queam. (Nec abnuic.)

“ Reducem parentem à nundinis munuscula

“ Referre proli semper est solitum suæ.

“ Referam, inquit & venusta, & acceptissima

“ Cimelia tibi, filiis crepundia.

Sed agere partes alia Rivalis suas,
Rerumque seriem, quas velit, scripto dare
(Ne fors memoria fugiat) haud est immemor,
Nihilòque pariter secius, verba hæc dare.

Si videris, ait, & videbis, fibulas,
Specilla, inaures, denti & auriscalpia,
Quanto illa pretio vaneant, ut emas, volo.
Sed antè, præque his fac, valore maximum,
Colore vivacissimum mihi advehas
Pannum, unde fieri cyclada undantem velim,
Quâ templa festis, & profestis nuptias,
Dum adire libitum fuerit, adeam splendida.

Nil inde renuens sanguisugis hic suis
“ Heus tu, nihilne est (conjugem aggreditur) tibi
“ Em̃tum à me ibidem quod velis? Paucis ea
Dixit abituro, quod diu in votis fuit,

“ Marite, causâ si quid emturis meâ,

“ Eme mihi, si proffabit, eme Sapientiam,

“ Quâ te nefando à pellicatu distraham,

Faxo, inquit, unde-id-cumque mercimonii
Attentus, ut licebit, indagavero.

Sese dat in iter, urbem init Coloniam,
Pollicita scortis coëmit, & demum à cato
Scitatur illic hospite (joco an serie?)

“ Vænire reris uspiam hic Sapientiam?

“ Mea me rogavit uxor, hanc ut comparem

“ Pellicibus à me distrahendis commodam.

Hospes renidens, frustra es, inquit; in aëre
“ Vitulum natantem, quàm istud, antè repereris.

“ Sed hospes audi. Vin' tibi Sapientiam?

“ Vili redemptam, & unius galli nece?

“ Dòmam ut redieris, abde te in viciniam,

“ Ac

« Ac inibi pullum perime gallinaceum.
 « Hujus cruore colline os tuum tibi ;
 « Tritam lacernam mutuò acceptam indue,
 « Tunc ejulanti similis, ubi nox ingruet,
 « Adi vicissim ad pellicum ambarum ostia,
 « Et te cruentum profer, à prædonibus
 « Eò redactum dejera, tibi nihil
 « Superare, præter lacrymas, & inopiam.
 « Mihi crede, quàm mox conjugem inde reviseris,
 « Merx illa, quam optas, præsto erit Sapientia.

Mercator hilaris obsecundat hospiti,
 Eoque prorsum schemate aggressus suos
 Scilicet Amores, hos lupæ primæ lares,
 « Heu ô amica, quam mihi cladem Dii
 « Sævi intulêre, cernis ? Utque corpore
 « Laniatus, animam vix retento ? vix pede
 « Sto, collabasco, sustine, & domo excipe,
 « Nec enîm meæ est, quo pascar, aut tegar ônibus
 « Exutus opibus : ultimus non est super
 « Diobolus. At hæc (more pellicum, sua
 « Dum pecora cernunt, quæ in Cupidinis luto
 « Immerfa fuerant, jam glabra, macra, inania)
 Intuita lævo luminum injectu virum
 Læsum atque lacerum, Quid mihi tecum est ? ait
 « Adi malè habite conjugem. Nec pluribus,
 Sed in os malignâ dexterâ oppilat fores
 Illico, neque illic audit ultrâ quid gemat.

Abit ad secundæ inauspicata limina,
 Et quantum egenus funderet miserrimus,
 Gemitus precésque fundit. Incassum omnia.

Hunc è fenestræ multiforis aspectibus
 Ut vidit, ut ululantem inaudit Lupa,
 « Inclamat, Ecquid hic tibi pulsatio est ?
 « Si sapiis, apage te in pessimam longè crucem.
 Ergo hinc, ut illinc, pulsus æquè, jam probri
 Satur & repulsæ, fortè veritus perplui
 Sat usitato è laribus his stillicidio,

Tandem suarum in ædium ruit atrium,
Et omne complet ore lamentabili.

Appropreat uxor, & sibi vellens comam,
Clamore resonat, mi Marite, quis gravi
“Fædavit artus vulnere? quis istâ sagum
“Campestre lacerâ pænulâ mutaverit,
“Edic Marite mi? Is suas plangens refert
Periisse merces, séque prædonum manu,
Post mille plagas, sic cruentum evadere.

Solatur ipsa, quâ valet, & amplexibus
Restaurat animos, spémque (si fædam velit
Labem familiæ pellicatum abstergere)
Favente cœlo, in pristinas redux opes
Venturus ut sit. Summum, ait, juro Deum,
Abstergam. Et inde linteo & risu sibi
Abstergit ora, cuncta pandens ordine,
Solertem in Ubiis hospitem ut nactus fuit,
Et ut regrediens prostibula viscit sua,
Ficto in cruore, & in omnium penuria:
Ut ab his repulsus, útque abactus pessimè est.

Se SAPERE tandem. pellices angue & cane
Jam odisse pejus, & medullis conjugem
Amare deinceps velle plus nimio suis.

Dein empta cuncta mandat adportarier,
“Sint ista testes, quæ tuli improbissimis
“Pellicibus: Uxor hæc habe, proles habe
“Cimelia, & crepundia, & reliqua omnia.

Tum læta conjux, Næ tibi & mihi & tuis
Quàm bene coempta est, Mi Vir, hæc Sapia.

S. Winna.

*S. Winwalocus oculum sorori ab anserē
erutum restituit, anserē exenterato &
in integrum pōst reddito.*

Ex ejusdem vitā per Surium.

Quā confragosa & scābra Divūm nomina;
Et quæ loquentis labra contortuplicant,
Britanna Tellus edidit compluria i
Hinc Willibrordos, Winibaldos, Wandregi:
Silos: & inter Winwalocus hæc fuit.

Boni favore Præfulis, Monasticen
Induerat is tenellus etiamtum puer,
Mirus etiamtum perpetrands quā domi,
Quā peragrē in omnes affatim miraculis.

Dum cursitando lusitarent, cruculum
Puer coævus quispiam confregerat:
Unā ille Cruculā pristinum mox reddidit.

Terrificus imber, dum viam capefferet;
Ingruere velle creditus, momentulo
Unā ille Cruculā Parvuli fumus fuit.
Sed quod sorori faucibus, mirissimum est,
Jam fratre Monachis addito, hæc Puellula
Unica Parentum ditium proles erat,
Genis, ocellis, ore, fronte splendida.

Fors area in domestica Grex anserum:
Præ sole calsiebat apricissimo.

Ansererat, illos inter, audax, improbus,
Qui vel viriles involaret in oculos,
Qui sæpe rostro depilaverat gravi
Immitis anates obvias, nec infrequens
Infesta tulerat ora contribulibus.
'EVENIT, hic se dum Puella cum suis,
Quas anni, & eadem studia reddebant pares,
Ludis reficeret, quos amant virgunculæ,
Ultrò hæc meabat & citrò, cū furcifer.

Dignus Acheronte (si quis Anserum foret)
 Anser hic ocellum incogitanti dexterum,
 Rostro malevolo expungit, & avidissimus
 Exsorbet, alis lætus exultantibus ;
 Parvula dolore præmitur implacabili :
 Et quo Parentes ? Winwalocus inter hæc,
 Domum ut Paternam concitus sese ferat,
 Causam docetur, & medelam cælitus.

Illic sorore cum Parentibus bene
 Sperare monitâ, quicquid Anserum domi est
 Cogi in cohortem mandat. Intran & caput
 Pro more declinant suo sub janua,
 Sit illa palmos alta vicanos licet.

Vindex sororis jam futurus, è grege
 Collo prehensat Anserem nequissimum.
 « Ades, ades, inquit, ut rapies debita
 « Supplicia pendas. Tum (quæ Achates Angelus
 Peragenda docuit) ventrem ei ferro secat,
 Oculumque nactus indidem sanissimum,
 Nec rostro adesum, nec cruore perlitum,
 Potius smaragdo jam parem reddit suæ
 Mora nulla conchæ. Quas Parentes, quas soror
 Jam clariore, quàm ante plagam, lumine
 Donata, superis reddidère gratias ?
 Queis Puerum in ulnas illigâre amplexibus ?
 Debuerat Anser hic ut exemplo foret,
 Formidinîq; cæteris, è pertica
 Pendere celsâ, ceu puellorum solent
 Porci voraces, aut equis sed mitior
 Et melior ipsi Winwalocus extitit;
 Nam dissipata, disq; secta viscera,
 Velut resarto ventre, clausit omnia,
 Fúmque abire jussit integerrimum,
 Nihil deinceps aut gulonem aut improbum:

Perierat ille ocellus, Anseris gulâ
 Nisi periisset: Winwaloci dexterâ
 Nisi periisset Anser iste, perierat.

His Winwalocus rarus in miris Puer,
 (Ut piscis undis erutus, suis nihil
 Præoptat undis) sic anhelus in suum
 Præpetibus alis se recepit alveum.
 Ubi rara mira gessit & vir & senex.

*Ioannes Cacabus, vulgò Ketel dictus,
 Thoma à Campis contubernalis, è
 mercatore fit cognus pia cuiusdam in
 Hollandia Congregationis sub annum
 1400.*

Ex eiusdem vita per eundem Thomam.

KETILIVS æVO, (quo VOLUNTATIS BONÆ
 FRATRES alebat, sic vocans Hollandia

Pietate celebres atque literis Viros
 Laribus iisdem commorantes) Flandricum
 Onerare solitus mercimoniis mare,
 Haud pœnitendas hinc opes congesserat.

Sed melior animo se cupido condidit :
 Nempe valedicto mercibus, navi, lucris,
 Haud æstimatis plus aristâ, plas pilo,
 Piat catervæ Præfidi Florentio
 Se dat regendum, omnique voto efflagitat,
 Ut se culinæ mancipem dari velit,
 Et quod Latinis Teutonum Ketel sonat,
 Appellitari Cacabum domi & foris.

Curâ igitur omni gnavus in paucissimis
 loquus est, lacernam cinctus aptam sordibus,
 Præterea culina ipsi sacrarium fuit.

Quam sæpe positus propter ollas & focum
 Quibus, ad aram ceu foret, supplex erat ?
 Coties ab igne sensit ignem Cacabus
 Amo involare, flammeumque reddere !
 Neque sumus ipsi provocabat lacrymas ?
 Plex ad illas totus est, solo fluens

Torrente

Torrente, amoris ac doloris indice,
Voces ab imo has evocabat pectore. (sibi

O quàm amo te IESV, quàm te amo ! ipsemet
Responditabat ore rigidiusculo,

« Mentiris, & mentiris impudentius,
« Quàm scurra scurræ, Cacabe ; ipsi mutuam,
« Persæpe, quàm tu, pronius solvunt fidem.

Quàm sibi foret necesse, si quis ab se
Operam aut opellam posceret, paratior
Præstando eandem, quàm rogando alter, stetit.

Si cum sodale leniusculè foret
Jurgatus aliquo Cacabus (homines fumus)
Si vasa collisisset, aut in iusculum
Plus salis, & olei plus dedisset in cibum,
Aut amphoram sudisset, ambas mox sibi
Vellebat aures ipse, Cacabe Cacabe,
Ut commerèris, debito affricu lues.

Cibis coquendis temporius etiam institit,
Quàm si apparasset Principi ter maximo.

Neque verò leges cacabis solis dabat :
Ipse sibi multas, posterisq; condidit,
Quotquot culinæ modiperatores erunt,
« Quod edere ob oculos Præsidum erubesceres.
« Cave post eorum terga nè voraveris,
« Neque post triclinii, vel culinæ januam :
« Neu nimius escas ore prælibaveris :
« Meridiana si premat fauces fitis,
« Ne bibe : bibendam si sit, exiguum bibe,
« Nec nisi rogatis antè, queis domi lubes.
« Hospitibus, ægrisque exhibenda edulia
« Cura celerius & sapidiùs appara.
« Amans nitoris esto. Virtus hæc coqui est,
« Nec minima de principibus : ipsi nè tamen.
« Accumbat ulla curiositas, vide.
« Nè vasa quaquaversus hinc illinc sine
« Jacère, proprio quæque fac sedeant loco.
« Analecta cænz, prandio si postero

« Sint profutura, conde sollicitus penn.
 « Ne juris adipis, oleris, aut olusculi
 « Patere vel unam deperire miculam,
 « Quam non in ollam pauperum demerferis.
 Hæc monita scripto Cacabus, velut Arbiter
 Morum atque Legumlator insculpsit cequis.

Sed una noctu, & una diu momorderat
 Hunc cura dudum; scilicet Juvenes pios
 Solertioris ingenî, at nudos opum
 Stipe corrogatâ, vel suo demto sibi
 Dimenso, inopiæ gnaviter subducere.

Et fuit, ut astu gereret id hilari & pio.
 Sumtâ, appetente nocte, grandi manticâ,
 Se compitatum ad ditiorum civium
 Jam clausa confert limina, & clamoribus
 Ea inde penetrat, unde mos est clavibus.
 « Jura meditati Solyma Peregrino date,
 « Date Peregrino Solyma meditantî, Dei
 Amore, cives optimi, stipem optimam.

Quæ cogitaret Solyma, pauci agnoscere,
 Stipemque ferre pauculi. Sed Cacabo,
 Quo de sonuerat sæpe Fama, hic agnito,
 Tum plenioris manticæ intumescere
 Capere tergum & venter: hinc repetens suas
 Ketelius ollas, postero lætissimus
 Die, hanc Juvenibus erogat stipem optimam.
 Sed ipse tandem, ut expetebat, ultimo
 Languore premitur: sædum apostema id fuit.

Neque Christus ægro defuit; spondæ astutit,
 Et ut ostiatim præcinuerat, in Jura
 Monuit migrandum Solyma. Tunc doloribus
 Sat ut superque & amplius nitesceret,
 Uri, secari, concuti omne genus malis
 Ubi depoposcit fervidè, fractus cadit,
 At placidè, & animum Cacabus donat polo.

Sunt Astra ibidem vetera; Crater, urceus,
 Plurâque Tyçoni Brahe cognitissima:

Fulgidius

Fulgidius illis, celsiusque millies
Fuit à Batâvis fidus ortum Cacabus.

Bellum Duellum nuperrimè in aula Principis cujusdam in Belgio duos inter ejusdem famulos.

Ex litteris viri fide digni.

Adeste quotquot in Duella promtiùs,
Quam canis ad offam, ruitis, ac insignibus
Nuper Monomachis, si redintegrent, date,
Date vos Secundos, ut vocatis; attamen
Armis iisdem, legibusque & præmiis.

Urbs bella, bello in monte, Principi subest
Opibus potenti & stemmate. Hic lixas duos
Inter, subortum est de alio uno jurgium.
Sæpe repetitis clam palam pugnis sibi
Oculos & ora mutua recalfeceant,
Naresque ranâ, planiores, sanguinis
Minio rubentes sæpe dederant sapius:
Neque probra crebra dira deerant auribus,
Quæ calo lixæ, lixæ caloni, oggerunt;
Generosa demum pectora in majus ruunt.

“ En, dixit horum fortè Junior, en tibi
“ Pignus duelli; si vir es, id humo rape.

Corripuit alter promptus; ac cincti dein
Mucrone uterque sordido, in pratum foras
Gradiuntur. Et jam brachiis obdlexerant
Pallia sinistris, quando Princeps rescians
Ad se repentis nuntio acciri jubet,
Et in hos resolvit ora subtorvus sonos.

“ Et vos Duellum geritis istud ensibus
“ Fuliginosis, & culinam olentibus,
“ Sine Arbitrorum, Judiciumve aspectibus?
“ Ipse ego, (timeri nil opus) præsens, lubens
“ Hodiernus esse Munerarius volo,

“ Judex-

« Judexque vobis. In theatro aulâ meo
« Jubeo Monomachos esse ; qui vestrum pedi
« Subdiderit hostem victor, à me præmia
« Excipiet, à spectantibus præconia.

Effatus, aulam mandat apparari
Spectationi & sibi, sibi & suis,
Quos interesse voluit, omnino omnibus
Primis & imis. Inde pugiunculos,
Gladiosque promi de suis bellissimos.
Bellis Pugilibus imperat. Pugnae locum,
Quâ latus, atque longus est, rapetis
Operta tigna sepiunt, circi in modum.

Nè quid deesset, podio ab alto tubicines
Parant Duello classicum : sed ut animi,
Roburque durum stet Duellatoribus,
Plenus potentis Cæcubi ingens cantharus
Porrigitur hauriendus. Exhausto, novam
Ilicò in arenam prouunt, sinuamine
Uterque flexi lateris, abs se dissiti
Primum, propinquant lentius, oculos vibrant,
Ferrum vibrare proximi : suum rotat
Dextera mucronem, læva pugiunculum.
Ambo his decussant aërem. Bone Virgili,
Ut modò videre videor Entellum hinc tuum,
Tuum hinc Dareta ? At è suo Arbiter toro
« Princeps, Quid agitis, clamat, & facerrima
« Contra Duelli jura quid molimini ?
« Haud ita fit. Arma subitus ulla nè sient,
« Neu delirescant Alta, quæ vulgus vocat,
« Nomina, repenti dandus est thorax humo.
Dedere faciles. Danda eidem indusia,
« Nè fortè succo polleant venefico.
« Exuite. Et exuere, nil periculi
Subesse veriti. Mucro tum ambobus datur
Deciestricuspis mucro, ferrei vice,
Vimineus, hinc ut latera mutuam sibi
Ad saturitatem, tædiūque mulceant ;

Nec

Nec ulla punctim, ast cuncta cæsim vulnera
Ingerere iustum, lege vapulantium.

Quod ergo virgis ritè morituris fluat,
Et utriusque tergori FELICITER,
Nudi steterè terga, nudi pectora ;
Sua cuique parma brachium est, longissima
Cuique suus ensis virga. Tunc tubicinibus
Clara imperatum est edere Tarantara,
Istis machæras ventilare fertiles,
Et hinc sibi humeros, dorso, lumbos, brachia
Quà dexterorsum, quà sinistrorsum ictibus
Tundere reciprocis, usquedum vibicibus
(De more gentis Indicæ) Picti forent.

Iam penicillos ulmeos attriverant,
Fessæ lababant atterendo dexteræ,
Quando siluère, voce Principis, tubæ,
Ut à quiete carperent vires novas,
Et validioris poculum haurirent meri,
Quod par utriq; traditum, haustumque impigrè,

Sed en manipulus virgidemix novus
Redauspicandæ affertur, ut certamine
Purpurea latè fiat extremo cutis.

Ulmis adorti rursus alter alterum
Et voce, geminant alteri alter, Hoc habet.

Pugnata tamdiu pugna sic Duellica est,
Cohibere donec Principi visum est, Ohe
“ Ohe Duelli est atque virgarum satis,
“ Discite, Duella nec licere Illustribus,
“ Ni Regis iram, Ecclesiæ Diras velint.
“ Et vos fabarum Capita, Quisquilix nucum.
“ In hæc cruenta tenditis ? crucem prius,
“ Corvosque vobis provocate debitos,
“ Et cum his Duellum gerite. Princeps dixerat.

Hi sibi sepulcrum infamix etiamnum suæ
Latibula miseri quæritant, ut se probris,
Digitisque, risuque, sannisque eximant.
“ Par huic Duellum Gens Duellorum ferax,

“ Ut

« Ut & virorum hinc prurientium ferax,
 « Haud vidit, haud videbit unquam Francia.
 « Dent Superi iisdem ut ensibus plures cute
 « Nudâ Monomiachi dimicent, nec ii modò
 « Qui ab aure læva sordidam caudam gerunt,
 « Sed multa, (quam prurigo rodit acrius)
 « Plus chlamyde quàm propage Nobilitas mi-
 cans.

*S. Abercius Hieropoleos Episcopus, Rò-
 mam iturus, unum & eundem utrem
 complet oleo, vino & aceto. Quid inde
 famulo in via contigerit, narratur in
 vita ejusdem apud Surium I. Jul.*

Hieropolita Præful olim Abercius
 Iter in iturus essedo Romam, nihil,
 Quod com meatûs & viæ auxilium foret,
 Pararat, utrem præter, & perpauculos,
 Quos igne furnus aut cinis bis coxerat
 Panes : sed utrem oppleverat miro modo,
 Alio, in popina quàm popinantes solent
 Stillando zythum, & oleum, & undam, queis
 simul

Suus in eodem cernitur vitro color.

Olei quadrantal fundi in utrem jusserat,
 Tantundem aceti, & æquipondium meri;
 Succos maritans tres & in eodem toro;
 Neque intus ulla funditûs discordia.

Uter erat hirci pellis, ut vina Italis
 Advehere mos est, queis epistomii locum
 Pes dexter, aut sinister apte fungitur.

Hieropolitas deserens, ruri suæ
 Vitis colonum, cætera nihil cognitum
 Compellat, Ehodum, vin' mez Romam viæ
 Mihi comes esse, Trophimion ? non abnuvit

Romam

Romam videndi rusticus avidissimus.

Rastro, ligoni, sarculo dicit vale,
Panique fursuraceo domi suo,
Spe lautioris fretus, & curru vehi.

Ut primus illis vesper hospitium dedit,
Et inde cœnam, Abercius curat merum
Abs utre promi. Trophimion promus fuit
Vini meraci: non vel olei stillula,
Non visa aceti. Postero etiamtum die,
Ut ritè piscis condiatur prandio,
Opus erat oleum. Prome id, ait Abercius,
E nostro eodem culleo. Hîc ipsum tuens
Naso rebeli, fronte caperatâ, rogat
Vinitor & unde poterit hircus hic mihi
Sufficere olivum, plûsque quàm pumex aquam!

Et poterit, inquit ille. Epistomio citus
Utre rem resolvit Trophimion, prorsum nihil
Cunctatur oleum, & profuit; nihil meri.
Pòst verò acetum desit. Hoc Præsul jubet
Manare solitarium effluvio pari;
Manavit, usque dum cibo foret satis.

Intuitus istud Tytirus miraculi,
Tam stupidus astat Præsuli, quàm si sua
Dedisset ipsi pellis hirci cornua.

Sed, vinitorum ut vulgus est bibaculum,
Erat & Trophimion de bibacioribus.
Quare hoc falerno ut largiùs ventrem impleat,
Quod vix pitissans usque eò gustaverat,
Clam Præsule utrem consulatum cupit.

Vesper erat; utri cantharum subdit; stupens
Tam modò liquorem hunc fluere lentû promtiùs
Ori propinquat. Lepida res, Catonibus
Risum ciere quæ facillimum queat.

Vini vice meri sorbet is oleum merum.
Reclamat, Hujus nil volo, vinum volo;
Spuitque despuirque, quicquid faucibus
Adhæsit imis, Hâs ut eluat, sibi

Utre rem

Utrem benevolum fortè nunc ratus fore,
 Qui tam feraci fonte coram Abercio,
 Summos coronans cantharos defluxerat,
 Illum revisit, dùmque epistomium emover,
 Defluere acerum sensit acidissimum.
 Nihil ausus ultra est. Dixit hoc tantùm sibi,
 " O male Trophimion, te fefellerunt tua
 " Sitis & cupido ; nec scaturigo hæc bona
 " Malos in usus venit abs Hero tuo.
 " Haud grande scelus est, clanculariis idem
 " Expetere promis, quando de penuaria
 " Efferre cella quid jubentur, at simul
 " Zythi potentioris, aut etiam meri
 " Salvere vasa poculo illi ipsi jubent.
 " Quàm velim ut aceto ritè guttur proluant !

*Juvenem Religiosum è clauastro fugientem
 Christus insequitur & reducit.*

Ex spec. exempl. distinct. 9. exempl. 159

Fuerat ab annis pæne tenerioribus
 Altus habitusque lautiùsculè domi
 Juvenis paternæ : lacte materno satur,
 Melioris avidus, Religione nobilem
 Domum subivit, idque plusculos Jugum
 Pertulerat annos, cùm niger hypochondria
 Turbayit humor ima tædio gravi,
 Seu panis attri, plusque quàm gregarii,
 Seu (quod vocemus ritè) noñisurgii,
 Seu quod frequentiore pulsu carneum
 Noctu diùque Tympanum agitandum foret,
 Inò quod (ut undà turbidà piscariet
 Lætatur hamiota) Dæmon quoopiam
 Pelliceret hamo, ut se foràs subduceret.

Stat igitur, in caresta stat Monasticum
 Abdere cucullum, clàmque, quà datur, fugam
 Primum

Primùm capeffit lentus ; ast ubi Juvenem
 Haud procul, & æquis advenire passibus
 Retrò intuetur (Christus erat ipsissimus,
 Sed Juvenis habitu & ore formississimi)
 Audítque longis evocantem sibilis.

“ Amice, síste paululùm comes ut tibi
 “ Jucundus addar, próque vehiculo siem,
 “ Si longè abituris. Has habenas non libet

Audire nostro Currui ; nec restitit,
 Nec placuit aliud ore responsi dare,
 Quàm anhelitum è pulmonibus creberrimum.
 Antè ire properat, properat & Christus sequi,
 Orisque clariore remoratur sono.

“ Morare, Juvenis, est mihi, quod te velim.
 Tantum moratur Juvenis, alveo in suo
 Quantum bicornis Rhenus, aut Rhodanus suo.
 Quin potius in diversa rapitur huc & huc,
 Ut insequentem fallat, aut lasset diu.

Sed Christus eadèm cursu eodem prosequens
 Iterat subinde, O Frater. Id prænominis,
 Quod exuisse cum cucullo se putat
 Fugitivus, haud plus excucullato placet,
 Quàm si latronem, vel balatronem vocet.

Tandem ergo proprio Christus ipsum nomine.

“ Frater Emerice (fortè fuit id nominis)
 “ Ne fuge ; facesse, si quis irruerit, metum.

Sese ut vocari sensit, agnosci ratus,
 Pauxillulùm hæsit. Quid tibi negotiū
 “ Mecum est ? amarus voce, vultu, dentibus,
 Et pæne pugno dixit. At contrà brevi
 Christus loquelâ O Juvenis, ecquò te fuga ?

Sed hic renidens. Et quid ad te ? tu tuas
 I, quò lubido te trahit ; sine me meas
 Vias inire, quisquis es. Fastidia
 Innumera, longa, gravia me è Claustro foràs
 Huc extulere. Numquid id refert tuâ ?

Tum Christus oculo persevero illum quens.

Verba

Verba illa verbis pupugit asperioribus.

- " Fastidiose Juvenis id meâ refert;
 " Magisque, quod non reris, id refert tuâ?
 " Pro te olim apertum lanceâ hoc latus viden',
 " Viden' hunc cruorem? (veste nudavit latus,
 " Et inde stillas effluentes) Huc cibos,
 " Huc alia quæ te nauseabundum creant,
 " Immerge; melle suaviora millies
 " Jurabis, & gaudebis expertus. Redit,
 (Repetente cœlum Juvene formosissimo)
 Post genua, grates, & preces Christo datas
 Emericus in se rediit; hinc & ad suos,
 Ad diriora quælibet alacerrimus.
 " Quàm faciliè in istud Lateris, istud Sanguinis
 " Ritè meditatam si ferenda immergimus
 " Et onera & opera, quæ Magistra præcipit
 " Religio, Pietas suadet, & Cœlum juvat,
 " Quàm faciliè dura emolliemus omnia!
 " Quæ mel vocamus, fel ea in experti vocent;
 " Utiminor & fruiminor (Expertis loquor)
 " Escâ hac lubentes & frequentes melleâ.

*Rodolphus primus ex familia Austriaca
 Imperator injurium adprimè tolerans,
 ab uxore Pistoris fumo & cinere asper-
 gitur, dum ejus foco assidet ignotus.*

Ex Cuspiniano in eiusdem vita.

UT rem perageret commodam vicinæ,
 Pistoris uxor ex amussi sedula,
 Sed similis ossa dura rodenti cani,
 Morosa, ringens, quodque gravius, maledica,
 Manè properatis ignibus furnum cale-
 Fecerat & inde proximâ prunas humo
 Cumularat omnes. Tum Rodolphus Austriæ
 Primum illud Astrum, solus è palatio

Iter

Iter hac inibat : nullus huic circumpedum ;
 Solâque satelles aderat Innocentia,
 Sola arma Bonitas ; nulla ei monilia,
 Acûve pictus balteus, vel Regii
 Honoris index ; vestium spernens erat
 Auro illitarum. Crederes gregarium
 Tibi obviare militem : sic & fuit
 Creditus, & istuc commodò haud equidem suo,
 Nisi quod voluptas leniit id incommodi.

Ut solitus hieme, sævus Aquilo compita
 Perambulabat, nec Rodolphum vel levi
 Suffulta villo chirotheca texerat.

Præ foribus igitur transmeans pistoriis,
 Ardere sub præfurnio prunas videt ;
 (Fors mulier introrsum fuit) ad illas adit,
 Et semicurvo poplite, nivoso manus
 Gelu rigentes admovet, fricat, fover.

Reversa Pistrix, conspiciens istud viri
 Ignoti, &, ut prodebat ensis, militem,
 Hunc oculo & ore, quo solebat, ferreo
 Impetiit, Ecquis officinam in hanc meam
 “ Te duxit animus ? an, ut soletis, improbam
 “ In prostituta hinc liba conjicias manum ?
 “ Bona verba, (reddit ille) ne sævi ; modò
 “ Jam me vigilibus reducem ab excubiis vides :
 “ Ut vile tegmen pectori, ut tergo sagum est
 “ Pertenuæ, eoque ut totus algeam, vides.
Mul. Video ; sed ignem hinc in tuo quæras foco,
 “ Abscede. *Rod.* At esto militi pauperculo
 “ Mitior. *Mul.* apage te. Tum Rodolphus in
 sinu

Vix fræna potis est risui compingere,
 Inde simulato jungit hæc suspirio.

“ O si supremis ille rebus qui præest
 “ Rodolphus, ut meremur, ad stipendia
 “ Solvenda pronior foret ! meo, ut jubes,
 “ Foco incubarem placidus. Hæc miserrima est
 “ Miseria,

« Miseria, dum qui Patriæ vitam ac opes
 « Per mille tela devovemus, unius
 « Post Martis infelicis aleam, domum
 « Repetimus inopes, ustulati brachia,
 « Aut semifracti tibias, Nè nescias;
 « Quando Haghenoam cinxit, & Colmarium,
 « Et alia latè sub jugum dedit oppida
 « Rodolphus, egi proximus, noctu diu
 « Aliis & aliis astiti obsidiis, neque
 « Me propior ipsi miles ullus affuit.
 Et has Rodolphus me redegit ad incitas,
 Pistrix apertas nacta maledicentiæ,
 Ut retur, aures, in Rodolphum, nescia
 Tam sibi propinquum, plaustra probrorum
 jacit,

Figmenta cuncta, quæ nec aufit impudens
 Vel comminisci Fama, nedum spargere.

Rodolphus animo tam sereno illa excipit,
 Quàm si hæc serenam conderet Panegyrim.

Pergebat etiam hic plura verbis eloqui,
 Quando malè grato molier ista tædio
 Illa audiendo, dexteram levat, & ait.

« I gloriose miles, atque istuc habe

« Quique mihi fumos venditas, fumum bibe.

Hoc fata, lympham jactat è gutturnio
 Super ipsa prunas: inde vukum Casaris
 Fumi atque cinerem nube densâ perpulit.
 Nec aliter ultus ille, quàm risu levi est.

Suique victor gloriosior abiit,

Quàm si è cruento sordidata prælio
 Referret ora & arma, fufis hostibus.

Idem Rodolphus Imperator solerter deprehendit vidulum mercatoris pecuniâ plenum, quem hospes negabat se accepisse servandum.

Ex Cuspiniano in eius vita.

Fuit & Rodolphus, si quis olim Cæsarum,
Solertis animi deprehendendis dolis.
Mercator unus aliquis è divenditis
Urbe Noribergâ mercibus corraferat
Vim nummum, & illos vidulo immerfos nigro
Serisq; firmos Hospiti commiserat,
Lupo bidentem. Hic conjugî æquè perfidæ
Mandat recondi in pandochæi occultius
Conclave; abierant pauculi vixdum dies,
Quando repetenti rem suam Hospes impius
Negare, pernegare commissam sibi,
Se devovere Cerbero ter centies,
Si vel tetigerit, si vel umbram viderit.

Alter precari, instare per Sacra omnia,
Divum minare vindices tandem manus.
Frustra iste Cacus, ista Cautes tunditur;
Nihil moveri; quin vicissim erumpere,
Ni se abstinerit, in minas. Id temporis,
Urbisq; Cæsar fors erat. Spem concipit
Mercator, illo vindice in nummos suos
Redire: in aulam tendit, ac rem Principi
Supplex, madensque lacrymis edisserit.

Et animum & aures commodat lenissimas
Rodolphus, ecquis vidulo illius color,
Scitatur, & quot tutus à seris foret,
Quàm latus, & quid hospitis, quove is loco?
O summe princeps, inquit ille, commodum
Perjurus Hospes, & mei prædo lucri
Hac est in aula. Noris illum hac tesserâ,

Galerus

Galerus illi croceus (ut Hebræi gerunt),

Thorax cyaneus, prasina tibialia.

Vulrum macellus est, & obstipus caput.

Jubet Rodolphus hunc latère tantulum.

Dat se inde solus in peristylum. Hic erant

Turba exterorum nobilis, quos (ut solent)

Per compita Hospes duxerat. Post his datas

Cæsar salutes illum adortus, Heus, ait,

“ O Bone, galerus quàm mihi ridet tuus?

“ Annon vicissim rideat meus tibi?

Nihil ausus iste Principi renitier.

Et verò lætus & hilaris dat, & accipit.

Regressus intrò Cæsar acciri imperat

Fidei probatæ civem, & ista fatus est.

“ Cui hunc galerum sustuli, nosti Hospitem,

“ Ut reor, & istâ restat etiamnum arêa

“ Ipsius ædes hinc adire te volo,

“ Et convenire conjugem, & dicta hæc dare,

“ Jam modò maritum in vincla compactû premi,

“ Et creditorum manibus in jus pertrahi,

“ Proinde petere, ut ipsa quàm mox vidulum,

“ Quem novit in conclave conditum, ac seris

“ Clausum duplicibus, destinet per te sibi,

“ Et hocce prode pileum, testem rei.

Hic jussa peragit : è lare uxor ocyûs,

Quem vult maritus vidulum, expromit lubens,

Defértque civis Cæsari ; Cæsar virum

Jam fòrs galero jactitantem se novo

Accersit. Et sic Hospes improbissime

“ Mortalium, audes hospitem tuum suo

“ Spoliare summum per nefas peculio?

“ Haud passus ipsum principem plura edere,

Egone, Cæsar ? dixit Impudentiâ

Ipsâmet impudentior) Tellus mihi

“ Dehiscat, Orcus ora pandat infima,

“ Si vel tetigerim, si vel umbram viderim.

Tum Cæsar ore placido, at elatâ manu,

U

“ Perjure,

« Perjure, viden' hunc? Vidulum ut vidit reus
Stupidior hæsit, quàm si hiantes abs æthere
Irâ trifulci fulminis tactus foret.

Mi Lector, annon jure vel meritissimo,
Inhospitalis Hospes ille pessimo
Dignus erat hospes esse corvorum gregi,
Ni sua Rodolphum summa semper lenitas
In mitiora traheret, hac lætum suâ
Rediisse Domino vidulum solertiâ ?

*Abbas Nathanael casâ in Eremitio suâ
voverat non abire ; Demon miris eum
modis exagitat ; noctu tandem specie
Pueri asinum ducentis. Quomodo de-
prehensus ?*

Ex Palladio in eius vita.

Abbas Nathanael vinculo se strinxerat,
Non æneo, non ferreo, aut adamantino,
Sed fune, cui se si quis innexum dedit,
Non ense, non bipenne, non & ascia
Sese expedire valeat : Is Votum fuit,
Quo se (quaternos parietes inter casâ
Exilis, & quam circuiret centies
Quadrante limax) continere voverat,
Nec abire, donec animus ipse è suo
Tandem dierum fessus exiret lare.

Et licet in artes mille se compegerit
Livoris igne tostus Orci Municeps,
Dimidio ut ungue limen hic transcenderet ;
Mille licet ignes mille aquarum vortices
(Quos Stygius ille Sycophanta finxerat)
Pessumdaturi hunc funditus visi forent,
Saltem evocaturi foras ; frustra omnia ;
Nil facere vitii potuit hæc domuncula,
Nil animus inconstantiz. Verùm en Puer

(Duo-

(Duodennis an decennis?) asinum panibus

Trahens onustum, noctis à crepusculo

Precantis aurem his perculit clamoribus.

« O bone Nathanael, & mihi & asino citus

« Fer opem. Nathanael audit, & Puerum ratus;

(Ita vox sonabat) januæ pandit suæ

Dimidium, & unde, quove, cujus gratiâ

Tam ferus, investigat. Hæc illi Puer

Rorans ocellos lacrymis. O Nathanael,

« Ego tui amici verna sum; panes veho

« Hujus propinquo: sed scelestâ istac viâ,

« Cùmque hoc asello animantium pigerrimo,

« Qui penitus omni cæspitat vestigio,

« Mini periturus videor, & quarum hoc fera;

« Nemo est, hyænis præda vel lupis fore.

« Obtestor; alto nè immoretur huic luto,

« Cui pæne ad aures mersus est, effer pedem,

« Mecumq; lapsum surrige. Hic saxum & sacrum

Inter, Nathanael hæret incertissimus,

Votumne, an asinum servet? instinctus tamen,

Ut reor, ab Orco consui technas sibi,

Hæc verba promit. Audi, Agaso, audi Puer,

« Quisquis es, ab annis plus tricenis hic steti,

« Plus & tricenis stabo, si Superis placet:

« Sed & fides me certa, certa spes habet,

« Quod nox nemusque sint licet densissima,

« Licet ferarum plena, si Superis placet,

« Nec asino hyænæ, nec tibi ingruent lupæ;

« Ibisque, quò stat ire, si Superis placet,

« Vale, valere quâ potes. Dixit, forem

Obdidit, humoque genua vix affixerat,

Superos precatus, nil ut infausi irruat,

Cùm rugientum exaudit onagrorum sonos,

Et se fugâ repentè præcipitantium;

Nempe Puer, Asinus, cùmque clitellis Ceres

Ipsa, tot Averni contubernales erant.

Hos spes fefellit hinc sua, Abbatem casâ

Suâ movere ; hinc rugientium fuga.

Sed Nathanaeli plausus, & grates Deo.

“ Quicumque facile credis, & facile petis.

“ Nisi credidissent Teucro Equo, salvi forent.

“ Abbas Asello haud credidit, salvus fuit.

*Pauper in Hungaria piscator hospitio
excipiens Religiosos D. Dominici duos
à divitibus neglectos, insigne à Deo
munus accipit.*

Ex vita D. Dominici in Brevio.

Pannoniæ in oris, è colonis ditibus
Pagus erat ingens. Fortè necdum cogniti
Duos Dominici de Grege illac contigit
Meare : fessos oppidò viæ labor,
Inedia pridiana languentes fame,
Dies jam anhelò sole plena marcidos
Reddiderat ; hinc & ad sepulcretum super
Sedere saxo libuit Ædi proximo.

Lux celebris, inter annuas, illic erat,
Erâque cœlo missa sacra Victimâ ;
Effluere plebes omnis è templo domum,
Hos intueri, sed salutis nil dare,
Nedum evocare reficiendos prandio.

Piscator ære tenuis, & cui suus
Vix hamus, unde victitet cum conjuge,
Et prole multâ, sufficit, solus virum
Miseretur : invitasset, ast inanias
Nihil esse præter conscius domi, filet
Aditque mæstus, hisque compellat Suam.
“ Simona, templum propter assident viri,
“ Queis vestis intus candet, externè nigra est,
“ At ore Pietas tota toto promicat.
“ Nemo tamen unus, nec Dynasta, aut villicus,
“ Cui mille stabulo sunt oves, hos in sua

“ Accivit.

« Accivit. O si tenuiusculum hâc foret,
 « Unde recreemus languidos, obsonium ?
 « Quàm vereor ultra abire nè impransis opus !
 « Nil tibi, Simona, est ? Nil, ait, præter milii,
 « Quantum hæc patella, quam vides, fert perparû,
 « Et gobiorum paria credo paucula.
 « Sed tuipse videfis, in crumena num tua
 « Fòrs treffis aliquis dormiat, te nescio ?
 Capite Maritus abnuens hæc reddidit.
 « Nimis hanc ab imo verti & everti, die
 « Hesternâ, egeno nummum ut exiguum darem.
 « Tamen. Hæc profatus mergit intrò dexteram,
 Et inde binos, spémque præter, egerit
 Nummos. Abi, Simona, abi velocior,
 « Quàm fiet in undis, gobio viso, lupus.
 « Coeme Falerni, ac Cereris hinc quantum satis.
 « Reversa properè frige milium ac gobios ;
 « Tripodémque mappâ sterne, sed non sordidâ.
 « Abeo vocatum, & ductum in hoc convivii,
 « Quod abs Inopibus factum Inopibus auguror,
 « Rege Superiorum dante, nobis profore.

Is genua flexos repperit, globos sacros
 Inter sepulcra volvere ac revolvere,
 Novam Dominici machinam, arietes novos,
 Ad dissipandum robur Inferni Jovis,
 Et ad eruendas è Chao & flammis pias
 Hîc expiantibus animas, funes novos,
 Uncósque validos. Lætus inducit domum,
 tibi mox Simona, quâ nihil cordatius,
 Nihil in egenos hospites effusus,
 Supplex rogatos & sibi & mensæ Bene
 Dicere, prehenso brachiis, accumbere ;
 Jubet, Marito pauculis rogat his famem
 Abigere, paupertina quæ tribuit manus.

Nec diu morata, quin utrique, faginum
 Compleat Iaccho cantharum ; vult ebibi
 Ad usque stillas ultimas, sitim ut arceant

Perendinum ultra ; nec vir ipse partibus
 Rogando, quin & imperando deest suis,
 Donec reſecti luculentos Hoſpites
 Egere grates, & ſimul Cœlo preces,
 His ut referret. Retulit extemplò Deus,
 Retulit a bundè, vixque dum extulerant pedem,
 Quando in crumenam condidit rursus manum
 Piſcator, agitans aliud ; En nummi duo
 Ipius invadunt volam, & preſendi volunt.
 « Viden' ô Simona ? dixit, & fuſiſſimas
 Cecinit benefico cum Suâ laudes Deo.

Hinc quæ neceſſe comparare ſuis fuit,
 Uterque præſto comparat. Verùm & die
 Simona voluit altero experiri,
 An fortè eodem deliterent alveo
 Valore eodem concolores gobii ?

Igitur mariti jaſtat in maſſupium
 Rete digitorum. Caſſius haud jaſtus fuit ;
 Succlamat, Ehodum mi vir, en duo alteri
 « Nummi colore, & pondere, & pretio pares,

Diu id diebus poſteris peculium
 Reperere, donec parturire hos gobios
 Crumena ſterili ventræ tandem deſiit,
 Hique locupletem, réque opimâ ſplendidam
 Vixere vitam. Quisquis alto ab æthere
 « Illuſtre Cornucopiæ ejusdemmodi
 « In ſe profundi exoptat, è tenui ſuo
 « Profundat æquè, quâ poteſt, peculio.

*S. Ubalduſ Eugubinuſ Episcopuſ Civeſ
 ſuoa inter ſe depraliantea bello aſtu
 compeſcuiſ, & ut cum armia odia de-
 ponerent, impulit.*

Ex cius vita apud Surium menſe Maio.

U Baldus ortu nobiliſ, Sapientiâ
 Nobilior, & quâ plurimo jure anteit,

Virtute

Virtute nobilissimus, multâ prece
 Ad celsiores evocatus infulas
 Bis fuerat, & bis in latébras & fugam
 Se dederat, ac dedisset obstinatiùs ;
 Sed pontificias destinante olli minas
 Româ, reduci passus est, atque omnibus,
 Summis & imis venit optatissimus,
 Hinc Eugubinæ subditus demum mitræ.
 Eugubium in Umbris oppidum est sat splendidû,
 Sed quæ maligna tunc erat fors Italis,
 Dissidia in urbes involarant grandia,
 Ipsûmque luctus sensit Eugubium suos ?
 Nec Ubaldus ullas offici curas sui
 Deferuit, animos Civium ut divelleret
 Ab luctuosa præliandi insania.

Fors dum precando supplices cœlo manus
 Tendit, & ad aras pronus, iras Cœlitum
 Delenit, en rebellibus plebs undique
 Armata telis ingruit, stipat forum,
 Certamen acre cæde multâ cooritur.

Mora nulla Præsul adproperat, & hos & hos
 Adortus obtestatur, insuper sacrum
 Fulmen minatur, ni arma ponant : scilicet
 Auditur ; aures clamor oppilaverat,
 Oculos & animos ira ; spicula interim,
 Densâque cadentum corpora tumultum struunt.
 Utrumque vulgus inter. Ut tantas preces
 Abs se & minacem dexteram frustra jaci
 Is videt, inexpectatus in medios abit,
 Subitôque lapsus in cadaverum struem,
 Ac si vel ense aut lanceâ cæsus foret,
 Immotus hæret, mortuo simillimus,
 Solum (occubantes ut solent) motans pedem.

Horror propinquos occupat, dein cæteros,
 Heu Præsul, heu occubuit, hoc ingentibus
 Utrumque latè personat ululatus.

Tum se professi parricidii reos,

Tantique parricidii, discordiam,
Et odia & enses execrantur impios.

Hæc audit, & præ gaudii insultu, sibi
Vix temperare sit potis, quin ilicò
Exiliat; aliquid sustinet tamen moræ,
Donec in amica sensit iri fœdera.

Tum lentiùs se furrigens, velut à nece
Redivivus, Agite, vivo, ait, Cives mei,
Vivo, annuente sic Deo, nè in mutua
Desæviatis viscera, ast concordibus
Studiis, in almæ Pacis ineatis sinum.

Dixerat, & habitas post Deo grates, ruunt
In genua Cives, Præfuli obstringunt fidem,
Pérque alta jurant omnia, deinceps manus
Adeò cruentis abstinere tumultibus.

Ter mille, quin & ampliùs, viris suâ
Hæc morte vitam peperit & concordiam.

Potuitne mortem fingere opportuniùs?

*Idem S. Ubaldus fabrum murarium, qui
per summam impudentiam, in scro-
bem calce liquefactâ plenam ipsum
deturbarat, bellâ iidem pœnâ mul-
tavit.*

Ex eadem vita.

Fæcunda, amæna, vitibùsque confixa
Genus omne raris, quas diu solertiùs
Sibi excolendas Præfules curaverant,
Vinea erat, Eugubina propter mænia.

Evénit, hæc collapsa cæmentariis
Reparare jussis, atque molientibus
Nescio quid, unde vineam pessum-datum
Parebat iri, aut gravia subituram mala,
Ubaldus illò ingressus, ut nè pergerent
Vetuit amicâ, & quæ deceret Præfulem,

Comi

Comi loquelâ. Verùm & adventans sub hæc
Operis redemptor Architecton, vir ferus
Et cui nec ullus Superùm & Inferùm erat
timor,

Hæc monita pendens nihili, Ubaldo non bona
Oggerere verba cæpit, & partes sui
Muneris ut accuraret, alienas nihil;
Sed & nefando se induit piaculo.

Vicina utrique calx erat, jacta in scrobem
Superque fufis huc aquis jam liquida.

Nihil verentem minùs in hanc Antistitem
Vehemente cubito impellit. Æquius hic ferens,
Quàm si in decentem mergeretur culcitam,
Nec in sacrilegum vel minas vel aspera
Dicta jaculatus, ut valet, membra emover,
Tandémque post luctamen è thalamo hoc foràs
Emergit, ore candidatus & togâ.

« Risus alieno casui sæpe est comes.
Risere quotquot obvii non agnito
Fuere; frenduere, quotquot agnito;
Domum deinde tacitus, ac vota in pia
Fertur, nocenti hanc redditurus gratiam.

Immane facinus execrata Civitas
In vincla compingit virum, exilio parat
Multare, (quod iustissimum) æquari solo
Decernit ædes, & bona in fiscum trahi.

At Ubaldo animo leniora destinans,
Acerbiora simulat, atque hominem, sibi
Vindex futurus ipse, raptari imperat.
Astante turbâ pro Tribunali reum.

« Affatur, In quod te tua invexit malum

« Nequitia, cernis? In me ut intuleris manum

« Et eo, sepultum in calce, probro affeceris,

« Quo nullus unquam Præsulem? pœnas dabis,

« Quas nemo Phalaris, nemo Busris suo.

« Ab hoste quondam sumus infensissimus;

« Id sempiterna ut Fama narret posteris,

“ Faxo & repente faxo. Suspensi omnibus
 Stant animi ; at hujus noxiæ auctori jacet
 Suus. Tremore quassus in humum corruit,
 Rivi perennis more fundit lacrymas,
 Nil deprecatur supplicî, veniam tamen,
 Si quæ supersit crimini tanto, rogat.

Sed enim tribunal & severos deferens
 Antistes oculos, sit jacenti proximus,
 Stare jubet, atque hortatus ut sese osculo
 Donet, reciprocum mox dedit blandissimè,
 “ Tibi hoc & alia scelera condonet Deus,
 (Ait osculando) impunis ad tuos redi,
 “ Et quod beatum sit tibi, melior redi.

Si demis illud osculum Judæ datum,
 Suavius ab Astris conditis nullum, ut reor,
 Istoc Ubaldi suavio Orbis viderat.
 Id sempiterna Fama narra posteris.

*Thomas Morus in carcerem conjectus,
 quod Regis voluntati obsecundare nol-
 let, divortium ejus & alia probando
 à variis frustra sollicitatus ut parèret,
 nobilem inter alios Aulicnm sibi impor-
 tunum lepidè cepit.*

Ex eius vita per Stapletonum.

Sui tenacem jure propositi virum
 Si regio vidit ulla, vidit Anglia,
 Certum ante lapsas orbitas Decembrium,
 Dum Morus, ille sæculi splendor sui,
 Vtitas Bolenæ nil probaret nuptias,
 Aliâque Regis placita, foedi carceris
 Damnatur, opibus exuitur, honoribus
 Nudatur. Illum, mole dum staret suâ
 Inviçtus Heros, plûsque quàm Marpesia
 Cautes ab undis impetita grandibus,

Adiêre

Adiêre amici, & non amici; lacrymas,
 Preces amici; non amici iurgia,
 Minas, timores intulêre, ut Regia
 In iussa pedibus irer, ac sententiâ,
 Regi supremis illud in votis erat.

Sed terrefacere nullus Optimatum,
 Nullus movere Præfulum validus fuit,
 Et ipsa conjux flectere minimo minus.
 Tantus premebat conscientiz metus
 Lædendæ, & horror provocandi Numinis.

At præter istum ventitantium gregem,
 Et animum & aures affatim obtundentium,
 Fuit, unde Moro quispiam, nec id volens,
 Risum cieret. Regiæ auceps gratiæ
 Aulicus, & inter ille primores viros,
 Regi ut fidelem navet operam, intrò subit,
 Ubi Morus ipsâ turre carcerariâ
 Solidior ac constantior, vel se Deo
 Et sua suosque devover, vel literas,
 (Ubi color alius desit ater,) & metra
 Carbone pingit, & rei seriem suæ.

Cum pharetra acutis spiculis densissima
 Quæ suada, plusquam Tulliana scilicet,
 Cuderat, & ore promptior, quàm cautior,
 Ingreditur, utque in funebri luctu solet
 Errari, is, eccui Morus altaret loco,
 Ignarus, oculis affatur ambiguo virum.

“ Salvere Superi te velint, More optime.
 Morus reponit, Et vicissim te velint.

Aul. Quàm me misertum est, More mi, dudum tui

“ Adeò, diùque squallidi, invisi, & graves

“ Tolerantis umbras, quòdque similibus tui est,

“ Tibique gravius, pœnitendam infamiam,

“ Namque ea vagatur Fama, te delirio,

“ Et mente cœspitante collabascere

“ Sensim, & per orbis ora latè effunditur,

“ Næ morus ipsi sit sibi cognominis.

Agglome-

Agglomerat aliis alia bellus Tullius,
 Identidémque (More, ne esto pertinax)
 Geminat ad usque nauseam septemPLICEM,
 Subinde stomacho dura ructante excreat;
 Subinde precibus mollior, mulcet, premit
 Placidè rogando, & farcit hæc, versu velut
 Intercalari, More, ne esto pertinax.

Tum pleniore hos promit è bucca sonos
 « Turpe est Senator pertinax, turpissimum
 « Princeps Senatûs, qui fuisti & nunc fores,
 « Ni vetere mulâ pervicacior fores.
 « Omni in Senatu, More, solus desipit,
 « Qui sapere solus autumat. Dii boni:
 « Tunc cerebelli caudicem antehabes tui
 « Tot Anglicanæ Curiaë excelsis Cedris,
 « Seu quos videre est infulis clarissimos,
 « Seu quos vetustis eminere stemmatis,
 « Seu quos scientes Juris & recti & pii ?

Cum diu per atrii carceris gurgustium
 Rimatus omnes Eloquentiæ sinus,
 Fastidiosè funderet longos logos,
 Siluerat, ac si hic parieti pugnum inderet,
 Seseque solitâ sepserat constantiâ
 Morus, sagaci mente tamen adverterat
 Hunc, suasionis inter ampullas suæ,
 Nil Nuptiarum, nilque Primatûs sacri
 Meminisse, quorum gratiâ fuerat datus
 In vincla; solùm id, More ne esto pertinax.

Quare aut jocandi cupidus, aut sese volens
 Nil profuturis expedire retibus,
 Quæ suasor importunus incassum jacerit,
 Hæc dicta reddit ore leniter gravi.

Mi Domine, liceat id quod est, verbo eloqui,
 « Delirus, ut ais, dicar, & cognominis
 « Mihi Morus esse; nil moror; semper equidem,
 « Superos ut omnes testor, ita longissimè
 « Gentium, & ab omni pertinacia steti

« Liber, paratus consilia mea subdere
 « Consulibus imis infimi subsellii.
 « Si ratio nutu vel juberet unico.
 « Id tibi probatum nunc volo. Rebus meis
 « Animo agitatis rite, quidquid senserim
 « Usque huc, haberi & esse nolo pertinax.

Hoc expetebat Aulicus Cleopatricâ
 Plus dape, nec ultrâ sciscitatus verbulum,
 (Ut calida ferri frustra, simul incanduit,
 Forcipibus avidis raptat è foco faber)
 Sic verba labris nata vix primoribus
 Agilis prehensat, & brevi optato vale,
 Præproperus Aulam repetit, & toto halitu,
 Totisque, quas inibat ad Regem, viis
 Io triumphæ, io triumphæ, concinit.

Rex nihil avidius hausit, & nil pronius
 Credidit. Id usu cernimus creberrimo,
 « Facile, quod optas, credis. Hoc tamen ratum
 Ut sit, nec ullâ Morus aliorum viâ
 Divortat, Agedum, Rex ait, adi carcerem,
 « Moroque verbis gratulabundus meis
 « Meliora tandem nunc capeffenti, amplius
 « Dic aliquid esse, quod velim. Volo ut sui,
 « Quem pervicacem & obstinatum mordicus
 « Tot ille menses prodidit, animi modò
 « Sapientioris indicem scripto velit
 « Firmare, magnum initurus à me gratiam.

Nihil moratus, cum beato hoc nuntio
 Morum revisit Aulicus, nihil ambigens,
 Quin res peracta jam sit, & turris fores
 Vixdum fatelles panderat, cum incumbere
 Clamore magno capit in Mori caput.

« O More, felix quam tibi modò nuntius
 « Adsum : redintegrata Regis gratia est.

Mor. Ain' tu? & unde? quove in hanc rem
 supplice?

Aul. Adiu atque retuli, ut Regis in nuzum, tua
 « Jam

« Jam propius ire consilia juratus es.

Mor. Adieris, ac retuleris istud nuntii.

« Ipsique Regi? Rem peregisti malam.

Aul. Quidni retulerim, quod fore acceptissimum.

« Haud dubius essem, nec minus, quàm sidera

« Errare cœlo certus es, pisces mari?

Mor. At melius intellecta oportuit, priùs

« Male instruendo quàm referres Principi.

Aul. Quasi verò non diserta verba emiseric

« Aptasse mentem Regiæ menti tuam.

Mor. Me (cujus ergò stringor hisce vinculis)

Abiisse de sententia, dixin' tibi?

Aul. Dixisti, tuamque testor & Superùm fidem.

Mor. Mutasse dixi, fateor, ast aliam à tua;

« Nisi me repentè deserens, & avolans

« Præcipite cursu, repetiisses curiam,

« Exaudiisses, ecqua me mutatio

« Voluerat aliò, quàm volebas, tendere.

Aul. Quid ergo demum consili, aut negotii

« Mutasse te tricarls? Edicid palam.

Sic ille Moro, Morus illi, dixerant.

Asta his benevole Lector, & decempedam

Compone, namq; operæ mihi erit opus hîc tuæ,

Ut metiaris quippiam, cùm videris,

Quam lepidus avido Morus huic causam dedit,

Eccur videri & esse nolit pertinax.

Mor. Scis Domine, totos quos in aula plurimos

« Devotus annos Regis obsequio dedi,

« Scis, inquam, ut omni, quo viri sumus, pilo

« Attonsa barba fuerit, & mentum mihi,

« Ut saxa, glabrum, ceu solent, quos Curia

« Habet Anglicana. Nunc vides, ex quo moror

« In hac olente Regia, quàm excreverit

« Sesquipede toto hæc silva, deformis licet,

« Impexa & hirta. Hîc fixa me sententia

« Diu tenuerat, quando supplicium ultimum

« Subiturus irem, more vestro hancradere,

« Unus

« Unus ut & idem, qui fui, cùm splendidum
 « Me vidit Aula, cerneret. Sed sanior
 « In me alia ratio se appulit : Nempe ut caput
 « Lubente ferro demetendum id temporis
 « Barba comitetur, opto, si superis placet,
 « Eadèmq; conjux sit fidelis vertici,
 « Cùm simul in altum elata pontem, inde audiente,
 « Hæc barba Mori est, hoc caput. Scopus hic
 « meæ,

« Et vera summa mentis est; quò si malè
 Collineasse te vides, tu videris.

Ita Morus. Admetire quo, lubet, pede
 O Lector, ecquâ nare, quo naso Aulicus
 Hincieris ? Istuc meruit Importunitas
 Malesuada, se ipse ut falleret, bilem suo
 Regi crearet, & volupe aliquod Reo,
 At teste cœlo, nullius noxx Reo.

*Hæreticus Catholici conviva, dum hunc fal-
 lere vult, misere fallitur.*

Ex Greg. Tmon. 2. lib. mirac. c. 8.

V Ir execrandi virus Arii hanferat,
 Conjuge Catholicâ, eâq; constantissimâ,
 Ut verò fuerint Religione dispares,
 Sociale tamen hos vinculum habebat cætera;
 Hinc sibi vicissim cuncta sat lubentibus
 Animis gerebant. Contigit, crepuscula
 Dum prima veherent noctis umbras, hospitem
 His advenire. Mulier, ac si Cœlitum
 Sese aliquis intulisset, hilari pectore
 Manibûsque plausus, sed modestos edere,
 Namque Orthodoxus & sacerdos hic erat;
 Tunc ore leni cæpit affari virum.

« Marite, nunc, si placet, fas sit tuo,
 « Ut Religionis hunc meæ Mystam die hac

« Excipere

“ Excipere valeat cæna lautiuscula.

Annuerè voto nil Maritus distulit.

Illa in culinam propera vix mandaverat

Solito apparari supidiora fercula,

En tibi sacerdos alter hospes, sed viro

Concolor, eâdem sædus impetigine,

Quâ Pestis Ariana Graios perdidit.

Vir totus exilire lætitiâ pari,

Et hæcce voces conjugii depromere.

“ O Agatha, quæ fors nunc beavit nos bona,

“ Ut tibi mihiqûe Myftha venerit suus ?

“ Age verò, famulis impera, eveftigio

“ Ut, illa præter quæ coquenda jufferis,

“ Bellam è farina, & lacte & ovis instruant

“ Nobis placentam, gaudii tanti indicem.

“ Et porro in hortum Sacrificio meo comes

“ Dum pergo, quæ fors adlubescet, cum tuo

“ Hic verba mifce. Dixit, & sub pergula

Residens in aures infufurravit Suo.

Vin', Domine, lepidam fabricemur hâc ftrophâ,

“ Quâ noster hospes, vester hofis, quem vides,

“ Jejunus hinc faceffat, ut se intrò tulit,

“ Rifumque nobis pariat, & folis dapes ?

“ Si tibi lubido eft, quæ mihi, ludos modò

“ Huncce faciemus; nempe id expertus, probè,

“ Calles, ciborum, veftira queis manus bene

“ Dixerit, ut ifti ne vel atomum fumere

“ Aufint, faméque difperire mavelint.

“ Tu cocta quàm mox fercula in menfam dabit

“ Minifter, illuc dexteram attollens prior,

“ Memineris hæc fignare folemni modo,

“ Quem Arius auctor dogmatis fanctiffimi

“ Reliquit Orbi. Hoc, in fit alter, proniùs,

“ Quàm velle poffis, faxo. Sic concorditer

“ Se fe inter, ipfi congruunt dolo malo.

Sua quemque fedes; dextra Cacodoxos habet,
Sed Orthodoxos læva; fic difcumbitur.

Primum

Primum itaq Davus ingerit missum, haud mora
Arii sacerdos Nomen Æterni Patris
Implorat, inde Filii, inde Spiritus
Sancti, at minorum Patre; mox captat cibum
Avidius, ac si triduum venter foret
Inanitate plenus & rabidus fame.
Neque vir suarum partium stat intmemor.

Quid fuerit escæ, nescio. Id tamen scio;
Contaminatam voce detestabili
Catholicus horret tangere, horret Hospita,
Sed vocem & iram tenuit hæc pauxillulum.
Verùm ubi secundum ferculum blasphemiam
Temerari eadem vidit, imò & tertium,
Ac ita se inanem restitare cum Suo,
Cujus vicem dolebat, ac injuriam,
Dictis Maritum acerbioribus ferit;
Sed hic cachinnos reddit, & amaros sales.

Placenta tandem, jussa curiosius
Condi à Marito, fervida è larragine,
Disco deganti fertur, & mensâ prius
Quàm flet, iterata verba blasphemâ prece
Cacodoxus infert, jactat intrò cochlear,
Hauritque quod in os, & palati fornicem
Immergit altum. O summe Superiorum, ut manû
Ultricem in hostes Orthodoxæ citus
Jacularis! ardet lingua, stomachus, ilia,
Ceui valida ferri lamina candentis foret
Ingressa fauces; emoritur oculos rotans,
Mixtumque bombis spiritum vehementibus
Ore miserandus expuit. Sic IMPII
(Sacrae ut profantur luculenter Literæ)
PERIIT MEMORIA CUM SONO. Sed
tristia

Hilaribus abstergamus. Illico perfidam
Maritus execratur Arii fidem,
TRIADem Que protestatur æqualem omnia.
Hinc socia thalami, delibuta gaudio

Majore,

Majore, quàm si regiâ illum cyclade
 Cernat operiri, quas decebat, gratiis
 Christo solutis impigrè bonum Hospitem
 Lautiùs habendi cupida, confestim novo
 Igne ut culina ferveat, mandat coquo,
 Ipsâque placentâ donat infauistâ canes,
 Missûsque reliquos, dextra quos infecerat
 Hæretica, pinguem jactat elcam felibus.

*B. Joannes Columbinus Ordinis Jesuatorum
 fundator, unde ad meliora conversus, &
 nomen id adeptus?*

Ex eius vita.

UT Jesuatos Jesuitæ laudibus
 Cumulemus, æquum est. Vivimus cogno-
 mine,

Habitûque pæne concolores; quod mage est,
 Utrosque peperit in otio lectus liber.

Loiola nostri Dux & Auctor Ordinis
 Lecto jacebat saucius; hic ut otium,
 Vulnûsque falleret, Amadeorum libros
 Expetiit, aut Charybdin ejusdem maris,

• Quibus heu Juventus & senectus in malum
 Malecauta numero penitus innumero ruit.

Bona Sors abesse hos voluit, & pium dari,
 Quod erat volumen obvium. Hoc Ignatius
 • Dum volvit, ac revolvit, hausit igneum
 Sux salutis, & suorum exordium.

Et idem, & unus hic Columbino fuit

Melioris ortus semitæ. Multum diem

Aut illigaret grandibus plagis apros,

Valles per imas insecutus, & juga;

Aut equum agitarat inquietis saltibus,

Queis edocentur varia desultorii;

Aut ventilatâ cum sodalibus pilâ

Impransus

Impransus irritarat impensè famem.

Nondum hora cœnam tulerat in triclinium.

Non in culinam, cùm regressus, impete

Violentus, ira in conjugem succenditur.

« Ecquæ ista vobis est mora? ecqua tarditas?

« Ut video, nihil hîc video, quod perimat famem,

« Quæ me ipsa perimit. Provida ut conjux erat,

Et solita blandis hunc linire oculis,

« Bona verba, mi vir, inquit, haud dum se suis

« Sol mersit undis, nil crepusculi vides.

« Et alibi mensam te aucupaturum ratæ,

« Nihil apparare hîc libuit unicæ mihi.

« Sed patere, ut auctor sim tibi, dum fercula

« Struuntur, istunc, quem librum dextrâ gero,

« Perstringere oculo nè graveris vel levi,

« Flores vocamus gesta Divorum inclyta.

Lentâprehendit hæc Columbinus manu,

Libâtque lentiore, tandêmque abjicit.

« Haud ista similes labra lactucas amant.

Verùm ut reprendat, curiositas jubet.

Tum folia volvens, sorte faustâ repperit

Vitam Mariæ (agnomen Ægyptus dedit).

Sensimque lætando se affatur stupens,

Ut multa fecit ac tulit! ut ardoribus

Adusta primùm Veneris, intra fornices

Juvenibus æquè quàm viris incendia

Cumulavit! ut plus Magdali, plus Thaide

Fœdavit animos, atque demum ut incola

Profundæ eremi facta, nota nemini,

Ut alsit! ut sudavit! ut quater decem

Et amplius jejuna lustra perstitit,

Vix hila mandens herbularum paucula!

Sic lætione capitur, ut cœnæ immemor,

Ac pæne vellicatus aure, plus vice

Triplici vocantem conjugem non audiat;

Ut inter escas, inter & somnos nihil

Volutet aliud, quàm Mariam istam sequi.

« O fructuosè in otio lectus liber !
 Tum sævus in se, in pauperes mitissimus
 Ut illicò alter à Columbino exitit !
 Fuit, ut jacentem in compito horrendum leprâ
 Virum suaviatus, humeris tolleret
 Domum, & lavaret, inque thalamum conjugis
 (Nam lectus ipsi sola tellus) commodum
 Juberet indormiscere. Ipsa nescia,
 Eò ut subivit, artubus cohorruit
 Totis ; sed animos reddidit fragrans odor
 Cubile torum permeans. Bellaria,
 Ægri fovendi gratiâ, coëmerat
 Maritus, & huic deferebat in torum ;
 At præter ipsa toralia nihil hic fuit.
 Nam qui jacuerat æger, is JESUS fuit,
 Et evolarat. Nempe sapius suos,
 Queis in leprosos mens benigna effulserat,
 Hac Christus arte ludit, ac operis pii
 Egregia merces hospes ipsemet fuit.

Fata ubi suprema sustulère conjugem,
 Videns in omnes se Columbinus modos
 Sibi demerendi Cœlites convertere,
 Sacramque cæpit familiam molirier.

Sed unde nomen Jesuatis huic datum ?
 Amore JESU raptus ingenti, suis,
 Quos animus idem, vestis eadem junxerat,
 Assiduum IESU nomen & domi & foris
 Ore resonare docuit. Hinc tenelluli
 Etiam puelli Jesuatos dicere
 Cæpere primi, dùmque poscerent stipem,
 Illi parentum his admonere vocibus,
 « Da Jesuatis Mater optimam stipem.

Dum lusitarent turbine, aut arundini
 Longæ inequitarant, Jesuatis obviis,
 Inclamitare repenti colludentibus,
 « En Jesuati, en Jesuati : pileo
 « Nudate capita, supplicésque poscite

« Vobis.

« Vobis ut adprecentur, & dicant bene.

Exinde factum, ut Summus infantilia
Urbanus istæc Pontifex oracula,
Noménque Sacro comprobarit calculo.

« Quàm bene profecta laus ab ore infantium
est !

*Paphnutius eremita sanctissimus Deum
curiosius tertium interrogat, An ullus
sibi sit uspiam sanctitate par ?*

Ex historia Lausiaca. c. 63.

PHœnix eremi, & sæculi quondam sui,

Ter curiosus, ter Deum Paphnutius
Rogasse fertur, an sibi par quispiam
Virtute, meritis, ac sibi inedia foret ?

Ter Deuseundem (fors ut altum plusculo
Deprimeret, fors ut & complurium,
Quos sæcularis, ut vocant, vita occupat,
Frigeret animos) audiit, & exaudiit,
Et abs Olympo destinavit alitem
Rei expetitæ certiore his reddere.

« Si te hæc lubido curiosa vellicat,

« Paphnuti, ad urbem tende, quam Macedo sibi

« Rex voluit olim dicier cognominem,

« Et tympanistæ, qui subinde fistulâ,

« Subinde cives tympano in choreas suo

« Compellit indefessus, illic inveni,

« Scitare quid agat, unde se Deo probet,

« Vivâtque vitæ haud in parem vitam tuæ ?

Obstupuit hocce nuntio Paphnutius,
Et subitus in iter, ac in urbem provolat.

Fortè ostiatim Tympanista lusitans
In angiportu steterat, & vulgum sibi
Circùm affluentem distinebat tympano,
Ut se pusillâ quisque donarent stipe.

Hunc

Hunc, ubi choreæ & cantibus finem dedit,
Secretum ab omni teste sic affatus est,

“ Bone Tympanotriba, te & tuam adjuro fidē,
“ Fare unde tantus, tamque cognitus Deo,
“ Et amatus, illò culminis perveneris,
“ Nunc tibi ut eremus ulla par habeat nihil ?

Ingratus aures iste sermo vellicat,
Mutescit, aut in tympani pulsum redit,
Simulatus harum nil sibi laudum dari
Jure, sed in ipsum errore derivarier,
Donec iteratis precibus ista reddidit.

“ Quisquis es eremi cultor, ut vestis probat,
“ A te seorsum sentio longissimē,

“ Qui scelere denso millies cœlum mihi
“ Intamis hostem feci inexorabilem,

“ Qui prædo nemora, qui vias obsederim,
“ Et has & illa cœdium compleverim.

“ Fateor; mulierum, virginūmve, quas furor
“ Commanipulorum in avia trahebat loca,

“ Frequens pudorem salvum & incolumem dedi
“ In tuta duētis. Ast ubi huc, prædonibus

“ Valere jussis, noxias fletu meas

“ Tersurus, illinc me tuli, ut corraderem

“ Stipem; hanc egenis prorsus omnem effundere

“ Amore Divum hîc satago; sic & lusito,

“ Sic è lucello victito. Paphnutius

Rebente minio pictior totus silet,
Animoque soli clamat, Iste tympanum

“ Tundens bacillis, ore fistulam terens

“ Par mihi sit? Abiit & seipso jam minor.

Hiems obierat tertia, æstas tertia,

Cùm eadem cupido adrepat in animum seni
Rescire, an alius uspiam tandem queat

Par esse? Neque diu mentis incertus fletit,
Sed suo ab Achate, nominis magni virum,

Quem Protocomitem nuncupabat Regia,
Visere jubetur, & quod optat, discere.

Adit

Adit ergo, cùm pransurus hic Saliaribus
Subiret aulam dapibus instructissimam
Splendidus, & unà gratiosa, & còmtula
Vxor mariti cingeret latus sui.

Hi se inter, ac si frater & soror forent,
Plus quinque lustris, nemine hujus conscio,
Intaminati vixerant; ut cætera
Præteream, ab ipsis clam geri sueta optimè,
Superis at unis cognita. Hæc silentio
Sanctè rogato, Nobilis Paphnutio
A mensa in aurem retulit, omnem ultra modum
Stupenti, ut inter hanc voluptatum struem
Ignota virtus tanta delitesceret.

“ Siccine cum eremis ac eremorum incolis
“ Certare Nobilitas potest? Equidem potest,
“ Potuitque Tympanista, poterit Institor,

Excisa veluti fraxinus, ni stirpitus
Totam securim immerferis, repullulat;
Sic & senili in capite Curiositas

Anno revixit altero. Etiam tertiùm
Divina Conniventia id Paphnutio
Indulfit, & idem sciscitanti crebriùs,
Eccui virorum, tanta post certamina
A se inita diu, noctùque cum fame ac siti,
Frigore, calore, conferendus fortè sit,
Respondit, Astat foribus etiamnum tuis

“ Mercator, æquis te affecutus passibus,
“ Paribùsque meritis. Referat actutum fores

Abbas, & en famulatio circumdatus
Vir multo; eoque grandibus leguminum
Saccis onusto, quos in Asceterium
Verus Eleemon advehi curaverat.

Centum ipse ratibus maria frumentariis
Sulcabat, insupérque mercimonio
Gemmarum ab Indis nobili ditissimus,
Terrâ marique dum vagatur pauperum
Omnem levabat undequaque miseriam,

Necque

Neque pluris aurum, quàm luti facem putans,
 Gemmas minoris; nilque nisi Deum, ac Dei
 Cultum volutans mente. Tum Paphnutius
 Amplexus arctis precibus ac ulnis virum,
 Extorsit, hæc ut omnia, invitissimus
 Licet, & reluctans, ipse enarraverit.
 Hic se in cucullum condidit penitissimè,
 Limacis instar cornibus concha è sua
 Abiturientis; si vel extremo indice
 Attrigeris, aut si spiritu hæc afflaveris,
 Domiporta cellam se recepat in suam.

Ita pudefactus in suam Paphnutius.
 Verùm id recepit & lucri secum tulit,
 Reddens eremi hunc incolam lætus suæ,
 Ut Tympanotribam sorte donarat pari.
 Quàm varia variis teritur in cœlum via!

*D. Hilarius ceram haud hilariter,
 imo invitè, sepulcro suo oblatam re-
 pellit.*

Ex ejusdem vita.

DUO Insitores, queis erat commercium
 Commune ceræ, nundinis reduces sacram
 Basilicam Hilarii propter astabant, & hæc
 Dicta inter alia promisit unus alteri.

« Dic age, Sodalis, quid si Hilario, ut prosperet
 « Tui meique mercimonii lucrum,
 « Hic partiamur pauculum meæ ac tuæ
 « Ceræ, ut sepulcro cæreus præfulgear,
 « Artifice compostus manu? Torvum tuens
 Hinc alter, istæc reddidit. Voto è tuo
 « Rerum tuarum satagito, mearum nihil.
 « Si qua-meandum est cumque, templis omnibus
 « Sit offerenda cera, frustra nundinæ,
 « Frustra labores, & viarum incommoda

« Subeunda

« Subeunda nobis. Damno & impensis tuis
 « Tedámve, cereúmve curato, ut lubet.
 « Mihi neque serito, aut merito. Scio equidem meâ
 « Quid valeat interesse; nôris quid tuâ.

Præparcus erat is, támque quæfiti tenax,
 Ut si triobolum gazophylacio inderet,
 Tria regna Cræfi se putaret inderet.

Abfimilis illi Socius, in superos pius,
 His demerendis perlubens partem lucro,
 Ut se ferebat ansa, de suo dabat.

Hic ergo, clam Sodale, ceram pallio
 Fortè quadrilibrem obvolvitur, ut suo & sui
 Nomine Sodalis offerat. Ut ædem simul
 Inière, Hilario supplices, tumulo genu
 Ponunt, at iste pariter & ceram ingerens
 « Inclamat, Hilari, fronte lætâ hoc excipe
 « Commune nostrum munus. Ecquid audio?

« Commune munus? inquit alter: Abnuo,

« Abnuo. Nec-ore-dum illa vox effluerat,

Cùm quadrilibris cera cum strepitu palam
 Fit bifida; pars bilibris una sola stat,

Hæretque tumulo, nempe quæ donum fuit
 Oblatum hilaritùs Hilario. Verùm altera

(Caini-ut olim munera deorsum suas
 Misère flammæ, inque sacrifici caput
 Olidum dedere fumigantia spiritum)

Sic ea sepulcrum deferens, in humum ruens,

Concita rotatu plurimo, templi ultimos

Stupente vulgo spontè parietes adit,

Atque gemebundæ similis illic occubat.

Tum Liberali splen duos salit pedes
 Præ gaudiorum, queis triumphat, impete,

Hujusque cera pæne sursum tendere

Visa est, opimæ ceu tetendit hostiæ

Fumus adipatus, primigenia oblatio,

Quâ Justus Abel, Fratre coràm lividis

Oculis tuente, & molientibus malum,

Hilaris amicum reddidit cœlum sibi.
 Contrà pudori mixtus in Avarum irruit.
 Mæror, ciêtque lacrymas: mox hic suam
 Profugam requirit, ac sepulchro redditam
 Agilis, volénsque dedicat, & acceptior
 Ut sit, animo lubente potiozem vovet.

« HILAREM DATOREM amore prosequitur
 Deus.

« Et verò Hilarius æmulatus est Deum.

*Sabaudus caminum heretici cujusdam
 versurus, se coram eo cruce signat, sed
 dum verrit, hereticus infra fumum
 excitat. Quid inde Sabando accidit?
 an lautum prandium?*

Ex reatu boni viri.

Nuper Sabaudum cum Sabauda pertica,
 Cùmque variarum regularum sarcina,
 Ingens lucelli cupiditas deduxerat
 Metas, vel aliò quopiam vicinæ,
 Abs visu & obitu Civitatum plurium,
 Ut Trojà Ulysses dirutâ quondam fuit
 Solo salòque pervagus. Dum compita
 Obtundit, ore clamitans subrancido,
 « Verro caminos, verro; dum præsto est, meâ
 « Fruiminor operâ, si quod à fuligine
 « Et ab igne vestris sit periculum focis.
 Illum Hugonora civis in lares suos
 Advocat, ut arte, quâ valet, fumarium
 Emundet. Operi se ut pararet Allobrox,
 Humi repostò pondere, & sub cingulum
 Labente rastro, fragmen eduri corii
 Genibus & humeris obligat; demum levem
 Saccum, cuculli more, jactat in caput,
 Spectante cuncta cive. Sed verò prius,

Laboris

Laboris ergò quàm in caminum scanderet,
 (Ut erat catholicè primo ab unguiculo pius
 Aditúsque ad omnes, exitúsve ducere
 Crucem, vehiculum gratiæ, promptissimus)
 Frontem, locúmque cordis insignit Cruce.

Videt hanc striatá fronte, rugis grandibus,
 Oculisque torvis, & retortis naribus,
 Ac si ebibisset amphoram Rhabbarbari,
 Capitalis osor Tesseræ hujus, quâ Pii
 Discriminantur Pecore ab impio; hinc suis
 Perfamiliari Fratribus ludens joco,
 « Abigere muscas, inquit, hoc flabro Crucis,
 « Nigelle, tentas? An etiam fumum potes
 « Arcere, si te hoc deprehensum sentias?
 « O Inane cerebrum, pinsitum in fuligine,
 « Quam sorbuerunt affatim Illustres tui
 « Pater, Avus, Abavus. Nil Sabaudus obloqui.

Sed Christianá hac ritè tutus Casside,
 Inire sursum cæpit, & ritu suo,
 Hinc tergo & inde genibus obluſtarier
 Utrimque muro, & scandere. Nebulo sub hæc
 Calvinianus (sic vocetur, & decet,
 Qui nebulam in oculos destinavit optimi
 Sabaudi) equile vel suile adit citus,
 Raptúmque fascem semiputris straminis
 Foco ministrat, subdit ignem: lentior
 Exoritur inde fumus in spiraculo;
 At sensim eòdem, quò Sabaudus, involat.
 Radendo media jam camini pars erat
 Pumice nitidior pæne quando densiùs
 Suffumigari cæptus, & oculis capi,
 Rept ve properat in supremum verticem,
 Dubiúsque circumspicere, quò sese ferat,
 Nam nisi perire lubeat, haud regredi lubet,
 Nedum evolare, nè sit Icarus. Anxio
 Sors favit. Erro: ^(vi) tux labori prævia,
 Et fidei avitæ tellig: ^(vi) berterrita

Coram hujus hoste, prosperam indulsit viam,
Et verò lautum nil putanti prandium,

Huic camino contiguus alter fuit
Vicini : Eidem (dissipatis regulis,
E in ima missis) se dedit celerrimus :
Tum simul ut operæ faciat hinc pretium suæ,
Rastro parietes scalpit, & ab alto nivis
Floccos deorsum mittit, ast nigerrimæ,
Et quam in caminis fumidus vapor parit.

Vicinus epulo forte fortunâ suos
Aut contribules, aut propinquos splendido
Istac in aula exceperat : bellaria
Nondum ulla mensam texerant ; Audit sonum,
Inspectat, & sciratur, Ecquid regulæ,
Ecquid velint fuligo spontè depluens,
Et strepitus importunior ? Quid hæc ? ait,
An aliqua nostras saga ut emungat dapes,
Per noctis umbras vecta suo ab amasio,
Scopis inequitans, in caminum trusa sit ?
Et ipse limiæ gerulus illò advenerit ?

Conviva patulas omnis aures arrigit,
Dum obire pergit manus Allobrox suum
Impiger. At ecce, dum propinquior foco est,
Lassata forsan genua passus, impete
Volutus, in humum labitur. Strigem ratus
Aut Dæmonem ipsum nemo non cohorruit ;
Scabellâ, scamna quisque proturbant, sibi
Per januam, per & fenestras consulunt
Fugâ, relictis dapibus. Emergens humo,
Fugisse cernit, quicquid hospitum fuit.

Nil ut pericli subsit, at plus otii,
Ventre ut saginet fertiliùs, obdit fores.
Tum sede residens principe, in paropside
Immergit ambas pariter, ac in os manus ;
Plenos falerno nactus in mensa scyphos
Exaurit avidus : inter idat illo metu
Rediere progi, perque sedas hospitem

Speculan-

Speculantur atrum, ut sub cucullo scilicet
Formosus ad miraculum, per fereula
Opima dextrâ currat, & se farciat,
Ut in farina mus ovat densissima.

Ergo referatis sœribus intro se gerunt,
Hominem salutant, cur, & unde, & quâ viâ
Caminum inierit, quaritant. Rem candidè
Fuliginosus pandit, & risum movet
Cunctis aperto splene, & ore maximum.

Dein pro camino, próque fumo gratias
Ut agat, revisit Hugonotam, & farginam.
« Sabaude si te Catholicæ hujus Tesseræ
« Insensus hostis impetens pari joco,
« Abigere muscas dicitur, responsita,
« Abigere muscas nolle te, sed velle te
« Muscarum abigere Principem Beelzebub,
« Quod etymon illi tam quadrat, quàm cornua.
« Tandem ut jocando te ferire desinat,
« Referire meliùs haud potes, quàm si manum
« Sursam efferendo, grandi eum mactes Cruce.
Ea Crux peræque ac Dæmoni, ipsi Crux erit,
Ut abactus aliò devehat suum jocum.

*Regi Hibernia vulpes erat pulcherrima, &
sagacissima; hanc Rusticus interemit, si-
ram esse credens. Damnatus capitis hinc
erat, nisi similem exhiberet, S. Brigitta
virgo Regem adit deprecatura, & vulpem
aliam sibi à Deo missam ei offert, calliditate
& reliquis parem, cujus postea dum experi-
mentum fit, illa callidè evadit, & in silvas
redit.*

*Exorta S. Brigittæ Virginis, Auctore Cogitose ejus Ne-
pote. c. 7.*

Vulpes Crucigera (vulpibus id est nominis,
Quibus atra tergo, cætera candidissimo

Ad usque caudam à capite Crux supercubat)
Sub noctis umbras se in mapale Rustici
Clam tulerat : hic abiisse de silva ratus
Suoque clidem ferre gallinario,
Conto aut sagittâ hanc perimit, ignarus sibi
Suisque quantum ferret id periculi ;
Namque ea cicur erat, Principique domestica,
Aulæque toti grata, cui volupe domi
Quotidianum moribus dabat suis,
Seu cum molossos & catellos falleret,
Seu cum involantes areæ corvos videns,
Humi supinam sese, & instar mortuæ,
Intérque cluso contineret spiritu,
Incogitantes donec, & rostro sibi
Os vellicantes, ungue carperet avido.

Sed nulla potior hujus erat industria,
Quàm dum à molesta gente pulicum diu
Noctûque lancinata, raptaret labris
Fæni manipulum ; tunc in undam lentiùs
Postica mergens ora, stare immobilis,
Dum turba sanguisuga se madefieri,
Sensimque mergi conspicans, mox scandere
In vulpis aunos ; hæc dein profundius
In aquam deorsum tendere, usquedum caput
Penitus opertum hac nube nigrâ sentiens,
Labente tandem vertice, in sænum jubet
Migrare, migrant, ac simul Vulpes foràs,
Siccanda Phæbo terga monstrans, exilit,
Ridétque dum se volvit isto in æquore
Manipulus, institutus Hæres pulicum
Ex asse. Et alia sæpiusculè foris
Multimoda Regi ac Regiis spectacula
Ediderat. Ubi mors, ore Famæ garrulo,
In Regis aures, ocyor ventis, iit,
Quos in furores, quos in ignes ferbuit ?

Reo inde mortem, conjugique destinat
Æterna vincla, ni sibi par omnia

Pernici-

Pernicitatis, & decòris, & ingeni
 Inventà, seu reperta vulpes altera
 Reddatur. Atro Vulpicidii Reus
 Carcere tenetur cum suis. Inaudiit
 Brigitta, Princeps sancta, casum Rustici
 Miserata, in aulam accelerat, ut nil noxio
 Vitam precetur. Sub viam vulpes fera
 E nemore medio concita in rhedam salit,
 Togà Brigittæ se occulens. Palatium
 Ingressa virgo supplices tendit manus,
 At verò inanes. Oppetiturum necem
 Testatur astra Rex, nisi similem omnia
 Vulpem exhiberi cernat. En tibi, en, (ait
 Brigitta) vulpes, & tuæ simillima
 Sagacitate, pedibus, & pelle, & cruce.

Exoritur ingens plausus Optimatum,
 Reumque vinculis eximi Regi placet.

Suos Brigitta jam repetierat lares,
 Quando is rogatus experimentum dare,
 Cum vulpe catulos, & molossos ilicet
 Coire subdiale in atrium jubet.

Credibile non est, bella succedanea
 Et his & illis quo lepore adluserit,
 Queis saltibus, queis motibus fefellerit
 Canum phalanga, quosve spectatoribus
 Illo cachinnos in theatro exciverit.

Sedenim supremum pectore in vasro dolum
 Reservat, & si fas sit auceps temporis,
 Ansæque, quaquà dabitur effugium parat.

Fortè patuère, dum quis ingreditur, fores,
 Astuta vidit, & novis gyrans modis
 Per genua colludentium illuc se dedit,
 Et fugit. Eequo tota mox cavea undique
 Clamore sonuit? Insecuti Pamphagus,
 Et Dromas, & Agre, & Labros, & Nape, & Lacò
 Auras replerunt, quèis valent, baubatibus.

Sed melior illa pedibus, & melior dolis,

Antevolat. Atenim nil videre est latius,
 Quàm dum prehendi verita (sit pax naribus)
 Graveolente caudam lotio complens suum,
 Aspergit oculos propiùs insectantium.

Istoc aceto rostra loti Hylactores,
 Sistere repente, pedibus anticis sibi
 Nares & aures millies detergere,
 Sternuere, demum gemere, dum elapsam vident.

Risere cuncti; Rex iniquiùs tulit
 Se à vulpe lusum. Jure lusus is fuit,
 Qui tam sinistra moliebatur viro &
 Viri familiæ innoxia. Hæc præsentiens
 Brigitta maturarat ad suos iter,
 Voti ipsa compos, & Menalcalibero.

“ Deo volente, rebus id poscentibus,
 “ Quàm facile sit bonis bene, & malis malè.

6 MA 50

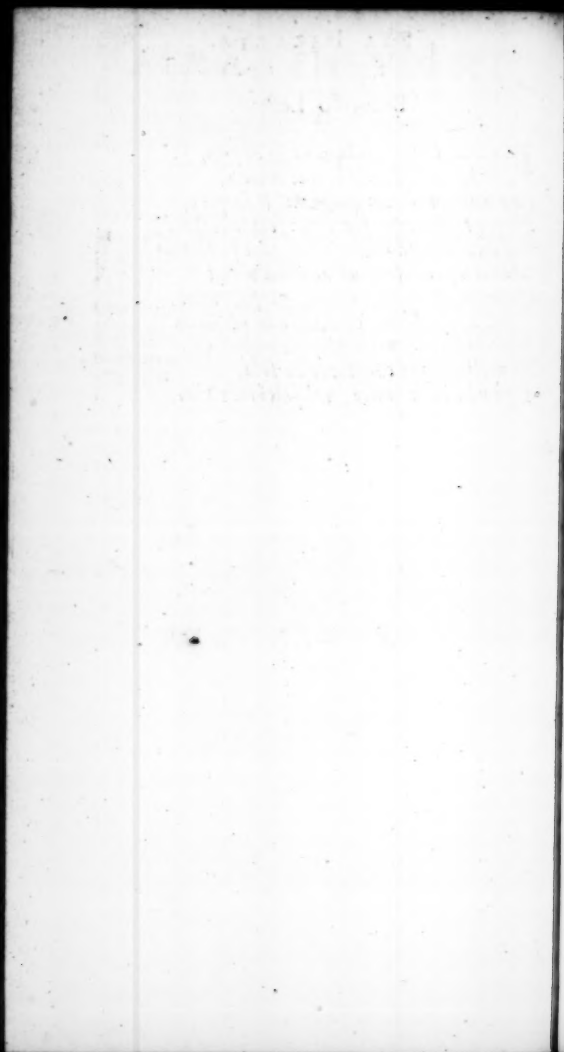

PIA HILARIA.

Benevolo Lectori,

IGnosco, Lector, hilaris ut sis ac pius
Pius Hilaribus, si subinde tenuia,
(Ita mihi in aurem quispiam) si serpere,
Neque tolli humo fat visa: feci industriâ;
Nè dum legendo allucinans, aut sciscitans
Moraris, ecquid istud ac illud velint
Obscura, Hilaritus omnis, ut fit, evolet.
Volui ut facilibus, candidisque versuum
Hilaria sœccis, non cothurnis ambulent.
Et melius æquo cursitatur in solo,
Quàm in colle multo, vel salebrosa via.

FINIS.

P
e
m
le
ne

me
in
St

IN PIA HILARIA

Index Philologicus.

A Bolla. Genus tunicæ: fit à Græco ἀνὰ βολή, ἀνὰ βολή.
Abdomen. Venter projectus duetonio, Plauto collati-
 vus, Persio pinguis aqualiculus. Festus, conlativum ventrem,
 magnus & turgidum dixit Plautus quia in eum omnia edu-
 lia congeriuntur. Ventriosus ventrosus, πρήκωλ, & προγύστωρ.

Acolastus. Dissolutus.

Adorea. Gloria militaris, laus bellæ, victoria, ab adore. Gloss.
 adorea, δόξα ἢ ἀπὸ τοῦ πολέμου. Erat frumētū partāvictoriā præmiū
 m litibus. Plautus qui multā prædā & adorea affecit populares suos.

Aduncifurcifer. Mulcum sibi in componendis dictionibus
 indulserunt veteres. Nævius in Acesti Trisiclisensem, dulci-
 oriloquum, Nestorem appellat, Lucilius Camphippelaphanio
 camelos dixit; vide Scalig. reddentem Epigramma Hegelāndri
 antiqui poetæ in sophistas ἰσχυροῦς καὶ σοφῶς ἰνὲν καὶ ἀπαρξοῦ-
 ντος, &c. Siloni-caperones, vibrissas-peromenti, &c.

Agaso. Δέλωτ' ἐπὶ κλινῶν ἀπὸ παρακλινῶν. Tarentinorum
 id proprium erat simplicia verba, κατὰ παρακλινῶν producere,
 ut ab ἀγῶν, ἀγάζω; inde ὁ ἀγάζων, sicut a κείω fit κέλιος, &
 inde ὁ κέλιος.

Agnomen. Ingentorum plerumque tria fuere indigita-
 menta, prænomen, nomen, agnomen, vel cognomen, ut M.
 T. Cicero. Juven. Sat. Si quid tentaveris unquam.

Hiscere tanquam habeat tria nomina.

Alapa. Colaphus. In Gloss. Mss. Alapator καυχῶν, quia
 καυχῶν petulantes ac jactabundi gaudent aliis colaphos in-
 cutere. Gloss. Ithor. Alapus, qui propter mercedem alapas patitur.

Alsi. Alger, sive algi infestatus, triger, facilēq; laeditur à
 frigore, **Alsiolus** Plinio, rectius algiolus: deductum enim est à
 Græco ἀλγῶ, quid est enim algiolus nisi mēbrorū dolor ex rigore?

Amma vel { Virgo vetula, mater spiritualis, ut inter mo-
 nachos Abbas, sic inter virgines Ammas ex

Ammas. { Syro NON, quo modo ex NIN ἀντα-
 pater. Etymologus Ἀμμα ἢ τροφός, καὶ ἡ μήτηρ κατὰ ὑπεκό-
 σιμα, καὶ ἡ Πία, mater deorum. Simmias Rhodius apud C'e-
 ment. Alexan. ἀμασιγῆτων καὶ ταλγῆτων ἱερὺ ἢ ἀλυκῆ ἑαψ. Si
 legamus cum Sylburgio. ἀτα κασιγῆτων ἱερὺ ἢ ἀλυκῆ ἑαψ, &c:
 non constabit sensus; constabit autem sic — Ἀμμες:

Ἰγνήτων, καὶ ταλγῆτων, ἱερὺ ἢ ἀλυκῆ ἑαψ, i e.

Telchinum, Ignemque parens xaps falsa creata est.

Allium. Non allium, ut vulgò: sic Probus legit apud Virg:
 Allia, serpyllūque herbas contundit olentes

Amurea. Sanies olivæ amara Plinio, Varioni verò hu-
 mor aquatilis, accrementum ex olea expressā, τρώγα τῷ
 ἰθαίῳ vocat Zetres. In Proverbium abiit ἀνδρείας ἀμύρην
 Statua ex amurea pro re nihili. ἀμύρην.

Ambedo.

INDEX PHILOLOGICUS.

Ambedo. Circumrodo, περιτροπή· ἀμπεῖ significat, et in istis *ambedo*, *ambio* &c. additio B. conionantis est propter M. nisi Latina præpositio integra sit ambe pro ἀμπε, Macedonice ἀμπεῖ, ut *amburvalis*, *amburo*.

Anaglyphum. Sculptum opus, vas non attritum, sed hirtum figuris & asperum, ab ἀναγλύφω.

Anathema. Anathema cum a donū diis sacrū, ac dedicatū, ut se vetur: anathema verò cum sacrum, sive perdatur, sive seruetur, sed maximè ut perdatur, vid. Just Mart q 121. ad O. thod. et Theodor. ad. c. 1. Sophon. 7. Latin s etiam sacrum est interdum venerationis, ac majestatis plenū, interdum contrā. siquidem M. Cicero aliter templa religio seduci, aliter dies religiosos, tristi sc. omine infames, impeditōsque.

Apothema. Vomica, tumor in suppurationem conversus, quando pus in quendam quali sinum colligitur, ἀποθῆμα dicitur unde Celso, *abscessum*.

Apotheca. Repositorium non medicamentorum tantū, sed armorum, librorum, vini, olei, pecuniar, ἀποθήκη.

Architeflon. Architectus fraudum, machinator, Cic. pro Clu. *Sceleris princeps, et architeflus*. Themist. orat. 9. τὸ μηχανιστὴν ὃν δούλοῦν τῶν κακῶν.

Ardelio. Πολυτροπήμων, qui omnia & nil agit, qui ubique & nusquam est, ab ardore, vel ardeolā, quæ in volatu multū movet & parum promovet.

Affidus. Iocuples, & facilè munus faciens, ab assibus. i. e. ab ære dando, cum id tempora Reip. postulerent. Agell. l. 16. c. 10. vel ab assidēdo. in Hor. *assidens implūbus pallis avis*.

Avernus. Quasi ἀερνῶ, quod ejus halitus infellus avibus.

Analesta. Reliquæ ciborum.

Asceia. Monachi.

Ascesterium. Monasterium.

Aulularia. Comædia Plauti in qua Euclio aulam sive olam defoderat.

Apella. sine pelle, circumcisus.

Asilus. Piscis, quem Flandri vocant *Stoeke-fish*, item vas quoddam gestans promulsidem sive gustationem.

Asilus. Oestrum Homero, μῦθος Platonī, Varroni, Plin. *Tabanus*, insecti genus, armentis infestum. Geoponicar. l. 5. ἐπὶ ἐκπορεύς τὸς βῆς οἱ μύθοις κατὰντες ποιῶσιν, ἰσχυρῶς.

Baratro. Scurra, parasitus, qui ventris causā quilibet centumeliæ patietur, unde unius elementi mutatione a Baratro dici contendunt quidam, nempe quod ventri tanquam Baratro omnia donat, vel quod dignus est, qui in Barathrum præcipiteatur, quemadmodum in locum sic dictum Arhenis malefici elini, aut in Iaromias Syracusis. Liquidæ λ & ρ sunt facile invicem permutabiles; sic in N. T. ἐπαγγέλλων pro ἐπαγγέλλον. Justinian Novel. 13 inter præfecti vigilam ministros βασιλικῶν, id est, beneficiarios nominat. Verus scholiast. ἐοικαλῶν de lucis, ut à blatiendo Blaterones.

Basium. Quis basis amoris; nam oscula sunt officiorum, basis

INDEX PHILOLOGICUS.

basia pudicorum affectuum, suavia libidinum. vid. Nonium, et Donat. ad Eunum.

Barbarus. Qui difficulter, asperè, & durè loquitur; Hom. βαρβαρόνως vocat, quòd Græcè expedire non poterant.

Barbarismus. Vitium eorum qui perperam græcissant, vel à Bar, quod Arabicè desertum notat, more Ebræo, geminato ad intentionem.

Boream edere. A sesquipatulis naribus stertere, rhonchissare.

Brabium. Vel bravium corruptè, vel brabeum, βραβειον, palma, victoriæ præmium, à βραβειν, virga seipsum; Æolii & Boeoti δ in β mutant, ac Æolii præterea præponunt β, quâdo syllaba sequens habet α, vel δ, vel ζ, ut βακος, βεδκος, βόδον, βρίδον. Hesych. βραβεία exponit ἀρχοντα.

Bracca & Brace. } Id omne quo femina teguntur, nam femina & braccas ubique confundunt utriusque linguæ scriptores. Hesych. ἀναξυρίδες ἐμυδάλα, & ποισνάλα, βρακία. Recentiores Græci pro Latino Bracca usurpant βραξ, ut ῥαλίξ pro Caliga.

Bursa. Crumena, marsupium, à Græco βύσσον corium, unde marsupia fiebant. Didonem aiunt ab Afris emisse solum, quantum circumdare taurino posset corio, ἔπει δὲ πρὸς τὰ πόδας περιέδωκεν. Arcis Carthag. à Didone extructæ nomen erat Πύργος unde Græci, qui γ non habent, fecere βύρρα, cum borsa, non corium sed arcem, sive munimentum, atque (ut posteriores dixerunt) Burgum noter.

Bulus. Instrumentum quo fundus maris exploratur.

Butellus. Farcimen è porco.

Calo. puer militis castra sequens, à calando, vel Kalendis, vel à ligneis clavis, quas Græci κάλα vocant. Festus.

Camurus. Inflexus, curvus, obtortus. Festus. Camura à curvatione ex Græco καμπή. Servius in 3 Georgi.

Et camuris hircæ sub cornibus aures,

Curvis (inquit) unde Camera, testa in curvitatē formata. Camera sive Cameratum opus factum esse in similitudinem pergularum hortensium docet Budzus in Pandect.

Capularis Senex. Cælio edentulus, plauto Acheronticus, capulo destinatus; nam capulum non solum est gladii manubrium, sed etiam quidquid rem aliquam capie, sepulcrum, se etrum.

Calasus. Linum tenuissimum, primum in Hispan. repertum. vid. Plin.

Celuis. Cælum, stylus, instrumentum ferreum aptum ad sculpendum. Vulg. Job 19. 29. Quis mihi det, ut exarentur in Æbra. stylo ferreo, & plumbi laminâ, vel celte sculpanitur in siliice. Falluntur viri docti, qui legunt certè pro celte, uti colligere est ex Hieronymo ad Pammac.

Cicum vel Cicus. Membrana tenuis, quæ est in malo Punico cellularum discrimen. Gloss. cicum γὰρ ἐστὶν. Plautus Trinum.

INDEX PHILOLOGICUS.

Trinum. facias quod voles, densam cicum non interdum. Legendum fortè apud. Hesych unico κ. κίκος, Mali punici sunt propria, Malicorium, Cytinus, Balauftium, acini, & cicus. *Chorea.* A Choro, ubi junctis manibus saltatur; chorus enim est multitudo choreas saltantium, canentium, tripudiantium.

Catapulta. Telum bellicum à κατά & πάλτη, quod genus scuti parvum, δόρυ καὶ δρόντιον duplex instrumentum priscis, quo in hostes emitterent & ejacularentur; altero tela vel grandiores sagittas, altero lapides & saxa; prius id Catapultam dixere, cuius imaginē vide à Stewech. expressā ad Veget. lib. 4. c. 21. 22.

Cetera severus. Græcorum est qui κατά subaudiunt, τὰ δ' ἄλλα αὐστηρός. Tacitus, egregium cetera, Cicero, cetera pater familias et prudens et attentus. Plin. cetera similis ei, τὰ λοιπὰ ἴσους.

Cippus. Terræ tumulus; item Numellæ, Boiæ vinculum.

Cirneus. Genus poculi vinarii, ἀπὸ τοῦ κίρην. Plaut. Amph. Cadus erat vini, inde implevi cirneam,

Cirni. Crines in capite contorti.

Collybus. Gall: lettres de change, rerum ejusdem generis permutatio. Minuti nummi species, ac minimi pretii apud Græcos. Aristoph. ὁ δὲ κολλύβη, i. e. ὁ εὐθιγὲς ἐμπίατ'.

Colobium. Amictus Monachalis: κόλληρος, tunica sine manicis, postea manicata dicta est Dalmatica.

Coniscare. i. e. in se mutuo impingere, ut arietes solent. p. 66.

Conquiniscere. Est inclinari.

Contorsuplicare. Verbum antiquum est, variè contorquere.

Euleus. Uter.

Cianeus. Color subæruleus.

Campe. Einea hirsuta.

Carbonculare. Dicuntur arbores, cum Uredinis carbone adurantur.

Carchesium. Summa pars mali.

Ciniflo. Qui prunas afflat.

Crena. Extrema pars arcus, cui funis innectitur.

Cynorodon. Rosa sylvestris.

Cloaca. Latrina, à colando, cluaca, à colluendo.

Cocles. Antiquis luscus, Martiali despiculus, Plauto, Agellioque unoculus.

Colophon. Mons Afiz ubi aurum optimum, cujus meminit Julian. 2 orat. Libanius orat. 11. Scidas χρυσὸν κολοφόνιος, item summa manus, finis. Ubi difficulter bella componi poterant, Colophonā equitatū auxiliis dirimebantur, vid. Strabon. lib. 14.

Codex. Quasi caudec, nam ante chartam inventam, scriptum est in arborum libris, & palmarum foliis. Quam magna sit

INDEX PHILOLOGICVS.

fit affinitas inter αῦ, & ο, infinita sunt quæ probent; dixere olim Plotus pro Plautus, cotes pro cautes, origa pro aurg a clostrum pro claustru, & clostellu, pro claustellu, & (quod pueris notum est) Claudius qui semper apud Ciceronem Clodius.

Commanipulones. Milites ejusdem manipuli, manipulus σπῆρα, ejus dimidiata pars, ordo, sive centuria: nam unius manipuli duo fuere centuriones; e centuriis igitur manipuli, sicut e manipulis cohortes, & ex his legio. vid. Lips.

Compitus. } Compita viarum capita, loca quæ petunt ho-
vel } mines ex diversis partibus, ut quadrivia. Varro
Compitum } apud Priscian. Porro ab unoquoque compito
terme via oriuntur, ex quibus singula exitum & telos habent.

Cacinnus. Effervescencia quædam, & scaturigo risus quam Græci expriment in καλλᾶζειν per onomatopœiam. Gloss. vet. in Pers. Cacinnus est cum voce lascivior risus, quem Græci μετρίως τις vocant; lege μετρίχαια.

Conchiliarius. Ὁ κοχλῖκ ἀνδρὶ βιβλαιμῶς. Chonchilium, mu-
rex. Cicero de repub. Quotidianò in forum mille hominum eum
pallis conchylio inclis descenderent; quotidianò, pro quotidie.

Crapula. Stupor, h. e. lucus, grædo capitis cum suc-
cussione, ὁ ἰκμίδης παλμός, ὁ ἰστὶ δίνων καὶ ἰστικῶς τῷ κεφαί, etenim κεφαλαίον est quasi κραταίον, ὅτι τῷ πάλλῃ τῷ δη-
λῶντι τὸ κεφαί. Ludit Isidor. cui crapula sonat, quasi cruda
epula.

Crispata coma. Crines tortuosi, decentisque inflexione ne-
les. Gloss. Crispicapillus, ἐλῶδρις.

Crotalum. distum, sphaerula sive ora, quæ quibusdam granis
interpositis, pro quantitate sui, et specie metalli, varios sonos
edit. In veteris musices instrumento nihil terè ignotius oc-
currit, sive formam, sive materiam, sive denique quantiendi
modum spectes; scholiast. Aristoph. νῆς. κρόταλον, κυρίως
ὁ χρῶμενθ' καὶ αἰμαθ', ὁ καταχρῶμενθ' ἰππιδίς ἀπὸ ἡλίν.
Eustath. in Il. λ. κρόταλα ἰστικόν κένον πινά' ἐξ ὀστέων τυχόν
ἢ ξύλου, ἢ χαλκοῦ, ἀ' ἐν χερσὶ κρατῶμενθ' ὀρῖσθαι. In pret'o
fuerit olim Ægyptii choraulæ, qui ad chorum tibiā cane-
bant, vel Pithaulæ, (vid Hygin. 272) & crotalistriz.

Conopœum. Velum, propriè ad culices arcendos, quos Græ-
ci κόνωπας dicunt. κωνοπῆσιν culicare (ut appellat vet. interp.
Juvén. Tentorium vel papilio, vel rete ad similitudinem
tentoii, abjicitur (i) e diphthongo, ut corripitur. Hor.
Epod. 9.

Intèrque signa, turpe, militaria
Sol aspiciet Conopœum.

Catullus aliter,

Gnata Canopiis incola listoribus.

κωνοπῆσις, Canopiis, ut Alexandria ex Ἀλεξάνδρεια, Anti-
ochia ex Ἀντιόχεια, postea lectio Canopiciis propter simi-
litudinem e pio es; nam antiquo more scriptum Canopēis, ut
Iude, lucei.

Calcata. Stragulum; plumis factum, a calcando, ut liquet e
Varrone,

INDEX PHILOLOGICUS.

Varrone, et Felto, quia tomento inculcatur. Scribe sine r, culcita, non culcitra, & super ea re consule Politi-
anum.

Curio. Cusio, curiz sacerdos, item agnus macer.

Cyclas. Vestis longa verrens humum: pallium et cyclas habitus matronarum Romæ. Servius *Togas etiam feminas habuisse cycladum & recinus usus ostendit.* Recinus dicitur, quod post tergum rejiciatur. Gaxeus. 136. *Cyclas Ambibat humeros alta (dalmaticam vocant) Adusque talos pendula.* Virgil.

Et circumtextum croceæ velamen acantho.

Cycladem (inquit Servius) significat.

Calige. Follicantes laxæ.

Calanica. Tegmen capitis muliebri. Cic. *Tunc cum Calanica capiti accommodaretur.*

Calopodius. Genus calcei, Calones *mod. patentes.*

Cerminare. Lanam, est dividere et parare.

Caro conditanea, i. e. salita.

Chameunia. Est humicubatio.

Chors. Gallinarium.

Cimelia. Res pretiosæ.

Camissa. Vestis facie: dotalis linea, & stricta. Vulgò, Alba, quæ quid sit, vide Durand rational. l. 3. cap. 3. quid item differat a Dalmatica, consule Ekkehard c. 10.

Didrachmum. Nummus apud Plautum (denarius) quasi in Græca scena loquentem, *σίχλη τὸ ἥμισυ*, qui centetur pondere duarum drachmarum auri. Hesyck *πολίμαχος φησι δύναισθαι τὸ χρυσὸν παρὰ τῆς Ἀττικῆς δραχμῆς δύο* Causa nominis est quod ut hodieque Gallis, Italis, Hispanis, sic & olim Hebræis, ac Græcis plerique aurei drachmales, aut didrachmales erant. Ortum habuisse τὸ δίδραχμον ex ipsa Mosis lege præclare docet H. Grotius ad Mat. 17.

Diplomata. Vulgò *literæ Patentes*, edicta principum regio signo indulta, à forma sic dicta: nam formabantur in modum tabellarum duplicium

Diobolus. Quasi duobolus, scorta diobolaria, in Mss. *duobolaria*, ut & *diobolaris annus*, quæ duobus obolis copiam sui facit: in jure *vulgaris mulier*, quæ quæstum corpore facit.

Diota. Poculum a binis auriculis, vel ansis, quasi *δύο ὄτρες* habens, sic amphora, quasi *ἀμφότερα ὄτρες ἔχει*. Scribendum igitur *dyota*, quamquam viri docti malint *diota*, deficiente (cedo) à *dis* vel *dia*, quod velut *δια τῶν* capiatur. Hesyck. *ἀμφοῖον, διαπεν, ἐγέρειεν ἀπὸ τῶν.*

Dissidii define. Græcorum more, qui *λήγω* cum patre casu jungunt, item irarum, somni, somni, grunniuum, querelarum. Hom. *λήγ' ἱπιδος* Theocritus *λήγ' αὐτῶν*.

Dolus. *Ἐκ τῆς μίσου* est, uti tempestas, venenum &c. unde dolus malus.

Dire. Ultrices deæ, *Εὐμενίδες καὶ Ἀεθνησιμόν.* Serv. in 2. Æn. *Furie & canes* (inquit) *apud Inferos, apud Superos Dira & canes, in medio Harpyia,*

Decompeda.

INDEX PHILOLOGICUS.

Decempeda. Mensura decem pedum.

Diarrhœa. Profluvium alvi.

Dias causa. Ciceroni leviter & persunctorie.

Dorsuarius. Bajulus, quasi dorsuarius, ut irrientem literam exhibilemus: sic ausum pro aurum, sulum pro sursum.

Duricoria. Ficus acerba.

Dysuria. Difficultas urinae.

Echinois. Remora, παρὰ τὸ ἔχειν τὰς καύς.

Encenia. Initialia sacra, feriae, quae novo operi factio dicandoque consecrata sunt. Εγκαινία templi festum erat in memoriam dedicati primum, vel repurgati templi, ab εὐ & καίνος.

Epactæ. Επακταὶ ἡμέραι, dies intercalares, ab ἐπαγω in-
duco.

Epistomium. Æra mentum ad obturandum equis ora.

Eſca. Cibus, τὸ δέλωρ, piscatus verbum, & aucupii quo-
que, Plaut. *Eſca est meretrix*, amatores aves. inde inſcare.

Eſſedum. Vehiculi genus.

Eſuriales. Dies jejunii.

Evolare. I. e. é vola rapere.

Ephmera. Phrenitis, quæ est unius diei.

Erythræum. Rubrum.

Exgaleritus. Vox ficta, significans privatum galero, ut ex-
palliatuſ pallio.

Fiscina. Vasis genus a vimine, vel in junco, vel alia fortè
materia contextum ad usum vindemix. Vocabular. ver.
Fiscella, forma ubi caſci exprimuntur. Nonius Andromach.
quod tu mi gnate quaſo ut in pectus tuum tanquam vindemi-
ator in fiscinam. Vid. Serv. Danielis.

Fors. Fortuna, τὴν, δαίμων. Catull.

Nam simul ac festis dederis fors copiam Achivis.

Manil lib. 1.

Aque ipsum esse deum, nec forte coisse magistrâ.

Fornix. Abſis, cella meretricis concamerata, & arcuata,
ubi corporis usuram facit, unde fornicari ſcortari.

Nam simul ac renas inſlavit terra libido,

Huc juvenes audent descendere —

Græcæ κλισίων. Vid. Demost pro Ctesiphon.

Fœnus. Quasi fœtus, aut fœtura, quod pecuniam pariat
increſcente tempore: nam & græci dicunt τέκτω ἀπὸ τῆ
τίκττω. Nugator (nescio quis) apud Agel. vocabulum au-
tumat ἀπὸ τῆ φαίνεσθαι. Græcis ποινῶν, idem quod ποινὴ,
unde natum fœnus, ut fidus eſt Æolico πηλὶς jam ποινὴ non
ſolùm prœnam vel multam notat, ſed etiam cujuſlibet rei
mercedem ac pretium vel compensationem, idèο ποινὴν
nominat Hom. ἀντὶ ἀποιſθῆς, ἀνὰ ἀλλὰ γὰρ ποινῶν. V. Sal.

Fuat. Contingat, συνέλθω vel εἴη ποινῶν, Virg.

Tros Rutilûſve fuat

Fuscina. Tridens Neptuni & tritonis, τρίωντα· piſcatores
anguillas cæno immerſas fuſcinâ extrahunt.

Fri

INDEX PHILOLOGICUS.

Frit. Res inutilis in spica.

Ganeo. Luxuriosus qui ganeas frequentat, cuique molulus vitæ est calna: sunt enim ganeæ ad ludendum & scor. tandum latibula, vel meretoriæ tabernæ, ἀπό τις γὰρ ut antiqui grammatici, sed perperam; nam ganeum vox græca est γάνειος, γάνος & γάνειος idem, ut δάτος & δάνειος. γάνος lætitiā significat & cætera, γάνυμαι gaudeo. Hesych: γάνεια, κήπος. γάνιος, παραδεισέος, χάριμα, ἡδονή.

Gauder 2 Sicut currere cursum, pugnare pugnam, vivere gaudium. *Svitam.* Cælius Ciceroni lib. 8. Ep. 14. *nunc furit tam gavisos esse homines summa dolorem.* Teren. *Andria.* Nam hunc scio mea gavisurum gaudia.

Gastrimargus. Helluo luxuriosus, τῇ καλῇ μαρμαίνας ἀ γαστρί & μάρπος quasi ventri ad insaniam usque indulgens. Varinus. *λασπίμαρπος, τὴν γαστρί μαρμαίνας μαρμαίνα ἐστὶ τὸ γαστρίμαρπος.*

Gazophylax. Custos gazæ. *Gazam* Persæ ararium vocant; & inde nomen est *Gazæ* civitati; eò quòd Cambyses illuc belli & opes & pecuniam intulerat; vid. Pomp. Melam.

G'omus. Globus ex filo factus.

Gyrus. Flexus metæ, ut,

Interiore diem gyro rapit,
id est, sinistiore flexu; antiquitus *Goerus*, quo utitur *Ausonius*, uti etiam *Coëbo*, pro cubo, nè quid miremur.

Glottoratus. Ciconiæ vox.

Graeilipes. Ciconiæ epithetum.

Grossus. Duricoria. Dari corticis ficus.

Hara. Stabulum, imprimis porcorum.

Harmoge. Commissura, transitusque colorum, ἀρμονία, ἰσότης.

Harpax. Prædo, raptor, (ut vocat apud Nonium Varro) & rapinator. *Harpago*, as, rapio, *Harpago*, onis manus ferrea, quâ naves in bello apprehenduntur.

Hamiota. Piscator, quod hamo inter expiscandum utitur; *Plautus*, saluete fures maritimi, eboubitæ atque hamiota, famelica hominum natio. *Ovid.* met. 3.

— Linôque solebat & bamis

Decipere, & calamo salientes ducere pisces.

Juvenal. Sat. 4. — *Cymba linique magister.*

Hilum. Quod grano fabæ adhæret, res nigella; unde nihilum, ni, pro ne, uti etiam in *niss*, item *perhilum*, perpauillum; *Paulus* veteribus parcus. *Titinnius.* *Cocus magnum abenum,* quando servit, paulâ confutatruâ.

Hirquus. Oculi angulus, vel angustia. *Virgil.*

Transversa iuvenibus hirquis.

Hilaria. Quælibet læticia celebritas, γανικὴ, diem hunc suavis bilarem, id est, lætum & genio dicatum, diem (ut loqui amat *Plautus*) pulchrum, venustum, aureum, lepidum. *Terent.* *hilarum*, ad lubentem fac te in *Gnaui nuptiis*. *Hilarus* vel *hilaris* ab ἡλαρὸς. Antiqui diem hilarem sive *hilaria* appellabant

INDEX PHILOLOGICUS.

pellabant omnem, five privatâ five publicâ festivitate solennem. Ceterum ἰδιωτικῶς & peculiariter dicta Hilariâ, feriæ matris Deorum octavo Kal. April. celebrari solitæ. Maximus Dionysii, ἢ δὲ καὶ ἰλαρία ἑορτὴ ἰλικὴ πομπήων εἰς πᾶν τὴν μητέρα τῶν θιῶν ἀδελφῶν, μᾶλλον δὲ θαυμάσιον, ὥς οὐκ ἀνέμοιεν. ὅτι ἐν τῇ περὶ τῶν παρ' ἀρχαίους θεσιῶν ἱερῶν. vid. Macrobi. lib. 1 Saturn. c. 21.

Holofericata. Vestis tota ex serico, nullâ aliâ materiâ, σπρικὸν ὕφασμα subserica verò cujus substamen ex serico.

Hypochond. id. Tota corporis regio à mucronata cartilagine utrinque ad ilia porrecta, quòd ἐπὶ τῶν χέδρων ἐστὶ.

Hypothesis. Urinæ sedimentum, crassum materiæ in valis esse: vellentis recrementum, subsidens, & fundum petens.

Hypogeum. Locus subterraneus, sepulchrum; subterranea fuere Græcorum monumenta, postquam ab aëtrina cada-verum recessere. Hesych. ὑπογαίον, ὑπὸ γαίῃ τμήμα, neque sepulchrum, sed locum subterraneum ita vocat Tertullian. in quo latuit Pythagoras. Romanorum monumenta supra terram extruebantur; quid enim odoris metuendum erat a cineribus, & reliquiis combusti cadaveris?

Hemicylus. Sedes rotunda Ciceroni, Cathedra semicircularis.

Ionice } ἰωνικῶς, ἀπὸ τῆς ἰωνίας, molliter. Ioniz po-
tripudiat. } puli προτρέγει. Hor.
Motus doceri gaudet Ionicos

Matura virgo.

Insitor. Mercis, cauponæ, tegetis, qui tabe næ, vel alii cui libet negotiationi præponitur, dictus ex eo quòd negotiò quærendo instet, id est, operam navet, vid. Juris CC. ad In-stit. l. 4. c. 7.

Insule. Domus in urbè, quæ solæ stant, non aliis contiguæ; quævis ædes locatitiz. Gloss. *Insula*, ἡστος, στωικία. *Insu-larius* servus pensionum exactor. Gloss. ἰνοικολόγος, *insularius*.

Jurgium. Querela, convitium, verbum asperum, sævum dictum: res sævior quàm lis; dissensio inter benevolos & amicos, sicut lis inter inimicos. Tab. 8. *ἀνδραγάθους, ἢ jurganti ad fines, finibus regendis arbitros Prætor tris addicito;* deri-vatum jurgo à jus, sicut à tero tergo, à mare mergo, S cal.

Ianubinus, color violaceus.

Illicet. Verbum dici solitum, cùm senatus emitteretur, quasi ire licet.

Ad incitas redigi, i. e. paupertatem.

Iluminis. Sine luna, obiturus.

Impiare. Fædare.

Investis. Sine veste, nudus.

Lacinia. pars vestis extrema penè fimbriata, συντόμας exsurativè concisa.

Lacerna. Vestis chlamydi similis, à lacerando, birrus, nonnunquam cucullus. Vetus interpretes ad Juven. 7 sat. cu-cullum reddit *Birrus* Gallicum, *Galerum, fuscum*, plerum-que à scriptoribus confunduntur *penula* & *lacerna*, licet non idem

INDEX PHILOLOGICUS.

idem vestimentum fuerint, vetus interpres Petri ad illud,
Scis comitem horridulum trita donare lacerna.

Scis hierum attritum comiti condonare: lacerna (inquit) *pallium*
simbrarium, quo olim soli milites velabantur; Penula, pallium
cum simbris longis.

Lemma. Sumptio, vel potius assumptio, à λαμβάνω, quod
 verbum est Dialecticorum proprium, valè que ponere aliquid
 fidi; & suo quasi jure tanquam firmum, certumque sumere.
Cicero: Sed demus tibi duas istas sumptiones, ea quæ λήμματα
appellanti Græci

Levidense. Pannus vilis, parùm elaboratus, ῥόδιον. *Cicero.*
Sed ego hosti veteri & amico manusculum mittere volui levi-
dense, crasso filo.

Lemures. Larvæ nocturnæ, νυκτιγόρι δαιμόνι, terrifica-
 tiones imaginum. Lemuria, sacrificia diis inferis instituta,
 quasi Remuria ad placandos Rhemi manes. Porphyri. *Lemu-*
rum due species, Lares & Larvæ, illi posterorum suorum curam
sortiti, placato & quieto numine domos & familias possidebant;
hæc ob adverse vitæ merita incertâ vagatione punita discurrerant.

Lira. Sulcus rectus in agro, unde deliro, aberro. *Gaz.*
Sua cuique lira, enique opus suum datum.

Lingulaca. Genus piscis, sed quod, aut qualenam, disertè
 non dicit eruditiss. Festus. Solea, ῥέγκαστε à forma lin-
 guæ; mulier loquax & argutatrix apud Plautum Casina.

Vin lingulacas. St. Quid opus est? quando uxor domi est,

Ea lingulaca est, nam nunquam tacet,
Varro apud Marcell. quare desident lingulacæ? Obvolutiores
tui jammine murmurantes dicunt, μωμώσιναι τις μῦλλον ἢ
μυμώσιναι.

Logi. Sermones ridiculi. Cicero, ego certè credo te omnes
 logos animadvertisse qui ludis dicti sunt. Plautus Stich non vendo
 logos. Turpil. testa mentum ergo celabis? logi.

Loripes. Qui pedem habet in modum ori tortum. Horat.

Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus.

Lipsana. Reliquia.

Lupa. Meretrix, unde Lupanar. Cicero Milon. Clodius
 semper secum scorta, semper lupo ducebat. Nec tamen temper
 lupa est meretrix, sed agrestis, & montana puella. Vid. Pru-
 dentium. Cedreus, ἄδιστο δὲ τοῖς ἰγχοῖσις λυκαῖνας τὰς τοιαύ-
 τας καλεῖν γυναῖκας διὰ τὸ ἐν τοῖς ὄρεσι μετὰ λύκων διατρέ-
 βειν. Vid. Horat. Lyr.

Lustricus. Ignis, purgatorium, vel rogos purgans.

Lyceum. Gymnasium Aristotelis, Λύκειον Athenis, et
 mutatum apud Latinos in e, vel i, longum, ut μυσίον, Δαρειόν,
Museum, Darius.

Lytrum. Pretium redemptionis. λύτρον veteres Latini voca-
 bant lustra; nam tragoediam Εὐτρεῖς λύτρον, quom veteret
 Ennius, inscripsit, Ectoris lustra. Ratio est apud Varr. qui lustrum
 ait dictum à luendo, ut à fluendo flustrum.

Lympha. Aqua, vel ab aquæ lubrico lapsu, ut Varro, vel
 à nymphis, ut Festus, unde *Lymphati*, quos Græci νυμφα-

λῦται

INDEX PHILOLOGICUS.

Lyncus. In pervetusto Maronis codice,

Dani famuli manibus Nymphas —
ubi ll. proletarii lymphas offundunt.

Lycisca. Canis natus è lupis & canibus, cum inter se forte miscentur, à *λύκας*, vel *λύκων*, *Lyce* Gallis canicula. In Glossis. M. SS. *Ibrida eanas, lycisca*, id est, semiseri, ambigenæ: huc faciunt, quæ Servius è Plinio adducit, quamquam hodiè apud Plinium (quod sciam) minimè reperiantur. plura (nisi grave sit) haud contemnenda roga V.C. Ulitium.

Lardum, vel Laridum, (Qui perpetuo tenore apud Plautum) quasi largè aridum, vel Lardonum. suilla, porcina.

Lithanibrax. Lapis, carbo quo fabri ferrarii utuntur.

Lucellum. Parvum lucrum.

Mancip. Dicitur (inquit Festus) qui aliquid à populo emit, conducitque; quia manu sublata significat se auctorem emptionis, itaque sub se veluti redemptore operarios habet ad opus aliquod conductos. Mancipium, res quæ possidentur, dominium, proprietas. Cicero. *Suum usum tuus, possessione Atici.* Ergo fructus est tuus, *mancipium illius.* Hoc idem Curius græcè dixerat, *χρήσι μὴν τῶν, κτήσι δὲ Ἀττικῶν*, non ita accuratè: *χρήσις* vox Græcis omne id significat, quod lu iis consultis Rom. et usus & usus fructus; grammatici & (præter Consultos) plerique scriptores inter usum & usum fructum non distinguunt: hinc illa apud prudentes dubitatio, si græco nomine legatum sit relictum, *χρήσις* nimirum; num usus fructus, an verò usus videatur relictus.

Mandra. Ovium, boum, aliarumque pecudum claustrum & septus. Helych. *Μανδράς, ἴσκη, φράγμα, σκέλι βόων κτλ.*

Massicum. Vinum generosum, natum in Massicis montibus Plin. lib. 3. cap. 5. *Gaz.*

Falerna, Chia, Coa, Massica.

Et reliqua Bacchi dona.

Mephitis. Odor aut putor ex aquis sulphureis. Item De ea odoris graveolentis, cuius nomen erat constitutum, ut nocuos halitus averteret, à Græco *μῆφτις* (auctore Prisciano) mutatione *σιν φ.* Scal. autem Etruscam esse vocem asserit, quam Etrusci à Syris accepere.

Mysterium. Arcanum, quod non licet esse re, *παρὰ τὸ μυστικὸν τὸ σῆμα μυστικὸν* autem est *κλεινόν*; nisi malis à *מִסְתֵּר* unde *מִסְתֵּר* vel *מִסְתֵּר* res abscondita.

Meridies. Quasi medidies. Dum Plin. lib. 7. cap. 16. ortum & occasum tantum duodecim tabulis nominari asserit, humani aliquid putatur: nam Tab. 1. *Nita pacunt in concilio aut in foro ab ortu ante meridiem causam confecto: post meridiem præsentem litem addicito.* vid. meridiare.

Meridiare. Somnum, quietem, non merendam, aut cibum meridianum capere. Celsus, *Longis diebus meridiari debet potius ante cibum, sin nixi, post eum.* Hinc locum 2. Sam. 4. 5. *מִסְתֵּר הַצֶּהֱבִי* *מִסְתֵּר* exponere de consuetudine meridiandi;

INDEX PHILOLOGICUS.

diandi; dormiebat *sonnium meridiamum*, non ut vulgò, *superstratum suum meridiæ*; quia nihil illic insolitum demonstratur.

Minerval. Didactron, merces præceptoribus numerata, à Minerva artium præside, medico τὰ σῶτρα, ludimagistro τὰ διδασκαλικά, militi τὰ ἀγαστρία, athletæ τὰ ἀθλα, opifici τὰ ἐργασία, manu pretia, nuncio ἰναγίσλια, bajulo τὰ κομιστρά.

Macellum. I. e. valde macrum.

Manissa. Id quod venditor superaddit.

Mimutal. Caro in partes minuta.

Munerarius. Is qui in theatro munus dat victoribus.

Mulcibro Pares. i. e. claudicantes instar Vulcani.

Modimperator. Scribit Lipsius, alius Medimperator.

Modiperator. Qui convivio præest.

Melampus. Canis nigripes.

Moretum. Farti genus è lacte, casco, & herbis.

Myops. Qui visus est obtusi; strabus obliqui.

Myrmiden. Populus, pro formicis, quia Myrmidones è formicis orti.

Myrtax. Barba utrinque longior, *Μονσταχὲς*.

Nannus. Vid. pygmaeum. Ortum fortè ex νῆ ἀνῶ, quia *sursum* non crescit.

Napa. Locus nemorosus, seu convallis fastus, quasi νῆπυ, à νῆ & παός, vel à νῆ epitar. & πῶ bibo: est enim Hesychio ὠλάδης ἢ σύμπατος τόπος, ἢ ὠδατοῖδης; Plutarchus νῆπας σκαρπὲς ὠπακος locus dixit, inde Νάπαξ, herbarum & florum dem; quippe, *Hamadryades* sunt in ipsis arboribus, *Dryades* inter arbores habitant, *Nereides* in mari, *Naidæ* in fontibus, *Oreades* in montibus. *Napææ* in hortis.

Nectar. Deorum potus, uti cibus ambrosia, à νῆ privandi, & νέα, ἀκτύλος, vel quasi νέοκτηρ, quòd qui inde bibunt juvenes evadent; Babylonicum vinum præstantissimum, Athenæus, χαρίεις δὲ ἐς βαβυλωνίῳ οἶνον φησὶ γινέσθαι τὸν καλλέμενον νέκταρ.

Nonna. Moniales, sanctimoniales. Vox ab Ægypto in Latium deducta, quam Hieronymus ad Eustoch. non reformidat, monachus Ægyptiacè nonnus, nōna monacha, ut tradit Cælius lib. 5. fortè a (1) erant enim nonni filiorum, nonnæ verò filiarum loco Abbati & Abbatissæ.

Nosocomium. Hospitium valetudinarium, domicilium languentium; Hieronym. villam appellat, ubi resoventur ægrotantes.

Noxia. Maleficium, peccatum, delictum omne. Noxa, omne id quod nocet, tam culpa, quàm læsio, & pœna. vid. Vallam; & Jurisconsultos ad 4. lib. Institut. leg. 12. tab. si servus sciente domino furtum faxit, noxiæque noxet, noxæ dedito.

Noctisurgium. Verbum à medicis fictum de iis qui noctu surgunt, etiam dormientes. p. 112.

Oesirum. Furor, ὄσρος.

Oppilare. Denfare, constipare, occludere, cogere, vel (quo verbo utitur Lucret.) coactare, πλεῖν. Cicero in Anton. surgun

INDEX PHILOLOGICUS.

2. nisi illa se sub scalas tabernæ jecisset, his oppilatis impetum suum oppressisset. Lucret.

Finctibus adversis oppilare ostia contra.

Orcus. Locus inferorū, antiquitus Uragus, quod omnes vehementer urgeat.

Oscines. Ab ore, & canendo. (ut docet M. Cicero) appellatæ sunt aves, quæ aut ore, & cantu (quales quidam sunt Corvus, Cornix, Noctua, Parra, Picus) aut alis, et volatu, auspiciū faciunt; ut Buteo, Aquila, Vulturius; inde oscinum augurium, ex avium cantu, 12. Tabb. *Oscinum* atque *folgera* pianto.

Olli. Pro illi; ollus, ollic, olla, in formula evocandi populum ad funus. L. Tit. vixit. L. Titio exequias ire, quæ commodum est jam tempus, ollus domo eferatur.

Orexia. Ingluvies, peregrina fames, peredia, bibesciæque, in *δυσμία*, *πασσαμαρία*, edendi bibendique cupiditas.

Olivitas. Tempus oleas colligendi.

Olearii. Qui oleum conficiunt.

Obstrigillare. I. e. verbis vellicare.

Olus. Fuit, in quem extat Epigram. Martial. à quo monetur rem suam curare.

Olla. Vale.

Ὀζυδι. Pro ὀζυδι.

Paropsida. Vas eicarium: item Græcis vile opsonium, jus, maza est *παροψιδ*, vid. I. Polluc. In multis libris vitiosè scribitur *Paraphis* & *paraphida*, nam sic ineptè confunduntur *ἀψιδ* & *ὀψιδ* & quæ inde: *παροψιδ* igitur, & ab accus. ejus græco, *Paropsida*, ut *callis*, & *callida*, *crater* & *cratera*, *stater* & *statera*.

Pote, non Pote. Id est, non est possibile: nam potis est, pro potest, ut apud Ennium,

Quis potis ingentes oras evolvere belli?

Virg. *At non Evandrum potis est vis ulla tenere.*
nec non pote, pro potis, Pers. 1. Sat.

Qui pote? vis dicam, &c.

ubi Diomedes lib. 1. cap. 4. notat *pote* dictum pro *potes*. Servius verò ad Æn. 10 pro potis. Lucret.

Nec potis est carni quod cassum lumine fertur.

Purpura. Coccus, byssus. In S. L. byssus & purpura non semel (per ἃ δὲ δύο) pro purpurea bysso. Helych *ῥοδάκνιν*, *πρὸς πορπύρην*. etsi paret à coccineo differre colorem purpureum, promiscuè tamen sumi certum est: quod enim *χρυσάδην* S. Matthæus, id *ἰσάκτιον πρὸς πορπύρην* appellat D. Ioan. Hor. Ser. 2 l. sat. 6 — rubro ubi cecci.

Tincta super lectos candentes vestis eburnos, & mox,

Ergo ubi purpurâ porcedam in vestis locaret.

Panlocheum. Diverforium.

Pansam. Cui pedes sunt pansi, seu latæ: nam pansis, planis, plotis, plauis, nomen erat à pedibus planis.

Phrontisterium. Monasterium.

Pisti. Sunt populi Indiæ, qui acu sibi pellem pingunt.
Puissare.

INDEX PHILOLOGICUS.

Pisissare. Sensus bibere, imo sæpius bibere: nam hæc terminatio est *αυξάνειν*, vimque principis verbi intendit Festus. Ut pisissant sæpius potant, quanquam Priscian. lib. 1. à *πισυζω* deducat.

Petm. Qui oculum unum altero majorem habet.

Paratragediare. Tragædias excitare.

Pastinum. Cylindrus, stiva, res rusticæ.

Petiolus. Id à quo pomum pender, vulgò cauda.

Podargus. Canis pernix pedibus.

Pyragra. Instumentum ad ignem carpendum.

Pytiima. Sputum.

Phaselus Navigium Campanum, brevis navicula à Phaselide loco, ut Parones, & Rhodiz. Interdum myoparones, & Phaselos idem valere docet Bayhus, mixtâ formâ ex nave oneraria, & longâ triremi, quâ formâ vocamus Galeones.

Pantomimus. Princeps histrio, imitator omnium, *παρά τὸ πάντως μιμῆσθαι.*

Pegma. In re ludorum moles lignea quæ machinamentis occultis attollebatur deprimebaturque; super hoc producti homines facinorosi, ut vel inibi pugnarent, vel spectati à populo, mox dissolutis compagibus, casu suo in foveam, ubi vel ignis, vel feræ erant, populum oblectarent.

Pellex concubina, propriè quæ cum eo concumbit, qui morem habet: Pallaca, quæ cum ex libe consuevit. Vid. Fest. & Agell. lib. 4. c. 3. à pelliciendo, quia blandiendo virum ab uxore seducit.

Peristylum. Locus circum circâ columnis septus, claususque. Pollux *τόπον περιχλωνα* vocat, quod eodem redit; nam *κύλος κύων ὀνομαζέται.* circum columnum, à *περί*, & *κύλος*, *περίκυλῳ*, sic *πεπιδκυλῳ*, *ἐξιδκυλῳ*, *ὀκιδκυλῳ*, à numero columnarum. Vulg. ad Eze. 40. reddidit *peristylum lapide stratum*, & alibi atrium.

Pergamena. Membrana, quod Pergami primum inventa fuerit. Crates grammaticus, *ἐκ δερμάτων ἕσταις μεμβράνας, καὶ ἐπὶ τῶν Ἀττάλων ἀποσπῆλαι αὐτάς εἰς Ρώμην ὧν εἰς μνήμην τοῦ ἀποστείλαντός μεναι τῶν Περγαμηνῶν τὰς μεμβράνας καλέσιν.* Isidoro quasi *βραχεῖς* vel *βράχην*, à *βράκεια* quasi *βράχην*, vel *βράκεια*. Neque Diodoro Siculo qui vocem esse Gallicam tradit, neque Hesychio (cui *βράκεια* sunt *αἰγῆες διατεταγμέναι παρά Κελτοῖς*) credit ὁ πᾶν. Is. Casaubon.

Parasangæ. Verbum Persicum, teste Herodoto, *δύναται δὲ ὁ μὲν παρασάγγης τριήκοντα στάδια.* Constat paras. triginta radiis, reliqua mensura um nomina Orgyam, cubitum, plethrum, diaulum, schœnum, stathmum &c. perquire. Latine melius parasanga. Varro (laudante Prisciano lib. 7. talia Latina ex Græco facta, ex masculino in fœmininum ait transire, & (α) literâ finire, ὁ *κοχλίας*, hæc cochlea, ὁ *χάρτης*, hæc charta, ὁ *γαυστήρις*, hæc gausapa.

Parædrius Dæmon, assessor, genius talus, assidens alicui familiaris. Irenæus de Simon. *Amatoria* quæque & *agagima*.

INDEX PHILOLOGICUS.

et quæ dicuntur paretæ & onirotempi, et quæ sunt alia paretæ (lege paretæ ex A. 19. 19.) apud eos studiose exercentur. *Pasulcius*. Ianus cujus templum belli tempore patebat, contra Clusius cum templum claudetur.

Petaurista. Qui saltibus levioribus movetur; à petauro quod proprie (à *Ραστε*) i. e. tabula parieti adfixa, ad quam gallinæ vesperi se volatur recipiunt, ut pernoscant, vel etiam asser & funis, circa quæ ludentes volutantur.

Penates. Dii patrii. Virg. *Æn.* 5. — Adhibere penates. Et patrios epulis, et quos colit hospes *Acestes*.

Gloss. vet. dii penates, *δῖοι παῖρες*. Dionys. Halicar. τῶς δὲ δῖος τῶς *Ρωμαῖοι* μὲν Παντός καλεῖσθαι, οἷδ' ἱερῶν μνηστῆρας εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν τῶμα, οἱ μὲν πατρίους ἀναπαύουσιν, οἱ δὲ γαστρίους. Sunt enim penates velut patrii ac domestici.

Pelasga. Græca γ, veteres Romani scribebant Iudi, & *Istria* Sydia, suria & Syria, promiscuè, uti ex antiquis monumentis dilucet, sed Ennius semper, V pro Y posuit, uti etiam F, pro ph, C cero. Putrum semper Ennius nunquam Pyrrum Fruges non Phryges; nec enim græcam literam adhibebant, Ovid. *Lydius æquatam ter pede pulsas hancum*. ubi Lydius an Ludijs scribas ciccum non interdum. Strabo. l. 3. pelagos ait nomen suum universæ ferè Græciæ dedisse, unde & *Ζῆος πηλασγικός*. Hom. *Ζῆὺς ἀνα δαδοναῖν πηλασγίῃ*.

Pistor dulciarius. Qui pilulas, & pastillos fingit, & alia id genus, ex farinâ opera dulciaria, ut placetas, scribitas, crustula, spiras, globulos, enchila, liba Martial:

Mille tibi dulces operum manus ista figurat. Extrait.

Caiphur, fingere liba Priapo, non fingere, *δουαλίσσαι μελίπυλιν*, ut loquitur Phur. scitamenta meliita concinnare.

Podium. Locus imus unde principes quæ agerentur spectabant, primus ordo subfelliorem. Juven. Sat. 2

Generosior & Fabius &

Omnibus ad podium spectantibus. Gloss. vet. pedale, *πόδιον*.

Philippica. *Πηλεπποκοί λόγοι*, ad quorum imitationem suas in Antonium orationes composuit orator Latinus.

Præstolari. An præstulari, ut osculari, videant Critici, expectare, manere.

Pyropus. Carbunculus, seu gemmæ genus non est (ut vulgo creditum) sed æris ductilis & coronarii speciei species, sive lamina & bractea, quod hoc versu docemur;

Pisla vel induſſo fulgebat parma pyropo.

Virg. *æra micantia* vocat *pyropos*;

Ardentes clypeos atque æramicantia cerno.

Prasinus. Viridis, *ἀπὸ τοῦ πράσου*, nam herba ipsa insigni virore est prædita: medici de vinis *χλωρὸν*, *ἐπίπινον* τὸ *πράσινον*, τὸ *σμαραγδῆν*. Nihil est tam viride, quod smaragdo comparatum viret. *Σμαραγδὸς, λίθος πράσινος* *χλωρῆς*, *ἐπὶ πᾶσι οὖσι κατὰ τὴν χροὴν ὑπερβαλλών*. Hunc igitur colorem, Prasinum Latine proprie vocant, ex græco; hinc prafina & Veneta facio Aurigarum, de quibus consulat Saeton. Claud. Ner. 22. cap. Y Pulvinus.

INDEX PHILOLOGICUS.

Pulvinus. Quasi pluminus, à pluma, sicut & pulvinar proprie quod capiti sujicitur molliusculum cervical, vel totus in templo stratus in honorem deorum; est enim molli plumâ fasciatus. *ὑποκορισμὸς* verò pulvillus quò cubita fulciant delicati, ut molliter quiescant; nautis autem arena durior est quæ facile lapidescit.

Plagium. Crimen eorum, qui fugitivum servum aut hominem liberum vendunt, non à plaga, ut vulgò sed *ἀπὸ τῆ πλαγίης*, quum obliquis artibus & dolis servi aut liberi abducebantur.

Poppyisma. Sibilus, applausus, blandimentum, adulatio. Vox facta à sono quo equos nondum prædomitos demulcensus, *κολακεύειν ἵππων ἀδαιμάδων*, à *ποππύσειν*, quod est *κολακεύειν ζῶα ἄλογα*, ut tradit Eustath. Theocrit. *ἀρχεὶ τοὶ καλῶς ἀνδρὶν ποππύσειν ἔχοντι*. Virg. sequitur, *Stridemi miserrima stipula disperdere cæcumen*. Schol. in Juven. sat. 6. poppyisma oris pressi sonus; ut labiorum in se collisecum strepitus.

Præfiscinè } Sine fascino, *ἀβασκλήτης*, qui alium laudabant, voculam hanc addebant, testantes se alios **Præfiscini** } laudare non animo fascino, & cum livore, sed candidè, & sincere. Titinius. *Polu ad laudem addito præfiscinè, nè puella fascinetur*; fascino quasi *βασκάνειν*, fascino *βασκάνειν*, Cloatius Verrius apud Agell. l. 16. c. 12.

Proceritate } De Maria M. id est, ampliore humanâ; ita fere poetæ ut fidem divinitatis astuant. **major herod.** } Virg. *Visa mihi ante oculos, & notâ major imago*. Xenoph. *κρείττω περὶ ἡ κατὰ ἀνδρῶν*. Dio similiter. *ἡμῶν περὶ μέλλων ἡ κατὰ ἀνδρῶν εἶσιν*.

Pygmaei. *Πυγμαῖοι*, pumiliones, genus hominum minutum, trium spithamarum staturâ, cum gruibus prælio ceptantes, non longiores quàm duos pedes esse & quadrantem ait Agellius.

Quadruplator. Criminum publicorum delator, quam ob rem partem quartam de proscriptorum bonis, quos detulit, consequebatur.

Qualum } Latine est, quod calathus græcè, vel Talassio; **vel** } vas vimineum aptum lanificio. Virgil.

Qualus. } *Spissa vimine qualos,*
Coldque prælorum.

Cato & Columella *quala* vocant, unde & *quasillos* & *quasilla* dicimus, ut à palo *paxillus*, à paulo *paufillus*, vel *pauillus*: hinc etiam *quasillariæ* mulieres, quarum meminit Petron. *Convocat omnes quasillarias, familieque sordidissimam partem*.

Quadrantal. Genus mensuræ: antiqui (teste Festo) vocabant Amphoram, quod vas pedis quadrati octo et quadraginta sextarios capit. Volusius Matian. juris auctor. *quadrantal* (quod nunc plerique amphoram vocant) *habes penes duos, modios tres, semodios sex, congios octo, sextarios 48. heminas 96. quartarios 192. Cyathos 376.*

Rheda. Carroca: vocabulum Gallicum, si rectè Quintil. *Rhedæ*

INDEX PHILOLOGICUS.

Reperdere. Reverti, remeare.

Rhombus. Piscis, à figura, τρόχον ῥόμβου, uti scho-
liast. ad Theocriti *puerum*. Ianificarum machinula; Turbo. nam
rhombi figuram tetrapleuron, quadrilateram & æquilateram
cum angulis obliquis tradunt Geometrix, ab ista similitudine
turbo veneficarum Rhombus dicitur. Virg. alludere videtur,

Terna tibi hæc primum triplici diversa colore

Licia circumda, &c.

Recusiti. Judzi ob præputii cutem sublatam.

Recipere. Proreipia, voculas divellit Laetretius

dum nē sis te tamen ipsa

Reperia. Convivium solenne postridie nuptiarum.

Robustus. ē quercu, vel robo: ē.

Rura. fluvius Clivix.

Saburro. i. e. impleo: saburra mutato genere à saballum,
idque à sabulum.

Subdialis. i. e. sub dio existens.

Scribillare. Cutem vñicibus inscribere Catullo.

Siderantur. Vinæ, cū a pestilente aura afflantur.

Symperasma. Conclusio, ratio.

Smaragdus. Gemma viridis, relucens nitore, cum Z. scri-
bi docet Lucian. ubi sigma animi sui fortitudinem facit pa-
lam, ὅτι καὶ ἀνεξίτητον ἐστὶν ὁ σμαράγδος, καὶ τὸ σμαράγδον
smaragdum mihi abstraxit, effecitque smaragdum. *παρὰ
τὸ σμαράγδον, τὸ λεγόμενον, ὁ μάλα καὶ μακρὰ κατὰ πρᾶξιν καὶ
πρᾶξιν καὶ σπῆναι καὶ τὸ Z. σμαράγδον, tum verbalia nomina
σμαράγδος & σμαράγδον.* Etymol.

Saliaris dapes. Opipare, lautæ, copiosæ. Sacerdotes erant
Salii Marti dicati, solitique (celebratis Ludis) exquisitissimis
epulis indulgere; unde in proverbium abiit saliares cenæ.
Suet. Claud. Tib. C. 33. cap. i. cūque nidore prandii quod
in proxima Martis xde Saliis apparabatur.

Sandapilarius. Sandapilarum faber. qui loculos cada-
verum parat, σαπυρῆς sandapila non quodvis feretrum, sed
illud tantum, quo vilia capita efferebantur, vilis arca Horat.
& Lucan. Martiali verò *Orniana sponda*.

Sapo. Smegma, puod purgat & abstergit.

Scandulares. Scandulæ, tabellæ in parvas laminas scissæ,
quibus olim testa ante inventas regulas tegebantur.

Silicernii senes. Decrepiti, quasi sepulchri sui silices eer-
nentes. Cincius, qui dum jam silicernius sui temporis finem
expellaret, etsi mori non posuit, tamen infirmitati insultavit.
Donatus, silicernium, quod eam etiam silices cernant, i. e. mor-
tui. cena antiquis erat cena, & inde fortè silicesium, postea
silicernium, quemadmodum calamina, carmina, asena, arena,
& id genus haud pauca.

Sonticus morbus. κατὰ νόσον, vehementior ac iusta inva-
lentia, graviter nocendi vim habens. V. II. 12 tabb. de
causa sontica.

Sris. Rugæ, patres extantes in columnis & prominulæ,

INDEX PHILOLOGICUS.

non verò canaliculi ipsi, sive pilei, qui strigilis & strigæ
potius dicuntur; hinc frontem striatam vocamus rugosam,
contractam, subductam, cæperatam. Plautus. *quid huic homini
frons cæperat severitudinem.*

Strix. Avis nocturna, cui nomen à sono quem edit, quan-
do enim elamat stridit: v. d. Nasonem lib. 6. Festus. strigis
maleficis mulieribus nomen redditum est, quas etiam volaricas
vocant. Gloss. Striga. *γυνή παρρηχίς:* bustuarie vanesicæ,
quia rimantur ossa mortuorum, Helych. *τυμπαίδας ἰλαρον τὰς
παρρηχίδας, ὅτι τὴν πρὸς τὰς τυμβὰς διαρίσκειν καὶ ἀπορυπιδέειν.*

Stria. Unda frigo: e contricta. Martial.

Decidit hiberno prægravis unda gelu.

Stentorea. Vox clamosissima. Boare tonis faucibus.

Skeleton. Ossium omnium corporis humani invicem co-
hærentium compages.

Succida lana. *Οἰοντος*, pinguis & sordida, talis est qua-
lis succiditur, sudor enim hæret lanis pecudum.

Succidia. Pars carnis porcine salica, fumo durata, & in
usum servata, à suis concidendis. Varro, *succidiam in sar-
nario suspendis.*

Suggrundia } Imbricamentum, pars tecti prominentior,
vel } quæ stillicidium arceat, ne quid paries detri-
Suggrunda } menti capiat; *ὀπισθίων.*

Supparum. Indusium, semicinctium, camisia puellarum.
Afranius. *tace, Puella non sum, supparo si induta sum.*

Sycephanta. Delator, Planus, *κατὰ τὴν τὰ οὐρὰ φαίενται.* vid.
Plutarchum.

Symbolum. Mentis, voluntatis, stipulationis signum; sym-
bola *δείκνυνται ἐν κοινῷ.* Terent *symbolam dedit.*

Syrma. Tractus femineæ vestis retram verrens; trage-
dorum syrma proprium, sicut Pantomimorum crocata, cum
feminarum gestus exprimebant, Apuleius in Apolog. *quid
enim si choragium Thymelicum possiderem; num ex eo argumen-
tarer etiam uti me consuisse Tragædi symaræ, Histrionis cro-
cata, mimi centurælo? ubi pro Crocata scioldus, nescio quis, re-
posuerrat. Crotalo, ineptè, Judice Salmasio.*

Synthesis. Vel tota vestis in vestuario composita, & ag-
gesta, ut origo vocabuli indicat; vel indumentum quò Romani
peculiariter in Saturnalibus urebantur, illis enim diebus po-
pebant togam, & synthefin sumebant, alias verò synthefi uti
luxuriosum habebatur, & molle, quod ostendit Tertull. lib.
de pallio.

Talistrum. Percussio, quæ fit digitis in tubercula compli-
catis, à talo fortasse, cujus officii duritia est notissima,
Mair. Capel. rem describit. *Nemesis illibus crebris verricis
complicatis in condylis digitis vulnerabat vel talitro prosternebat;*
Seros, condylis, colaphis & talitris cædebant domini; vuidas,
ὁ δὲ Ηρακλὴς πάλαι νύκτα πρὸς τὴν γυναικαὶ καλὰ δῖμα κινδύ-
λους ἀπέκλειναι. Juven.

Nos colaphis incutimus lambenti crastula seruo.

Taluz.

INDEX PHILOLOGICUS:

Telum. Omne quod manu mittitur, ὅτι τὰ πάντα αὐτῷ ἐπιτίθει· addit Isidor. l. 18. cap. 7. à longitudine dici, unde mustela, quòd longior sit quàm mus. Iuriconsulti monent hanc vocem esse παρὰ δίκην. sic Hom. ὅπλα ἀντὶ τῶν χαλκὸν ἔχοντων ἰσχυροῦς.

Theta. Nota condemnationis, Θ. θάνατος, a verò vel T. absolutionis, denique N. L. ampliationis, Non Liquer: cùm recensebant laterculos militum, nominibus eorum, qui perierant, præfigebant Θ. atque hoc expungere erat: non enim est neutrum, tamen Aufonius (ad litteram fortè respiciens) utitur in fœminino,

Tῶν τε καὶ τοῦ θένος ὀνόματι θητάς.

Toral vel Torale. Tori ex congesta pluma, aut herba, aut arundine involucre. Moris erat ut toralibus tectorum pretiosissimæ vestes à locupletibus & beatoribus insternerentur.

Tresis. Agaso, ut in Plauti Pœnulo, homo trioboli, vilissimus, contemptissimûsque, vel apud Luciliûm, non sol-ladupondi, & simius non semissis. Valere quinquessis, decussis, nempe æs, vel pondus, & emere centussis, scil. ære, vel pondere, Varro, *nunc illum qui norunt, valens emere millibus centum, te qui norunt, nemo centussis.* In his omnibus subintelligitur articularius, vel pronomen, quasi substantivum, cui alterum, quod compareret, gignendi casu adhzreret. vid. Agaso.

Triclinium. Lectus discubitorius; tribus enim lectis olim ad mensam accubebant; & hoc triclinium dicebatur, etiam si vox non rarò pro conclavibus & cœnatiunculis ipsius usu veniat, apud Vitruv. Quintilianum, & alios; postea pro tricliniis obtinere accubita, stibadia, signata; adi. Cl. Salm. ad Lampr. Heliogab. Curat triclinium, qui præest ei, ut omnia diligenter in cœna apparentur, ἀρχιτρίκλιος, ἢ συμποσιαρχὴς, magister triclinii, imperator, rex mensæ, pater cœnæ, bibendi arbiter. Plura si cupis de vocis ætymo, pristinoque accumbendi ritu. Vid. Lips. 3. cap. antiquæ lecti. Lamb. ad Horat. 2 lib. 4. Sat.

Tripes. Ansatum vas, auritumque. Hesiodus musis Διὶ τρίποδα στήθων τε· Erant (ut ubique docemur) antiquitus duo Tripodes; alter igni supponebatur, qui balneator est dictus, ἱμνουργὸς ἦτορ; alter crater ἢ ἀναθηματικὸς, ornatus causâ. In hoc vinum miscebatur, hic ἀλυσαντικὸς veritati enuntiandæ (nam in vino veritas) aptissimus, Apollini quidem ob divinationem, Baccho verò ob ebrietatem sacer. Anacreon ἡμεῖς τρεῖς ἵσμεν Φοῖβον καὶ Δία, καὶ Βάκχον, τρεῖς ποταμοὶ τρεῖς πόδες ἵσμεν· unde quòd friter staret, viris fortibus dari solebat in signum victoriæ. Hom.

Odyss. O. — Δότε δὲ τρεῖς πόδας ἑρίδων.

Hi πᾶσι τρεῖς πόδας ὠχλησάντων ἢ λισσάντων.

Hi sunt etiam τρεῖς πόδες χορηγικαὶ quorum mentione Attica omnis historia scatur.

Tropæa. Spolia capta fixa in stipitibus, ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ ποδός, ab hostium in fuga versione, quæ τρεῖς; Unde qui hostem fugasset,

INDEX PHILOLOGICUS.

Burgund. II. additam. i. tit. 10. si quis eamem Volucrium aut Degulium, aut Petraniculum præsumpserit involare jubemus ut posteriora ipsius coram omni populo osculetur.

Vibices. Plagæ verberum in corpore humano, dicitur quod vi sunt (ut ait Festus) Gloss. vet. vibices, *mallores dicitur vulgarij.*

Livius. I. 1. ab U. C. Ostentare tergum suum rictibus vestigiis verberum.

Victimarium. Popa, qui victimas emit, aut vendit, aut ligat: victimas inter & hostias, quid sit, explicat, Serv. Hostie dicuntur sacrificia ab eis facta qui in hostem pergunt, villima que post victoriam fiunt. Sed utrumque miscent Autores. Ovidius,

Hostibus a victis hostia nomen habes.

victima major est, hostia minor. Festus ab eo quod est hostire ferire vult hostia. Virgi, alludit.

Ipsi atri velleris agnam

Aeneas matri Eumenidum magnaque sorori

Ense ferit——i. e. maculat, & immolat, an quis hostire, æquare, & hostiis Dii æqui redduntur? Florus. I. 1. c. 5. legatos quippe nostros ab ea qua deliquerant, jure agentem nec gladio quidem sed ut victimas securi percussit. Victimæ securi, vel scespitâ potiùs, humi stratz feriebantur.

Vidulus. Pera, Crumena, nummorum receptaculum.

Villum. Vinum ægium, & dilutum.

Virgindemia Virgarum vindemia, vel apparatus, seu collectio ad verberandum, vel fugiendam. Varro, *scapulae mutant Virgindemiam.*

Virgo ferrum. Pro virgineum: sic femina turba, & carbasa lina, & id genus alia. Propert.

Rapideque odorato carbasa lina duci.

Visceratio. Crudæ carnis in populum distributio, quæ Romæ olim à Principibus urbis fieri solebat, idque (uti videtur) in memoriam defuncti. Livi I. 8. ut populo visceratio data à Mario Flavio in funere matris. Gloss. Visceratio, *diarquaia xpius.*

Vitalari. *Πασαγίζειν*, voce lztari; à dea Vitula, quæ lztitiz præest, quam sic dictam putant, quod causa sit vitæ tolerandæ, ideoque ei pro frugibus (quæ vitam sustentant) fieri sacra, Virg.

Cum faciam vitulâ pro frugibus ipsa venito. vid. Macrob. I. 3. c. 2.

Vestillo. *Νεπεδορμε, νεπεόρμε*, qui tenuioris fortunæ cadavera exportabat, Sueton. de Domit. *Cadaver ejus populari sandapilâ per vespillones exportatum, & ignobiliter sepultum*, qui funerandis corporibus officium gerunt, non à minutis volucris, non à binis palliis, quod lugubres vestes suis superadducerent, (ut F. Junius ad Tertullianum de Pal. quasi Bispillones) sed (ut Festus & Varro) à vespera primum visperones, deinde vespillones dicti sunt: B. pro V. sæpe apud idoneos autores, sic Bacca pro Vacca, bilis pro vilis: inscriptio in fero Rhigino, *Πελβην ἀρεάν* pro pelvem & V. pro B. Lexicon Cyrilli *δραγδα, hoc livamen.* Ovid *Malicut. Lubrius & spinâ nequus non Gervius* mod. pro Gebius.

Valgus

INDEX PHILOLOGICUS.

Valgia. Qui pedes habet diverfos; imò valgia sunt etiam labellorum ob torti. nes in supinatione, vel subatione, à volvo, quasi volvia i. e. petronia. Plaut. Milir.

Itaque hic meretrices labiis dum dantur cum.

Majorem partem videas valgia suavia.

vos nescio quis apud Agell. dixit semibulco suavio suaviari. Vbi. Colonienses.

Velis. Qui ante pralium veliratur.

Verticillus. Instrumentum ad linam volvendum.

Vincens. Vex urforum.

Vermis. Vermina ventris; vermina, dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi à vermibus scindatus, Græcia *εἰς*. Latius antiquis in usum vermen & vermis, ut sanguen & sanguis.

Verpus. Circumcillus.

Visorium. Locus spectaculi.

Vmbilicata. Placenta, vulgò *Passe.*

Volvulus. Metaphorâ ducta à Cylindro.

Xanippe. Sociatis uxore pro molesta hic accipitur.

Zythum. *ζυθον* vel *ζυθον* *χριστικον* *ου* *ου*, ut Aristoteli videtur, propriè cerevesia non est, quia zythum conficimus ex hordeo putrescente & arescente, cerevesiam verò ex hordeo tosto reficcato que: hordeum igitur aliter ad zythi, aliter ad cerevesiam usum præparabatur, nam (ut fiat cerevesia) hordeum arigatur aquâ, donec planè madescat, & in maltham transeat: maltha *λοι* *μαλακ* nam veteres molles appellabant maltas, Lucilius,

Infamitiqua vocant, quæ maliba ac femina dici

Vale

Maltham per *βύρω* (nisi fallo) intelligit Aetius dum scribit, *βύρω* *σιν* *κερδαν* *βιβρω* *μίσιν* *χ* *βλασποσαν*.

6 MA 30

FINIS.

London 1 Jan. 1793.

iam
vo,

ari

oris
z-
ut

ur,
co,
sto
ce-
im
n-
nt

m